

HAFATRA
HO AN'NY
TANORA

Ellen G. White

HAFATRA HO AN'NY TANORA...

Nadika avy amin'ilay boky anglisy
mitondra ny lohateny hoe:

"Messages to Young People"

nosoratan'i Ellen G. White

Ireo nandika teny:

Ramatoa Andrianiaina Tahinjanahary

Pasitora Andriamaro Bary Joël

Pasitora Raharijaona Haja

Andriamatoa Andrianarijaona Mpanarivo

Navoaka sy natontan'ny

Trano Famoaham-boky

sy Fanontam-pirinty Advantista,

BP 1134 - Tel 22 403 65

E-mail <impriad@mea.adventist.mg>

Lalam-pirenena mankany Toamasina, PK 6, Soamanandrarin'ny,

Antananarivo 101 MADAGASIKARA

© 2018, Trano Famoaham-boky Advantista.

Tsy azo adika na alain-tahaka raha tsy nahazoana alalana.

Voatolotra ara-dalàna lah 0205 - B / 02.18

Ny natonta: 3 000 isa

FANAFOHEZANA NY ANARAN'NY BOKY AMAN- GAZETY NAKANA ANDALAN-TENY

- COL: Christ's Object Lessons, EGW
- CTPS: Counsels to Teachers, Parents, and Students, EGW
- DA: The Desire of Ages, EGW
- Ed.: Education, EGW
- FCE: Fundamentals of Christian Education, EGW
- GW: Gospel Workers, EGW
- GW: Gospel Workers, EGW
- IFM: Ilay Fitiavana Mandresy, EGW
- PM: Patriarika sy Mpaminany, EGW
- PP: Patriarchs and Prophets, EGW
- RH: Review and Herald, EGW
- ST: The Signs of the Times, EGW
- TFC: Testimonies for the Church, EGW
- TFMB: Thoughts from the Mount of Blessing, EGW
- TM: Testimonies to Ministers, EGW
- TSSW: Testimonies on Sabbath School Work, EGW
- YT: The Youth's Instructor, EGW
- MH: Ministry of Healing, EGW
- MYP: Messages to Young People, EGW
- SA: A Solemn Appeal, Edition: Signs Publishing Company Limited.

Teny Fanolorana

Ity boky Hafatra ho an'ny Tanora Edisiona manontolo inty, dia voadika amin'ny teny malagasy, ary natonta noho ny fiarahamiasan'ny Departemantan'ny Tanora sy ny Departemantan'ny Fanahin'ny Faminaniana, eto amin'ny Fivondronamben'ny Federasionan'ny Fiangonana Advantista Ranomasimbe Indianina.

Mahazo ny hafatra manokana avy amin'ny Fanahin'Andriamanitra, nampitondrainy ny mpanompovaviny Ellen G White, ny tanora, satria matanjaka izy ireo, be fitiavana ary manana hery manintona. Ny Soratra Masina rahateo dia milaza hoe: «(...) *Nanoratra taminareo zatovo abo, satria mahery bianareo, ary mitoetra ao anatinareo ny tenin'Andriamanitra, sady efa naharesy ilay ratsy bianareo.*» - 1 Jao. 2:14. Ny fitandremana araka ny tenin'Andriamanitra ihany no hiarovan'ny zatovo ny lalan-kalehany (Sal. 119:9). Ary tahaka ny soratra rehetra nomen'ny tsindrimandrin'Andriamanitra, ity boky ity dia «(...) *mahasoa koa ho fampianarana, ho fandresen-dabatra, ho fanitsiana izay diso, ho fitaizana amin'ny fahamarinana*» - 2 Tim. 3:16.

Manana tanora betsaka Andriamanitra izay nijoro ho mahatoky tamin'ny vanim-potoana nifandimby. Tahaka an'i Josefa ohatra: «(...) *koa ataoko ahoana no hanao izany ratsy lehibe izany ka hanota amin'Andriamanitra?*» - Gen. 39:9. Voalaza fa nitondra fitahiana ho an'ny Tompony i Josefa: «*Ary hatramin'izay nanendreny azy ho mpikarakara ny tao an-tranony mbamin'izay rehetra nananany dia notahin'i Jehovah ny tranon'ilay Egyptiana nobo ny amin'i Josefa; ary ny fitahian'i Jehovah nomba izay rehetra nananany, na ny tao an-trano, na ny tany an-tsaha.*» - Gen. 39:5. Dia tahaka izany koa i Daniela: «*ninia tao am-pony tsy bandoto ny tenany tamin'ny anjara banina ary tamin'ny banin'ny mpanjaka, na tamin'ny divay izay fisotrony; ka dia nangataka tamin'ny lehiben'ny tandapa izy mba havelany tsy bandoto ny tenany.*» - Dan 1:8. Vokany: «*ary nony tapitra ny hafoloana, dia hita fa*

mandimandina sy matavy aza ny tarehiny nobo ny an'ny zatovo rehetra izay nibinana anjara ary tamin'ny banin'ny mpanjaka. » - Dan. 1:15; «Ary ny amin'ny fabendrena sy ny fabalalana rehetra izay nanontanian'ny mpanjaka azy, dia hitany fa nanan-tombo impolo beny nobo ny ombiasy rehetra sy ny mpisikidy izay teo amin'ny fanjakany rehetra aza izy. » - Dan. 1:20

HAFATRA:

Ankehitriny isika dia manana zatovolahy sy zatovovavy, tafika iray manontolo, izay mety hahavita zava-dehibe, raha voatarika tsara sy mahazo fampirisihana. Irintsika ny handraisany anjara ao amin'ny fikambanana tsara voatra izay miezaka hamonjy ny zatovolahy sy zatovovavy mitovy taona aminy. Aoka samy ho vonona hilaza ny anton'ny fanantenana ao anatin'ny izy rehetra, ka hanaja an'Andriamanitra ao amin'ny sampan'asa isan-karazany! (General Conference Bulletin, Vol. V. N° 2, p. 24, Jan. 29, 30, 1923).

“Amin'izany andian-tafiky ny mpiasa ivondronan'ny tanorantsika izany, raha beazina araka ny tokony ho izy izy ireo, ka omena fitaovana mahery vaika, ao anatin'ny fotoana fohy dia voatory manerana izao tontolo izao ny hafatry ny fanambaran'Ilay Mpamonjy (...)” (Messages to Young People, p. 195)

Mino aho fa samy te ho tahaka an'i Josefa sy Daniela avokoa ny tanora rehetra, ary ity boky HAFATRA HO AN'NY TANORA ity dia fitaovana mahomby hitarika azy ireo hijoro ho mahatoky mandrakariva amin'ny fanarahana ny sitrapon'Andriamanitra, mba hahatonga azy ireo ho fitahiana ho an'izay rehetra mifanerasera amin'izy ireo.

*Elder RAJAONARISON Velomanantsoa
Tale Mpiara-miasa,
Departemanta Fanabin'ny Faminaniana,
Fivondronamben'ny Federasiona Fiangonana Advantista
Ranomasimbe Indianina (IOUC)*

*Fampidirana***Toko voalohany - Manorina Toetra ho an'ny Mandrakizay**

Manana fahalianana lalina amin'ny tanora aho, ary faniriako indrindra ny hahita azy ireo hanao ezaka hahatanteraka ny toetra kristianina, mikatsaka amin'ny alalan'ny fianarana mazoto sy vavaka mafana, mba hahazoana fanofanana tena ilaina ho amin'ny fanompoana azo ekena amin'ny asan'Andriamanitra. Maniry ny hahita azy mifanampy hahatratra ambaratonga ambony kokoa ny fanandramana kristianina aho.

Tonga hampianatra ny fianakavian'olombelona ny lalam-pamonjena i Kristy, ary nataony mahitsy izany mba hahafahan'ny ankizy kely mizotra eo. Nandidy ny mpianany i Kristy handrosoan'ireo amin'ny fahalalana ny Tompo, fa raha manaraka isan'andro ny fitarihany izy ireo dia ho fantany fa ny lalany dia voaomana toy ny fisandratry ny andro maraina.

Efa nijery ny masoandro miposaka ianao, sy ny fisandratry ny andro miandalana manerana ny tany sy ny lanitra? Mihamazava tsikelikely ny andro mandra-pisehon'ny masoandro; ary mitombo mihamahery izany hazavana izany mandra-pahatratry ny fahafenoan'ny voninahitry ny mitataovovonana. Fanehoana an-tsary mahafinaritra ny fanirian'Andriamanitra hatao ho an'ny zanany izany amin'ny fanatanterahan'izy ireo ny fanandramana kristianina. Raha mizotra isan'andro isan'andro amin'ny fahazavana alefany isika, maniry ny hankatò ny fitakiany, dia hitombo sy hivelatra ny fanandramantsika mandra-pahatrarantsika ny fahafenoan'ny maha-olon-dehibe ao amin'i Kristy Jesôsy.

Mila mitandrina mandrakariva ny eo anoloany toy ny lalana narahin'i Kristy ny tanora. Ny dingana tsirairay dia lalan'ny

fandresena. Tsy tonga teto an-tany tahaka ny mpanjaka hifehy ny firenena i Kristy; fa tonga tahaka ny olon-tsotra, halaim-panahy, sy handresy fakam-panahy mba hahafantarantsika ny Tompo, ohatra ho antsika. Ny fandinihantsika ny fiainany dia hampianatra antsika hoe manao ahoana ny hataon'Andriamanitra amin'ny zanany amin'ny alalan'i Jesôsy. Ary hianarantsika fa na manao ahoana na manao ahoana halehiben'ny fitsapana mahazo antsika dia tsy afaka ny hihoatra izay niaretan'i Kristy izany, hahafantarantsika ny lalana sy fahamarinana ary ny fiainana. Amin'ny alalan'ny fiainana mifanaraka amin'ny ohatr'i Kristy dia maneho ny fankasitrahana ny sorona nataony ho antsika isika.

Novidina tamin'ny vidiny tsy manam-petra dia ny ran'ny Zanak'Andriamanitra ny tanora. Hevero ny fandavan-tenan'ny Ray tamin'ny namelany ny Zanany ho io sorona io. Hevero izay nafoin'i Kristy raha nandao ny lapan'ny lanitra sy ny seza fiandrianan'ny Mpanjaka Izy ka hanome ny ainy ho fanatitra isan'andro ho an'ny olona. Niaritra latsa sy notsiratsiraina izy. Nitondra ozona sy eso izay ozon'ny olon-dratsy hatonta teo aminy. Ary rehefa vita ny asa fanompoany teto an-tany dia niaritra ny fahafatesana teo amin'ny hazo fijaliana Izy. Hevero ny fahorianty teo an-kazo fijaliana, ny fantsika nalentika tamin'ny tanany sy ny tongony, ny fanarabiana sy teny ratsy avy amin'ireo nahatongavany mba hovanjena, ny fiafenan'ny tavan'ny Rainy. Kanefa tamin'izany rehetra izany no nanehoana izay azon'i Kristy atao ho an'izay rehetra maniry hanana fiainana mifamatra amin'ny fiainan'Andriamanitra.

Namana Mahatoky

Raha niakatra ho any amin'ny Rainy i Kristy dia tsy namela ny mpanaraka azy ho tsy misy mpanampy. Nirahina ny Fanahy Masina, izay solontenany sy ny anjelin'ny lanitra izay Fanahy manompo mba hanampy ireo tsy manana tombontsoa betsaka

hiady ny ady tsaran'ny finoana. Tsarovy mandrakariva fa i Jesôsy no mpanampy anao. Tsy misy olona mahalala tsara afa-tsy Izy ny toetra mampiavaka anao, miambina anao izy, ary raha maniry ny hotarihiny ianao dia halefany manodidina anao ireo hery miasa mangina ho amin'ny tsara hanome hery anao hahatanteraka ny sitrapony rehetra ho anao.

Eto amin'ity fiainana ity no anomanantsika ny fiainana ho avy. Tsy ho ela dia hisy ampamoaka goavana, koa ireo Fanahy rehetra izay mikatsaka ny hahatanteraka toetra kristianina dia tsy maintsy hiaritra fitsapana amin'ny fanontaniana'Andriamanitra manadihady hoe: moa namela ohatra azon'ny hafa harahina amim-pahatokiana ve ianao? Moa niambina ireo fanahy tahaka ireo tsy maintsy hampamoahina va ianao? Liana amin'ny tanora ny tafiky ny lanitra, ary maniry indrindra izy ireo ny hijoroanao amin'ny fitsapana, ary holazaina aminao ny teny fankasitrahana hoe: «*Tsara izany ry mpanompo tsara sady mabatoke*», (...) *midira amin'ny fifalian'ny Tomponao.*» - Mat. 25: 23.

Aoka ho tsapan'ny tanora fa eto amin'izao fiainana izao no handrafetany toetra ho amin'ny mandrakizay, ary takin'Andriamanitra izy ireo hanao ny tsara indrindra. Aoka ireo zokiny eo amin'ny fanandramana hijery ireo zandriny; ary rehefa hitany ireo fa alaim-panahy dia aoka izy hivavaka miaraka aminy sy ho azy. Tokony hankasitraka ny Tompo noho ny sorona lehibe nataon'i Kristy ho antsika amin'ny fanehoana fahalianana amin'ny famonjena ireo izay nahatongavany mba hovanjena isika. Raha hikatsaka an'i Kristy ny tanora, dia tsy ho very maina ny ezaka nataony». - YT, 2 Nov. 1911.

FIZARANA VOALOHANY

Ny Fikasan'Andriamanitra Ho An'ny Tanora

Mba handrosoan'ny asa amin'ny sampana rehetra, dia miantso ny tanora feno fahavitrihana sy fahazotoana ary fahasahiana Andriamanitra. Nifidy tanora mba hanampy amin'ny fampandrosoana ny asany Izy. Mila hery sy tanjaka vaovao ary tsy misy kilema mba hanaovana drafitra amin'ny saina mazava sy hanatanterahana izany amin'ny tanana sahy. Asaina ny tanora lahy sy vavy hanome an'Andriamanitra ny herin'ny hatanorany, ka ny fampiasan'izy ireo ny tanjany amin'ny alalan'ny saina matsilo sy asa mavitrika dia hanome voninahitra an'Andriamanitra ary hitondra famonjena ho an'ireo olona namany. - *GW*, t. 67.

Toko 2 – Antso Alefa amin'ny Tanora

Irin'Andriamanitra ho tonga lehilahy mato-tsaina, voamana handray anjara amin'ny asany masina, ary afaka handray andraikitra ny tanora. Tanora manana fo tsy voaloto no antsoin'Andriamanitra, mahery, sahy, ary tapa-kevitra ny hitomban-dahy manoloana ny ady, ka hanome voninahitra an'Andriamanitra sy ho fitahiana ho an'ny hafa. Raha ataon'izy ireo antom-pianarana ny Baiboly, ka feheziny ny filany mitroatra, ary henoiny ny feon'ny Mpahary sy Mpanavotra azy, dia hihavana amin'Andriamanitra izy sady hanana toetra mendri-kaja sy ambony. Ho tombontsoa mandrakizay ho anareo, ry tanora namako, ny hihaino ny toromarika ao amin'ny tenin'Andriamanitra, sarobidy ho anareo indrindra ireny.

Miangavy anareo aho ho hendry, handinika izay ho vokatry ny fiainana mivaona, sady tsy feheziny ny Fanahin'Andriamanitra. «Aza mety hofitahina hianareo; Andriamanitra tsy azo vazivazina,

fa izay afafin'ny olona no hojinjany. Fa izay mamafy ho an'ny nofony dia hijinja fahasimbana avy amin'ny nofo.» Fa ho an'ny fanahinao, ho voninahitr'i Kristy, ilay nanolotra ny ainy hanavotana anao amin'ny fahafatesana, miatoa kely eo an-tokonan'ny fiainanao, dia tombano tsara ny andraikitra, ny tombontsoa, ny fahafaha-manao anananao. Nomen'Andriamanitra fahafahana hanatratra tanjona ambony ianao. Afaka ny hanaporofy ny fahamarinan'Andriamanitra ny hery miasa mangina avy aminao; afaka ny ho mpiara-miasa amin'Andriamanitra amin'ilay asa lehibe fanavotana ny olombelona ianao (...)

Antsoina ho amin'ny Anjara Ambony

O! Raha mba mahatakatra ny anjara ambony iantsoana azy ireo mantsy ny tanora! Saino tsara ny alehanao. Atombohy amin'ny fananana tanjona masina ny asanao, ary amin'ny alalan'ny herin'ny fahasoavan'Andriamanitra, aoka tsy hiova ary tsy hiala amin'ny lalan'ny fahitsiana. Raha manomboka mivily ianao, ny dingana tsirairay dia hovesaran'ny loza sy ny faharavana, ary dia hanohy lavitry ny lalan'ny fahamarinana sy ny fiarovana ary ny fahombiazana ianao. Ilainao ny hanana ny saina matanjaka ary ireo herim-panahy novelomina tamin'ny alalan'ny herin'Andriamanitra.

Mitaky ireo hery ambony indrindra ananan'ny olombelona ny asan'Andriamanitra, ary misy filana maika ireo tanora manana fahaizana asatoratra any amin'ny saha maro. Tadiavina any amin'ny saha midadasika efa masaka hojinjana ireo lehilahy azo itokiana hiasa. Ireo tanora manana talenta tsotra, izay manolo-tena tanteraka ho an'Andriamanitra, ary tsy simban'ny faharatsiana sy ny fahalotoana dia hahita fahombiazana ary homena fahafahana hanao asa lehibe ho an'Andriamanitra. Aoka hihaino ireo fampitandremana ny tanora ka hifehy tsara ny sainy.

Firifiry moa ireo tanora nandanilany foana ny hery nomen'Andriamanitra azy ireo tamin'ny hadalana sy ny tsy fifantohana! Maro ireo tantara mampalahelo tonga ao an-tsaiko mikasika tanora izay lasa faraidiny amin'ny olombelona, ara-tsaina, ara-môraly, ara-batana, satria nandefitra tamin'ny fahazaran-dratsy! Rava ny toe-batana, tsy azo antoka intsony ny ilana azy ireo eo amin'ny fiainana, noho ny fandeferana tamin'ny fahafinaretana tsy ara-dalàna.

Mitalaho aminareo aho, ry tanora tsy mpiraharaha sy mpanao an-tsirambina, miova fo, ary aoka ho tonga mpiara-miasa amin'Andriamanitra ianareo. Aoka ho tanjona eo amin'ny fiainanareo ny ho fitahiana sy famonjena ny hafa. Raha mangataka fanampiana avy amin'Andriamanitra ianareo, dia hanafoana ireo hery manohitra rehetra ny heriny miasa ao anatinareo ary dia hanamasina anareo ny fahamarinana. Manankery amin'ny fomba mampatahotra amin'ny tanora ny fahotana ankehitriny, nefa aoka ho tanjona ho anao ny hanao izay azonao atao hamonjy fanahy avy amin'ny herin'i Satana.

Aoka ho Mpitondra Hazavana

Ento ny hazavana na aiza alehanao; aseho ny herin'ny tanjona anananao, fa tsy olon'ny tsy fahatapahan-kevitra ianao, mora hozongozonin'ny fandresen-dahatry ny namana ratsy. Aza ampandeferina eo anoloan'ny soso-kevitr'ireo izay manala baraka an'Andriamanitra izay efa nekenao, fa tadiavo izay hanavaozana, izay hamerenana ary hanavotana ireo fanahy eo an-tanan'ny ratsy. Ampiasao ny vavaka, mandrese lahatra ireo manohitra amimpanetren-tena sy fahalemam-panahy. Ny fanahy iray voavonjy avy ao amin'ny fahadisoana, ary tafaverinao eo ambany fanevan'i Kristy, dia hampisy fifaliana any an-danitra, ary hametraka kintana iray eo amin'ny satro-boninahy-pifalianao. Ny fanahy

iray voaavotra dia hitondra, amin'ny hery miasa mangina masina ananany, fanahy maro hafa eo amin'ny fahalalana ny famonjena, ary dia ho tahaka izany no hitomboan'ny asa, ary ny andro fitsarana irery ihany no hampiharihary ny fitaran'izany asa izany.

Aza misalasala miasa ho an'ny Tompo satria angamba mieritreritra ianao fa tsy hahavita afa-tsy kely monja. Ataovy amim-pahatokiana izay kely vitanao; fa hiasa amin'ny alalan'ny ezaka ataonao Andriamanitra. Hosoratany ao amin'ny bokin'ny fiainana ny anaranao, mendrika ny hiditra ao amin'ny fifalian'ny Tomponao. Andeha isika hitalaho mafy amin'ny Tompo hampandehanany mpiasa, fa masaka hojinjana ny saha; be ny vokatra fa ny mpiasa no vitsy (...)

Mikolokolo Saina Mivelatra

Tokony hanana saina mivelatra ny tanora, drafitra hendry, hampiasan'izy ireo amin'ny fara tampony ny fahafahamanoany, handraisany ny Fanahy nanosika sy ny fahasahiana nanetsika ny apôstôly. Hoy i Jaona: «Nanoratra taminareo zatovo aho, satria mahery hianareo, ary mitoetra ao anatinareo ny tenin'Andriamanitra, sady efa naharesy ilay ratsy hianareo.» Fitsipika ambony no apetraka eo anoloan'ny tanora, ary manasa azy ireo ho amin'ny asa fanompoana marina ho Azy Andriamanitra. Ireo tanora mahitsy fo izay mifaly ny ho mpianatra ao amin'ny sekolin'i Kristy, dia afaka hanao asa lehibe ho an'ny Tompo, raha tahiny ka manaraka ny baikon'ilay Kapiteny ho amin'izao androntsika izao, izay re ao amin'ireto teny ireto: «Mahereza ary aoka hitomban-dahy».

Tokony handeha amim-panetren-tena miaraka amin'Andriamanitra ianareo, hitsangana eo anoloany amin'ny mahalobelona anareo, afaka amin'ny fahalotoana, afaka amin'ny pentin'ny fitiavam-pahafinaretana izay manimba izao taranaka izao. Tokony hankahala ny lainga sy ny faharatsiana rehetra

ianareo, ho sahy ny ho marina sy hijoro, manangana avo ny faneva voapentin-dran'ny Andriana Imanoela. Hitombo ny talentanareo ampiasaina ho an'ny Tompo, ary ho sarobidy eo imason'Ilay nanavotra azy tamin'ny vidiny ambony indrindra ireo. Aza midonana-poana tsy manao na inona na inona, satria hoe tsy afaka hanao zava-dehibe ianareo, fa ataovy tanteraka sy amin-kery izay rehetra azon'ny tananao atao...

Antso Hiditra eo amin'ny Laharana

Miantso ireo hirotsaka an-tsitraro eo ambany fifehezany i Kristy, ka hitondra ny fanevan'ny hazo fijaliana any amin'izao tontolo izao. Maniry fatratra ny fiangonana ny fanampiana avy amin'ireo tanora hijoro ho vavolombelona amin'ny fahasahiana, izay hamelona amin'ny firehetan'ny zoto ananany ny hery malainan'ny vahoakan'Andriamanitra, ka hampitombo ny herin'ny fiangonana eto amin'izao tontolo izao. Ny tanora no ilaina hanohitra ny onjan'ny toe-panahy araka izao tontolo izao, ary hampitandrina amin'ny feo avo tsy hanaovana dingana mankany amin'ny fahalotoana sy ny faharatsiana.

Fa alohan'ny zavatra rehetra, ireo tanora izay hanompo an'Andriamanitra, ary hanolo-tena ho amin'ny asany, dia tsy maintsy manadio ny tempolin'ny fanahiny amin'ny fahalotoana rehetra, ary mampanjaka an'i Kristy ao am-pony; rehefa izany, vao afaka hanisy hery ao amin'ny ezaka kristianina ataony izy, ka haneho zoto feno fientanam-po amin'ny fitaomana ny hafa hihavana amin'i Kristy. Tsy hamaly ny antso fanasan'i Kristy ve ny tanorantsika ka hamaly hoe «Inty aho, iraho aho»? Ry tanora, haingàna ho eny am-bava ady ary mihevera tena ho mpiaramiasa amin'i Kristy, mandray ny asa eo amin'ny namelany azy, ary manohy izany mandra-pahatanterany. — RH, 16 Jona 1891.

Ireo Singan-Toetra Fototra

«Tsy manasa ny tanora ho ambany fikendry Andriamanitra. Ireo singan-toetra ahazoana fahombiazana sy voninahitra eo imason'ny olona, - ny faniriana ny tsara kokoa tsy hay tohaina, ny herin-tsaina mahery vaika, ny asa omban'ezaka, ny fitozoana tsy mety reraka, - dia tsy ho very foana.» – *PP, t. 602.*

Toko 3 – Mitady ny Fifaliany

Manana asa manokana hatao ho antsika tsirairay ny Tompo. Eo am-pahitana ny faharatsiana misy eto amin'izao tontolo izao hoentina hotsaraina sy havoaka an-gazety isan'andro, dia aoka isika hanatona akaiky an'Andriamanitra, ary amin'ny finoana velona, andeha hitoky amin'ny teny fikasany, mba ho hita ao amintsika ny fahasoavan'i Kristy. Afaka hanana hery miasa mangina, miasa amin-kery eto amin'izao tontolo izao isika. Afaka hitarika fanahy avy ao anaty fahotana ho amin'ny fiovam-po isika, raha ao anatintsika ny herin'Andriamanitra manintona.

Hahavita be amin'ity asa ity ny fahatsorantsika. Tsy natao hanandrana hananika toeram-boninahitra ambony isika, na hitady dera avy amin'ny olona. Tsy ny ho eo amin'ny toeram-boninahitra no tanjontsika. Ny voninahitr'Andriamanitra irery ihany no tokony hobanjinintsika. Natao hiasa amin'ny fahendrena rehetra nomen'Andriamanitra isika, mipetraka eo amin'ny lalan'ny fahazavana, hidinan'ny fahasoavan'Andriamanitra amintsika hamboatra sy hamolavola antsika hanahaka Azy. Miandry ny fotoana handrotsahana fitahiana feno amin'ireo izay hanokan-tena hanao ny asan'Andriamanitra amin'izao andro faran'ny tantaran'izao tontolo izao izao ny lanitra. Hozahan-toetra sy hotsaraina isika; mety hantsoina hiambina mandritra ny alina isika, nefa aoka holanina amin'ny vavaka mafana amin'Andriamanitra ny fotoana toy izany, hanomezany fahendrena hamantaran'ny saintsika indray ireo tombontsoa ananantsika. – *RH, 1 Ap. 1909.*

Toko 4 – Ireo Takin'ny Fahombiazana

«Ny fahatahorana an'i Jehovah no fiandoham-pahendrena». Maro amin'ireo tanorantsika no tsy mahatsapa ny tokony hampitomboany ny herin-tsainy amin'ny fanaovana fampiasan-tena mavitrika mba hahafahana manao izay tsara indrindra mandrakariva manoloana ny zava-miseho rehetra. Tsy ataony eo anoloan'ny masony ny fahatahorana an'i Jehôvah, ary tsy madio sy ambony ny fisainany.

Fantatry ny lanitra ny fisainana sy ny asa rehetra. Angamba tsy hitan'ireo namanao ny asanao, kanefa mivelatra eo ambany fanaraha-mason'ny anjely avokoa ireny. Nirahina hanompo ireo miezaka handresy ny fahazaran-dratsy rehetra ny anjely, dia ireo izay mitoetra lavitry ny fandrik'i Satana.

Fahamarinana Mahatoky

Tsy noheverina loatra araka ny tokony ho izy ny herin'ireo fanaovan-dratsy madinika, amin'ny famolavolana ny toetra. Ao amin'ny Tenin'Andriamanitra no anehoana ho antsika ireo fitsipika lehibe sy ambony indrindra. Nomena hanafo hery ireo ezaka rehetra ataontsika mba hanao ny tsara ireny, hifehy sy hihazona ny saina, hitarika antsika haniry hanatratra tanjona ambony.

Hitantsika ao amin'ny tantaran'i Josefa, Daniela sy ny namany; ny fomba amatoran'ny rojo volamenan'ny fahamarinana ny tanora amin'ny seza fiandrianan'Andriamanitra. Tsy voataonan'ny fakampanahy hiala amin'ny lalan'ny fahamarinana ireo. Nihevitra ny fankasitrahana'Andriamanitra ho ambony noho ny fankasitrahana sy ny voninahitry ny andriana izy ireo, ary dia naneho ny fitiavany azy Andriamanitra ka dia namelatra teo ambonin'izy ireo ny ampingany. Noho ny fahamarinany mahatoky, noho ny fanapahany hevitra hanome voninahitra an'Andriamanitra

ambonin'ny fahefan'olombelona, dia nanome voninahitra azy teo imason'ny olona Andriamanitra. Jehôvah Andriamanitry ny maro izay manana ny fahefana amin'ny asan'ny tanany rehetra any an-danitra ambony sy ety amin'ny tany ambany no nanome voninahitra azy ireo. Tsy menatra ny naneho ny faneva tanany ireto tanora ireto. Na dia tao amin'ny lapan'ny mpanjaka aza, dia naneho ny finoany ny Tompo Andriamanitry ny lanitra izy ireo, tamin'ny alalan'ny teny sy fahazarana ary fomba fanao. Nandà ny hiondrika teo anoloan'ny didy tsy manome voninahitra an'Andriamanitra izy ireo. Hery avy any an-danitra no nijoroany ho vavolombelon'ny fankatoavany an'Andriamanitra.

Tokony hiomana hanahaka ny ohatra nataon'ireo tanora mendrikaja ireo ianao. Aza menatra velively ny faneva inoanao; itafio izany, velaro eo imason'ny olona sy ny anjely. Aza manaiky hofeheziny tsy fitiavana hiseho sy fitandremana diso toerana ka handray fanapahan-kevitra mifanohitra amin'izao toromarika izao. Amin'ny alalan'ny teny voafidy tsara sy ny asa tsy miova fenitra, amin'ny alalan'ny fitondran-tena sy ny toe-panahy lalimpaka, dia ambarao ny finoanao, manapaha hevitra fa Kristy no mipetraka eo amin'ny seza fiandrianan'ny tempolin'ny fanahinao; ary ento tsy amim-pisalasalana eo an-tongony ny talentanao mba hampiasaina amin'ny fanompoana Azy.

Fanoloran-Tena Tanteraka

Hahatsara ny ankehitriny sy ny mandrakizay ho anao ny fanoloran-tena tanteraka ho amin'ny marina, mba ho fantatr'izao tontolo izao ny safidinao. Maro ireo tsy manolo-tena tanteraka ho an'Andriamanitra, hany ka lasa fahalemena ho azy sy vato mahatafintohina ho an'ny hafa ny fiovaovan'ny toerana misy azy. Rehefa tsy mampijoro fitsipika fototra ireo, satria tsy manolo-tena rahateo, dia paohin'ny onjan'ny fakam-panahy hiala amin'izay fantany fa marina izy, ary tsy manao ezaka masina

akory handresy ny fahadisoana, hanatanteraka toetra masina amin'ny alalan'ny fahamarinan'i Kristy isaina ho azy.

Manana zo hahalala izay azo andrasana amin'ny tsirairay manantsaina izao tontolo izao. Ho hery velona amin'ny namany ireo izay mivelona amin'ny foto-kevitra tsy miovaova, matotra, sy marina; ary hisy fiantraikany amin'izy ireo ny fiainana kristianina ananany. Maro no tsy mahita sy tsy mahatakatra ny halehiben'ny hery miasa mangina avy amin'ny olona tsirairay, mitarika ho amin'ny tsara na ho amin'ny ratsy. Tokony ho fantatry ny mpianatra ny fahamarinan'izany, fa izay foto-kevitra ijoroany dia ho hery velona manamboatra ny toetrany. Izay manaiky an'i Kristy ho Mpamonjy ny tenany manokana dia ho tia an'i Jesôsy, sy ho tia ireo izay nanoloran'i Kristy ny ainy koa; fa ho loharano velona miboiboika hanome fiainana mandrakizay ao anatin'ny i Kristy. Hampilefitra ny fiainany tsy misy fepetra ambany fifehezan'i Kristy izy.

Ambarao ny Fahafahanao

Ataovy lalàna ho an'ny fiainanao fa: na fakam-panahy, na tombontsoa hafa dia tsy hampiala anao amin'ny fanajana an'Andriamanitra izany; satria: «toy izao no nitiavan'Andriamanitra izao tontolo izao, nomeny ny Zanani-lahy Tokana mba tsy ho very izay rehetra mino Azy fa hanana fiainana mandrakizay». Olomboavonjy ianao, manana fahafahana, navotana tamin'ny tamby ambony; miantso anao Andriamanitra, haneho ny fahafahanao, sy hampiasa ireo hery nomen'Andriamanitra ireo olona afaka ao amin'ny fanjakan'ny lanitra. Aza mijanona ela ao ambany fanandevozan'ny ota, aseho ny fahatokiana an'Andriamanitra satria olona mahatokin'ny Mpanjakan'ny mpanjaka ianao.

Aseho amin'ny alalan'i Jesôsy Kristy fa mendrika ny fitokian'ny Tompo ianao raha nanome voninahitra anao Izy tamin'ny nanomezany anao aina sy fahasoavana. Tokony handà ny

fileferana ao ambanin'ny herin'ny ratsy ianao. Toy ny miaramilan'i Kristy dia tokony hanaiky mazava sy amim-pahendrena ny fepetry ny famonjena amin'ny fotoana rehetra isika, hanaja ireo foto-kevitra marina ary hiaina araka ireny. Ho fanilon'ny tongotrao ny fahendrena avy amin'Andriamanitra. Aoka ianao ho marina eo imasonao sy eo imason'Andriamanitra. Izay azo hozongozonina dia hozongozonina, fa raha mifototra sy mamaka ao amin'ny fahamarinana ianao, dia mitoetra miaraka amin'ireo zavatra tsy azo hozongozonina. Mahatoky ny didin'Andriamanitra sady tsy miova; satria fanehoana ny toetr'i Jehôvah izany. Koa raiso ny fanapahan-kevitra tsy hanala baraka ny fahefany na amin'ny teny na amin'ny hery miasa mangina avy aminao.

Fileferana Tanteraka

Ny fivavahanao amin'i Kristy dia midika fa mampilefitra ny fiainanao manontolo ho eo ambany fahefan'Andriamanitra ianao ary manaiiky ny fitarihan'ny Fanahy Masina. Amin'ny alalan'ny fanomezana ny Fanahy Masina dia hatanjahina ny sainao, ary hampitomboina fatratra ny vokatr'ireo talenta izay efa nomen'Andriamanitra anao hampiasaina amin'ny fanompoana Azy. Hanamora tokoa ny fiainana ny fanolorana ny herintsika rehetra ho an'Andriamanitra. Ady an'arivony avy amin'ny fironan'ny fo tsy voaova no ho foana sy ho mora resena. Tady volamena hamatotra ny fanahin'ny tanora sy ny lehibe amin'i Kristy ny fivavahana. Amin'ny alalany no hitondrana avy eo amin'ny haizina sy lalana tery ho ao amin'ny tanànan'Andriamanitra ireo izay manaiiky sy mankatò.

Misy tanora izay tsy nanana afa-tsy fahaizana mitovy amin'ny rehetra, nefa amin'ny alalan'ny fanabeazana sy ny fifehezantena, tarihin'ny mpampianatra entanin'ny foto-kevitra avo sy madio, no tonga mendrika ny andraikitra ambony iantsoan'Andriamanitra azy. Misy kosa ireo tsy hahomby satria

tsy nanapa-kevitra ny handresy ireo fironana ao anatiny, ary tsy nihaino ny feon'Andriamanitra ao amin'ny teniny. Tsy nofefeny tsy hiditra ao amin'ny fanahiny ny fakam-panahy ary tsy nanapa-kevitra ny hamita ny adidiny na inona hihatra na inona hidona izy ireo. Sahala amin'izay tsy manaiky mpitarika na fananarana hisorohana ny fahafatesana izy, eo amin'ny lalana feno loza, hany ka mankany amin'ny faharavana izy.

Fidio ny Anjaranao

Raha mba mahatsapa mantsy ny tsirairay fa tompon'andraikitra amin'izay ho anjarany rahatrizay izy! Ny hasambarana ho amin'izao fiainana izao, ary ny fiainana mandrakizay ho amin'ny hoavy dia eo an-tananao. Raha izany no safidinao, dia mety hanimba ny fisainanao sy ny fiteninao ary ny fanahinao ny hery miasa mangina avy amin'ireo namanao. Azonao atao ny mamaha ny fatoran'ny fitiavan-kanina sy ny filana, tsy manaja ny fahefana, manao fiteny tsy mendrika, ary mampidina ny mahai-anao anao amin'ny faraidiny. Hanimba ny hafa ny hery miasa mangina avy aminao, ary ho fototry ny fahaverezan'ireo izay tokony hoentina eo amin'i Kristy ianao. Hitondra ireo lavitra an'i Kristy, lavitra ny marina, lavitra ny fahamasinana, ary lavitra ny lanitra ianao. Amin'ny andro fitsarana, dia hanondro anao ireo very ka hilaza fa «Raha tsy ny hery miasa mangina avy aminy, dia tsy ho tafintohina aho ary tsy ho naniratsira fivavahana. Nanana ny fahazavana izy, fantany ny lalana mankany an-danitra. Tsy nahalala aho, ary jamba nizotra ho any amin'ny faharinganana.» Inona re no azontsika havalany ny fiampagana toy izany? Tokony handinika ny lalana itarihany ny fanahy ny tsirairay. Efa tazantsika ny fiainana mandrakizay, koa tokony ho amim-pitandremana fatratra no hiheverantsika ny lanjan'ny hery miasa mangina ananantsika. Aoka tsy hoesorintsika ao an-tsaina ny mandrakizay ary tokony hizatra hanontany tena mandrakariva isika raha

ankasitrahin'Andriamanitra ny lalantsika na tsia. Inona no ho vokatry ny ataoko amin'ny sain'ireo tsy manana ny fahazavana sy porofo mikasika ny fahamarinana?

Fanontaniana Mivantana amin'ny Fo

O! Raha mba mikatsaka ao amin'ny Soratra Masina mantsy ny tanora ka manao izay heveriny fa hataon'i Kristy raha eo amin'ny toerany izy! Ny fahafahana omena antsika hahazo fahalalana avy any an-danitra dia mametraka andraikitra lehibe amintsika, ary amim-pitalahoana fatratra, no tokony hanontaniansika ny tenantsika tsirairay avy raha mandeha amin'ny mazava isika na tsia. Mandeha amin'ny marina araka ny fahazavana lehibe azoko ve aho, sa mifidy lalana miolikolika kosa ka mahavery ny mandringa? (...)

Tokony ho vonton'ny fahatakarana lalina ny tombam-bidy, ny fahamasinana ary ny fahefan'ny fahamarinana isika. Mipariaka eo amin'ny lalantsika ny tara-pahazavana avy any an-danitra, ry tanora malala; ary mivavaka aho mba hampiasanareo amin'izay tsara indrindra ny fahafaha-manao eo an-tananareo. Raiso ary hazony ireo fahazavana avy any an-danitra rehetra, dia hihamazava ny lalanareo mandra-piavin'ny andro. – YI, 2 Feb. 1893.

Toko 5 – Andron'ny Fahafaha-Manao

Misy lesona tokony hianarantsika ankehitriny avy amin'ny fanandraman'ireo izay niasa ho an'Andriamanitra tamin'ny lasa. Kely dia kely no fantatsika ny amin'ny ady sy tolona ary asa nataon'ireny, raha nivonona hifanandrina tamin'ny tafik'i Satana izy ireo. Nitafy ny fiadian'Andriamanitra rehetra izy ireo ka nahafahatra tamin'ny famitahan'i Satana (...)

Ireo lehilahy ireo izay, tamin'ny lasa, nanolo-tena ho an'Andriamanitra ka nanandratra avo ny asany dia nifikitra tamin'ny foto-kevitra notanany. Tsy nanaiky ho resy na ho kivy ireo, toa an'i Daniela, feno fanajana sy zoto ho an'Andriamanitra, nanana tanjona sy faniriana ambony. Nalemy sy nila fanampiana toy ireo izay, manao izany asa izany ankehitriny ihany izy, nefa nametraka ny fitokisany tanteraka tamin'Andriamanitra. Nanankarena izy, haren-tsaina sy fanabeazam-panahy. Azon'ny tsirairay raisina koa izany ho an'ireo manao an'Andriamanitra ho voalohany sy farany ary izay tsara indrindra amin'ny zavatra rehetra. Na dia mahantra amin'ny fahendrena, fahalalana, fahamendrehana ary hery aza isika, dia afaka hahazo izany rehetra izany raha mianatra amin'i Kristy ireo lesona tokony hianarantsika.

Ireo Mpiasa Ilaina

Manana fahafaha-manao sy tombony betsaka izay sarotra azo tamin'ny lasa isika ankehitriny. Manan-tombo amin'ny fahazavana isika, ary izany dia avy amin'ny asan'ireo mpitily mahatoky izay niankin-doha tamin'Andriamanitra ka nandray hery avy Aminy hahatonga ny fahazavana hamirapiratra eto amin'izao tontolo izao. Nampitombo izany hazavana nomen'Andriamanitra izany isika ankehitriny, tahaka izay nataon'ireo lehilahy sy vehivavy mendrika tamin'ny lasa. Nianatra mafy izy ireo mba hahazo ny lesona nomena tao amin'ny sekolin'i Kristy, ary tsy niasa foana. Nomena valim-pitia ny ezaka feno fikirizana nataony. Nifandray akaiky tamin'ny Tsitoha izy ireo, nefa dia mbola naniry fahatakarana lalina, avo ary mivelatra kokoa mikasika ny fiainana mandrakizay, mba hahafahan'izy ireo haneho amimpahombiazana ny haren'ny fahamarinana amin'izao tontolo izao mahantra.

Mpiasa manana izany toetra izany no ilaina ankehitriny. Ireo lehilahy araka an'Andriamanitra, izay manana ny anarany

voasoratra ao amin'ny bokin'ny lanitra, dia ireo izay, tahaka an'i Daniela, mampitombo ny fahaizany rehetra mba hahafahany maneho amin'ny fomba tsara indrindra ny fanjakan'Andriamanitra eo amin'izao tontolo izao feno faharatsiana. Zava-dehibe ny fampitomboana ny fahalalana; fa raha ampiasaina ho amin'ny asan'Andriamanitra izany, dia hery ho amin'ny tsara. Mitady lehilahy misaina, manana foto-kevitra hijoroana, mitombo mandrakariva amin'ny fahalalana sy fahatakarana izao tontolo izao . Ilaina maika ireo izay hampiasa izany ka hanome elatra ny fahamarinana hahatratra haingana ny firenena sy ny fiteny ary ny olona rehetra.

Ny Loharanon'ny Fahombiazantsika

Ilaintsika ny hampiasa ny tanora izay hikorokoro ny zoto mahatoky ananany, ka tsy hatahotra ny hampiasa ny heriny. Hahazo toerana na aiza na aiza ny tanora toy izany, satria tsy hiovaova eny andalana, fa hanahaka an'Andriamanitra ao amin'ny saina sy ao amin'ny fanahiny. Tokana ny fijeriny, mandroso eo aloha, any ambony, mangataka fandresena. Fa tsy mba antsoina ny kamo, ny saro-tahotra sy tsy mino, izay manakana ny asa tsy handroso amin'ny tsy fananany fenoana sy fandavan-tena ho an'i Kristy (...)

Mitady ireo izay hiara-miasa aminy Andriamanitra. Tonga madio sy marina ny maha-olona rehefa miray amin'i Kristy. Manome ny fahombiazana i Kristy ary lasa tafina amin'ny tsara ny olona. Toetr'Andriamanitra ny fahamarinana sy ny fahitsiana, ary manana hery tsy hay tohaina izay manana ireo toetra ireo Izy. — *RH, 10 Mar. 1903.*

Fahamarinana ao Anaty

Asehon'ny fahamarinana eny ivelany ny fahamarinana ao anaty. Tsy mba mafy fo na tsy maha-te ho tia ireo izay marina ao anaty, fa mitombo amin'ny fitoviana amin'i Kristy isan'andro

izy, mitombo amin'ny hery. Izay hamasinin'ny fahamarinana dia mahonon-tena ary mizotra amin'ny dian-tongotr'i Kristy mandra-pihaonan'ny fahasoavana amin'ny voninahitra. Isaina ny fahamarinana izay anamarinana antsika, zaraina kosa izay anamasinana antsika. Zo hidirantsika ny lanitra ny voalohany; ny faharoa kosa no alalana hitoerantsika any. — *RH, 4 Jona 1895.*

Toko 6 - Havoana Hanihina

Ry tanora malala, inona no faniriana sy tanjon'ny fiainanao? Fanabeazana hahazoana voninahitra sy toerana eto an-tany ve? Misy eritreritra ve ao aminao, izay tsy sahinao lazaina, hanatratra indray andro any ny fara tampon'ny fahalehibeazana ara-tsaina, ka hipetraka ao amin'ny fivoriana fiheveran-draharaha na fanapahana, hamoaka lalàna ho an'ny firenena? Tsy misy ratsy akory amin'izany faniriana izany. Tokony samy hamela soritra ianareo tsirairay avy. Tsy tokony hionona amin'ny tanjona ambany ianao. Maniria izay ambony, ary aza mikely soroka hahatrarana ny tanjona.

Ny Fivavahana Fototry ny Fiainana

Fototry ny fahalehibeazana marina ny fahatahorana an'i Jehôvah. Ny fahitsiana, dia ny fahitsiana tsy miova, no foto-kevitra ilainao amin'ny fifandraisana rehetra eo amin'ny fiainana. Ampidiro ao amin'ny fiainanao any an-tsekoly, any amin'ny kilasimandry, amin'ny ezaka rehetra ataonao ny fivavahanao. Ny fanontaniana lehibe ho anao ankehitriny dia ny hoe: atao ahoana ny hifidy sy hanohy fianarana nefa hihazona ny fahamatorana sy ny fahadiovan'ny toetra kristianina tsy azo hozongozonina, mampilefitra ny tombontsoa sy fahian'izao fiainana izao eo ambany fifehezan'ny fitakian'ny filazantsaran'i Kristy ambony kokoa?

Ilainao ny manorina ankehitriny izay hahafahanao mifandray amin'ny tontolo misy anao izao sy hanananao fiainana araka izay

tanjon'Andriamanitra raha namorona anao Izy. Amin'ny mahampianatr'i Kristy anao, dia tsy sakanana amin'ny fanatrarana tanjona mikasika ny fiainana ankehitriny ianao; fa tokony hiaraka aminao mandrakariva ny fivavahanao. Na inona na inona asa anananao fahaiza-manao, dia aoka tsy hisaina velively fa tsy maintsy miala amin'ny foto-kevitra tanana ianao raha te hahita fahombiazana.

Andraikitra Ambony

Afaka mianika izay havoana rehetra tianao ianao, raha hendry amin'ny fihazonana ny foto-kevitra ara-pivavahana. Ho faly isika hahita anao tonga eo amin'ny toerana ambony izay nomanin'Andriamanitra hiakaranao. Sarobidy sy tian'i Jesôsy ny tanora, ary tsy ankasitrahany ny mahita azy ireo tsy manabe sy tsy mampivelatra ny talentany. Azon'izy ireo atao ny ho tonga lehilahy feno hery, manana foto-kevitra mijoro, vonona hotolorana andraikitra ambony, ary mba hanatanterahana izany dia hanatanjaka ara-dalàna ny heriny rehetra.

Nefa, tandremo tsy hampidi-doza ka hanolana ny hery nomen'Andriamanitra hanaovana ratsy sy hanimba ny hafa. Misy ireo izay manan-talenta nefa mampiasa izany hampielezana fanimbana sy fahalovana ara-panahy; mamafy voa izay tsy hitondra voninahitra ho azy amin'ny fotoampijinjana izany. Mampahatahotra ny mampiasa ireo fahaizana nomen'Andriamanitra hamafazana fahasimbana sy ozona fa tsy fitahiana ho an'ny fiarahamonina. Mampahatahotra ihany koa ny manafina ny talenta nomena ho antsika tsy ho hitan'izao tontolo izao; fa tsy firaharahana ny satro-boninahitry ny fiainana izany. Mitaky ny asa fanompoantsika Andriamanitra. Misy andraikitra ho an'ny tsirairay, ary ny fanekena feno sy ny fanatanterahana mahatoky amin'ny tsipiriany izany andraikitra izany ihany no hahatrarantsika ny tanjona ambony eo amin'ny fiainana.

Herin'ny Fivavahana

Hoy ilay lehilahy hendry: «*Ary tsarovy ny Mpanao anao, amin'ny andro fahatanoranao*». Nefa na dia iray minitra aza, dia aza mihevitra akory fa ny fivavahana dia hahatonga anao halahelo endrika, manjombona ary hanakana ny lalanao ho amin'ny fahombiazana. Tsy hanafoana na hampahalemy na dia iray akory amin'ny herin-tsainao ny fivavahan'i Kristy. Tsy hanakana anao hifaly amin'ny tena hasambarana izany; tsy natao hampihena ny fahaliananao amin'ny fiainana izany, na hahatonga anao tsy hiraika amin'ny fitakian'ny namana sy ny fiarahamonina. Tsy mampitafy gony ny fiainana izany; ary tsy aseho amin'ny sento lalina sy taraina koa. Tsia, tsia; ireo izay manao an'Andriamanitra ho voalohany sy farany ary izay tsara indrindra amin'ny zavatra rehetra no olona sambatra indrindra eto an-tany. Tsy foana eo amin'ny tarehin'izy ireo ny tsiky sy ny famirapiratan'ny masoandro. Tsy mahatonga izay nandray azy ho henjana, masiaka, mitsamboamboatra, ary tsy mahay manaja ny fivavahana izany; mifanohitra amin'izany, manandratra izy, manome hasina, manatsara ny zavatra tiany, manamasina ny fahaizany mandanjalanja ary manomana ho amin'ny fiarahamonina amin'ny anjely sy ho amin'ny fonenana omanin'i Jesôsy.

Aoka tsy hohadinoina mihitsy fa loharanon'ny fifaliana i Jesôsy. Tsy mifaly amin'ny fahantran'ny olombelona Izy, fa tiany ny mahita azy ireo sambatra. Manana loharanom-pifaliana betsaka azony anovozana ny Kristianina, ary afaka ny mamantatra tsy mety diso izay fifaliana marina sy araka ny lalàna izy; afaka mifaly amin'ireo fialam-boly izay tsy manimba saina na mandemy ny fanahy izay, tsy handiso fanantenana na hamela fangidiana amin'ny farany ka hanimba ny fitokisany ny tenany sy hanakana ny antom-pilana azy any aoriana. Raha mandray an'i Jesôsy hiaraka aminy izy ireo, ary mihazona ny fanahiny hivavaka, dia ho voaaro tokoa izy (...)

Fampiasana ny Talentantsika

Ry tanora namana, miorina amin'ny fahatahorana an'i Jehôvah ny fandrosoana rehetra; izany no fiandohan'ny fahendrena. Manana fahefana aminareo ny Rainareo Izay any an-danitra; fa tsy niandry fangatahana na fahamarinana avy taminareo Izy raha nanome anareo ny hasoan'ny fikarakarany; ary mihoatra noho izany, nomeny tao amin'ilay fanomezana tokana ny lanitra manontolo, dia Ilay Zanany malala. Ho setrin'izany fanomezana lehibe indrindra izany, dia mitaky fankatoavana an-tsitrapo Izy. Satria novidiny tamin'ny ra sarobidin'ny zanak'Andriamanitra ianareo, dia miandry anareo hampiasa amin'ny fomba marina ny tombontsoa anananareo izy. Avy amin'Andriamanitra ireo hery ara-tsaina sy ara-panahy, talenta nomena hotantanareo hitomboany tsara, ary tsy afaka ny hampatory tsy hanabe ireo ianareo, na hanimba sy hampahaosa azy amin'ny tsy fampiasana azy. Anjaranareo ny manapa-kevitra na hotanterahina ireo andraikitra mavesatra napetraka taminareo, na tsia, mifototra tsara sady izay tsara no tanjon'ireo ezaka rehetra.

Velona amin'ny faran'ny andro feno loza isika. Liana amin'ny toetra izay volavolainao ny lanitra manontolo. Nomena anao ny harena rehetra, hahatonga anao handray anjara amin'ny toetran'Andriamanitra, mandositra ny fahalovana izay eo amin'izao tontolo izao avy amin'ny fitsiriritana. Tsy navela ho ianao irery no handresy ny herin'ny ratsy amin'ny ezaky ny tenanao malemy. Tsy lavitra ny fanampiana, ary homena ireo fanahy tena maniry fatratra izany. Ny anjelin'Andriamanitra, izay miakatra sy midina ny tohatra hitan'i Jakôba tamin'ny fahitana, dia hanampy ireo fanahy tsirairay hananika hatreny amin'ny lanitra ambony indrindra. Mpiambina ny vahoakan'Andriamanitra ireo, mijery ny fomba andalovana ireo zana-tohatra tsirairay. Izay mizotra amin'ny lalana mampirapiratra dia hovaliana soa, hiditra ao amin'ny fifalian'ny Tompony. - *FCE*, tt. 82-86.

Idealy Ambony Hotratrarina

Ambony lavitra noho izay ambony indrindra takatry ny sain'olombelona ny idealin'Andriamanitra ho an'ny zanany. Ny toetr'Andriamanitra - fitoviana amin'Andriamanitra - no tanjona hotratrarina. Lalana ho amin'ny fandrosoana mitohy no misokatra eo anoloan'ny mpianatra. Manana taranja hotanterahina izy, faritra iray hotratrarina, izay mahafaoka izay tsara sy madio ary manan-kaja. Handroso faran'izay haingana ary amin'izay farany azo aleha amin'ny sampan'ny fahalalana marina rehetra izy. Nefa hitodika amin'ny tanjona ambony lavitra noho izay tombontsoa feno fitiavan-tena sy tsy maharitra ny ezaka rehetra hataony, dia toy ny haavon'ny lanitra amin'ny tany. — *Ed, tt. 18,19.*

Fantson'ny Fahasoavan'Andriamanitra

Tombontsoa ho an'ny fanahy tsirairay ny ho tonga fantsona izay ahafahan'Andriamanitra mizara amin'izao tontolo izao ny haren'ny fahasoavany, ireo haren'i Kristy nafenina. Tsy misy fanirian'i Kristy mihoatra noho ny ho masoivohony eto amin'izao tontolo izao haneho ny Fanahiny sy ny toetrany. Tsy misy ilain'izao tontolo izao toy ny fanehoana ao amin'ny maha-olombelona ny fitiavan'ny Mpamonjy. Miandry fantsona izay hahafahany mandraraka diloilo masina ho tonga fifaliana sy fitahiana ho an'ny fanahin'ny olona ny lanitra manontolo. — *COL, t. 419.*

Toko 7 - Fepetra ho amin'ny Fahombiazana

Andraikitra mavesa-danja no apetraka amin'ny tanora. Iandrasan'Andriamanitra zavatra betsaka ny tanora izay mivelona ao amin'izao taranaka manana fahazavana sy fahalalana be izao. Miandry azy ireo hanapariaka izany fahazavana sy fahalalana izany Izy, maniry ny hampiasa azy ireo hanala sarena ny fahadisoana

sy ny finoanoam-poana izay manamaizina ny sain'ny marobe. Hifehy tena hitsimpona ireo singam-pahalalana sy fanandramana tsirairay izy ireo. Hotanan'Andriamanitra ho tompon'andraikitra ny amin'ireo fahafaha-manao sy tombontsoa nomena azy izy ireo. Mitaky ezaka atao amin'ny fo ny asa manoloana azy ireo, izany no handrosoany miandalana, ary izany no takin'izao fotoana izao.

Raha manolotra ny sainy sy ny fony ho amin'ny fanompoana an'Andriamanitra ny tanora, dia hahatratra marika ambony amin'ny fahombiazana sy ny fampiasana azy. Izany no marika andrasan'ny Tompo amin'ny tanora. Ny manao latsak'izany dia fandavana ny hampiasa amin'ny fara tampony ny fahafaha-manao omen'Andriamanitra. Horaisina ho toy ny famadihana an'Andriamanitra izany, tsy fahombiazana amin'ny asa fanasoavana ny olombelona.

Mameno ny Fepetran'ny Fanompoana

Ireo izay miezaka ho tonga mpiara-miasa amin'Andriamanitra, manangona amin'ny fo tokoa izay hoentina hozaraina, dia handray fahazavana tsy tapaka avy amin'Andriamanitra ary ho tonga fantson'ny fifandraisana. Raha manao tahaka an'i Daniela ny tanora zazalahy sy tanora zazavavy rehetra, ka mampifanaraka ny fahazarany, ny filany ary ny firehetany rehetra amin'izay takin'Andriamanitra, dia ho mendrika ho amin'ny asa ambony kokoa izy ireo. Esoriny ao an-tsainy izay zavatra tsy misy tombam-bidy sy maivamaivana. Ariana ireo fahadalana sy fironana amin'ny fitiavana zava-poana, tsy hanan-toerana ao amin'ny fiainana sy ny fanandraman'ireo izay mivelona amin'ny finoana ny Zanak'Andriamanitra, mihinana ny nofony sy misotro ny rany.

Ho hitan'ireo fa na eo an-tanany aza ny tombontsoan'ny fianarana norantovina rehetra, dia mety tsy hahomby ihany

hahazoana ny fanabeazana haha-mendrika azy amin'ny asa ao amin'ny tanim-boaloboky ny Tompo izany. Tsy afaka hiditra hiasa ho an'ny Tompo izy raha tsy ananany ny fepetra takina dia ny toe-panahy hendry. Raha atodiny amin'ny fahafinaretana sy ny lalao ny saina sarobidy izay tokony hohatanjahina amin'ny tanjona mendrika, dia handemy ny hery nomen'Andriamanitra izy, ary dia ho meloka eo anatrehany, satria tsy nahomby tamin'ny fanatsarana ireo talentany tamin'ny alalan'ny fampiasana azy.

Fanalam-baraka an'Andriamanitra ny toe-panahiny botry kely. Mandoto sy manimba ny sain'ny namany izy. Amin'ny teniny sy ny ataony dia mampirisika tsy firaihana amin'ny zavatra masina izy. Tsy ny fanahiny ihany no tandindomin-doza fa ny ohatra asehony dia ratsy ho an'izay mifampikasoka aminy. Tena tsy afaka ny haneho an'i Kristy izy. Mpanompon'ny ota, tsy mitandrina, manjehy ny andro ho lava, ary adala, mampihahaka ny hafa miala amin'i Kristy.

Tsy afaka miara-miasa amin'Andriamanitra ireo izay mionona amin'ny fikendrena ambany. Amin'ireo izay mamela ny sainy hivaona any amin'izay alehany raha tsy ambenana no anaovan'i Satana soso-kevitra mandrendrika ny saina hany ka voaofana miaraka amin'ny tafiny ireo hamitaka ny fanahy hafa. Afaka milaza hoe: mpivavaka izy, manana ny endriky ny toe-panahy araka an'Andriamanitra, nefa tia ny fahafinaretana mihoatra noho ny fitiavana an'Andriamanitra.

Fahakingana fa Tsy Toe-Panahy Araka an'Andriamanitra

Tanora manana hakingana izy ireo, fantatra ary derain'ny namany, nefa tsy nohamasinina ny fahaizany. Tsy nohatanjahina sy nohamafisina tamin'ny fahasoavana sy ny sedran'ny fanandramana, ary tsy azon'Andriamanitra ampiasaina hanasoavana ny hafa sy anomezana voninahitra ny anarany izany. Mifono ny toe-panahy araka an'Andriamanitra nefa ampiasaina

hanangana foto-kevitra diso ny heriny, ary dia ataon'ny tsy voaova fo hanala tsiny ny ratsy ataony izy ireo. Tarihiny i Satana izy ireo hamalifaly ny namany amin'ny hadalany sy izay lazainy fa fahendrena. Tsy misy vidiny izay rehetra ataony, satria ambany fanapahan'ilay mpaka fanahy, izay mitarika sy mamolavola ny toetrany mba hanaovany ny asany.

Manana fahaizana izy, fa tsy nampiasaina; manana talenta izy nefa tsy nampitomboina. Nomena azy ny talenta, nefa dia nampiasaina tamin'ny fomba tsy izy sy nosimbana tamin'ny hadalana, ary nitarika ny hafa hidina tahaka azy. Nandoa ny onitry ny fanahin'ireo tamin'ny fahafoizan-tena, sy fandavan-tena, sy fanetren-tena, tamin'ny henatra sy fandatsana niaretany i Kristy. Nataony izany hanafahany azy amin'ny fatoran'ny fahotana, amin'ny fanandevozan'ny Tompo izay mikarakara azy ireo mba hampiasainy amin'ny fanimbana fanahy hafa. Nefa tsy ahoan'izy ireo ny fitiavan'ny Mpanavotra azy, ary dia mijery amin'alahelo ny asa ataony Izy.

Fahaverezana mandrakizay no miandry ny tanora manao toy izany. Hanao ahoana ny ho fahitan'izy ireo ny fifaliany sy ny sanginy amin'ny andro izay handraisan'ny tsirairay avy amin'ny Mpitsara ny tany rehetra araka ny nataony tao amin'ny nofony? Hazo sy mololo ary bozaka no nentina teo amin'ny fototra, ary dia ho levona ny asa nataony nandritra ny fiainana manontolo. Fahavoazana manao ahoana!

O! Tsara lavitra manao ahoana re ny hiafaran'ireo izay nanao ny anjarany tamin'ny fanompoana an'Andriamanitra, miandry ny fankasitrahan'i Jesôsy, manoratra isan'andro ao amin'ny boky fanisana ny fahadisoana nataony, ny alahelo, ny fandresena manoloana ny fakam-panahy, ny fifaliana sy ny fiadanana ao amin'i Kristy! Tsy hanatrika ny raki-piainany amin'ny henatra ny tanora toy izany ka hiala maina. — *YL, 22 Jona 1899.*

Fomba Voafidy

Ny fijoroantsika ho vavolombelona mikasika ny fahamarinan'i Kristy no fomba nofidin'ny lanitra hanehoantsika Azy amin'izao tontolo izao. Hampanaiky ny fahasoavany isika amin'ny fanehoana izany ao amin'ny fiainan'ireo olo-masina fahizay, nefa izay tena hahomby tokoa dia ny fitantarantsika ny fanandramantsika manokana. Vavolombelon'Andriamanitra isika amin'ny fanehoana ny asan'ny heriny ao anatintsika. Samy hafa ny fiainan'ny olona sy ny fanandramana ataon'ny tsirairay. Maniry handray ny fiderana ataontsika Andriamanitra, maneho ny maha-isika antsika manokana. - *M.H., t. 100.*

Toko 8 - Mananika ny Havoana

Eo am-pamolavolana toetra kristianina tanteraka, dia ilaina ny fitozoana amin'ny fanaovana ny tsara. Tiako ny hanantitra amin'ny tanorantsika ny maha-zava-dehibe ny faharetana sy ny fikirizana amin'ny asa famolavolana toetra. Hatrany amin'ny taonan'ny fahazazana dia tsara ny mandrany ao amin'ny toetra ny foto-kevitra ny fahitsiana, mba hahatrarany tanora ny fetra ambony amin'ny maha-olona. Tokony hohazoniny mandrakariva eo anoloan'ny masony ny fahalalana fa olom-boavidy izy ireo ka tokony hankalaza an'Andriamanitra amin'ny tenany sy ny fanahiny, izay Azy (. . .)

Fandrosoana Isan'andro

Asan'ny tanora ny handroso isan'andro. Hoy Petera: «Amin'ny finoanareo dia manehoa fahatanjahan-tsaina, ary amin'ny fahatanjahan-tsainareo dia fahalalana, amin'ny fahalalanareo dia fahononam-po, amin'ny fahononam-ponareo dia faharetana, ary amin'ny faharetanareo dia toe-panahy araka an'Andriamanitra, ary amin'ny toe-panahinareo araka an'Andriamanitra dia fitiavana ny rahalahy, ary amin'ny fitiavanareo ny rahalahy dia

fitiavana ny olona rehetra. Fa raha anananareo izany zavatra izany, sady anananareo betsaka, dia tsy avelan'izany ho malaina na tsy hahavokatra hianareo amin'ny fahalalana tsara an'i Jesosy Kristy Tompontosika.»

Tsy hatao eo anoloan'ny mason'ny sainao ireo dingana tsirairay ireo, ka hisaina rehefa hanomboka; fa handroso ianao, ny maso mibanjina an'i Jesôsy, mifantoka amin'ny fanomezam-boninahitra an'Andriamanitra. Tsy ao anatin'ny indray andro akory ianao no hahatratra ny fahafenoan'ny toetr'i Kristy, ho rendriky ny famoizam-po ianao raha mijery ny fahasarotana izay tsy maintsy atrehina sy resena. Hifanchatra amin'i Satana ianao, fa hitady ny famitahana azony atao rehetra izy hisintonana ny sainao hiala amin'i Kristy.

Miatrika ireo Sakana

Tsy maintsy miatrika ireo sakana rehetra eo amin'ny lalana isika ary mandresy azy ireny tsirairay. Raha tafita amin'ny fahasarotana voalohany isika, dia hahery kokoa hiatrika ny manaraka, ary amin'ny alalan'ny ezaka tsirairay avy dia ho afaka ny handroso kokoa. Amin'ny fibanjinana an'i Jesôsy, dia ho mpandresy isika. Ny fampifantohana ny maso amin'ny olana sy ny fiforetana vokatry ny ady mafy hampanjaka ny marina no hahatonga antsika ho malemy sy tsy hanam-pinoana.

Amin'ny fanarahana ireo dingana tsirairay dia ho tratra ny havoana ambony indrindra, ary ho tonga eny an-tendron'ny havoana amin'ny farany. Aza mivalaketraka manoloana ny haben'ny asa tokony hatao mandritra ny androm-piainanao, fa tsy takina hanao izany indray miaraka ianao. Ampiasao hanaovana ny asa voatendry hatao isan'andro ny herinao, hararaoty ny fahafaha-manao sarobidy tsirairay, ankasitrahony ny fanampiana omen'Andriamanitra, dia miakara amin'ny zana-

tohatra tsirairay, amin'ny tohatry ny fandrosoana. Tadidio fa tokony hiaina ianao, miaina ny andro tsirairay ary koa nomen'Andriamanitra andro iray ianao, ary ny boky fitadidian'ny lanitra dia haneho ny fomba nanararaotanao ny tombontsoa sy ny fahafaha-manao nomena anao. Enga anie ka hanatsara ny andro tsirairay omen'Andriamanitra ianao ka amin'ny farany dia handre ny Tompo hilaza hoe: «Tsara izany ry mpanompo tsara sady mahatoky.» - *YI, 5 Jan.1893.*

Toko 9 – Mpiombona Antoka amin'Andriamanitra

Afaka manao mihoatra noho izay azon'ny tananao atao ianao. Ny olona, araka ny fampiasan'Andriamanitra ilay teny, dia zanak'Andriamanitra. *«Ankebitriny aza dia zanak'Andriamanitra isika, nefa tsy mbola naseho izay ho toetsika rahatrizay. Fantatsika fa raba hiseho Izy, dia ho tabaka Azy isika, fa ho hitantsika Izy, dia izay tena endriny tokoa. Ary izay rehetra manana izany fanantenana miorina aminy izany dia mandio ny tenany mba hadio tabaka Azy.»* Tombontsoa ho anao ny mandao izay tsy misy vidiny sy ambany, ary dia misandratra ho amin'izay faritra ambony, - hohajain'ny olona sy ho tian'Andriamanitra.

Ny asa masina izay nomen'Andriamanitra hataon'ny tanora, sy nomena ny olona nandritra ny vanim-potoana rehetra, dia maneho ny fanajany azy ireo amin'ny maha-zanany azy. Nomeny azy ireo ny asa hizakany tena. Niantso azy ireo mba hizara aminy ny asa lehiben'ny fanavotana sy fanarenana Izy. Tahaka ny ray mandray ny zanany hiara-miasa aminy no iantsoan'ny Tompo koa ny zanany ho mpiara-miombona antoka Aminy. Natao ho mpiara-miasa amin'Andriamanitra isika. Hoy i Jesôsy: *«Tabaka ny nanirabanao Ahy ho amin'izao tontolo izao no mba nanirabako azy kosa ho amin'izao tontolo izao.»* Tsy irinao ve ny ho zanak'Andriamanitra toy izay mpanompon'i Satana sy ny ota, manana ny anaranao voasoratra ho toy ny fahavalon'i Kristy?

Mila ny fahasoavan'i Kristy amin'ny fahafenoany ny tanora zazalahy sy zazavavy mba hiaina ny filamatra kristianina eo amin'ny fiainany andavanandro. Ny fiomanana ho amin'ny fiverenan'i Kristy dia fanomanana ireo toetra tsara indrindra rehetra ao amin'i Kristy.

Tombontsoa ho an'ny tanora tsirairay ny hanangana ny toeny ho toy ny rafitra tsara tarehy. Ilaina anefa ny mitoetra akaiky an'i Jesôsy. Izy no tanjaka sy fahombiazana ary hery ho antsika. Na dia minitra iray aza dia tsy afaka miantehitra amin'ny herintsika isika...

Ambony Hatrany!

Na manao ahoana ny habe na hakelin'ny talenta anananao, dia tsarovy fa nomena anao ireo ho fanehoam-pitokiana ihany. Tsapain'Andriamanitra ianao hahafahanao maneho raha marina ianao. Ananany trosa mikasika ireo fahaizana rehetra ireo ianao. Azy ny herim-batana, herin-tsaina, herim-panahy anananao ary ho Azy no hampiasana ireo rehetra ireo. Ny fotoanao, ny hery miasa mangina avy aminao, ny fahaizanao, ny hakinganao, dia hampamoahina eo anatrehany izay nanome ireny. Izay mitady hanatanteraka amin'ny fo rehetra ny drafitra lehiben'Andriamanitra hanavotana ny olombelona no mampiasa amin'izay tsara indrindra ny talentany.

Mahareta amin'ny asa natombokao, mandra-pisesin'ny fandresena. Tezao hanana tanjona ny fiainanao. Banjino hatrany ny filamatra ambony indrindra, hanatanterahanao izay tsara kokoa, ka haneho ny voninahitr'Andriamanitra. - *YI, 25 Jan. 1910.*

FIZARANA FAHAROA

Ady Amin'ny Fahotana

Ny ohatra niainan'i Kristy dia maneho amintsika fa ny hany fanantenana hahazoana fandresena ho antsika dia ny fanoherana tsy tapaka ny fanafihana ataon'i Satana. Ilay nandresy ny fahavalon'ny fanahy no mahafantatra ny herin'i Satana eo amin'ny taranak'olombelona ary dia nandresy azy ho antsika. Amin'ny maha-mpandresy Azy, dia nomeny antsika ny tombontsoan'ny fandresena azony, mba hampiraisantsika ny fahalementsika amin'ny heriny, ny tsy fahamendrehantsika amin'ny fahatanterahany, ao amin'ny ezaka ataontsika hifahatra amin'ny fanangolen'i Satana. Hotohanan'ny heriny isika manoloana ny herin'ny fakam-panahy, ary dia hahafahatra amin'ny anarany tsitoha, handresy tahaka ny nandreseny. *ST, 4 Mar. 1880.*

Toko 10 - Satana, Fahavalo Mahery

Tena babon'i Satana ara-dalana ny olombelona lavo. Ny asa nataon'i Jesôsy dia ny hamonjy azy eo am-pelatanany. Mirona hanaraka ny fitarihan'i Satana ny olona, ary raha amin'ny heriny dia tsy afaka ny hanohitra fahavalo masiaka tahaka izany izy, raha tsy i Kristy, ilay mpanafika mahery no mitoetra ao anatiny, manitsy ny filany, ary manome azy hery. Andriamanitra irery ihany no afaka hamefy ny herin'i Satana. Mitety ny tany izy, miakatra sy midina, miambina mandrakariva, matahotra ny ho variana ka hisy fanahy ho votsotra amin'ny fanimbany. Zava-dehibe ny hahafantarany vahoakan'Andriamanitra izany mba hialana amin'ny haratony.

Fahavalo Miova Endrika

Manomana ny famitahany i Satana mba tsy ho fantatry ny vahoakan'Andriamanitra amin'ny ady farany hataony fa izy io.

2 Kôr. 11:14: *«Ary tsy mahagaga izany, fa Satana aza mampiova ny endriny ho tabaka ny anjelin'ny mazava.»* Ireo fanahy voafitaka dia milaza fa tsy misy izy, nefa dia baboiny ireo hanao asa lehibe ho azy. Fantatr'i Satana mihoatra noho ny fahafantaran'ny vahoakan'Andriamanitra ny hery izay azon'izy ireo handresena azy, raha ao amin'i Kristy no misy ny herin'izy ireo.

Raha mitalaho amin-panetren-tena ny fanampian'ilay Mpitaritafika mahery izy ireo, ny mpino ny fahamarinana faran'izay malemy indrindra, mitoky tanteraka amin'i Kristy, dia afaka hanohitra an'i Satana sy ny miaramilany amim-pandresena. Fetsy loatra izy ka tsy hiseho mazava, feno fahasahiana, maka fanahy, satria dia hifoha ny herin'ireo Kristianina rendremana ary dia hiantehitra amin'ilay Mpanavotra mahery izy ireo. Fa tonga tsy misehoseho izy, ary miasa miafina amin'ny alalan'ny zanaky ny tsy fanarahana, izay milaza fa manana ny toe-panahy araka an'Andriamanitra. Hampiasa ny heriny araka izay azony atao i Satana hikitika, haka fanahy, hamery ny vahoakan'Andriamanitra. Ilay sahy nanatrika, naka fanahy, ary niteny ratsy ny Tompo, ary nanana hery nitondra azy teo an-tampon'ny tempoly, ary nankany an-tendrombohitra avo dia avo, dia hampiasa ny heriny hampitolagaga izao taranaka izao, izay tsy manana ny fahendren'ny Tompony, ary amin'ny kapobeny tsy mahalala velively ny hafetsena sy ny herin'i Satana.

Amin'ny fomba mahatalanjona no hanimbany ny vatan'ireo izay mirona amin'ny heviny. Dibo-kafaliana ery Satana rehefa lazaina fa angano izany. Rehefa hamaivanina ny momba azy, na aseho amin'ny alalan'ny toa sarin'ankizy na sarim-biby izy, dia ankasitrahany erỳ. Heverina ho tsy misy hery izy hany ka tsy voamana hahita ireo drafitra maty paika ataony ny saina, ary dia mahomby matetika izy. Raha takatra anefa ny heriny sy ny hakingany dia ho voamana hanohitra azy ny saina (...)

Ady Hahazoana Fanahy Iray

Nahita ireo anjely ratsy aho nifanditra ny amin'ny fanahy, ary ny anjelin'Andriamanitra nanohitra azy ireo. Henjana ny fifandonana. Nanodidina azy ireo ny anjely ratsy, nandoto ny rivotra manodidina azy ireo tamin'ny heriny miasa mangina feno poizina, ary nanadomelina ny vavahadin-tsainy. Nangovitra ireo anjely tsara mpiambina, miandry ny hanosika ireo tafik'i Satana. Tsy asan'ny anjely tsara ny mifehy ny saina hanohitra ny safidin'ny olona. Raha manolo-tena ho an'ny fahavalo ireo, ary tsy miezaka akory ny hanohitra, dia tsy misy azon'ny anjely tsara atao afa-tsy ny mifehy ireo tafik'i Satana tsy hamongotra ireo fanahy ireo, mandra-pandrain'ireo fanahy tandindomin-doza fanazavana misimisy kokoa, hahatonga azy ireo hiarina ka hibanjina ny lanitra hangataka vonjy. Tsy maniraka ny anjelin'ny lanitra hanafaka ireo izay tsy miezaka akory manampy ny tenany i Jesôsy.

Rehefa hitan'i Satana fa mitady hamery fanahy iray izy, dia manao izay fara heriny izy hihazonana azy. Raha taitry ny loza mahazo azy ilay olona, ka mitaraina mangataka amin-kafanana hery amin'i Jesôsy, dia matahotra ny ho very babo iray i Satana, ka dia miantso fanampin-kery amin'ireo anjely izy hanisy fefy manodidina izany fanahy mahantra izany, ka dia manangana rindrin'ny fahamaizinana manodidina azy ireo, mba tsy hahitany ny fahazavan'ny lanitra. Fa raha mifahatra kosa ilay fanahy tandindomin-doza, ka miantoraka tsy misy hery sy tsy manampy miantehitra amin'ny fahatsaran'ny ran'i Kristy, dia hihaino ny vavaka mafana feno finoana i Jesôsy ary dia haniraka vonjy hanafaka azy amin'ny alalan'ireo anjely mahery Izy.

Tsy mahajanona i Satana rehefa antsoina ilay mpifanandrina mahery aminy, fa matahotra sy mangovitra eo anatrehan'ny

heriny sy fiandrianany izy. Mangovitra ny tafik'i Satana manontolo rehefa mandre vavaka mafana (...) Lavo mianjera i Satana sy ny tafiny, mahatsapa fa resy an'ady, rehefa tonga ny anjely mahery, mitafy ny fiadian'ny lanitra, mamonjy ireo fanahy enjehina sy mila hiala aina. – *RH, 13 May 1862.*

Toko 11 - Toetoetry ny Ady

Tia ady ny sitrapon'olombelona, ary mitady hatrany ny hampilefitra ny zava-misy amin'izay tiany. Raha miandany amin'Andriamanitra sy ny marina izany, dia hiseho eo amin'ny fiainany ny vokatry ny Fanahy; ary dia hotononin'Andriamanitra “ny voninahitra, ny haja, ary ny fiadanana ho an'ny olona manao asa tsara”.

Ampiasain'i Satana amin'ny tetiny kosa ny sitrapo raha avela hovolavolainy. Hampiditra hevitra ny tsy finoana izy, ary hanaitra ny fo hiady amin'ny tenin'Andriamanitra. Amin'ny alalan'ny ezaka feno faharetana sy fikirizana no hanoschany ny olona amin'ny herin'ny fankahalany rehetra hiady amin'Andriamanitra, ary hanangana azy ireo ho fahavalon'ny drafitra sy fepetry ny lanitra ary ny fiasan'ny Fanahy Masina. Eo ambany fanevany avokoa ireo herin'ny ratsy rehetra, ary tarihiny eo amin'ny saha fiadiana amin'ilay fifanandrinan'ny ratsy amin'ny tsara.

Antso Hanohitra ny Herin'ny Ratsy

Ny hanongana an'Andriamanitra avy ao amin'ny fon'olombelona no asan'i Satana, ary ny mamolavola ny toetra hifanaraka amin'ny endriky ny faharatsiany. Tairiny avokoa ireo fironana ratsy, fohaziny ireo hambo sy firehetam-po tsy masina. Hoy ny ambarany: «Homeko anao ireo hery, voninahitra, harena ary fahafinaretan'ny fahotana rehetra; izao ny fepetra, dia ny hampandefitra ny fahitsiana, sy ny hampangina ny feon'ny

fieritreretana.» Izany no fomba animbany ny herin'ny olona ary itaomany azy ho andevon'ny ota.

Miantso ny olona hanohitra ny herin'ny ratsy Andriamanitra. Hoy Izy: «Koa aza avela ny ota no hanjaka amin'ny tenanareo mety maty hanarahanareo ny filany; ary aza manolotra ny momba ny tenanareo ho amin'ny ota ho fiadian'ny tsi-fahamarinana; fa atolory ny tenanareo ho an'Andriamanitra, toy ny efa maty nefa velona, ary ny momba ny tenanareo ho fiadian'ny fahamarinana ho an'Andriamanitra.»

Ady ny fiainana kristianina. Fa «isika tsy mitolona amin'ny nofo aman-dra, fa amin'ny fanapahana sy amin'ny fanjakana sy amin'ny mpanjakan'izao fahamaizinana izao, dia amin'ny fanahy ratsy eny amin'ny rivotra.» Ny fanampian'Andriamanitra irery ihany no hahombiazantsika amin'izany ady ifanandrinan'ny fahamarinana sy ny tsy fahamarinana izany. Tsy maintsy ampileferina ambany sitrapon'ilay Mandrakizay ny sitrapontsika misy fetra; mila miharo amin'ny an'Andriamanitra ny sitrapon'olombelona. Izany no hahafahan'ny Fanahy Masina hanampy antsika; ary ny fandresena tsirairay dia hamerina ireo fananan'Andriamanitra izay novidiny, hamerina ny endriny ao amin'ny olona.

Fanampian'ny Fanahy Masina

Niasa tamin'ny alalan'ny Fanahy Masina ny Tompo Jesôsy; fa Izy no solontenany. Amin'ny alalany no ampidirany fiainam-panahy ao amin'ny olona, mamoha ny heriny ho amin'ny tsara, manadio ny saina amin'ny fahalotoana, ary manomana azy hiditra ny fanjakany. Manana fitahiana sy harena betsaka hozaraina amin'ny olona i Jesôsy. Izy no Ilay Mpanolo-tsaina mahagaga, manana fahendrena sy hery tsy misy fetra; koa raha manaiky ny herin'ny Fanahiny isika, manetry tena hovolavolainy, dia ho tanteraka ao Aminy. Akory ny hasoan'izany fanambarana izany! «*Ao amin'ny*

tenan'i Kristy no itoeran'ny fahafenoan'ny fomban'Andriamanitra rehetra ary hianareo dia tanteraka ao aminy.»

Tsy hahalala fahasambarana mihitsy ny fon'ny olona raha tsy milefitra hovolavolain'ny Fanahin'Andriamanitra. Ampitovian'ny Fanahy amin'ny môdely, dia i Jesôsy Kristy, ilay fanahy nohavaozina. Ny hery miasa mangina avy amin'ny Fanahy no manova ny fandrafiana an'Andriamanitra ho finoana sy fitiavana, ny avona miova ho fanetren-tena. Mahita ny hatsaran-tarehin'ny fahamarinana ny fanahy, ary omem-boninahitra amin'ny toetra tsara sy tanteraka i Kristy. Hiram-piravoana no ataon'ny anjely ary faly Andriamanitra sy Kristy mahita ireo fanovana mitarika fitoviana amin'Andriamanitra ireo.

Valisoan'ny Fandresena

Tsy malefaka kokoa noho ny tamin'ny andron'ny Mpamonjy ny ady ifanaovan'ny tsara sy ny ratsy ankehitriny. Tsy malalaka kokoa noho ny tamin'izay ny lalana mankany an-danitra ankehitriny. Tsy maintsy ariana ny otantsika rehetra. Tsy maintsy tapahina ireo fandeferana rehetra manelingelina ny fandrosoantsika arapanahy. Tsy maintsy atao sorona ny masontsika na ny tanantsika ankavanana, raha mampanota antsika ireo. Vonona ny handà ny fahendrentsika ve isika ka handray ny fanjakan'Andriamanitra tahaka ny zaza? Vonona ny hamela ny fahamarinan'ny tenantsika manokana ve isika? Vonona ny tsy hiraharaha ny voninahitra omen'ny olona ve isika? Sarobidy loatra ny valisoan'ny fiainana mandrakizay. Maniry ny hampandroso ny fanampian'ny Fanahy masina ve isika, hiara-miasa aminy, hanao ezaka sy fandavan-tena mifanaraka amin'ny tombam-bidin'izay tiantsika ho azo? - RH, 10 Feb. 1903.

Toko 12 - Ezaka Manokana Ataon'i Satana

Naseho ahy fa tokony hiambina amin'ny lafiny rehetra isika, ary hanohitra amim-paharetana ny tolo-kevitra sy ny famitahan'i Satana. Nanova ny endriny ho tahaka ny anjelin'ny mazava izy, ary dia mamitaka sy mitarika babo an'arivony. Mahatsiravina ny tombony ananany amin'ny fahalalana ny sain'olombelona. Tahaka ny fanaon'ny menarana, fa amin'ny fomba tsy re tsaika no idirany hanimbana ny asan'Andriamanitra. Lazainy fa asan'olombelona avokoa ny fahagagana sy ny asan'i Kristy.

Raha manafika ny Kristianina amin'ny fomba mivantana sy mahery vaika i Satana, hitondra azy ireo ao anaty fahoriana sy tandindomim-pahafatesana, dia hiantoraka eo an-tongotry ny Mpanavotra ireo, ary hahatonga ilay Mpanafaka Tsitoha hampivarahontsana sy hampandositra ilay fahavalo sahisahy. Fa miova ho tahaka ny anjelin'ny mazava, mandrobo hampiala amin'ny lalana marina sy azo antoka i Satana. Ny "siansan'ny phrénologie", ny fahalalana ny toetry ny olona, ary "ny mesmerisme" no fantsona niasan'i Satana mivantana tamin'izao taranaka izao, ary miasa amin'ny heriny rehetra izy amin'izao ankatoky ny fikatonan'ny fahasoavana izao (...)

Arakaraka ny hanatonantsika ny faran'ny andro, dia mora andairan'ny famitahan'i Satana ny sain'ny olona. Mitarika ireo voafitaka handray ny asa sy ny fahagagana nataon'i Kristy ho fanehoana fampiharana lalàna an-kapobeny izy. Naniry mandrakariva hanao hosoka ny asa nataon'i Kristy i Satana, ary dia hampijoro ny herin'ny tenany manokana sy ny fitakiany. Tsy ataony mivantana sy amin-kasahiana izany. Mahay manao zavatra manintona sy kanto izy ary mahalala fa ny miafina mitafy ny endriky ny anjelin'ny mazava no hahombiazany indrindra amin'ny asany.

Naka ny endriky ny tovolahy tsara tarehy iray i Satana raha niseho tamin'i Kristy tany an'efitra, - mpanjaka fa tsy anjely lavo. Tenin'ny Soratra Masina no tao am-bavany. Hoy izy: «Voasoratra hoe, sns.» Tenin'ny Soratra Masina ihany no nanoheran'ny Mpamonjintsika nandalo fijaliana, nilaza: «Fa voasoratra hoe ...». Nanararaotra ny fahalemena sy ny fahorian'i Kristy i Satana. Naka ny maha-olona antsika tao amin'ny tenany Izy (...)

Mampidi-Doza ny Fahatokian-Tena

Raha azon'i Satana atao ny manamaizina sy mamitaka ny sain'ny olona ary mitarika azy ireo hieritreritra fa manana hery hanao asa lehibe sy tsara izy ireo, dia hitsahatra hitoky amin'Andriamanitra izy ireo hanao izany ho azy. Tsy hanaiky fahefana ambony izy ireo. Tsy hanome an'Andriamanitra ny voninahitra izay takiny izy izay mendrika ny Mpanjaka lehibe sy tsara. Izany no ahatanterahan'ny fikendren'i Satana. Mibitaka erỳ izy mahita ny olombelona manandra-tena, toy izay nataony tany an-danitra, ary dia nazera vokatr'izany. Fantany tsara fa ho very ny olona raha manandra-tena toy izay nataony koa.

Fitokiana Manimba

Tsy nahomby izy raha naka fanahy an'i Kristy tany an'efitra. Tanteraka ny drafitry ny fanavotana. Voaloha ny trosa ho fanavotana ny olombelona. Mitady ny handentehana ny fototry ny fanantenan'ny olona i Satana ankehitriny, ary dia mampiditra ao an-tsainy fomba fiheverana izay tsy hahasoa azy na hahazoany famonjena avy amin'ilay fanavotana lehibe. Mitarika ny olona lavo, amin'ny «famitahan'ny tsy fahamarinana» hino fa afaka hanao tsara, tsy mila fanavotana izy; tsy mila ny hiankina amin'ny Mpamonjy nohomboana sy nitsangana tamin'ny maty; fa ny asa tsara ataon'ny olona dia hahazoany fitia amin'Andriamanitra, ary amin'ny fomba toy izany no hanapotehany ny fitokian'ny olona

ny Baiboly, fa fantany tsara fa raha mahomby amin'izany izy ka simba izay ahafahana manisny marika eo amin'ny olona, dia handresy izy.

Alentiny ao amin'ny sain'ny olona ny finoana fa tsy misy izany hoe devoly izany, koa izay mino izany dia tsy miezaka akory ny hiady amin'izay tsy misy, ary dia manaiky ilay fomba fitenenana hoe «Izay misy no marina» ireo olona nohajambaina. Tsy manaiky intsony lalàna hifehy ny lalany izy. Betsaka no taomin'i Satana hino fa tsy ilaina intsony ny vavaka, fa fomba fotsiny no anaovana izany. Fantany tsara anefa fa tena ilaina ny fandinihana ny tenin'Andriamanitra sy ny vavaka, fa manampy ny mpanaraka an'i Kristy hahatohitra ny fandrika sy ny famitahana ataony izany. Hitarika ny saina tsy ho tia ireo ny fitaoman'i Satana, ka tsy hiankina amin'ilay manana ny hery intsony ny fanahy, tsy hahazo hery avy Aminy handresy ny fanafihan'i Satana.

Ho tanteraka ny tanjony raha manao tsirambina ny vavaka isika, satria dia hekena mora foana ireo zava-mahagaga mandainga ataony. Ho tratrany ihany izay nokendreny amin'ny famitahana ny olona raha tsy nahomby izy tamin'i Kristy. Miendrika tanora tsara tarehy izy indraindray, na ao anaty aloka mahafinaritra. Manasitrana izy, ary tompoin'ny olona voafitaka toy ny mpanao soa ny olombelona.

Fifehezana ny Saina

Naseho ahy fa tsy afaka ny hifehy ny saina i Satana raha tsy efa nomena azy ny fahefana hanao izany. Koa tandindomin-doza ireo izay miala amin'ny marina. Izy mihitsy no miala amin'Andriamanitra sy miala amin'ny fiambenan'ireo anjelin'Andriamanitra mikarakara; ary i Satana, izay vonona mandrakariva ny hanimba ny fanahy, dia manomboka ny famitahany ny fanahy toy izany, izay tena tandindomin-doza tokoa. Ary raha taitra izy ireo ka miezaka ny hanohitra ny

herin'ny fahamaizinana sy hanavo-tena avy ao amin'ny fandrik'i Satana, dia hahita fa tsy zavatra mora akory izany. Niroso tany amin'ny tanin'i Satana izy ireo ary dia takiny ho azy. Tsy hisalasala ny hampiasa ny heriny rehetra izy, ary hiantso ny andian-tafiny hiady io fanahy iray eo am-pelatanan'i Kristy io.

Hanao ezaka tsy omby tratra, hanavo-tena avy amin'ny herin'i Satana, ireo izay naka fanahy azy haka fanahy azy ireo. Ho avy hanavotra azy ireo ny anjelin'Andriamanitra izay nampalaheloviny, raha vantany vao manao ezaka izy ireo. Tsy maniry ny handao ny hazany anefa i Satana sy ny anjely. Hifanehatra sy hiady amin'ireo anjely masina izy ireo, ary ho henjana ny fifandonana. Fa raha manohy mivavaka ireo izay nania, manetry tena lalina sy miaiky ny fahadisoany, dia handresy ireo anjely feno hery ary dia hamonjy azy ireo avy ao amin'ny herin'ny anjely ratsy.

Nosokafana ny Efitra Lamba

Narary ny foko, ary nila ho rendrika ny fanahiko tato anatiko, raha nosokafana ny efitra lamba ka naseho ahy ny fahalovana misy ankehitriny. Hitako fa nahafeno ny kapoaky ny faharatsiany ny mponin'ny tany. Mirehitra ny fahatezeran'Andriamanitra ary tsy ho faty intsony mandra-pandevona ny ratsy fanahy hiala amin'ny tany.

I Satana no fahavalon'i Kristy. Izy no fototra sy mpitarika ny fikomiana rehetra tany an-danitra sy etỳ an-tany. Mitombo ny haromotany, ary tsy azontsika an-tsaina ny heriny. Tsy hahatsiaro tena hilamina isika raha mahita ny fiasan'ireo anjely lavo amin'ireo izay mahatsiaro tena fa mety ary mieritreritra fa voaaro. Mitsongo dia antsika hatrany ny anjely ratsy. Manantena fahavononana tsy hanaiky ny fitaoman'i Satana avy amin'ireo ratsy fanahy isika, nefa amin'ny fotoana izay tsy iambenantsika ny saintsika no hanaovan'ny anjely miafin'i Satana tsy hita maso zava-mahagaga sy famantarana eo imasontsika. Voaomana hiady

amin'ireny amin'ny alalan'ny tenin'Andriamanitra ve isika, ilay hany fiadiana azontsika ampiasaina amim-pahombiazana.

Misy ireo alaim-panahy handray ireny fahagagana ireo ho toy ny avy amin'Andriamanitra. Eo imasontsika no hanasitranana ny marary. Ho voaomana hosedraina ve isika rehefa hiseho tokoa ny fahagagana mamitaka ataon'i Satana rehetra. Moa tsy ho maro ireo fanahy ho tratry ny haratony sy ho azony? Endriky ny fahadisoana, fialana amin'ny fitsipika sy didin'Andriamanitra mazava, ary finoana angano no mameny ny saina handray ireo famitahana fenolainga ataon'i Satana. Koa tokony hitafy dieny izao ny fiadiana hiatrehana izany fifandonana tsy maintsy hirobohana tsy ho ela izany isika. Ny finoana ny tenin'Andriamanitra, ny fandinihana azy ombam-bavaka sy fampiharana no ho ampinga ho antsika manoloana ny herin'i Satana, ka hivoahantsika ho mpandresy noho ny ran'i Kristy. — *RH, 18 Feb. 1862.*

Toko 13 - Tsy Fanalan-Tsiny ny Ota ny Fakam-Panahy

Tsy misy na dia iray aza amin'ny fironan'ny vatantsika, amin'ny fahaizan'ny saintsika, amin'ny fanirian'ny fontsika, izay tsy tokony ho eo ambany fifehezan'ny Fanahin'Andriamanitra isa-minitra. Tsy misy fitahiana atolotr'Andriamanitra ny olona, na fitsapana avela hihatra aminy, izay tsy hohararaotin'i Satana hakana fanahy, hampahoriana ary hanimbana ny fanahy, raha omena lalana hanao izany izy. Noho izany, na lehibe manao ahoana aza ny hazavana ara-panahy, na mahita fitia sy mandray fitahiana avy amin'ny lanitra manao ahoana aza ny olona, dia tokony handeha amim-panetren-tena mandrakariva eo anatrehan'ny Tompo, mangataka amim-pinoana mba hitarihan'Andriamanitra ny eritreritra rehetra sy hifehezany ny fironana rehetra.

Manana andraikitra masina indrindra hiambina ny fanahiny sy hifehy tena eo anatrehan'ny fihantsiana faran'izay lehibe ireo izay maniry ny toe-panahy araka an'Andriamanitra. Lehibe ny

andraikitra niantisorohan'i Mosesy; vitsy ny lehilahy hozahan-toetra tahaka azy; tsy nanala tsiny ny fahotany anefa izany. Nomen'Andriamanitra izay rehetra ilainy ny vahoakany, koa raha mitoky amin'ny heriny ireo, dia tsy ho resin'ny zava-mitranga velively. Tsy hanala tsiny ny fahotana ny fakam-panahy faran'izay mafy. Safidintsika ny fandikan-dalàna na manao ahoana ny hamafin'ny fitaomana. Tsy afaka hanery ny olona hanao ratsy na ny tany na ny fiainan-tsy hita. Ny faritra malemy amintsika no asian'i Satana mafy, nefa tsy voatery ho resy isika. Nanomana fanampiana ho antsika Andriamanitra ary ao amin'ny heriny ny fandresentsika, na henjana sy tsy nampoizina manao ahoana aza ny fanafihana. — *PP, t. 421.*

Toko 14 - Faherezana

Handalo fotoan'ny fahaverezan-kevitra mafy sy sedra ao amin'ny fiainam-pivavahany ireo izay hahazo fandresena amin'ny farany; nefa tsy tokony hanary toky izy ireo, fa taranja ao amin'ny sekolin'i Kristy izany, ary tena ilaina hanadiovana izay tsy ilaina rehetra. Hiaritra amin-kery ny fanafihan'ny fahavalo ny mpanompon'Andriamanitra, dia ireo fihantsiana mandratra, ary tsy maintsy mandresy ny sakana izay apetrak'i Satana eo amin'ny lalany.

Hitady izay hanakiviana ny mpanaraka an'i Kristy i Satana, tsy hivavahan'ireo na handinihany ny Soratra Masina, ary hanipy ny aloky ny fankahalany eo amin'ny lalan'ireo izy, hanafina an'i Jesôsy tsy ho hitan'ireo, hanampina ny masony tsy hahita ny fitiavany sy ny voninahitry ny lova any an-danitra. Mibitaka izy mahita ny zanak'Andriamanitra mikainkona, mangovitra, mijaly sy feno fisalasalana mandrakariva. Ataony izay hahasarotra indrindra ny lalana, kanefa tsy lavo an-dalana ianao raha toa ka manohy mijery any ambony, fa tsy ny fahorianao; hahita an'i Jesôsy manolotra ny tanany hanampy anao raha atolotrao Azy amin'ny fitokiana

tsotra ny tananao ary avelanao Izy hitarika anao. Rehefa matoky ianao dia ho feno finoana.

Amin'ny Herin'ny Tompo

Jesôsy no fahazavan'izao tontolo izao, ary antsoina hampifanaraka ny fiainanao amin'ny Azy ianao. Ao amin'i Kristy no hahitanao fanampiana hanananao toetra matanjaka, mirindra, tsara. Tsy hahavita na inona na inona amin'ny fahazavana mamirapiratra avy amin'ny toetra toy izany i Satana. Manana sahaza ho antsika tsirairay Andriamanitra. Tsy nokendreny hotohanan'ny hery miasa mangina avy amin'ny dera na fampirisihan'ny olona isika; fa amin'ny herin'ny Tompo no hijoroantsika. Nomen'Andriamanitra antsika ny fanomezany tsara indrindra, dia ny Zananilahy tokana, hanandratra, hanome hasina, ary hanomana antsika honina ao amin'ny fanjakany amin'ny fanomezana antsika ny fahatanterahan'ny toetrany. Tonga tetỳ amintsika i Jesôsy niaina araka izay andrasany hiainan'ireo mpanaraka Azy. Ho maty antoka amin'izao fiainana ankehitriny izao isika ary ho very ny fiainana mandrakizay, raha mandefitra amin'ny tenantsika isika, na malaina loatra hiezaka hiara-miasa amin'Andriamanitra amin'ny asa mahatalanjona ataony.

Nanao antsika hiasa Andriamanitra, tsy amim-pahakiviana anefa, fa amin'ny finoana sy fanantenana matanjaka. Tsy ho hay tantaraina ny fifaliantsika sy ny voninahitra hameno antsika raha mandinika ny Soratra Masina ka hohazavain'ny fahitana ny famindrampon'ny Ray manolotra an'i Jesôsy ho an'izao tontolo izao, «mba tsy ho very izay rehetra mino Azy fa hanana fiainana mandrakizay». Izay rehetra mety ho azo amin'ny fanabeazana, dia andrasan'Andriamanitra ny hampiasantsika izany ho amin'ny fandrosoan'ny fahamarinana. Hasehon'ny fiainana sy ny toetra ny tena fiainam-panahy araka an'Andriamanitra, ka hasandratra eo

imason'izao tontolo izao ny hazo fijalian'i Kristy, ary dia hazava eo ny tombambidin'ny fanahy. Tokony hisokatra hahatakatra ny Soratra Masina ny saintsika, handraisantsika herim-panahy amin'ny fihinanantsika ny mofo avy any an-danitra. — RH, 8 Apr. 1890.

Toko 15 - Ny Tempolin'ny Fanahy

Hisy vokany mampitolagaga hanandratra sy hampivelatra ary hampahatanjaka ny herin'ny olona ny fankatoavana feno finoana ireo fitakian'Andriamanitra. Ireo izay nanokan-tena hiasa ho an'ny tanora amin'ny fanompoana an'Andriamanitra dia ho hita ho olona manana fahaiza-mandanjanja sy fahatakarana hendry. Ary nahoana moa no tsy tokony ho izany? Hanatanjaka ny fahendrena sy hampahazava ny saina ary hanadio ny fo — hanondrotra sy hanadio ary hanamasina ny maha-olona manontolo - ny firaisana amin'Ilay Mpampianatra lehibe indrindra nisy teto an-tany. *«Mahaizava ny famoahana ny hevitra ny teninao ka manome fahalalana ho an'ny kely saina».*

Ny Idealin'Andriamanitra

Maro amin'ny tanora izay milaza fa manaraka an'Andriamanitra no manana fiainana mifanipaka amin'izany. Tsy ahitana fandrosoana akory amin'ny fahalalany sy ny toe-panahiny izy ireo. Tsy mitombo fa mihabotry ny heriny. Kanefa marina eo amin'ny fiainan'ny tena Kristianina ny tenin'ny mpanoratra Salamo. Tsy ny tenin'Andriamanitra amin'ny maha-teny azy no manome fahazavana sy fahalalana, fa ny teny ekena sy ampiharina amin'ny fo amin'ny alalan'ny Fanahy Masina. Tonga zanaka sy mpiombona amin'ny toetran'Andriamanitra ny olona niova fo marina. Tsy ny fo ihany no voaova fa nahazo hery sy aina ny saina. Maro ny ohatr'ireo olona izay teo ho eo ihany tamin'ny fahaizana talohan'ny fiovam-pony, nefa niova tanteraka kosa taorian'izany. Naneho fahatakarana mahagaga ny fahamarinana raketin'ny tenin'Andriamanitra izy ireo, ary nahay

naneho izany koa tamin'ny hafa. Nihevitra ny olona manan-tsaina ambony maro fa tombontsoa ny fifandraisana tamin'ireo. Tara-pahazavana mampiratra no nalefan'ilay Masoandron'ny Fahamarinana tao an-tsainy, namoha ny hery rehetra nananany hanao asa maro mavitrika.

Hanao asa lehibe ho an'ny tanora Andriamanitra raha manaiky ny fanampian'ny Fanahy Masina ireo handray ny tenin'Andriamanitra ao am-po sy hankatò izany eo amin'ny fiainany. Mikatsaka hatrany ny hisintonana azy ireo ho eo Aminy Izy, hanatona ilay loharanon'ny fahendrena rehetra, ny loharanon'ny fahatsarana sy ny fahadiovana ary ny fahamarinana. Misandratra ambony ny saina mifantoka amin'ny lohahevitra ambony.

Toerana Avo Rava

Kristianina amin'ny anarana fotsiny ireo izay milaza ny tenany ho mpivavaka nefa tsy mandroso amin'ny fahalalana sy ny fahamasinana. Feno toerana avo rava ireny tempolin'ny fanahy ireny. Famakiam-boky tsy mahaso sy resaka maivamaivana ary fahafinaretana araka izao tontolo izao, no mameno tanteraka ny saina ka tsy misy intsony hirika hidiran'ny Tenin'Andriamanitra. Fanahafana izao tontolo izao sy fahamaivanana ary reharena no maka ny toerana tokony ho an'i Kristy ao an-tsaina (...)

Fitotonganana Vokatry ny Fandefarana amin'ny Filana

Tsy lehilahy tsara na lehibe ireo izay manao ny fandefarana amin'ny filana sy ny firehetana ho tena tsara sy zava-dehibe. Na dia ambony aza ny fiheveran'izao tontolo azy ireo dia ambany toetra izy, ratsy, ary maloto, eo imason'Andriamanitra. Nibaiko ny lanitra mba hosoratana eo amin'ny tarehin'izy ireo ny mariky ny fahavetavetany. Mikasika ny tany, ny amin'izao fiainana izao no mameno ny fisainany. Maneho ny fahambanian-toetrany ny teniny. Nofenoiny faharatsiana ny fony, ary nahavita namafa ny

endrik'Andriamanitra teo aminy izy. Nampanginina ny feon'ny fahendrena, nolotoina ny fahaizana mandanjalanja. Tena nitotongana ny maha-olona rehetra vokatry ny fandefarana amin'ny filan'ny nofo. Rehefa avela hofehezina'i Satana ny sitrapo, dia fahavetavetana sy hadalana lalina manahoana moa no tsy hitotonganana'ny olona! Miantsoantso mandrakariva ny saina ny fahamarinana; satria manohitra ny foto-kevitra madio ny fo. — *ST, 1 Des. 1881.*

Fanampiana ao amin'ny Fakam-panahy

Afaka mankatò izay takin'ny Filazantsara ny rehetra amin'ny alalan'ny finoana sy ny vavaka. Tsy misy olona azo terena hanota. Ny safidiny aloha no manaiky, ny saina mikasa hanatanteraka ilay ota, alohan'ny handresen'ny firehetana ny fisainana, na ny faharatsiana hampilefitra ny feon'ny fieritreretana. Na mafy manao ahoana aza ny fakam-panahy, dia tsy afaka hanala tsiny ny fahotana. «Ny mason'i Jehovah dia mitsinjo ny marina, ary ny sofiny mihaino ny fitarainany». Antsoy ny Tompo, ry alaim-panahy! Miantoraha eo amin'i Jesôsy ianao izay mila vonjy, tsy mendrika, dia takio ny teny fikasany. Hihaino anao ny Tompo. Fantany ny herin'ny fironan'ny fo, ary hanampy Izy amin'ny fotoan'ny fakam-panahy rehetra.

Lavo amin'ny fahotana ve ianao? Aza miandry ela mitady an'Andriamanitra hangataka famindrampo sy famelan-keloka. Malalaka ho an'ny mpanota mandrakariva ny famindrampo. Miantso antsika any am-pirenirenena any ny Tompo, «*Miverena bianareo, ry zaza mpiodina, fa bositrany ny fiodinanareo*». — *TFC, tt. v, t. 177.*

Toko 16 - Tsy Tompon'ny Tenanareo Hianareo

Mandre matetika izao fanontaniana izao isika: Dia tsy afaka manao izay tiako ve aho? Dia tsy afaka mifidy izay lalana tiako ve

aho? Dia tsy maintsy milefitra foana ve aho? Dia tsy mba afaka manao araka izay itondran'ny foko ahy ve aho?

Arakaraka ny tsy anarahanao ny fironan'ny fonao, no hahasoa anao sy ny hafa. Efa nivily ho amin'ny tsy izy ireo fironana anaty, ary nampiasaina ho amin'ny tsy izy ny hery. Nampifandonin'i Satana amin'Andriamanitra ny olona. Miasa hatrany izy hanimba ny endrik'Andriamanitra ao amin'ny olona. Noho izany dia mametra ny teny sy ny asantsika isika.

Vokatry ny Fanoloran-Tena Feno

Hita fa tokony hohomboana amin'ny hazo fijaliana ireo fironana ho amin'ny ratsy nolovana sy nokolokoloina rehefa maka toerana ao am-po ny fahasoavan'Andriamanitra. Fiaianana vaovao ambany fifehezana vaovao no manomboka ao amin'ny fanahy. Izay atao rehetra dia atao ho voninahitr'Andriamanitra. Voakasik'izany asa izany ny anaty sy ny ivelany. Entina eo ambany fanapahan'Andriamanitra ny tena manontolo, vatana, saina, fanahy, hampiasainy ho fiadiana ho an'ny fahamarinana.

Tsy manaiky ny lalàn'Andriamanitra ny olona araka ny nofo, ary tsy hanaiky velively raha ny ezaky ny tenany irery ihany. Fa amin'ny finoana kosa, izay nohavaozina, dia hiaina isan'andro ny fiainan'i Kristy. Haneho isan'andro izy fa fananan'Andriamanitra.

An'Andriamanitra ny vatana sy ny fanahy. Nomeny ny Zanany ho fanavotana izao tontolo izao, ary noho izany dia nomena fiainana vaovao isika, fahasoavana hahafahantsika mampivelatra toetra feno fahatokiana. Tamin'ny fanandevozan'ny ota no nanavotan'Andriamanitra antsika, ary dia nomeny fahafahana hiaina fiainana nohavaozina, novàna ho fiainam-panompoana isika.

Azy ny Herintsika Rehetra

Eo amintsika ny marik'Andriamanitra. Novidiny isika, ary maniry Izy ny hahatsiarovantsika fa ny herintsika ara-batana, ara-tsaina sy ara-panahy dia Azy. An'Andriamanitra ny fotoana, ny hery miasa mangina, ny fisainana, ny fironan'ny fo, ny feon'ny fieritreretana, ary araka ny sitrapony ihany no tokony hampiasana azy. Tsy araka ny fironan'izao tontolo izao no hampiasana azy; satria eo ambany fitarihan'ny fahavalon'Andriamanitra izao tontolo izao.

An'Andriamanitra ny vatana izay tempolin'ny Fanahy. Azy ny hery sy ny hozatra tsirairay. Aoka tsy hiraharaha na hampiasa tsy amim-pahendrena ka hanimba na dia taova iray aza isika. Tokony hiara-miasa amin'Andriamanitra isika amin'ny fihazonana ny vatana ho salama, mba ho tempoly azon'ny Fanahy Masina hitoerana, ka hikorokoro ny hery ara-batana sy ara-panahy araka ny sitrapon'Andriamanitra.

Tokony hofenoina foto-kevitra madio ny saina. Tokony hosoratana eo amin'ny vato fisaky ny fanahy ny fahamarinana. Ireo fahamarinana sarobidy ao amin'ny Soratra Masina no tokony hamenoana ny fitadidiana. Ary ho tahaka ny vatosoa mamirapiratra ao amin'ny fiainana ireny fahamarinana ireny.

Ny Vidin'ny Fanahy

Ny fanomezana nomeny hanavotana ny olona no maneho ny tombam-bidy napetrak'Andriamanitra eo ambony asan'ny tanany sy ny fitiavany ireo zanany, lavo ao ambany fanapahan'i Satana. Nampiditra ny fahotana tamin'izao tontolo izao izy, ary ny fahafatesana vokatry ny ota. Dia nomen'Andriamanitra ny Zananilahy tokana hamonjena ny olona. Nataony izany mba ho marina Izy, raha manamarina ireo rehetra manaiky an'i Kristy. Nivaro-tena tamin'i Satana ny olombelona, fa i Jesôsy kosa nanavotra azy.

Tsy tompon'ny tenanao ianao. Nividy anao tamin'ny rany i Jesôsy. Aza alevina ao anaty tany ny talentanao. Ampiasao ho Azy ireny. Na inona asa ataonao, dia ampidiro ao i Jesôsy. Raha hitanao fa very ny fitiavanao ny Mpamonjy, dia ialao ny asanao, dia milazà hoe: «Inty aho, ry Mpamonjy, inona no tianao hataoko?» Handray anao amim-pitiavana Izy ary ho tia anao tsy misy tambiny. Havelany tokoa ianao; fa mamindra fo sy miantra Izy, mba tsy hisy ho very na dia iray aza (...)

An'Andriamanitra isika, sy izay antsika rehetra. Tsy tokony hoheverintsika hahafaty antoka antsika ny hanolotra ho Azy ny fanirian'ny fontsika. Aoka hatolotra Azy toy ny fanatitra antsitrano ny fontsika. — *YI, 8 Nôn. 1900.*

Antsoina Ianao Hanapa-Kevitra

Hampidi-doza antsika ny mitaredretra mijery ny tombontsoa ho azo amin'ny fanekena ny torohevitr'i Satana. Midika ho fahafaham-baraka sy fahavoazana ho an'ny fanahy ny mandefitra amin'ny ota; manajamba ny maso sy mamitaka izy, ary handrendrika antsika amin'ny fisehoany mandokadoka. Tsy hahazo antoka ho voaro amin'ny herin'i Satana isika raha mandeha amin'ny lalany. Tokony harovantsika ireo lalambe rehetra izay azon'ilay mpaka fanahy hidirana ao amintsika. — *TFMB, t. 171.*

Toko 17 - Fiovam-Po Marina

«Dia hofafazako rano madio bianareo, ka badio; mba ho afaka amin'ny fahalotoanareo rehetra sy ny sampinareo rehetra no handiovako anareo. Ary homeko fo vaovao bianareo, ary fanahy vaovao no bataoko ao anatinareo, ary besoriko amin'ny nofonareo ny fo vato, ka homeko fo nofo bianareo.»

Maro amin'ireo izay milaza amin'ny hafa mba hananany fo vaovao no tsy mahalala akory ny hevitr'izany teny izany. Ny

tanora, indrindra indrindra, no tafintohina eo anoloan'ity teny ity: «fo vaovao». Tsy fantany ny dikan'izany. Miandry fiovana manokana ao amin'ny fihetseham-pony izy. Antsoiny ho fiovam-po izany. An'arivony no tafintohina tamin'izany teny izany ka potika, tsy mahatakatra ny hevitr'ity filazana ity: «Tsy maintsy ateraka indray hianareo».

Tsy Fihetseham-Po fa Fiainana Voaova

Tarihin'i Satana ny olona hisaina fa rehefa nihetsi-po be izy dia izany no atao hoe fiovam-po. Kanefa tsy miova ny fanandramana ataony. Tsy miova ny ataony fa dia ny teo ihany. Tsy maneho voa tsara ny fiainany. Mivavaka matetika sy lava izy, ary dia mitantara mandrakariva ny fihetseham-pony tamin'ny fotoana toy izao sy toy izao, kanefa tsy miaina fiainana vaovao akory. Voafitaka izy ireo. Tsy mihoatra ny fihetseham-po ny halalin'ny fanandramana ataony. Manorina ambony fasika izy, koa rehefa tonga ny rivotry ny fanoherana dia voafaoka.

Maro ireo fanahy mampalahelo mitsapatsapa ao anaty haizina, mitady ireo fihetseham-po lazain'ny sasany fa azony tamin'ny fanandraman'ny tenany. Hadinon'izy ireo fa ny mpino an'i Kristy dia tokony hiasa amin'ny tahotra sy ny hovitra hahatanteraka ny famonjena azy. Manana zavatra tokony hatao ny mpanota voampanga. Tsy maintsy mibebaka izy ary maneho finoana marina.

Rehefa miresaka ny amin'ny fo vaovao i Jesôsy, dia ny saina, ny fiainana, ny olona manontolo no tiany hambara. Ny hoe manana fo vaovao dia midika fa noesorina tamin'izao tontolo izao ny fitiavana ary dia nafatotra amin'i Kristy. Ny manana fo vaovao dia manana saina vaovao, fikasana vaovao, hery manosika vaovao. Inona no famantarana ny fo vaovao? Ny fiainana voaova, fahafatesana isan'andro, isan'ora amin'ny fitiavan-tena sy ny avonavona.

Fampiharana ny Fivavahana Marina

Maro no diso hevitra manambara fa ny asa ambony dia hanonitra ny fanompoana marina. Fa ny fivavahana tsy misy fampiharana dia tsy marina. Ny fiovam-po marina dia mahatonga antsika ho mahatoky amin'ny fifandraisantsika amin'ny hafa; mahatonga antsika ho mahatoky amin'ny asa ataontsika isan'andro. Ny mpanara-dia an'i Kristy marina dia maneho fa ny fivavahan'ny Baiboly dia manafaka azy hampiasa ny talentany ho an'ny asan'ny Tompo.

«Tsy kamo amin'ny asa». Tokony ho marina eo amin'ny fiainan'ny Kristianina tsirairay ireo teny ireo. Na dia toa asa an-terivozona aza no ataonao dia tokony hanaja izany amin'ny fomba iatrehanao azy ianao; ataovy toy ny ho an'ny Tompo, ataovy amim-pifaliana, amim-pahamendrehana, fomba azo avy any an-danitra. Ireo foto-kevitra ambony hoentina anaovana ny asa no maha-mendrika azy eo imason'ny Tompo. Ny fanompoana marina dia mampifandray ny faran'izay ambany amin'ny mpanompon'Andriamanitra ety an-tany amin'ny faran'izay ambony any an-danitra (...)

Amin'ny maha-zanakalahy sy zanakavavin'Andriamanitra azy, dia tokony hiezaka hanatratra ny idealy napetraky ny Filazantsara eo anoloany ny Kristianina. Tsy tokony hianina amin'izay latsaka noho ny fahatanterahana izy, fa hoy Kristy, «Koa amin'izany, aoka ho tanteraka hianareo, toy ny fahatanterahan'ny Rainareo Izay any an-danitra».

Ny Fiainana Nohamasinina

Andeha hatao boky fianarana ny teny masin'Andriamanitra, mampiditra ireo foto-kevitra masina ao amin'ny fiainantsika. Aoka handeha eo anatrehan'Andriamanitra amin'ny fankatoavana sy ny fanentren-tena, manitsy isan'andro ny fahadisoantsika. Andeha tsy hampiala ny fanahintsika amin'Andriamanitra amin'ny avona

feno fitiavan-tena. Aoka tsy hikorokoro fiheverana ho ambony ka ho tsara noho ny hafa. «*Koa izay manao azy fa efa mijoro tsara, dia aoka izy bitandrina, fandrao ho lavo*». Ho tonga ao aminao ny fiadanana sy ny fitsaharana rehefa ampileferinao amin'ny sitrapon'i Kristy ny sitraponao. Hanjaka ao am-po ny fitiavan'i Kristy, hitondra ireo hery manosika ny asa hobaboin'ny Tompo. Halefahina sy ho resin'ny diloilon'ny fahasoavan'i Kristy ny toetra mora mitroatra. Hitondra fiadanana mihoatra noho ny fahalalana rehetra ny fahatsapana fa voavela heloka. Hisy ezaka mafana handresena izay mifanohitra rehetra amin'ny fahatanterahana kristianina. Ho foana ny fifanoherana. Izay nahita ny fahotan'ireo manodidina azy, dia hahita fa misy fahotana lehibe lavitra ao amin'ny toetrany.

Misy ireo izay mandre ny fahamarinana ary resy lahatra fa niaina nifanohitra tamin'i Kristy. Voaheloka izy ireo, ary dia mibebaka amin'ny fahotany. Mitoky amin'ny fahamarinan'i Kristy izy, maneho finoana marina Azy, ary dia mahazo famelan-keloka. Ary satria mitsahatra tsy manao ratsy izy sy mianatra manao ny tsara, dia mitombo amin'ny fahasoavana sy ny fahalalana an'Andriamanitra. Mahita izy fa tokony hahafoy tena hisaraka amin'izao tontolo izao, ary, rehefa manombana ny vidiny izy dia mahita fa taim-boraka avokoa ny zavatra rehetra rehefa mahazo an'i Kristy. Nirotsaka ao amin'ny tafik'i Kristy izy. Eo anoloany ny ady, nefa dia amim-pahasahiana sy fifaliana no idirany, mitolona amin'ny fironana anaty sy ny filana feno fitiavan-tena, mitondra ny sitrapony hofeheziny ny sitrapon'i Kristy. Isan'andro no ikatsahany ny fahasoavan'ny Tompo hankatoavany Azy, fenoina hery sy mahazo fanampiana izy. Izany no fiovam-po marina. Amin'ny fiankinan-doha feno fanetren-tena sy fankasitrahana, no itokian'izay nandray fo vaovao amin'ny fanampian'i Kristy. Miseho eo amin'ny fiainany ny vokatry ny fahamarinana. Ny tenany no tiany taloha. Ny fahafinaretan'izao tontolo izao no fifaliany. Ankehitriny dia niongana ny sampiny,

ary dia Andriamanitra no manjaka. Ny ota izay tiany taloha dia ankahalainy izao. Matotra sy tapa-kevitra izy izao manaraka ny lalan'ny fahamasinana. — *YI, 26 Sept. 1901.*

Ireo Fatoran'i Satana

Ny fahorian'ny asa sy ny fahafinaretan'ny ota no fatorana ihazonan'i Satana ny olona ao amin'ny fandriny. Ireo izay manaiky ny ho faty toy izay hanota no ho hany hita mahatoky. — *TFC, b. 5, t. 53.*

Toko 18 - Torohevitra ho an'ny Zanakavavy Nandefarana

Mampatahotra ny voarakitra momba anao tamin'ny taona lasa, voatahiry eo imason'ny Mpanjakan'ny lanitra sy ireo anjely alin-kisa madio sy tsy nanota. Angamba nanenina tamin'ny olona mety maty ny eritreritra sy ny asanao, ireo fihetseham-ponao feno hakiviana sy tsy masina; tadidio fa, izay bitika indrindra tamin'ny asa nataonao dia mivelatra eo imason'Andriamanitra. Rakitra feno pentina ny momba anao any an-danitra. Voasoratra any avokoa ny ota nataonao.

Mijanona eo aminao ny tsy fankasitrahan'Andriamanitra, ianao anefa toa tsy mihetsi-po akory, tsy fantatrao ny fahavoazanao sy ny fahaverezanao. Indraindray nanenina ianao; fa tsy ela dia niseho ny toetranao feno avona sy tsy miankin-doha, nampanginao ny feon'ny fieritreretanao.

Tsy sambatra ianao; nefa dia mbola misaina fa raha tsy fehezina ny tianao hatao dia hahita fahasambarana ianao. Mampalahelo ianao anaka! Toy izay nisy an'i Eva tany Edena no misy anao. Nisaina izy fa hahazo toerana ambony raha mba omena hihinana ny voan'ny hazo izay nandran'Andriamanitra azy na dia ny

hikasika aza, fandrao ho faty izy. Nihinana izy dia veriny ny voninahitr'i Edena rehetra.

Mifehy ny Eritreritra

Tokony hifehy ny eritreritrao ianao. Tsy ho asa mora izany; tsy ho vitanao izany raha tsy misy ezaka mifototra sy mafy. Nefa dia takin'Andriamanitra aminao izany; adidy andrasany amin'ny olombelona hotsarina rehetra. Tompon'andraikitra eo anoloan'Andriamanitra, mikasika ny eritreritrao ianao. Raha mandefitra ireo eritreritra foana ianao, ka mamela ny sainao hitoetra amin'ireo zavatra tsy madio, dia meloka eo anatrehan'Andriamanitra toy izay nanatanteraka ireo eritreritra ireo ianao. Ny hany tsy nahatanteraka ireny dia ny tsy fisian'ny fahafahana hanao azy fotsiny ihany.

Ny nofinofy andro aman'alina sy ny hevi-dravina dia ratsy ary fahazarana faran'izay mampidi-doza. Rehefa azo ny fahazarana, dia sarotra ny hialana aminy sy ny hampitodika ny saina amin'ny foto-kevitra madio sy masina ary ambony. Tokony ho mpiambina mahatoky ianao amin'ny masonao sy ny sofinao ary ny retsi-pandre rehetra, raha tianao ny hifehy ny sainao ary hisoroka ny fahalotoan'ny fanahy amin'ny eritreritra foana sy maloto. Ny herin'ny fahasoavana ihany no hahavita izany asa irina indrindra izany. Malemy ianao eo anoloan'izany.

Mampifitra ny Firehetam-Po sy ny Fitiavana

Lasa mafy hatoka, feno avona sy sahisahy ianao. Tsy mahita toerana ao am-ponao ny fahasoavan'Andriamanitra. Ny herin'Andriamanitra ihany no afaka hahatonga anao ho mpanray ny fahasoavany, fiadian'ny fahamarinany. Tsy ny eritreritra ihany fa ny firehetam-po sy ny fitiavanao dia takin'Andriamanitra ihany koa hofehezina. Miankina amin'ny fitondranao ny tenanao

ny amin'izany ny famonjena anao. Fitaovana mahery vaika ny firehetam-po sy ny fitiavana. Raha diso ny fampiasana azy, raha entanin'ny hery manosika ratsy, raha diso fianteфа, dia manan-kery hanimba anao ireo, handrendrika anao, tsy manana an'Andriamanitra, sy very fanantenana.

Tokony hofehezina ho amin'ny tsara mandrakariva ny eritreritra, raha arovan'ny fisainana sy ny feon'ny fieritreretana ary ny toetra ny firehetam-po sy ny fitiavana. Tandidomin-doza ianao, mikasa hamoy ny hoavinao mandrakizay eo amin'ny alitaran'ny firehetam-po. Mifehy ny maha-ianao anao manontolo ny firehetam-po – firehetam-po manao ahoana anefa? firehetam-po ambany, manimba. Mampangidy ny fiainan'ireo ray aman-dreninao ny fanekenao izany, mitondra alahelo sy henatra ho an'ireo rahavavinao, manimba ny toetranao manokana ary mahavery ny lanitra sy ny fiainana tsy mety maty ho anao. Vonona ho amin'izany ve ianao? Miantso anao aho hijanona. Aza manao dingana iray intsony manaraka ny lalanao feno hamafisan-doha sy faharatsiana; fa eo anoloanao ny fahantrana sy ny fahafatesana (...) Raha tsy miezaka mifehy ny firehetam-po sy ny fitiavanao ianao, dia hitarika fahafaham-baraka ho anao eo imason'ireo manodidina anao, ary henatra ho an'ny toetranao raha mbola velona koa ianao.

Tsy manaja ny ray aman-dreninao ianao, mafy loha, tsy mahay misaotra, ary tsy masina. Vokatry ny hazo ratsy ireo toetra mampalahelo ireo. Miandranandran-toetra ianao. Mankafy tovolahy ianao, ary tianao ny miresaka ny amin'izy ireo. «Fa avy amin'ny haben'ny ao am-po no itenenan'ny vava.» Lasa natanjaka nifehy anao ny fahazarana; ary nianatra ny hamitaka ianao hanatanterahanao ny fikasanao sy ny fanirianao. – *TFC, b. 2, tt. 560-562.*

Toko 19 - Herin'ny Toetra Manoloana ny Ady

Tao amin'ny tanàna kely maizina tany Nazareta no nandalovan'i Kristy ireo telopolo taona voalohany niainany. Nalaza ny faharatsian-toetry ny mponina tao, nahatonga ny fanontanian'i Natanaela: «Moa mba misy zava-tsoa va avy any Nazareta?» Tsy niresaka firy mikasika ny fahatanoran'i Kristy ny mpanoratra ny filazantsara. Ankoatra ny fitantarana fohy ny fiarahany tamin'ny ray aman-dreniny tany Jerosalema, dia izao filazana tsotra izao no ananantsika: *«Ary ny Zaza dia nitombo ka nihabery sady feno fabendrena; ary ny fabasoavan'Andriamanitra no tao aminy»*.

Kristy no ohatra ho antsika amin'ny zavatra rehetra. Tao amin'ny drafitr'Andriamanitra, dia tao Nazareta no niainany ny fahatanorany, niaraka tamin'ny toetr'ireo mponina izay fakam-panahy mandrakariva ho Azy, ary dia nilainy ny narovana mba hitandrovany ny fahadiovana sy ny tsy fananan-tsiny tao anivon'ny fahotana sy ny faharatsiana. Tsy i Kristy no nifidy io toerana io. Ny Rainy no nifidy izany ho Azy, hizahana sy hitsarana ny toetrany tamin'ny fomba rehetra. Nisedrany fitsapana henjana sy fahoriana ary ady ny fahatanoran'i Kristy, nahafahany namolavola toetra tanteraka hahatonga Azy ho ohatra feno ho an'ny ankizy sy ny tanora ary ny lehibe.

Matetika, eo amin'ny toerana izay tsy mampirisika ny fiainana kristianina no ipetrahan'ny ankizy sy ny tanora, ary vonona ny hanaiky ny fakam-panahy izy ireo, manala tsiny ny fahotany amin'ny tontolo manodidina tsy tsara. Nifidy fitokana-monina i Kristy, ary tamin'ny fiainana miasa, nampiasa mandrakariva ny tanany, dia tsy nihantsy ny fakam-panahy Izy, fa nandositra ny fiarahana tamin'ireo izay nanana hery miasa mangina manimba. Nametrahan'i Kristy ny tongony ny lalana mikitoantoana rehetra mety handalovan'ny ankizy sy ny tanora. Tsy namandrika fiainana feno harena sy fitsilamodamohana ho Azy Izy. Nahantra ireo

ray aman-dreniny, ary niantehitra tamin'ny asa mafy isan'andro hivelomana; noho izany dia fiainan'ny mahantra ny an'i Kristy, nisy fandavan-tena, tsy fisiana. Niaraka tamin'ny ray aman-dreniny tamin'ny fiainana feno finiavana hiasa Izy.

Tsy Miankina amin'ny Zava-Misy ny Fahadiovana

Tsy misy antsoina ho amin'ny toetra kristianina tsara raha toa ka sarotra kokoa noho izay niainan'i Kristy ny tontolo misy azy. Ny niainan'i Kristy telopolo taona tao Nazareta, izay noheverin'ny maro fa tsy hisy zava-tsoa avy ao, dia fananarana ny tanora izay mihevitra fa ny toetrany dia tokony hifanaraka amin'ny zava-misy iainany. Rehefa tsy tiany sy ratsy ny tontolo misy azy, dia raisin'ny maro ho fanalan-tsiny tsy hananana toetra kristianina tanteraka izany. Ny ohatr'i Kristy dia fananarana fisainana fa ny mpanaraka Azy dia miankina amin'ny toerana, harena, na fananana, mba hiainana tsy misy hoentina. Hampianatra azy ireo i Kristy fa ny fahatokian'izy ireo dia hahatonga ny toerana na andraikitra, eo amin'izay nametrahan'Andriamanitra azy, ho mendrika na dia mahantra aza.

Natao haneho ny fiainan'i Kristy fa ny fahadiovana, ny fijoroana, ny fahamatoran'ny foto-kevitra dia tsy miankina amin'ny fiainana tsy misy fahasahiranana, fahantrana ary fifanandrinana. Ireo fizahan-toetra sy tsy fisiana, izay mampitaraina tanora maro, dia nozakain'i Kristy tsy nisy fimonomononana. Izany fanandramana izany indrindra no ilain'ny tanora, hanome fahamatoran-toetra azy ireo, hahatonga azy ireo ho tahaka an'i Kristy, manana fanahy mahery hanoherana ny fakam-panahy. Tsy ho resin'ny famitahan'i Satana izy, raha misaraka amin'ny hery miasa mangina avy amin'ireo izay mampivily azy sy manimba ny toe-panahiny. Amin'ny alalan'ny vavaka isan'andro amin'Andriamanitra no handraisany fahendrena sy fahasoavana hiatrika ny fifandonana sy ny fahasarotan'ny fiainana ary

hivoahany ho mpandresy. Amin'ny alalan'ny fiambenana sy ny vavaka ihany no hihazonany ny fahamatorana sy ny fiadanantsaina. Ohatry ny hery feno faharetana ny fiainan'i Kristy, izay tsy navelany holemen'ny fanomezan-tsiny, ny fanalam-baraka, ny tsy fisiana sy ny fahoriana.

Tokony ho toy izany koa amin'ny tanora. Raha mihamahery ny fitsapana, dia tokony ho fantany fa mizaha taratra ny fahatokiany Andriamanitra. Ary araka ny ihazonany ny fahadiovan'ny toetrany manoloana ny fahaverezan-kevitra no hitomboan'ny heriny, fijoroany ary faharetany, ary dia hihahery ny fanahiny. - *YI, Mar. 1872.*

Fahafatesana Mialoha ny Fahafaham-Baraka

Fidio ny fahantrana, ny fanomezan-tsiny, ny fisarahana amin'ny namana, na izay mety ho fahoriana, toy izay handoto ny fanahy amin'ny ota. Aleo maty toy izay fahafaham-baraka na fandikana ny didin'Andriamanitra, izany no tokony ho teny baikon'ny Kristianina tsirairay. - *TFC, b. 5, t. 147.*

Toko 20 - Manohitra ny Fakam-Panahy

Tsy hanome lalana ho an'ny fakam-panahy ireo izay mpiombona amin'ny toetran'Andriamanitra. Miasa amin'ny heriny rehetra ny fahavalo handresy ireo izay miezaka hanana fiainana kristianina. Tonga maka fanahy azy ireo izy, manantena azy ireo hanaiky, manantena ny hampivalaketraka azy. Saingy tsy hanaiky ny famitahany kosa ireo izay nametraka ny tongony eo ambonin'ny Vatolampy mandrakizay. Hotsarovan'ireo fa Andriamanitra no Rainy ary i Kristy no Mpamonjy azy. Tonga teto amin'izao tontolo izao misy antsika ny Mpamonjy hanome hery ireo fanahy sedraina handreseny tahaka Azy. Fantatro ny herin'ny fakam-panahy, fantatro ny loza eny an-dalana; nefa fantatro koa fa ny

hery ampy amin'ny fotoana ilana azy dia homena izay mitolona amin'ny fakam-panahy.

Andosiro ny Fakam-Panahy Tsy Ilaina

«Mahatoky Andriamanitra ka tsy hamela anareo halaim-panahy mihoatra noho izay zakanareo; fa momba ny fakam-panahy dia hasiany lalana hahafahanareo koa mba hahazakanareo izany.» Ary manana anjara hatao koa isika: Tsy hitoetra eo amin'ny lalan'ny fakam-panahy tsy ilaina. Hoy Andriamanitra: «*Koa mivoaha eo aminy bianareo, ka misaraha aminy (...) ary aza manendry izay zavatra tsy madio; ary Izaho dia handray anareo. Ary ho Rainareo Aho, ary bianareo ho zanakolahy sy ho zanakovany (...)*» Raha miray amin'izao tontolo izao amin'ny fahafinaretana isika, manao ny fanaony, manakambana ny tombontsoantsika amin'ny tsy mpino, dia mametraka ny tongotsika eo amin'ny lalan'ny fakam-panahy sy ny fahotana, koa ahoana moa no hiarovan'Andriamanitra antsika tsy ho lavo?

Andeha harovana amin'ny hery miasa mangina avy amin'izao tontolo izao ny tenantsika. Aza mandeha any amin'ny toerana avon'ny herin'ny fahavalo tsy nasaina ianao.

Aza mankany amin'ny toerana hakana fanahy sy hampiviliana anao. Fa raha manana hafatra ho an'ny tsy mino ianao, ary mivelona akaiky an'Andriamanitra ka afaka hampahery amin'ny teny, dia hahavita asa hanampiana azy ireo ianao sy hanome voninahitra an'Andriamanitra. «Izaho tsy mangataka aminao mba hampiala azy amin'izao tontolo izao, fa ny mba hiaro azy amin'ny ratsy», hoy Kristy. - RH, 14 Apr., 1904.

Adidy Ambony noho ny Fironana

Rehefa miezaka ny hamaha ny fifehezan'i Satana ny tanora, dia hampitombo ny fakam-panahy alefany izy. Hanararaotra ny tsy

fahalalany sy ny tsy fananany fanandramana izy ka hiezaka ny hanamaizina ny fanavahany ny marina sy ny diso. Hanova ny endriny ho tahaka ny anjelin'ny mazava izy, ary hitaona ho amin'ny lalana voarara amin'ny alalan'ny fampantanenana fahafinaretana. Raha nizatra manaraka ny fironany fa tsy ny antson'ny adidy ny tanora, dia ho sarotra aminy ny hanohitra ny fakam-panahy. Tsy hitany ny loza amin'ny fanekena na indray mandeha monja aza ny fahafinaretana voarara. Hanaitra ireo singan'ny faharatsiana rehetra tavela ao am-po ny fitaoman'i Satana. — *ST, 19 Jan. 1882.*

Toko 21 - Ny Famitahan'ny Ota

Tsy misy mpamadika tahaka ny famitahan'ny ota. Ny andriamanitr'izao tontolo izao no mamitaka sy manajamba ary mitarika ho amin'ny fandravana. Tsy avy hatrany dia miaraka amin'ireo famitahany rehetra i Satana. Ovany endrika amin'ny fisehoana tsara ireo fakam-panahy. Ampiarahina amin'ny filalaovana sy fahadalana ny fivoarana kely, ary dia raisin'ny fanahy voafitaka ho fialan-tsiny ny hahazo soa amin'ny firobohana amin'ireny. Izay anefa ilay lafiny famitahana. Voasaron'a ilay fahaizan'i Satana mitondra ho any amin'ny helo. Manao dingana iray ny fanahy voafitaka, dia voaomana hanaiky ny manaraka. Mahafinaritra ery ny manaraka ny fironan'ny fo toy izay mijoro hiambina, ary hanohitra ny fanafihana voalohany ataon'ilay fahavalo fetsy, ary dia hanidy ny varavarana hidirany.

Manao ahoana moa ny fiambenan'i Satana ny fandrika novelariny sy ny fijeriny ireo fanahy mandeha amin'ny lalana izay nomaniny! Tsy iriny ny hanajanonan'ireo ny vavaka sy ny endriky ny fandraisana andraikitra ara-pivavahana; fa izay no tena hahafahan'izy ireo hanompo azy. Ampiarahiny amin'ny fanandramana sy ny asan'izy ireo ny fahalalany sy ny fandrika mamitaka ataony, ary dia mahatalanjona ny fandrosoan'ny famitahany.

Fandinihan-Tena

Tena ilaina ny fandinihan-tena akaiky ary eo ambany fahazavan'ny tenin'Andriamanitra, manadihady akaiky: Salama saina ve aho, sa tratry ny fahalovana ny foko? Nohavaozina ao amin'i Kristy ve aho sa mbola araka ny nofo, mitafy ivelany akanjo vaovao? Misikina ho toy ny manoloana ny fitsaran'Andriamanitra, dia jereo toy ny eo ambany fahazavan'Andriamanitra raha misy ota miasa, faharatsiana, sampy izay tsy mbola navelanao. Mivavaha, eny, mivavaha aloha, mba tsy ho voafitak'i Satana; mba tsy ho voatariky ny fanahy foana, tsy mihaino, tsy miraharaha ianao, ka hampangina ny feon'ny fieritreretana amin'ny fanaovana adidy ara-pivavahana.

Iray amin'ny ota izay isan'ny famantarana ny andro farany ny fitiavan'ireo milaza ny tenany ho Kristianina fahafinaretana mihoatra noho ny fitiavana an'Andriamanitra. Anontanio tsara ny fanahinareo. Mitadiava amim-pitandremana. Vitsy tokoa ireo izay, aorian'ny fandinihan-tena mahatoky, hijery ny lanitra ka hilaza hoe: «Tsy isan'ireo izay voatanisa ireo aho. Tsy tia ny fahafinaretana mihoatra ny fitiavana an'Andriamanitra aho.» Ho vitsy ireo izay afaka hiteny hoe: «Maty ny amin'izao tontolo izao aho, fa izay ivelomako ankehitriny dia ivelomako amin'ny finoana ny Zanak'Andriamanitra. Miara-miasa amin'i Kristy ao amin'Andriamanitra ny fiainako, ary rehefa hiseho Kristy fiainako, dia hiara-miseho aminy koa amin'ny voninahitra aho».

Ny fitiavana sy ny fahasoavan'Andriamanitra! Endrey, fahasoavana sarobidy! mihoatra noho ny volamena tsara, manondrotra sy manandratra ny fanahy mihoatra noho ny foto-kevitra hafa rehetra. Mampanakatra ny lanitra ny fo sy ny fitiavana. Raha miroboka amin'ny zavatra tsy maharitra ny tany, amin'ny fitadiavam-pahafinaretana, amin'ny hadalana ireo manodidina antsika, isika kosa raha mitady ny Mpamonjy

dia amin'ny lanitra no mifandray; mitady an'Andriamanitra ny fanahy maniry famelan-keloka sy fiadanana, fahamarinana sy fahamasinana marina. Manova ny fanahy hanahaka an'i Kristy ny fifandraisana amin'Andriamanitra sy ny fibanjinana ny zavatra any ambony. – *RH, 11 May 1886.*

Toko 22 - Fampitandremana amin'ny Tsy Finoana

Feno fanahiana lehibe mikasika anareo aho, ry tanora. Mampitandrina anareo aho, toy ny anankiray mahafantatra ny loza, mba tsy ho voasambotr'i Satana amin'ny fahalalana kely mety ho nianaranareo. Aleo lavitra manao fo madio sy fo manetry tena toy izay ny fahalalana rehetra mety ho azonareo nefa tsy misy fahatahorana an'Andriamanitra.

Tsy maintsy hifanena amin'ny tsy mpino sy jentilisa na aiza na aiza alehany ny tanora ankehitriny, koa ilainy ny ho vonona tsara, ho afaka hilaza ny anton'ny fanantenana ao anatiny, nefa amin'ny fahalemam-panahy sy ny fanajana. Any am-pasana i Thomas Paine, nefa mijanona manozona izao tontolo izao ny teniny, ary ireo izay misalasala ny amin'ny fahamarinan'ny tenin'Andriamanitra dia hametraka ireo asan'ny tsy mpino ireo eo am-pelatanan'ny tanora sy tsy manana fanandramana, hameno ny fony amin'ny rivotry ny fisalasalana feno poizina. Miasa amin'ny alalan'ireo ratsy fanahy i Satana hanatanteraka ny fikendreny hanimba ny olona.

Loza avy amin'ny Fisakaizana amin'ny Tsy Mpino

Velona amin'ny taonan'ny tsy fanarahan-dalàna isika ary dia sahy amin'ny ota ny lehibe sy ny tanora. Raha tsy voaambina tsara ny tanorantsika, raha tsy hatanjahin'ny foto-kevitra matotra izy ireo, raha tsy mifidy amim-pitandremana fatratra ny namana sy ny boky izay amokisany ny sainy izy, dia ho sehatra ny fiarahamonina feno fahalotoana toy ny fitondran-tenan'ny mponina tao Sôdôma izy ireo. Mety hanintona ny fisehon'ny olon'izao tontolo izao,

kanefa raha manohy manely hevitra mifanohitra amin'ny Baiboly izy ireo, dia namana mampidi-doza, fa hiezaka mandrakariva handemy ny fototry ny finoanao izy, hanimba ny fahatakarana ny fivavahan'ny filazantsara hatramin'izay.

Matetika mifandray amin'ireo manana fironana tsy hino ny tanora, ary tsy mahalala izany ny ray aman-dreny raha tsy efa vita ny asa ratsy ka simba ny tanora. Tokony hampianarina amimpitandremana ny tanora, mba tsy ho voafitaka izy mikasika ny tena toetr'ireo olona ireo, ka tsy hisakaiza amin'io sokajy io, na hihaino ny teniny manaraby sy feno hadalana. Raha tsy manana herin-tsaina hanapaka ny fifandraisany amin'ny olona toy izany ny tanora, rehefa hitany ny tsy finoana ananany, dia ho voaremby izy, hisaina sy hiteny tahaka ny fanaon'ireo namany, hanamaivana ny fivavahana sy ny finoana ny Baiboly.

Fahatokian-Tena sy Fahajambana

Raha mba mahiratra mantsy ny mason'ireo tanora voafitaka, dia ho hitan'izy ireo ny fijery mampirat'i Satana nahomby tamin'ny fanimbany ny fanahy. Mampifanaraka ny fakam-panahy amin'ny fomba rehetra, araka ny fiovan'ny toe-javatra misy ho an'ireo iriny hosamborina izy. Handramany avokoa ny famitahana rehetra, ary raha toa ka tsy mikatsaka an'Andriamanitra ireo izay kendreny, dia ho jamban'ny famitahany izy, hatoky tena, mihevitra hahavita tena, ary tsy mahalala ny fahavoazany sy ny loza manjo azy. Vetivety dia tsy hiraharaha ny finoana nomena ny masina izy.

Miresaka amin'ny tanora aho, toy ny iray izay mahalala, toy ny iray izay nanehoan'ny Tompo ny loza miandry azy ireo eny an-dalana. Hitondra anareo ao anaty fandrify ny fahavalo ny fahatokiantena. Tsy mila hevitra amin'Andriamanitra ny tanora, ary tsy manao Azy ho fialofana sy hery. Miditra eo amin'ny fiainana

feno fahatokian-tena, matoky fa afaka hisafidy izay tsara ary hahatakatra ny tsiambaratelon'Andriamanitra, amin'ny alalan'ny herin'ny fisainany, toy ny afaka hahita ny fahamarinana amin'ny herin'ny tenany.

Matahotra kokoa ny amin'ireo matoky tena isika, fa azo antoka fa tafaroboka ao anaty harato novelarin'ilay fahavalo lehiben'Andriamanitra sy ny olona izy. Ireo namana sasantsasany nofidina ho namana mahazatra, izay voapentin'ny fahalovana avy amin'ny tsy finoana dia hamafy masirasiran'ny tsy finoana ao ant-sain'ireo. Amin'ny alalan'ny fandokafana tafahoatra ny talenta, ny fahamboniana ara-tsaina ananany, amin'ny fanairana faniriana hanana toerana ambony, dia voasarika ny sainy, tratry ny aretina ny fanahiny. Tsy hankasitraka ny ran'ny sorona fanavotana ireo izay manandra-tena, ka hanohy hanao izany na dia eo aza ny Fanahin'ny fahasoavana.

Ireo zanaky ny ray aman-dreny mitandrina ny Sabata, izay nahazo fahazavana lehibe, izay nanehoana fitsimbinana feno fahalempanahy, no mety ho isan'ireo izay hamela lova feno henatra, hamafy amin'ny rivotra ka hijinja tadio. Amin'ny andro fitsarana, dia hosoratana miaraka amin'ny anaran'ireo izay voaheloka ho tafasaraka amin'ny fanatrehan'ny Tompo, lavitry ny voninahitry ny heriny, ny anaran'ireo izay nanota nanohitra ny fahazavana lehibe nomena azy. Ho very izy ireo, very, ary dia hisaina miaraka amin'ireo izay naniratsira ny fahasoavan'i Kristy.

Aleoko mahita ny zanako mitsotra ao am-pasana toy izay mahita azy ireo mizotra amin'ny lalana mankany amin'ny fahafatesana. Eritreritra mampivarahontsana ahy loatra ny misaina fa namelona zaza hiady amin'ny Andriamanitry ny lanitra aho, izay hanabe isa ny laharan'ireo nihemotra amin'ny andro farany, handeha ao ambany faneva maintin'i Satana.

Herin-tsaina Ilaina

Ho sehatra fakam-panahy ireo tanorantsika, koa tokony hobeazina hatoky hery ambony, fampianarana ambony, izay tsy hain'olombelona omena izy ireo. Ahitana mpaniratsira ny Tompontosika etsy sy eroa, izay maneho tsy fanajana ny fivavahana kristianina. Lazainy fa kilalaon-jaza izany, noforonina hanjakana amin'ny fahalemen-tsain'ny tsy mahalala.

Tsy afaka hijoro hiaro ny fahamarinana ireo izay tsy manana herin-tsaina; tsy sahy hiteny izy ireo hoe: «Raha tsy atsahatra izany resaka izany, dia tsy hiaraka aminareo aho. I Jesôsy, Mpanavotra izao tontolo izao no Mpamonjiko; ao Aminy no mifototra ny fanantenako ny fiainana mandrakizay.» Izany anefa no fomba mety indrindra hampanginana azy ireo. Raha miady hevitra aminy ianao, dia hanana teny havaly anao izy, ary tsy hanohina azy izay mety holazainao; fa raha miaina ho an'i Kristy ianao, ary raha matotra ianao amin'ny fanekena ny Andriamanitry ny lanitra, dia mety hahavita aminy izay tsy vitan'ny adihevitra ianao, ka handresy lahatra azy ny amin'ny fahadisoan'ny fampianarana entiny amin'ny alalan'ny herin'ny fanahafana an'Andriamanitra.

Tsy misy mampalahelo toy ny mahita ireo izay novidin'ny ran'i Kristy, nomena talenta hahafahany manome voninahitra an'Andriamanitra, manao ho fihomehezana ny hafatry ny fahasoavana nalefa ho azy ireo ao amin'ny filazantsara, mandà ny maha-Andriamanitra an'i Kristy, ary dia mitoky amin'ny fiheverany voafetra sy amin'ny hevitra tsy misy fototra ijoroany. Rehefa tsapain'ny fahoriana, ary rehefa mifanatrika amin'ny fahafatesana, dia manjavona tahaka ny zavona rehefa tonga ny masoandro ireo lainga izay nokolokoloina ireo.

Mafy erỳ ny mijoro manoloana ny vatana mangatsiaky ny olona nandà ny antson'ny famindrampon'Andriamanitra! Mafy ery ny miteny: Fiainana very ity! Anankiray afaka nahatratra tanjona

ambony indrindra ity, nefa dia nomeny hofehezina'i Satana ny fiainany, lasa voababon'ny filôzôfian'olombelona, ka lasa kilalaon'ily ratsy! Vato fantsika ho an'ny fanahy ny fanantenana kristianina, sady mafy no tsy mihetsika, ary miditra any anatin'ny efitra lamba; tany no nidiran'i Jesôsy ho Mpialoha antsika. Manana asa manokana hatao isika hiomana ho amin'ily tranganjavatra lehibe manoloana antsika.

Avy ny Tafiotra

Tokony hitady an'Andriamanitra amin'ny fo kokoa ny tanora. Avy ny tafiotra, ary tokony ho vonona amin'ny fahatezerany isika amin'ny fibebahana amin'Andriamanitra sy ny finoana ny Tompo Jesôsy Kristy. Hitsangana hampihorohoro ny tany ny Tompo. Hahita fahoriana maneran-tany isika. Sambo an'arivony no ho voatsipy any amin'ny ranomasina lalina. Sambo mpiady maro no ho rendrika ary aina an-tapitrisany no hatao sorona. Hisy afo hirongatra tsy ampoizina, ary tsy hahavono azy ny fiezahana ataon'ny olona. Lapa betsaka no hanjavon'ny hasiaky ny afo. Hihamatetika ny lozan-dalam-by; fisavoritahana sy fifandonana ary fahafatesana tsy misy fampitandremana no hitranga eny amin'ny lalam-ben'ny fifamoivoizana. Akaiky ny farany, hikatona ny androm-pahasoavana. O, andeha hitady an'i Jehôvah dieny mbola hita Izy, hiantso Azy dieny mbola akaiky Izy! Hoy ny mpaminany: *«Mitadiava an'i Jehovah hianareo mpandefitra rebetra amin'ny tany, izay efa nanaraka ny fitsipiny; tadiavo ny fahamarinana, tadiavo ny fandeferana; angamba ho voafina hianareo amin'ny andro fahatezeran'i Jehovah.»* - ST, 21 Apr. 1890.

Fiankinana Isan'Andro amin'Andriamanitra

Rehefa mifoha amin'ny maraina ianao, mahatsapa ny fahalemenao ve, ny filanao ny herin'Andriamanitra, ary amim-panetren-tena, amin'ny fo milaza ny ilainao amin'ny Rainao Izay any an-danitra? Raha izany dia hanoratra ny vavaka ataonao ny anjely, ary raha

vavaka natao tamin'ny molotra tsy mandainga ireny, raha mitady hanao diso tsy nahy ianao, hitarika ny hafa hanao ratsy amin'ny hery miasa mangina ao aminao, dia ho eo anilanao ny anjely mpiambina anao, hanoro anao lalana tsara kokoa, hifidy ny teny holazainao, ary hitarika izay hataonao.

Raha tsy mahatsiaro tena fa tandindomin-doza ianao, ary raha tsy mivavaka mangataka fanampiana sy hery hanoherana ny fakampanahy, dia azo antoka fa mivily lalana ianao izay; homarihina any an-danitra ny tsirambina asehonao amin'ny andraikitrao, ary dia tsy hanana ianao amin'ny andro fizahan-toetra. — *TFC, b. 3, tt. 363, 364.*

Toko 23 - Faritra Malemy Iray

Afaka ny hidera tena isika hoe afaka amin-javatra maro izay mahameloka ny sasany, nefa raha matanjaka ny singa sasany amin'ny toetrantsika, misy faritra iray malemy, dia mbola misy fifandraisan-tendro amin'ny ota sy ny fanahy. Mizarazara amin'ny fanompoana ny fo, ary milaza hoe: «Ny sasany ahy, ny sasany Anao». Tokony hikatsaka ny ota izay tiany sy andeferany ny zanak'Andriamanitra, ary dia hamela an'Andriamanitra handroaka izany avy ao am-pony. Tokony handresy io ota tokana io izy, fa tsy zava-bitika eo imason'Andriamanitra izany.

Misy miteny hoe: «Tsy dia izay tena tsy saro-piaro aho, nefa kosa rehefa misy mihantsy ahy ka mahateny ratsy aho, dia malahelo foana aho rehefa nisendaotra tahaka izany.» Ny iray hafa miteny hoe: «Manana kilema toy izao sy izao aho, fa halako kosa ny haratsian-toetr'ilay olom-pantatro izay.» Tsy nanome antsika lisitra misy ny ambaratongam-pahotana Andriamanitra, ka hikajy isika fa ny sasany tsy dia mampaninona loatra sy tsy hanimba loatra, ny sasany kosa lehibe ka hisy fiantraikany be.

Mafy araka ny masonry iray faran'izay malemy ny rojo. Afaka milaza isika fa tsara amin'ny kapobeny ny rojo iray, kanefa raha misy masonry iray malemy, dia tsy azo itokiana izy. Ny asan'ny fandresena no tokony ho fianarana ho an'ny fanahy tsirairay hiditra ny fanjakan'Andriamanitra. Tsy tokony hivoaka amin'ny vavanao io teny tsy misy faharetana mampangovitra ny molotrao io. Ny eritreritra fa tsy tombanana araka ny tokony ho izy ny toetranao dia tokony halana ao aminao, fa mampahalemy ny hery miasa mangina avy aminao izany, ary dia ho tonga aminao tokoa izay tahotrao, hahatonga ny hafa tsy hihevitra anao tokoa. Tokony horesenao ny eritreritra fa maritiora ianao, hitoky kosa amin'ny teny fikasan'i Kristy manao hoe: «Ampy ho anao ny fahasavako.» - *RH, 1 Aog. 1893.*

Fifehezana ny Eritreritra

Tokony handositra ny toerana iasan'i Satana ianao, ary tsy hamela ny saina hiala amin'ny fanekena an'Andriamanitra. Afaka sy tokony ho sambatra ao amin'i Kristy ianao, ary hikorokoro fahazarana fifehezan-tena. Na dia ny eritreritra aza dia tokony hampanekena ny sitrapon'Andriamanitra, ary ny fihetseham-po hofeheziny ny fisainana sy ny fivavahana. Tsy nomena anao havelanao hiridana ny eritreritrao ka hanana ny lalany tsy hisy fifehezana sy fitsipika. Raha ratsy ny eritreritra, dia ratsy ny fihetseham-po; ary ny eritreritra sy ny fihetseham-po no miaraka manapaka ny toetra. Raha manapa-kevitra ianao, amin'ny maha-Kristianina anao, fa tsy takina aminao ny hifehy ny eritreritra sy ny fihetseham-ponao, dia voatarika eo ambany hery miasa manginan'ny anjely ratsy ianao, ary dia manasa ny fanatrehany sy ny fifehezany. Raha manaiky ny fahatsapanao ianao, ka mamela ny eritreritrao hiahiahy ny hafa, hisalasala ary haneho tsy fifaliana, dia ianao no ilay tsy sambatra indrindra amin'ny olona, ary dia ho hita ny tsy fahombiazan'ny fiainanao. - *TFC, b. 5, t. 310.*

FIZARANA FAHATELO

Mandrombaka Fandresena

Tsy misy toa malemy, nefa tena tsy hay resena, toy ny fanahy mahatsapa ny maha-tsinontsinona azy, ary dia mitoky tanteraka amin'ny fahamarinan'ny Mpamonjy. Haniraka ny anjelin'ny lanitra rehetra Andriamanitra hanampy izany fanahy izany, toy izay hamela azy ho resy. – *TFC, b. 7, t. 17.*

Toko 24 - Mandroso sy Miakatra

Maniry hahay haneho ny fahatsaran'ny fiainana kristianina aho. Manomboka eo amin'ny marainan'ny fiainana, hodidinin'ny lalàn'ny natiora sy ny lalàn'Andriamanitra, dia mandroso sy miakatra tsy mironjona ny Kristianina, mihamanatona isan'andro ny fonenany any an-danitra, izay misy ny satro-boninahitry ny fiainana sy anarana vaovao, «izay tsy fantatr'olona afa-tsy izay mandray azy». Mandroso tsy miato amin'ny fahasambarana, amin'ny fahamasinana ary amin'ny asa fanompoana izy. Manantombo amin'ny lasa ny fandrosoany isan-taona.

Nomen'Andriamanitra tohatra hiakarana ny tanora, tohatra miala amin'ny tany ary mipaka amin'ny lanitra. Eo an-tampon'ny tohatra Andriamanitra, ary hazavain'ny famirapiratan'ny voninahiny ny dingana tsirairay. Mijery ireo miakatra Izy, vonona ny handefa vonjy raha votsotra ny tanana na mihilana ny famindra. Eny, lazao amin'ny teny feno fampaherezana fa tsy hisy hananika amim-paharetana ny tohatra ka tsy hahazo ny lalana hiditra amin'ny tanàna masina.

Mandroso fakam-panahy maro eo anoloan'ny tanora i Satana. Ny lalaon'ny fiainana no arosomy eo amin'ny fanahy, ary tsy misy fomba izay tsy ampiasainy hamitahana sy hanimbana azy ireo.

Nefa tsy hamela azy ireo tsy hisy hery hanoherana ny mpaka fanahy Andriamanitra. Manana Mpanampy manana ny hery rehetra izy ireo.

Mahery noho ny fahavalony Ilay teto amin'izao tontolo izao sy ao amin'ny maha-olona nifanehatra sy nandresy an'i Satana, nanohitra ny fakam-panahy rehetra atrehin'ny tanora ankehitriny. Izy no Lahimatoan'ireo. Manana fihetseham-po lalina sy mamy ho an'ireo Izy. Miambina ireo tsy tapaka Izy ary dia faly rehefa miezaka manao izay tiany ireo. Rehefa mivavaka ireo, dia ampiarahiny amin'ny fofomanitry ny fahamarinany, ary dia atolony an'Andriamanitra toy ny fanatitra mani-pofona. Ao amin'ny heriny no haharetan'ny tanora amin'ny fahoriana toy ny miaramila tsaran'ny hazo fijaliana. Hatanjahirin'ny heriny afaka hanatratra ny idealy ambony manoloana azy ireo. Ny sorona vita teo Kalvary no antoky ny fandreseny.

Fanaka lehibe sy kely no mamorona ny fiangonan'Andriamanitra. Tsy mitaky zavatra tsy ara-drariny Andriamanitra. Tsy mangataka amin'ny fanaka kely Izy hitondra izay zakan'ny fanaka lehibe kokoa. Araka izay ananan'ny olona no andrasany fa tsy araka izay tsy ananany. Manaova izay tsara indrindra azonao atao dia hoeken'Andriamanitra ny ezaka ataonao. Raiso ny andraikitra akaiky anao indrindra, dia tanteraho amim-pahatokiana, ary dia hoeken'ny Tompo ny asanao. Aza hadinoina anefa ny andraikitra madinika miandry anao, rehefa tonga ny faniriana hanao asa lehibe.

Tandremono sao hadinonao ny vavaka mangina sy ny fianarana ny tenin'Andriamanitra. Ireo no fiadiana hanoherana ilay mitady ny hanakana ny fandrosoanao mankany an-danitra. Ny tsirambina voalohany amin'ny vavaka sy ny fandinihana ny Baiboly no hitarika ny manaraka. Ny fanoherana ny antson'ny

Fanahy voalohany no manomana ny fanoherana manaraka. Dia mihamafy ny fo, ary mihamaina ny feon'ny fieritreretana.

Etsy an-danin'izany, ny fanoherana ny fakam-panahy tsirairay dia manamora ny fanoherana amin'ny hoavy. Ny fandavana ny tena tsirairay dia manamora ny fandavan-tena manaraka. Ny fandresena tsirairay azo dia manomana ny lalan'ny fandresena vaovao. Ny fanoherana fakam-panahy tsirairay, ny fandavan-tena tsirairay, ny fandresena ny fahotana tsirairay, dia voa afafy ho amin'ny fiainana mandrakizay. Ny asa tsirairay tsy misy fitiavan-tena dia manome hery vaovao ho amin'ny fahamasinana. Tsy misy hanahaka an'i Kristy raha tsy mandroso amin'ny fahatsarana sy ny fahamarinana.

Mampitombo ny Fahatokiana

Ankasitrahan'ny Tompo ny ezaka tsirairay ataonao hanatrarana ny idealiny ho anao. Raha tsy mahatanteraka ianao, rehefa voafitaka hanota, dia aza mihevitra fa tsy afaka mivavaka, tsy mendrika ny hanatona ny Tompo. «Anaka, izany zavatra izany no soratako aminareo mba tsy hanotanareo. Ary raha misy manota, dia manana Solovava ao amin'ny Ray isika, dia Jesosy Kristy, Ilay Marina.» Manatsotra ny tanany Izy miandry ny hiarahaba ilay zanaka adala. Mankanesa eo Aminy, dia lazao azy ny fahadisoanao sy ny tsy fahombiazanao. Mangataha hery vaovao Aminy hanaovana fanandramana vaovao indray. Tsy handiso fanantenana anao velively Izy, ary tsy hamadika ny fitokiana.

Ho avy aminao ny fizahan-toetra. Izany no hanitsian'ny Tompo izay marokoroko amin'ny toetranao. Aza mimonomonona. Manjary mihamafy ny fitsapana rehefa mimonomonona ianao. Omeo voninahitra amin'ny fanekenao amim-pifaliana Andriamanitra. Iareto amim-paharetana ny enta-mavesatra. Na dia asiana ratsy aza ianao, dia ataovy am-po ny fitiavan'Andriamanitra. «*Dia arovy*

ny lelanao amin'ny ratsy ary ny molotrao mba tsy hiteny fitaka. Halaviro ny ratsy, ka manaova soa; mitadiava fihavanana ka arabo izany. Ny mason'i Jehovah dia mitsinjo ny marina, ary ny sofiny mibaino ny fitarainany.»

«Tandrema ny dingana mankany amin'ny famoizam-po; ilay andro faran'izay maizina, Andraso fa ho lasa izany rahampitso». «Amin'ny fanginana sy ny fahatokiana no hisian'ny herinareo.» Fantatr'i Kristy ny herin'ny fakam-panahy mahazo anareo sy ny tanjaky ny herinareo hoenti-manohitra. Mitsotra feno halem-panahy mandrakariva ny tanany malahelo ny zanany rehetra mijaly. Hoy Izy amin'izay alaim-panahy, kivy: Ho anao izay nijaliako sy nahafatesako, tsy afaka ny hatoky ve ianao, anaka? «Ary hifamatra amin'ny andronao ny fiadananao.»...

«Ankino amin'i Jehovah ny lalanao, ary matokia Azy, fa hataony tanteraka.» (...) Ho tahaka ny aloky ny vatolampy lehibe eo amin'ny tany karakaina ho anao Izy. Hoy Izy: «mankanesa atỳ Amiko hianareo, (...) fa Izaho no hanome anareo fitsaharana», - fitsaharana izay tsy azon'izao tontolo izao omena na alaina (...)

Tsy misy teny mahalaza ny fiadanana sy ny fifaliana ananan'izay mandray an'Andriamanitra amin'ny teniny. Tsy mampihontsona azy ny fizahan-toetra, tsy mahatezitra azy ny fanambaniana. Voahombo ny izaho. Na dia mihamavesatra isan'andro aza ny andraikitra, ny fakam-panahy mihamafy, mihahenjana ny fizahan-toetra, dia tsy mihontsina izy; fa nandray hery mifanaraka amin'ny zavatra ilainy izy. — YI, 26 Jona 1902.

Ny Tombam-bidin'ny Fandresena

Nandao ny zavatra rehetra ho an'ny olona i Kristy, mba ho afaka hahazo ny lanitra izy. Ankehitriny kosa dia anjaran'ny olona lavo ny maneho ny fandavan-tena hataony ho an'i Kristy, hahazoany ny voninahitra tsy mety lo. Izay mahatakatra ny velaran'ny famonjena

sy ny tombam-bidiny, dia tsy mba himonomonona raha amin-dranomaso no hamafazany, ary raha ady sy fandavan-tena no anjaran'ny Kristianina amin'izao fiainana izao. — *ST*, 4 Mar. 1880.

Toko 25 - Manatanteraka Toetra

Tsy nanome antoka antsika velively i Kristy fa zava-mora ny hananana ny fahatanterahan'ny toetra. Tsy nolvana koa ny toetra mendrika tanteraka. Ary tsy kisendrasendra no iaviany. Amin'ny alalan'ny ezaka ataon'ny tena manokana ao amin'ny fahamarinana sy ny fahasoavan'i Kristy no ahazoana toetra ambony. Andriamanitra no manome ny talenta, ny herin-tsaina; isika no mamolavola ny toetra. Ady amin'ny tena, henjana sy mafy no atao hamolavolana azy. Ady misesy no tsy maintsy atao handresena ny fironana nolvana. Anjarantsika ny mitsara ny tenantsika akaiky, ary tsy mamela singan-toetra iray tsy mahomby tsy hahitsy.

Aoka tsy hisy hiteny hoe tsy afaka hanova ny faharatsian-toetrako aho. Raha tonga amin'izany fanapahan-kevitra izany ianao, dia azo antoka fa tsy hahazo ny fiainana mandrakizay. Ao amin'ny sitraponao no misy ny tsy fahafahana. Raha tsy maniry ianao, dia tsy haharesy. Ny tena olana dia avy amin'ny fahalovan'ny fo tsy nohamasinina, ary avy amin'ny tsy fetezana hanaiky ny fifehezan'Andriamanitra.

Ataovy Ambony ny Tanjonao

Betsaka amin'ireo izay nomen'Andriamanitra fahaizana hanao asa tena tsara no manao kely, satria kely no kendreny. An'arivony no mandalo amin'ny fiainana toa tsy manan-tanjona mazava ho amin'ny fiainana, tsy manana fenitra hotratrarina. Valisoa mifanentana amin'ny asany no horaisiny.

Tadidio fa tsy hihotra ny tanjona napetrakao ianao. Koa ataovy ambony ny tanjonao, ary dingana anampy dingana, na dia amin'ny ezaka maharary aza, amin'ny fandavan-tena sy fahafoizan-tena, tetezo avokoa ny zana-tohatry ny fandrosoana. Aza avela hisy zavatra hisakana anao. Tsy namatotra ny olona amin'ny rary tsy azo vahana tsy akory ny anjara ka tsy hahita fanampiana sy hijanona ao amin'ny fahaverezan-kevitra izy. Ny zava-misakana aza no tokony hampisy fahavononana ny handresy azy ireny. Ny fandavoana sakana iray no hanome hakingana lehibe kokoa sy fahasahiana handroso indray. Mirososa amim-pikirizana any amin'ny lalana marina, dia hanampy anao ny zava-mitranga, fa tsy ho sakana.

Kolokoloy ny Fahatsaran-toetra Tsirairay

Aoka ho ambony fikendry, ho voninahitry ny Tompo, ka hikelokolo ny fahatsaran-toetra tsirairay. Tokony hitady sitraka amin'Andriamanitra ianao amin'ny dingana rehetra amolavolanao ny toetranao. Azonao atao izany; fa nahita fitia teo imasony i Enôka, na dia velona tao amin'ny taranaka ratsy aza. Ary misy Enôka amin'izao androntsika izao.

Mijoroa tahaka an'i Daniela, ilay mpitondra mahatoky teo amin'ny firenena, izay tsy azon'ny fakam-panahy navily tamin'ny marina. Aza mandiso fanantenana Ilay tia anao ka nanolotra ny ainy mba hamafana ny fahotanao. Hoy Izy: «Raha misaraka Amiko kosa hianareo, dia tsy mahay manao na inona na inona.» Tadidio izany. Raha nanao fahadisoana ianao, dia hahazo fandresena raha hitanao izany fahadisoana izany ary mijery azy tahaka ny jiro fanairana mampitandrina. Dia havadikao ho fandresena ilay faharesena teo, mandiso fanantenana ny fahavalo, fa manome voninahitra ny Mpanavotra.

Ny toetra novolavolaina amin'ny fanahafana ny toetran' Andriamanitra no hany harena azontsika entina miala amin'izao

fiainana izao mankany amin'ny manaraka. Ireo izay mandray ny fampianaran'i Kristy amin'izao fiainana izao dia hitondra ireo fahatanterahana araka an'Andriamanitra tsirairay ho any amin'ny fonenan'ny lanitra. Ary mbola hianatra aza isika any an-danitra. Noho izany dia zava-dehibe ny fampivelarana ny toetra amin'izao fiainana izao.

Fahafahana ny Didiny

Hiara-miasa amin'ny olona mikatsaka amim-pinoana vonona tokoa ny fahatanterahan'ny toetra mitarika ho amin'ny fahatanterahan'ny atao ny fanapahan'ny lanitra. Hoy i Kristy amin'ny tsirairay mirotsaka amin'izany asa izany: «Izaho no tanana ankavanana hanampy anao.»

Rehefa miara-miasa amin'ny sitrapon'Andriamanitra ny sitrapon'ny olona, dia tsy hay tohaina. Na inona na inona tokony hatao araka ny baikony, dia ho vita amin'ny Heriny. Fa fahafahamano ny baikony rehetra. — *COL*, tt. 331-333.

Fiankinan-Dohantsika Tsy Miova

Ho lavon'ny fakam-panahy ireo izay tsy mahatakatra ny tokony hiankinantsika tsy tapaka amin'Andriamanitra. Afaka mihevitra fa mijoro tsara ny tongotsika ankehitriny, ary tsy hiova mandrakizay isika. Afaka miteny amin-toky izao isika: «*Fantatro izay inoako; tsy misy afaka hampibozongozona ny finoako an'Andriamanitra sy ny teniny.*» Fa miomana ny handresy antsika amin'ny alalan'ireo singan-toetrantsika nolovana sy novolena i Satana, ary hanajamba ny masontsika tsy hahita ny fahantrantsika sy ny tsy fahatanterahantsika. Amin'ny alalan'ny fanekentsika ny fahalementsika sy ny fibanjinantsika tsy miova an'i Kristy no handehanantsika amin-toky. — *DA*, t. 382.

Toko 26 - Adin'ny Finoana

Maro amin'ny tanora no tsy mbola nanao ho foto-kevitra ny hanompo an'Andriamanitra. Koa dia rendriky ny rahona mandalo rehetra izy ary tsy manana hery haharetana. Tsy mitombo amin'ny fahasovana izy. Miseho mitandrana ny didin'Andriamanitra izy, nefa tsy manaiky ny asan'ny lalàn'Andriamanitra akory, ary tsy afaka ny ho izany akory. Mila fanovana ny fony. Mila mahita fahatsaran-tarehy ao amin'ny fahamasinana izy; dia haniry azy fatratra tahaka ny diara miahanahana maniry ny rano an'ony izy, ary ho tia an'Andriamanitra sy ny lalany izy; dia ho mora ny zatogam'i Kristy, ary ho maivana ny entany.

Raha izay ibaikoan'Andriamanitra no halehanao, ry tanora malala, dia aza manantena fa ho fiadanana sy fahombiazana mandrakariva no hitanao eny an-dalana. Tsy izay mora indrindra no lalana mankany any amin'ny mandrakizay, indraindray aza maizina sy feno tsilo. Fa manàna toky ianao fa ny tanan'Andriamanitra mandrakizay dia manodidina anao, miaro anao amin'ny ratsy. Maniry anao Izy hampiasa finoana mafana Azy, ka hianatra ny hatoky Azy amin'ny maloka toy ny amin'ny andro mibaliaka.

Finoana Velona

Ny mpanaraka an'i Kristy dia tokony hanana finoana mitoetra ao am-po; fa raha tsy amin'ny finoana dia tsy misy azo atao hahazoana sitraka amin'Andriamanitra. Ny finoana no tanana mamikitra ny fanampiana tsy misy fetra; izy no fitaovana ahafahan'ny fo voaova hitepo miaraka amin'ny fon'i Kristy. Amin'ny ezaka ataony hahatongavana ao amin'ny akaniny dia matetika no ampidinin'ny tafiotra ho any an-dohasaha tery ny voromahery. Manakona ny havoana mazava misy ny akaniny ny rahona mainty, toy ny antontan-javatra tezitra. Mandritra ny fotoana fohy dia toa very hevitra izy, dia manova ny fitsoriakany

ary mikopaka ireo elany matanjaka toy ny hamafa ireo rahona matevina. Manaitra ireo domohina any an-tendrombohitra amin'ny hiakany masiaka izy amin'ny fikatsahany ny lalana hivoahana avy ao amin'ny tranomaizina mihazona azy. Amin'ny farany dia mitsoriaka mamaky ny haizina izy ary manao hiakampandresena mafy rehefa tafavoaka afaka fotoana fohy any ambony milamina sy mamiratra. Any ambaniny any izao ny haizina sy tafiotra, ary manodidina azy ny fahazavan'ny lanitra. Mamonjy ny akany tiany erỳ an-tendron'ny havoana manerinerina izy ary dia faly. Nanavatsava tao amin'ny haizina izy hahatongavana eo amin'ny mazava. Nitaky ezaka taminy izany, nefa dia valiana soa amin'ny ahazoany ny zavatra notadiaviny.

Io ihany no lalana tsy maintsy izorantsika amin'ny maha-mpanara-dia an'i Kristy antsika. Finoana toy izany no tokony hatanjahintsika, izay hamaky ny rahona tahaka ny rindrina matevina, manasaraka antsika amin'ny hazavan'ny lanitra. Misy havoan'ny finoana izay tsy maintsy hanihintsika, izay misy ny fiadanana sy ny fifaliana ao amin'ny Fanahy Masina.

Fifanandrinana Mandritra ny Fiainana

Efa mba nahita vorona mpihaza manenjika domohina malemy ve ianao? Ny fiainana dia nampianatra ny domohina fa tsy maintsy manidina miakatra ambonin'ny hazany ny mpihaza. Noho izany dia niakatra ambony teny amin'ny habakabaky ny lanitra manga izy, nenjehin'ilay mpihaza, izay niezaka hanan-tombo aminy. Nefa dia tsy nahomby. Nieren-doza ilay domohina raha mbola tsy namela zavatra hanakana ny fanidinany izy, na hitondra azy hidina; fa vantany vao nisalasala izy ka nanidina nidina, dia hifaoka azy ny mpihaza izay tsy nitsaha-niambina azy. Imbetsaka isika no nijery trangan-javatra tahaka izany tamim-pahalianana, ny fontsika nitepo ho an'ilay domohina kely. Nahatsiaro nalahelo erỳ isika nahita azy lasa rembin'ilay voromahery!

Misy ady manoloana antsika, - ady mandritra ny androm-piainana amin'i Satana sy ny fakam-panahy mamitaka ataony. Hampiasa ny fandresen-dahatra rehetra ny fahavalo, ny famitahana rehetra, mba hihazonana ny fanahy, koa raha tiantsika ny hahazo ny satroboninahitry ny fiainana, dia tokony hanao izay ezaka lehibe sy maharitra rehetra isika. Tsy tokony hanipy ny fiadiana na handao ny sahan'ady isika mandra-pahazo ny fandresena sy hihoby ao amin'ny Mpanavotra. Raha mbola mihazona ny masontsika mifantoka amin'Ilay Tompo sy Mpanefa ny finoantsika isika dia ho voaaro. Fa tsy maintsy afantoka any ambony ny fanirantsika, fa tsy amin'ny zavatra ny tany. Amin'ny finoana no hiakarantsika avo hatrany amin'ny fanatrarana ireo fahasoavan'i Kristy. Amin'ny fibanjinantsika isan'andro ny fahatsarany tapitr'ohatra no hitomboantsika amin'ny fanahafana ny endriky ny voninahiny. Rehefa mivelona miray amin'ny lanitra toy izany isika dia ho sasatra foana hamelatra ny fandriny i Satana. – *YI, 12 May 1898.*

Toko 27 - Fandresena Noraisina

Kely foana ny fahatakarantsika ny hery mety ho antsika raha mifandray amin'ny loharanon'ny hery isika. Lavo amin'ny fahotana foana isika, ary mieritreritra fa ho izany hatrany. Mifikitra amin'ny fahalementsika isika toy ny hoe zavatra mampanan-karena izany. Miteny amintsika i Kristy fa raha te handresy isika dia tokony hanamafy ny tava tahaka ny afovato. Tao amin'ny tenany no nitondrany ny fahotantsika teo amin'ny hazo; ary amin'ny alalan'ny hery nomeny antsika, dia afaka hanohitra izao tontolo izao sy ny nofo ary ny devoly isika. Koa aoka isika tsy hiresaka ny amin'ny fahalementsika sy ny tsy fahatanterahantsika, fa hiresaka ny amin'i Kristy sy ny heriny. Rehefa miresaka ny amin'i Satana isika, dia vao mainka mamatotra ny heriny amintsika ny fahavalo. Rehefa miresaka ny momba ny herin'ny Tsitoha isika, dia mandositra ny fahavalo. Arakaraka ny anatonantsika an'Andriamanitra no anatonany antsika (...)

Maro amintsika no tsy mahay mampivelatra ny tombontsoany. Ezaka malemy no ataontsika hanaovana ny tsara, rehefa avy eo dia miverina indray amin'ny fiainam-pahotantsika teo aloha. Raha hiditra amin'ny fanjakan'Andriamanitra isika dia hiditra amin'ny toetra tanteraka, tsy misy pentimpentina, na fiketronana, na izay toy izany. Arakaraka ny ahantomoran'ny farany no ampitomboan'i Satana ny asany. Mamelatra fandrika izy, tsy hitantsika, mba hamaboany ny saintsika. Amin'ny fomba rehetra no iezahany hanakonana amin'ny fanahy ny voninahitr'Andriamanitra. Anjarantsika ny misafidy na hifehy ny fontsika sy ny saintsika izy, na hahazo toerana ao amin'ny tany vaovao, ao amin'ny tanin'i Abrahàma isika.

Ny herin'Andriamanitra, miaraka amin'ny ezaka ataon'olombelona dia nahatonga fandresena be voninahitra ho antsika. Tsy ankasitrahantsika ve izany? Omena antsika ao amin'i Kristy ny haren'ny lanitra manontolo. Tsy hamela ny andian-tafiky ny ratsy hilaza Andriamanitra fa afaka nanao mihoatra noho izay nataony Izy. Izao tontolo izao noforoniny sy ny anjely any andanitra dia afaka hanamarina fa tsy afaka nanao mihoatra noho izay nataony Izy. Manana tahirin-kery izay tsy fantatsika akory Andriamanitra, ary avy ao no anovozany ho antsika amin'ny andro mahory. Nefa dia ilaina mandrakariva ny hampiarahana ny ezaka ataontsika amin'ny Azy. Tokony hohatanjahina ny saintsika, ny fahatakarantsika, ny herin'ny tenantsika rehetra (...) Raha ho vonona amin'ny tampoka isika ka hitafy fiadiana toy izay miandry ny Tompony; raha hiasa handresy ny fahalemen'ny toetsika tsirairay isika, dia hanome antsika fahazavana sy hery ary vonjy fanampiny Andriamanitra. — *YI, 4 Jan. 1900.*

Finoana sy Andraikitra

Tsy fihetscham-po ny finoana. Ny finoana no fahatokiana ny amin'ny zavatra antenaina, fanehoana ny zavatra tsy hita. Misy

endriky ny fivavahana izay tsy inona fa fitiavan-tena. Mikatsaka fahafinaretana amin'ny fifalian'izao tontolo izao izy. Afa-po amin'ny fandinihana ny fivavahan'i Kristy izy, fa tsy mahalala ny heriny mamonjy. Mihevitra ny ota ho zavatra maivana izy satria tsy mahalala an'i Jesôsy. Noho izany dia mihevitra ny andraikitra ho zavatra tena maivana izy. Nefa ny fanatanterahana mahatoky ny adidy dia miaraka amin'ny fahatakarana marina ny toetr'Andriamanitra. – RH, 28 Feb. 1907.

Toko 28 - Ahoana no Hampahatanjaka?

Nomen'i Kristy izay mety ilaintsika mba hampahatanjaka. Nomeny antsika ny Fanahy Masina Izay nomena andraikitra hampahatsiaro antsika ireo teny fikasana nataon'i Kristy, mba hananantsika fiadanana sy fahatsapana mamy fa voavela heloka. Raha mba mampifantoka ny masontsika eo amin'ny Mpamonjy isika, ary matoky ny heriny, dia hahatsapa fiarovana feno; fa tonga fahamarinantsika ny fahamarinan'i Kristy (...)

Manala baraka Azy isika raha miresaka ny amin'ny tsy fahatanterahantsika. Aleo isika mijery an'i Jesôsy toy izay mijery ny tenantsika, mihamanahaka Azy isan'andro, mihamahay miresaka ny momba Azy, voaomana tsara kokoa handray tombontsoa avy amin'ny fahatsarany sy ny fanampiany, ary handray ny fitahiana atolony antsika.

Rehefa miaina mifandray Aminy toy izany isika, dia mitombo hery ao amin'ny heriny, lasa famonjena sy fitahiana ho an'ireo manodidina antsika. Raha manao fotsiny izay andrasan'ny Tompo amintsika isika, dia ho toy ny «valiha masina», ka ny tady rehetra dia hankalaza sy haneho fankasitrahana ny Mpanavotra nirahin'Andriamanitra hanala ny fahotan'izao tontolo izao (...)

Banjino ny Voninahiny

Rehefa manafika anao ny fakam-panahy, ary hanao izany tokoa izy, rehefa manodidina anao ny ahiahy sy ny fahaverezan-kevitra, rehefa azom-pahoriana sy very fanantenana, efa ho rendriky ny famoizam-po ianao, jereo, ô jereo, izay toerana farany nahitan'ny mason'ny finoanao ny fahazavana: ary dia horoahin'ny famirapiratan'ny voninahiny mazava ny haizina manarona anao. Rehefa miady toerana hanjaka ao amin'ny fanahinao ny ota, ka mavesatra ny feon'ny fieritreretanao, rehefa manaloka ny saina ny tsy finoana, mankanesa ao amin'ny Mpamonjy. Ampy handresena ny ota ny fahasoavany. Hamela heloka antsika Izy, hanome fifaliana antsika ao amin'Andriamanitra (...)

Aoka isika tsy hiresaka intsony ny amin'ny tsy fahatanterahantsika na ny tsy fananantsika hery. Manadino ny zavatra any aoriana, andeha isika hiroso haingana amin'ny lalana mitondra ho any an-danitra. Aoka tsy hatao an-tsirambina ny fahafaha-manao rehetra, fa raha ampitomboina ireny dia toy ny zavatra ilaina amin'ny asan'Andriamanitra. Hanenika ny fiainantsika ny fahamasinana toy ny kofehim-bolamena, ary rehefa mitazana ny fanoloran-tenantsika ny anjely dia hamerina ny teny fikasana, *«Dia bataoko ho saro-tadiavina miboatra nobo ny volamena tsara ny olombelona, eny, nobo ny tena volamena avy any Ofira aza.»* Mihoby ny lanitra manontolo rehefa manolo-tena ho an'i Jesôsy, hiaina ny fiainany, ny olombelona malemy sy mpanota. — RH, 1 Okt. 1908.

Fifaliana avy amin'ny Fibebahana

Andriamanitra no nandamina ny fepetry ny famonjena ny olona. Ny fanetren-tena sy ny fitondrana ny hazo fijaliany no nomena ny mpanota mibebaka habitany filaminana sy fiadanana. Ny fahitana an'i Jesôsy nanaiky hanetry tena sy hanao sorona ny tenany ho

an'ny olona, izay tsy hangatahina amin'ny olona hiaretany, dia hampangina ny feo mimonomonona rehetra. Tonga amin'ny olona ny fifaliana faran'izay mamy, amin'ny alalan'ny fibebahana marina amin'Andriamanitra noho ny fandikany ny lalany, ary amin'ny alalan'ny finoany an'i Jesôsy Kristy ho Mpamonjy sy Mpanalalana ho an'ny mpanota. — *ST, 4 Mar. 1880.*

Toko 29 - Ny Fiainana Mandresy

Avy amin'ny fiankinana amin'ny herin'Andriamanita ny fiadanana. Raha vantany vao manapa-kevitra ny hiaina araka ny fahazavana azony ny fanahy iray, dia manome fahazavana misimisy kokoa sy hery ny Fanahy Masina. Nomena hiara-miasa amin'ny fanapahan-kevitra ny fanahy ny fahasoavan'ny Fanahy, nefa tsy hisolo ny fanazaran'ny olona ny finoany izany. Miankina amin'ny fandraisana ny fahazavana nomen'Andriamanitra ny fahombiazana eo amin'ny fiainana kristianina. Tsy ny fahabetsahan'ny fahazavana na ny porofo no hanafaka ny fanahy ao amin'i Kristy; fa ny fitomboan'ny hery sy ny sitrapo ary ny tanjaky ny fanahy miantso amim-pahamarinana hoe: *«Tompô ô, mino aho; vonjeô aho ho afaka amin'ny tsy finoako.»*

Miravoravo ny amin'ny zava-tsoa mampiratra fonosin'ny hoavy aho, ary ianao koa. Mifalia, dia misaora ny Tompo noho ny fitiavany feno halemem-panahy. Izay tsy azonao, dia ankino aminy. Tia anao Izy, ary mahalala ny fahalemenao tsirairay avy. *«Nitahy antsika tao amin'i Kristy amin'ny fitahiam-panahy rehetra any andanitra»* Izy. Tsy hahafa-po ny fon'Ilay tsy misy fetra ny hanome ireo izay tia ny Zanany fitahiana latsaka noho ny nomeny ny Zanany.

Mitady ny hampiala ny saintsika amin'Ilay Famonjena mahery i Satana, hitarika antsika handinika ny amin'ny fahasimban'ny fanahintsika. Nefa na dia mahita ny fahotana taloha aza i Jesôsy, dia miresaka famelan-keloka Izy; ary dia tsy tokony hanala

baraka Azy isika amin'ny fisalasalantsika ny amin'ny fitiavany. Tokony hoentina eo an-tongotry ny hazo fijaliana ny fahatsapana fa mpanota, raha tsy izay dia hanapoizina ny loharanon'ny fiainana. Rehefa atobak'i Satana amintsika ny fampitahorany, dia mihodina, ary ampiadano amin'ny teny fikasan'Andriamanitra ny fanahinao. Mety ho maizina ny rahona, nefa rehefa tratry ny hazavan'ny lanitra izy, dia miova mampiratra toy ny volamena; fa mitoetra eo aminy ny voninahitr'Andriamanitra.

Tsy tokony handevozin'ny fihetseham-pony zanak'Andriamanitra. Rehefa mivadibadika avy amin'ny fanantenana mankany amin'ny tahotra ireny, dia marary ny fon'i Kristy; satria nanome porofo tsy mety dison'ny fitiavany azy Izy (...) Maniry azy ireo hanao ny asa nampanaoviny Izy; dia ho tonga toy ny «valiha masina» eo an-tanany ny fon'ireo; ny tady tsirairay hamoaka fiderana sy fisaorana Ilay nirahin'Andriamanitra hanaisotra ny fahotan'izao tontolo izao.

Malemy fanahy sady mahery ny fitiavan'i Kristy ny zanany. Mahery noho ny fahafatesana; fa maty Izy hanatanteraka ny famonjena antsika, hanao antsika ho iray Aminy, amin'ny fomba mahagaga sy ho mandrakizay. Mahery aoka izany ny fitiavany ka feheziny ny heriny rehetra, ary ampiasainy ny haren'ny lanitra sesehena amin'ny fanatsarana ny vahoakany. Tsy misy fiovaovana na aloky ny fihodinana izany, - tsy miova omaly sy anio ary mandrakizay. Na dia efa ela aza no nisian'ny fahotana, izay miezaka ny hanohitra izany fitiavana izany ka manakana ny firotsahany eto an-tany, dia miboiboika hatrany toy ny loharano velona ho an'ireo nahafatesan'i Kristy izany. - *TM, tt. 518, 519.*

Ny Hery Miasa Mangina Manjaka

Tadidio fa tsy hery miasa mangina toy ny hafa ny fivavahana eo amin'ny fiainanao; fa tokony ho hery miasa mangina manjaka ambonin'izy rehetra. - *CTPS, t. 489.*

Toko 30 - Finoana Velona

Maro amin'ireo mikatsaka amin'ny fo ny fahamasinan'ny fo sy ny fahadiovan'ny fiainana no very hevitra sy very fanantenana. Mijery mandrakariva ny tenany izy, ary mitaraina ny amin'ny tsy fananany finoana; ary satria tsy manana finoana izy, dia mihevitra fa tsy afaka mitaky ny fitahian'Andriamanitra. Mandray ny fihetseham-po ho finoana ireny olona ireny. Tsy hitany ny fahatsoran'ny finoana marina, ary dia miantso haizina ho amin'ny fanahiny izy. Tokony hampiala ny fijeriny amin'ny tenany izy, hitoky amin'ny famindrampo sy ny fahatsaran'Andriamanitra, dia hamerina ny teny fikasan'Andriamanitra ary hino tsotra fa hanatanteraka ny teniny Izy.

Tsy tokony hino ny finoantsika isika, fa hino ny teny fikasan'Andriamanitra. Rehefa mibebaka ny amin'ny fandikantsika ny lalàny tamin'ny lasa isika sady mifidy ny hankatò amin'ny hoavy, dia tokony hino isika fa manaiky antsika ao amin'i Kristy Andriamanitra, ary mamela ny fahotantsika.

Hanarona ny fanahy indraindray ny haizina sy ny famoizam-po, ary mandrahona ny handifotra antsika; fa tsy tokony hanary toky isika. Tokony hihazona ny fijerintsika eo amin'i Kristy isika, na misy fihetseham-po na tsy misy. Hitady izay hanaovana amimpahatokiana ny andraikitra tsirairay fantatra isika, dia hitoetra milamina ao amin'ny teny fikasan'Andriamanitra.

Aza Miantehitra amin'ny Fihetseham-po

Indraindray dia handefa hovitry ny tahotra amin'ny fanahintsika ny fahatsapana ny tsy fahamendrehantsika; nefa tsy misy porofo fa nanova fijery antsika Andriamanitra, na isika niova tamin'Andriamanitra. Tsy tokony hiezaka akory isika hifehy ny saina hiteraka fihetseham-po. Tsy hahatsapa ny fiadanana sy ny fifaliana tsapa omaly isika anio. Fa amin'ny finoana no tokony

hihazonantsika ny tanan'i Kristy, ary hatoky Azy na ao amin'ny haizina toy ny ao amin'ny mazava.

Mety hibitsika amintsika i Satana: «Mpanota loatra ianao ka tsy azon'i Kristy hovanjena.» Sady hiaiky fa tena mpanota tokoa ianao, tsy mendrika no hiteny amin'ny mpaka fanahy hoe: «Amin'ny herin'ny sorona, dia mandray an'i Kristy ho Mpamonjiko aho, tsy mitoky amin'ny fahamarinako aho, fa amin'ny ran'i Kristy sarobidy, izay manadio ahy. Miafina ao amin'i Kristy ankehitriny ny fanahiko mila vonjy.» Ny fiainana kristianina dia tokony ho fiainan'ny finoana tsy miova, velona. Toky tsy milefitra, fiandaniana matotra amin'i Kristy, no hitondra fiadanana sy antoka ho an'ny fanahy.

Aza Mamoy Fo

Aza mamoy fo satria toa mafy fo ianao. Fa mampitombo ny filanao an'i Kristy ny sakana tsirairay, ny fahavalo anaty tsirairay. Tonga hanaisotra ny fo vato Izy, ary hanome anao fo nofo. Mijere Azy handraisana fahasoavana manokana handresena ireo fahotanao manokana. Rehefa manafika ny fakam-panahy, dia tohero amin-kery ny torohevitra ny ratsy; ilazao ny fanahinao: «Ahoana no hanalako baraka ny Mpanavotra? Efa nanolotena ho an'i Kristy aho, tsy afaka hanao ny asan'i Satana aho.» Miantsoa vonjy amin'ny Mpamonjy malala, hamoizanao ny sampy rehetra, ary hamelana ny ota ankafizina rehetra. Aoka ny mason'ny finoana hahita an'i Jesôsy mitsangana manoloana ny seza fiandrianan'ny Ray maneho ny tanany noratraina sy mifona ho anao. Minoa fa hahazo hery avy amin'ny alalan'ny Mpamonjy sarobidy ianao.

Fibanjinana an'i Kristy

Jereo amin'ny finoana ireo satro-boninahitra miandry ireo izay handresy; henoy ny feo miravon'ireo navotana, Miendrika,

miendrika ny Zanak'ondry izay novonoina ary nanavotra antsika ho an'Andriamanitra! Mieza ha mijery izany sary izany ho toy ny marina. I Stefana, ilay maritiora kristianina voalohany, tamin'ny adiny mahatsiravina tamin'ireo fanapahana sy amin'ny fanjakana ary amin'ny fanahy ratsy eny amin'ny rivotra, dia niteny mafy hoe: *«Indro, hitako ny lanitra misokatra ary ny Zanak'olona mitsangana eo ankavanan'Andriamanitra»*. Naseho azy ny Mpamonjy izao tontolo izao, mijery azy amim-pahalianana lalina avy any an-danitra; ary dia namiratra aoka izany tamin'i Stefana ny fahazavana feno voninahitry ny tavan'i Kristy ka na dia ny fahavalony aza dia nahita ny endriny namiratra tahaka ny an'ny anjely.

Raha avelantsika handinika an'i Kristy sy ny tontolon'ny lanitra ny saintsika, dia hahita hery manosika sy vonjy amin'ny ady ho an'ny Tompo isika. Tsy hanan-kery amintsika ny rehaka sy ny fitiavana izao tontolo izao rehefa hibanjina ny voninahitry ny tany tsara kokoa izay ho fonenantsika tsy ho ela. Eo anatrehan'ny fahatsaran'i Kristy, dia tsy hisy vidiny ny fisintonan'ny tany.

Manova ny Fahazaran'ny Fisainana

Aoka tsy hisy hihevitra tsy hanao ezaka mafy akory dia hahazo antoka ny fitiavan'Andriamanitra. Rehefa navela naharitra ela hisaina ny zavatra ny tany ny saina, dia raharaha sarotra ny hanova ny fahazaran'ny. Izay hitan'ny maso sy ren'ny sofina dia matetika mitarika ny fifantohana ary mihazona ny fahalianana.

Nefa raha miditra ny tanànan'Andriamanitra isika, ary mijery an'i Kristy ao amin'ny voninahiny, dia ho zatra ny hibanjina azy amin'ny mason'ny finoana isika etỳ. Hanjary foto-kevitra ho an'ny saina sy resaka ho antsika ny teny sy ny toetr'i Kristy; ary isan'andro dia hisy fotoana hatokana ho amin'ny fandinihana ombam-bavaka ireo foto-kevitra masina.

Asa Isan'andro ny Fahamasinana

Asa atao isan'andro ny fahamasinana. Aoka tsy hisy hamita-tena hino fa hamela heloka Andriamanitra ary hitahy azy kanefa izy hanitsakitsaka iray amin'ireo fitakiany. Mampangina ny feon'ny Fanahy vavolombelona ny fanekena an-tsitrapo ny fahotana iray, ary mampisaraka ny fanahy amin'Andriamanitra. Na manao ahoana ny hasoan'ny fihetseham-po vokarin'ny fivavahana, dia tsy afaka ny hitoetra ao amin'ny fo izay tsy miraharaha ny lalàn'Andriamanitra i Jesôsy. Ireo izay manome voninahitra Azy ihany no homen'Andriamanitra voninahitra.

«Raha manolo-tena ho mpanompo hianareo na ho an'iza na ho an'iza, dia mpanompon'izay arahinareo hianareo.» Raha mandefitra amin'ny hatezerana, filana fitsiriritana, fankahalana, fitiavan-tena, na fahotana hafa isika, dia ho tonga mpanompon'ny fahotana. «Tsy misy afaka manompo tompo roa.» Raha manompo ny ota isika, dia tsy afaka hanompo an'i Kristy. Hahatsapa ny fitaoman'ny ota ny Kristianina, satria ny nofo manohitra ny Fanahy, ary ny Fanahy manohitra ny nofo, ka dia misy ady tsy vita. Eto no ilana ny fanampian'i Kristy. Mikambana amin'ny herin'Andriamanitra ny fahalemen'ny olombelona, ary dia mihiaka ny finoana, «Isaorana anie Andriamanitra, Izay manome antsika ny fandresena amin'ny alalan'i Jesôsy Kristy Tompontsika.»

Raha maniry hanana toetra azon'Andriamanitra ekena isika, dia mila mikolokolo fahazarana tsara ao amin'ny fiainantsika ara-pivavahana. Ilain'ny fitomboana ao amin'ny fahasoavana sy ny fiainam-panahy mihitsy aza ny vavaka isan'andro, toy ny sakafo ho an'ny fahasalaman'ny vatana. Tokony hanazatra tena hampiakatra ny fisainana ho amin'Andriamanitra amin'ny alalan'ny vavaka isika. Raha mivily lalana ny saina, dia tokony haverintsika lalana; amin'ny alalan'ny ezaka feno faharetana no

hanamoran'ny fahazarana izany. Tsy afaka ny hiala amin'i Kristy na dia fotoana fohy aza isika raha te ho voaaro. Afaka ny hahazo ny fanatrehany amin'ny dingana rehetra hataontsika isika, nefa amin'ny fanarahana ny fepetra napetrany ihany.

Ataovy Raharaha ny Fivavahana

Aoka ho toy ny raharaha lehibe indrindra ao amin'ny fiainana ny fivavahana. Hampileferina ao ambaniny ny zavatra hafa rehetra. Ny herintsika rehetra, saina, vatana, fanahy dia tokony hirotsaka amin'ny ady kristianina. Tokony hangataka ao amin'i Kristy ny hery sy ny fahasovana isika, ary dia ho azontsika ny fandresena, azo antoka toy ny nahafatesan'i Kristy ho antsika (...)

Tokony hanatona ny hazo fijalian'i Kristy isika. Ny fibebahana eo am-pototry ny hazo fijaliana no lesona voalohany hitondra fiadanana tokony hianarantsika. Ny fitiavan'i Kristy – iza no hahatakatra izany? Malemy fanahy lavitra sy feno fahafoizantena mihoatra noho ny fitiavan'ny ren'y! Raha fantatsika ny tombam-bidin'ny fanahy iray dia hijery ny hazo fijaliana amin'ny finoana velona isika, ary hanomboka handinika izay ho antompianarana sy hiran'ny voaavotra mandritra ny mandrakizay. Ny halehiben'ny onitra naloa ho fanavotana antsika no ahafahana maminavina ny tombam-bidin'ny fotoana sy ny talenta nomena antsika. Koa tsy fahaiza-mankasitraka manao ahoana moa no asehontsika an'Andriamanitra rehefa mandroba Azy isika, tsy manolotra Azy ny fitiavantsika sy ny asa fanompoantsika! Mafy loatra ve ny manolotra ny tenantsika ho Azy Izay nahafoy ny zavatra rehetra ho antsika?

Hifidy ny fisakaizana amin'izao tontolo izao ve isika manoloana ny voninahitra tsy mety maty atolotr'i Kristy, *«hiara-mipetraka amiko eo ambonin'ny seza fiandrianako, dia tabaka ny nandreseko kosa sy ny niarahako mipetraka amin'ny Raiko eo ambonin'ny seza fiandrianany»*.

Fanandramana Miandalana ny Fahamasinana

Asa miandalana ny fanamasinana. Tanisaina amintsika ireo dingana tsirairay ao amin'ny tenin'i Petera: *«Koa nobo izany dia manaova izay zotom-po rebetra kosa bianareo, ka amin'ny finoanareo dia manehoa fahatanjahan-tsaina, ary amin'ny fahatanjahan-tsainareo dia fahalalana, ary amin'ny fahalalanareo dia fabononam-po, ary amin'ny fabonanam-ponareo dia faharetana, ary amin'ny faharetanareo dia toe-panahy araka an'Andriamanitra, ary amin'ny toe-panahinareo araka an'Andriamanitra dia fitiavana ny rahalahy, ary amin'ny fitiavana ny rahalahy dia fitiavana ny olona rebetra. Fa raba anananareo izany zavatra izany, sady anananareo betsaka, dia tsy avelan'izany ho malaina na tsy bahavokatra bianareo amin'ny fahalalana tsara an'i Jesosy Kristy Tompontosika.» «Ary amin'izany dia mazotoa kokoa ry rahalahy, hampitoetra ny fiantsoana sy ny fifidianana anareo, fa raba manao izany zavatra izany bianareo, dia tsy ho tafintobina akory mandrakizay; fa toy izany no hanomezana malalaka ho anareo ny fidirana ho any amin'ny fanjakana mandrakizay, izay an'i Jesosy Kristy, Tompontosika sy Mpamonjy antsika».*

Izany no lalana izay hananantsika antoka fa hahita fahombiazana isika. Ireo izay hampiasa ny fanambarana hahazoana ireo fahasoavana kristianina, dia mahazo toky fa hampiasa ny fampitomboana kosa Andriamanitra amin'ny fanomezana azy ireo ny Fanahiny.

Miteny amin'ireo izay nandray finoana sarobidy tahaka izany i Petera: *«Hampitomboina ho anareo anie ny fahasoavana sy ny fiadanana amin'ny fahalalana tsara an'Andriamanitra sy Jesosy Tompontosika.»* Amin'ny alalan'ny fahasoavan'Andriamanitra, ireo izay hananika ireo zana-tohatra mamiratra avy eto an-tany mankany an-danitra, ary amin'ny farany, «amin'ny fihobiana sy ny fifaliana mandrakizay», dia hiditra ny vavahadin'ny tanànan'Andriamanitra. — RH, 15 Nôv. 1887.

Ampiasain'Andriamanitra ireo fizahan-toetry ny fiainana, hanalana ny fahalotoana sy ny faharatsiana amin'ny toetra. Ny fanapahana, ny fanitsiana, ny fanefena, ny fanalamana dia asa maharary, mafy ny terena hidina eo amin'ny milina fanapotipotehana. Nefa dia hoentina homanina ny vato mba haka ny toerany ao amin'ny tempolin'ny lanitra. Tsy hiondrika hanao asa voatandrina sy tanteraka tahaka izany amin'izay fitaovana tsy ilaina ny Tompo. Ireo vato sarobidy ihany no hataony malama mitovy amin'ny lapa. — *TFMB, tt. 23, 24.*

Toeran'ny Hery Miafina

Mba ho any amin'ny toeran'ny Avo Indrindra, ao ambany aloky ny Tsitoha, no hiafenan'ny ny olona; mijanona kely ao izy ireo, ary toa aseho amin'ny asa mendrika ny vokany; nefa dia mihena ny finoany, tapaka ny fifandraisana, ary dia simba ny asan'ny fiainana. Ny fiainan'i Jesôsy anefa dia fiainan'ny finoana tsy miova, notohanana'ny firaisana tsy tapaka; ary ny fanompoana nataony ho an'ny lanitra sy ny tany dia tsy nisy tsiny na fiovana. Nitalaho tamin'ny seza fiandrianan'Andriamanitra tamin'ny maha-olona Azy Izy, mandra-pahazoan'ny maha-olona Azy ny herin'aratry ny lanitra izay nampiray ny maha-olona sy ny maha-Andriamanitra, nandray fiainana tamin'Andriamanitra ary dia nizara fiainana tamin'ny olona. — *Ed, tt. 80, 81.*

Toko 31 - Firaisana amin'i Kristy

Maharitra ny firaisana amin'ny Kristy amin'ny alalan'ny finoana velona; ny firaisana hafa dia tokony hofioanana. I Kristy no nifidy antsika voalohany, nandoa onitra ambony ho fanavotana antsika; ary ny mpino marina dia mifidy an'i Kristy ho voalohany sy farany sady izay tsara indrindra amin'ny zavatra rehetra. Mitaky zavatra amintsika anefa izany firaisana izany. Firaisana misy fiankinan-doha tanteraka izany, idiran'ny olona feno fizahozahoana. Izay

manaiky izany firaiana izany dia mila mahatsapa ny filany ny ran'i Kristy fanavotana. Mila mandalo fiovam-po izy ireo. Tsy maintsy mampilefitra ny sitrapony amin'ny sitrapon'Andriamanitra izy. Hisy tolona amin'ny sakana anaty sy ivelany. Hisy asan'ny fisarahana maharary, toy ny hisian'ny asan'ny firaiana. Ny avona, fitiavan-tena, fizahozahoana, toetr'izao tontolo izao – fahotana amin'ny endriny rehetra – dia tsy maintsy resena, raha te hiray amin'i Kristy isika. Ny antony mahatonga ny maro hahita ny fiainana kristianina sarotra aoka izany, ny antony mahatonga azy ireo tsy ho matotra, miovaova, dia satria miezaka ny hiray amin'i Kristy izy ireo nefa tsy nanapaka ny fatorany tamin'ireo sampy ankafiziny.

Rehefa tanteraka ny firaiana amin'i Kristy, dia amin'ny vavaka mafana sy ny ezaka tsy mety sasatra no hihazonana azy. Tsy maintsy manohitra isika, tsy maintsy mandà, tsy maintsy mandresy ny izaho. Amin'ny alalan'ny fahasoavan'i Kristy, amin-kahasahiana, amim-pinoana, amin'ny fiambenana no ahazoantsika ny fandresena. – *TFC, b. 5, t. 231.*

FIZARANA FAHEFATRA

Mandeha Amin'ny Mazava

Toko 32 - Mitombo amin'ny Fahasoavana

“Kanefa mitombo amin'ny fahasoavana, sy amin'ny fahalalana an'i Jesosy Kristy Tompontsika.” Tombontsoan'ny tanora, raha mitombo ao amin'i Jesôsy izy ireo, ny mitombo amin'ny fahasoavana sy ny fahalalana ara-panahy. Azontsika atao ny mahafantatra misimisy kokoa an'i Jesôsy amin'ny alalan'ny fandinihana amim-pahalianana ny Soratra Masina, ary avy eo manaraka ny lalana-marina sy ny fahamarinana voambara ao. Ireo izay mitombo mandrakariva amin'ny fahasoavana dia hijoro tsy azo hozongozonina amin'ny finoana, sy mandroso mandrakariva.

Ilaina Amin'ny Fijoroana tsy azo Hozongozonina ny Fitomboana Tokony hisy faniriana lalina ao am-pon'ny tanora rehetra izay mikendry ny ho mpianatr'i Jesôsy Kristy ny hahatratra ny fenitra kristianina ambony indrindra, ny ho mpiasa miaraka amin'i Kristy. Raha ataony ho tanjony ny ho anisan'ireo izay hiseho tsy hisy tsiny eo anoloan'ny seza fiandrianan'Andriamanitra, dia handroso mandrakariva izy. Ny hany fomba tokana hijoroana tsy azo hozongozonina dia ny handrosoana isan'andro amin'ny fiainana araka an'Andriamanitra. Hitombo ny finoana raha mandresy rehefa hoentina eo anoloan'ny olana miaraka amin'ny fisalasalana sy vato misakana. Miandalana ny tena fanamasinana marina. Raha mitombo amin'ny fahasoavana sy amin'ny fahalalana an'i Jesôsy Kristy ianao dia hanatsara ireo tombontsoa sy izay fotoana azo haraotina rehetra mba hahazoana fahalalana misimisy kokoa ny amin'ny fiainana sy ny toetr'i Kristy.

Hitombo ny finoana an'i Jesôsy rehefa manjary mifankazatra tsaratsara kokoa amin'ny Mpanavotra anao ianao amin'ny alalan'ny fandinihana maharitra ny fiainany tsy misy tsiny sy ny fitiavany tsy manam-petra. Tsy afaka ny hanala baraka an'Andriamanitra mihoatra noho ny filazana fa Mpianany ianao kanefa mitoetra lavitra azy, tsy fahanana sy velomin'ny Fanahiny Masina. Rehefa mitombo amin'ny fahasoavana ianao dia ho tia ny hanatrika ireo fivoriana ara-pivavahana, ary hitondra fijoroana ho vavolombelona amim-pifaliana ny fitiavan'i Kristy eo anoloan'ny fiangonana. Andriamanitra, noho ny fahasoavany, dia afaka ny hahatonga ny tanora ho malina, ary afaka ny hanome ny ankizy fahalalana sy fanandramana. Afaka hitombo amin'ny fahasoavana isan'andro izy ireo. Tsy tokony handrefy ny finoanao amin'ny alalan'ny fihetseham-po ianao.

Fandinihana ny Fo

Diniho akaiky ny fonao manokana, sy ny toetry ny fitiavanao an'Andriamanitra. Hadihadio, moa ve aho nanokana ireo fotoana sarobidy androany tamin'ny fikatsahana izay mahafinaritra ahy, nikatsaka izay mahafaly ny tenako manokana? Sa nanao izay hahasambatra ny hafa aho? Moa ve aho nanampy ireo izay nifanerasera tamiko hanolo-tena bebe kokoa ho an'Andriamanitra sy hankasitraka ny zavatra maharitra mandrakizay? Moa ve nentiko ao an-tokantranoko ny fivavahako, ary nasehoko tamin'ny fiteniko sy ny fitondran-tenako ny fahasoavan'i Kristy? Amin'ny alalan'ny fankatoavako amim-panajana, moa ve manome voninahitra ny ray aman-dreniko aho, ary amin'izany dia mitandrana ny didy fahadimy? Moa ve noraisiko tamim-pifaliana ireo adidy madinika isan'andro, nanatanteraka azy ireny tamim-pahatokiana, nanao izay azoko natao nanamaivanana ny entamavesatry ny hafa? Moa ve niaro ny lelako tamin'ny ratsy aho, ary ny molotro tsy hiteny fitaka? Moa ve nanome voninahitra an'i

Kristy Mpanavotra ahy aho, izay nanome ny ainy sarobidy mba hahazoako ny fiainana mandrakizay?

Miambina sy Mivavaka

Eo amin'ny fanombohan'ny tontolo andro, aoka ry tanora malala, tsy hanao an-tsirambina ny fivavahana mafana amin'i Jesôsy mba hanomezany anao hery sy fahasovana hanoherana ny fakam-panahin'ny fahavalo na amin'ny endriny inona na amin'ny endriny inona mety hiaviany; ary raha mivavaka amin-kafanam-po ianao, amin'ny finoana sy ny fanahy torotoro dia hihaino ny fivavakao ny Tompo. Kanefa tsy maintsy miambina sy mivavaka ianao. Nilaza i Jesôsy manao hoe: *“Mangataba dia homena bianareo, mitadiava dia habita bianareo, dôndôny dia hovohana bianareo. Fa izay rehetra mangataka no mabazo ary izay mitady no habita; ary izay mandôndôna no hovohana. Ary izà moa aminareo raha angataban'ny zanany mofo, no hanome azy vato? Ary raha angatabany bazandrano no hanome azy menarana? Koa raha bianareo, na dia ratsy aza mahalala hanome zava-tsoa ho an'ny zanakareo, tsy mainka va ny Rainareo izay any an-danitra no hanome zava-tsoa ho an'izay mangataka aminy?”*

Afaka mankeo amin'i Jesôsy miaraka amin'ireo enta-mavesatra sy ny zava-manahirana azy ny ankizy sy ny tanora, ary hahafantatra fa hanaja ny fiangaviany Azy Izy, ary hanome azy ireo ny zavatra tena ilainy. Aoka hazoto sy hanana fikirizana. Asehoy ireo teny fikasan'Andriamanitra ary minoa tsy amim-pisalasalana. Aza miandry hahatsapa fihetseham-po manokana vao hihevitra fa mihaino ny Tompo. Aza faritana amin'ny fomba manokana fa tsy maintsy manao zavatra ho anao ny Tompo mialoha ny hinoanao fa ho azonao ny zavatra nangatahinao taminy; fa matokia ny Teniny ary avelao ho eo am-pelatanan'ny Tompo ny zavatra rehetra, amin'ny finoana feno fa tsy atao tsinontsinona ny

fivavakao ary ho avy amin'ny tena fotoany sy amin'ny fomba izay hitan'ny Rainao izay any an-danitra fa mahasoana anao ny valiny; ary iaino avy eo ny fivavakao. Mandehana amin-panetren-tena ary mandrosoa hatrany.

‘Fa Masoandro sy Ampinga Jehovah Andriamanitra; Fahasoavana sy Voninahitra no omen'i Jehovah; Tsy hiaro zava-tsoa amin'izay mandeha amin'ny fahitsiana Izy.’ - Sal 84:11.

‘Matahoro an'i Jehovah hianareo olony masina; Fa tsy hanan-java-mahory izay matabotra an'i Jehovah. Na dia ny lona tanora aza tsy ampy hanina ka noana; fa izay mitady an'i Jehovah kosa dia tsy ho orin-java-tsoa akory.’ - Sal. 34:9,10.

«Dia arovy ny lelanao amin'ny ratsy ary ny molotrao mba tsy hiteny fitaka. Halaviro ny ratsy, ka manaova soa; mitadiava fihavanana ka arabo izany. Ny mason'i Jehovah dia mitsinjo ny marina ary ny sofiny mihaino ny fitarainany. Ny tavan'i Jehovah tezitra amin'ny mpanao ratsy kosa, mba hofongorana tsy ho eo amin'ny tany ny fahatsiarovana azy. Mitaraina ny marina ary mihaino azy Jehovah ka mamonjy azy amin'ny fahoriany rehetra. Akaikin'izay manana fo mangorakoraka Jehovah ary mamonjy izay torotoro fanahy.’ - Sal. 34:13-18.

Indreo teny fikasana, betsaka sy manana amby ampy, eo ambany fepetra, dia ny hitsaharanao tsy hanao ratsy sy ny hianaranao manao soa. Ary apetraho avo ny tanjona eo amin'ny fiainana, tahaka ny nataon'i Josefa sy i Daniela ary i Mosesy; ary hevero ny sandan'ny fanorenana toetra ary avy eo dia aoreno ho an'ny fotoana sy ho an'ny mandrakizay (...)

Malemy sy tsy manam-pahendrena isika, kanefa hoy Andriamanitra: *‘Ary raha misy hianareo tsy manam-pahendrena, aoka izy hangataka amin'Andriamanitra izay manome malalaka ny olona*

rehetra, sady tsy mandatsa dia omena azy izany.» - Jak. 1:5. Mianara hamita zavatra hatramin'ny farany, aza avela mihitsy ny fifikiranao amin'Andriamanitra, mahareta amin'ny fanompoana azy, dia ho mpandresy amin'ny alalan'ny ran'ny zanak'ondry ianao.

Fahafaha-Manao Soa Tsy Voafetra

Amin'ny fanaovana io asa io ho an'ny tenanao no hanananao hery miasa mangina amin'ireo olon-kafa maro ifaneraseranao. Endrey ny hatsaran'ny teny atao amin'ny antony! Manao ahoana ny habetsaky ny hery omen'ny teny fanantenana, fampirisihana sy fahavononana araka ny tokony ho izy ho an'ny olona izay mirona ho lavo any amin'ny fahazarana mampietry! Ny fikasana hentitra mety hanananao amin'ny fanatanterahana fitsipipaiinana tsara dia hanana hery miasa mangina hampifandanja ny fanahy amin'ny lalana tokony ho izy. Tsy misy fetra ny soa mety ho vitanao. Raha ataonao ho fitsipiky ny fiainanao ny tenin'Andriamanitra, sady mifehy ny zavatra ataonao amin'ny fitsipiny ianao, manao ny fikasanao sy ny fiezahanao rehetra amin'ny fanatanterahana ny adidinao ho fitahiana fa tsy ozona ho an'ny hafa, dia fahombiazana no asatroka ny fiezahanao.

Nametraka ny tenanao hifandray amin'Andriamanitra ianao, nanjary fantson'ny fahazavana ho an'ny hafa. Omem-boninahitra ianao noho ny nahatongavanao ho mpiara-miasa amin'i Jesôsy; ary tsy misy voninahitra ambonimbony kokoa azonao raisina mihoatra ny tso-drano feno fitahiana avy amin'ny molotry ny Mpamonjy: *“Tsara izany ry mpanompo tsara sady mabatoky, midira amin'ny fifalian'ny Tomponao.”* - YI, 01 Sept. 1886.

Fampileferana ny Tena

Tsy eken'ny Mpanavotra ny fanompoana mizarazara. Isan'andro ny mpiasa ho an'Andriamanitra dia tsy maintsy mianatra ny dikan'ny fampileferana ny tena. Tsy maintsy mianatra ny

tenin'Andriamanitra, mianatra ny dikany sy mankatò ny fitsipiny. Amin'izany no mety hahatrarany ny fenitry ny tsara indrindra eo amin'ny fiainana kristianina.

Miasa miaraka aminy isan'andro isan'andro Andriamanitra, manatanteraka ny toetra ho tafajoro amin'ny fotoana fitsapana farany. Ary isan'andro isan'andro ny mpino dia hanao izay hahatsapan'ny olona sy ireo anjely ny fanandramana fara tampony, mancho izay azon'ny filazantsara atao ho an'ny taranak'olombelona lavo. - *GW, t. 113.*

Toko 33 - Ny Fitoviana amin'Izao Tontolo Izao

Ireo izay mandeha amin'ny lalan-tery dia miresaka ny amin'ny fifaliana sy fahasambarana izay ho azon'izy ireo amin'ny fiafaran'ny diany. Matetika no manjombona ny tavany kanefa mbola mitaratra ny fifaliana masina. Tsy mitafy tahaka ny antokon'olona eny amin'ny lalana malalaka izy ireo, na miresaka tahaka azy ireo, na manao zavatra tahaka azy ireo. Ohatra alain-tahaka no nomena azy ireo. Ilay lehilahy ory sy zatra fahoriana no nanokatra lalana ho azy ireo, ary ny tenany no nandeha tamin'izany. Mahita ny dian-tongony ireo mpanara-dia azy ary mahazo hery sy miramirana. Nandeha tamin'izany tsy naninona izy, koa ho afaka ihany koa izy ireo, raha manaraka ny dian-tongony.

Ny Lalana Malalaka

Eo amin'ny lalana malalaka dia sahirana amin'ny tenany sy ny fitafiany ary ny fahafinaretany eny an-dalana ny rehetra. Manaram-po amin'ny fihomehezana sy ny korana izy ireo, ary tsy mihevitra akory izay ho fiafaran'ny dian'izy ireo, ny fandravana azo antoka any amin'ny fiafaran'ny lalana. Manakaiky kokoa isan'andro ny fandravana azy izy ireo, kanefa dia mandeha haingana toy ny adala ary mihahaingana hatrany. Indrisy tena nampihoron-koditra ahy izany!

Nahita mpandeha maro amin'io lalana malalaka io aho izay nisy soratra teo aminy manao hoe: “Maty amin'izao tontolo izao. Antomotra ny faran'ny zavatra rehetra. Aoka ho vonona ihany koa ianao”. Tahaka ny tsinontsinona avokoa ny manodidina azy rehetra, afa-tsy aloky ny alahelo izay voamariko teo amin'ny tavany. Ny resak'izy ireo dia tahaka ny an'ireo izay mihanihany, tsy amim-piheverana manodidina azy ireo, kanefa indraindray dia manondro amin'ny fahafaham-po lehibe ireo soratra eo amin'ny fitafiany, miantso ny hafa mba hanana ny mitovy amin'izany eo amin'izy ireo. Eo amin'ny lalana malalaka izy ireo, kanefa milaza ho anisan'ireo izay mandeha amin'ny lalan-tery. Ireo izay manodidina dia hiteny hoe: “Toa tsy misy maha-samy hafa antsika. Mitovy avokoa isika; mitovy ny fitafintsika sy ny fitenintsika ary ny zavatra ataontsika.” (...)

Naseho ahy ny fitovian'ireo sasany milaza ho mpitandrina ny Sabata amin'izao tontolo izao. Indrisy, hitako fa fanalana baraka ny faneke-pinoany izany, fanalana baraka ny asan'Andriamanitra. Miampanga ny faneke-pinoany izy ireo. Mihevitra izy ireo fa tsy tahaka izao tontolo izao, kanefa toa tahaka azy amin'ny fitafy, ny resaka, ny asa ka tsy misy mampiavaka azy. Hitako izy ireo mandravaka ny tenany mahantra mety maty, izay azon'ny rantsan-tanan'Andriamanitra kasihina amin'ny fotoana rehetra, ary matory eo ambonin'ny fandrian'ny tebiteby. Indrisy, raha manatona ny fiovany farany izy, ireo tebiteby mamono no mameno ny endriny, ary ny fanontaniana lehibe dia ny hoe: “Vonona ny ho faty ve aho? Vonona ny hiseho eo anoloan'ny fitsaran'Andriamanitra, ary handalo eo daholo ny zavatra rehetra natao?»

Anontanio azy ireo izay zavatra tsapany rehefa mandravaka ny tenany izy ireo, ary raha manana fahatsapana, izany hoe miomana ny hiseho eo anatrehan'Andriamanitra izy ireo, ary ho nilaza aminao izy ireo fa raha afaka miverina any aoriana

ary miaina indray ny lasa, dia ho nanitsy ny fiainany izy ireo, hanaïotra ny hadalan'izao tontolo izao, ny maha-tsinontsinona izany, ny fireharehany, ary ho nandravaka ny tenany amin'ny fahamaotinana, ary nanome ohatra ho an'ireo olona manodidina azy. Dia ho niaina ho voninahitr'Andriamanitra izy ireo.

Nahoana no tena sarotra ny miaina fiainana feno fandavan-tena sy fanetren-tena? Satria tsy maty amin'izao tontolo izao ireo izay milaza azy ho Kristianina. Mora ny miaina aorian'ny fahafatesantsika. Kanefa maro no mbola manina ny tongolo maitso sy tongoloben'i Egipta. Manana fironana izy ireo ny hitafy sy hanao zavatra tahaka izao tontolo izao araka izay azony atao, ary dia mbola handeha any an-danitra. Ny sasany mitady lalan-kafa. Tsy mandeha amin'ny vavahady tery sy lalan-tery izy ireo (...)

Tsy hanana fialan-tsiny izy ireo. Maro no mitafy tahaka izao tontolo izao mba hananany hery miasa mangina. Kanefa eto dia manao fahadisoana mampalahelo sy mahafaty izy ireo. Raha tian'izy ireo ny hanana hery miasa mangina marina sy mahavonjy, aoka izy ireo hiaina izay lazain'ny vavany, haneho ny finoany amin'ny alalan'ny asa marina ary manisy fahasamihafana lehibe eo amin'ny Kristianina sy izao tontolo izao. Hitako fa ny fiteny sy ny fitafiana ary ny asa dia tokony hiteny ho an'Andriamanitra. Izay vao hisy hery miasa mangina masina hipariaka eo amin'ny rehetra, ary ny rehetra dia hahafantatra fa niaraka tamin'i Jesôsy izy ireo. Hahita ireo tsy mpino fa ny fahamarinana izay lazaintsika dia manana hery miasa mangina masina, ary izany finoana ny fiavian'i Kristy izany dia misy fiantraikany eo amin'ny toetry ny lehilahy sy ny vehivavy. Raha misy maniry ny hery miasa mangina avy aminy, milaza ny fiandaniany amin'ny fahamarinany, aoka izy ireo hiaina izany, ary amin'izany dia hanahaka ilay Ohatra tso-piaina.

Fiomanana ho amin'ny Fiavian'i Jesôsy

Hitako fa mankahala ny fireharehana Andriamanitra, ary ny mpirehareha rehetra, sy ireo mpanao ratsy rehetra dia ho vody vary, ary avy ny andro handoroana azy ireo. Hitako fa ny hafatry ny anjely fahatelo dia tokony mbola hiasa ho toy ny lalivay eo amin'ny fo maro izay milaza ho mino izany, ary hanaisotra hiala ny avonavony, ny fitiavan-tena, ny fitsiriritana, ary ny fitiavana izao tontolo izao.

Ho avy i Jesôsy, ary moa ve hahita vahoaka izay manahaka izao tontolo izao Izy? Ary moa ve Izy hahafantatra antsika ho toy ny vahoakany izay nodioviny ho an'ny tenany?

Indrisy, Tsia. Tsy misy afa-tsy ireo madio sy masina no ho fantany fa Azy. Ireo izay nodiovina sy natao ho fotsy tamin'ny alalan'ny fahoriana, ary nitahiry ny tenany hisaraka tsy ho voaloton'izao tontolo izao, no alainy ho an'ny Tenany.

Raha nahita ireo zavatra mampatahotra ireo aho, dia ny amin'ny vahoakan'Andriamanitra manahaka izao tontolo izao, tsy misy maha-samy hafa azy, afa-tsy anarana fotsiny, amin'ireo maro izay milaza azy ho mpianatr'Ilay Jesôsy mora fanahy sady tsy miavona am-po sy ny tsy mpino dia nahatsapa tebiteby lalina ny fanahiko. Hitako fa naratra i Jesôsy ary niharihary ny fahamenarany. Iza no nolazain'ny Anjely, raha tamin'alahelo no nahitany ireo izay milaza ho vahoakan'Andriamanitra tia izao tontolo izao, mandray anjara amin'ny toe-tsainy, manaraka ny lamaodiny: “Mialà, mialà, mba tsy hiombonanao anjara amin'ny mpihatsaravelatsihy sy ny tsy mpino any ivelan'ny tanàna. Ny fanambaranao dia hiteraka fitebitebena bebe kokoa fotsiny ihany ho anao, ary ho lehibe kokoa ny famaizana anao, satria fantatrao ny Sitrapony fa tsy nanao izany ianao.”

Matetika ireo izay milaza ho mino ny hafatry ny anjely fahatelo no manimba ny asan'Andriamanitra amin'ny zavatra maivamaivana, ny vazivazy, sy ny zavatra tsy misy dikany. Naseho ahy fa io faharatsiana io dia eo amin'ny laharantsika avokoa. Hitako fa tokony hisy fanetren-tena eo anoloan'ny Tompo. Ny Isiraelin'Andriamanitra dia tokony hanatriatriatra ny fony fa tsy ny fitafiany. Mahalana no ahitana ny fahatsorana toy ny an'ny zaza; ny fankasitrahan'ny olona no eritreretina bebe kokoa noho ny tsy fankasitrahan'Andriamanitra.

Hoy ny anjely: "Alamino ny finoanao, mba tsy ho tapaka ny singam-bolo mihazona ny aina, ary handry ao amin'ny fasana tsy misy fialofana, tsy voaomana amin'ny fitsarana ianao. Na, raha toa ka tsy manao ny fasana ho fandrianao ianao, ka tsy mamitram-pihavanana haingana amin'Andriamanitra, ka mandrirotra ny tenanao hiala amin'izao tontolo izao, dia hihamafy ny fonao, ary hiantehitra amin'ny hazo boboka, izay heverina ho fiomanana, ary ho tara loatra ny hahitanao ny fahadisoanao hanome antoka ny fanantenana tsara fototra." - *TFC, b. 1, tt. 127-134.*

Inona no Tombontsoa Amin'izany?

Miantso ny olon-drehetra i Kristy mba hisaintsaina. Manaova kajy tsy misy hosoka. Ataovy eo amin'ny lela-mizàna iray i Jesôsy, izay midika ho harena mandrakizay, fiainana, fahamarinana, lanitra, sy ny fifalian'i Kristy amin'ny fanahy voavotra; apetraho eo amin'ny lela-mizana etsy ankilany ny fanintonana rehetra izay azon'izao tontolo izao atolotra. Apetraho eo amin'ny lela-mizana iray ny fahaverezan'ny fanahinao, sy ny fanahin'ireo fanahy izay nety ho nampiasana anao ho fitaovana famonjena azy ireo, eo ankilany, ho an'ny tenanao sy ny azy ireo, fiainana izay mifamatra amin'ny fiainan'Andriamanitra. Lanjao ny amin'izao fotoana izao sy ny mandrakizay. Raha eo am-panaovana izany ianao dia

miteny Kristy hoe: “Inona moa ny soa ho azon’ny olona raha mahazo izao tontolo izao izy kanefa very ny fanahiny?”

Maniry Andriamanitra ny hifidianantsika ny any an-danitra fa tsy ny eto an-tany. Misokatra eo anoloantsika ny tombontsoa azo hararaotina hametrahana ny tombam-bidy any an-danitra. Hanome fampaherezana amin’ireo tanjontsika ambony indrindra, fandriam-pahalemana ho an’ireo fananantsika sarobidy indrindra izy. Hoy izy hoe: “Hataoko ho sarobidy noho ny volamena voadio ny olona iray, na dia ny lehilahy iray aza dia hihoatra noho ny vongam-bolamena avy any Ofira.” Rehefa holevonina ny harena izay mety hohanin’ny kalalao sy simban’ny harafesina, ireo mpanaraka an’i Kristy dia afaka mifaly noho ireo haren-tsarobidiny any an-danitra, ireo harena izay tsy mety simba. - COL, t. 374.

Toko 34 - Fanandramana Kristianina Tena Izy

Hitako fa raha tsy misy fiovana tanteraka eo amin’ny tanora, fiovam-po tanteraka, dia mety ho diso fanantenana ny amin’ny lanitra izy ireo. Fa araka izay naseho ahy, tsy mihoatra ny antsasaky ny tanora izay milaza ho mivavaka sy manana ny fahamarinana no tena niova fo marina. Raha niova fo izy ireo dia ho nitondra vokatra ho voninahitr’Andriamanitra. Maro no miantehitra amin’ireo izay heverina ho fanantenana kanefa tsy tena marim-pototra. Tsy voadio ny loharano; noho izany ny renirano avy amin’izany loharano izany dia tsy madio. Diovy ny loharano, dia hadio ny renirano.

Raha madio ny fo, ny fiteninao, ny fitafianao, ny asanao dia ho araka ny tokony ho izy avokoa. Tsy ampy ny tena toe-panahy araka an’Andriamanitra marina. Tsy te hanalabaraka be loatra ny Tompoko aho ka hanaiky fa ny olona tsy miraharaha, tsy misy dikany, tsy mivavaka no atao hoe Kristianina. Tsia, ny Kristianina iray dia manana fandresena ireo zava-mamatotra azy, sy ireo

filan-dratsy. Misy fanafody ho an'ny fanahy mararin'ny fahotana. I Jesôsy izany fanafody izany. Mpamonjy sarobidy! Ampy ho an'izay malemy indrindra ny Fahasoavany; ary ny matanjaka indrindra dia tsy maintsy manana ihany koa ny Fahasoavany na ho very.

Fahasoavana Mamonjy

Naseho ahy ny fomba tokony hahazoana io fahasoavana io. Mandehana ao amin'ny efitranonao mangina, ary ao ianao irery no mitalaho amin'Andriamanitra: *"Amorony fo madio abo Andriamanitra ô, ary bavaozy hiorina marina ny fanahiko ato anatiko."* Aoka hafana fo, aoka ho tena mahatoky marina. Misy lanjany be dia be ny vavaka mafana. Tahaka an'i Jakôba, mitoloma amim-bavaka. Ampahorio ny tenanareo. Nipotrapotraka toy ny ra ny hatsembohan'i Jesôsy tao an-tsaha; tsy maintsy manao ezaka ianao. Aza miala eo amin'ny efitranonao mangina raha tsy nahatsiaro ho matanjaka ao amin'Andriamanitra; avy eo miambena, ary arakaraka ny hiambenanao sy hivavahanao no ahafahanao mifehy ireo zava-dratsy mamatotra ireo, ary afaka hiseho aminao ny fahasoavan'Andriamanitra.

Sanatria raha hijanona tsy hampitandrina anao aho. Ry tanora namana, mitadiava an'i Jehôvah amin'ny fonao rehetra. Tongava amim-pahazotoana, ary rehefa tena mahatsapa ianao fa raha tsy misy ny fanampian'Andriamanitra dia ho very, rehefa maniry azy fatratra, tahaka ny fanirian'ny diara ny ony ianao, dia amin'izay vao hampahatanjaka anao haingana Andriamanitra. Avy eo ny fiadananao dia hihoatra noho ny fahalalana rehetra. Raha manantena famonjena ianao dia tsy maintsy mivavaka. Mandania fotoana. Aoka tsy ho maimaika sy tsy hiraika ao amin'ny fivavahanao. Mangataha amin'Andriamanitra mba hanao fanavaozana tanteraka eo amin'ny fiainanao, mba hitoetra ao aminao ny vokatry ny fanahy, ary hamirapiratra ho toy ny fanazavana eto amin'izao tontolo izao. Aoka tsy ho vato

misakana na ho ozona ho an'ny asan'Andriamanitra; afaka ny ho fanampiana, ho fitahiana ianao. Moa nilaza taminao ve Satana fa tsy afaka ny hifaly amin'ny famonjena feno sy malalaka ianao? Aza mino azy.

Ireo Dingana Voalohany

Tombontsoan'ny Kristianina rehetra ny hifaly amin'ny fanetsiketsehana lalin'ny Fanahin'Andriamanitra. Fiadanana mam'y avy any an-danitra no hameno ny saina, ary ho tianao ny handinika lalina an'Andriamanitra sy ny lanitra. Ary hilanonana amin'ny teny fikasana be voninahitry ny Teniny ianao. Kanefa fantaro aloha fa nanomboka ny lalana kristianina ianao. Fantaro fa ireo dingana voalohany dia raisina eny an-dalan'ny fiainana mandrakizay. Aoka tsy ho voafitaka. Matahotra aho, eny, fantatro fa maro aminareo no tsy mahafantatra ny dikan'izany hoe fivavahana. Nahatsapa fientanentanana, fihetseham-po ianao, kanefa tsy nahita mihitsy ny fahotana araka ny tena halehibeazany. Tsy tsapanao mihitsy ny toetranao tsy tanteraka, ary hiala amin'ny lalan-dratsy amin'alahelo mangidy. Tsy mbola maty tamin'izao tontolo izao mihitsy ianao. Mbola tianao ny fahafinaretany; tianao ny mirotsaka an-tsehatra amin'ny resaka mikasika izao tontolo izao. Kanefa rehefa miditra ny fahamarinan'Andriamanitra dia tsy manan-kolazaina ianao. Nahoana no tena mangina ianao! Nahoana no tena be resaka rehefa zavatra mikasika izao tontolo izao, ary tsy manan-kolazaina mikasika ny lohahevitra izay tena mahakasika anao, - lohahevitra izay tokony hirotsahan'ny fanahinao manontolo? Tsy mitoetra ao aminao ny fahamarinan'Andriamanitra - *TFC, b. 1, tt. 158, 159.*

Manokatra ny Lalana ho amin'ny Fitahian'Andriamanitra

Tsy misy zavatra izay tena atahoran'i Satana fatratra afa-tsy ny vahoakan'Andriamanitra manadio ny lalana amin'ny fanesorana ny sakana rehetra, mba hahafahan'ny Tompo mandrotsaka

ny Fanahiny amin'ny fiangonana reraka sy ana fatratra sy ny fiangonana tsy mibebaka. Raha ny sitrapon'i Satana, dia tsy ho nisy mihitsy fifohazana, lehibe na kely, hatramin'ny fiafaran'ny fotoana. Kanefa fantatsika ny famitahany. Azo atao ny manohitra ny heriny. Ho avy ny fitahiana rehefa voaomana ho an'ny Fanahin'Andriamanitra ny lalana. Tsy afaka intsony hanakana ny mpandrotsaka fitahiana tsy hilatsaka eo amin'ny vahoakan'Andriamanitra i Satana, tahaka ny tsy ahafahany manakatona ny varavarankelin'ny lanitra tsy hilatsahan'ny orana eo amin'ny tany. Tsy afaka hanakana ny asan'Andriamanitra ny olon-dratsy sy ny devoly, na hanaisotra ny fanatrehany tsy ho eo amin'ny fiangonan'ny vahoakany, raha hiaiky ny fahotany sy hiala amin'izany amin'ny fo milefitra sy torotoro izy ireo, ary hitaky ny teny fikasany amim-pinoana. - RH, 22 Mar. 1887.

Toko 35 - Fifehezan-tena

“Tsara ny mahatsindry fo nobo ny mahery ary izay mabazaka ny fanahiny nobo izay mabafa-bobitra.” Naharesy ny tenany izy, - ny fahavalo matanjaka indrindra tsy maintsy hatrehin'ny olona.

Ny fifehezan-tena no porofo tsy azo lavina ambony indrindran'ny fahamendrehana eo amin'ny Kristianina. Ireo izay mijoro tsy azo hozongozonina eo anivon'ny tafiotry ny fanararaotana no iray amin'ireo maherifon'Andriamanitra.

Ny fifehezana ny fanahy dia ny fihazonana ny tena ho eo ambany fifehezana; fanoherana ny ratsy; ny fanamboarana ny teny sy ny asa rehetra hifanaraka amin'ny fenitra lehiben'ny fahamarinan'Andriamanitra. Izy izay nianatra ny hifehy ny fanahiny dia hitsangana eo ambonin'ny fanaovana tsinontsinona, ny fandavana tampoka tsy ampoizina, ny fanorisorenana, izay atrehintsika isan'andro isan'andro, ary hitsahatra tsy hanisy aloka eo amin'ny fanahiny.

Fikasan'Andriamanitra raha ny fahefana toy ny an'ny mpanjaka, ny fisainana nohamasinina, fehezin'ny fahasoavan'Andriamanitra no hery miasa mangina eo amin'ny fiainan'ny olombelona. Ireo izay mahafehy ny fanahiny no manana izany hery izany.

Ny Herin'ny Fifehezan-Tena

Eo amin'ny fahazazana sy fahatanorana no mora volavolaina indrindra ny toetra. Eo no tokony hianarana ny herin'ny fifehezan-tena. Eo amorom-patana sy eo amin'ny fivorian'ny fianakaviana no hiasan'ny hery miasa mangina izay haharitra mandrakizay ny vokany. Mihoatra noho ny fanomezana voajanahary, ny fahazarana mipetraka eo amin'ireo taona voalohany no hametra na ho mpandresy ny olona iray na ho resy eo amin'ny adin'ny fiainana.

Eo amin'ny fampiasana ny fitenenana, angamba tsy misy fahadisoana izay moramora fotsiny ny ampitan'ny olon-dehibe sy ny tanora izany amin'izy ireo noho ny teny tsy voahevitra, sy ny resaka maimaika. Heverin'izy ireo fa ho fialan-tsiny ampy ny hanao hoe azafady fa: “Tena tsy nitandrina aho, ary tsy izay no tena tiako holazaina.” Kanefa tsy heverin'ny tenin'Andriamanitra ho maivamaivana izany. Hoy ny Soratra Masina: “Hitanao va ny olona faingam-bava? Ny adala aza misy antenaina kokoa noho izy.” “Tanàna rava tsy misy manda ny lehilahy izay tsy mahatsindry ny fanahiny.”

Ny ampahany be indrindra amin'ny fanorisorenan'ny fiainana, ny aretim-po sy ny fahatezerana azo avy aminy dia vokatry ny toe-panahy tsy voafehy. Tamin'ny fotoana anankiray, tamin'ny alalan'ireo teny tsy voahevitra, foizina, tsy voatandrina no mety hitondra faharatsiana izay tsy ho azon'ny fanenenana mandritra ny fiainana manontolo harenina. Indrisy ireo fo vaky, fisakaizana tapaka, fiainana simba noho ny teny mandratra, tsy voahevitra

nataon'ireo izay tokony ho nitondra fanampiana sy fanasitranana.

Ny asa be loatra indraindray no miteraka ny fahaverezan'ny fifehezan-tena. Kanefa tsy nanery mihitsy ny Tompo ny hanaovana fihetsika maimaika sy misafotofoto. Maro ireo izay manangona ho an'ny tenany enta-mavesatra izay tsy napetraky ny Ray be famindrampo any an-danitra eo ambonin'izy ireo. Adidy izay tsy nasainy hataon'izy ireo ny hifanenjika amin'ny teny tsy voalanjalanja. Irin'Andriamanitra ny hahatsapantsika fa tsy manome voninahitra ny Anarany isika rehefa mitondra enta-mavesatra marobe izay manasatra antsika, ary mandreraka ny fo sy ny ati-doha, sorisorena, sy kizitina ary masiaka. Ireo andraikitra izay nomen'ny Tompo antsika ihany no tokony hoentintsika, amin'ny fahatokiana azy, ary amin'izany no hiarovantsika ny fontsika hadio sy tsara fanahy ary mangoraka.

Mifehy ny Fanahy

Misy hery mahagaga ao amin'ny fahanginana. Aza mamaly rehefa misy teny tsy voahevitra atao aminao. Ireo teny lazaina hamaliana ny olona iray izay tezitra matetika no lasa ho toy ny karavasy manaitra ny toe-panahy ho romotra kokoa. Kanefa manjavona haingana ny fahatezerana tsenain'ny fahanginana. Aoka ny Kristianina hanisy lamboridy ny lelany, mandraisa fanapahan-kevitra hentitra ny tsy hiteny teny mandratra sy tsy amim-piheverana. Mety ho mpandresy amin'ireo fitsapana rehetra ny faharetana izay nantsoina holalovany izy rehefa misy lamboridy ny lelany.

Tsy afaka hifehy ny fanahiny amin'ny herin'ny tenany ny olona. Kanefa mety hahazo ny fifehezan-tena izy amin'ny alalan'i Kristy. Ao amin'ny Heriny no ahafahany mitondra ny fisainany sy ny fiteniny hilefitra eo amin'ny sitrapon'Andriamanitra. Mitondra ireo fihetseham-po ho eo ambany fifehezan'ny saina

sy ny fifehezana ny lela ny fivavahan'i Kristy. Eo ambanin'ny hery miasa mangina avy aminy, dia milefitra ny toe-panahy mora tezitra, ary feno faharetana sy hatsaram-panahy ny fo.

Mifikira mafy amin'ilay Anankiray izay manana ny fahefana rehetra any an-danitra sy etỳ an-tany. Na dia matetika loatra aza ianao no tsy mahomby amin'ny fanehoana faharetana sy fahatoniana, aza kivy amin'ny tolona. Mandraisa fanapahan-kevitra indray, ary hentitra kokoa amin'ity indray mitoraka ity, ny hanana faharetana eo anoloan'ireo fihantsiana rehetra. Ary aza esorina eo amin'ilay Ohatra tsara indrindra mihitsy ny masonao. - *RH, 31 Okt. 1907.*

Tsy Misy Fialan-Tsiny amin'ny Fanotana

Tsy hoheverina ho toy ny fialan-tsiny amin'ny asa ratsy iray natao ny toe-panahy tsy voafehy. Ravoravo i Satana rehefa maheno ireo izay milaza ho mpanara-dia an'i Kristy manao ho fialan-tsiny ireo tsy fahitsian-toetrany. Izany fialan-tsiny izany no mitarika ho amin'ny fahotana. Tsy misy fialan-tsiny amin'ny fanotana. Ny toe-panahy masina, fiainana manahaka an'i Kristy dia ho tratr'ireo zanak'Andriamanitra rehetra mibebaka sy mino. - *DA, t. 311.*

Toko 36 - Fanandramana Velona

Notafin'ny Tompon'ny aina sy ny voninahitra tamin'ny maha-olombelona ny maha-Andriamanitra Azy, mba hanehoana amin'ny olona fa hampifandray antsika Aminy amin'ny alalan'ny fanomezana an'i Kristy Andriamanitra. Raha tsy misy fifandraisana amin'Andriamanitra dia tsy misy na dia iray aza afaka ny ho sambatra. Natao hianatra ny olombelona lavo fa tsy afaka ny ho afa-po ny Raintsika any an-danitra raha tsy mandrakotra, ny mpanota mibebaka, novaina tamin'ny alalan'ny fahamendrehan'ny Zanak'ondry tsy misy kilema, ny Fitiavany.

Ho amin'izany tanjona izany ny asan'ireo mpitsikilon'ny lanitra. Eo ambany fibaikoan'ny jeneralin'izy ireo dia natao hiasa hitady ireo very, dia ireo izay nahatafasaraka ny tenany tamin'ny Rainy any an-danitra noho ny fandikan-dalàna izy ireo. Drafitra iray no novolavolaina mba hitoetra ho hitan'izao tontolo izao ny fahasoavana mahagaga sy ny fitiavan'i Kristy. Tao amin'ny vidiny tsy manam-petra naloan'ny Zanak'Andriamanitra ho onitra hanavotana ny olona no nisehoan'ny fitiavan'Andriamanitra. Ampy hamonjena izao tontolo izao manontolo io drafippanavotana be voninahitra io. Azo atao ho tanteraka ao amin'i Jesôsy Kristy ireo olona feno fahotana sy lavo, amin'ny alalan'ny famelana ny fahotany sy ny fanisana ny fahamarinan'i Kristy ho azy ireo.

Ny Herin'ny Hazo Fijaliana

Nitafy ny maha-olombelona i Kristy, mba ho ny sandriny amin'ny maha-olombelona azy no hamihinan'ny taranak'olombelona, raha toa ka ny sandriny amin'ny maha-Andriamanitra Azy no hamikirany ny seza fiandrianan'Ilay Tsy manam-petra. Nofihiny teo afovoany, anelanelan'ny lanitra sy ny tany ny hazo fijaliany, ary nanao hoe: *"Tzaho raha basandratra hiala amin'ny tany dia hitaona ny olona rehetra hanatona ahy."* Natao ho ivon'ny fanintonana ny hazo fijaliana. Natao hiteny amin'ireo olona rehetra izany, ary hisarika azy ireo hiala amin'ny hantsana nataon'ny fahotana, hampiray ny olona voafetra amin'Andriamanitra tsy voafetra. Ny herin'ny hazo fijaliana irery ihany no afaka hampisaraka ny olona amin'ny fangejana matanjaky ny fahotana. Nanolotra ny tenany i Kristy ho famonjena ny mpanota. Ireo izay voavela ny fahotany, izay tia an'i Jesôsy dia ho tafaray aminy. Hitondra ny ziogan'i Kristy izy ireo. Tsy natao hanelingelina azy izany zioga izany, tsy natao hahatonga ny fiainany ara-pivavahana ho toy ny asa mafy maharitra tsy ahitana fahafaham-po. Tsia, io ziogan'i Kristy io dia tena natao ho fitaovana izay hahatonga ny fiainana

kristianina ho anisan'ny fahafinaretana sy fifaliana. Natao ho feno fifaliana ny Kristianina amin'ny fibanjinana izay nataon'ny Tompo tamin'ny nanomezana ny Zanany lahitokana ho faty ho an'izao tontolo izao, *"Mba tsy ho very izay rehetra mino Azy fa banana fiainana mandrakizay."*

Fahatokiana amin'i Kristy

Tokony ho miaramila mahatoky ao amin'ny tafik'i Kristy ireo izay mijoro eo ambany faneva mihosin-dran'ny Zanak'Andriana Imanoela. Tsy tokony ho tsy mahatoky na ho tsy marina mihitsy izy ireo. Maro amin'ireo tanora no hanolo-tena an-tsitraro hijoro hiaraka amin'i Jesôsy, Andrian'ny fiainana. Kanefa raha tian'izy ireo ny hitohy hijoro miaraka Aminy dia tsy maintsy mijery mandrakariva an'i Jesôsy izy ireo, ilay Kapiteniny, handray ny Baikony. Tsy afaka ny ho miaramilan'i Kristy izy ireo, kanefa mbola manolo-tena amin'ny fikambanan'i Satana, ary miandany aminy, ho fahavalon'i Kristy izy ireo amin'izany. Mamadika ny fahatokiana masina napetraka taminy izy ireo amin'izany. Hamboatra fatorana eo amin'i Satana sy ireo tena miaramila izy ireo ary amin'ny alalan'ireo mpitsikilo velona ireo ny fahavalo dia hiasa mandrakariva mba hahazoana ny fon'ireo miaramilan'i Kristy.

Manontany anao aho, ry tanora malala, izay milaza ho miaramilan'i Jesôsy Kristy, ady inona no hiadianao? Inona no fanekena nataonao? Rehefa asehon'ny tenin'Andriamanitra mazava ny asanao, moa nandà ny hanao izany ve ianao satria tsy mifanaraka amin'ny fironanao izany? Moa ny fanintonan'izao tontolo izao nisarika anao hiala amin'ny asa fanompoan'i Kristy? Mampiasa fandrika feno fitaka i Satana; amin'ny fandikana ireo izay heverina ho zavatra madinika no hitarihany anao hiala amin'i Jesôsy. Avy eo, fanintonana lehibe kokoa no asehony mba hamitahana anao hiala tanteraka amin'Andriamanitra.

Mety hanana ny anaranao eo amin'ny bokin'ny fiangonana ianao ary milaza ho zanak'Andriamanitra, kanefa ny ohatra asehonao, ny hery miasa mangina avy aminao dia fanehoana diso ny toetr'i Kristy, ary mitarika ny hafa hanalavitra Azy ianao. Tsy misy fahasambaranana, fiadanana na fifaliana ho an'ireo izay milaza ho mpino kanefa ny fanahiny manontolo dia tsy mirotsaka ao amin'ny asa nomen'ny Tompo azy hatao. Mitondra mandrakariva izao tontolo izao ao am-piangonana izy, tsy amin'ny alalan'ny fibebahana sy fiaiken-keloka ary ny fanoloran-tena amin'Andriamanitra, fa amin'ny fanekena hatrany hatrany izao tontolo izao, ary mirotsaka an-tsehatra any amin'ny laharan'i Satana ao amin'ny ady fa tsy any amin'ny laharan'i Kristy.

Ilaina ny Fahalalana Vokatry ny Fanandramana

Te hiangavy ny tanora aho mba hanapaka ny kofehy madinika indrindra izay mamatotra anareo amin'izao tontolo izao, eo amin'ny fomba fanao sy fomba fisainana. “Koa mivoaha eo aminy hianareo, ary misaraha aminy, hoy Jehovah, ary aza manendry izay zavatra tsy madio, Ary izaho dia handray anareo, ary ho Rainareo aho ary hianareo ho zanakolahy sy zanakovavy, hoy Jehovah Tsitoha.”

Moa hihaino tsara izany feo miantso izany ny tanorantsika? Endrey manao ahoana ny hakelin'ny fahatsapan'ny tanora ny ilana ny hametrahana eo anoloan'ireo tanora namany ny ohatra manahaka an'i Kristy eo amin'ny fiainana sy ny toetr'izy ireo. Maro amin'ireo tanorantsika no mahatakatra ny foto-kevitra ny fahamarinana, kanefa manao ahoana ny fahavitsian'ireo mahatakatra izany amin'ny alalan'ny fahalalana vokatry ny fanandramana ny fampiharana ny fahamarinana eo amin'ny asa rehetra ataon'izy ireo. Aiza ireo misiônera ao anatin'ny fahatanorany izay manao ny asa rehetra miseho ho azy amin'izy

ireo eo amin'ny saha mahavokatra be? Aiza ireo mpianatra isan'andro isan'andro eo amin'ny sekolin'i Kristy?

Aza avela hahatsapa mihitsy izy ireo fa nahavita ny fianarany ka voamana handray ny diplaoma. Aoka izy ireo hiandry eo ankianjan'ny Tompo, mba hahazoan'izy ireo tari-dalana ny fomba tokony hiasana amim-pirindrana amin'ireo masoivohon'ny lanitra. Ry tanora malala, maniry ny hiteny tsy amim-pisalasalana aminareo aho satria tiako ho voavonjy ianareo. Aza mandany fotoana intsony. Tsy afaka ny hanompo an'Andriamanitra sy Mamôna ianareo. Mety ho toa Kristianina ianareo eo ivelany, kanefa rehefa tonga ireo fakam-panahy, rehefa sedraina mafy, moa tsy milefitra ve ianareo amin'ny kapobeny?

Fisakaizana Kristianina

Ny olana izay andraisanao anjara mavitrika dia hita eo amin'ny fiainanao isan'andro. Tsy tianao ve eo amin'ny fotoan'ny fitsapana ny hametraka ny fanirianao eo amin'ny laharan'ny teny voasoratra, ary amin'ny vavaka mafana hikatsaka an'i Jesôsy hanoro hevitra? Maro no milaza fa tsy mampaninona tokoa ny mandeha any amin'ny rindran-kira ka manao an-tsirambina ny fivoriana fiaraha-mivavaka, na tsy ho tonga amin'ireo fivoriana izay misy ireo mpanompon'Andriamanitra manambara ny hafatra avy any an-danitra. Ny azo antoka ho anao dia ny any amin'ny toerana izay nolazain'i Kristy fa hisy Azy.

Ireo izay mankasitraka ny tenin'i Kristy dia tsy hivily hiala amin'ny fiaraha-mivavaka, na amin'ireo fivoriana izay nanirahana ireo mpitondra hafatry ny Tompo mba hilazana amin'izy ireo ny zavatra mikasika ny tombontsoa mandrakizay. Hoy i Jesôsy: “Na aiza na aiza iangonan'ny roa na telo amin'ny anarako dia eo afovoany Aho.” Moa sahinao ve ny hifidy ny fahafinaretana ka tsy hahazo ny fitahiana? Ny fanaranam-po amin'izany zavatra

izany no manana hery miasa mangina matanjaka tsy eo amin'ny fiainanao sy ny toetrao fotsiny ihany, fa eo amin'ny fiainana sy toetr'ireo izay miaraka aminao.

Raha ireo rehetra izay milaza ho mpanaraka an'i Kristy no ho toy izany tokoa eo amin'ny asa sy ny fahamarinana, dia ho nanana ny sain'i Kristy izy ireo, ho niasa ny asan'Andriamanitra. Ho nanohitra ny fakam-panahy amin'ny fampanaranam-po ny tena izy ireo, ary ho naneho fa tsy mifaly amin'ny fahafinaretana maivamaivan'izao tontolo izao mihoatra noho ny tombontsoa amin'ny filhaonana amin'i Kristy eo amin'ny fivoriana hifaneraserana. Ho nanana hery miasa mangina mazava eo amin'ny hafa izy ireo, ary hitarika azy ireo hanaraka ny ohatra omen'izy ireo.

Miteny mafimafy kokoa noho ny teny ny asa, ary ireo izay mpitia ny fahafinaretana dia tsy mankasitraka ny fitahiana be dia be amin'ny fahatongavana eo amin'ny fiangonan'ny vahoakan'Andriamanitra. Tsy ankasitrahany izy ireo ny tombontsoa amin'ny fampiasana hery miasa mangina amin'ireo namany amin'ny fandehanana miaraka amin'izy ireo, amin'ny fanantenana fa ho voakasiky ny Fanahin'ny Tompo ny fon'izy ireo. Iza no mandeha miaraka amin'izy ireo any amin'ireo fivorian'izao tontolo izao ireo? Tsy any i Jesôsy hitahy ireo izay mivory ao. Kanefa i Satana dia hitondra ao an-tsaina zavatra maro izay hanaisotra ny resaka mikasika ny tombontsoa mandrakizay. Tombontsoa hohararaotiny izany mba hanakorontanana ny marina amin'ny fampifangaroana izany amin'ny fahadisoana.

Amin'ny alalan'ny famonjena ny fivorian'izao tontolo izao no hiforonan'ny fitiavana lalao mampientanentana, ary mihamalemy ny herin'ny fitondran-tena. Ireo izay tia ny fahafinaretana dia mety hitazona ny endriky ny toe-panahy araka an'Andriamanitra, kanefa tsy manana fifandraisana mamelona amin'Andriamanitra. Maty ny fnoan'izy ireo, niala ny fahazotoany. Tsy mahatsapa

enta-mavesatra ny hiteny amin'ny fotoany amin'ireo fanahy izay tsy ao amin'i Kristy izy ireo, ary hampirisika azy ireo hanome ny fony ho an'ny Tompo. - *YI, Apr. 1912, ary koa ao amin'ny YI, 30 Mar. 1893.*

Tsy Fihetseham-Po ny Fivavahana

Tsy fihetseham-po ny fivavahana madio sy tsy voaloto, fa fanaovana ireo asam-pamindrampo sy fitiavana. Iaina amin'ny fahasalamana sy fahasambarana izany fivavahana izany. Miditra ao amin'ny tempoly izany fanahy voaloto izany ary amin'ny karavasy no androahany ireo mpiditra an-keriny feno fahotana.

Mandray ny seza fiandrianana, manamasina ny zavatra rehetra amin'ny alalan'ny fanatrehany, manazava ny fo amin'ny taratry ny Masoandron'ny Fahamarinana. Manokatra ireo varavarankelin'ny fanahy hitodika any an-danitra, hamela ny taramasoandron'ny fitiavan'Andriamanitra. Miaraka aminy ny fahatoniana sy ny filaminana. Mitombo ny hery ara-batana sy ara-tsaina ary arapanahy, satria ny rivo-piainan'ny lanitra, ho toy ny solontena velona sy mavitrika no mameno ny fanahy. Miorina ao anaty i Kristy, fanantenan'ny voninahitra. - *RH, 15 Okt. 1901.*

Toko 37 - Fahatokiana amin'ny Kely

“Izay mahatoky amin'ny kely indrindra dia mahatoky koa amin'ny be.”

Ny fahalianana amim-pitandremana amin'ny teny lazain'izao tontolo izao ho “zavatra madinika” no mahatonga ny fiainana ho fahombiazana. Ireo asam-pitiavana madinika, asa kely feno fandavan-tena, fanononana teny tsotra ho fampaherezana, fiambenana amin'ireo fahotana madinika, izany no atao hoe fiainana kristianina. Ny fanehoam-pankasitrahana amin'ireo fitahiana isan'andro, fanatsarana amim-pahendrena ireo

tombontsoa fanararaotra isan'andro, ny fikolokoloana amim-pitandremana ireo talenta nankinina, izany no takin'ny Tompo.

Ireo izay manatanteraka amim-pahatokiana ireo adidy madinika no ho voaomana hamaly ny fitakian'ireo andraikitra mivelatra kokoa. Ny olona izay tsara fanahy sy mahalala fomba eo amin'ny fiainana isan'andro, izay malala-tanana sy manam-paharetana ao amin'ny fianakaviany, izay ny fikendreny tsy miova dia ny hahasambatra ny tokantrano, no ho voalohany amin'ny fandavan-tena sy fanoloran-tena rehefa miantso ny Mpampianatra.

Toetra Mifandanja Tsara

Mety hanam-paniriana ny hanome ny fananantsika ho an'ny asan'Andriamanitra isika, kanefa tsy hisy lanjany izany raha tsy omentsika Azy ihany koa ny fo feno fitiavana sy fankasitrahana. Ireo izay te ho tena misiônera any amin'ny saha any ivelany dia tsy maintsy ho tena misiônera ao an-tokantrano. Ireo izay maniry ny hiasa ao amin'ny tanimboaloboky ny Tompo dia tsy maintsy manomana ny tenany ho amin'izany amin'ny alalan'ny fikolokoloana amim-pitandremana ny ampahan-tanimboaloboka kely izay nankininy hokarakarainy.

“Fa tahaka ny heviny ao am-pony ihany no toetrany.” Fisainana maro no mamorona tantara tsy voasoratra ny andro anankiray; ary ireo fisainana ireo dia misy fiantraikany lehibe eo amin'ny famolavolana toetra. Tokony harovana fatratra ny fisainantsika; satria ny fisainana tsy madio anankiray dia misy fiantraikany lalina eo amin'ny fanahy. Mamela soritra ratsy eo amin'ny saina ny fisainana ratsy. Raha madio sy masina ny fisainana, dia ho tsara kokoa ny olona noho ny fandalàny azy ireo. Amin'ny alalan'izy ireo no maha-haingana ny fitepon'ny fo ara-panahy, ary mitombo ny hery hoentina manao soa. Ary tahaka ny anomanan'ny pitik'orana iray ny lalana ho an'ny pitik'orana hafa

ho fanamandoana ny tany, dia toy izany koa no hanomanan'ny fisainana tsara iray ny lalana ho an'ny fisainana tsara hafa.

Ny dia lavitra indrindra dia tanterahina amin'ny fanaovana dingana iray hatrany hatrany. Ny fifandimbiasan'ny dingana no mitondra antsika ho any amin'ny fiakaran'ny lalana. Mason-drojo iray mifampitohy no mamorona ny rojo lava indrindra. Raha toa ka simba ny iray amin'ireo mason-drojo ireo dia tsy misy ilana azy ilay rojo. Toy izany ihany koa amin'ny toetra. Ireo asa tsirairay natao tsara no mamorona ny toetra mifandanja tsara. Ny fahadisoana iray, kolokoloina fa tsy resena, dia hahatonga ny olona tsy ho tanteraka, ary hanakatoa eo anoloany ny vavahadin'ny Tanàna Masina. Izay miditra ny lanitra dia tsy maintsy manana toetra izay tsy misy pentina na fikentronana na ny toy izany. Izay tsy misy fahalotoana ihany no afaka hiditra ao. Ao amin'ny trano onenan'ireo voavotra rehetra dia tsy hahitana kilema na dia iray aza.

Fahatokiana eo amin'ny Fiainana Isan'andro Isan'andro

Tanteraka amin'ny fahafenoany ny asan'Andriamanitra satria tanteraka amin'ny ampahany rehetra, na bitika manao ahoana aza. Namolavola ny tsirin'ahitra tamim-pikarakarana fatratra toy ny ho nampiasainy tamin'ny nanaovana izao tontolo izao Izy. Raha irintsika ny ho tanteraka tahaka ny fahatanterahan'ny Raintsika any an-danitra, dia tsy maintsy ho mahatoky amin'ny fanaovana zavatra madinika isika. Ny zavatra izay mendrika ny hatao dia mendrika ny hatao tsara. Na inona na inona mety ho asanao, ataovy amim-pahatokiana izany. Milazà ny marina mikasika ireo zavatra madinika indrindra. Manaova asa maha-te ho tia sy mitonona teny mahafinaritra isan'andro. Aparitaho manaraka ny lalan'ny fiainana ny tsiky. Koa raha miasa amin'izany fomba izany ianao, dia apetrak'Andriamanitra eo aminao ny fankasitrahany,

ary hiteny aminao i Kristy indray andro any hanao hoe: “Tsara izany ry mpanompo tsara sady mahatoky.”

Amin'ny andro fitsarana, ireo izay nahatoky teo amin'ny fiainany isan'andro, ireo izay mahita haingana ny asa tokony hataony ary manao izany, tsy mihevitra izay dera na tombony, no handre ireo teny hoe: *“Avia hianareo izay notabin'ny Raiko, mandovà ny fanjakana izay voavotra ho anareo hatramin'ny nanorenana izao tontolo izao.”* Tsy midera azy ireo i Kristy noho ny lahateny tsara lahatra nataony, na ny herin-tsaina nasehony, na ny fanomezana tamin-kahalalahana natolony fa noho ny fanaovana ireo zavatra madinika izay amin'ny kapobeny atao tsinontsinona no hamaliana soa azy ireo. “Noana aho dia nomenareo hanina”, hoy Izy, *“Araka izay efa nataonareo tamin'ny anankiray amin'ireto rahalahiko kely indrindra ireto no nataonareo tamiko.”* – YI, 17 Jan. 1901.

Toko 38 - Hampamoahina ny amin'ireo Fahazavana

Ry tanora lahy sy vavy, ampamoahina eo anatrehan'Andriamanitra ianareo ny amin'ny fahazavana nomeny anareo. Io fahazavana io sy ireo fampitandremana, raha tsy notandremanao dia hitsangana hanohitra anao eo amin'ny fitsarana. Efa naseho mazava tsara ireo loza mitatao aminao, efa nanarina sy nambenana tamin'ny lafiny rehetra ianao, nofefena tamin'ireo fampitandremana. Tao an-tranon'Andriamanitra no efa nandrenesanao ny fahamarinana miezinezina, sy mahakasika ny fo nasehon'ireo mpanompon'Andriamanitra tamin'ny fanehoan'ny Fanahy. Inona no lanjan'ireny antso miezinezina ireny teo amin'ny fonao? Inona no hery miasa mangina nananan'izy ireny teo amin'ny toetranao? Horaisina ho tompon'andraikitra ianao amin'ireo fiangaviana sy fampitandremana rehetra ireo. Hitsangana eo amin'ny fitsarana ireo hanameloka izay manohy manao fiainana foana tsy misy vokany sy tsy matotra ary feno fireharehana.

Ry tanora namana malala, izay afafinao no hojintanana ihany koa. Ankehitriny no fotoana famafazana ho anao. Inona no ho vokatra? Inona no afafinao? Ireo teny rehetra izay tononinao, ireo asa rehetra izay ataonao no voa hitondra vokatra na tsara na ratsy, ary ny ho vokany dia ho fifaliana na alahelo ho an'ny mpamafy. Tahaka ny voa afafy dia ho tahaka izany koa ny vokatra. Nomen'Andriamanitra fahazavana lehibe ianao sy tombontsoa maro. Aorian'ny nanomezana io fahazavana io, aorian'ny nanehoana teo anoloanao mazava tsara ireo loza mitatao aminao dia manjary tompo'andraikitra ianao. Ny fomba izay nikarakaranao ny fahazavana izay nomen'Andriamanitra anao no hivadika ho mizana handanjana ny fahasambarana na ny ozona. Ianao no namolavola ho an'ny tenanao ny hoavinanao mandrakizay. - *TFC, b. 3, t. 363.*

Toko 39 - Hafanam-Po Matotra amin'ny Fikasana

Rehefa nahazo fanabeazana tao amin'ny lapan'ny mpanjakan'i Babilôna ireo tanora hebreo efatra, dia tsy noheverin'izy ireo fa ny fitahian'ny Tompo dia natao hanoloana ireo fiezahana takina amin'izy ireo. Narisika sady nitandrina tsara izy ireo tamin'ny fianarana, satria fantatr'izy ireo mazava fa, amin'ny alalan'ny fahasovan'Andriamanitra, ny ho anjaran'izy ireo dia miankina amin'ny sitrapon'ny tenany sy ny asa ataony. Tsy maintsy mitondra ireo fahafaha-manao rehetra ananany eo amin'ny asa izy ireo; ary amin'ny alalan'ny fitakiana akaiky sy hentitra ny herin'izy ireo no tokony hampiasan'izy ireo ny ankamaroan'ireo toe-javatra azo hararaotina hianarana sy hiasana.

Fiaraha-Miasa amin'Andriamanitra

Raha eo am-piasana ho famonjena ny tenany ireo tanora ireo, Andriamanitra kosa miasa ao anatin'izy ireo na ny fikasana na ny fanaovana hahatanteraka ny sitrapony. Aseho eto ireo fepetran'ny

fahombiazana. Mba hahatonga ny fahasovan'Andriamanitra ho antsika dia tsy maintsy manao ny anjarantsika isika. Ny Tompo tsy manoso-kevitra ny hanatanteraka ho antsika na ny fikasana na ny fanaovana. Nomena ny Fahasoavany mba hiasa ao anatintsika mba hikasa sy hanao, kanefa tsy natao mihitsy ho toy ny solon'ny ezaka ataontsika. Tsy maintsy fohazina mba hiar-miasa ny fanahintsika. Miasa ao anatintsika ny Fanahy Masina mba hahafahantsika miasa ho famonjena ny tenantsika. Izany no lesona fampiharana izay ezahin'ny Fanahy Masina ampianarina antsika. *“Fa Andriamanitra no miasa ao anatinareo na ny fikasana na ny fanaovana habatanteraka ny sitrapony.”*

Hiara-miasa amin'ireo rehetra izay miezaka amin-kafanam-po sy fahamatorana ny ho mahatoky amin'ny asa fanompoana Azy ny Tompo, tahaka ny niarahany niasa tamin'i Daniela sy ny namany telolahy. Tsy vokatry ny kisendrasendra ny toe-tsaina tsara sy mahafinaritra na ny toetra ara-pitondran-tena ambony. Omen'Andriamanitra ireo toe-javatra azo hararaotina; miankina amin'ny fampiasana azy ireo ny fahombiazana. Tsy maintsy hofantarina mazava tsara haingana ary hidirana amin-kafanam-po sy fahamatorana ny fisokafan'ireo fitondran'Andriamanitra. Maro ireo mety ho tonga olona manam-pahefana, raha tahaka an'i Daniela, niankina tamin'Andriamanitra sy ny fahasovan' mba ho mpandresy, ary nangataka hery sy fahaizana mba hanaovana ny asan'izy ireo.

Asa Fanompoana amin'ny Fo Manontolo

Miresaka aminao aho, ry tanora, aoka ho mahatoky. Ataovy amin'ny fo ny asanao. Aza manahaka ireo kamo, sy ireo manao asa fanompoana mizarazara. Ireo asa miverimberina matetika no mamorona ny fahazarana, ny fahazarana no mamorona ny toetra. Tanteraho amim-paharetana ireo adidy madinika eo amin'ny fiainana. Arakaraka ny anaovana tsinontsinona ny maha-

zava-dehibe ny fahatokiana eo amin'ireo adidy madinika no hahatonga ny fanorenana ny toetranao tsy hahafa-po. Manana ny lanjany ireo adidy rehetra eo imason'Ilay manana ny hery rehetra. Hoy ny Tompo: “Izay nahatoky tamin'ny kely indrindra no mahatoky ihany koa amin'ny betsaka.” Tsy misy ny tsy tena ilaina eo amin'ny fiainan'ny tena Kristianina marina.

Maro ireo milaza ho Kristianina no miasa tsy mifankahazo amin'Andriamanitra. Maro ireo miandry asa lehibe hoentina eo aminy kanefa isan'andro dia manary ireo tombontsoa azo hararaotina hanehoana ny fahatokiany an'Andriamanitra; tsy mahomby amin'ny fanaovana amin'ny fo manontolo ireo adidy madinika isan'andro eo amin'ny fiainana, izay toa ohatra ny tsy mahaliana amin'izy ireo. Raha eo am-piandrasana ny asa lehibe izay ahafahany mampiasa ireo heveriny ho talenta lehibe ananany izy ireo, ary amin'izany dia manome fahafaham-po ny fanirian-daza mafy ananany, ny fiainany kosa mandalo dia lasa.

Ry tanora malalako, ataovy ny asa izay akaiky dia akaiky anao indrindra. Atodiho ny fijerinao ho amin'ny asa aman-draharaha tsotra sy tratry ny ezaka ataonao. Ataovy amin'ny fo sy ny saina io asa io. Tereo ny fisainanao mba hiasa amim-paharanitan-tsaina eo amin'ireo zavatra izay azonao atao ao an-tokantrano. Amin'izany no hahatonga anao ho sahaza ny hanao asa mahasoabe beko. Tsarovy izay voasoratra ny amin'ny mpanjaka Hezekia: “Ary ny raharaha rehetra izay natombony, (...) dia nataony tamin'ny fony rehetra, ka nambinina izy”.

Ny Tombam-Bidin'ny Fifantohana

Fitahiana lehibe ny fahafahana mampifantoka ny fisainana amin'ny asa izay atao. Ny tanora matahotra an'Andriamanitra dia tokony hiezaka ny hanatanteraka ireo adidiny amim-piheverana sy fandinihana tsara, mihazona ny fisainana ho amin'ny fantsona tena izy, ary manao ny tsara indrindra mety ho vitany. Tokony

hoekeny ireo adidiny amin'io fotoana io, ary manatanteraka azy ireny ka tsy hamela ny saina hivezivezy. Izany fifehezana ny saina izany dia hahasoa sy habitana tombony mandritra ny fiainana. Ireo izay mianatra ny hanao amim-pisainana ireo zavatra rehetra ataony, na dia madinika toy inona aza no mety ho fisehony, dia hilaina eo amin'izao tontolo izao.

Ry tanora malala, aoka ianareo ho mafana fo sy matotra, aoka hanana faharetana. “Sikino ny sainareo.” Mijoroa tahaka an'i Daniela, ilay Hebreo mahatoky, izay nikasa tao am-pony ny ho marina amin'Andriamanitra. Aza mandiso fanantenana ny ray aman-dreninao sy ny namanao. Ary misy iray hafa tokony hotsarovana. Aza mandiso fanantenana Azy izay tia fatratra izao tontolo izao ka nanome ny ainy mba ho azonao atao ny ho mpiara-miasa amin'Andriamanitra.

Ny Hery Manetsika Ambony Indrindra

Ny faniriana hanome voninahitra an'Andriamanitra no tokony ho matanjaka indrindra ao amintsika amin'ireo hery manetsika rehetra. Io no tokony hitarika antsika hampiasa izay hery rehetra ananana mba hanatsarana ireo tombontsoa sy toe-javatra azo hararaotina nomena antsika, mba hahafahantsika mahatakatra ny fomba ampiasana amim-pahendrena ny fananan'ny Tompo. Tokony hitarika antsika izany mba hihazonana ny atidoha, ny taolana, ny hozatra sy ny retsi-pandre ho salama araka izay azo atao, ka ny hery ara-batana sy ny fahazavan-tsaina no hahatonga antsika ho mpitantam-piainana mahatoky. Ny fitiavan-tena, raha maka toerana eo amin'ny asa dia hanabotry ny saina sy hanamafy ny fo; raha avela hifehy dia mandrava ny herin'ny toetra. Avy eo, tonga ny fahadisoam-panantenana.

Omen'Andriamanitra, izay nanome fahombiazana an'i Daniela, ny lehilahy sy ny vehivavy ny tena fahombiazana marina. Izy izay namaky ny fon'i Daniela dia mijery amim-pahafinaretana

ny fahadiovan'ny hery manetsiky ny mpanompony, ny fahatapahan-keviny hanome voninahitra an'Andriamanitra. Ireo izay manatanteraka ny fikasan'Andriamanitra eo amin'ny fiainany dia tsy maintsy manao ezaka mafy sy mitandrina tsara, milofo fatratra, amin-kafanam-po sy fahamatorana eo amin'ny fanatanterahana ny zavatra rehetra na inona na inona nomeny hataon'izy ireo. - *YI, 20 Aog. 1903.*

Fifaliana Mitoetra

Ary ireo lalana mideza rehetra miakatra any amin'ny fiainana mandrakizay dia misy ny fifaliana ho vy miaina hamelombelona ny reraka. Ireo izay mandeha amin'ireo lalan'ny fahendrena, na dia ao anaty fahoriana mafy aza, dia feno fifaliana; satria ilay Iray izay tian'ny fanahiny dia mandeha eo anilan'izy ireo na dia tsy hita maso aza. Amin'ny dingana tsirairay mandroso dia hitan'izy ireo mazava sy miavaka kokoa ny fikasihan'ny tanany; amin'ireo dingana rehetra dia famirapiratan'ny voninahitra mazava kokoa avy amin'ilay tsy hita no mameno ny lalan'izy ireo, ary ny hira fiderana, manatratra ny ambonimbony kokoa, miakatra mamonjy ny hiran'ireo anjely eo anoloan'ny seza fiandrianana. - *TFMB, t. 202.*

Toko 40 - Fampiasana ny Sitrapo

Tsy maintsy mampiasa ny sitrapo ny fivavahana madio. Ny sitrapo no hery mifehy ny toetra voajanaharin'ny olona, mitondra ireo fahaiza-manao zavatra hafa rehetra eo ambany fanapahany. Tsy fitiavana izay heverina ho tsara na fironana ny sitrapo fa izy no hery mahatapaka izay miasa ao amin'ny zanak'olombelona ho amin'ny fankatoavana an'Andriamanitra na ho amin'ny tsy fankatoavana.

Ny Fiovaovana sy Fisalasalana

Tanora marani-tsaina ianao, maniry aho ny hahatonga ny fiainanao ho mendrika ny lanitra amin'ny farany. Matetika no kivy ianao amin'ny fahitana ny tenanao malemy amin'ny hery ara-pitondran-tena, andevon'ny fisalasalana, ary fehezina'ireo fahazarana sy ireo fomban'ny fiainanao taloha tao amin'ny ota. Hitanao ireo toetry ny fihetseham-ponao fa mamadika anao, amin'ireo fanapahan-kevitra tsara indrindra noraisinao, sy ny fanekena nataonao tamim-boninahitra. Toa ohatra ny tsy tena izy ny zavatra rehetra. Ny fiovaovan'ny tenanao no mitarika anao hisalasala ny amin'ny fahatsoram-pon'ireo izay te hanao soa aminao. Arakaraka ny iadianao amin'ny fisalasalana no toa maneho aminao fa tsy tena izy ny zavatra rehetra, mandrapahatonganao hahatsapa fa tsy misy fototra mafy ho anao na aiza na aiza. Toy ny tady natao tamin'ny fasika ireo teny fampanantenana nataonao, ary dinihinao amin'ny fahazavana tsy tena izy mitovy amin'izany ireo teny sy asan'ireo olona tokony hitokiana.

Hery amin'ny Fampileferana ny Sitrapo

Tandindomin-doza mandrakariva ianao mandra-pahatakatrao ny tena herin'ny sitrapo. Mety hino sy hanantena ny zavatra rehetra ianao, kanefa tsy misy lanjany ny fanantenanao na ny finoanao raha tsy apetrakao any amin'ny laharan'ny finoana sy ny asa ny sitraponao. Handresy ianao raha miady ny adin'ny finoana miaraka amin'ny herin'ny sitrapo rehetra. Tsy natao hitokiana ny hevitrao, ny fahatsapanao, ny fihetseham-ponao, satria tsy azo itokiana izy ireo, indrindra ireo hevitrao efa simba; ary ny fahalalana ireo voady tsy tanteraka sy ireo fanekena tsy voatandrina dia mandemy ny fahatokiana ny tenanao, sy ny fahatokian'ny hafa anao.

Kanefa tsy ilainao ny ho kivy. Tsy maintsy manapa-kevitra ianao ny hino, na dia toa tsy marina sy tena izy aminao aza ny zavatra rehetra. Mila miteny aminao aho fa ny tenanao ihany no nitondra anao eo amin'io toerana tsy mahatsiriritra io. Tsy maintsy alainao hiverina ny fahatokianao an'Andriamanitra sy ireo rahalahinao. Anjaranao ny hampilefitra ny sitraponao amin'ny sitrapon'i Jesôsy Kristy; ary raha manao izany ianao, dia horaisin'Andriamanitra ho fananany avy hatrany, ary hiasa ao anatinao mba hikasa sy hahatanteraka ny sitrapony. Hoentina eo ambany fifehezan'i Kristy manontolo ny toetranao voajanahary; ary na dia ny fisainanao aza dia hilefitra eo Aminy.

Tsy afaka ny hifehy ny filana hanao zavatra tampoka ianao sy ny fihetseham-ponao araka izay mety hirinao kanefa afaka mifehy ny sitrapo, ary afaka ny hanao fiovana manontolo eo amin'ny fiainanao ianao. Amin'ny alalan'ny fampileferana ny sitraponao amin'i Kristy no hiarahan'ny fiainanao miafina amin'i Kristy ao amin'Andriamanitra, ary hikambananao amin'ny hery izay ambony noho ny fanapahana sy ny hery rehetra. Hahazo hery avy amin'Andriamanitra ianao izay hihazona anao hifikitra amin'ny heriny; ary fahazavana vaovao, eny, na dia ny fahazavan'ny finoana velona aza dia ho azonao atao ny hanana azy. Kanefa tsy maintsy miara-miasa amin'ny sitrapon'Andriamanitra ny sitraponao, fa tsy amin'ny sitrapon'ireo namana izay iasan'i Satana mandrakariva mba hamitahana sy hanimbana anao.

Tsy irinao, tsy misy hataka andro, ve ny hametraka ny tenanao amin'ny fifandraisana tsara amin'Andriamanitra? Tsy hiteny ve ianao manao hoe: “Homeko an'i Jesôsy ny sitrapoko, ary hataoko izao ankehitriny izao izany,” koa manomboka amin'io fotoana io dia aoka ho ao amin'ny laharan'ny Tompo mandrakariva ianao? Aza mankatò ny fomba sy ny antso matanjaky ny fitiavan-kanina sy ny faniriana tafahoatra. Aza avela mihitsy i Satana

hanao hoe: “Mpihatsaravelatsihy mahantra ianao.” Hidio ny varavarana mba tsy hampangan'i Satana anao toy izany, ary hahakivy fo anao. Mitenena hoe: “Hino aho ary tena mino fa Andriamanitra no mpanampy ahy,” ho hitanao fa mpandresy ao amin'Andriamanitra ianao. Ny fihetseham-po rehetra dia hoentina ho babon'ny sitrapon'i Jesôsy amin'ny alalan'ny fihazonana mafy mandrakariva ny sitrapo ho eo amin'ny laharan'ny Tompo. Ho hitanao amin'izany fa ho eo ambonin'ny vatolampy mafy ny tongotrao. Ny sombiny bitika indrindra amin'ny herin'ny sitrapo anananao no takina amin'izay fotoana izay, kanefa Andriamanitra no miasa ao anatinao, ary hivoaka avy ao amin'ny lasitry ny fandrendrehana ianao fitaovana ho amin'ny voninahitra.

Tafaray ny Sitrapon'Andriamanitra sy ny Sitrapon'ny Olona

Miresaha ny amin'ny finoana, mitoera mandrakariva ao amin'ny laharan'Andriamanitra. Aza mametraka ny tongotrao eo amin'ny tanim-pahavalo, dia ho mpanampy anao ny Tompo. Hataony ho anao izay tsy azon'ny tenanao tanterahina ho anao. Ary ny vokatry dia ho tahaka ny “Sederan'i Libanona” ianao. Ho ambony sy mendrika ny fiainanao, ary ho voamboatra ao amin'Andriamanitra ny asanao. Hisy hery sy hafanam-po sy fahatsorana ao aminao izay hahatonga anao ho fitaovana mampirapiratra eo am-pelatanan'Andriamanitra.

Ilainao ny misotro mandrakariva eo amin'ny loharanon'ny fahamarinana, mba hahatakaranao ny tsiambaratelon'ny fahafinaretana sy ny fifaliana ao amin'ny Tompo. Kanefa tsy maintsy hotadidinao fa ny sitraponao no loharanon'ny asanao rehetra. Io sitrapo io izay mamolavola ny lafiny tena manandanja eo amin'ny toetry ny olona, no nomena ho eo ambany

fifehezan'i Satana teo amin'ny fahalavoana; ary nanomboka tamin'izay dia izy no niasa tao amin'ny olona ny amin'ny fikasana na ny fanaovana hanatanteraka ny sitrapony, kanefa ho amin'ny faharavana tanteraka sy ny fahorian'ny olona.

Kanefa ny sorona tsy manam-petra nataon'Andriamanitra tamin'ny nanomezana an'i Jesôsy Kristy, ny Zanany malalany, ho fanatitra ho an'ny ota, no ahafahany miteny, kanefa tsy mandika na dia iray aza amin'ny fitsipiky ny fanjakany, manao hoe: "Atolory ho Ahy ny tenanao; omeo Ahy io sitrapo io; esory tsy ho eo ambany fifehezan'i Satana izany, ary horaisiko ho fananako izany. Amin'izay aho afaka miasa ao anatinao na ho amin'ny fikasana na ho amin'ny fanaovana hahatanteraka ny sitrapoko." Rehefa omeny anao ny sain'i Kristy, dia ho tahaka ny Sitrapony ny sitraponao, ary hovaina ho tahaka ny toetr'i Kristy ny toetrao. Moa fikasanao ve ny hanao ny sitrapon'Andriamanitra? Moa maniry ve ianao ny hankatò ny Soratra Masina? "Raha misy tahananaraka Ahy, aoka izy handà ny tenany, sy hitondra ny hazo fijaliany, ka hanaraka Ahy."

Ary tsy misy zavatra tahaka izany hoe manaraka an'i Kristy izany raha mandà ny hampanaram-po ny fironana ianao ary tapa-kevitra ny hankatò an'Andriamanitra. Tsy ny zavatra tsapanao, na ny fihetseham-ponao no hahatonga anao ho zanak'Andriamanitra fa ny fanaovana ny sitrapon'Andriamanitra. Fiainana mahasoana no eo anoloanao raha ny sitrapon'Andriamanitra no lasa sitraponao. Amin'izay no ahafahanao mijoro amin'ny maha-lehilahy lehibe nivoaka avy teo am-pelatanan'Andriamanitra anao, ohatry ny asa tsara. Amin'izay ianao dia hanampy amin'ny fihazonana ny fitsipiky ny fifehezan-tena, fa tsy hanampy amin'ny fanjerana azy ireny. Hanampy amin'ny fihazonana ny filaminana ianao amin'izany, fa tsy hanao tsinontsinona, ka hitarika ho amin'ny tsy firindran'ny fiainana amin'ny asa ataon'ny tenanao.

Milaza aminao amin'ny fahatahorana an'Andriamanitra aho, fantatro izay mety ho toeranao raha apetraka hiandany amin' Andriamanitra ny sitraponao.

‘Fa mpiara-miasa amin’Andriamanitra izahay.’ Azonao atao ny hanao ny asanao amin’izao fotoana izao ho amin’ny mandrakizay amin’ny fomba izay hahajoro amin’ny fitsapan’ny fitsarana. Te hanandrana ve ianao? Maniry ny hanitsy ny fiainanao ve ianao? Ianao no iantefan’ny fitiavan’i Kristy sy ny fanelanelanana ataony. Maniry ny hitolo-batana amin’Andriamanitra ve ianao anio, ary hanampy ireo izay napetraka ho mpitily hiambina ny fahalianana amin’ny asany, fa tsy hiteraka alahelo sy fahakiviana ho azy ireo? - *TFC, tt. 513-516.*

Tena Ilaina ny Fiezahana Manokana

Nomen’Andriamanitra ny fitaovana, raha ampiasaintsika amim-pahazotoana sy fitandremana ary amim-bavaka, mba tsy hisy ho rendrika ny sambo, fa handresy ny tafio-drivotra sy ny ranonorambaratra, ary amin’ny farany dia handatsaka ny vatofantsika any amin’ny seranam-pahasambarana. Fa raha manao tsinontsinona sy an-tsirambina ireny fanomezana sy tombontsoa ireny isika, dia tsy hanao fahagagana Andriamanitra mba hamonjena na dia ny iray amintsika aza, ary dia ho very tahaka an’i Jodasy sy i Satana isika.

Aza mihevitra fa hanao fahagagana Andriamanitra hamonjena ireo fanahy malemy mankafy faharatsiana, miaina ao amin’ny fahotana; na hisy hery mihoatra ny voajanahary ho tonga eo amin’ny fiainany, hanandratra azy ireo hiala ao amin’ny tenany ho amin’ny toerana ambonimbony kokoa, izay raha ampitahaina ho moramora kokoa ny asa, tsy misy fiezahana manokana, tsy misy tolona manokana, tsy misy fanomboana ny tena amin’ny hazo fijaliana; satria ireo rehetra varian-dalao eo amin’ny tanin’i

Satana kanefa mihevitra ny hahavita izany dia ho levona miaraka amin'ny mpanao ratsy. Ho ringana tampoka izy ireo, ary tsy misy fanafana. - *TM, t. 453.*

Toko 41 - Tari-Dalana avy amin'Andriamanitra

Misy fomba telo izay hanehoan'ny Tompo ny sitrapony amintsika, hitari-dalana antsika (...) Maneho ny sitrapony amintsika amin'ny Teniny Andriamanitra, ny Soratra Masina. Miseho ihany koa ny feony amin'ny alalan'ny asany eo amin'ny fikarakarany antsika; ary ho tsapantsika izany raha toa ka tsy mampisaraka ny fanahintsika Aminy isika amin'ny fizorana amin'ny lalantsika, manao zavatra araka ny sitrapontsika, ary manaraka ny fironan'ny fo tsy nohamasinina, mandra-pahatongan'ny fahaiza-mandinika sy mandanjanja ananantsika hikorontana ka tsy mahay manavaka ny zavatra maharitra mandrakizay, ary tena miova endrika ny feon'i Satana ka dia ekena ho toy ny feon'Andriamanitra.

Ny fomba hafa handrenesana ny feon'Andriamanitra dia amin'ny alalan'ny antson'ny Fanahy Masiny, misy fiantraikany ao am-po, izay ho hita soritra eo amin'ny toetra.

Raha misalasala ianao mikasika ny lohahevitra anankiray, tsy maintsy dinihinao aloha ny Soratra Masina. Raha tena nanomboka marina ny fiainam-pinoana ianao dia napolotra ny tenanao ho an'ny Tompo, ho Azy manontolo, ary noraisiny ianao hovolavolainy sy hamboariny araka ny fikasany, mba hahatonga anao ho fanaka ho amin'ny voninahitra. Tokony hanana faniriana mivaivay ny hovolavolaina eo an-tanany ianao, ary hanaraka na aiza na aiza mety hitondrano anao. Koa matoky azy ianao mba hanatanterahany ny drafitra ataony, ary miaraka amin'izay ihany koa dia miara-miasa Aminy amin'ny fiasana amin'ny tahotra sy ny hovitra hahatanteraka ny famonjena anao. - *TFC, b. 5, t. 512.*

Toko 42 - Fiasa-Manginan'ny Fanahy Masina

Ny fiainana kristianina dia tsy fanamboarana na fanatsarana ny taloha, fa fanovana ny toetra. Tsy maintsy misy fahafatesana amin'ny tena sy ny ota miaraka amin'ny fiainam-baovao. Amin'ny alalan'ny fiasa maherin'ny Fanahy Masina irery ihany no hahafahana mitondra izany fiovana izany.

Raha mbola sahiran-tsaina i Nikôdemôsy dia nampiasa ny rivotra i Jesôsy mba hanehoana an-tsary izay tiany holazaina: “Ny rivotra mitsoka amin'izay tiany ary renao ny feony, nefa tsy fantatrao izay ihaviany, na izay alehany, dia tahaka izany izay rehetra ateraky ny Fanahy.”

Re eo anivon'ny sampan-kazo ny rivotra mampikasaotsaoka ny ravina sy ny voninkazo; kanefa dia tsy hita maso izy, ary tsy misy olona mahalala hoe avy aiza izy ary handeha ho aiza. Dia toy izany ny fiasan'ny Fanahy Masina eo amin'ny fo. Tsy azo hazavaina misimisy kokoa tahaka ny tsy ahafahana manazava ny fihetsiky ny rivotra. Mety ho tsy afaka hilaza mazava tsara ny fotoana sy ny toerana ny olona anankiray, na hanoritsoritra ireo toe-javatra rehetra tamin'ny dingan'ny fiovam-po; kanefa tsy manaporofa izany fa tsy niova fo izy. Amin'ny alalan'ny toe-javatra tsy hita maso tahaka ny rivotra, no iasan'i Kristy mandrakariva ao am-po. Tsikelikely, angamba tsy hotsaroan'ny mpandray azy, no misy fahatsapana lalina izay misintona ny fanahy hanatona an'i Kristy. Mety ho azo amin'ny alalan'ny fieritreretana lalina ny momba Azy izany, amin'ny alalan'ny famakiana ny Soratra Masina, na amin'ny alalan'ny fandrenesana ny teny avy amin'ny mpitoriteny velona. Raha tonga amin'ny alalan'ny antso mivantana misimisy kokoa ny Fanahy, dia tampotampoka eo mitolo-batana amin'i Jesôsy amim-pahasambarana ny fanahy. Izany no antsoin'ny maro hoe fiovam-po tampoka; kanefa dia vokatry ny fanintonana maharitra

nataon'ny Fanahin'Andriamanitra izany, dingana maharitra tamim-paharetana.

Na dia tsy hita aza ny rivotra, dia misy vokany izay hita sy tsapa. Koa ny asan'ny Fanahy eo amin'ny fanahy dia hiseho ho azy eo amin'ny asa rehetra ataon'izay mahatsapa ny heriny mamonjy. Rehefa maka ny fo ho fananany ny Fanahin'Andriamanitra dia manova ny fiainana izany. Miala ny fisainana feno fahotana, afoy ny asa ratsy; fitiavana sy fanetren-tena ary fiadanana no misolo toerana ny fahatezerana, fialonana, fifandirana. Fifaliana no misolo toerana ny alahelo, mampirapiratra ny fahazavan'ny lanitra ny tava. Tsy misy na dia iray aza mahita ny tanana izay manaisotra ny enta-mavesatra, na mibanjina ny fahazavana midina avy any amin'ny lapa any ambony. Tonga ny fitahiana rehefa mitolobatanana amin'Andriamanitra amin'ny alalan'ny finoana ny fanahy (...)

Tsy ho azon'ny saina voafetra hatao ny hahatakatra ny asa fanavotana. Mihoatra ny fahalalan'olombelona izany zavamiaina izany; kanefa ireo izay niala tamin'ny fahafatesana ho amin'ny fiainana dia hahatsapa fa tena zava-misy avy amin'Andriamanitra izany. Mety ho fantantsika dieny etỳ amin'ny alalan'ny fanandraman'ny tena manokana ny fanombohan'ny fanavotana. Ny vokany dia mahatratra ny taona mandrakizay. - *DA*, tt. 172,173.

Ny Porofo Mihariharin'ny Fanampian'Andriamanitra

Raha manana fahatsapana fahabangana ny fanahinao, raha noana sy mangetaheta ny fahamarinana, dia izany no porofo miharihary fa miasa ao am-ponao i Kristy mba hahafahany mikatsaka ny hanao ho anao, amin'ny alalan'ny fanomezana ny Fanahy Masina, izay zavatra tsy hain'ny tenanao atao ho anao. - *TFMB*, t. 36.

Toko 43 - Ny Fitoeran'i Kristy ao Anaty

Raha mamaka sy miorina ao amin'ny finoana isika dia afaka ny "hahay mbamin'ny olona masina rehetra ny hahafantatra tsara izay sakany sy lavany ary haavony sy halaliny; ary hahalala ny fitiavan'i Kristy, izay mihoatra noho ny fahalalana."

Toe-javatra sarobidy sy mampahery mety hiseho! Ao amin'ny fo nodiovina tamin'ny fahalotoam-pitondran-tena rehetra no itoeran'ny Mpamonjy sarobidy, hahamendrika sy hanamasina ny toetra ary hahatonga ny olona ho tempolin'ny Fanahy Masina (...)

Ny Avaliny ny Finoantsika

Mitoetra ao amin'i Kristy amin'ny alalan'ny finoana velona isika. Mitoetra ao am-pontsika amin'ny alalan'ny finoana ananan'ny tenantsika manokana izy. Tafaraka amin'ny fanatrehan'Andriamanitra isika, ary arakaraka ny hahatsapantsika izany fanatrehana izany no itondrana ny fisainantsika ho babon'i Jesôsy Kristy. Ny fampiasana ara-panahy ataontsika dia mifanaraka amin'ny fahatsapantsika lalina izany fiarahana izany. Tamin'izany fomba izany no niarahan'i Enôka nandeha tamin'Andriamanitra; ary mitoetra ao am-pontsika amin'ny alalan'ny finoana i Kristy rehefa heverintsika ny maha-izy azy ho antsika, sy ny asa ataony ho antsika ao amin'ny drafipanavotana. Ho sambatra indrindra isika amin'ny fikolokoloana ny fahatsapana io fanomezan-dehiben'Andriamanitra ho an'izao tontolo izao sy ho an'ny tenantsika manokana io.

Hanana hery mifehy ny toetsika manontolo izany fisainana izany. Tiako ny hanoritra ao an-tsainareo fa azonareo atao ny hanana ny fiarahana amin'Andriamanitra ho anareo mandrakariva raha tianareo. *"Ary inona no ikambanan'ny tempolin'Andriamanitra amin'ny sampy? Fa isika no tempolin'Andriamanitra velona, araka ny*

voalazan'Andriamanitra hoe: Honina eo aminy Aho sy handeha eo aminy; ary ho Andriamaniny Aho, ary izy ho oloko."

Volavolain'ny Fitiavany

Rehefa mitoetra eo amin'i Kristy ny saina, ny toetra dia volavolaina hanahaka ny an'Andriamanitra. Heniky ny fahatsapana ny Fahatsarany sy ny Fitiavany ny fisainana; Mandinika lalina ny Toetrany isika, ary amin'izany dia ao amin'ny fisainantsika rehetra Izy. Mandrakotra antsika ny Fitiavany. Raha mibanjina, na dia indray mandeha monja, ny masoandro amin'ny voninahiny amin'ny mitataovovonana iny aza isika, ka mampitodika ny masontsika hiala avy eo, dia hiseho eo amin'ny zavatra rehetra izay jerentsika ny sarin'ny masoandro.

Tahaka izany rehefa mibanjina an'i Jesôsy isika; ny zavatra rehetra izay jerentsika dia mitaratra ny Endriny, Ilay Masoandron'ny Fahamarinana. Tsy afaka ny hahita zavatra hafa isika, na hiresaka zavatra hafa. Vita pirinty ao amin'ny mason'ny fanahy ny Endriny, ary mahakasika ny ampahany rehetra ao amin'ny fiainantsika isan'andro, manalefaka sy mampilefitra ny toetsika manontolo. Amin'ny alalan'ny fibanjinana dia ampitovina hanahaka an'Andriamanitra isika, eny tahaka an'i Kristy aza. Mitaratra ny famirapiratana sy ny hatsaran'ny taratry ny Fahamarinany amin'izay rehetra miaraka amintsika isika. Manjary voaova ny toetsika, satria ny fo sy ny fanahy ary ny saina dia tarafin'ny taratra avy any Aminy izay tia antsika sy nanolotra ny tenany ho antsika. Eto indray dia mbola misy ihany koa ny fahatanterahan'ny hery miasa mangina velona ananan'ny tena manokana, mitoetra ao am-po amin'ny alalan'ny finoana.

Rehefa raisina ny Teny fampianarana omeny, ary mandray antsika ho fananany izany, dia fanatrehana mitoetra ho antsika i Jesôsy, mifehy ny fisainana sy hevitra ary ny asantsika. Nahazo tombontsoa tamin'ny fampianaran'ilay Mpampianatra

lehibe indrindra tamin'ireo fantatr'izao tontolo izao isika. Ny fahatsapana ny maha-tompon'andraikitra ny olombelona sy ny hery miasa mangina avy aminy no manome endrika vaovao ny fahitantsika ny fiainana sy ny adidintsika isan'andro.

Zavatra rehetra ho antsika i Jesôsy, - ny voalohany, ny farany, ny tsara indrindra amin'ny zavatra rehetra. Jesôsy Kristy, ny Fanahiny, ny Toetrany, no manome endrika vaovao ny zavatra rehetra; izy no tenan-tenona sy lava-tenona, vaha mandrafitra ny tenantsika manontolo. Fanahy sy fiainana ny tenin'i Kristy. Koa amin'izany dia tsy afaka hampifantoka ny fisainantsika amin'ny tena isika, fa tsy isika intsony no velona fa Kristy no velona ato anatintsika. Mitaratra ny Endriny amin'ireo rehetra manodidina antsika isika amin'ny fibanjinana azy mitohy. Tsy afaka ny hijanona hihevitra ny fahakivantsika, na dia ny hiresaka mikasika izany aza isika; satria sary mahafinaritra kokoa no manintona ny fjerintsika, - ny fitiavana sarobidin'i Jesôsy. Mitoetra ao anatintsika amin'ny alalan'ny teny fahamarinana Izy. - *TM, tt. 387-390.*

Ilay Perila Sarobidy

Natao hanolotra ny tenantsika ho an'i Kristy isika, hiaina fiainam-pankatoavana an-tsitra-po amin'ireo zavatra rehetra Takiny. Ny maha-isika antsika manontolo, ny talenta rehetra sy ny fahaizama-nao ananantsika dia an'ny Tompo, voatokana ho amin'ny asa fanompoana Azy. Raha manolotra ny tenantsika ho azy toy izany isika, i Kristy, miaraka amin'ny haren'ny lanitra rehetra, no hanolotra ny tenany ho antsika. Ho azontsika ilay perila sarobidy. - *COL, t. 116.*

Toko 44 - Fandavan-tena

Nofoanan'i Jesôsy ny tenany, ary tsy niseho ny “izaho” tamin'ny zavatra rehetra nataony. Napetrany teo ambany sitrapon'ny

Rainy ny zavatra rehetra. Ary rehefa madiva hifarana ny iraka nampanaovina azy teto an-tany, dia afaka niteny izy nanao hoe: «*Izaho efa nankalaza Anao tety ambonin'ny tany; vitako ny asa nomenao Ahy bataoka.*» Ary mandidy antsika izy manao hoe: «Mianara amiko; fa malemy fanahy sady tsy miavona am-po Aho.» «Raha misy olona ta-hanaraka Ahy aoka izy handà ny tenany.» Aoka hoesorina amin'ny fiandrianany ny tena; ary tsy hihazona intsony ny fahamboniana amin'ny fanahy.

Izay mibanjina an'i Kristy ao amin'ny Fandavan-tenany, tsy miavona am-po dia ho voatery hiteny, tahaka an'i Daniela rehefa nibanjina ilay Anankiray tahaka ny zanak'olona, «*Nibasimba nivaloarika ny tarehiko.*» (...) Ny toetra maha-olombelona dia miezaka mandrakariva ny hisehoseho, vonona ny hanohitra; kanefa izay nianatra ny hanafoana ny tenany tamin'i Kristy dia nanafoana ny tenany, ny avonavony, ny fitiavana fahamboniana, ary misy fahanginana ao amin'ny fanahy. Milefitra eo ambany fitarihan'ny Fanahy Masina ny tena. Koa amin'izany dia tsy ho sahiran-tsaina amin'izay hanana ny toerana ambony indrindra isika. Tsy manana fanirian-daza ny hisehoseho sy ho hitan'ny olona; fa ho tsapantsika fa ny toerana ambony indrindra ho antsika dia ny ho eo an-tongotry ny Mpamonjintsika. Mijery an'i Jesôsy isika, miandry ny Tanany hitarika antsika, mihaino ny feony hanoro lalana. Nanana izany fanandramana izany ny Apôstôly Paoly ka nanao hoe: «*Voahombo miaraka amin'i Kristy amin'ny bazo fijaliana abo, ary tsy izaho intsony no velona, fa Kristy no velona ato anatiko; fa izay ivelomako ankebitriny eo amin'ny nofo dia ivelomako amin'ny finoana ny zanak'Andriamanitra, izay efa tia ahy ka nanolotra ny tenany hamonjy ahy.*» - TFMB, tt. 30,31.

Toko 45 - Ny Toetra Ankasitrahan'Andriamanitra

Ilain'ny tanora ny hampianarina amim-pitandremana sy amimbavaka feno, mba hahafahan'izy ireo manorina ny toetrany

eo ambonin'ny fanorenana mitoetra. Ny antony mahatonga ireo marobe hanao fahadisoana mampalahelo dia satria tsy notandremany ny fampianaran'ny fanandramana. Very teo amin'izy ireo ny torohevitra ny ray aman-dreny sy ny mpampianatra, ary dia nilefitra teo amin'ny fakam-panahin'ny fahavalo izy ireo. Tia ny tanora Andriamanitra. Hitany ao amin'izy ireo ny fahafaha-manao lehibe ho amin'ny tsara, raha ho tsapan'izy ireo ny filany an'i Kristy, ary hanorina ny toetrany eo ambony fanorenana azo antoka izy ireo. Fantany ihany koa ny fitsapana mahazo azy ireo. Fantany fa tsy maintsy hiady amin'ny herin'ny maizina izay miezaka ny hahazo ny fifehezana ny sain'olombelona izy ireo; ary dia nosokafany ny lalana mba hahatonga ireo tanoralahy sy tanoravavy hanjary mpiara-manana ny toetr'Andriamanitra (...).

Takina ny Ezaka amim-Pikirizana

Tsy tonga amin'ny kisendrasendra ny toetra. Tsy ny fitroaran'ny toe-panahy indray mandeha, na ny dingana indray mandeha mankany amin'ny lalan-diso no mamaritra azy. Ny famerimberenana ny zavatra atao no mahatonga azy ho lasa fahazarana, ary mamolavola ny toetra na ho amin'ny tsara na ho amin'ny ratsy. Amin'ny alalan'ny ezaka amim-pikirizana sy tsy mety sasatra ihany no ahafahana mamolavola ny toetra mahitsy amin'ny alalan'ny fanatsarana ireo talenta sy fahafaha-manao rehetra izay nankinina mba ho voninahitr'Andriamanitra. Kanefa raha tokony hanao izany, dia maro no mamela ny tenany hoentiny fironana sy ny toe-javatra any amin'ny toerana rehetra izay mety hitondrany azy ireo. Izany dia tsy satria hoe tsy manana fitaovana tsara izy ireo, fa satria tsy tena tsapany fa tian'Andriamanitra ny hanaovan'izy ireo ny tena tsara indrindra ao amin'ny fahatanorany.

Raha ny tanora ankehitriny no hijoro tahaka izay nijoroan'i Daniela, dia tsy maintsy manenjana ny nofo sy hozatra arapahy rehetra izy ireo. Tsy irin'ny Tompo ny hitoeran'izy ireo ho mpanavao foana. Manantena Izy ny hahatrarany izy ireo ny faritra ambony indrindra amin'ny fahatsarana. Iriny ny hahatrarany izy ireo ny faritra ambony indrindra amin'ny zana-tohatra, mba handinganany miala amin'izany mankao amin'ny fanjakan'Andriamanitra.

Ny Hery Miasa Mangina avy amin'ny Namana

Ny tanora izay mandao ny tokantranony, ary tsy eo ambany fahian'ny ray aman-dreniny intsony dia avela malalaka hisafidy izay ho naman'izy ireo manokana. Tokony hotsarovany fa ny Mason'ny Rainy any an-danitra dia eo amin'izy ireo, ary mahita izay ilainy rehetra, sy ireo fakam-panahy rehetra mahazo azy. Hita mandrakariva ao an-tsekoly ireo tanora sasany izay amin'ny alalan'ny fomba fanaony no maneho fa ambany no namolavolana ny sain'izy ireo. Tamin'ny alalan'ny fanazarana tsy amim-pahendrena teo amin'ny fahazazany no nampivelarany ny lafiny ilany teo amin'ny toetrany; ary rehefa mihamandroso ny taonan'izy ireo dia mitoetra ireo fahadisoana ary manimba ny fanandraman'izy ireo. Amin'ny alalan'ny fitsipika sy ny ohatra, ireo fanahy ireo dia mitarika ho any amin'ny lalan-diso ireo izay manana fitondran-tena malemy.

Volamena ny fotoana, ry Tanora malala. Aoka tsy havelanao hotandindomin-doza ny toetrao amin'ny famafazana voa ratsy. Tsy ho voavidy vola ny tsirambina ataonao mikasika ireo namana izay fidinao. Mitoera eo amin'izay mendrika eo amin'ny toetry ny hafa, ary izany toetra izany dia ho lasa hery ara-pitondran-tena ho anao eo amin'ny fanoherana ny ratsy sy ny fifidianana ny tsara. Apetraho ambony ny marika kendrenao. Ny Ray aman-dreny sy

ny mpampianatra anao, izay tia sy matahotra an'Andriamanitra, dia mety hanaraka anao amin'ny fivavak'izy ireo andro aman'alina, mety hananatra sy hampitandrina anao izy ireo; kanefa ho zava-poana izany rehetra izany raha toa ka namana tsy misy dikany no finidinao. Raha tsy hitanao ny tena loza mitatao, ary mihevitra ianao fa afaka hanao ny tsara sy ny ratsy araka izay safidinao, dia tsy ho hainao ny hanavaka ny masirasiran'ny faharatsiana izay handoto sy hanimba mangingina ny fisainanao.

Kristy Hany Fanantenana ho Antsika

Nampijalina, noesoina, notevatevaina i Kristy; rakotra fakampanahy ny teo ankavanany sy ny ankaviany, kanefa tsy nanota izy, fa naneho teo anatrehan'Andriamanitra fankatoavana tanteraka izay tena nahafa-po tokoa. Tamin'ny alalan'izany no nanesorany mandrakizay ireo toa fialan-tsiny ny amin'ny tsy fankatoavana. Tonga mba haneho amin'ny olona ny fomba hankatoavana izy, ny fomba hitandremana ny didin'Andriamanitra rehetra. Navelany ny hery amin'ny maha-Andriamanitra azy, ary izany no hany fanantenana ho an'ny mpanota. Natolony ny ainy mba hahatonga ny olona ho mpiara-manana ny toetran'Andriamanitra, izay nandositra ny fahalovana izay eo amin'izao tontolo izao noho ny fanirian-dratsy (...)

Nomen'Andriamanitra talenta ny tanora mba hampiasaina ho amin'ny tsara ho voninahitr'Andriamanitra; kanefa maro no mampiasa ireo fanomezana ireo amin'ny fikasana tsy nohamasinina sy tsy masina. Maro ireo manana fahaiza-manao izay, raha kolokoloina dia hitondra vokatra betsaka eo amin'ny fahalalana ara-tsaina, ara-pitondran-tena sy ara-batana. Kanefa tsy mijanona hihevitra izany izy ireo, tsy mikajy ny ho sandan'ny zavatra ataony, mampirisika ny tsy firaihana sy hadalana ka tsy hihaino ny torohevitra sy fananarana. Fahadisoana

mahatsiravina izany. Hahafehy ny saina kokoa ny tanora raha tsapany fa eo amin'izy ireo ny mason'Andriamanitra, ary mijery ny fivoaran'ny toetra ny anjelin'Andriamanitra, ary mandanja ny fahamendrehana ara-pitondran-tena. - *YI, 27 Jol. 1899.*

Toko 46 - Fanatrehan'i Kristy Mitoetra

Mihoatra noho ny famelana ny fahotana ny dikan'ny fivavahan'i Kristy; midika ho fanesorana ny ota izany, ary famenoana ny banga amin'ny fahasoavan'ny Fanahy Masina; midika ho fanazavana avy any an-danitra, fifaliana ao amin'Andriamanitra; midika ho fo nanafoana ny «izaho» ary voatahin'ny fanatrehan'i Kristy mitoetra. Misy ny fahadiovana, fahafahana amin'ny fahotana rehefa manjaka ao amin'ny fanahy i Kristy. Tanteraka eo amin'ny fiainana ny voninahitra, ny fahafenoana, ny fahatanterahan'ny drafitry ny filazantsara. Mitondra famirapiratan'ny fiadanana tanteraka, fitiavana tanteraka, antoka tanteraka ny fanekena ny Mpamonjy. Ny hatsara sy ny hanitr'i Kristy miseho eo amin'ny fiainana no manamarina fa naniraka ny Zanany tokoa Andriamanitra ho eo amin'izao tontolo izao ho Mpamonjy azy.

Namana isan'andro sy sakaiza mahazatra ho an'ireo Mpanaraka azy mahatoky i Kristy. Niaina tamin'ny fifampikasohana akaiky, fifandraisana mitohy tamin'Andriamanitra izy ireo. Misandratra eo amin'izy ireo ny voninahitry ny Tompo. Mamirapiratra eo amin'izy ireo ny fahazavan'ny fahalalana ny voninahitr'Andriamanitra eo amin'ny endrik'i Jesôsy Kristy. Ankehitriny izy ireo dia mifaly amin'ny tara-pahazavana eo amin'ny famirapiratany sy ny voninahitry ny mpanjaka eo amin'ny Fiandrianany. Voaomana ho amin'ny firaisana amin'ny lanitra izy ireo; satria ananany ao am-po ny lanitra. - *COL, tt. 419-421.*

FIZARANA FAHADIMY

Fiomanana Ho Amin'ny Asa Eo Amin'ny Fiainana

Mihoatra noho ny fanaovana andian-taranjam-pampianarana iray ny tena fanabeazana marina. Mivelatra izany. Ary tafiditra ao anatin'ny fivelarana mirindra eo amin'ny hery ara-batana rehetra sy ny fahalalana ara-tsaina, mampianatra ny fitiavana sy ny fahatahorana an'Andriamanitra, ary fiomanana amin'ny fanatanterahana amim-pahatokiana ireo adidy eo amin'ny fiainana. - *CTPS*, t. 64.

Ny tena fanabeazana marina dia fanomanana ireo hery ara-batana sy ara-tsaina ary ara-pitondran-tena ho amin'ny fanatanterahana ireo adidy rehetra; Izany dia fanofanana ny vatana sy ny saina ary ny fanahy ho amin'ny asa fanompoana an'Andriamanitra. Izany no fanabeazana izay haharitra hatrany amin'ny fiainana mandrakizay. - *COL*, t. 330.

Toko 47 - Fanabeazana Kristianina

Mety ho tratry ny sain'olombelona ny kolontsaina ambony indrindra. Ny fiainana iray voatokana ho an'Andriamanitra dia tsy tokony ho fiainana ao amin'ny tsy fahalalana. Maro no miteny hanohitra ny fanabeazana satria nifidy mpanarato tsy nahita fianarana i Jesôsy hitory ny Filazantsarany. Ambaran'izy ireo amin'izany fa naneho safidy manokana amin'ny tsy nahita fianarana Izy. Maro ny olona nahita fianarana sy mendri-kaja no nino ny Fampianarany. Raha toa ka nankatò tsy amin-tahotra ny faharesen-dahatry ny feon'ny fieritreretany izy ireo dia ho nanaraka Azy. Ho nekena ny fahaiza-manao ananan'izy ireo, ary hampiasaina amin'ny asa fanompoana an'i Kristy, nanolotra izany va izy ireo. Nefa tsy nanana hery ara-pitondran-tena, teo

anatrehan'ny mpisorona vinitra, sy ny mpanapaka feno fialonana, mba hanekena an'i Kristy izy ireo ary hanao kitoatoa ny lazany amin'ny fifandraisana amin'ilay Galileanina tsotra.

Izy izay nahalala ny fon'ny rehetra dia nahafantatra izany. Raha ny nahita fianarana sy ny mendri-kaja no tsy hanao ny asa izay nanofanana azy hataony, dia nifidy lehilahy izay ho mpankatò sy ho mahatoky amin'ny fanaovana ny Sitrapony i Kristy. Nifidy olon-tsotra Izy ary nampifandray azy ireo amin'ny Tenany, mba hahafahany manabe azy ireo hanohy ny asa lehibe eto an-tany rehefa handao izany izy.

Kristy ilay Mpanabe Lehibe

Kristy no fahazavan'izao tontolo izao. Izy no loharanon'ny fahalalana rehetra. Afaka ny hanofana ny mpanarato tsy nahita fianarana Izy mba handray ny iraka ambony izay homeny azy ireo. Nisy dikany lehibe ireo leson'ny fahamarinana nomena ireo lehilahy tsotra. Natao hanetsika izao tontolo izao izy ireo. Toa zavatra tsotra ho an'i Jesôsy ny nampifandray ny tenany tamin'ireo olon-tsotra ireo; kanefa dia toe-javatra tena nisy vokany goavana. Nampivoatra izao tontolo izao ny teny sy ny asan'izy ireo.

Tsy nanao tsinontsinona ny fanabeazana i Jesôsy. Mahazo ny fankasitrahany amin'ny fahafenoany indrindra ny fikolokoloana ny saina ho amin'ny ambony indrindra, raha nohamasinina tamin'ny alalan'ny fitiavana sy fahatahorana an'Andriamanitra. Niaraka Taminy nandritra ny telo taona ireo olon-tsotra nofinidin'i Kristy, nilefitra tamin'ny hery miasa mangina manadio avy amin'ny Andrianan'ny lanitra. Kristy no mpanabe lehibe indrindra fantatr'izao tontolo izao.

Hoeken'Andriamanitra ny tanora miaraka amin'ny talentany sy ny haren'ny fitiavany, raha toa izy ireo ka hanamasina ny tenany ho Azy. Mety hahatratra ny faritra ambony indrindra

amin'ny fahalehibiazan'ny faharanitan-tsaina izy ireo; ary raha ampifandanjana amin'ny fitsipi-piainana ara-pivavahana dia ho afaka hanohy ny asa izay notanterahina tamin'ny nahatongavan'i Kristy teto an-tany izy ireo, ary amin'ny fanaovana izany dia ho mpiara-miasa amin'ny Tompo.

Manana tombontsoa sarobidy ireo mpianatra ao amin'ny sekolintsika, tsy amin'ny fahazoana fahalalana ara-tsiansa fotsiny, fa amin'ny fianarana ihany koa ny fomba hikorokorokana sy hampiharana ireo toetra tsara izay hanome azy ireo toetra voalanjalanja. Olona tompon'andraikitra amin'ny lafiny arapitondran-tena eo anatrehan'Andriamanitra izy ireo. Ireo talenta, harena, toerana, sy faharanitan-tsaina dia nomen'Andriamanitra ary nankinina tamin'ny olona mba hampiasainy tsara amimpahendrena. Ireo fanomezana samihafa ireo dia nozaraina mifanaraka amin'ny hery sy ny fahafaha-manao fantatra fa ananan'ny Mpanompony, samy manana ny asa sahaza ho azy ny olona rehetra. - *RH, 21 Jona 1877.*

Toko 48 - Ny Tena Fanabeazana Marina

Ny tena fanabeazana marina dia ny fandentehana ireo hevitra izay hisy fiantraikany eo amin'ny fo sy ny saina amin'ny fahalalana an'Andriamanitra Mpamorona sy i Jesôsy Kristy Mpanavotra. Izany fanabeazana izany dia hanavao ny saina sy hanova ny toetra. Hampahatanjaka sy hanamafy ny saina amin'ny bitsika feno fitaky ny fahavalon'ny fanahy, ary hahatonga azy ho afaka hahafantatra ny feon'Andriamanitra. Hahatonga ny olona nahita fianarana ho afaka ny ho mpiara-miasa amin'i Kristy izany.

Raha mahazo izany fahalalana izany ny tanorantsika, dia ho afaka ny hahazo ny sisa rehetra izay tena ilaina; fa raha tsy izany, ny fahalalana rehetra mety ho azony avy amin'izao tontolo izao dia tsy hametraka azy ireo amin'ny laharan'ny Tompo. Mety ho afaka hanangona ny fahalalana rehetra izay azon'ny boky omena

izy ireo, kanefa dia mbola tsy mahalala na inona na inona ny amin'ireo fitsipika fototra voalohany amin'io fahamarinana io izay hanome azy ireo ny toetra ankasitrahan'Andriamanitra.

Ireo izay mikatsaka ny hahazo fahalalana eto amin'ny sekolin'ny tany dia tokony hahatsiaro fa misy sekoly iray hafa izay mitaky azy ho mpianatra ihany koa, - ny sekolin'i Kristy. Tsy mahazo diplaoma mihitsy ny mpianatra avy ao amin'io sekoly io. Mpianatra ao avokoa na ny antitra na ny tanora. Ireo izay mitandrina ny torolalana avy amin'ny Mpampianatra any an-danitra dia mahazo mandrakariva fahendrena bebe kokoa sy fahamendrehan'ny fanahy, ary amin'izany izy ireo dia ho voaomana ny hiditra ao amin'ny sekoly ambonimbony kokoa, izay hitohy mandritra ny mandrakizay ny fison-drotana.

Mametraka eo anoloantsika ireo lesona lehiben'ny fiainana ny Fahendrena Tsy Voafetra, - ireo leson'ny adidy sy ny fahasambarana. Matetika, mafy ny mianatra azy ireo, kanefa raha tsy misy azy ireo dia tsy afaka hanao ny tena fandrosoana isika. Mety hitaky ezaka amintsika izany, ranomaso, eny, mety ho fitaintainana; kanefa tsy tokony ho kivy na ho ketraka isika. Eto amin'izao tontolo izao, eo anivon'ny fitsapana sy ny fakam-panahy, no natao hahazoantsika ny fahamendrehana ny hiara-monina amin'ireo anjely madio sy masina. Ireo izay lasa mifantoka be amin'ny fianarana izay tsy dia manan-danja ary mitsahatra tsy hianatra ao amin'ny sekolin'i Kristy dia hifanchatra amin'ny fahaverezana mandrakizay.

Ny fahalalana rehetra, ny toetra tsara rehetra izay nomen'Andriamanitra ny zanak'olombelona dia natao mba hampiasaina ho Voninahiny; ary ny fampiasana izany no abitana ny fanazarana madio indrindra, mendrika indrindra, ary mahasambatra indrindra. Tokony hatao ho ambony indrindra

eo amin'ny fiainana ireo fitsipi-piainan'ny lanitra, ary ny dingana mandroso rehetra izay atao ho amin'ny fahazoana fahalalana na fikolokoloana ny saina dia tokony ho dingana mankany amin'ny fanahafan'ny olona an'Andriamanitra. - *FCE*, tt. 543, 544.

Ny Tena Ilaina amin'ny Fanabeazana

Ny tena ilaina indrindra amin'ny fanabeazana izay tokony ho azon'ny tanorantsika ankehitriny, ary izay hahamendrika azy ireo amin'ny mari-pandrosoana ambonimbony kokoa amin'ny sekoly any ambony, dia ny fanabeazana izay hampianatra azy ireo ny fomba hanehoana ny sitrapon'Andriamanitra amin'izao tontolo izao. - *RH*, 24 Okt. 1907.

Ny Fanabeazana Ambony Indrindra

Ireo izay manolo-tena amin'ny fianarana ny fomba sy ny sitrapon'Andriamanitra no handray ny fanabeazana ambony indrindra izay mety ho azon'ny mety maty raisina. Manorina ny fanandraman'izy ireo tsy amin'ny fahendren'izao tontolo izao izy ireo fa amin'ny foto-kevitra izay mandrakizay. - *CTPS*, t. 36.

Toko 49 - Ny Ilana ny Fanabeazana Kristianina

Takin'Andriamanitra ny fanazarana ny fahalalana ara-tsaina. Fikasany ny hananan'ny Mpanompony faharanitan-tsaina misimisy kokoa sy fahaiza-manavaka mazava kokoa noho ny an'izao tontolo izao, ary tsy ankasitrahany ireo izay tsy miraika mihitsy na kamo loatra mba hahatonga azy ireo ho mpiasa mahomby sy mahazo fahalalana tsara. Mandidy antsika ny Tompo ho tia azy amin'ny fo rehetra sy ny fanahy rehetra, amin'ny hery rehetra sy amin'ny saina rehetra. Mametraka eo amintsika ny adidy amin'ny fampivelarana ny saina amin'ny fahafaha-manao feno indrindra izany, ka amin'ny saina rehetra no ahafahantsika mahalala sy mitia ny Mpamorona antsika.

Raha apetraka eo ambany fifehezan'ny Fanahy Masina, arakaraka ny hikorokorokana misimisy kokoa ny saina no hahatonga azy ho azo ampiasaina amim-pahombiazana kokoa amin'ny asa fanompoana an'Andriamanitra. Ilay olona tsy nahita fianarana izay manokan-tena ho an'Andriamanitra ary maniry fatratra ny ho fitahiana ho an'ny hafa dia azo hampiasaina, ary hampiasain'ny Tompo amin'ny Asa fanompoana Azy. Kanefa ireo izay, miaraka amin'ny toe-tsain'ny fanoloran-tena mitovy amin'izany, nanana tombontsoa tamin'ny fanabeazana feno dia afaka hanao asa mivelatra bebe kokoa ho an'i Kristy. Misy tombony kokoa ny toerana misy azy.

Fiofanana amin'ny Asa Fanompoana Ambonimbony Kokoa

Irin'ny Tompo isika hahazo ny fanabeazana rehetra mety ho azontsika, miaraka amin'ny fikasana ny hizara ny fahalalantsika amin'ny hafa. Tsy misy na dia iray aza afaka ny hahafantatra hoe aiza na amin'ny fomba ahoana no mety hiantsoana azy ireo hiasa na hiteny ho an'Andriamanitra. Ny Raintsika any an-danitra irery ihany no mahita izay Azony hampianaovina ny olona. Misy ireo zavatra azo atao eo anoloantsika izay tsy voavakin'ny finoantsika malemy. Tokony ho tena voaofana ny saintsika. Koa raha ilaina dia afaka haneho ireo fahamarinan'ny Teniny eo anatrehan'ny manam-pahefana ambony indrindra eto an-tany isika amin'ny fomba izay anomezam-boninahitra ny Anarany. Tsy tokony havelantsika ho very fotsiny na dia tombontsoa iray aza azo hararaotina hanofanana ara-tsaina ny tenantsika hiasa ho an'Andriamanitra.

Fanabeazana amin'ny Lafiny Rehetra

Aoka ny tanora izay mila fanabeazana hiasa amim-pitozoana hahazoana izany. Aza miandry varavarana hisokatra; manokafa iray ho an'ny tenanao. Fikiro na dia ny lalankely izay miseho ho azy aza. Ampiharo ny fitsitsiana. Aza lanilanina amin'ny fanomezana

fahafaham-po ny fahazotoan-komana sy ny fikatsaham-pahafinaretana ny fanananao. Aoka ianao ho tapa-kevitra ny ho tonga mahasoana sy mahomby araka izay niantsoan'Andriamanitra anao. Aoka hovitaina tanteraka sy amim-pahatokiana na inona na inona ataonao. Alaivo ireo tombontsoa rehetra mety ho tratranao mba hanatanjahana ny faharanitan-tsainao. Aoka ny fianarana ny boky hampiarahina amin'ny asan-tanana mahasoana, ary amin'ny alalan'ny ezaka amim-pahatokiana, amim-piambenana, amimbavaka, no hahazoana ny fahendrena avy any ambony. Izany no hanome anao ny fanabeazana amin'ny lafiny rehetra. Ary amin'izany no ahafahanao misandratra eo amin'ny toetra sy ahazoana ny hery miasa mangina eo amin'ny sain'ny hafa, ka hahafahanao mitarika azy ireo eo amin'ny lalan'ny fahamarinana sy fahamasinana.

Be lavitra ny mety ho vita eo amin'ny asa fanabeazan-tena raha toa ka jerentsika tsara ireo tombontsoa azo hararaotina miseho eo anoloantsika. Mihoatra noho izay azon'ny sekoly omena ny dikan'ny tena fanabeazana marina. Na dia tsy tokony hatao tsirambina aza ny fianarana ny siansa, dia misy fiofanana ambonimbony kokoa izay tokony ho azo amin'ny alalan'ny fifandraisana velona amin'Andriamanitra. Aoka ny mpianatra rehetra handray ny Baiboliny, ary hametraka ny tenany amin'ny firaisana amin'ilay Mpampianatra lehibe. Aoka ny saina ho voaofana sy ho voafehy hitolona ireo olana sarotra amin'ny fikatsahana ny fahamarinan'Andriamanitra.

Fahalalana sy Fifehezan-tena

Ireo izay noana fahalalana mba hahafahany mitahy ireo olona namany dia handray fitahiana avy amin'Andriamanitra. Amin'ny alalan'ny fianarana ny Teniny no hamohazana ny herin-tsaina ho amin'ny asa feno fahazotoana. Hisy ny fivelarana sy fitomboan'ny fahaizana, ary hahazo hery sy fahombiazana ny saina.

Tsy maintsy ampiharin'ny olona rehetra izay maniry ny ho Mpiasan'Andriamanitra ny fifehezan-tena. Izany dia hahavita lavitra mihoatra noho ny fahaiza-miteny na ireo talenta mampiratra indrindra. - COL, tt. 334, 335.

Manao izay Antenain'ny Ray aman-dReny

Tsara indrindra sy azo antoka mandrakariva ny manao mahitsy satria mahitsy izany. Tsy tianao va ankehitriny ny hisaintsaina lalina? Ny fisaintsainana mahitsy no fototry ny asa araka ny tokony ho izy. Aoka hovoaninao ny sainao mba hamalianao araka izay andrasan'ny ray aman-dreninao aminao, ka hanao ezaka amim-pahatokiana ianao mba ho tsara indrindra, ka ho hitanao amin'izany fa ny vola nolanina ho anao dia tsy lanilany foana na nampiasaina amin'ny zavatra tsy mety. Manàna fikasana hentitra ny hiara-miasa amin'ny ezaka ataon'ny ray aman-dreny sy ny mpampianatra, ary tratro ny fenitra avo amin'ny fahalalana sy ny toetra. Sahia ny hanao ny marina, ary i Jesôsy hanampy anao hanao ny marina, raha mikatsaka ny hanao izany ianao satria izany no marina. - FCE, t. 248.

Toko 50 - Fanabeazana ho amin'ny Mandrakizay

Nanoratra i Jaona: «*Nanoratra taminareo zotovo abo, satria mahery bianareo, ary mitoetra ao anatinareo ny tenin'Andriamanitra, sady efa naharesy ilay ratsy bianareo.*» Ary nampirisika an'i Timoty i Paoly hananatra ny tanora mba «hahonon-tena». Asandrato ny fanahinareo mba ho tahaka ny an'i Daniela, mpanompon'ny Tompon'ny maro mahatoky sy mijoro. Lanjalanjao tsara ny lalana halehan'ny tongotrareo; satria mijoro eo amin'ny tany masina ianareo, ary ny anjelin'Andriamanitra dia manodidina anareo.

Marina fa tokony hahatsapa ianareo fa tsy maintsy hananika ny farany ambony indrindra amin'ny zana-tohatry ny fanabeazana. Fianarana manana ny lanjany ny filôzôfia sy ny tantara; kanefa

ny fanaovanareo sorona ny fotoanareo sy ny volanareo dia tsy hisy dikany raha toa ka tsy ampiasainareo ny zava-bitanareo ho voninahitr'Andriamanitra sy hanaovan-tsoa ho an'ny taranak'olombelona. Tsy misy dikany ny fahalalana ny siansa raha tsy atao ho tohatra hanatrarana ny fikasana ambony indrindra.

Tsy misy antony ny fanabeazana izay tsy manome fahalalana maharitra mandrakizay. Raha tsy mihazona ny lanitra sy ny hoavy ary ny fiainana tsy mety maty eo anoloanao ianao dia tsy misy lanjany maharitra ny zava-bitanao. Kanefa raha i Jesôsy no Mpampianatra anao, tsy indray mandeha amin'ny herinandro fotsiny, fa isan'andro, isan'ora, dia hahazo ny tsiky avy Aminy ianao amin'ny fikatsahanao hahazo ny fahalalana amin'ny haisoratra. - *FCE, tt. 191,192.*

Toko 51 - Fiofanana Fampiharana

Anisan'ny drafitry ny filazantsara ny fanaovana asan-tanana mahasoa. Ilay Mpampianatra lehibe hodidinin'ny andry rahona, dia nanome tari-dalana ho an'ny Isiraely fa ny tanora rehetra dia tokony hampianarina asan-tanana mahasoa. Koa noho izany dia fomban'ny Jiosy, na ny antokon'olona mahantra na ny manankarena, ny mampianatra ny zanany lahy sy ny zanany vavy asan-tanana mahasoa, koa raha mitranga ny toe-javatra sarotra, dia tsy hiantehitra amin'ny hafa izy ireo fa ho afaka ny hanome izay ilain'ny tenany. Nety ho nampianarina ny haisoratra izy ireo, kanefa dia tsy maintsy nofanina ihany koa tamin'ny taozavatra sasantsasany. Noheverina ho ampahany tsy maintsy ilaina amin'ny fanabeazana azy ireo izany.

Fanabeazana Mirindra

Ankehitriny, tahaka ny tamin'ny andron'ny Isiraely, ny tanora rehetra dia tokony hampianarina ireo adidin'ny fiainana andavanandro. Ny tsirairay dia tokony hahazo fahalalana amin'ny

sampan'asan-tanana izay raha ilaina dia hahafahany mivelona. Tena ilaina izany; tsy hoe fiarovana azy amin'ny faharatsian'ny fiainana fotsiny ihany, fa ho amin'ny fivelaran'ny vatana, saina, fanahy ihany koa. Na dia azo antoka aza fa ny olona anankiray dia tsy mila ny hiantehitra amin'ny asan-tanana mba hivelomany dia tokony hianatra ny hiasa ihany izy. Raha tsy misy ny fanazaran-tena ara-batana dia tsy hisy na dia iray aza afaka ny hanana toe-batana tomady sy fahasalamana matanjaka; ary ny fifehezan-tena amin'ny asa voalanjalanja tsara dia tena ilaina amin'ny fahazoana saina matanjaka sy mavitrika ary toetra mendrika.

Ireo mpianatra izay nahazo fahalalana tamim-boky fa tsy nahazo fahalalana teo amin'ny asa fampiharana dia tsy afaka ny hilaza ho nahazo fanabeazana mirindra. Ny hery izay tokony ho natokana tamin'ny fandraharahana tamin'ny lafiny maro dia natao tsirambina. Tsy hoe fampiasana ny ati-doha fotsiny ny fanabeazana. Ny fampiasam-batana dia anisan'ny fiofanana tena ilain'ny tanora rehetra. Ampahana fanabeazana manan-danja no banga raha tsy nampianarina ny fomba hirotsahana an-tsehatra amin'ny asan-tanana mahasoana ny mpianatra.

Ny fampiasana mahasalama ny vatana manontolo dia hanome fanabeazana izay mivelatra sy mora azo. Ny mpianatra rehetra dia tokony hanokana ampaham-potoana isan'andro hanaovana asan-tanana. Izany fahazarana mazoto miasa izany dia ho voakolokolo ary hampirisika ny toe-tsain'ny fahazakan-tena, izay ho fiarovana ny tanora amin'ny faharatsiana maro sy ny fomba fanao mampietry izay matetika vokatry ny hakamoana. Ary izany rehetra izany dia fifikirana amin'ny tanjona fototry ny fanabeazana; satria amin'ny fampirisihana hiasa, ny fahazotoana, ny fahadiovana, dia manjary mifandrindra amin'ny Mpamorona antsika isika.

Ny Tombontsoan'ny Asa Mahasoa

Ny tombontsoa lehibe indrindra dia tsy azo amin'ny fanatanjahan-tena izay heverina ho toy ny lalao na fampiasan-tena tsotra fotsiny. Misy tombontsoa ny eny amin'ny rivotra madio, ary koa ny fampiasana ny hozatra; kanefa aoka ny hery mitovy amin'izany hampiasaina amin'ny fanatanterahana asa mahasoa, ary dia ho bebe kokoa ny tombontsoa azo. Ho tratra ny fahatsapana fahafaham-po; satria izany fampiasan-tena izany dia hitondra miaraka aminy ny fahatsapana fa misy ilana azy ary ny fankasitrahan'ny feon'ny fieritreretana amin'ny adidy vita araka ny tokony ho izy.

Tsy tokony handao ny sekolintsika ny mpianatra raha tsy manana fanabeazana mahomby, koa rehefa tsy maintsy miantehitra amin'ny tenany izy dia hanana fahalalana izay azony ampiasaina, ary tena ilainy amin'ny fahombiazany eo amin'ny fiainany. Tena ilaina ny fianarana matotra sy amim-pahazotoana, tahaka izany koa ny fahamatorana sy fahazotoana eo amin'ny asa mafy. Tsy tena ilaina ny lalao. Ny fanokanana ny hery ara-batana amin'ny lalao dia tsy manampy amin'ny fananana saina voalanjanja tsara. Raha ny fotoana ampiasaina amin'ny fampiasan-tena arabatana, izay tsikelikely lasa tsy mahonon-tena, no ampiasaina amin'ny asan'i Kristy dia hitoetra eo amin'ny Mpiasa ny fitahian'Andriamanitra.

Ny fifehezan-tena amin'ny asa andavanandro, izay azo amin'ny fampiarahana ny asa vatana sy ny asa saina, dia hamamian'ny fieritreretana fa manofana tsaratsara kokoa ny saina sy ny vatana amin'ny fanatanterahana izay nokendren'Andriamanitra hataon'ny olona. Arakaraka ny ahafantaran'ny tanora tanteraka ny fomba hanatanterahana ireo adidy amin'ny asa andavanandro no hahazoany fifaliana bebe kokoa isan'andro isan'andro satria misy ilan'ny hafa azy ireo. Mihamivelatra ny saina nobeazina

hankafy ny asa mahaso; amin'ny alalan'ny fanazarana sy ny fifehezan-tena no mamboatra antsika ho mahaso; satria nahazo fahalalana tena ilaina mba hahatonga ny manana azy ho fitahiana ho an'ny hafa.

Tsy nahita fotoana iray teo amin'ny fiainan'i Kristy aho izay natokany tamin'ny filalaovana sy fanalana andro. Izy no Mpanabe lehibe amin'izao fiainana izao sy amin'ny fiainana ho avy; kanefa dia tsy nahita aho na dia fotoana iray fotsiny aza izay nampianarany ny mpianatra mba hirotsaka an-tsehatra amin'ny lalao mba hahafahana mampiasa vatana (...)

Mianatra Mahandro

Ny tanora lahy sy vavy dia tokony hampianarina hahandro amimpitsitsiana, sy tsy hampiasa hena. Aoka tsy hisy fampirisihana omena amin'ny fikarakarana sakafo izay misy fangarony nofombiby na dia kely aza satria mitondra any amin'ny fahamaizinana sy ny tsy fahalalan'i Egipta izany, fa tsy ho amin'ny fahadiovan'ny fanavaozana ara-pahasalamana.

Ny vehivavy indrindra indrindra dia tokony hianatra hahandro. Ampahany inona amin'ny fanabeazana ny zazavavy no zavadehibe noho izany? Na inona na inona toe-javatra mety hiseho aminy eo amin'ny fiainana dia ity no fahalalana izay azony ampiasaina andavanandro (...)

Eny amin'ny Saha Misiônera

Ny fanabeazana amin'ny lafiny rehetra eo amin'ny fiainana andavanandro no hahatonga ny tanorantsika ho mahaso rehefa mandao ny sekoly izy ireo ka mandeha any amin'ny firenen-kafa. Tsy ilain'izy ireo ny hiankina amin'ny olona izay handehanany mba hahandro sy hanjaitra ho azy ireo, na hamboatra ny trano

onenany. Ary ho be kokoa ny hery miasa mangina avy amin'izy ireo raha toa ka afaka ny haneho izy ireo fa afaka hanabe ny tsy mahalala ny fomba hiasana amin'ny fomba fiasa tsara indrindra sy mahavokatra be indrindra. Vola kelikely kokoa no ilaina angonina hanohanana ny misiônera toy izany, satria nampiarahiny amin'ny fianarana nataony ny fampiasana ho amin'ny tsara indrindra ny heriny ara-batana, tamin'ny asa mahaso sy ilaina andavanandro. Tena hankasitrahana izany any amin'ny toerana izay sarotra ny fahazoam-bola. Haneho izany fa ireo misiônera ireo dia afaka ny ho tonga mpanabe amin'ny fampinarana ny fomba fiasana. Ary na aiza na aiza mety halehany, izay rehetra mety ho azony amin'izany fomba izany dia hanome laza azy. - *CTPS*, tt. 307-314.

Toko 52 - Ny Fahatokiana eo amin'ny Mpianatra

Ireo mpianatra izay milaza ho tia an'Andriamanitra sy mankatò ny fahamarinana dia tokony hanana izany fifehezan-tena sy herin'ny fitsipi-piainana ara-pivavahana izany izay hahatonga azy ireo ho afaka ny hitoetra tsy azo hozongozonina eo anivon'ny fakampanahy, ary hijoro ho an'i Jesôsy ao an-tsekoly, manodidina ny tranony, na aiza na aiza mety hisy azy. Ny fivavahana dia tsy natao hotafina fotsiny tahaka ny akanjobe ao an-tranon'Andriamanitra. Tokony hampiavaka ny fiainana manontolo ny fitsipi-piainana ara-pivavahana.

Ny Toetra sy ny Fitondran-tena

Ireo izay nisotro tao amin'ny loharanon'ny fiainana dia tsy tokony, tahaka izao tontolo izao, haniry fatratra ny fiovana sy ny fahafinaretana. Eo amin'ny fitondran-tenany sy ny toetrany no ahitana ny fitsaharana sy ny fiadanana ary ny fahasambaran'izay hitany tao amin'i Jesôsy amin'ny alalan'ny fametrahana eo an-Tongony isan'andro isan'andro ny fahasahiranana-tsaina sy ny enta-mavesatra. Hasehon'izy ireo fa ny lalan'ny fankatoavana sy ny adidy no misy ny fahafaham-po, eny, fifaliana. Hampiasa hery

miasa mangina eo amin'ireo mpianatra namany izay hanakoako manerana ny sekoly manontolo ny olona toy izany (...)

Raki-tsarobidy tsy hay tombanana ny tanora izay mazoto sy mahatsapa andraikitra ary mahatoky ao an-tsekoly. Mijery amim-pitiavana azy ny anjelin'ny lanitra, ary voarakitra ao amin'ny bokiben'ny lanitra ny asam-pahamarinana rehetra, ny fakam-panahy voatohitra rehetra, ny faharatsiana rehetra noresena. Mametraka fototra tsara ny amin'ny fotoana ho avy izy mba hahazoany ny fiainana mandrakizay.

Miankina betsaka amin'ny tanora kristianina ny fitehirizana sy ny fitohizan'ny toeram-pampianarantsika izay nokendren'Andriamanitra ho fitaovana hampandrosoana ny Asany. Tsy mbola nisy mihitsy vanim-potoana noho izao izay ny vokatra tena manana ny lanjany dia niankina tamin'ny taranaka anankiray. Noho izany, endrey manao ahoana ny maha-zavadehibe ny tokony hanofanana ny tanora ho amin'izany asa lehibe izany, mba hahafahan'Andriamanitra mampiasa azy ireo ho toy ny Fitaovany! Manan-javatra takina amin'izy ireo izay ambony indrindra noho ny zavatra hafa rehetra ny Mpanao azy.

Ny Lanjan'ny Fitsipi-Pifehezana ao an-tSekoly

Mankarary fo ny toetra tsy miraharaha sy tsy hay fehezina ananan'ny tanora maro ankehitriny eo amin'izao tontolo izao. Raha mba afaka mahita ny tanora fa amin'ny fileferana amin'ireo lalàna sy fitsipika ao amin'ny toeram-pampianarantsika dia tsy manao afa-tsy izay hanatsarana ny toerana misy azy eo amin'ny farahamonina izy ireo, hanandratra ny toetra, hahamendrika ny saina, ary hampitombo ny fahasambaran'izy ireo, tsy hikomy amin'ireo fitsipika sy ireo zavatra takina, ary tsy hirotsaka antsehatra amin'ny famoronana fisalasalana sy fitsikerana hanohitra izany toeram-pampianarana izany.

Amin-kery sy amim-pahatokiana no tokony hanatanterahana izay takina amin'izy ireo; ary ho antoka ho amin'ny fahombiazana izany. Ny tanora izay tsy nahita fahombiazana mihitsy teo amin'ny adidy mahazatra eo amin'ny fiainana dia tsy ho voaomana ihany koa handray anjara amin'ny adidy ambonimbony kokoa. Azo amin'ny alalan'ny olana, fahadisoam-panantenana, fifehezantena hentitra, sy vavaka mafana irery ihany ny fanandramana ara-pivavahana. Ireo dingana rehetra mankany an-danitra dia tsy maintsy raisina tsirairay avy ihany, ary ny dingana mandroso rehetra dia manome hery ho amin'ny manaraka. - *CTPS*, *tt.* 98-100.

Toko 53 - Ireo Tombontsoa azon'ny Mpianatra Hararaotina

Ry mpianatra, miaraha miasa amin'ny mpampianatra anareo. Hanome fanantenana sy risi-po ho azy ireo ianao raha manao izany. Manampy azy ireo ianao no sady manampy ny tenanao ihany koa mba handroso. Tsarovy fa miankina betsaka aminao ny hahafahan'ny mpampianatra manampy anao, sy ny hampahomby ny asany. Amin'ny heviny ambony indrindra dia ianao no mpianatra, izay mahita an'Andriamanitra ao ambadiky ny mpampianatra, ary ny mpampianatra miara-miasa Aminy.

Mandalo faingana ny tombontsoa azonao hararaotina. Tsy manana fotoana holanina amin'ny fanomezana fahafinaretana ny tena ianao. Rehefa miezaka amin-kafanam-po ny hahomby ihany ianao vao hahazo ny tena fahasambarana. Sarobidy ireo tombontsoa fanararaotra omena anao mandritra ny fotoana laninao any an-tsekoly. Ataovy ho tanteraka araka izay azo atao ny fiainanao amin'ny maha-mpianatra anao. Indray mandeha ihany no andalovanao amin'izany lalana izany. Ary mijanona miaraka aminao izany na ho fahombiazana ny asanao na tsy ho fahombiazana. Raha toa ka mahomby amin'ny fahazoana ny

fahalalana ara-Baiboly ianao dia manangona haren-tsarobidy izay hozaraina.

Manampy ny Hafa

Raha manana mpiara-mianatra izay tsy maharaka ianao, hazavao aminy ny lesona izay tsy azony. Hanampy ny fahatakarana anananao izany. Mampiasà teny tsotra. Ambarao ny hevitrao amin'ny fomba fitenenana mazava sy mora azo.

Manampy ny mpampianatra ianao, amin'ny fanampiana ny mpiara-mianatra aminao. Ary mazàna ny saina izay toa dondrona dia hahazo ny hevitra malaky kokoa avy amin'ny mpianatra namany noho ny avy amin'ny mpampianatra. Izany no fiarahamiasa ankasitrahan'i Kristy. Mijoro eo anilanao ilay Mpampianatra Lehibe, hanampy anao mba hanampiana ireo izay tsy maharaka. Mety hanana tombontsoa azo hararaotina ianao ao amin'ny fiainan-tsekolinao, hilazana amin'ny mahantra sy ny tsy mahalala ireo fahamarinana mahafinaritry ny tenin'Andriamanitra. Ampiasao tsara ny tombontsoa fanararaotra rehetra toy izany. Hotahin'ny Tompo ny fotoana rehetra lany amin'izany fomba izany. - *TFC*, tt. 275, 276.

Fifehezana Tanteraka ny Zavatra Fototra

Aza mionona amin'ny filamatra ambany. Aoka ho azonao antoka rehefa mamonjy sekoly, fa ao an-tsainao ny fikendrena mendrika sy masina. Mandehana satria maniry ianao ny hahatonga ny tenanao ho sahaza ny asa fanompoana ao amin'ny tanimboaloboky ny Tompo. Ataovy izay rehetra azonao atao hahatrarana izany fikendrena izany. Ianao no afaka hanao zavatra bebe kokoa ho an'ny tenanao noho izay azon'ny hafa atao ho anao. Ary raha manao izay rehetra azonao atao ho anao ianao, dia enta-mavesatra manao ahoana re no hoesorinao

amin'ny tompon'andraikitra voalohany ao an-tsekoly sy ireo mpampianatra!

Mialoha ny hiezahana hianatra ny sampana ambonimbony kokoa amin'ny fahalalana ny literatiora, aoka ho azonao antoka fa azonao tanteraka ireo fitsipika tsotra amin'ny fitsipi-pitenenana, sy nianatra ny hamaky teny sy hanoratra ary hanonona araka ny tokony ho izy (...).

Aza mandany fotoana amin'ny fianarana izay zavatra tsy hisy ampiasanao azy amin'ny fiainanao ao aoriana. Tsy aleo ve aloha mianatra miteny Anglisy tsara toy izay hiezaka hahazo fahalalana ireo mpanoratra klasika. Mianara ny fomba fihazonana kaonty. Makà fahalalana amin'ireo fianarana izay hanampy anao mba hahasoa na aiza na aiza alehanao. - *CTPS*, tt. 218,219.

Toko 54 - Fiofanana amin'ny Asa Fanompoana

Raha heverina ny fahamarinana izay nomen'Andriamanitra dia mahatalanjona fa vitsy ireo tanora lahy sy vavy izay mangataka manao hoe: «Tompo ô inona no tianao hataoko?» Fahadisoana mahatsiravina ny mihevitra fa raha tsy nanapa-kevitra ny hanolotena ho amin'ny asa fanompoana ny tanora iray dia tsy misy ezaka manokana takina aminy mba hahatonga azy ho mendrika ny Asan'Andriamanitra. Na inona na inona mety ho fiantsoana anao, tena ilaina ny hanatsaranao ny fahafaha-manao anananao amin'ny alalan'ny fianarana amim-pahazotoana.

Tokony hampirisihina ny tanora lahy sy vavy mba hankasitraka ny fitahiana nalefan'ny lanitra amin'ny tombontsoa fanararaotra ho tonga mahafehy tena tsara sy marani-tsaina. Tokony hohararaotiny ny tombontsoa amin'ny fananana sekoly izay najoro hikendry ny fizarana ny fahalalana tsara indrindra. Fahotana ny hakamoana sy ny tsirambina mikasika ny fahazoana

fanabeazana. Fohy ny fotoana, koa noho izany dia ilaina bebe kokoa ny fampiasana ho amin'ny tsaratsara kokoa ireo fotoana mety sy tombontsoa azo hararaotina miseho satria ho avy tsy ho ela ny Tompo hamarana ny tantaran'ny tany.

Atokàny ho an'Andriamanitra ny Fahafaha-Manao

Tokony hametraka ny tenany ao amin'ny sekolintsika ny tanora lahy sy vavy, eo amin'ny fantsona izay mety hahazoana ny fahalalana sy ny fifehezan-tena. Tokony hanokana ny fahafaha-manao ananany ho an'Andriamanitra, ho tonga mpianatra mazoto ny Baiboly mba hampahatanjaka azy hanohitra ny fampianaran-diso, ary tsy ho voatarika ho any amin'ny fahadisoan'ny ratsy fanahy izy ireo; satria amin'ny fandinihana amim-pahazotoana sy fahamatorana ny Baiboly no hahazoantsika ny fahalalana ny atao hoe fahamarinana. Amin'ny alalan'ny fampiharana ny fahamarinana izay efa fantatra no itomboan'ny hazavana izay hamirapiratra eo amintsika avy amin'ny Soratra Masina (...)

Ireo izay tena manokan-tena marina ho an'Andriamanitra dia tsy hiditra ao amin'ny asa atosiky ny hery manosika mitovy amin'izay mitarika ny olona hirotsaka an-tsehatra amin'ny fandraharahana eo amin'izao tontolo izao, izay ivelomana fotsiny ihany, fa hiditra ao amin'ny asa izy ireo ka tsy hamela ny fiheveran'izao tontolo izao hifehy azy ireo amin'ny fahatsapana fa masina ny Asan'Andriamanitra.

Fiomanana ho amin'ny Zavatra Mety Hiseho amin'ny Hoavy

Tokony homena fampitandremana izao tontolo izao, ary tsy tokony hionona amin'ny fahalalana ivelambelany fotsiny ny fahamarinana. Tsy fantatrao izay andraikitra mety hiantsoana anao. Tsy fantatrao hoe aiza no mety hiantsoana anao hijoroanao ho vavolombelon'ny fahamarinana. Maro no tsy maintsy hijoro

eny amin'ny lapan'ny antenimiera, ny sasany tsy maintsy hijoro eo anoloan'ny mpanjaka sy ireo avara-pianarana eo amin'ny tany mba hamaly ny amin'ny finoany.

Ireo izay manana fahatakarana ivelambelany fotsiny ny fahamarinana dia tsy ho afaka hamelabelatra mazava tsara ny Soratra Masina, ary hanome antony voafaritra tsara ny amin'ny finoany. Ho sahiran-tsaina izy ireo ary tsy ho mpiasa tsy mahazo henatra. Aoka tsy hisy hihevitra na dia iray aza fa tsy ilainy ny hianatra satria izy tsy natao hitory eo amin'ny latabatra masina. Tsy fantatrao izay zavatra mety hotakin'ny Tompo aminao.

Tena toe-javatra mampalahelo fa ny fandroson'ny asa dia voasakan'ny tsy fahampian'ny mpiasa nahavita fianarana izay nofanina ho afaka hitana toeram-pahatokiana. Hanaiky olona an'arivony hiasa ao amin'ny Sahany fijinjana lehibe ny Tompo, kanefa maro no tsy nahomby tamin'ny fanomanana ny tenany ho mendrika ny asa. Kanefa ireo rehetra izay tia ny asan'i Kristy, izay nanolotra ny tenany ho miaramila ao amin'ny tafiky ny Tompo, dia tokony hametraka ny tenany amim-pahatokiana eo amin'ny toeram-piofanana. Toa tsy midika inona ho an'ireo izay milaza ho mpanaraka an'i Kristy ny fivavahana; tsy sitrapon'Andriamanitra na dia indray mandeha aza ny hitoerana ao amin'ny tsy fahalalana rehefa napetraka ho azo tratarina ny fahendrena sy ny fahalalana. - *FCE, tt. 216, 217.*

Voalanjalanjan'ny Fitsipi-Piainana Tsara

Tsy marina ny hoe ny tanora mahira-tsaina ihany no nahazo fahombiazana lehibe indrindra. Impiry impiry ny olona manan-talenta sy nahavita fianarana no napetraka teo amin'ny toeram-pahatokiana kanefa dia hita fa tsy nahomby. Toa nanana ny endriky ny volamena izay namirapiratra teo aminy izy kanefa rehefa nosedraina dia hita fa ankoso-bolamena.

Tsy fahombiazana no vitany teo amin'ny asany noho ny tsy fahatokiana. Tsy nazoto niasa sy tsy nanana faharetana na fikirizana izy ireo, tsy nandeha hatramin'ny farany amin'izay zavatra ataony. Tsy tiany ny hanomboka amin'ny farany ambany amin'ny zana-tohatra, ary amin'ny asa amim-paharetana hiakatra tsikelikely mandra-pahatongany any amin'ny fara tampony. Mandeha amin'ny kilalaon'afo (fahazavan-tsaina mitselaka) izay narehitry ny tenany izy ireo. Tsy miankina amin'ny fahendrena izay Andriamanitra irery ihany no afaka hanome azy izy ireo. Ny tsy fahombiazany dia tsy hoe tsy nanana fanambinana izy ireo, fa noho ny tsy fahafehezana ny saina. Tsy tsapany fa tombambidy ho azy ireo ny tombony teo amin'ny fanabeazana azony, ary dia tsy nandroso araka izay tokony ho fandrosoany teo amin'ny fahalalana ny fivavahana sy ny siansa izy. Ny sainy sy ny toeny dia tsy voalanjanja tamin'ny fitsipi-piainana ambonin'ny fahamarinana. - *FCE, t. 193.*

Toko 55 - Faniriana Lalina ny Hanatsara

Raha ny tsirairay no mahatsapa fa mbola hampamoahin' Andriamanitra izy ny amin'ny hery miasa mangina avy amin'ny tenany manokana dia tsy halaina mihitsy izy ireo, fa hikolokolo ny fahaiza-manao ananany sy hanofana ny heriny rehetra mba hahafahany manompo Azy, izay nividy azy tamin'ny ran'ny Tenany.

Ny tanora manokana dia tokony hahatsapa fa tsy maintsy manofana ny sainy, ary handray ireo tombontsoa fanararaotra rehetra mba ho tonga marani-tsaina, mba hahatonga azy ireo ho azo ekena eo amin'ny asa fanompoana Azy izay nanome ny ainy sarobidy ho azy ireo izy ireo. Ary aoka tsy hisy na dia iray aza hanao fahadisoana hihevitra ny tenany ho nahita fanabeazana tsara ka tsy mila intsony ny fianarana ny boky na ny natiora. Aoka ny rehetra hanararaotra ny tombontsoa rehetra omen'ny

fitondran'Andriamanitra azy, mba hahazoana izay rehetra mety ho azony ao amin'ny fanambarana na ny siansa.

Tokony hianatra ny hametraka amin'ny toerana sahaza azy ireo hery izay nomen'Andriamanitra antsika isika. Raha ilain'ny tanora ny manomboka amin'ny zana-tohatra farany ambany indrindra dia tsy tokony ho kivy izy, fa hanana finjavana ny hiakatra amin'ny zana-tohatra tsirairay mandra-pandrenesany ny feon'i Kristy manao hoe: Anaka, miakara ambonimbony kokoa. «Tsara izany ry mpanompo tsara sady mahatoky, nahatoky tamin'ny kely hianao dia hotendreko ho mpanapaka ny be: Midira amin'ny fifalian'ny Tomponao.» - *FCE, t. 213.*

Toko 56 - Ny Tena Fahendrena Marina

Mety hahazo ny fanabeazan'ny tany ambony indrindra ny tanora lahy sy vavy, kanefa dia mety tsy hahalala na inona na inona mikasika ireo fitsipika fototra voalohany izay hahatonga azy ireo ho vahoaky ny fanjakan'Andriamanitra. Tsy afaka hanomana na iza na iza ho amin'ny fanjakan'ny lanitra ny fianarana avy amin'olombelona. Ny vahoaky ny fanjakan'Andriamanitra dia tsy vita amin'ny alalan'ny endrika ivelany sy ny fombafomba fanao, na amin'ny fianarana lavitra ezaka ireo boky. «*Ary izao no fiainana mandrakizay dia ny mahafantatra Anao, Izay Andriamanitra tokana sady marina, sy Jesosy Kristy, Izay efa nirahinao.*»

Ny Baiboly sy ny Siansa

Ilaina ianarana isan'andro ny Soratra Masina ao amin'ny Testamenta Taloha sy ny Testamenta Vaovao. Ny fahalalana an'Andriamanitra sy ny fahendren'Andriamanitra dia tonga ao amin'ireo mpianatra izay mitozo amin'ny fianarana ny Fombany sy ny Asany. Ny Baiboly no natao ho fahazavantsika, mpanabe antsika. Rehefa mianatra ny hino ny tanora fa Andriamanitra

no nandefa ny ando sy ny orana ary ny tara-masoandro avy any an-danitra, izay mahatonga ny zava-maniry handrobona; rehefa tsapany fa avy Aminy ny fitahiana rehetra, ary tokony ho Azy ny fisaorana sy ny fiderana, dia ho voatarika izy ireo hankasitraka an'Andriamanitra amin'ny lalany rehetra, ary hanatanteraka amim-pahatokiana ireo adidiny isan'andro isan'andro; ao amin'ny fisainany rehetra Andriamanitra (...)

Tanora maro, rehefa miresaka mikasika ny siansa, no miseho ho mahay mihoatra noho izay voasoratra; miezaka izy ireo ny hanazava amin'ny alalan'ny zavatra izay mety ho takatry ny fahalalany voafetra ny fomba sy ny asan'Andriamanitra. Tsy fahombiazana mahonena no vokatr'izany rehetra izany. Mifanaraka tanteraka ny tena siansa marina sy ny avy amin'ny tsindrimandry. Zavatra mahaleotena tsy miankina amin'Andriamanitra ny siansa diso. Tsy fahalalana feno fihamboana izany.

Iray amin'ireo faharatsiana lehibe indrindra izay miaraka amin'ny fikatsahana fahalalana, ny fikarohan'ny siansa, dia ireo izay mirotsaka an-tsehatra amin'izany fikarohana izany matetika dia tsy mahita ny maha-avy amin'Andriamanitra ny fivavahana madio sy tsy nolotoina. Ireo olon-kendrin'izao tontolo izao dia miezaka ny hanazava, amin'ireo foto-kevitra siantifika, ny hery miasa manginan'ny Fanahin'Andriamanitra eo amin'ny fo. Ny fandrosoana kely indrindra amin'izany zotra izany dia hitarika ny saina ho amin'ny fivorovoroan'ny fisalasalana. Zava-miafin'ny toe-panahy araka an'Andriamanitra tsotra fotsiny ny fivavahan'ny Baiboly; tsy misy sain'olombelona afaka hahatakatra izany amin'ny fahafenoany, ary ny fo tsy nohavaozina indray dia tsy afaka mihitsy hahatakatra izany.

Ampianarin'Andriamanitra

Tsy ho lasa malemy saina na tsy hahavita ny tokony hataony ny tanora amin'ny fanokanana ny tenan'izy ireo ho amin'ny

asa fanompoana an'Andriamanitra. Ho an'ny maro, midika ho fahalalana ny boky ny fanabeazana; kanefa «*Ny fahatahorana an'i Jehovah no fiandohan-pahendrena.*» Ny ankizy kely indrindra izay tia sy matahotra an'Andriamanitra no lehibe kokoa eo imasony noho ny olona manan-talenta sy manam-pahaizana indrindra izay manao tsirambina ny mikasika ny famonjena ny tenany manokana. Ny tanora izay manokana ny fony sy ny fiainany ho an'Andriamanitra dia mametraka ny tenany hifandray amin'ilay Loharanon'ny fahendrena sy fahatsarana rehetra.

Raha tsy maniry afa-tsy ny hianatra amin'ilay Mpampianatra avy any an-danitra, tahaka ny nataon'i Daniela, ny tanora dia hahafantatra ho an'ny tenany fa ny fahatahorana an'Andriamanitra tokoa no fiandohan'ny fahendrena. Rehefa nametraka ny fototra azo antoka toy izany, tahaka an'i Daniela dia ho azon'izy ireo atao ny hamadika ireo tombontsoa sy ireo fotoana azo hararaotina ho amin'ny tsara indrindra, ary hanandratra azy ireo amin'izay mety ho haavo ny fahalalana ara-tsaina. Natokana ho an'Andriamanitra, ary manana ny fiarovan'ny fahasoavany sy ny hery miasa mangina mamelombelona avy amin'ny Fanahiny Masina, no hanehoan'izy ireo ny herin'ny fahazavan-tsaina lalindalina kokoa noho ny an'izao tontolo izao.

Fahazoana fanabeazana diso ny fianarana ny siansa amin'ny alalan'ny fanazavan-kevitra izay napetraky ny olona amin'izany. Ny fianarana amin'Andriamanitra, sy Jesôsy Kristy izay nirahiny no fianarana ny siansan'ny Baiboly. Hahita an'Andriamanitra eo amin'ny fitondrany sy ny dingana rehetra amin'ny fanabeazana ny madio am-po. Ho tsapan'izy ireo ny voalohany amin'ny fahatongavan'ny fahazavana izay mitaratra avy amin'ny seza fiandrianan'Andriamanitra. Natao ho an'izay mandray ny tara-pahazavana voalohany amin'ny fahalalana ara-panahy ny fifandraisana amin'ny lanitra.

Ireo mpianatra ao amin'ny sekolintsika dia natao hihevitra ny fahalalana an'Andriamanitra ho ambonin'ny zavatra hafa rehetra. Amin'ny alalan'ny fandinihana ny Soratra Masina irery ihany no ahafahana mahazo izany fahalalana izany. *«Fa ny teny ny amin'ny bazo fijaliana dia fahadalana amin'izay ho very, fa herin'Andriamanitra kosa amintsika izay bovonjena. Fa voasoratra hoe: Hofoanako ny fabendren'ny hendry. Ary holaviko ny fahalalan'ny mahalala (...) Fa ny fahadalan'Andriamanitra dia hendry nobo ny olona ary ny fahalemen'Andriamanitra mahery nobo ny olona (...) Fa avy aminy no nanaovana anareo ho ao amin'i Kristy Jesosy, izay nataon'Andriamanitra fabendrena sy fahamarinana sy fahamasinana ary fanavotana ho antsika; araka ny voasoratra hoe: Izay mirehareba, aoka Jehovah no reharebany»* 1 Kôr. 1:18,19,25,30,31. - YI, 24 Nôv. 1903.

Toko 57 - Mametraha Filamatra Ambony

Irin'Andriamanitra ny hampiasantsika ireo tombontsoa fanararaotra rehetra hahazoana miomana ho amin'ny Asany. Andrasany amintsika ny hampiasana ny herintsika rehetra ho amin'ny fanatanterahana izany, ary ny hahatsapan'ny fonsika mandrakariva ny fahamasinana sy ny maha-zava-dehibe mahatahotra izany andraikitra izany.

Maro amin'ireo izay nofanina hanao asa tsara indrindra no kely ny zava-bitany satria kely no ezahiny hatao. An'arivony no mamakivaky ny fiainana tahaka ireny hoe tsy manana antony lehibe izay ivelomany ireny, tsy misy filamatra ambony hotratrarina. Ny anton'izany dia manambany tena izy ireo. Nandoa ny vidy tsy manam-petra ho antsika i Kristy, ary araka izany vidy naloany izany no aniriany antsika hanome tombambidy ny tenantsika.

Aoka isika tsy hionona amin'ny fanatrarana ny filamatra ambany. Isika dia tsy mbola tonga eo amin'izay tokony hisy antsika na izay

sitrapon'Andriamanitra hisiantsika. Nomen'Andriamanitra hery hoenti-mandanjanja isika, tsy hitomoe-poana, na hivarilavo hanenjika ny zavatra ambanimbany eto an-tany, fa hampivelarina hatramin'ny fara tampony izy ireny, hodiovana, sy hohamasinina sy atao izay hahamendrika azy, ary hampiasaina ho amin'ny fampandrosoana ny tombontsoan'ny Fanjakany.

Manana ny Toetra Maha-Izy Azy

Tsy misy na dia iray aza tokony hanaiky ho fitaovana fotsiny, ampiasain'ny sain'olon-kafa. Nomen'Andriamanitra fahafahana ny hisaina sy hanao zavatra isika, ary amin'ny alalan'ny fampiasana izany amim-pitandremana, mikatsaka ny fahendrena avy Aminy, no hahatonga antsika ho afaka hitondra ireo enta-mavesatra. Mijoroa amin'ny toetra maha-izy nomen'Andriamanitra anao. Aoka tsy ho aloky ny olona hafa ianao. Andraso fa ny Tompo dia hiasa ao aminao sy amin'ny alalanao.

Aza mihevitra mihitsy fa ampy izay ny zavatra nianaranao, ary afaka ny maka aina amin'ny ezaka ataonao amin'izay ianao ankehitriny. Ny saina voakolokolo no fandrefesana ny olona. Tokony hitohy mandritra ny androm-piainanao ny fanabeazana; tokony hianatra isan'andro ianao, ary hampihatra ny fahalalana azo.

Fanompoana amin'ny Fo Manontolo

Ny toe-tsaina sy foto-kevitra mitovy amin'izay hoentin'ny olona iray eo amin'ny asany andavanandro no hoentiny mandritra ny fiainany manontolo. Ireo izay maniry anjara asa hatao sy karama voafaritra tsara, ary manantena fa hahita asa mifanaraka tsara aminy ka tsy hohelingelenin'ny fanamboamboarana na fanofanana dia tsy mba olona nantsoin'Andriamanitra hiasa ao amin'ny asany. Ireo izay nianatra ny fomba hanomezana ny kely indrindra araka izay azo atao amin'ny heriny ara-batana sy ara-

tsaina ary ara-panahy dia tsy ho mpiasa izay azony handrotsahana ny fitahiany manana amby ampy. Mifindra amin'ny hafa ny ohatra izay omeny. Ny tombontsoan'ny tena no hery manosika sy mifehy azy. Ireo izay mila arahi-maso, sy tsy manao afa-tsy ny asa izay voatokana ho azy ihany dia tsy mba ho anisan'ireo izay tononina ho tsara sy mahatoky. Ny Mpiasa ilaina dia ireo izay maneho hery, fahitsiana, fahazotoana, ireo izay maniry hanao ireo zavatra rehetra izay ilaina ho vita.

Maro no lasa tsy mahavita ny tokony hataony amin'ny alalan'ny fandosirany ireo andraikitra noho ny fahatahorana ny tsy fahombiazana. Ary amin'izany no tsy hananany tombontsoa amin'ny fahazoana fanabeazana izay vokatry ny fanandramana, izay tsy azon'ny famakiana boky sy ny fianarana ary ireo tombontsoa hafa nananany omena azy ireo.

Afaka mamolavola ny toe-javatra ny olona, fa tsy tokony havela ny toe-javatra no hamolavola ny olona. Tokony horaisina ho toy ny fitaovana hiasana ny toe-javatra. Isika no natao hifehy azy ireny fa tsy izy ireny no avela hifehy antsika.

Ny olona matanjaka dia ireo izay nahay nisedra fanoherana sy fanakanana ny amin'izay kasainy hatao. Tamin'ny alalan'ny fampiasany ny hery rehetra ananany no nahafahan'izy ireny nanaporifo fa fitahiana ho azy ireo ireny sakana ireny. Nahazo fahazakan-tena izy ireny. Ny zava-tsarotra sy ny fahaverezan-kevitra no nitarika azy hampiasa ny fahatokiana an'Andriamanitra, ary izany fijoroana tsy azo hozongozonina izany no nampivelatra ny heriny. - *Ministry of Healing*, tt. 498-500.

Manao izay Ahazoana ny Tsara Indrindra eo amin'ny Fiainana

Raha toa ka tombontsoa lehibe ny fanabeazana tsara raha ampiarahina amin'ny fanoloran-tenan'izay manana azy, dia

tsy mbola tokony hihevitra ireo izay tsy nanana tombontsoa tamin'ny fandrantoana fahalalana avo fa tsy afaka ny handroso eo amin'ny fiainana ara-tsaina sy ara-panahy izy. Raha ampiasainy amin'ny fara tampony ny fahalalana ananany, raha mikatsaka ny hanangon-javatra ao amin'ny trano fitehirizany isan'andro izy, ary handresy ireo faharatsian-toetra rehetra amin'ny alalan'ny fikolokoloana amim-paharetana ny toetra manahaka an'i Kristy, Andriamanitra dia hanokatra ireo fantsom-pahendrena ho azy ireo, ary dia holazaina amin'izy ireo izay nolazaina mikasika ireo zanaky ny Hebreo fahiny manao hoe: nomen'Andriamanitra fahendrena sy fahazavan-tsaina izy ireo.

FIZARANA FAHENINA

Fanompoana

Amin'ireo tafika mpiasa tahaka ny tanorantsika ireo, voaofana tsara, sy ary fitaovana, dia tsy ho ela dia ho tonga any amin'izao tontolo izao ny hafatr'Ilay Mpamonjy nohomboana tamin'ny hazo fijaliana, nitsangana tamin'ny maty, ary ho avy tsy ho ela! Tsy ho ela dia ho tonga ny farany, - ny fiakaran'ny fahoriana sy ny fijaliana ary ny fahotana! Tsy ho ela dia handray ny lovany «ny marina handova ny tany ka honina eo aminy mandrakizay», izay, «tsy hisy amin'ny mponina ao hilaza hoe marary aho» ary «ny feo mitomany tsy ho re any intsony.» - *CTPS*, t. 555.

Toko 58 - Nantsoina ho Mpiasa ny Tanora

Misy tanora kristianina maro izay afaka ny hanao asa tsara raha hianatra ny lesona eo amin'ny sekolin'i Kristy avy any amin'ilay Mpampianatra lehibe. Na dia hanao tsirambina ny fitadiavana ireo very ny Pasitora sy ny Mpitory ny Filazantsara ary ny Mpampianatra, ny ankizy sy ny tanora dia tsy tokony havela hanao tsirambina ny fankatoavana ny teny.

Aoka ny tanora lahy sy vavy ary ny ankizy handeha hiasa amin'ny anaran'i Jesôsy. Aoka hiray hina ao amin'ny drafitra sy ny fandaminana amin'ny asa atao izy ireo. Tsy afaka ny hanorina tarika mpiasa va ianao, ary hanokana fotoana mba hiarahana mivavaka sy mangataka amin'ny Tompo hanome anao ny fahasoavany, ary hanao asa amim-piraisan-kina? Tokony hila hevitra any amin'ny olona izay tia sy matahotra an'Andriamanitra ianao, sy amin'ireo izay manana fanandramana eo amin'ny asa, fa eo ambany fanetsiketsehan'ny Fanahy Masina dia ho azonao atao ny hamolavola drafitra sy hampivelatra fomba fiasa izay ahafahanao miasa amim-pahazotoana sy ho amin'ny vokatra

azo antoka. Hanampy ireo izay hampiasa ny fahaiza-manao nankinin'Andriamanitra taminy ho fanomezam-boninahitra ny anarany ny Tompo. Moa ve ireo tanorantsika lahy sy vavy izay mino ny fahamarinana ireo tsy ho lasa misiônera velona? (...)

Miasa amim-Pinoana

Raha miasa mafy ho an'ny hafa ianao, dia hiasa ao amin'ny fanahiny ny herin'ny Fanahin'Andriamanitra; satria voavidy tamin'ny ran'ny Zanaka Lahitokan'Andriamanitra izy ireo. Azontsika atao ny ho feno fahombiazana amin'ny fahazoana fanahy izay nahafatesan'i Kristy raha toa ka miankina irery ihany amin'ny fahasoavana sy ny herin'Andriamanitra amin'ny fanaovana ny asa fandresen-dahatra sy fanovana ny fo. Raha mbola maneho amin'izy ireo ny fahamarinan'Andriamanitra ianao, mety hiezaka hihazona ny saina ny tsy finoana sy ny fisalasalana; kanefa aoka ny teny fikasan'Andriamanitra no handroaka ao am-ponao ny fisalasalana rehetra.

Raiso amin'ny teniny Andriamanitra, ary miasa amim-pinoana. Ho avy i Satana miaraka amin'ny soso-keviny mba hahatonga anao tsy hatoky ny tenin'ny Rainao izay any an-danitra; kanefa hevero fa «ota izay rehetra tsy avy amin'ny finoana». Aoka ny finoanao hamakivaky ny aloky ny haizin'i Satana, ary apetraho eo amin'ny seza fiandrianan'ny famindrampo izany, ary aoka tsy hisy na dia fisalasalana iray aza haka toerana. Izany no hany fomba tokana izay hahazoana traikefa, sy hahitana ny porofo mibaribary izay tena ilaina ho an'ny fiadanana sy ny fahatokiana.

Rehefa mitombo ny fanandramanao, dia hanana hafanam-po mitombo sy fitiavana mihamafana amin'ny fanompoana an'Andriamanitra ianao, satria tafaray amin'ny an'i Jesôsy ny tanjona kendrenao. Avy amin'ny Fanahy Masina ny fangorahampo sy fitiavana anananao. Miara-mitondra ny zioga amin'i Kristy ianao, ary mpiara-miasa amin'Andriamanitra. - *YL, 9 Aog. 1894.*

Antso ho amin'ny Fanoloran-Tena an-tSitrapo

Miantso olona hanolo-tena an-tsitrapo izay hijoro tsy azo hozongozonina eo anilany ny Tompo, ary hivoady ny hampiray ny tenany amin'i Jesôsy avy any Nazareta amin'ny fanaovana ny asa rehetra izay ilaina hatao ankehitriny, amin'izao fotoana izao mihitsy. - *FCE, t. 488.*

Toko 59 - Andraikitra amin'ny Fahazoana Fanahy

Andraikitra lehibe no mipetraka eo amin'ny tanora. Betsaka no andrasan'Andriamanitra amin'ny tanora izay miaina ao amin'izao taranaka ankehitriny izay itomboan'ny fahazavana sy ny fahalalana izao. Faniriany ny hampiasa azy ireo hanala ireo fahadisoana sy finoanoam-poana izay mandrakotra ny sain'ny maro. Natao hifehy tena izy ireo amin'ny alalan'ny fanangonana ireo fahalalana sy traikefa rehetra hatramin'ny bitika indrindra. Tazonin'Andriamanitra ho tompon'andraikitra amin'ireo tombontsoa fanararaotra rehetra omen'Andriamanitra azy izy ireo. Miandry ny fiezahana feno fitozoana avy amin'izy ireo ny asa eo anoloany, mba handrosoan'ny asa tsikelikely araka izay takin'ny fotoana.

Raha hanokana ny sainy sy ny fony ho amin'ny fanompoana ny Tompo ny tanora, dia mety hahatratra ny filamatra ambony amin'ny fahombiazana sy hahatonga azy hahasoa ny hafa. Izany filamatra izany no andrasan'ny Tompo hotratrarin'izy ireo. Ny fanaovana ny latsak'izany dia fandavana ny hampiasa hatramin'ny fara tampony ireo tombontsoa fanararaotra nomen'Andriamanitra. Ary hoheverina ho toy ny famadihana an'Andriamanitra izany, - tsy fahombiazana amin'ny fanaovana asa soa ho an'ny taranak'olombelona.

Inona no ataonao ry tanora malala mba hampahafantarana ny hafa ny maha-zava-dehibe ny andraisana ny tenin'Andriamanitra

ho mpitari-dalana, ny hitandremana ny didin'ny Jehôvah? Moa ve ambaranao amin'ny alalan'ny ohatra sy ny fitsipika fa amin'ny alalan'ny fankatoavana ny tenin'Andriamanitra irery ihany no hahavonjy ny olona. Raha hanao izay azonao atao ianao, dia ho fitahiana ho an'ny hafa. Rehefa miasa mafy ho amin'ny tsara indrindra ny fahaiza-manao anananao dia hisokatra eo anoloanao ireo lalana sy tombontsoa azo hararaotina mba hanaovanao misimisy kokoa. - *YL, 1 Jan. 1907.*

Toko 60 - Mijoro ho Vavolombelona ho an'i Kristy

Ireo rehetra izay eo amin'ny laharan'ny Tompo dia natao hanaiky an'i Kristy. «*Hianareo no vavolombeloko, hoy Jehovah*». Ny finoan'ny tena mpino marina dia hiseho miharihary eo amin'ny fahadiovana sy fahamasinan'ny toetra. Miasa amin'ny alalan'ny fitiavana ny finoana ka, manadio ny fanahy ary ny finoana dia hifandrindra amin'ny fankatoavana, fanatanterahana amim-pahatokiana ireo tenin'i Kristy. Fampiharana mandrakariva ny fivavahana kristianina, mampifandrindra izany amin'ireo toe-javatra rehetra eo amin'ny tena fiainana. 'Hianareo no vavolombeloko' Ho an'iza? Ho an'izao tontolo izao; satria ianao dia tonga hitondra miaraka aminao ny hery miasa mangina masina. Tokony hitoetra ao amin'ny fanahinao i Kristy, ary tokony hiresaka ny Aminy ianao ary haneho mibaribary ny fahatsaran'ny toetrany.

Ny Resaka Ataontsika

Ny fivavahana manaraka ny toetr'andro amin'izao fotoana izao dia namolavola tokoa ny toetra ka ny tanora izay milaza ho manaiky an'i Kristy dia zara raha manonona ny Anarany amin'ireo namany. Miresaka mikasika ny lohahevitra maro izy ireo, kanefa ny draf-panavotana sarobidy dia tsy atao ho antondresaka. Amin'ny maha-Kristianina antsika, tsy tokony hovaina ve izany fandehan-javatra izany, ary hilaza «ny hatsaran'Ilay

niantso antsika hiala tamin'ny maizina ho amin'ny fahazavany mahagaga.» Raha mitoetra ao am-po amin'ny alalan'ny finoana i Kristy, dia tsy afaka ny hangina ianao. Raha nahita an'i Jesôsy ianao dia ho tena misiônera marina tokoa, ary ho feno hafanam-po amin'izany lafiny izany; ary avelao hahafantatra ireo izay tsy mankasitraka an'i Jesôsy fa sarobidy ho an'ny fanahinao ny fahitanao Azy, izay nametraka teo imolotrao ny hira vaovao, ny fiderana an'Andriamanitra.

Ry tanora namako, tianao va ny hanombohanao ny fiainana kristianina ho tahaka ny an'ireo izay nohafanain'ny fitiavan'i Jesôsy? Tsy ho fantatrao mihitsy ny habetsahan'ny fahatsarana izay mety ho vitanao amin'ny alalan'ny fitenenana amimpitiavana manohina, ireo teny hentitra mikasika ny famonjena ny fanahin'ireo izay milaza ho tsy zanak'Andriamanitra. Etsy an-daniny tsy ho fantatrao mihitsy raha tsy amin'ny fitsarana hoe firy ireo tombontsoa azo nohararaotina hijoroana ho vavolombelona ho an'i Kristy nefa navelanao handalo fotsiny. Mety tsy ho fantatrao mihitsy eto amin'ity tany ity ny fihetsika tsy voahevitra mety hampidi-doza nataonao tamin'ny fanahy sasantsasany amin'ny alalan'ireo asa tsinontsinona, resaka tsy misy dikany sy hamaivanan-tsaina, izay tsy mifanaraka tanteraka amin'ny finoanao masina.

Mahazo ireo Olon-Tiana

Marina fa mety hahatsapa karazam-pitebitebena ny amin'ny fanahin'ireo izay tianao ianao. Mety hitady izay hanokafana amin'izy ireo ny haren-tsarobidin'ny fahamarinana, ary ao amin'ny finiavanao dia mety handatsa-dranomaso ny amin'ny famonjena azy ireo; kanefa rehefa toa tsy misy fiantraikany afa-tsy kely fotsiny ny teny ataonao, ary toa tsy misy valiny hita taratra ny fivavahanao, saika hanome tsiny an'Andriamanitra ianao fa toa tsy mitondra vokatry ny asa mafy ataonao. Tsapanao

fa toa manana hamafisam-po manokana ireo malalanao, ary tsy misy valiny ny ezaka ataonao. Kanefa mba efa nihevitra tamim-pahamatorana ve ianao fa mety ho ao amin'ny tenanao ny fahadisoana? Efa noheverinao ve fa arodanao amin'ny tanana ila izay ezahinao hajoro amin'ny tanana iray hafa?

Amin'ny fotoana izay hamelanao ny Fanahin'Andriamanitra mba hanana ny hery hifehy anao, sy amin'ny fotoana hafa izay nandavanao ny finoanao tamin'ny fomba fanaonao, ary nanimba ny asanao tamin'ireo olon-tianao; tamin'ny alalan'ny fomba fanaonao no nahatonga ny ezaka rehetra nataonao ho azy ireo tsy hisy vokany. Ny toetrao, ny teny tsy miloaka avy aminao, ny fomba fanaonao, ny toe-tsainao sorena, ny tsy fahampian'ny hanitry ny Kristianina eo aminao, ny tsy fahampian'ny aimpanahinao, ny endrika miseho eo amin'ny tavanao dia mijoro ho vavolombelona hiampanga anao (...).

Aza tsinontsinoavina mihitsy ny lanjan'ny zavatra madinika. Ny zavatra madinika no ahitana izay tena ilaina eo amin'ny fiainana. Amin'ny alalan'izy ireny no hanofanana ny fanahy na hitombo amin'ny fanahafana an'i Kristy, na hitondra ny mariky ny fitoviana amin'ny faharatsiana. Hanampy antsika Andriamanitra amin'ny fikolokoloana fahazarana eo amin'ny fisainana, fiteny, fijery, ary fanao mba hanamafy amin'ny rehetra ny mikasika antsika fa tena niaraka tamin'i Jesôsy tokoa isika ary nianatra Taminy! - *YI, 9 Mar. 1893.*

Hafanam-Po

Fitahiana ny fiainana nolanina tamin'ny fanaovana asa mavitrika ho an'Andriamanitra. Maro tamin'ireo izay nandany ny fotoany tamin'ny zava-poana sy fanenenana tsy mahaso, ary ny fimenomenonana tsy ahitam-bokatsoa no mety ho nanana fanandramana hafa raha toa ka nankasitraka ny fahazavana izay nomen'Andriamanitra azy ireo, ary hamela izany hamirapiratra eo

amin'ny hafa; ary maro no nanao ny fiainany ho mampahonena noho ny fitiavan-tenany sy ny fitiavany fahafinaretana. Amin'ny alalan'ny fanaovana asa tamin-kafanam-po, ny fiainan'izy ireo dia afaka ny ho tonga tara-pahazavan'ny masoandro izay hitarika ireo izay ao amin'ny lala-maizina mankany amin'ny fahafatesana ho any amin'ny lalana mankany an-danitra. Raha nanaraka izany lalana izany izy ireo dia ho feno fiadanana sy fifaliana ao amin'i Jesôsy Kristy ny fon'izy ireo. - *RH, 25 Okt. 1881.*

Toko 61 - Asa Ataon'ny Tena Manokana

Ny asan'i Kristy amin'ny kapobeny dia firesahana mivantana amin'ny olona anankiray. Noheveriny tamim-pahatokiana tokoa ny fanahy iray mihaino azy, ary io fanahy iray io no nitondra tamin'ny olona an'arivony ny fahazavan-tsaina noraisiny.

Ny mpiasa nahita fahombiazana indrindra dia ireo izay niasa tamim-pifaliana amin'ny fanompoana an'Andriamanitra amin'ny zavatra madinika. Ny olombelona rehetra dia tokony hiasa amin'ny kofehin'ny tenany, ary manatsofoka izany amin'ny lamban'ny fiainana ary manohy ny fanenomana mba hahatanteraka ny sary ao amin'ny môdely (...)

Beazo ny tanora hanampy ny tanora; ary amin'ny fiezahana hanao izany asa izany, ny tsirairay dia hahazo fanandramana izay hanofana azy ho tonga mpiasa feno fanoloran-tena eo amin'ny sehatra lehibe kokoa. Fo an'arivony no mety ho tratra amin'ny fomba tsotra indrindra.

Ireo manam-pahaizana indrindra, ireo izay ahindrahindra sy ankalazaina ho lehibe eo amin'izao tontolo izao ary ny lehilahy sy vehivavy manan-talenta manokana dia matetika no mahazo famelombelomana amin'ny teny tsotra feno fanetren-tena ambaran'ny olona anankiray izay tian'Andriamanitra, izay afaka

ny hiteny izany fitiavana izany amin'ny fomba tsotra sy mandeha ho azy tahaka izao tontolo izao izay afaka miresaka ny zavatra izay banjinin'ny sainy sy hamahanany ny tenany. Ireo teny, na dia voaomana tsara sy nodinihina tsara dia kely ny hery miasa mangina avy aminy; kanefa ny asa marina sy mahatoky ataon'ny zanakalahy sy zanakavavin'Andriamanitra eo amin'ny fiteny, na eo amin'ny fanompoana amin'ny zavatra madinika, natao tamin'ny fahatsorana tanteraka dia hanokatra ny varavarana izay nihidy nandritra ny fotoana ela tamin'ny fanahy maro. - *RH, 9 May 1899.*

Toko 62 - Ny Tanora ho Mpamonjy Fanahy

Fahavalo malina i Satana; revo amin'ny fikendreny ny hitarika ny tanora amin'ny lalana izay mifanohitra tanteraka amin'izay ankasitrahan'Andriamanitra izy. Fantany tsara fa tsy misy antokon'olona hafa izay afaka ny hahavita zavatra tsara noho ny tanora lahy sy vavy izay manolo-tena ho an'Andriamanitra. Afaka ny handefa hery miasa mangina mahery vaika ny tanora raha toa ka mahitsy. Ny Mpitoriteny na laika efa nahazo taona dia tsy afaka ny hanana ny antsasaky ny hery miasa mangina eo amin'ny tanora noho ny mety hananan'ny tanora, izay manokan-tena ho an'Andriamanitra eo amin'ny namany. Tokony ho tsapan'izy ireo fa mipetraka eo amin'izy ireo ny andraikitra hanao izay rehetra azony hatao mba hamonjena ireo namany mety maty, na dia hanaovana sorona ny fahafinaretana sy ny faniriana voajanahary ananany aza. Ny fotoana, eny, ny fananana aza, raha ilaina dia tokony hatokana ho an'Andriamanitra.

Ireo izay milaza ho manana ny toe-panahy araka an'Andriamanitra dia tokony hahatsapa ny loza mitatao amin'ireo izay tsy ao amin'i Kristy. Tsy ho ela intsony dia hikatona ny varavaram-pahasoavana ho azy ireo. Ireo izay mety ho nampiasa ny hery

miasa mangina mba hamonjena fanahy, dia tsy maintsy hijoro eo amin'ny fitsaran'Andriamanitra, raha tsy nahomby tamin'ny fanatanterahana ny adidiny izy noho ny fitiavan-tena sy ny hakamoana, na noho ny hamenarany ny hazo fijalian'i Kristy dia tsy ho very fotsiny ihany ny fanahin'ny tenany fa hisy ny ran'ireo mpanota mahantra eo amin'ny fitafiany. Hampamoahina ny olona toy izany ny amin'ny soa izay tokony ho vitany raha nanolo-tena ho an'Andriamanitra izy, kanefa tsy nataony noho ny tsy fahatokiany.

Ireo izay tena nanandrana ny hamamin'ny fitiavana manavotra dia tsy hitsahatra ary tsy afaka ny hitsahatra mandra-pahatongan'ireo rehetra izay mifanerasera aminy hifankazatra amin'ny drafipanavotana. Tokony hangataka ny tanora hanao hoe: «Tompo ô inona no tianao hataoko? Amin'ny fomba ahoana no ahafahako manome voninahitra sy mankalaza ny Anaranao eto an-tany?» Ringana manodidina antsika ireo fanahy, kanefa inona no mba enta-mavesatra hoentin'ny tanora amin'ny fahazoana fanahy ho an'i Kristy?

Fiahiana ny Hafa

Ireo izay tonga ao amin'ny sekolintsika dia tokony hanana hery miasa mangina ho an'ny Mpamonjy; kanefa iza moa no manonona ny anaran'i Kristy? Ary iza ireo izay hita ho miangavy amin-kafanam-po fatratra ireo namany mba hahafoy ny lalam-pahotany ary hifidy ny lalam-pahamasinana?

Izany no lalana tokony halehan'ny tanora, kanefa tsy arahiny; aleony manaraka ny fihetscham-pony ka hiaraka amin'ny mpanota amin'ny fanatanjahan-tena sy fahafinaretana. Manana sehatra lehibe hahatonga azy ho mahasoana ny tanora, kanefa tsy hitany izany. E, raha mba maniry izy ireo ny hampiasa ny herintsainy amin'ny fitadiavana fomba hanatonana ireo mpanota

ho very, mba hampahafantarana amin'izy ireo ny lalan'ny fahamasinana, ary amin'ny alalan'ny vavaka sy ny fiangaviana no ahazoana na dia fanahy iray aza ho an'i Kristy!

Asa mendrika manao ahoana re izany? Fanahy iray izay hidera an'Andriamanitra mandritra ny mandrakizay! Fanahy iray izay hankafy ny fahasambarana sy ny fiainana mandrakizay! Vato soa sarobidy iray eo amin'ny satro-boninahiny izay hamirapiratra ho toy ny kintana mandrakizay! Kanefa hihoatra ny iray no ho azo hoentina hiala amin'ny fahadisoana ho amin'ny fahamarinana, hiala amin'ny fahotana ho amin'ny fahamasinana. Iza no lazain'i Jehôvah tamin'ny alalan'ny mpaminany: «Ary izay mamerina ny maro ho amin'ny fahamarinana dia ho tahaka ny kintana mandrakizay doria.» Ary ireo izay mirotsaka an-tsehatra miaraka amin'i Kristy sy ny anjely amin'ny asa famonjena ny fanahy very dia hahazo valisoa be tokoa any amin'ny fanjakan'ny lanitra.

Hitako fa fanahy maro no mety ho voavonjy raha eo amin'ny toerana izay tokony hisy azy ny tanora, manolo-tena amin'Andriamanitra sy amin'ny fahamarinana; kanefa amin'ny kapobeny dia mipetraka eo amin'ny toerana izay tsy maintsy anomezana azy asa mafy mandrakariva izy ireo, raha tsy izany dia ho lasan'izao tontolo izao. Loharanom-pitebitebena sy aretim-po mandrakariva izy ireo. Betsaka ny ranomaso milatsaka noho ny amin'izy ireo, ary vavaka amim-pangirifiriana sy amimpientanana avy ao amin'ny fon'ny ray aman-dreny no atao ho azy ireo. Kanefa dia mbola mandroso ihany izy ireo, tsy miraika amin'ny fahoriana izay ateraky ny fitondran-tenany. Manidrona tsilo ny fon'ireo izay maniry ny ho faty hamonjy azy izy ireo sy hahatonga azy amin'izay nikendren'Andriamanitra fa tokony hisy azy izy ireo noho ny fahamendrehan'ny ran'i Kristy (...)

Asa Hotanterahina

Ry tanora lahy sy vavy, naseho ahy fa manana asa hataonareo Andriamanitra; ento ny hazo fijalianao ary manaraha an'i Kristy, raha tsy izany dia tsy mendrika ny ho Azy ianao. Raha mbola ao amin'ny tsy firaihana mampahonena ianao dia amin'ny fomba ahoana no ahafahanao milaza izay sitrapon'Andriamanitra mikasika anao? Ary amin'ny fomba ahoana no anantenanao ny ho voavonjy, raha tsy manao ny sitrapon'ny tomponao tahaka ny mpanompo mahatoky ianao. Ireo izay hanana ny fiainana mandrakizay dia efa nahavita tsara ny zavatra rehetra avokoa. Hanandratra azy ireo eo an-tanana ankavanany ny Mpanjakan'ny voninahitra, ary hiteny amin'izy ireo hoe: «*Tsara izany, ry mpanompo tsara sady mahatoky.*» Amin'ny fomba ahoana no ahafahanao milaza hoe firy ny isan'ireo fanahy izay mety ho voavonjinao tamin'ny faharavana, raha tsy mikatsaka izay asa azonao hatao ao amin'ny tanimboaloboky ny Tomponao ianao fa tsy mandinika ny fahafinaretan'ny tenanao manokana? Firy ireo fanahy azonao tamin'ireny fivoriana firesadresahana sy fanazaran-tena amin'ny mozika natao ho fitaovana ho famonjena ireny? Raha tsy afaka hanondro fanahy iray voavonjy tamin'izany ianao dia miova, eny miova famindra. Manomboha mivavaka ho an'ny fanahy, manatòna ho eo akaikin'i Kristy, eo akaikin'ny lanivoany mivoa-dra. Aoka ho fanahy malemy sy tony no handravaka ny fiainanao, ary aoka ho fangatahana amin-kafanam-po sy amin'ny fo torotoro ary amim-panetren-tena no hiakatra eo Aminy mba hanananao fahendrena izay mety hahazoanao fahombiazana amin'ny famonjena tsy ny fanahinao ihany, fa ny fanahin'ny hafa ihany koa.

Mivavaha misimisy kokoa noho ny mihira. Tsy eo amin'ny toerana izay ilana ny mivavaka kokoa noho ny mihira ve ianao?

Ry tanora lahy sy vavy, niantso anao mba hiasa Andriamanitra. Afaka manao asa izay tsy azon'ireo manompo amin'ny teny sy ny foto-pinoana atao ianao. Afaka mahatratra antokon'olona iray izay tsy ho voakasiky ny mpitandrina ianao. - *TFC, b.1, tt. 511-513.*

Aiza no Hanombohana

Aoka hanomboka ao an-tokantrano ireo izay maniry ny hiasa ho an'Andriamanitra, ao amin'ny ankohonan'ny tenany, ny mpifanolo-bodirindrina aminy, eo amin'ireo naman'ny tenany. Ao no hahitany saha misiônera hahazoana vokatra. Fitsapana haneho ny fahafahany na ny tsy fahafahany ho amin'ny asa fanompoana eo amin'ny saha midadasika kokoa io asa misiônera ao an-tokantrano io. - *TFC, b. 6, t. 428.*

Ny Fomba Feno Fahombiazana Indrindra

Ao amin'ny asantsika, ny fiezahana ataon'ny tena manokana dia hamita zavatra hihoatra noho izay azo vinavinaina. Ny fahabangan'izany no mahatonga ny fanahy ho very. Tsy manampetra ny tombambidin'ny fanahy iray; i Kalvary no milaza ny sandany. Ny fanahy iray azo ho an'i Kristy dia ho lasa fitaovana amin'ny fahazoana ny hafa, ary dia hisy vokatra mitombo mandrakariva amin'ny fitahiana sy famonjena. - *GW, t. 184.*

Toko 63 - Asa Fanompoana amin'ny Sehatra Samihafa

Miantso ny Mpitandrina, Mpampianatra Baiboly sy Mpampiely boky Andriamanitra. Aoka ny tanorantsika lahy sy vavy handeha toy ny mpampiely boky, sy ny mpitory ny filazantsara ary ny mpampianatra Baiboly, miaraka amin'ireo mpiasa manana fanandramana, izay afaka ny haneho amin'izy ireo ny fomba fiasana feno fahombiazana. Aoka ireo mpampiely boky hitondra ny bokintsika isan-tokantrano. Rehefa miseho ny fotoana azo

hararaotina, aoka izy ireo hanambara ny fahamarinana amin'izao fotoana izao amin'ireo izay mihaona aminy, ary aoka izy ireo hihira sy hivavaka miaraka amin'izy ireo. Fanahy maro no vokatra voangona rehefa arahina amin-kery ny fomba fiasa mety ao amin'ny asantsika ho an'Andriamanitra.

Misy toerana ho an'ireo izay fenon'ny fanahin'ny fandavan-tena eo amin'ny Asan'Andriamanitra. Miantso lehilahy sy vehivavy izay maniry ny handà ny tenany noho ny amin'ny hafa Andriamanitra, maniry ny hanokana izay rehetra ananany sy ny maha-izy azy amin'ny asany. Ny olona ilaina dia ireo izay rehefa sendra olana dia handroso amim-pikirizana ka hiteny hoe: tsy ho kivy na ho ketraka izahay. Ilaina ireo olona izay hanamafy sy hanorina ireo asa efa niezahan'ny hafa hatao. - *RH, 28 Apr. 1904.*

Mahazo ny Fahombiazana

Amin'ity asa ity, tahaka ny any amin'ny hafa rehetra, dia amin'ny fiasana ihany no ahazoana ny fahaizana. Amin'ny alalan'ny fanofanana eo amin'ireo adidy andavanandro eo amin'ny fiainana sy ny asa fanompoana ho an'ireo ory sy mijaly no ahazoana antoka ny fahombiazana. - *Ed, t. 268.*

Toko 64 - Asa Fanompoana Feno Fandavan-Tena

Ireo izay, mirotsaka an-tsehatra araka izay azo atao amin'ny asa fanaovan-tsoa ny hafa amin'ny alalan'ny fanehoana amin'ny fomba azo tsapain-tanana ny fahalianany amin'izy ireo, dia tsy manamaivana fotsiny ireo aretina eo amin'ny fiainan'olombelona amin'ny fanampiana azy ireo hitondra ny enta-mavesany, fa mandray anjara betsaka ihany koa amin'ny fahasalaman'ny fanahy sy ny vatan'ny tenany. Ny fanaovan-tsoa dia asa ahazoan'ny mpanome sy ny mpandray tombony. Raha manadino ny tenanao ianao noho ny fahaliananao amin'ny hafa, dia hahazo fandresena

amin'ireo aretinao. Ny fahafaham-po izay ho tsapanao amin'ny fanaovan-tsoa dia hanampy anao be dia be tokoa amin'ny famerenana indray ny fahasalaman'ny fisainanao.

Mamelona ny saina sy tsapa manerana ny tena manontolo ny fahafinaretan'ny fanaovan-tsoa. Raha mazavan'ny fahamiramiranana ny endriky ny olona manao asa soa, ary maneho ny fahambonian-tsaina amam-panahy ny tavany, ireo tia tena sy kahihitra kosa dia ory sy malahelo ary rera-po. Hita eo amin'ny tavany ny faharatsian-toetrany. Mamela marika eo amin'ny endriny ivelany ny fitiavan-tena.

Manahaka ny toetran'Andriamanitra ny olona izay hetsehin'ny tena fahalalahan-tanana amin'ny fanaovan-tsoa, niala tamin'ny fahalotoana izay eo amin'izao tontolo izao noho ny fanirian-dratsy tafahoatra; fa ny tia tena sy ny kahihitra kosa mankamamy ny fitiavan-tenany mandra-pahatongan'izany hampahamaina ny fangorahana ara-piarahamonina ao amin'izy ireo, ary mitaratra ny endrik'ilay fahavalo lavo ny tarehiny fa tsy ny fahadiovana sy ny fahamasinana. - *TFC, b. 2, t. 534.*

Toko 65 - Ny Valisoan'ny Faharisihana

sy Fitandremana Tsara

Aoka ny tanora hahatsiaro fa ny fahalainana dia manary ireo fanandramana sarobidy azo amin'ny fanatanterahana amim-pahatokiana ireo adidy andavanandro eo amin'ny fiainana. Izay malaina ary minia tsy te hahalala dia mametraka ny tenany eo amin'ny lalana izay hisy sakantsakana mandrakariva. Mandà ny fahaiza-miaina azo avy amin'ny fanaovana asa amim-pahatokiana izy. Mandroba an'Andriamanitra izy amin'ny fandavana tsy ho tanana manampy ho an'ny taranak'olombelona. Ny asa aman-draharahany dia hafa lavitra noho ny asa aman-draharaha izay voatendrin'Andriamanitra ho azy; ny fanaovana tsinontsinona ny

asa fanampiana dia mampirisika ny filana ambany ary mazava ho azy fa mampahalemy tsy ho afa-mihetsika ireo hery mahasoana amin'ny vatana.

Tsy vitsy fa an'arivony amin'ny olombelona no velona mba hihinana fotsiny ireo tombontsoa izay noho ny famindrampon'Andriamanitra dia omeny azy ireo. Manadino ny hitondra ny fanati-pisaorana ho an'ny Tompo noho ireo harena izay nankinina taminy tamin'ny fanomezana azy ireo ny vokatry ny tany. Hadinon'izy ireo fa irin'Andriamanitra ny hahatonga azy ireo ho mpamokatra sady mpihinana eo amin'ny fampiasana amim-pahendrena ireo talenta nomena azy ireo. Raha fantatr'izy ireo ny asa izay irin'ny Tompo hataony amin'ny maha-tanana manampy azy dia ho tsapany fa tombontsoa ny tsy mandositra ny andraikitra rehetra sy ny tsy miandry hotompoina.

Ny Fitahian'ny Asa

Hita ao amin'ny fahatsaram-panahy sy ny fanaovan-tsoa irery ihany ny tena fahasambarana. Ny fifaliana ambony indrindra sy madio indrindra dia avy amin'ny fanatanterahana amim-pahatokiana ireo adidy izay nomena. Tsy misy asa mahitsy manambany. Ny hakamoana maharikoriko no mitarika ny olona hanao tsinontsinona ireo adidy tsotra eo amin'ny fiainana andavanandro. Miteraka fahasimban'ny saina sy ny fanahy ny fandavana tsy hanatanteraka ireo adidy ireo izay indray andro any dia ho tsapa amim-pangirifiriana. Amin'ny fotoana anankiray eo amin'ny fiainana dia hiseho miharihary ny faharatsian-toetry ny kamo. Voasoratra eo amin'ny boky firaketana izao teny izao: «mpihinana fa tsy mpamokatra»; Lesona ara-panahy mahasoana no azo ianarana amin'ny asa fivelomana rehetra. Ireo izay miasa tany, raha eo am-piasana dia afaka ny hianatra ny dikan'ny teny hoe: «sahan'Andriamanitra hianareo.» Eo amin'ny fon'ny olona

no hamafazana ny voan'ny fahamarinana mba hahatonga ny fiainana hitondra ny vokatry ny Fanahy mahafinaritra. Ny marika avelan'Andriamanitra eo amin'ny saina dia ny hamolavola izany amin'ny fifanarahana mandeha tsara. Hofanina ho amin'ny fanompoana ny Tompo ny herim-batana sy ny herin-tsaina tsy mbola nokitihina (...).

Nomen'i Kristy ho an'ny rehetra ny asa fanompoana. Izy no Mpanjakan'ny voninahitra kanefa izao no ambarany: «Ny zanak'olona tsy tonga mba hotompoina fa hanompo.» Izy no Mpanjakan'ny lanitra, kanefa nanaiky an-tsitraro ny ho tonga eto an-tany hanao ny asa izay napetraky ny Rainy taminy. Nanome fahamendrehana ny asa Izy. Mba hahafahany mametraka ny ohatry ny fahazotoana miasa ho antsika, niasa tamin'ny tanany tao amin'ny trano fandrafetana Izy. Teo amin'ny fahazazany dia efa nanao ny anjarany tamin'ny fanohanana ny fianakaviana Izy. Tsapany fa anisan'ny fianakaviana izy ary nitondra an-tsitraro ny anjara entany.

Manampy ao an-Tokantrano

Ny ankizy sy ny tanora dia tokony handray ho fahafinaretana amin'ny fanamaivanana ny fahasahiranana'ny ray aman-dreny amin'ny fanehoana fahalianana tsy amim-pitiavan-tena ao an-tokantrano. Raha mitondra amim-pifaliana ny anjara entany izy dia mandray fanofanana izay hahatonga azy ireo ho sahaza ny omena toeram-pitokisana sy mahaso. Isan-taona dia tokony hanao fandrosoana mafy izy ireo, miandalana kanefa azo antoka amin'ny fialana amin'ny fitavozavozana eo amin'ny fahazazana mankany amin'ny traikéfan'ny lehilahy sy vehivavy lehibe. Amin'ny fanatanterahana amim-pahatokiana ireo adidy tsotra ao an-tokantrano no hametrahana'ny zazalahy sy zazavavy ny fototra ho amin'ny fahatsarana ara-tsaina, sy ara-pitondran-tena, ary arapanahy.

Ny Fanenomana ny ho Anjaranao

Tsarovy, ry tanora malala, fa isan'andro, isan'ora, isaky ny fotoana tsirairay ianao dia manenona ny ho anjaranao mandrakizay. Isaky ny manatsofoka ny fanjaitra ianao dia misintona kofehy izay hanatsara na hanaratsy ny sary eo amin'ny lambanao. Raha tsy miraika sy malaina ianao dia hanimba ny fiainana izay nokendren'Andriamanitra hamirapiratra sy hahafinaritra. Raha misafidy ny hanaraka ny fironan'ny tenanao ianao, dia hamatotra anao tahaka ny fehy vy ny fahazarana tsy tahaka ny an'i Kristy. Ary raha mizotra manalavitra an'i Kristy ianao dia maro no hanaraka ny ohatra ataonao izay noho ny fitondran-tenanao dia tsy hankafy mihitsy ny voninahitry ny lanitra. Kanefa raha manao ezaka amim-pahasahiana ianao mba handresena ny fitiavan-tena, tsy hamela handalo fotsiny ireo fotoana azo hararaotina hanampiana ireo manodidina anao, ny fahazavan'ny ohatra asehonao no hitarika ny hafa eo amin'ny hazo fijaliana. - *YL, 5 Des. 1901.*

Toko 66 - Ny Fahamendrehan'ny Asa

Ny fikasan'Andriamanitra dia ny hanamaivanana amin'ny alalan'ny asa ny faharatsiana nentin'ny tsy fankatoavan'ny olona teto amin'izao tontolo izao. Amin'ny alalan'ny asa no hahatonga ny fakam-panahin'i Satana tsy hisy vokany ary hampitsahatra ny fisafoaky ny fakam-panahy. Ary na dia atrehina amim-pitebitebena sy hasasarana ary fahoriana aza dia mbola loharanom-pahasambarana sy fivelarana ary fiarovana amin'ny fakam-panahy ny asa. Ny fifehezan-tena takin'izany no manakana amin'ny fampanaranam-po ny tena, mampivelatra ny faharetana sy fahazotoana miasa, ny fahadiovana sy ny tsy fiovaovana. Amin'izany ny asa dia manjary anisan'ny drafitra lehiben'Andriamanitra amin'ny fanasitranana antsika avy amin'ny fahalavoana.

Asan-Tanana sa Lalao?

Ny fiheveran'ny maro dia manambany ny asa tanana, kanefa ny olona afaka mampanaram-po ny tenany amin'ny ala hazakazaka sy lalao baolina ary ady totohondry dia tsy heverina ho toy ny mietry. Faly i Satana rehefa mahita ny olombelona mampiasa ny heriny ara-batana sy ara-tsaina amin'izay zavatra tsy ahazoana fanabeazana, izay tsy mahaso, izay tsy manampy azy ireo ho tonga fitahiana ho an'ireo izay mila ny fanampiany. Raha mbola mahita fifaliana amin'ny fahatongavana ho manam-pahaizana manokana amin'ny lalao izay tsy tena misy tombambidiny ho an'ny tenany sy ny hafa ny tanora, i Satana kosa dia milalao ny kilalaon'ny fiainan'ny fanahin'izy ireo. Esoriny amin'izy ireo ny talenta izay nomen'Andriamanitra azy, ary apetrany ho solony ny haratsian-toetry ny tenany. Ny fiezahana ataony dia ny hitarika ny olona tsy hahalala an'Andriamanitra. Miezaka ny hambabo sy hisintona ny saina hifantoka tanteraka amin'izany izy ka tsy hahita toerana ao amin'ny fisainany Andriamanitra.

Tsy tiany ny hananan'ny olona ny fahalalana ny Mpanao azy, ary sitrany tokoa raha afaka mampiasa ireo lalao sy lanonana andampihazo izy izay hampikorontana ny fahatsiarovan-tenan'ny tanora ka ho hadinon'izy ireo Andriamanitra sy ny lanitra.

Ny iray amin'ireo fiarovana azo antoka indrindra hanoherana ny faharatsiana dia ny fanaovana raharaha mahaso, ny fandanianana andro fotsiny kosa dia iray amin'ireo ozona lehibe indrindra; satria ny faharatsiana sy ny heloka bevava ary ny fahantrana no manaraka azy. Ireo izay sahirana miasa mandrakariva sy mandeha manao amim-pifaliana ireo anjara asany isan'andro no mpikambana mahaso ilaina eo amin'ny fiarahamonina. Amin'ny fanatanterahana amim-pahatokiana ireo adidy samihafa izay lalovany no hahatonga ny fiainany ho fitahiana ho an'ny tenany sy ny hafa. Ny fiasana amim-paharisihana sy fitandremana tsara

no hiaro azy ireo amin'ny fandrika maron'ilay «mahita foana zava-dratsy hampanaovina ny tanana mipetrapetra-potsiny»

Manjary mankarary ny rano miandrona, fa mitondra fahasalamana sy fahasambarana eo amin'ny tany ny renirano mikoriana. Ny iray tandindona maneho ny tsy fiasana, ny iray hafa kosa maneho ny fahazotoana miasa (...)

Ny Ohatr'i Kristy

Mety ho mafy sy handreraka ny lalan'ny asa mafy nomena ho an'ny mponina ambonin'ny tany, kanefa dia omen'ny diantongotry ny Mpanavotra voninahitra, ary azo antoka ny fandehanana amin'izany lala-masina izany. Amin'ny alalan'ny ohatra sy ny fitsipika no nanomezan'i Kristy hasina ny asa mahaso. Hatramin'ny fahazazany dia efa niaina fiainam-piasana mafy Izy. Ny ampahany bebe kokoa tamin'ny fiainany teto antany dia nolaniny tamin'ny asa tamim-paharetana tao amin'ny trano fandrafetana tao Nazareta. Tamin'ny endriky ny mpiasa tsotra no nanitsahan'ny Tompon'ny aina ny lalan'ny tanàna kely izay nonenany, mivezivezy any amin'ny asany tsotra; ary miaraka Aminy ireo anjely manompo raha miara-mandeha amin'ny tantsaha sy mpiasa tany Izy, tsy fantatra sy tsy ankalazaina (...)

Fanafody mampahatanjaka sy mahasalama ho an'ny taranak'olombelona ny asa araka ny tokony ho izy. Mampahatanjaka ny reraka, mampanan-karena ny mahantra, mampahasambatra ny ory. Manao otrika i Satana, vonona handrava ireo izay manome azy fotoana malalaka azony hararaotina hanatonana azy ireo amin'ny endrika misarona nefa manintona. Nahita fahombiazana tsy misy toy izany izy rehefa manatona ny olona amin'ny ora izay tsy hanaovan'izy ireo na inona na inona.

Ny Leson'ny Fahafaham-Po amin'ny Asa

Amin'ireo faharatsiana ateraky ny harena, ny iray amin'ireo lehibe indrindra dia ny fiheverana mahazatra fa manambany ny asa. Manambara ny mpaminany Ezekiela hoe: «*Indro, izao no helok'i Sodoma rahavarinao: Avonavona sy fahabetsaban-kanina ary fahatokiam-poana no tao aminy sy tao amin'ny zanany vary, ary tsy mba nitantana ny malabelo sy ny mahantra izy.*» - Ezek. 16:49. Indro aseho eo anoloantsika ireo vokatra mahatsiravin'ny fitomoeram-poana, izay mampahalemy ny saina, manambany ny fanahy sy mamadika ny fahazavan-tsaina, manao ho ozona izay nomena ho toy ny fitahiana. Ny lehilahy sy vehivavy miasa no mahita zava-dehibe sy tsara eo amin'ny fiainana, ary maniry ny hizaka ny andraikitra amim-pinoana sy fanantenana.

Ny lesona tena ilaina amin'ny fahafaham-po amin'ny asa eo amin'ireo adidy tsy azo avela eo amin'ny fiainana dia tokony mbola hianaran'ny maro amin'ireo mpanara-dia an'i Kristy. Mitaky fahasoavana bebe kokoa, fifehezan-tena hentitra kokoa eo amin'ny toetra, ny miasa ho an'Andriamanitra amin'ny maha-mpanao asan-tanana, mpivarotra, mpahay lalàna, na mpamboly ny fitondrana ny fitsipi-piainana kristianina eo amin'ny asa aman-draharaha andavanandro eo amin'ny fiainana, noho ny miasa amin'ny maha-misiônera voatokana eny amin'ny saha. Mitaky hoza-panahy matanjaka kokoa ny hitondra ny fivavahana ao amin'ny trano fiasana sy ny birao, manamasina ny tsipiriany amin'ny fiainana isan'andro, ary manafatra ireo fifanakalozana rehetra araka ny filamatra ny tenin'Andriamanitra. Kanefa izany no takin'ny Tompo.

Noheverin'ny Apôstôly Paoly ho toy ny fahotana ny fipetrapetraham-potsiny. Nianatra ny asa fanaovana lay amin'ny lafiny rehetra izy, ary nandritra ny asa fanompoany dia matetika no miasa amin'izany taozavatra izany izy mba hanohanana ny

tenany sy ny hafa. Tsy noheverin'i Paoly ho toy ny fotoana very ny fotoana laniny tamin'izany. Rehefa miasa izy, dia afaka mahatratra ny antokon'olona iray mety tsy ho tratrany mihitsy raha tsy amin'izany fomba izany. Nasehony ireo namany fa fanomezana avy amin'Andriamanitra ny fahaiza-manao taozavatra. Nampianariny fa omem-boninahitra amin'ny asa isan'andro Andriamanitra. Ireo tanany nohamafisin'ny asa dia tsy nanaisotra na inona na inona tamin'ny antsom-pitiavana alefany amin'ny maha-mpitandrina kristianina azy.

Tian'Andriamanitra raha ho mpiasa avokoa ny rehetra. Ny biby miasa mafy mitondra ny enta-mavesatra dia mahatratra izay fikendren'ny famoronana azy noho ny olona izay tsy manao na inona na inona. Mpiasa tsy mitsahatra Andriamanitra. Mpiasa ihany koa ireo anjely; mpanompon'Andriamanitra ho an'ny zanak'olombelona izy ireo. Ho diso fanantenana ireo izay mihevitra fa tsy hanao na inona na inona any an-danitra; satria ny fahaizana mitondra ireo fananana any an-danitra dia tsy manome toerana ho an'ny fampanaranam-po ny fahalainana. Kanefa fitsaharana ho an'ny miasa fatratra sy ny mavesatra entana no ampanantenaina. Ireo mpanompo mahatoky izay arahabaina tonga soa avy any amin'ny asany no hiditra ao amin'ny fifalian'ny Tompo. Hametraka ny fitaovam-piadiany amin'ny fifaliana izy ireo, ary hanadino ny tabataban'ny ady ao amin'ny fitsaharana be voninahitra namboarina ho an'ireo izay nandresy noho ny hazo fifalian'i Kristy. - *CTPS*, tt. 274-280.

Toko 67 - Mamafy Eny Amoron'ny Rano Rehetra

Miantso ny vahoakany ny Tompo mba hirotsaka an-tsehatra amin'ny sampan'asa samihafa amin'ny asa misiônera, mba hamafy eny amoron'ny rano rehetra. Tsy manao afa-tsy ampahany kely amin'ny asa iriny hataontsika eo anivon'ny mpifanolo-bodirindrina sy ny namana isika. Amin'ny alalan'ny

hatsaram-panahy amin'ny mahantra, ny marary, ny misaona no ahazoantsika hery miasa mangina amin'izy ireo, mba hahita lalana ao am-pony ny fahamarinan'Andriamanitra. Tsy tokony havela handalo fotsiny ka tsy hohararaotina hanaovana asa fanompoana izany toe-javatra izany. Izany no asa misiônera ambony indrindra izay azontsika hatao. Ny fanehoana ny fahamarinana amimpitiavana sy fangorahana isan-tokantrano dia mifanaraka amin'ny toromarik'i Kristy ho an'ny Mpianany rehefa naniraka azy ireo hivoaka tamin'ny dia misiônera voalohany izy ireo.

Ny Fanomezam-Pahasoavana Mihira

Ilaina ireo izay manana fanomezam-pahasoavana mihira. Iray amin'ireo fitaovana mahomby indrindra amin'ny famelana marika ao am-po ny fahamarinana ara-panahy ny hira. Matetika ireo tonon-kira masina no mamoha ireo loharanon'ny alahelo sy ny fanenenana ary ny finoana. Tokony hobeazina ny mambran'ny fiangonana, ny tanora sy ny olon-dehibe, mba handeha hanambara ny hafatra farany ho an'izao tontolo izao. Raha handeha amim-panetren-tena izy ireo, dia hiaraka amin'izy ireo ny anjelin'ny lanitra, mampianatra azy ny fomba hanandratana ny feony amin'ny vavaka, sy hanandratana ny feony amin'ny hira, ary ny fomba izay hitoriana ny hafatry ny filazantsara ho an'izao fotoana izao.

Ry tanora lahy sy vavy, tanteraho ny asa izay niantsoan'Andriamanitra anareo. Hampianatra anao hampiasa ireo fahaiza-manao ho amin'ny fikendrena tsara i Kristy. Raha mbola mandray ny fanetsiketsehan'ny Fanahy masina ianao, ary mikatsaka ny hampianatra ny hafa, dia ho velombelona ny sainao, ary ho afaka ny haneho ireo teny izay vaovao sy mahafinaritra tokoa ny mpihaino anao ianao (...).

Asa misiônera Momba ny Fahasalamana

Ny asa misiônera momba ny fahasalamana dia manome tombontsoa azo hararaotina betsaka ho amin'ny asa fanompoana. Ny tsy fahalalana onony eo amin'ny fihinanana sy ny tsy fahalalana ny lalàn'ny natiora no miteraka ny ankamaroan'ireo aretina misy, ary mandroba amin'Andriamanitra ny voninahitra izay tokony ho Azy. Maro amin'ny vahoakan'Andriamanitra no tsy afaka hanatratra ny filamatra ambonin'ny fiainana arapahy napetraka eo anoloan'izy ireo noho ny tsy fandavan-tena. Ampianaro ny olona fa tsaratsara kokoa ny mahafantatra ny fomba hitehirizana ny vatana ho salama noho ny fahafantarana ny fomba hitsaboana ny aretina. Tokony ho mpanabe hendry isika, mampitandrina ny olona mikasika ny fampanaranam-po ny tena. Raha mahita ireo fahoriana sy fiovana ary aretina izay tonga teto amin'izao tontolo vokatry ny tsy fahalalana isika dia amin'ny fomba ahoana no hifehezantsika ny tenantsika tsy hanao ny anjarantsika amin'ny fanazavana ireo tsy mahalala sy amin'ny fanamaivanana ny fahoriana?

Maro no tsy mahalala ny foto-kevitra ny fomba fiaina arapahasalamana satria nohidin'ilay Mpanjakan'ny hevitra mibahana mialoha ny lalana mankao amin'ny fanahy. Asa fanompoana tsara no azo tanterahina amin'ny alalan'ny fampianarana ny olona ny fomba fikarakarana sakafo ara-pahasalamana. Tena ilaina tahaka ireo fomba fiasa hafa io fomba fiasa anankiray io. Tokony hisy sekoly fianarana mahandro sakafo hajoro, ary ny sasany dia tokony hiasa amin'ny fitetezan-trano, hanome torolalana ny amin'ny fahaizana mahandro sakafo mahasalama. Maro, eny, maro ny ho voavonjy amin'ny faharatsiana ara-batana sy aratsaina ary arapahy amin'ny alalan'ny hery miasa mangina ananan'ny fanavaozam-pahasalamana. — RH, 6 Jona 1912.

Toko 68 - Sampan'Asa Maro

Nalamina ho amin'ny asa fanompoana ny fiangonana, ary eo amin'ny fiainam-panompoana an'i Kristy, ny fifandraisana amin'ny fiangonana dia iray amin'ireo dingana voalohany. Mitaky ny fanatanterahana amim-pahatokiana ny adidin'ny fiangonana ny fahatokiana amin'i Kristy. Ampahany manan-danja eo amin'ny fanofanana ny olona anankiray izany; ary ny fiangonana iray izay vonton'ny fiainan'ny Tompo dia ho voatarika avy hatrany hanao ezaka ho an'ireo izay any ivelany. Misy sehatr'asa maro izay mety ho hitan'ny tanora hohararaotina ho amin'ny ezaka mahaso. - *Ed, tt. 268-269.*

Samy Manana ny Toerany avy ny Tsirairay

Samy manana ny toerany avy ny tsirairay ao amin'ny drafitra mandrakizain'ny lanitra. Ny tsirairay dia hiasa miaraka amin'i Kristy ho amin'ny famonjem-panahy. Azo antoka tahaka ny toerana izay nomanina ho antsika any amin'ny trano fonenana lehibe any an-danitra ny toerana manokana izay voatendry hiasantsika ho an'Andriamanitra eto an-tany. - *COL, tt. 326, 327.*

Ny asan'ny Sekoly Sabata

Miantso ny tanora lahy sy vavy Andriamanitra mba hisikina ho amin'ny asa mafy mandritra ny androm-piainana amin-kafanam-po ao amin'ny asan'ny Sekoly Sabata (...) Te hanana mpampianatra ao amin'ny Sekoly Sabata izay hanompo amin'ny fony manontolo ny Tompo, izay hampitombo ny talentany amin'ny alalan'ny fampiasana izany sy ny fanatsarana izay zavatra efa hainy. - *TSSW, t. 53.*

Fampianarana Baiboly

Hevitra avy any an-danitra ny fampianarana Baiboly, ary manokatra ny lalana hahatongavan'ny tanora lahy sy vavy an-

jatony ho amin'ny saha hanao asa manan-danja, izay tsy ho vita raha tsy nisy izany.

Tsy voafatotra ny Baiboly. Azo hoentina eo am-baravaran'ny olona rehetra izy, ary azo aseho eo anatrehan'ny feon'ny fieritreratan'ny tsirairay ny fahamarinany. Misy maro izay tahaka ireo mponina mendrika tao Beria, izay handinika ny Soratra Masina isan'andro ho azy ireo, rehefa aseho ny fahamarinana, mba hahitany na marina izany zavatra izany na tsia. Hoy i Kristy: «Dinihinareo ny Soratra Masina, satria ataonareo fa ao aminy no anananareo fiainana mandrakizay, ary ireny no manambara Ahy». Jesôsy, ilay Mpanavotra izao tontolo izao no nibaiko ny olona tsy hamaky fotsiny fa «handinika ny Soratra Masina». Asa lehibe sady manan-danja izany, ary nankinina tamintsika, ary hahazo tombontsoa lehibe isika amin'ny fanaovana izany; satria ny fankatoavana ny baikon'i Kristy dia tsy avela tsy hisy valisoa. Hampisatrohany voninahitra ho mariky ny Fankasitrahany manokana izany asam-pahatokiana izany amin'ny fanarahana ny fahazavana naseho ao amin'ny Teniny. - *TSSW*, » tt. 29,30.

Fampielezam-Boky

Miantso ny tanorantsika ny Tompo mba ho mpampielezy boky sy mpitory ny filazantsara, hanao fitetezan-trano any amin'ny toerana izay tsy mbola nandre ny fahamarinana. Miteny amin'ireo tanorantsika Izy manao hoe: «*Ka tsy tompon'ny tenanareo bianareo; fa olom-boavidy bianareo, koa dia mankalazà an'Andriamanitra amin'ny tenanareo sy ny fanabinareo izay ao anatinareo sady efa azonareo tamin'Andriamanitra.*» Hahazo fitahiana mahagaga ireo izay mandeha miasa eo ambany fitarihan'Andriamanitra. - *TFC*, b. 8, t. 229.

Iray amin'ireo fomba fiasa tsara indrindra izay mety hahazoan'ny tanora ny fiofanana sahaza ho amin'ny asa fanompoana ny fidirana ao amin'ny sahan'ny fampielezam-boky. Aoka izy

ireo handeha ho any amin'ny vohitra sy tanàna hampielly ireo boky izay mirakitra ny fahamarinana amin'izao fotoana izao. Amin'izany asa izany no ahitany tombontsoa azo hararaotina hilazana ny teny fiainana, ary ny voan'ny fahamarinana izay afafy dia hitsiry ary hitondra vokatra. Amin'ny alalan'ny fifaneraserana amin'ny olona sy ny fanehoana amin'izy ireo ny bokintsika no hahazoan'izy ireo fanandramana izay tsy ho azony amin'ny alalan'ny fitorian-teny (...).

Ireo izay maniry ny fotoana azo hararaotina ho amin'ny tena asa fanompoana, ary hanolo-tena tsy misy fepetra amin'Andriamanitra dia hahita ao amin'ny asa fampielezam-boky ny tombontsoa azo hararaotina hiresahana zavatra maro mikasika ny fiainana tsy mety maty amin'ny hoavy. - *Gospel Worker*, t. 96.

Fampianarana

Ny talenta tsara indrindra izay azo alaina dia ilaina mba hanabeazana sy hamolavolana ny sain'ny tanora, ary hanohizana anim-pahombiazana ireo sampan'asa maro izay ilaina ho vitan'ireo mpampianatra ao amin'ny sekolim-piangonantsika (...). Ilaina, indrindra ho an'ny ankizy, ny mpampianatra tony sy tsara fanahy, maneho faharetana sy fitiavana ho an'ireo rehetra izay tena mila izany (...) Mila mpampianatra izay manana toetra tsara ara-pitondran-tena ambony ny sekolim-piangonantsika; ireo izay azo itokiana; ireo izay azo antoka ao amin'ny finoana, ary manana fahaiza-mamantatra ny toetry ny olona sy faharetana; ireo izay miara-mandeha amin'Andriamanitra, ary mifady ny fihetsika maha-voahoso-dratsy. - *TFC*, b. 6, tt. 200, 201.

Irin'ny Tompo ho eo amin'ny asa fanompoana Azy ny hanana olona manan-tsaina, olona manana fahaizana manokana eo amin'ny sampana samihafa eo amin'ny asa. Ilaina ny mpandraharaha izay hampifamatotra ireo foto-kevitra miezinezin'ny fahamarinana amin'ny fifanarahana ara-barotra ataony. Ary handroso ho

amin'ny fahatanterahana ny talentany noho ny fanazaran-tena sy ny fianarana mafy nataony. Raha misy olona ta hampiasa indrindra ny fotoana mety eo anatrehany amin'ny lafin'asa rehetra mba ho tonga hendry sy hahavita zavatra, dia ireo izay mampiasa ny fahaizany, hanorenana ny fanjakan'Andriamanitra eto amin'izao tontolo izao izany. Rentsika ny momba an'i Daniela fa teo amin'ny fifanarahana rehetra mikasika ny asa aman-draharahany, rehefa notsikeraina tamin'ny fomba hentitra indrindra, dia tsy nahitana diso na lesoka iray akory. Ohatry ny tokony ho toetry ny mpandraharaha rehetra izy. Ny tantarany dia mampiseho izay mety ho vitan'ny olona izay manokana ny sainy sy ny heriny rehetra sy ny fony rehetra ary ny fiainany rehetra ho amin'ny fanompoana an'Andriamanitra. - COL, tt. 350.

Asa Fitsaboana

Tsy misy saha misiônera manana ny lanjany mihoatra noho izay tazonin'ny mpitsabo matahotra an'Andriamanitra. Tsy misy saha izay azon'ny olona anankiray hanatanterahana asa lehibe kokoa, na ahazoana firavaka sarobidy kokoa hamirapiratra eo amin'ny satroboninahitry ny fifaliany noho izany. Afaka mitondra ny fahasoavan'i Kristy, toy ny hanitra mani-pofona, ao amin'ny efitranon'ny marary rehetra izay hidirany izy; afaka mitondra ny balsama tena fanasitranana ho an'ny fanahy mararin'ny fahotana. Afaka manondro amin'ny marary sy ny ambavahoan'ny fahafatesana ilay Zanak'ondrin'Andriamanitra izay manaisotra ny fahotan'izao tontolo izao izy. Tsy tokony hihaino ireo izay manoro hevitra fa zava-doza ny miresaka ny amin'ny fahalianany mandrakizay amin'ireo izay tandindomin-doza ny fiainany, sao dia hampihombo ny aretiny izany; fa sivy amin'ireo folo izay nahalala ny Mpamonjy namela heloka no nihatsara ny toe-pahasalamany ara-tsaina sy ara-batana. Afaka mametra ny herin'i Satana i Jesôsy. Izy no Mpitsabo izay azon'ireo fanahy mararin'ny

fahotana itokiana hanasitrana ireo aretin'ny vatana ary koa ny aretin'ny fanahy. - *Testomonies for the Church, b. 5, tt. 448, 449.*

Saika amin'ny fiarahamonina rehetra dia misy olona maro tsy mihaino ny fitoriana ny tenin'Andriamanitra na tsy mamonjy mihitsy fanompoam-pivavahana. Raha tiana ho tratry ny filazantsara izy ireny, dia tsy maintsy hoentina any an-tranony izany. Matetika ny fanamaivanana izay ilainy ara-batana no hany lalan-tokana izay ahafahana manatona azy ireny. Ireo Mpitsabo mpanampy misiônera izay mikarakara ny marary sy manamaivana ny fahorian'ny mahantra no hahita fotoana mety maro azo hararaotina hiarahana mivavaka amin'izy ireo, hamaky amin'izy ireo ny tenin'Andriamanitra, ary hilaza ny amin'ny Mpamonjy. Afaka mivavaka miaraka sy ho an'ireo tsy afaka ny hikarakara ny tenany izy, ireo izay tsy manana ny herin'ny sitrapo hifehezana ny fahazotoan-komana sy ny faniriana tafahoatra manimba. Afaka hitondra ny taratry ny fanantenana eo amin'ny fiainan'ireo izay resy sy kivy izy. Ny fitiavany tsy misy fitiavan-tena, aseho amin'ny alalan'ny asa feno hatsaram-panahy no hahatonga ho moramora kokoa ho an'ireo izay mijaly ny mino ny fitiavan'i Kristy. - *Ministry of healing, tt. 144, 145.*

Ny Asa Fanompoan'ny Mpitandrina

Tsy misy tokony havela hanamaivana ny asa fanompoana fitoriana ny filazantsara. Tsy misy orinasa tokony hotantanina izay hahatonga ny fiheverana ny asa fanompoana ny teny ho toy ny zavatra ambany. Tsy marina izany. Ireo izay manambany ny asa fanompoan'ny mpitandrina dia manambany an'i Kristy. Ny ambony indrindra amin'ny asa rehetra dia ny asa fanompoan'ny mpitandrina amin'ny sehatra samihafa; tokony hotazonina eo anatrehan'ny tanora fa tsy misy asa voatahy kokoa noho ny asa fitoriana ny filazantsara.

Aoka ny tanorantsika tsy horarana tsy hiditra ho mpitandrina. Misy loza mitatao amin'ireo izay noho ny mena miraviravy dia ho voatarika hiala amin'ny lalana izay asain'Andriamanitra hizaran'izy ireo. Ny sasany dia nampirisihina hanaraka ny lalam-piofanana amin'ny sehatry ny fitsaboana ka tokony hanomana ny tenany hiditra ao amin'ny asa fanompoana amin'ny mahampitandrina. Miantso mpitandrina misimisy kokoa hiasa ao antanimboalobony ny Tompo. Iza no teny voalaza: «Hamafiso ny mpiambina; aoka hisy mpitily mahatoky amin'ny faritra rehetra amin'izao tontolo izao.» Miantso anao ny Tompo, ry tanora. Miantso ny tafika tanora manontolo izay malala-po sy malalatsaina, ary manana fitiavana lalina an'i Kristy sy ny fahamarinana Izy. – *TFC, b. 6, tt. 411.*

Asa Misiônera any amin'ny Firenen-Kafa

Ilaina ny tanora. Antsoin'Andriamanitra ho any amin'ny saha misiônera izy ireo. Tsy dia manana zavatra ahiana sy andraikitra izy ireo raha ampitahaina amin'ny hafa, tsara toerana kokoa izy raha hirotsaka ao amin'ny asa noho ireo izay tsy maintsy manohana sy mikarakara ankohonana betsaka. Etsy an-daniny koa, ny tanora dia afaka hampifandrindra ny tenany kokoa amin'ny toetr'andro vaovao sy ny fiarahamonina vaovao, ary afaka ny hiaritra tsaratsara kokoa ireo zava-manahirana sy ireo zava-tsarotra iaretana. Amin'ny alalan'ny fahaizana mifandray aman'olona sy ny fikirizana no ahafahany manatratra ny olona any amin'ny toerana izay misy azy. – *TFC, b. 5, t. 393.*

Tokony hanofana ny tenany ny tanora hahatonga azy ireo ho havanana amin'ny tenim-pirenena hafa, mba hahafahan'Andriamanitra mampiasa azy ireo ho mpanelanelana hampita ny Fahamarinany mahavonjy any amin'ireo firenena hafa. Mety hahazo fahalalana ny amin'ny tenim-pirenena hafa

ireo tanora ireo na dia eo am-piasana ho an'ny mpanota aza. Raha toa ka mahay mampiasa tsara ny fotoany izy dia afaka ny hanatsara ny fahaizany sy hanofana ny tenan'izy ireo ho amin'ny asa mahaso mivelatra kokoa. Raha ny tanora zazavavy izay tsy dia manana afa-tsy andraikitra kely no maniry ny hanokan-tena ho an'Andriamanitra, dia tokony hanofana ny tenany amin'ny alalan'ny fianarana sy hizatra ireo tenim-pirenena hafa. Afaka manokana ny tenany amin'ny asa fandikan-teny izy ireo. - *TFC*, *h. 3, t. 204*.

Fanompoana Sahaza ny Tanora

Afaka ny ho mpiasa misiônera ao an-tokantrano sy ao amin'ny fiangonana ny ankizy. Irin'Andriamanitra ny hampianarana azy ireo fa tokony hanao asa fanompoana mahaso eto amin'ity izao tontolo izao ity izy ireo fa tsy hilalao fotsiny. Afaka ny hofanina hanao asa misiônera ao an-tokantrano izy ireo izay hanomana azy ireo ho amin'ny sehatr'asa mahaso mivelatra kokoa. Ry ray aman-dreny, ampio ny zanakareo hahatanteraka izay nokendren'Andriamanitra ho azy ireo. - *RH*, *8 Des. 1910*.

Toko 69 - Asa Mahafinaritra

Nanome antsika ny fahazavana avy ao amin'ny Teniny ny amin'ny famindrampony sy ny fitiavany tsy manam-petra Andriamanitra, ary hoy i Kristy amintsika: «*Nabazo maimaim-poana hianareo koa dia manomeza maimaim-poana.*» Aoka ny fahazavana izay nomen'Andriamanitra anao hamirapiratra ao amin'ireo izay ao anatin'ny fahamaizinana. Ho eo anilanao ny anjely any an-danitra raha manao izany ianao, hanampy anao hahazo fanahy ho an'i Kristy (...)

Ry tanora namana malala, tsarovy fa tsy ilaina ny ho pasitora voahosotra mba hanompoana ny Tompo. Misy fomba maro hahafahana miasa ho an'i Kristy. Mety tsy hisy mihitsy

tanan'olombelona hipetraka eo aminao ho fanosorana, kanefa Andriamanitra dia afaka hanome anao ny fahamendrehana ho amin'ny asa fanompoana Azy. Afaka ny hiasa amin'ny alalanao Izy ho famonjena ny fanahy. Raha nianatra tao amin'ny sekolin'i Kristy, dia ho mora fanahy sady tsy miavona am-po ary homeny anao ny teny izay holazainao noho ny Aminy (...).

Ny Fifandraisantsika amin'ny Tsy Fahombiazana

Ataovy izay azonao atao mba hahazoana fahatanterahana; kanefa aza mihevitra fa satria nanao fahadisoana ianao dia nesorina tsy ho eo amin'ny fanompoana an'Andriamanitra. Fantatry ny Tompo ny mandrafitra antsika; Tsaroany fa vovoka isika. Raha mampiasa amim-pahatokiana ireo talenta nomen'Andriamanitra anao ianao dia hahazo fahalalana izay hahatonga anao tsy hionona amin'ny tenanao.

Miasà amim-paharisihana sy amim-pitandremana tsara, omeo ny hafa ireo fahamarinana tena sarobidy aminao. Avy eo rehefa misy toerana banga izay natao hofenoina dia ho renao ny teny manao hoe: «miakara ambonimbony kokoa.» Mety hisalasala ny hamaly ianao kanefa mandrosoa amim-pinoana, mitondrà eo amin'ny asan'Andriamanitra zotom-po vaovao sy mahitsy.

Avy amin'ny alalan'ilay Mpampianatra lehibe irery ihany ny tsiambaratelon'ny fahazoana fanahy. Tahaka ny ranon'ando sy ny ranon'orana izay milatsaka mangina eo amin'ny zavamaniry mihamalazo dia tokony hiraraka amim-pahalempanahy sy amim-pitiavana ny teny ataontsika amin'ireo fanahy izay tadiavintsika ho azo. Tsy tokony hiandry mandra-pisian'ny fotoana mety azo hararaotina ho tonga eo amintsika isika; fa isika no tokony hitady azy ireo, hihazona ny fontsika ho tafasandratra amim-bavaka mba hahafahan'Andriamanitra manampy antsika hiteny ny teny araka ny tokony ho izy amin'ny fotoana mety.

Rehefa miseho ho azy ireo fotoana mety azo hararaotina, aoka ny fialan-tsiny tsy hitarika anao hanao an-tsirambina izany; fa ny fampiasana izany ho amin'ny tsara dia mety hidika ho famonjena ny fanahy iray tsy ho azon'ny fahafatesana. - *YI, 6 Feb. 1902.*

Ny Asa Ambony Indrindra

Ny asa ambonin'ny asa rehetra - ny raharaha ambonin'ny hafa rehetra izay tokony hitarika sy hampiasana ny herin'ny fanahy, - dia ny asa famonjena ny fanahy izay nahafatesan'i Kristy. Ataovy ho asa fototra sy manana ny lanjany eo amin'ny fiainanao izany. Ataovy ho asa manokan'ny fiainanao izany. Miaraha miasa amin'i Kristy amin'io asa lehibe sy mendrika io, ary aoka ho tonga misiônera ao an-tokantrano sy any ivelany ianao, aoka ho vonona sy hahavita zavatra amin'ny asa famonjem-panahy na ao an-tokantrano na any amin'ny faritra lavitra be. Ataovy ny asan'Andriamanitra ary aseho ny finoanao ny Mpamonjin'ao amin'ny alalan'ny fiasana mafy ho an'ny hafa. Eh! Raha mba ny antitra sy ny tanora no niova fo tanteraka amin'Andriamanitra, ary maniry ny hanatanteraka ny adidy izay miseho eo anilan'izy ireo, ary hiasa raha vao misy fotoana mety azo hararaotina ho mpiara-miasa amin'Andriamanitra! - *YI, 4 May 1893.*

Toko 70 - Fahatokiana amin'ny Asa Fanompoana

Ireo izay tsy mahatoky amin'ny kely indrindra amin'ny zavatra mandalo dia tsy hahatoky amin'ny ireo andraikitra manan-danja kokoa. Mandroba an'Andriamanitra izy ireo, ary tsy mahomby amin'ny fanatrarana izay takin'ny lalàn'Andriamanitra. Tsy ho tsapan'izy ireo fa an'Andriamanitra ireo talentany ka tokony hatokana amin'ny asa fanompoana Azy. Ireo izay tsy manao na inona na inona ho an'ny mpampiasa azy afa-tsy izay nodidina hataony ihany, na dia fantany aza fa ny firoboroboan'ny asa dia miankina amin'ny asa fanampiny avy aminy, dia tsy ho anisan'ny

antsoina ho mpanompo mahatoky. Misy zavatra maro izay tsy voalaza mazava tsara ilaina hatao, ary ny mpiasa no mahamarika izany mivantana.

Fahaverezana sy fatiantoka maro niseho no mety ho voasoroka raha nisy fisahiranana mafy sy ezaka tsy misy fitiavan-tena naseho, raha ny fitsipiky ny fitiavana nomen'i Jesôsy antsika no tanterahina eo amin'ny fiainan'ireo milaza ho mino ny Anarany. Kanefa maro amin'ireo izay miasa ao amin'ny asan'Andriamanitra no voarakitra ho toy ny «mpanompo mila fanaraha-maso».

Tsy Fahatokiana Voarakitra

Endrika fitiavan-tena maharikoriko indrindra no mitarika ny mpiasa hanao tsirambina ny fampiasana tsara ny fotoana sy ny fikarakarana ny fananana satria tsy eo ambany mason'ny Tompo mivantana. Kanefa moa ve mihevitra ireny mpiasa ireny fa tsy voamarika ny tsirambina ataony, tsy voarakitra ny tsy fahatokiany? Raha azo sokafana ny masony dia ho hitany mijery avy any ambony ny Mpiambina anankiray, ary voarakitra ao amin'ny bokin'ny lanitra ny tsirambina rehetra nataony.

Tsy manana fitsipi-piainana ireo izay tsy mahatoky amin'ny asan'Andriamanitra; ny hery manosika azy ireo dia tsy manana vaika izay hitarika azy ireo hifidy ny mahitsy amin'ny toe-javatra rehetra. Ny mpanompon'Andriamanitra dia tokony hahatsapa amin'ny fotoana rehetra fa eo ambany mason'ny mpampiasa azy ireo izy ireo. Ilay anankiray izay nijery ny fety tsy nanaja izay masina nataon'i Belsazara dia manatrika eo amin'ny toeram-piasantsika rehetra, ao amin'ny trano fanaovan-kaonty amin'ny fivarotana, eo amin'ny trano fiasana manokana; ary ilay tanana tsy misy ra dia azo antoka fa mirakitra an-tsoratra ny tsirambina ataonao tahaka ny niraketana ny fitsarana mahatsiravina an'ilay mpanjaka mpiteny ratsy. Voasoratra tamin'ny teny afo ny fanamelohana an'i Belsazara: *“Efa voalanja tamin'ny mizana biana*

ka, indro, latsan-danja.» Ary raha tsy manatanteraka ny adidy izay nomen'Andriamanitra anao ianao dia hitovy amin'izany ny fanamelohanao.

Ny Hery Manosika Tena Izy amin'ny Fanompoana

Misy maro amin'ireo izay milaza ho Kristianina no tsy tafaray amin'i Kristy. Tsy azo ianteherana izy ireo, tsy azo itokiana. Mihevitra mandrakariva ny hampihenana ny fanompoany ho amin'ny fiezahana kely indrindra izy ireo, kanefa etsy an-daniny mitaky karama ambony indrindra. Ny anarana hoe “mpanompo” dia mahafaoka ny olona rehetra; satria mpanompo avokoa isika rehetra, ary ho tsara ho antsika ny hahita izay lasitra ampiasaintsika. Moa ve ny lasitry ny tsy fahatokiana izany sa ny fahatokiana?

Moa ve fironana an-kapobeny eo amin'ny mpanompo ny hanao izay be indrindra azony hatao? Moa ve tsy fomba fanao mahazatra ny miala tsimoramora amin'ny asa haingana sy mora foana araka izay azo atao, ary ny hahazo karama kanefa tsy manao ezaka araka izay azo atao firy? Ny tanjona dia tsy ny hahavita zavatra araka ny tokony ho izy fa ny hahazo karama. Ireo izay milaza fa mpanompon'i Kristy dia tsy tokony hanadino ny fananaran'ny Apôstôly Paoly manao hoe, “*Hianareo mpanompo, maneke ny tomponareo araka ny nofo amin'ny zavatra rehetra, tsy amin'ny fanompoana eo imaso, tahaka ny mpila sitraka amin'olona, fa amin'ny fabatsoram-po, matabotra ny Tompo; ary na inona na inona ataonareo dia ataovy amin'ny fo, tahaka ny ho an'ny Tompo, fa tsy ho an'ny olona, satria fantatrareo fa ny Tompo no handraisanareo ny lova ho valiny; fa manompo an'i Kristy Tompo hianareo.*”

Ireo izay miditra ao amin'ny asa tahaka ny “mpanompo mila fanaraha-maso” dia hahita fa ny asany dia tsy haharitra ny fanaraha-mason'ny olona na ny anjely. Ny zavatra ilaina

amin'ny fahombiazana amin'ny asa dia ny fahalalana an'i Kristy; satria izany fahalalana izany no hanome foto-kevitra madion'ny fahamarinana, manome ny toe-tsaina mendrika sy tsy tia tena, tahaka ny an'ny Mpamonjy antsika izay lazaintsika fa tompointsika. Ny fahatokiana, ny fitsitsiana, ny fikarakarana amin'ny fahafenoany no tokony hampiavaka ny asantsika rehetra, na aiza na aiza misy antsika, na ao an-dakozia na ao amin'ny efitrano fiasana, na ao amin'ny biraon'ny fampielezam-boky, na ao amin'ny toeram-pitsaboana, na ao amin'ny toeram-pianarana, na aiza na aiza ametrahana antsika ao amin'ny tanimboaloboky ny Tompo. *"Ary izay mahatoky amin'ny kely indrindra dia mahatoky koa amin'ny be; ary izay tsy marina amin'ny kely indrindra dia tsy marina koa amin'ny be."* - RH, 22 Sept. 1891.

FIZARANA FAHAFITO

Fahasalamana

Sy

Fahombiazana

Satria ny saina sy ny fanahy miseho amin'ny alalan'ny vatana, noho izany ny asa saina sy fanahy dia miankina amin'ny herimbatana. Vokatr'izany, izay rehetra manatsara ny fahasalamana dia mifaninana hanatsara ny herin'ny fanahy sy ny toetra voalanjanja. Raha tsy misy fahasalamana, dia tsy misy olona afaka hahazo sy hahatanteraka ara-dalàna ny andraikiny eo amin'ny tenany sy ny manodidina azy ary ny Mpamorona. Ilaina noho izany ny fikarakarana ny fahasalamana. Ny fandaharampampianarana rehetra dia tokony hanomboka amin'ny fianarana ny momba ny vatana sy ny fahadiovana. - *Ed, t. 195.*

Toko 71 - Fahalalana ny amin'ny Fiainana

Inona no azo atao hampiatoana ny onjan'ny aretina sy ny fanamelohana izay manosika ny fianakavian'olombelona ho any amin'ny fahapotehana sy ny fahafatesana? Raha toa avy amin'ny fihinanana sy ny fahafinaretana no antony voalohany mahatonga ny ratsy, mifanohitra amin'izany kosa, dingana voalohany mankany amin'ny fivoarana ny fahononan-tena sy ny fahaizana mifehy tena.

Raha te hahazo fihatsarana maharitra ao amin'ny fiarahamonina ny olona, dia tokony hampianarina izy manomboka amin'ny fahazazany. Ny hoavin'ny lehilahy na vehivavy iray amin'ny kapobeny dia fantatra amin'ny fahazarana azony nandritra ireo taona voalohany teo amin'ny fiainany, amin'ny alalan'ny tsiro voarainy, ny fandresena azony amin'ny tenany ihany ary eo amin'ny fomba fiainany manomboka hatramin'ny fahazazany.

Ny heloka sy ny fahalovana vokatry ny tsy fahononan-tena sy ny fitondran-tena baranahiny dia azo ialana amin'ny fampianarana mifanaraka amin'izany mandritra ny fahatanorany.

Fahasalamana sy Fifehezan-tena

Ny fahasalamana tsara amin'ny kapobeny dia arafitra eo amin'ny taon-jatovo amin'ny alalan'ny fanorenana toetra madio sy mendrika mba hifehezana ny hatendana sy ireo filana tafahoatra kanefa azo leferina. Amin'izay fitiavana izay, ireo fahazarana hifehy tena ireo dia ilaina koa amin'ny fifehezana ny fahasalamana. Tena zava-dehibe raha ny lehilahy sy ny vehivavy no nampianarina ny amin'ny siansan'ny fiainan'olombelona, mba hahalalana sy hahazoana ary hitehirizana ny fahasalamana. Eo amin'ireo taona voalohany no mety hanangonany ireo fahalalana izay ilainy mandritra ny fiainany. Amin'ny fahatanorany kosa no tsy maintsy hanaovany ireo fahazarana tsara, amin'ny fanitsiana ireo ratsy, amin'ny fifehezany tena ho amin'ny fisainana ambony mandrakariva, amin'ny fahazarany hampifanaraka ny fikasana sy ny asa amin'ny sitrapon'Andriamanitra sy ny mahasoana ny mpiara-belona (...)

Jesôsy dia tsy nanao tsinontsinona izay ilain'ny vatany. Nifantoka tamin'ireo fepetra ara-nofo izy; nandeha tetsy sy teroa Izy nanasitrana ny marary sy nanamaivana ny fanaintainana.

Fiainam-Pinoana

Tsy maintsy lazaina amin'ireo zatovo fa ny fiainany dia tsy azony atao amin'izay itiavany azy. Ankinina amim-pinoana ny fotoana ankehitriny fa ho avy ny andro fijinjana. Andriamanitra hanome rariny ny olona mampiasa ny talenta nankinina taminy; efa nividy azy ireo tamin'ny vidiny lafo indrindra Ilay Mpamonjy, ny fiainany sy ny talentany, koa amin'izay dia hampamoahina izy ireo amin'izany na nahatoky na tsia tamin'ireo fananan'Andriamanitra

nampian-draketa azy. Tokony ho fantany mandrakariva fa ny andraikiny ao amin'ny asan'Andriamanitra dia mifanandrify amin'ny fahafahana ananany. Raha mahatsapa ny andraikitra nomen'ny Mpahary azy ny tanora sy ny fananana nasaina tantanan'izy ireo eo amin'ny fiainany dia hisalasala izy ireo hitsambikina ao amin'ny ranomodiny fahaverezana sy hitsarapaka amin'ny heloka izay mitelina ny ankamaroan'ny tanora lahy sy vavy amin'izao vanim-potoana misy antsika izao. – *RH, 13 Des. 1881.*

Toko 72 - Miaro ny Fahasalamana

Zavatra tena manan-danja tokoa ny fahasalamana, kanefa dia ankavitsiana ireo olona izay tena manome haja izany; ao aminy no fototry ny hery ara-tsaina sy ny hery ara-batana. Ny fihetseham-po sy ny fahafinaretana dia samy manana ny toerany avokoa ao amin'ny tenan'olombelona ka tokony hokolokoloina anatin'ny fepetra feno ara-nofy sy hampisy hery miasa mangina tsara indrindra eo amin'ny lafiny ara-panahy. Izay rehetra mampihena ny hery ara-batana dia mandemy ihany koa ny herin'ny saina, hany ka tsy ahafahany manavaka ny tsara sy ny ratsy.

Ny tsy fampiasana ny herim-batana no manafohy ny fotoana izay azo anampoana an'Andriamanitra ho voninahiny, eny, tsy hahavitana ny asa nasain'Andriamanitra hataontsika. Mampiorina ny fahalemena ao amin'ny tenantsika avokoa ny fandeferan'ny tenantsika amin'ny fahazaran-dratsy, amin'ny fahataran-dava, amin'ny hatendan-kanina izay manimba ny fahasalamana (...)

Meloka tanteraka eo anatrehan'Andriamanitra ary mandroba Azy isika amin'izay rehetra atao ka mety hanafohy ny andro iainana. Ary dia mandroba ny manodidina antsika koa isika. Nomena fotoana fohy isika mba ho fitahiana ho an'ny hafa, hanao ny asan'Andriamanitra eto amin'ity izao tontolo izao ity. Ary dia tsy

afaka hanatanteraka ny asa mety ho vita mandritra izay fotoana nanirahana antsika ihany koa isika. Ireo izay manana fahazaran-dratsy tsy miasa ho an'izao tontolo izao kanefa afaka hanao izany dia hohelohina eo anatrehan'Andriamanitra. — RH, 20 Jona 1912.

Toko 73 - Fahamasinan'ny Fahasalamana

Tonga teto an-tany niaraka tamin'ireo fakam-panahiny i Satana, toy ny anjelin'ny fahazavana, toy ny nanatonany an'i Kristy tany an-tany efitra. Hampihena ny herin'olombelona, na ara-batana izany na koa ara-tsaina; izay no antom-pisiany, mba hahafahany manjaka eto an-tany. Nahomby tokoa ny fakam-panahiny teo amin'ny fihinana, raha toa ka tsy heverina ny ho vokany. Fantatr'i Satana fa tsy afaka hanatanteraka ny asa napetrak'Andriamanitra taminy sy amin'ny mpiara-monina aminy ny olona satria nataony izay hampikorosy fahana ny hery nomen'Andriamanitra azy hampiasainy. Manana fototra ny vatana: ny ati-doha izany. Rehefa malemy vokatry ny tsy fahalalana onony maro samy hafa ny fahafaha-mandray (ati-doha), dia tsy ho hay intsony ny hanavaka ny zavatra mandrakizay.

Fifandraisana eo amin'ny

Fahasalamana sy ny Fanorenan-toetra

Tsy eken'Andriamanitra ny fiodinana amin'ny Lalàny. Fa ny olona, rehefa lavon'ny fakam-panahy afafin'i Satana amin'ny alalan'ny tsy fahononan-tena dia ho voatariky ny tendany ho eo ambany vahohon'ny fitiavan-kena sy ny fahafinaretan-dratsy. Rehefa voafitaka ny olombelona, noforonina ambany kely noho ny anjely ary nanana ny fahafahana sy ny toe-tsaina ambony indrindra, dia tonga voafehin'i Satana. Mora indrindra ho azy ny maka fanahy ary manandevo ny olombelona amin'ny alalan'ny fihinana. Ho an'ny sasany ny antsasa-manila amin'ny tenany, ny sasany ny androan-tokony amin'ny vatany sy ny sainy

ary ny fanahiny vokatry ny tsy fahalalana onony, dia tonga tany fiadian'ny fahavalo.

Ireo izay manana fahafaha-manavaka ny ratsy afafin'i Satana dia tsy maintsy mahay mifehy ny filan'ny vatany eo ambany fisainana voalanjanja. Ny fanazarana ny fisainana voarindra sy voakolokolo no tena ilain'ny fanofanana ny toetra kristianina. Ny hery na ny fahalemen'ny saina dia misy fiantraikany amin'ny antom-pisiana sy ny famonjena fara tampony. Manjaka eo amin'ny vatana ny tsy fahalalana ny lalàn'Andriamanitra. Ny tsy fahalalana onony amin'ny endriny rehetra dia samy fanitsakitsahana ny lalàna maha-olona ny olona izay mampahonena ary tena mahatahotra. Mba hahavoafitaka ny olombelona dia ataon'i Satana miendrika fahazavana ny fahotana ary dia faly aoka izany izy rehefa tafiditra ao anatin'ny vela-pandriky ny fahazaran-dratsy toy ny fombafomba jentilisa sy ny hatendan-kanina ny Kristianina (...)

Hery Miasa Mangina Mampitotongana, Vokatry ny Tsy Fahalalana Onony

Ny lehilahy sy ny vehivavy manam-pahalalana kanefa voagejan'ny fahazarana amin'ny tsy fahalalana onony amin'ny zavatra rehetra, dia tsy hihoatra lavitra noho ny jentilisa. Miezaka mandrakariva i Satana hampanalavitra ny olona amin'ny fahazavana, amin'ny alalan'ny fombafomba sy rendrarendra, ka tsy hihevitra ny fahasalaman'ny vatana sy ny saina ary ny fanahy. Ilay fahavalo dia mihevitra fa raha anjakan'ny filana ny olona, dia ho lasa sorona eo amin'ny alitaran'ny fahafinaretana ny fahasalaman'ny vatana sy ny saina ka indro fa miroso ho amin'ny fahapotehana. Raha ny fahalalana voatsilo no manjaka, mitarika ho amin'ny fifehazan-tena, milefitra eo amin'ny fandanjanjan'ny saina, dia fantatr'i Satana tsara fa ho kely ny ho fahafahan'ny fahombiazany (...)

Ahitana olona tsy mendrika ny antsoina hoe mpanara-dia an'i Krsity ao amin'ny tontolo kristianina. Ireo fahazarana sy ireo fihetsika adaladala sy tsy misy antony ataony na fomba itondrany ny tenany dia fanimbana ny lalàn'ny vatana sy mifanohitra amin'ny lalàn'ny Baiboly. Efa manomana sahadry ny fijalian-tsainy sy ny vatana ary ny fahorian'ny fanahiny ny fiandohan'ny fiainany. - *RH, 8 Sept. 1874.*

Toko 74 - Fanabeazana Voalanjalianja

Ireo fotoana atokana amin'ny fampiasam-batana dia tsy tokony ho very maina. Manozona ny tenany ireo mpianatra miondrika lava eo amin'ny boky fianarana ary manamaivana ny fivoahana ivelan'ny trano. Zava-dehibe ho an'ny taova sy ny vavahadin-tsaina eo amin'ny vatana ny asa mifanentana ataony mba hampirindra ihany koa ny asa ataon'izy ireny. Miteraka fahaverezan-kery ho an'ny vatana sy ny saina manontolo ny fanerena ny saina hiasa mafy ary koa mahatonga fanaovana an-kilabao ireo taova sasany ao amin'ny tena. Rehefa mitotongana ny herim-batana dia tsy manan-kery hoentina miasa ny saina, ny vokany dia fahataitairana tsy amin'antony.

Ny lehilahy sy ny vehivavy maniry ny hanana toetra voalanjalianja dia tsy maintsy mampivelatra ny heriny rehetra. Misy ny olona tokam-piaina satria iray ihany no vavahadin-tsaina nokolokoloiny, hany ka maty avokoa ireo vavahadin-tsaina sisa. Maro ny tanora no tsy mahomby satria manao tsirambina izany fampiharana izany eo amin'ny fiainany. Tsy maintsy ampiarahina ny asa saina sy ny asa vatana mba handanjalianjana ny fahasalaman'ny saina ary koa hampisy fivelarana mahomby eo amin'ny hery rehetra ampiasaina. - *Counsels to Teachers, Parents and Students, tt. 295, 296.*

Toko 75 - Fahasalamana Ambonin'ny Fianarana

Ny ankamaroany amin'ireo mpianatra dia manontona ny fahaizamanaony ao amin'ny fianarana ka miezaka hanatratra ny tanjona nokendreny amin'izany. Ampiasainy mafy ny sainy, fa latsa-danja kosa ny herim-batana ampiasainy. Tafahoatra loatra ny asa sainy ka tonga malemy ny hozatra hafa ao amin'ny vatany. Rehefa tojo amin'ny faran'ny fianarany izy ireo, dia hanana ny fahalalana fa saingy fahalalana ihany. Nianatra andro aman'alina, aman-taona izy ireo hampitombo ny lohany fa ny vatany kosa fonentana (...)

Mirotsaka avy hatrany ao amin'ny fianarana ny tanora zazavavy mazana ka voatsinitsiny ireo sampam-panabeazana hafa fa variana miondrika ao amin'ny boky. Noho izany aorian'ny fianarany dia tsy hanan-kery eo amin'ny fiainana izy ireny. Nataony tsinontsinona ny fahasalamany, mihidy ao an-trano mandrakariva izy ireny, tsy mahita rivotra madio sy tanamasoandro nomen'Andriamanitra. Ny tovoavavy toy ireny dia tokony ho salama tsara mivoaka ny sekoly raha sady nanao ny fianarany tao an-dakilasy na ao an-trano no nanao fanatanjahan-tena eny amin'ny rivotra madio eny an-kalamanjana.

Harena ny fahasalamana. Io no zava-dehibe azon'ny voary mety maty rehetra ananana. Ny harena sy ny voninahitra ary ny fahaizana dia samy zava-poana avokoa raha toa ka osa ny fahasalamana. Tsy misy ahazoana fahasambarana ireo rehefa tsy eo ny fahasalamana. - *Counsels to Teachers, Parents and Student*, tt. 285, 286.

Toko 76 - Ny Famantarana ny Olona Ambony

Nandritra ireo telo taona namaboana ny Jiosy, dia nohazonin'i Daniela sy ny namany ny fifehezan-tena, ny fianteherany tamin'Andriamanitra sy ny fahatokiany Azy. Tonga àry ny fotoana hanadinana azy ireo, niaraka tamin'ny olon-kafa ho amin'ny

fanompoam-panjakana. Fa *“tsy nisy hita izay tahaka an'i Daniela sy Hanania sy Misaela ary Azaria tamin'izy rebetra”* - Dan. 1:19. Ny faharisihana, ny safidiny sy ny fahamarinan'ny teniny, ny fivelatry ny fahalalany, dia nanadinana azy ireo tao amin'ny hatanorany sy ny hakingan'ny sainy. Nitoetra teo anilan'ny mpanjaka izy ireo. *“Ary ny amin'ny fahendrena sy ny fahalalana rebetra izay nanontanian'ny mpanjaka azy, dia hitany fa nanan-tombo impolo beny nobo ny ombiasy rebetra sy ny mpisikidy teo amin'ny fanjakany aza izy.”* - Dan.1:20.

Mandala fahamarinana Andriamanitra. Ny ankamaroan'ireo tanora namiratra avy tamin'ny taniny rehetra dia niangona tao Babilôna, anisan'izany ireo Hebreo babo izay tsy nanana mpifaninana taminy akory. Ny fahitsiany, ny tsanganany, ny famindrany malefaka, ny bikany, ny faharanitan-tsainy ary ny endrika maha-andriana azy ireo dia samy nanamarika ny fankatoavany ny lalàna avokoa.

Ny Fiantraikan'ny Fahazaran'ny Tena eo amin'ny Saina

Tsara hodinihina ny lesona azo avy amin'iny tantaran'i Daniela sy ny namany iny. Misy tombontsoa tahaka ny eo amin'ny ara-batana eo amin'ny ara-panahy izay mifanentana amin'izay ambaran'ny Baiboly. Ny vokatry ny Fanahy anefa dia tsy ny fitiavana ihany na fifaliana na fiadanana fa fahononan-tena ihany koa. Notakina tamintsika ny tsy hanimbana ny tenantsika satria tempolin'ny Fanahy Masina izany.

Nitovy filana amintsika ihany koa ireo babo hebreo ireo. Na dia nohodidinin'ny zava-maninton'i Babilôna aza dia hentitra izy ireo teo anatrehan'izany. Miandany amin'ny zava-mahafinaritra maro ny tanora ankehitriny. Eto amin'ny tanan-dehibe ohatra dia mora babon'ny rendrarendra ny fahafaham-po. Izay manaraka ny ohatr'i Daniela ihany ka tsy mandoto ny tenany no hahita voka-tsoa. Ny fahalehibiazan'ny herin-tsaina, ny faharetan'ny

herim-batana dia hitombo ary ho tahirin-kery hotovozina amin'ny fotoan-tsarotra.

Ireo fanazaram-batana tsara dia miantoka ny herin-tsaina. Ny herin-tsaina sy ny herim-batana ary ny fahalavan'ny androm-piainana dia miankina amin'ny lalàna tsy miovaova. Ilay Andriamanitry ny zavaboary dia tsy hanamaivan-danja ny olona amin'ireo vokatry ny setrasetran'ny natiora. Izay rehetra maniry hifehy ny tenany dia aoka hifehy ny zavatra rehetra. Ankoatra ny vavaka dia sakafo tsotra no nanampy an'i Daniela hanana saina mazava sy hevitra matotra sy fahafahana mianatra ary hery niadiany tamin'ny fakam-panahy.

Mifehy ny ho Anjarany

Misy fahamarinany lehibe ny fomba fiteny hoe: "Ny olona rehetra dia mpanakanto amin'izay nohariny". Marina fa ny ray aman-dreny no tompon'andraikitra voalohany amin'ny lova avelany, ohatra ny fanabeazana; fa tsy latsa-danja noho izany koa isika eo amin'ny fitondrantsika ny tenantsika.

Nandray ny lesona sy ny fampianarana azony tamin'ny fahazazany ry Daniela sy ny namany, kanefa tsy ampy ho amin'ny fiainany manontolo izany. Avy ny fotoana izay tsy maintsy hiatrehany ny fiainany amin'ny fitondran-tenany. Izany no nitokiany tamin'ireo lesona azony fony fahakeliny. Ny fahombiazany dia nanomboka tamin'ny fahatokiana an'Andriamanitra.

Ny tantaran'i Daniela sy ny namany dia voarakitra ao amin'ny Soratra Masina mba ho ohatra ho an'ny tanora atỳ aoriana. Amin'izany fahatokiana izany, Andriamanitra dia miantso ny zatovo mba hanatona Azy ka hioty ny fahalalana onony kristianina sy hiainany amim-pilaminana ao amin'ny fahasalamana.

Tambin'ny Fahalalana Onony

Mila olona tahaka an'i Daniela, manohitra fakam-panahy amin'ny heriny rehetra isika ankehitriny. Fo madio ary tanana mivelatra no ilain'izao tontolo izao. Ny tanjon'Andriamanitra dia ny hiovan'ny olona, handroso isan'andro isan'andro ho amin'ny fahatsarana. Manampy izay manampy ny tenany Andriamanitra. Ny fahazarana etỳ an-tany no iankinan'ny fahasambarana any andanitra. Aoka hiambina amin'ny fiteny sy ny tsy fifehezan-tena ny tanora.

Ry tanora malala, miantso anao ho amin'ny asa tanterahina amin'ny fahasoavany Andriamanitra. *"Atolory ny tenanao ho fanatitra velona, masina, sitrak'Andriamanitra dia fanompoam-panahy mety hataonareo izany"* - Rôm. 12:1. Misehoa ho lehilahy sy vehivavy mendrika amin'ny zavatra rehetra. Ao amin'izay tianao rehetra: fisakafo, fahazarana, alaivo tahaka ny fahitsian'i Daniela. Ho tambiny, Andriamanitra hanome anao ozatra malefaka, saina mazava, fahaiza-mitsara, fahaiza-manavaka ny tsara sy ny ratsy azo antoka. Ny tanora ankehitriny raha manana finjavana sy fomba fiaina matotra, dia handray voka-tsoa amin'ny fahasalaman'ny vatana sy saina ary fanahy. — YI, 9 Jol. 1903.

Ny Fivavahana sy ny Fahasalamana

"Ny fahataborana an'i Jehovah no fiandoham-pahendrena" - Sal. 111:10. Raha ny olona heniky ny fahotana no miandry amin'ny fahamarinan'Andriamanitra, hazavain'ny Teniny, dia hahazo fahalalana. Raha miantraika ao amin'ny fo ny fahamarinana dia manome herin-tsaina, fahatakarana-tsaina mazava kokoa. Miankina amin'Ilay Vatolampy izany fanahy izany. Hihatsara ny fahasalamana toy ny fihatsaran'ny fiarovana ao amin'i Kristy. Izany no ifampiankinan'ny fivavahana sy ny fahasalamana. — *Testemonies for the Church, b. 4, tt. 553-554.*

FIZARANA FAHAVALO

Ny Fanompoam-Pivavahana

Ny Fanahin'Andriamanitra Izay Loharanon'ny fanabeazana dia ao amin'ny Teniny. Misy fahazavana vaovao sy sarobidy, izay mampirapitra avy amin'ny takila tsirairay. Ao no aseho ny fahamarinana, ary ny teny sy ny fehezan-teny dia mampirapitra sy mifanaraka amin'ny fotoana rehetra, tahaka ny feon'Andriamanitra miteny amin'ny fanahy.

Tian'ny Fanahy Masina ny miteny amin'ny tanora; tiany ny haneho amin'ireo ny harena sy ny hakanton'ny Tenin'Andriamanitra. Ny teny fikasana nolazain'Ilay Mpampianatra lehibe dia hamabo ny fahatsapany sy hamelombelona ny fanahiny amin'ny hery ara-panahy azo avy amin'Andriamanitra. Hitombo ao amin'ny saina mahavokatra ny fifankazarana amin'ny zavatra mikasika an'Andriamanitra, izay tahaka ny fefy fiarovana amin'ny fakam-panahy. — *Henoinareo Ny Fanoharana tt.126.*

Toko 77 – Vavaka, Hery ho Antsika

Amin'izao andro farany izao, dia tsy misy fiarovana ho an'ny tanora afa-tsy ny fahamalinana sy ny vavaka. Ireo zatovo mpamaky ny Tenin'Andriamanitra sy mifandray Aminy dia hahazo aina ao amin'Ilay Loharanon'aina. Hahatratra ny fahatsarana sy ny fahalalana tsy hay takarina izy. Ny fifandraisana amin'Andriamanitra dia hampitombo ny saina madio, aingam-panahy mendrika, fahatsapana mazava ny marina sy atrik'asa ambony indrindra. Handray ho zanany izay miray Aminy Andriamanitra. Hahatratra ny avo indrindra izy ary hanana fijery mazava ny amin'Andriamanitra sy ny mandrakizay ka hataony fantsona hikoriana'ny fahazavana sy ny fahendrena ho an'izao tontolo izao.

Ahoana ny Mivavaka?

Tsy araka ny tokony ho izy ny fandraisan'ny olona ny vavaka. Tsy fampahafantarana an'Andriamanitra izay zavatra tsy fantany izany. Andriamanitra dia efa mahalala ny tsiambaratelon'ny tsirairay. Noho izany dia tsy ilaina ny manao vavaka lava reny na mafy be. Mamaky ny ao am-pontsika ao Andriamanitra ka tokony hanao vavaka miafina izany isika, ary Izy izay mahita ny miafina hihaino ary hamaly araka ny fotoana sy toe-javatra mahamety izany.

Ny vavaka amin'ny fihatsarambelatsihy dia faniratsirana. Andriamanitra tsy mihaino ary *“tsy mamaly afa-tsy ny vavaka amin'ny fo”* (Isa. 57:15).

Ny vavaka dia tsy manova ny asan'Andriamanitra fa mampifanaraka antsika amin'izany. Tsy manova ny fanatante-rahana ny adidy izany. Tsy mahasolo ny trosa amin'ny ampahafolony ny vavaka mivaivay sy tononina matetika. Tsy manolo ny trosantsika amin'Andriamanitra na oviana na oviana ny vavaka.

Manome Hery ny Vavaka

Ny hery avy amin'ny vavaka dia mametraka antsika amin'ny fanatanterahana ny adidy andavanandro. Ireo fakam-panahy atrehina isan'andro dia mametraka ny vavaka ho lohalaharana. Raha tiana ny hiarovan'Andriamanitra amin'ny herin'ny finoana, dia aoka hanambara ny hetahetam-po amin'ny vavaka mangina isika. Rehefa sendra hery miasa mangina mitaona antsika hanalavitra an'Andriamanitra isika dia aoka hidodododo hangataka fanampiana avy amin'Andriamanitra. Raha tsy manao izany isika dia tsy hahomby velively amin'ny ezaka atao hanapotehana ny avonavona sy andresena ny herin'ny

fakam-panahy mitarika antsika hanaram-po amin'ny ota, izay mampanalavitra antsika amin'ny Mpamonjy. Ny fahazavan'ny fahamarinana izay manamasina ny fiainana dia, hampibaribary izay mandray azy ny firedaredan'ny faniriana ho amin'ny ota, mitady hanapaka ny fo; ary izany dia mahatonga azy hamory ny heriny sy hampiasa ny tanjany hanoherana an'i Satana mba handreseny amin'ny fahamendrehan'i Kristy. - Thy Youth's Instructor, 18 Aog. 1898

Toko 78 – Ny Herin'ny Vavaka

Teo an-tendrombohitra, akaikin'Andriamanitra i Mosesy no nandray ny môdelin'ny Fitoerana Masina. Teo koa no namitranana ny fihavanana tamin'Andriamanitra ka nahafahan'ny olombelona nandray ny idealy feno voninahitra. Amin'izay ohatra izay dia afaka mitaratra ny toetsika isika mba hahatanterahan'ny toky lehibe. (2 Kôr. 6:16)

Alohan'ny hiatrehana ny andraikitra andavanandro dia tokony hanandratra ny fanahy amin'ny vavaka isika. Io fanandratana mangina io dia ho toy ny fofo-manitra eo anatrehan'ny seza fiandrianan'Ilay Be Voninahitra, ary mandrava ireo fandrik'ilay fahavalo. Ny Kristianina miray fo amin'Andriamanitra dia tsy ho resy. Tsy misy afaka mandrava ny fiadanany. Ireo token'ny Tenin'Andriamanitra, ny herin'ny voninahitr'Andriamanitra, ny loharanon-keriny rehetra dia antoka ho fanavotana antsika. Toy izany no niarahan'i Enôka tamin'Andriamanitra. Andriamanitra no tokiny sady tsy nanary azy tamin'ny andro mahory.

Mifandray amin'ny Tsy Manam-Petra

Ny vavaka no ain'ny fanahy. Io no tsiambaratelon'ny herin'ny finoana. Tsy misy ahazoana famonjena na feno ny fahatanterahana aza ny fanahy. Ny vavaka dia mampiray ny fanahy amin'Ilay

Loharanon'ny fiainana; mampahery ny retsika sy ny hozatry ny fanantenan'ny finoana. Izay manao tsinontsinona ny vavaka na manao an-tsirambina ny azy dia manapaka ny fifandraisany amin'Andriamanitra. Mihena ny herin'ny vavahadin-tsain'ny finoana, ary malemy ny hery sy ny tanjaky ny fanandramampinoana.

Ny hamenoan'Andriamanitra ny tsy fahatanterahana misy eo amin'ny olombelona no zava-tsoan'ny vavaka. Inona no zava-tsoa mihoatra noho izany, dia ny fifandraisana amin'ny Andriamanitry ny rehetra? Olona malemy, mpanota no afaka miresaka amin'ny Mpamorona azy. Satrintsika aza hiresaka amin'Ilay Mpanjakan'ny tontolo tsy hita fetra. Afaka miresaka amin'i Kristy eny an-dalana izorantsika isika, ary miteny Izy hoe: "Eto ankavananao Aho."

Ny Vavaka amin'ny Fo Rehetra no Hovaliana

Afaka mifandray amin'Andriamanitra amin'ny fo isika, afaka miara-mandeha Aminy koa. Mandritra ny asantsika dia afaka milaza Aminy ny fihetseham-pontsika isika kanefa tsy ren'ny sofin'iza na iza. Tsy misy mahafantatra ny fihetseham-po. Afaka misandratra any ambonin'ny tabataban'ny lalambe sy ny firohondrohon'ny milina ny vavaka atao. Amin'Andriamanitra no iresahana ny vavaka ataontsika.

Mangataha àry, mangataha dia hahazo ianareo, mangataha amim-panetren-tena, amim-pahendrena, amim-paherezana sy amim-pinoana lehibe, fa hovaliana ny vavaka atao amin'ny fo rehetra. Mety tsy hifanandrify amin'ny eritreritrao na amin'ny fotoana ilanao azy; fa ho avy izany amin'ny toe-javatra mahamety azy sy amin'ny fotoana mahatsara azy. Ny vavaka atolotrao irery ao amin'ny fahatrotrahana ombam-pikatsahana dia hovalian' Andriamanitra amin'izay mahatsara anao. - *GW*, tt. 254-258.

Toko 79 – Ny Fahazarantsika amin'ny Vavaka

Tombontsoa lehibe ny manatanteraka vavaka na miaraka amin'ny besinimaro na vavaka irery amin'ny fandohalehana. I Jesôsy dia nanome ohatra: *"dia nandohalika ka nivavaka,"* hoy i Lioka. Ny mpianany koa dia torak'izany. I Paoly dia nanambara: *"Izany no andobalebako amin'ny Ray"*. Tamin'ny fifonana ny fahotan'ny Isiraely dia nandohalika koa i Ezra, toy izany koa i Daniela: *"intelo isan-andro no nandohalika ka nivavaka (...)"*

Vokatry ny fahatsapana ny fahalehibiazany sy ny fanatrehany ny fanajantsika an'Andriamanitra. Tokony ho tsapan'ny tsirairay ao am-po ny fanatrehany tsy hita maso. Ny fotoana sy ny toerana ivavahana dia samy masina avokoa satria manatrika eo Andriamanitra ary misy akony eo amin'ny halalin'ny fihetseham-po ny fanajana taratry ny fahazavany. "Masina sy mahatahotra ny anarany", hoy ny mpanao Salamo. Ny anjely rehetra rehefa manonona io anarana io dia saronany amin'ny ny elany ny tarehiny. Hatraiza kosa ny fanajantsika, isika izay mpanota, tsy tokony hanonona io anarana io akory aza !

Tsara ny handinihan'ny tanora sy ny olon-dehibe ny Soratra Masina, ahitana ny lanjan'ny toerana iantsoan'Andriamanitra. *"Esory ny kapanao amin'ny tongotrao,"* no nolazaina tamin'i Mosesy raha nanakaiky ilay roimemy mirehitra izy, *"fa tany masina io ijanonanao io"*. I Jakôba koa rehefa avy nahita ilay fahitana ny amin'ny anjely dia nilaza: *"Ato amin'ity fitoerana ity tokoa Jehovah fa izabo no tsy nabalala (...) tsy bafa ity fa tranon'Andriamanitra sy vavahadin'ny lanitra»*. - GW, tt. 178-179.

Toko 80 – Finoana sy Vavaka

Amin'ny finoana an'i Kristy dia azo ahitsy ny kilema rehetra, azo diofina izay tasy, azo fenoina izay banga ary hampivelarina ny talenta.

«Hianareo dia tanteraka ao Aminy.» Ny vavaka sy ny finoana dia mifanakaiky ety dia ety. Siansa tsy maintsy fantatry ny olona te hahomby amin'ny fiainana izany. Hoy i Kristy: *"Na inona na inona tononinareo amin'ny fivavahana sy angatabinareo, dia ho azonareo izany"*. Nambarany fa ny fangatahantsika dia tokony hifandrindra amin'ny fikasan'Andriamanitra. Isika dia tokony hivavaka mba hahazoana izay nampanantenainy ary hampiasa izany ho fanatanterahana ny sitrapony. Rehefa feno ny fepetra, dia tanteraka ny tokin'Andriamanitra.

Tokony hivavaka isika mba hahazo famelan-keloka amin'ny fahotana, mba handray ny Fanahy Masina, mba hitondra tena kristianina, mba hanam-pahendrena, mba hanana hery hanaovana ny asantsika ary mba handray ireo fanomezam-pahasoavana efa nampanantenainy antsika. Manaraka izany dia tokony hino isika fa efa nahazo izany ary hanolotra ny fankasitrahana amin'ny Tompo.

Tsy ilaina ny mitady fanamarinana ety ivelany ny amin'ny fitahiany antsika. Ao amin'ny teny fikasany ny fanomezam-pahasoavana ka tokony hiasa isika, ary manamarina fa ny toky dia efa nomeny. Azony tanterahina izay efa nampanantenainy fa eo am-pelatanantsika izany fanomezana izany ary hanao izany amin'ny fotoana mahamety azy Izy. – *Ed, tt. 257, 258.*

Toko 81 – Ny Lanjan'ny Fianarana ny Baiboly

Ny fianarana Baiboly no ambony indrindra amin'ny fianarana ny fahalalana sy ny fanamafisam-pahalalana rehetra. Malalaka ny sahan'ny fahalalana ao aminy ka tokony handala izany mba hahalalany ny tontolo misy an'Andriamanitra ny tanora. Afaka mandalina hatrany hatrany isika ary tokony hanao ezaka ny tsirairay, hifampahery hanao izany fa tsy hita fetra ny faran'izany fianarana izany.

Famitahan-tena hidirana ao anatin'ny valan'i Satana ary koa fanaovana ny sitrapony ny fihamboana ho mpanara-dia sy tia an'Andriamanitra ary fiheverana ny zava-masina sy ny fampijanonana ny zavatra ivelambelany sy nofinofy. Raha ny tanora no mianatra ny asa be voninahitr'Andriamanitra eo anivon'ny natora sy ny fiandrianany sy heriny araka ny Teniny dia ho tafavoaka ao amin'izy ireo ny fahalalana ambony sy manandratra. Hanana fanetren-tena mivaivay izy ireo. Hianatra izany lesona sarotra dia sarotra kanefa tena ilaina izany ny saina eo am-pandinihana ny zava-boariny mahatalanjona: hadalana mihoa-pampana ny fahendren'olombelona raha toa ka tsy mifandray amin'Ilay Tsy hita fetra sy hamasinin'ny fahasoavan'i Kristy.

Asa Fanelanelanana Ataon'i Kristy

Ny anjara asan'ny Zanak'Andriamanitra mifandray amin'ny maha-Andriamanitra Azy: eo amin'ny tontolo noforonina sy ny tsy noforonina, ny manam-pahataperana sy ny tsy manam-pahataperana, dia lafin-javatra tsara izay tokony hosaintsainina mandritra ny androm-piainana. Io anjara asan'i Kristy io dia tokony hiteraka fahafantarana ireo fomba hafa any amin'ny tontolo tsy nahalala ota sy mahatoky fa tsy ny famonjena ireo izay mivarina any amin'ny fahaverezana ihany. Io anjara asan'i Kristy io no lalana hiverenan'ireo nania ho amin'ny fahatokiana an'Andriamanitra ary koa fiarovana izay tsy nanota.

Mahafinaritra ny mieritreritra fa misy tontolo tsy nanota; kanefa ireny tontolo ireny dia tsy mitsahatra manao fiderana hanomezam-boninahitra an'i Kristy nanao famonjena ho an'ny taranak'i Adama ary maneho ny toerana misy azy ireo sy ny fahadiovany. Ilay sandry nanaisotra ny olombelona tamin'ny fahapotehana nataon'i Satana ihany no miaro ireny tontolo ireny. Mikarakara izay rehetra ao anatin'ny tontolo midadasiky ny

voary ny Ray sy ny Zanaka izay mbola fahasoavana hikorakorana ny olombelona lavo. I Kristy no mandray an-tanana ny Fanelanelanana eo amin'ny famonjena ny olona. Izy ihany no miantoka ny firindran'ireo tontolo hafa. Tsy tokony hibahana ny eritreritra ve izany lohahevitra izany ary tokony hankasitraka sy tokony hampitombo ny fitiavantsika an'Andriamanitra?

Fivelarana ara-Tsaina

Sokafy eo anatrehan'ny tanora mandrakariva ny Baiboly, sintony ny sainy hifantoka amin'ny zava-miafina raketiny, ampianaro azy ny mitrandraka ny zava-tsoan'ny fahamarinana; fa hahazo herim-pahalalana izay tsy hain'ny fampianarana filôzôfia rehetra ampitaina izy. Ny lohahevitra lehibe sy midadasika indrindra dinihin'ny Baiboly araka ny fahatsorany sy ny fahamendrehany eo amin'ireo teny avy amin'ny tsindrimandry, ny lohahevitra ambony avy amin'ny saina, ny fahazavana midorehitra sy mahitsy miposaka avy eo amin'ny seza fiandrianan'Andriamanitra izay samy hanazava ny saintsika avokoa dia hampivelatra bebe kokoa ireo vavahadin-tsaina rehetra eo amin'ny tena amin'ny heriny mahagaga izay tsy hay hazavaina.

Manome fahalalana tsy hita pesimpesenina ao amin'ny saina ny Baiboly, mampanana toetra manandratra avon'ny lanitra noho ny tany mihoatra noho ireo famoronana nataon'olombelona avy amin'ny saina tsy nohamasinina. Nomena tamin'ny tsindrimandry ho eo am-pelatanan'ny olombelona tsirairay ny tantaran'izao taranaka izao. Afaka ny hanomboka ny fikarohany ny tsirairay: nanomboka tamin'ireo ray aman-dreny tao Edena, masina sy madio tsy nisy pentina, afaka niriarina tamin'ny fifandraisana malalaka tamin'Andriamanitra sy ny anjely ary mitohy amin'ny nidiran'ny fahotana sy ny voka-dratsiny ka mitohy tsikelikely amin'ireo tantara ao amin'ny Soratra Masina, maneho ny

faniafiavana sy ny tsy fahatokian'ny olombelona ary ny vokatry ny fahotana.

Kolontsaina Ambony

Afaka mifanakalo hevitra amin'ireo patriarka sy mpaminany ny mampaky, afaka manatrika ireo toe-javatra misy fampianarana tsara avy amin'ny tsindrimandry; azony atao ny mahita an'i Kristy, Ilay Mpisoron'ny lanitra, mitovy amin'Andriamanitra, nidina tetỳ an-tany mba hanatanteraka ny planin'ny famonjena, nandrava ny fatorana nangejan'i Satana ny zanak'olombelona, mba hisaloran'ny olombelona ny hery sy ny endrik'Andriamanitra. Kristy nitafy ny maha-olombelona, niaina toa antsika telopolo taona, ary nanolotra ny ainy ho sorona ho takalon'ny fahotana, mba hanafahana ny olona avy amin'ny fahaverezana ho amin'ny famonjena: io no tokony ho toe-javatra mendrika indrindra hifantohan'ny fandalinana sy ny fikarohana lalin'ny zanak'olombelona...

Ny fanahy resy lahatry ny fahamarinan'ny Tenin'Andriamanitra, dia tsy afaka hampanidintsidina ny sainy intsony na mbola hianatra lohahevitra maivan-danja: ho rikoriko sy hiodina izy raha sendra mifanehatra amin'ny fialam-boly manimba saina ataon'ny tanora ankehitriny. Ireo izay nifandray tamin'ny pôeta sy ny olon-kendrin'ny Baiboly, izay nampihetsika amin'ny endripiderana ireo mahery fon'ny finoana, dia hanana ao an-tsaina ao fanahy mihaja, ambony, fo madio lavitra noho izay azony tamin'ny fanarahana ireo mpanoratra tsy masina tahaka an-dry Farao, Herôda, Kaisara.

Mijanona ho mandry ny herin'ny fahatanorana amin'ny ankamaroany satria hadinony fa ny *«fabataborana an'Andriamanitra no fiandoham-pahendrena»* - Sal. 111:10. Nomen'Andriamanitra

fahendrena sy fahalalana i Daniela satria tsy tiany ny hifindran'ny herin'ny toetra sy fomba amam-panao mifanohitra amin'ny fitsipi-pivavahany. Vitsy ny olo-manga, manam-paharetana sy tombam-bidy ambony lavitra vokatry ny fizahozahoana sy ny fisarahany amin'ny Lanitra.

Tsy mba atahoran'ny olon-dehibe sy ny ankizy ary tsy tiany sy hajainy Andriamanitra. Tsy araka ny fitompoan-teny amin'ny fitondrana ny anarana no ivavahana. Tsy afaka hanao zava-dehibe ho an'ny olombelona Andriamanitra, satria mirona ho amin'ny fireharehana izy ireo, ary voafetra ny finoany. Maniry ny hampitombo ny fahafaha-manaontsika Andriamanitra, mba hampivelatra sy hanolokolo ny fiainantsika. Ny fiainana hatramin'ny fahafatesana dia samy fanomanana ny fiainana any an-danitra.

Ny Baiboly, Mpampianatra Lehibe Indrindra

Toy inona ny hamaroan'ireo lohahevitra azon'ny saina banjinina avy amin'ny Soratra Masina! Aiza no ahitana ireo lohahevitra mendrika hankasitrahana? Inona no azo ampitahana ny siansan'olombelona amin'ny mahatsara sy miasa ny siansa voarakitra ao amin'ny Baiboly? Aiza no ahitana fahalalana ambonin'ny fikarohan'olombelona rehetra mihoatra ny fahendrena tsara sy miasa indrindra ao amin'ny Baiboly? Aiza no misy fahendrena tokony hodinihin'ny saina?

Hanome fahalalana miasa tsy hita na aiza na aiza ny Baiboly raha toa ka avela hiteny. Saingy indrisy, variana amin'izay tsy nolazain'ny Tenin'Andriamanitra ny olombelona, literatiora tsy misy vidiny, anganongano sy tantara noforonina no levon'ny vavoniny sy velariny eo ambony labany, kanefa tsy mba heveriny akory ny harena miasa sy masin'ny fahamarinana voarakitra ao amin'ny Baiboly. Raha natao ho fitsipi-piainana ny

Teny Masina, dia hamolavola sy hanandratra ary hanamasina. Feon'Andriamanitra miteny amin'ny olombelona izany. Tsy tianao ve ny handre izany?

«Mabazava ny famoahana ny bevitry ny Teninao, ka manome fahalalana ho an'ny kely saina» - Sal. 119:130. Anjely an'alinkisa no mitoby manodidina ireo izay mandinika ny Soratra Masina, hitarika sy hanazava ny sainy. Niantefa sy nivantana tamin'ireo mpianany voalohany ny tenin'i Kristy: *«Dinibinareo ny Soratra Masina, satria ataonareo fa ao aminy no anananareo ny fiainana mandrakizay, ary ireny no manambara Ahy»* - Jao. 5:39. — RH, 11 Jan. 1881

Toko 82 – Mitrandraka ny Soratra Masina

ho an'ny Tena

Tokony handinika sy hitrandraka ny Soratra Masina ho an'ny tenany manokana ireo tanora. Tsy mety ny fahatokian-tenan'ireo olona manana fanandramana mikasika ny fahamarinana ary ny zatovo dia tsy tokony hatoky fahatany ireo fahamarinana omen'ny lehibe. Lavo ny Jiosy satria niodina tamin'ny fahamarinan'ny Baiboly ireo mpitondra fanjakana sy mpitari-pivavahana ary ireo razany. Tsy ho diso fanantenana mantsy izy ireo raha nanaraka ny fampianaran'i Kristy ka samy ho nandalina ny Soratra Masina (...)

Tsy misy fahalalana afaka ny hahatakatra ny hasarobidy sy ny halehibiazan'ny fanantenana nomen'Andriamanitra. Ny iray hahita ny voninahitra amin'ny lafiny iray, ny iray kosa ny hatsarany sy ny fahasoavany ary dia ho feno ny fahazavan'ny lanitra mampirapiratra izy. Ho torana isika raha nahita maso ny voninahiny rehetra kanefa azontsika atao ny mandray sy mifaly amin'ny fahitana ny teny fikasana marobe avy amin'Andriamanitra. Tena mampahory ny foko tokoa ny mieritreritra ny tsy fahatakarantsika ny fahafenoan'ireo fitahiana atobaka amintsika. Mionona amin'ny

hazavana kely amin'ny fivavahana isika, kanefa dia azontsika atao ny mandeha isan'andro isan'andro eo ambanin'ny fanatrehany amin'ny fahafenoan'ny fahazavany. — *TM, tt. 109, 111.*

Toko 83 – Maharitra amin'ny Fianarana ny Baiboly

«Dinibinareo ny Soratra Masina, satria ataonareo fa ao aminy no anananareo fiainana mandrakizay, ary ireny no manambara Ahy» - Jao. 5:39. Ny fandinihana dia fikarohana lalina, fitrandrahana ihany koa. Tokony hotadiavina ny harena raketin'ny Tenin'Andriamanitra satria tsy afaka manamaivana izany isika. Ianaro ireo takila sarotra amin'ny alalan'ny fampitahanao ireo andininy samihafa. Ho hitantsika fa ny Soratra Masina ihany no fanalahidin'ny Soratra Masina.

Hampitombo ny fahendreny ireo izay mandinika ny Teny amin'ny Fanahy sy vavaka. Maro amin'ireo olana misy eo amin'ny fiainana no ho voavaha araka ny lazain'ny Jao. 14:26: *«Fa ny Mpananatra dia ny Fanahy Masina, izay birabin'ny Ray amin'ny anarako, Izy no hampianatra anareo ny zavatra rehetra sy hampahatsiahy anareo ny zavatra rehetra izay nolaizaiko taminareo».*

Tsy misy soa azo avy amin'ny tsy fiezahana sy ny tsy faharetana. Ireo ihany no vahaolana amin'ny fikasana rehetra. Tsy tokony hanantena fahazoana ny fahalalana zava-panahy amin'ny tsy fisahiranana isika. Tsy maintsy miady lalina toy ny mpitrandraka vatosoa isika mba hananana ny haren'ny fahamarinana.

Tsy misy fahombiazana azo antenaina avy amin'ny fitsilamodamohana. Tokony hamaky ny Tenin'Andriamanitra ny tanora sy ny antitra: tsy hoe mamaky fotsiny ihany fa mandinika miaraka amin'ny toe-tsain'ny mpikaroka. Ho hita ny harena miafina satria Andriamanitra no nanome ny fahalalana.

Malala-Tsaina

Aoka hoesorina ny hevitra ny tena rehefa mandinika ny Baiboly. Tsy hahita ny tena fahamarinana velively amin'ny fitompoanao amin'ny hevitrao ianao. Ario eo am-baravarana izany ka henoy amin'ny bitsiky ny Fanahy Andriamanitra miteny aminao. Manome fahalalana ho an'ny mpikaroka manetry tena sy mipetraka eo an-tongotr'i Kristy mba handray ny fahamarinana ny Tenin'Andriamanitra. Hoy i Kristy amin'izay manao izany amin'ny fahendreny: raha te ho hendry ianareo dia aoka ho malemy fanahy sy hanana fo mietry.

Aoka tsy handray ny teny amin'ny fihetseham-ponao taloha, tsy hanao petra-kevitra fa halalino amin'ny fitandremana sy amin'ny vavaka izany. Raha eo am-pamakiana no misy faharesen-dahatra izay tsy mirindra amin'ny Baiboly, dia aoka tsy hanao izay hanohanan'ny Tenin'Andriamanitra ny hevitrao akory ianao. Aoka ny hevitrao no hanohana ny teny. Aza manaiky hotarihin'ny eritreritrao sy ny fahazaranao. Jereo ny fahatsaran'ny lalàna ka fantaro izay voasoratra ary ampitoero eo amin'ny vatolampy ny tongotrao.

Fahalalana ny Sitrapon'Andriamanitra

Miankina amin'ny fahalalantsika ny sitrapon'Andriamanitra voalaza ao amin'ny Teniny ny famonjena antsika. Aoka tsy hiato amin'ny fangatahana sy amin'ny fitadiavana ny fahamarinana. Ilainao ny mahafantatra fa mila famonjena ianao. Amin'ny alalan'ny Tenin'Andriamanitra irery ihany no ahafantaranao ny sitrapony. Tsy maintsy miasa sy voasedra ny finoanao. Diniho ny teny ary fantaro fa misy Andriamanitra ary Izy no hamaly izay mazoto mitady Azy.

Tadiavo amin'ny fo noana sy mangorakoraka ny sakafo-m-panahy avy amin'ny Baiboly! Halalino ny teny, toy ny mpitrandraka

mitady ny lalam-batom-bolamena. Aza mijanona mihitsy raha tsy efa fantatrao ny fifandraisan'Andriamanitra sy ny faniriany aminao. — *YI, 24 Jol. 1902*

Fianarana Ombam-Panajana ny Baiboly

Tokony hianatra amim-panajana ny Baiboly sy amin'ny fahatsapana ny fanatrehan'Andriamanitra isika. Aoka hampanalavirina ny faninitsiniana sy ny fanivaivana amin'ny endriny rehetra. Misy amin'ireo teny no mora azo fa misy koa ireo sasany sarotra raisina. Mila fianarana amin'ny faharetana sy fifantohana arahimbavaka izany. Tokony hangataka ny fanatrehan'ny Fanahy Masina ny tsirairay amin'ny fandinihana ny Soratra Masina izay efa nampanantenaina fa homena.

Ny Fanahy izay miara-mianatra aminao ny Soratra Masina no hilaza ny toetr'izay eo akaikinao. Ny anjelin'ny mazava no ho eo anilan'izay mitady an'Andriamanitra amin'ny faharetana. Ho eo anilanao sy hahajamba anao i Satana ka tsy habita ny fahamarinana tsotra ao amin'ny Tenin'Andriamanitra ianao raha mianatra ny teny amin'ny faniratsirana sy amin'ny fitadiavana ny mahafinaritra ary fo feno fahatokian-tena fotsiny ihany. — *TM, tt. 107, 108*

Toko 84 – Tambin'ny Fianarana Voatariky ny Baiboly

Izay mitady ny fahamarinana amin'ny fony dia hahazo valisoa mandrakariva, ka isaky ny misy zava-baovao dia hahita fandalinana vaovao izy. Misy fanofanana eo amin'ny tena vokatry ny hery miasa mangina avy amin'ny fandinihana ny Tenin'Andriamanitra. Raha mifona amin'ny zavatra maivan-danja kosa anefa ny saina, ka tsy manao ny fahamarinana ho laharam-pahamehany, dia hisavoamboana koa izy. Tsy hahazo ireo fitahiana safononoka avy any an-danitra ireo kamo ka mionona amin'ny fahalalana ivelambelany fotsiny ihany. Lalàna mifehy ny saina izany, mitombo na mihena izy arakaraka ny zavatra sahaniny.

Tsy mitsahatra ny hampihena ny fahafahany mandray fahalalana ireo vavahadin-tsaina raha toa ka tsy misy fiezahana hanao fikarohana ny fahamarinana. Hivelatra kosa izy raha mandray tsara ny fifandraisan'ny lohahevitra maro samihafa amin'ny fahamarinan'ny Baiboly, ary mampitaha ny teniny amin'ireo andininy hafa, mampifanaraka amin'ireo zava-panahy. Aza mijanona eny ivelany fotsiny, haren-tsaina no miandry izay havanana sy manaiky hotarihina amin'ny fandalinana ny Baiboly. – *RH, 17 Jol. 1888*

Ny Baiboly, Mpitarika

«Aoka horaisin'ny mpianatra ho mpitarika azy ny Baiboly ka hijoro tsy azo hozongozonina eo amin'ny foto-kevitra izy, dia ho afaka haniry sy ho tafakatra amin'ny toerana ambony na aiza na aiza misy azy». - Tanamasoandron'ny Fahasalamana, t. 290.

Toko 85 – Ny Baiboly, Mpampianatra

Tsy misy afaka ny hifaninana amin'ny Baiboly eo amin'ny tontolon'ny fampianarana. Mirakitra ny tantara lehibe sy ela indrindra noho izay ananantsika izy. Avy ao amin'ny Loharanon'ny Fahamarinana, Ilay Tanana Lehibe no mitahiry ny fahitsian-taona maro nifandimby. Manazava ny lasa izy, izay tsy hitan'ny fikarohan'olombelona. Ny teny ihany no milaza amintsika Ilay hery namorona ny tany ary nanenika ny lanitra. Ao aminy irery ihany no ahitantsika ny niavian'ny olombelona sy ny firenena rehetra. Ao irery ihany koa no ahitana ny fitantarana ny fanandratan-tenan'ny olombelona sy ny fitsaratsarany.

Feon'Andriamanitra

Ao amin'ny Tenin'Andriamanitra no ahitana lohahevitra mendrika ny hodinihina sy hobanjinina lalina indrindra ho an'ny saina. Mampifandray antsika amin'ireo patriarka sy mpaminany izy ary manazava ny feon'Andriamanitra mivantana amin-

dRaolombelona. Hitantsika ao ny amin'Ilay Andriana nanetry tena, nisolo sy nanao antoka antsika ka hifanchara amin'ny herin'ny maizina hahazoany ny fandresena. Izany lohahevitra izany dia tsy mikendry afa-tsy ny hanalefaka, hanadio, hanandratra ny fo amin'ny fampifandraisana ny saina amin'ny hery sy ny faharisihana vaovao.

Ireo izay mazoto amin'ny faninitsiniana ny lalàn'Andriamanitra dia mamadika izany amin'ny hadalana sy ny tsy fahalalana. Toa midera ny Tompo amin-kalalahana izy ireny, tsy misy fianteharana, ireny dia andevon'ny ota sy eo ambany vahohon'i Satana.

Ny Tena Filôzôfian'ny Fiainana

Hitrika antsika ho amin'ny fahadiovana sy ny fanetren-tena ny fisainana ny maha-Andriamanitra an'Andriamanitra sy izay takiny araka izay takiny amintsika. Amin'ny alalan'ny fianarana ny Teny masin'Andriamanitra no hahitana ny fetry ny fahalalan'olombelona. Asehony fa tsinontsinona ny fahalalan'olombelona raha tsy misy famonjena avy amin'Andriamanitra. Fahalemena sy tsy fahatanterahana avokoa izany.

Porofon'ahafantarana Ilay Loharanon'ny famonjena sy ny fahasambarana marina ny fanekena ny fitarihan'Andriamanitra, izany hoe manjary afaka mandray ny tombon-tsoa manodidina rehetra ny tena. Tsy misy olona afaka hankafy ny fiainana tsy misy fivavahana. Ny fitiavan'Andriamanitra no manadio sy manandratra ny faniriana sy ny fironana, manamafy ny fitiavana, mampionona ireo filàna. Mahatonga ny olona hahay hankasitraka ny fahamarinana tsara sy mifaly amin'izany ny fitiavan'Andriamanitra.

Tokony hoheverintsika ambonin'ny zavatra rehetra ny Baiboly satria izy no milaza ny fikasan'Andriamanitra. Mampahafantatra ny tanjon'ny famoronana ary ny fomba ahatarana izany izy. Ianarantsika ao ny tokony handraisana ny hoavy. Tsy misy boky hahafeno ny filàn'ny fahalalana sy ny fo. Ny fahazoana ny fahalalana ny Tenin'Andriamanitra sy ny fandraisana izany ho an'ny tena no hanaisotra ny olona ho lavitry ny fahapotehana ary hahatonga azy ho zanak'Andriamanitra sy hitoviany amin'ny anjely izay tsy mba nanota. — *Counsels to Teachers, Parents and Students*, tt. 52–54.

Toko 86 – Fanajana

Nomena fahafahana hanome voninahitra an'Andriamanitra ianao ry tanora. Noho izany dia mila mihodina tsy hijery ny zavatra manidintsidina, maivan-danja ary zava-poana fa ho amin'ny zavatra mandrakizay ny fisainanao sy ny fijerinao.

Miaina amin'ny taonjato izay tokony hiankohofantsika amin'ny Mpamonjy isika. «Miareta tory sy mivavaha mba tsy hidiranareo amin'ny fakam-panahy». Iray amin'ny fakam-panahy mahazo ny tanora ny faniratsirana ny zava-panahy. Masina loatra Andriamanitra ka ho toy ny vavahadin'ny lanitra ny fanahy tsirairay izay mino sy mivavaka ary koa ny trano sy ny toerana hanaovana fanompoam-pivavahana. Ireo hira fiderana, ireo tenin'i Kristy ambara, dia samy fomba ampiasain'Andriamanitra hanomanana ny vahoakany ho amin'ny fiangonana any an-danitra, izay tsy ahazoan'ny tsy masina sy ny mpaniratsira handraisany anjara (...)

Fitondran-Tena ao an-Tranon'Andriamanitra

Ataon'ny tanora ankehitriny zinona mihitsy ny fanajana ny fitoerana masina. Betsaka ireo zanaka sy tanora kristianina no tsy mahafantatra ny filaminana sy ny fanajana tokony hatao ao

an-tranon'Andriamanitra. Ny akamaroan'ny tanora dia hita fa mamaky boky hafa sy mitakoritsika ary mihomehy mandritra ny famakian'ny tompon'andraikitra ny Tenin'Andriamanitra ao am-piangonana. Mahasarika ny fjerin'ny manodidina azy izany ka ho lasa areti-mifindra raha toa tsy voafehy.

Ny tanora sy ny ankizy dia tokony hahafantatra tsara fa tsy misy fiderana an'Andriamanitra ao anatin'ny fikorontanana sy ny tsy filaminana. Hitan'Andriamanitra avokoa izay mety ho eritreritra sy fihetsika maniratsira rehetra ary dia voarakitry ny anjely ao amin'ny boky fitadidiana avokoa izany. Hoy ny Tompo: «Fantatro ny asanao!» Tsy misy na inona na inona azo afenina eo anatrehan'Andriamanitra. Aoka hanazatra sy hanitsy ny tenanao amin'ny fanajana Azy ianao raha toa ka nanana fahazaran-dratsy tsy nifantoka sy tsy nahay nankasitraka tao an-tranony.

Aoka tsy hanamaivamaivana ny fotoam-bavaka amin'ny takoritsika sy ny bitsibitsika mandritra ny fotoam-pivavahana sy ao am-piangonana. Tokony ho vonton-kenatra sy tahotra izay manivaiva raha mahita ireo anjely manoratra ny anarany sy ny asany ao amin'ny boky. Tian'Andriamanitra ho liana sy hihaino ny fampianarany isika. Mamafy tsimparifary ny fahavalo rehefa sondrian-tory isika.

Tsy misy zava-masina sy mifandray aminy azo hamaivanina, na tsy homena hasiny. Eritrereto toy ny hoe Andriamanitra no miteny amin'ny alalan'ny irany rehefa mandeha ny tenin'ny fiainana. Aoka tsy ho variana na sodokan'ny tsy fitandremana ny teniny, fa hiaro ny tongotra tsy ho solafaka amin'ny ratsy.

Tsy Fitandremana ny Zava-Masina

Malahelo aho mahita ny tanora manao ny fivavahana ho asa kanefa tsy manova na inona na inona eo amin'ny fony izany. Tsy voaova ny fony. Tsy tsapany fa mila fifantohana sy fahamatorana

ny asa kristianina. Tsy mifanentana amin'ny fitondran-tena ara-pivavahana ny fitondran-tenany. Raha tena zanakalahy sy zanaka vavin'Andriamanitra izy ireo dia tsy hanaiky ny hadalana, ny faniratsirana sy ny zavatra tsy misy dikany, tsy hanaiky ho lasibatry ny fitsikerana mahatsikaiky sy ny toetry ny hafa. Handà ny zavatra mananilahy ny fivavahany ny fanahy mifantoka amin'ny loka'ny lanitra.

Loza ny fisehoana ho tompon'ireo toetra ratsy ireo, satria tsy misy hadalàna mihoapampana noho ny fanivaivana sy ny fanamaivanana. Hita eny rehetra eny ireo tanora maivan-tsaina. Tsy maintsy andosirana ireny fa tena hantsana lehibe mampididoza. Mampahatahotra tokoa raha tanora kristianina ireny tanora ireny. Mifotetaka amin'ny tany ny fomba fisainany ary tena ho mora amin'ireny ny handentika anao noho ianao hisintona azy ka hampakatra sy hanondrotra azy. Katsaho mandrakariva izay hiarahanao amin'ny tanora manara-dalàna sy mahay ny fitsipipainana amin'ny fiteniny sy ny fihetsiny.

Aoka hitady ny fiarahamonina mahay manavaka ny masina sy ny tsy masina ianao raha tianao ny hidera an'Andriamanitra amin'ny fahombiazana. Tianao ve ny hahita amin'ny fijery mivelatra, amin'ny fisainana sy aingam-panahy manandratra? Fidio ny hananana namana afaka hanampy anao amin'ny fanahafana ny fomba tsara. Aoka hifantoka amin'izao ny sainao sy ny fihetsikao: azo antoka ny ho avy, miaraka amin'ny fahasambaran mandrakizay. – *YI, 8 Okt. 1896.*

Toko 87 – Fanantenana Miorim-Paka

Ahoana no ahafantarana fa manaiky anao Andriamanitra? Ianaro amim-bavaka ny Tenin'Andriamanitra. Aoka tsy hatao an-kilabao ka ho resin'ny boky hafa ny famakiana izany. Izy no mandresy lahatra amin'ny fahotana ary manazava ny lalam-pamonjena. Mampahafantatra ny valisoa be voninahitra izy.

Nampahafantatra Ilay Mpamonjy lehibe sy ny famindrampony fa izany irery ihany no afaka hamonjy anao.

Aoka tsy hamaivanina ny fanaovam-bavaka fa io no andrin'ny fanahy. Angataho mafy ny hananana fo madio, hazony mandrakariva, tadiavo izay fahadiovan'ny fanahy. Mijanona eo anoloan'Andriamanitra mandra-panomezany ny fofonaina mahavelon'ny famonjena anao ka hahazoanao ny fanadiovana amin'ny ota.

Tsy tokony hitoetra eo ambony fasika ny fanantenana ny fiainana mandrakizay. Adidy tsy maintsy tanterahina amin'ny fifandraisana amin'ny tena sy amin'Andriamanitra izany ary ho mandrakizay. Fanantenana tsy azo antoka no hitarika ny ho fahapotehanao. Satria amin'ny Tenin'Andriamanitra no hanamelohana na hanamarinana anao, izy no tokony hangatahina hitarika sy hampianatra izay hahatonga anao ho tena kristianina. Aza avela ny fiadiana, aza mitsoaka an-daharana eo amin'ny ady raha tsy azo ny fandresena avy amin'ny Mpamonjy. — *Témoignages pour l'Eglise, b.1, tt. 60, 61.*

FIZARANA FAHASIVY

Vakiteny Sy Mozika

Ry tanora zazalahy sy zazavavy, vakio ireo boky firaketana manome fahalalana marina sy ho fanampiana ho an'ny ankehonana. Lazao amin'ny fahitsiana: tsy handany andro amin'ny famakiana izay tsy misy antony sy hahalavo ahy aho mba hanampiana ireo mitovy amiko. Hanokana ny fotoako sy ny heriko ho amin'ny fampivelarana ny asan'Andriamanitra aho. Akimpiko eo anatrehan'ny zava-poana sy ny mahameloka ny masoko. An'Andriamanitra ny sofiko ary marenina aho eo amin'ny fisainana malemin'ny fahavaloko. Tsy hodidinin'ny hery tsy eo ambany fahefan'ny Fanahin'Andriamanitra ny feoko. Tempolin'ny Fanahy Masina ny tenako ka ampiasaiko amin'ny heriko rehetra mba hanatrarako tanjona ambony sy goavana. — *TFC, b. 7, t. 64.*

Toko 88 – Safidy Vaky Boky

Manana tanjona amin'ny fanomanana ny vatana sy ny saina ary ny fanahy hiatrika ny adidin'ny fiainana ny fanabeazana. Mitombo na mihena arakaraka ny asa atao ny herin'ny faharetana sy ny asan'ny atidoha. Tsy maintsy voafehin'ny fitsipika ny saina mba hampivelatra sy hampitombo ny fahaiza-manaony.

Maro ny zatovo no mangetaheta vaky boky, ka vakiny avokoa izay rehetra mandalo eo imasony. Aoka hitandrina izy amin'izay vakiny sy izay henoiny. Naseho ahy fa mananton-tena amin'ny loza izy ireo amin'ny vaky boky ratsy izay mamindra toetra ratsy aminy. An'arivony ny fandrika velarin'i Satana handringanana ny tanora. Mahafaty ny tsy fitandremana kely foana. Mila mpitily ny sain'izy ireny mba tsy ho saron'ny fakam-panahy.

Fiantraikan'ny Vaky Boky Tsy Madio

Fantatr'i Satana tsara fa misy fiantraikany eo amin'ny atidoha izay rehetra afahana azy. Asesiny amin'ny vaky boky mirakitra anganongano sy tantara noforomporonina ny tanora, eny, fa na dia ny lehibe koa aza. Vokany: tsy afaka hanao ny asa ilàna azy avy hatrany izy. Ireo manana fahazarana miaina amin'ny tontolon'ny nofinofy dia halain-komana amin'ny fihinanana ny mana avy any an-danitra. Lasa malemy sy kanosa ny saina izay nila fanohanana fatratra hany ka tsy afaka hianatra ireo fahamarinan-dehibe mahakasika ny iraka sy ny asan'i Kristy, dia ireo fahamarinana tokony hanohana ny fisainana sy handresy ny nofinofy ary handrehitra faniriana tsy hay tohaina toy izay nandresen'i Kristy.

Fahavalon'ny Fiainam-Panahy

Raha azo atao ny mandoro ny ampahany maro amin'ireo boky voatonta, dia ho azo natao ny nanakombona ny fery lehibe nanimba ny fo sy ny fanahy. Ny tantaram-pitiavana, ny tantara manidintsidina sy manaitaitra ny filàn'ny nofo, eny, fa na dia ny tantaram-pivavahana aza, izay ampitan'ny mpanoratra lesona ara-môraly dia loza ho an'ny mpamaky. Tantaram-pivavahana angamba no hita, fa amin'ny ankamaroany no ahitana an'i Satana miseho ho anjely mazava ary koa mamitaka. Tsy misy afaka hitoky amin'izany fomba izany ka hahazo antoka ho afa-manohitra ny fakam-panahy sy hanalavitra ny loza mananontanon'ny vaky boky.

Mitaiza ny fahazarana-dratsy izay manimba ny fiainam-panahiny ary mampiodina tsy hijery ireo takila masina ny famakiana tantara tsy masina. Manaitra ny filàna maloto, mankarary ny masom-panahy, mampahalemy ny fahalalana, manimba ny fahazarana mivavaka ary manaisotra ny tsiron'ny vavaka ny famakiana ireny tantara tsy masina ireny.

Nomen'Andriamanitra faharanitan-tsaina ambony ny tanora; matetika anefa no korontanin'izy ireo ny heriny ary ampahorany ny sainy amin'ireny vaky boky tsy masina ireny; taona vitsy aty aoriana dia ho hita fa tsy misy fivoarana ny amin'ny fahasoavan'ny fivavahana ary tsy manana fahalalana ny amin'izany akory izy ireo. Amin'ny fiavian'ny Tompo fanindroany, amin'ny hisian'ny fiovana lehibe, rehefa mitafy ny tsy fahalovana ity mety lo ity, ireo izay miandry izany fotoan-dehibe izany dia tokony hanana drafitra ambony sy maty paika mandritra ny fotoam-pahasoavana.

Ry tanora malala, fantaro ny fanandramana efa niainanao vokatry ny famakiana ireo tantara manaitaitra. Aorian'ny vakiteny toy ireny, vitanao ve ny manokatra ny Baiboly ka mamaky amim-pahalianana ireo teny fiainana? Tsy tsapanao ho mahaliana ve ny Tenin'Andriamanitra? Manimba ny saina ary manampina ny mason'ny saina tsy hibanjina ny zava-panahy sy ny mandrakizay ny fankamamiana ny tsiron'ny tantaram-pitiavana.

Aza misalasala mampanalavitra anao amin'ny vakiteny tsy masina sy tsy misy antony, izay tokony hampivelatra ny fiainam-panahy, nefa manimba sy manakana ny masom-panahinao tsy hieritreritra an'i Jesôsy izay tokony ho Laharam-pahamehanao. Halalaho ny sainao amin'ireo izay mety hamely anao amin'ny lalana tsara, aza tsentsemana tantara ratsy, tsy mampivelatra ny vavahadin-tsainao ireny. Miankina amin'izay zavatra ampidirina ao aminy ny ho toe-tsaintsika.

Bokin'ny Boky

Miseho ao amin'ny boky ankafiziny mandritra ny fotoana fialamboly ny ho fanandramana ara-pivavahan'ny olona iray. Ny tanora zazalahy te hanana toetra madio sy mifanaraka amin'ny fomba fivavahana dia tokony hifandray amin'Andriamanitra amin'ny alalan'ny Teniny. Maneho ny lalana mankeo amin'i Kristy ny Baiboly, ary milaza ny famonjena sy mitarika antsika ho amin'ny

fiainana ambonimbony kokoa. Mirakitra ihany koa andiantantara sy fiainan'olona mahaliana sy feno fampianarana tsy misy toa azy.

Bokin'ny boky rehetra ny Baiboly; raha vakinao izany mba hahazoana ny harena nafenina ary ahafahana manao ny asa rehetra, dia ho azonao ny toky fa i Jesôsy no manasa anao ho ao Aminy. Tsy ampy ny mamaky fe mamaky fotsiny ny Baiboly, kanefa tsy mikatsaka ny lesona ampianarin'i Kristy hampifanaraka ny fomba fiainantsika amin'ny Azy. Misy harena nafenina ao amin'ny Tenin'Andriamanitra, izay tsy ho hita raha tsy manao fitrandrahana lalina izany toy ny lava-pantsakan'ny fahamarinana.

Mandà ny fahamarinana ny saina ara-nofa fa ny Fanahy kosa no manova izany ho tsara. Ankahalaina io boky io, satria ny fiainana asehony dia mijoro hanohitra ireo mpanota, kanefa ankehitriny kosa, tonga sakafo-mpanahy sy fifaliana ary fanamaivanana ny fiainana izany. Ilay Masoandron'ny fahamarinana no manazava ireo takila masina, ary amin'ny alalany no itenenan'ny Fanahy Masina amin'ny fanahy (...)

Manasa ireo mankafy vakiteny maivamaivana i Kristy mba hifantoka amin'ny tenin'ny faminanianana izay azo antoka. Raiso ny Baibolinao ka vakio ary atombohy amin'ny fandinihana ireo tantara voarakitra ao amin'ny Testamenta Taloha sy Vaovao izany. Arakaraka ny handalinanao ny Tenin'Andriamanitra no ahitanao ihany koa tsirony amin'izany, dia ho tsapanao ny mahatsinontsinona ny vakiteny tsy masina fanaonao taloha. Raketo eo akaikin'ny fonao io boky sarobidy io. Ho namana sy ho mpitarika anao izy. — *YI, 9 Okt. 1902*

Toko 89 – Ohatra avy amin'ny Efesianina

Nisy fiovana lalim-paka ny fahazaran'ny Efesianina rehefa nandray ny fahamarinana izy ireo. Niova fenitra teo amin'ny

fitondran-tena izy ireo ary niala tamin'ny fahazaran-dratsin'ny ody maro samihafa sy ny zava-miafiny rehefa resy lahatry ny Fanahin'Andriamanitra. Naneho ny fanequem-pinoany izy ireo ka nibebaka, nampiseho tamin'ny fihetsiny fa niova fo tamin'ny fitondran-tena adalan'ny sikidy sy ny boky mirakitra izany. Rehefa tapa-kevitra hamoy ny zava-dratsy rehetra izy ireo dia nanangona ny boky ratsy rehetra ka nandoro izany teny ankalamanjana. Nasehony ankarihary fa amin'ny fony tokoa no iverenany amin'Andriamanitra.

Talohan'ny nandraisan'ireto Efesianina ireto ny fahamarinana dia mbola nahita fifaliana sy fahasambarana izy ireo tamin'ny famakiana sy fampiasaina ireny bokin-tsikidy ireny; ankehitriny anefa dia afoiny tanteraka izany fahazaran'ny izany fa mandeha amin'ny fitsipiky ny feon'ny fieritreretany sy ny fanapahan'ny sainy izy ireo. Mety ho niparitaka mihoatra noho ny teo aloha ireny boky ireny raha toa ka namidiny. Tonga mpankahala ny zava-miafin'ny devoly, ny resa-tsikidy rehetra, eny tsy tia maizina ny fahalalana nananany teo aloha izy ireo. Te hanontany ny tanora manana ny fahamarinana aho: moa ve mba efa nodoranao ireo bokin-tsikidy tao aminao?

Ireo Bokin-Tsikidy sy Majika

Tsy hanome tsiny anao izahay tamin'ny nampiasanao taloha ireny bokin-tsikidy ireny toy ny nampiasan'ny Efesianina azy. Tsy hanome tsiny ny fiantsoana avelo nataonao taloha sy ny fifandraisana amin'ny fanahy ratsy izahay. Kanefa moa ve tsy nisy fifandraisana tamin'ilay lehiben'ny herin'ny maizina ianao? Moa ve tsy nanaraka ny torohevitra ny andrianan'izao tontolo izao ianao tamin'izany? Moa ve tsy nandray anjara tamin'ny famitahana sy nandray anjara tamin'ny asa ratsiny ianao talohan'ny niovanao fo? Moa ve tsy nanana fifandraisana tamin'ny anjelin'ny ratsy ianao ka nianatra namitaka ny tenanao sy namitaka ny namanao ihany koa?

Manao ahoana ny amin'ireo boky famakinao, inona no notsoahinao tamin'izy ireny? Manao ahoana ny fampiasanao ny fotoanao? Moa tsy mba nanery ny tenanao hianatra ny Boky Masina hihainoana ny feon'Andriamanitra ve ianao? Feno ny boky mamafy ny voan'ny fiahiahiana sy ny tsy finoana ary ny fandavana an'Andriamanitra izao tontolo izao: anisan'ireo nandray ireny boky ireny ianao mba hakanao lesona aminy. Mampanalavitra ny saina amin'Andriamanitra ireny ary mampisaraka anao amin'Ilay Mpiandry Tsara.

Fahalemen'ny Fandraisan'ny Saina

Ireny boky novakinao ireny dia samy avy amin'ny tsindrimandrin'ny mpianatr'i Satana mba hamosaviana ny saina amin'ireo fahalalana noforoniny tao amin'ny sinagôgany; mampianatra ny fampiasana ny hafetsena miaraka amin'ireo fahalalana satanika ireny foto-pahalalana ireny. Betsaka ireo boky mampiahiahy ho amin'ny fironana hanao ny ratsy no mikendry ny hanozongozona ny saina. Tsio-drivotry ny poizina avy amin'i Satana no mandalo eo amin'ireo: dia rivotra mankarary ny saina ary mahafaty.

Tahaka ireny inona ireny ny vokatry ny vaky boky noforomporonin'ny saina eto amin'ity izao tontolo izao ity ka mameno ny saina amin'ny fieritreretana tsy ilaina sy adala, miteraka fankahalana ny tenin'ny fahamarinana. Toy izany no mahatonga ny fahaizana ho malemy amin'ny tokony hiheverana sy hitadiavana zavatra ambony sy manandratra, amin'ny fitadiavana maharitra ny fahalalana ara-Baiboly; tsy hitany intsony Ilay Mpitari-dalana izay tokony hitarika azy ho any amin'ny Paradisan'Andriamanitra.

Maro ny asasoratra vokarina hanangonana ny haren'ny tany, tahaka ny hoe izany no manome antsika ny fahazoan-dalana mankany

an-danitra. Firifiry moa ny boky tantara no feno fahasahian'ny olona, tsy manana fiainana mandefa tara-pahazavana kely akory ka hitarika ho any amin'ny fiainana tsaratsara kokoa!

Boky Mampaniasia

Maro ireo boky natokana ho amin'ny ady sy ny vonoan'olona no mampaniasia ny tanora! Gejain'i Satana eo am-pamakiana ireny boky ireny izy ka ampirisihiny hanana toe-tsaina mpiady ary hanosika azy hanao ireny habibiana mahatsiravina ireny. Firifiry ireo boky miteraka faniriana maniratsira no mikolokolo ao aminy toe-tsaina tia fahafinaretana tsy masina, mampirehitra ny fitiavana rendrarendra ka mampanalavitra azy amin'ny zavamadio sy masina!

Eo an-tananao ihany koa ny bokin-tsikidy izay ahitana sary avy amin'ny tsindrimandrin'ilay anjely mahery nefa lavo tany an-danitra (...)

Mandravarava ny Fahafinaretan'i Satana

Manontany anao i Jesôsy, moa hivarilavo any amin'ny afon'ireo bokin-tsikidy ve ianao? Ao amin'ny sinagôgan'i Satana dia misy hery manintona izay mitarika ho amin'ny fiveloman-dratsy, nefa misy vavolombelona tsy hita maso mitadidy ny zavatra rehetra natao tao amin'ny haizina. Sady filoha no mitarika fivoriana miaraka amin'ireo olona mieboebo, miavonavona, mifaly amin'ny fahadalana i Satana. Manodidina antsika mandrakariva ny fakampanahy; misy rivotry ny hery miasa mangina avy amin'olona iray maka fanahy eo amin'izao tontolo izao na eo amin'ny Fiangonana izay tsy ho voahevitr'ireto farany akory. Raha toa ka ambara amin'ny olona iray ny ho toetrany amin'ny ho avy, dia ho gaga tahaka an'i Hazaela ihany izy rehefa injay fa nolazain'ny mpaminany azy ny ho fitondran-tenany amin'ny hoavy (...)

Ny lehilahy sy ny vehivavy ary ny ankizy rehetra tsy eo ambanin'ny hery miasa manginan'ny Fanahin'Andriamanitra, dia indrisy fa ho kilalao eo am-pelatanan'i Satana ihany ho an'ny fahafinaretany izy; ohatra iray amin'izany ny fandraisany anjara amin'ny fampanalavirana ny tanora tsy handeha amin'ny lalan'ny fahamarinana. Hisy fahamendrehana masina hameno ilay mpanota izay tsy niraharaha akory ny famonjena lehiben'Andriamanitra taloha raha mambabo fo iray ny fahasoavana mahay manovan'i Kristy. Hiandany tanteraka amin'Andriamanitra izy, vatana sy saina ary fanahy; noho ny fahasoavan'Andriamanitra izay hanjaka ao aminy amin'ny fahafenoany, dia tsy hisy intsony mety ho endrika fifandraisana amin'i Satana. Toy izay niseho teo amin'ny Efesianina, handà eo imason'ny vahoaka ny sikidiny izay namatotra azy akaiky tamin'i Satana. Hafoiny mandrakizay ny sain'ny fiandany amin'ny andrian'ny haizina, indro tonga eo ambany fanevan'i Imanoela izy. Hodorany avokoa ireo bokin-tsikidiny rehetra. — *YI, 16 Nôv. 1893.*

Toko 90 - Sakafon-Tsaina Tsara Indrindra

Inona no boky vakin'ny zanatsika? Fanontaniana tena manandanja tokoa izany ary ilàna valiny amim-pisainana. Tena miahiahy mihitsy aho rehefa miditra amin'ny tokantrano kristianina ka mahita gazety mirakitra fampianarana tsy ilaina. Nandinika akaiky ny fiainan'ny olona izay tena nifantoka tamin'ny famakiana ireny tantara noforonina ireny aho. Nanana tombontsoa nihaino ny fanambarana ny Tenin'Andriamanitra izy ireo ary nianatra mikasika ny foto-pinoantsika kanefa rehefa tonga teo amin'ny fahatanorany dia tsy mba nihevitra intsony ny tena fivavahana marina.

Mila fitaovana tsara indrindra ireny tanora malala ireny teo am-pamolavolana ny toetrany: dia tsy inona fa ny fitiavana

sy ny fahatahorana an'Andriamanitra ary ny fahalalana an'i Jesôsy Kristy izany. Kanefa maro amin'izy ireny no tsy nanana fahiratam-pahalalana toy ny an'i Kristy. Faly niaina tao anatin'ny tontolon'ny tantara noforomporonina izy ireo ka tsy voaomana hiatrika ny adidy eo amin'ny fiainana.

Ny Famakiana Angano sy ny Vokany

Nandinika ankizy maro izay navela hamaky ireny tantara ireny aho. Na ao an-trano izy na any ivelany dia na izy pelipelika na izy lasam-borona foana, ka tsy afaka manao resaka manaja olona ela. Ny fahafahana ambony indrindra, izay natokana ho amin'ny fanaovana andraikitra ambony, dia lasa fitambotsorana vokatry ny fibanjinana lohahevitra poakaty sy ratsy. Tena ilaina tokoa ankehitriny ny mamaly ny hetahetan'ny mpamaky tantara noforomporonina izay sady tsy manana faniriana tsara no tsy manana ny fahafahana hisandratra ho ambonimbony kokoa. Tsy misy tsirony fa matsatso aminy ny resaka na ny fisainana ny arapivavahana.

Ireo sakafon-tsaina noraisiny dia miteraka hery miasa mangina ratsy, mahatonga eritreritra tsy madio sy vetaveta. Feno antra ireny fanahy ireny ny foko, raha mahita azy ireo mamoy zavatra betsaka amin'ny tsy firaharahany ireo tombontsoa hahafahany mahalala an'i Kristy, Ilay hany Tokana hanantenana ny fiainana mandrakizay. Fotoana sarobidy manao ahoana no ariany, fotoana izay tokony hianarany Ilay Ohatry ny hatsarana.

Nahafantatra olona vitsivitsy aho izay namoy ny fahaizany manapa-kevitra vokatry ny famakiana ireny anganongano ireny. Mamakivaky ny fiainany amin'ny eritreritra marary izany ka mampitombo ny fahafinaretany isaky ny olana kely atrehiny. Ny zavatra tsy notandreman'ny saina salama sy mihevitra tsara teo

ambany masonry dia tonga fisedrana tsy hainy zakaina ary lasa vatomisakana tsy azony ihoarana. Aminy ny fiainana dia haizina tsy hainy vakina ary tsy azony hidirana.

Mampikorontana ny sainy sy mandoto ny eritreriny ireo olona izay mpihaino ireny tantara mampihetsi-po sy manaitaitra ny filàna ireny. Mitotongana ny fiainan'ireny olona ireny ka tsy afaka hanasitrana ny aretina intsony izy vokatry ny tsy fahononan-tena tamin'ny famakiana ireny boky tsy mahasoana ireny.

Nefa ny fahazarana hatramin'ny fahazazana dia nitombo niaraka tamin'izy ireo ka nihanahazo vahana tao aminy; ary ny ezaka natao hialana amin'izany na toy inona na toy inona endrik'izany dia tsy mba nahazoana vokany raha tsy ampahany kely fotsiny ihany. Maro amin'izy ireny no tsy mba nahafantatra ny herintsaina fototra nananany tany am-boalohany. Ny ezaka rehetra izay ataony mba hahatonga ny azy ho Kristianina marina dia mijanona ho vinavina ihany. Tsy mety ho Kristianina mihitsy raha mbola tovozina amin'ny famakiana angano ihany ny fahiratan-tsaina.

Miteraka voka-dratsy sy loza eo amin'ny vatana ary koa eo amin'ny saina ny angano. Reraky ny famakiana angano ny saina. Betsaka ireo tanora, eny, fa na dia ny olon-dehibe koa aza no malahelo vokatry ny famakiana angano. Voataiza ao amin'ny toetra taitaitra mandritra ny fotoana maharitra ny saina, mandra-pahatongan'ny fotoana izay tsy ahafahan'ny ati-doha miasa intsony, ka miteraka ny fahalemena eo amin'ny tena manontolo mihitsy.

Ny Fahamamoana ara-Tsaina

Ny sain'ny olona izay nizatra tamin'ny famakiana ireny tantara mampihetsi-po ireny dia lasa mifangaro sy mikorontana ary tsy mahita fahatoniana mihitsy raha tsy mihinana sakafon-tsaina tsy misy lanjany sy tsy mahasalama. Nahita zazavavy maromaro aho

niasa ho an'i Kristy izay nino sy nilaza marina fa ory raha toa ka tsy mahavaky ireny angano sy tantara tsy mahasoà ireny. Mamo toy ny vatana zatra zava-pisotro misy alikaola ny tsilon-tsaina nozarina tamin'ny famakiana ireny tantara manaitaitra sy tsy mahasoà ireny. Tsy manana ny fivavahana velona ireny tanora ireny; tsy mandefa ny tara-pahazavany eo amin'ny lalan'ny namany izy ireo izay mba tokony hitarika azy ireo ho eo amin'ilay Loharanom-pahalalana rehetra. Tsy mba mahatsapa ny fivavahana matotra izy ireo. Raha mba tsy teny mantsy ireny haisoratra tsy madio ireny, dia nety mba ho nisy fiovana ihany teo aminy, kanefa manana filàna ambony indrindra amin'izany angano izany izy ireo, filàna izay mitaky fahafaham-po mandrakariva.

Tena miahiahy mihitsy aho mahita ireny tanora zazalahy sy zazavavy ireny tsy manao ny asany eto an-tany ary mahafofy ny tombontsoa hanao ny fanandraman'ny lanitra. Tsy hita izay anarana azo omena azy ireo afa-tsy ny hoe «mamon'ny fahalalana.»

Ny tsy fahononan-tena ao amin'ny famakiana ireny angano ireny dia mitondra hery miasa mangina eo amin'ny saina izay ratsy toy ny tsy fahalalana onony amin'ny fihinanana sy fisotroana.

Ny Fanafodiny

Ny fomba tsara indrindra hahafahana miala amin'izany ratsy izany dia ny fiezahana mandeha mialoha hahafahana mamantatra sy mifehy ny toerana. Tsy maintsy kolokoloina amim-pitandremana sy fikarakarana fatratra ny saina ary amafazana ny voan'ny fahamarinana ara-Baiboly. Amim-pamindrampo tsy manam-pahataperana dia mampiseho amintsika ao amin'ny Soratra Masina ny tena fahamasinana Andriamanitra (...)

Atorony amin'izany ny ota tokony hialàna; manazava amintsika ny planin'ny famonjena Izy ary manoro antsika ny lalan'ny lanitra.

Manosika ny olona masina izy mba hilaza amintsika ny loza misy manodidina izany lalana izany ary koa mampahafantatra antsika ny fomba hialana amin'izany. Ireo izay mandinika ny Soratra Masina sy mampifanaraka ny fiainany araka izay voambara dia tsy ho tavela ao amin'ny tsy fahalalana. Amin'ny androm-pahoriana amin'ny andro farany, ny tsirairay amin'ireo mambran'ny Fiangonan'Andriamanitra dia tokony hahafantatra ny fototry ny fanantenany sy ny finoany izay tsy saro-pantarina akory. Hahita foto-kevitra maro amin'ny fibanjinana isika, raha te hitombo ao amin'ny fahasoavana sy ny fahalalana an'i Kristy. - Christian Temprance and Bible Hygien, *tt.* 123-126 (1890.)

Dingana Voalohany Mankany amin'ny Fahotana

Efa misy fanomanana mialoha elabe tsy fantatry ny olona ataony (Satana) ao am-pon'ny Kristianina alohan'ny fahalavoany. Tsy avy hatrany tsy akory dia latsaka any amin'ny hantsan'ny faharatsiana sy ny fahalavoana ary ny fahadisoana bevava ny fahadiovana sy ny fahamasinan'ny fanahiny. Ilàna fotoana ela ny hahatongavan'ny olona noforonina araka ny endrik'Andriamanitra hianjera hitovy laharana amin'ny zavatra tsy misy endrika ka hanjary haka ny fomban'i Satana. Farany anefa, tsy maintsy hitovy endrika amin'izay jereny ihany ny olona. Tsy hita akory ny hiovan'ny olona misain-dratsy endrika ka hankafizany ny fahotana izay nahatsiravina azy teo aloha. - *PM, t.* 480.

Toko 91 - Ny Baiboly, Boky Mahaliana Indrindra

Tsy miraharaha ny Baiboly ny olona na ny kely izany na ny lehibe. Tsy misy fitohizany ny fianarany izany ary tsy atsangany ho fitsipipitondran-tena eo amin'ny fiainany izany. Ny tanora no betsaka meloka amin'izany tsy firaharahana izany. Ny sasany amin'izy ireo mahita fotoana hamakiana boky hafa nefa tsy manokana fotoana akory isan'andro handinihana ny Baiboly, fotoana mba

hianarana ilay hany boky mitondra any amin'ny lalana mankany amin'ny fiainana mandrakizay. Vakina amim-pahalianana ny boky hafa mirakitra tantara tsy mahaso fa manao tsinontsinona ny Baiboly, izay mpitari-dalana antsika ho any amin'ny fiainana ambony sy masina. Raha toa ka tsy ampitambolimbolenin'ny angano ny feritreretana, dia hahita ny tombontsoa ambony indrindra ao anatin'io ny tanora.

Tsy afaka mahatratra ny fahafenoan'ny fivoarana na dia ny tanora mahira-tsaina indrindra aza raha toa ka tsy mamaky ny Tenin'Andriamanitra Ilay Loharanom-pahendrena ambony indrindra izy. Ao anatin'ny tontolo izay noharin'Andriamanitra isika, ary anatin'ny fanatrehan'ny Mpamorona tanteraka, nohariana tahaka ny endriny isika ary dia miahny antsika amim-pitiavana sy amim-pahendrena Izy: izany ahay ka foto-kevitra tsara tokony hameno ny saina ary mitondra antsika any amin'ny fifantohana ambony indrindra. Aorian'ny fanokafana ny saina sy ny fo mba handinika izany foto-kevitra izany dia tsy hahita fahafaham-po amin'ireny tantara mampihetsi-po sy manaitaitra ny filàna ireny intsony isika.

Azo tombanana, na dia sarotra aza, ny lanjan'ny fahalalana lalimpaka avy amin'ny Soratra Masina. «Avy amin'ny tsindrimandrin' Andriamanitra,» no mahatonga ny olon'Andriamanitra ho *«tanteraka, ho vonona tsara ho amin'ny asa rehetra»* - 2 Tim. 3:15-17. Mendrika indrindra ho any Aminy ny fifantohantsika rehetra. Tokony tsy hianina amin'ny fahalalana ivelany fotsiny ihany isika, fa hitady, hamakafaka, hahafantatra ny dikan'ny Tenin'ny fahamarinana am-panovoana mandrakariva eo amin'ny Loharano Masina mba hahavonto ny fanahintsika. - CTPS, tt. 138, 139.

Ny Lokon'ny Fahotana

Tsy tokony hamaky ireny boky tsy mahaso ireny, izay natao hitadiavam-bola, ny tanora. Tsindrimandry avy amin'i Satana

ireny. Betsaka ny olona izay manaiky homosavian'ireny tantara tsy mahasoana ireny: lasa manao izay hampalaza ny tenany ny olona izay mamaky, eny, fa na dia amin'ny fanaovana heloka bevava aza. Miasa hanakona ny masom-panahy izany rehetra izany ka mitarika azy hanao izay notantarainy: ny habibiana, ny fahadisoana lehibe ary ireo fihetsika mamafady rehetra araka izay voatantara amin'ireny (...)

Ireny boky mitantara ireo asan-devoly ataon'ny olona sasany ireny dia dokam-barotra ho an'ny ratsy avokoa. Ireo andinindininy mampahatahotra amin'izy ireny dia tsy tokony hofantarina akory ary ny olona izay mahalala ny fahamarinana amin'izao fotoana izao dia tsy tokony hiasa mba hameno ny saina amin'izy ireny. Ny fahiratan-tsaina izay mitady ny sakafony ary ny fanaitairany ao anatin'izany sakafo manafongana izany dia tsy afaka hahazo afa-tsy fisainana maloto sy vetaveta. — *Counsels to Teachers, Parents and Students*, tt. 133, 134.

Toko 92 - Miaro Tsara ny Vavahadin'ny Fanahy

«Tandrema ny fonao mihoatra noho izay rehetra tokony hotandremana fa avy ao aminy no ihavian'ny aina» - Ohab. 4:23. Izany no torohevitra ny lehilahy hendry. Tsy mety hadio lalandava ny fo raha tsy voatondraka sy nohavaozin'ny fahasoavan'Andriamanitra. Toy ny manorina trano eo ambonin'ny fasika mandrevo, izay azo antoka fa ho voarodan'ny tafio-drivotry ny fakam-panahy, ny fikasana hamolavola toetra mendrika sy mahitsy misaraka amin'ny fahasoavana avy amin'ny Mpamonjy. Ity vavaka ity no aoka hipololotra avy ao amin'ny fo tsirairay avy: «*Amorony fo madio abo, Andriamanitra ô: ary havaozany biorina marina ny fanahiko ato anatiko*» - Sal. 51:10. Ary rehefa tonga mpiray lova amin'ny fanomezana avy any an-danitra dia afaka handroso ho amin'ny fahatanterahana miaraka amin'izay «*arovany berin'Andriamanitra amin'ny finoana*» isika - 1 Pet. 1:5.

Tsy maintsy manan-javatra hatao izay olona rehetra manampaniriana hanohitra ny fakam-panahy sy handositra ny zana-tsipika alefan'ny fahavalo. Tsy maintsy hitandrina fatratra ny sakafo afahany ny fanahiny izy. Tokony halaviriny ny hamaky sy hijery ary hihaino rehefa mety ho zavatra hanisika fieritreretana maloto. Aoka isika tsy handefa fisainana tsy misy antony amin'izay zavatra rehetra ampandalovin'ny fahavalo eo anoloan'ny masontsika. «Sikino ny sainareo», hoy ny apôstôly Petera amintsika, *«dia mabonôna tena, (...) tsy mitondra tena araka ny filânareo fabiny tamin'ny tsy fabalalanareo; fa araka ny fabamasinan'Ilay niantso anareo, dia aoka mba ho masina koa bianareo amin'ny fitondran-tena rehetra»* - 1 Pet. 1:13-15. Hoy koa ny apôstôly Paoly: *«na inona na inona marina, na inona na inona mana-kaja, na inona na inona mahitsy, na inona na inona madio, na inona na inona maha-te bo tia, na inona na inona tsara laza, raba misy batsaram-panahy, ary raba misy dera dia bevero izany»*. - Fil. 4:8. Vavaka mafana sy fiambenana tsy mety sasatra miaraka amin'ny fanampian'ny Fanahy Masina tsy tapaka, izay hisintona ny saintsika ho any amin'ny zavatra ambony ary hanazatra azy hitoetra amin'ny zavatra madio sy masina, no ilaina amin'izany. Tena ilaina, noho izany ny mianatra amim-pahazotoana ny Tenin'Andriamanitra. «Inona no hiarovan'ny zatovo ny lalan-kalehany tsy ho voaloto?» hoy ny fanontaniana napetraky ny mpanao salamo. Dia hoy ny navaliny: *«Ny fitandremana araka ny teninao (...). Ato am-poko no biraketako ny teninao, mba tsy ho hanotako Aminao»* - Sal. 119:9,11 – Patriarika sy Mpaminany, tt. 481, 482.

Fiadiana

Ry tanora, ajanony ny famakiana ireny gazety mirakitra tantara tsy mahaso ireny. Apetraho etsy an-tsisiny izy ireny (...) Andeha hodiovintsika amin'ireny gazety sy boky misy sary mamafady, noforonin'ny fitaovan'i Satana ireny ny tranontsika. Tsy tokony

hanapoizina ny sainy amin'ireny zavatra ireny ny tanora. «*Fa moa inona izay mololo, raba oharina amin'ny vary?*» - Jer. 23:28. Na iza na iza milaza fa an'i Kristy dia tsy hamaky afa-tsy izay marina, izay manan-danja ho mandrakizay. - *Counsels to Teachers, Parents and Students.*

Aoka hiomana ho amin'ny fiatrehana ny adidy masina ny tanora. Misy izao tontolo izao mila vonjena (...) Eo amin'izany asa midadasika izany, iza no mbola ho sahy hanary sy hamotika ny fotoana sarobidy, fitaovana nomen'Andriamanitra antsika ka tsy handraisantsika anjara amin'ny tsara sy ny voninahitr'Andriamanitra? – *YI, 14 Aog. 1906.*

Toko 93 - Fanorenana Toetra Kristianina

<Ity no hafatr'i Rtoa WHITE ho an'ny tanora talohan'ny nahafatesany>

Misy ny boky tena manan-danja kanefa tsy vakin'ny tanorantsika. Tsy noraharahain'izy ireo izany satria tsy misy vidiny eo imasony.

Tsy maintsy toroantsika hevitra izy ireo mba hamaky ny boky izay mitondra any amin'ny tena fanorenana toetra kristianina. Tokony ho voarakitra ao an-tsain'ny tanora ny fototra ijoroan'ny finoantsika. Hitany ireny fahamarinana ireny fa tsy fantany ny mba hananany hetaheta hianatra sy handalina izany. Tokony hovakin'ny tanora ireo boky mahatonga asa famonjena sy fanamasinana ny fanahiny. Tena ilainy izany hahafantarany ny tena fivavahana marina. Ny famakiana ireny boky tsy mahaso ireny dia tsy mitondra ho any amin'ny fahamasinana.

Fotoana fanararaotana hiasana amin'ny tanora izao. Tsy maintsy lazaina aminy foana fa mandalo fotoan-tsarotra isika izao, fotoana tokony hamantarana ny tena fivavahana marina. Tsy

maintsy ampiana sy ampeherezina izy ireo, tsy ho amin'ny filàny izany fa ho amin'ny fomba tsara mba hahazoan'ny fanahin'izy ireo fanamasinana.

Fantatro fa tsy ho velona ela intsony eto aho, kely sisa dia vitako ny asako. Ilazao ireo tanora fa te hampahery azy ireo aho, amin'ny alalan'ny teniko, hiaina amin'izay mifanaraka amin'ny fahendrena sy fanirian'ny lanitra ary hampiasa eo amin'ny manodidina azy ireo ny hery miasa mangina mendrika sy manandratra.

Fifantenana ny Boky Hovakina

Nandritra ny alina aho no nifidy sy nametraka teny ankilany ireo boky tsy mahaso. Tokony hofidintsika ho an'ny tanora ireo boky izay mampahery azy amin'ny fahamarinana sy mametraka azy ho eo amin'ny Tenin'Andriamanitra. Naseho tamiko tamin'ny lasa izany, ary mieritreritra aho fa tokony hasehoko izany ary havoitrako manokana ny tena lanjany. Aoka tsy homentsika ny tanora ny boky tsy mahaso. Boky mitondra soa ho an'ny fanahiny no ilainy.

Tsy mieritreritra ny hanao fijoroana ho vavolombelona ho an'ny vahoakantsika intsony aho. Manana lehilahy mahery isika izay mahafantatra tsara ny drafitra hamitana ny asa. Rehefa hetsehin'ny fitiavan'Andriamanitra izy ireo dia tokony hianatra lalindalina hatrany ny amin'ny zava-masina. Maniry mafy aho ny hamakian'ny tanora boky madio; ary mba ho toy izany koa ny olona efa nahazoazo taona. Tokony hifantoka indrindra eo amin'ny fahamarinan'ny fivavahana ny masontsika. Tokony hisokatra mandrakariva amin'ny fahamarinan'ny Soratra Masina ny saina amam-panahintsika. Manafika antsika i Satana rehefa tsy tonga saina ny amin'izany isika. Mazana tsy mahafaly antsika izany satria teny fanairana sy fampitandremana ho antsika izay tokony hoheverina mandrakariva.

Azo atao ny manao fampianarana mahaliana hahafahana mitarika fanahy maro. Azoko atao ny manao amim-pifaliana hanomana boky ho an'ny tanora raha tahiny mbola misy fotoana hahafahana manao izany.

Tsy maintsy miasa ny tanora mba hamolavolana azy ireo ho amin'ny fahamarinana masina. Faniriako lalina ho an'ny tanorantsika izany ka hahalalany ny tena dikan'ny fanamarinana amin'ny finoana sy ny fahamasinan'ny toetrany ka hanomana azy ireo ho any amin'ny fiainana mandrakizay. Tsy mieritreritra ny mbola ho ela velona aho fa te hametraka izao hafatra izao mba tsy hialan'ireo tanora amin'ilay tanjona ambony indrindra.

Maniry mafy aho ny hampaherezanareo ny tanora hankasitraka ny famindrampo sy ny fahasoavan'Andriamanitra. Aoka hiasa sy hivavaka isan'andro ny tanora mba hitahiry ny fitiavana ny lanjan'ny fivavahana marina ary hizara ny fahamasinana sy ny fitiavan'Andriamanitra. Tsapako mantsy fa toa nohamaivanina izany asa lehibe tokony hatao izany.

Tsy misy afaka hilaza fa mbola haharitra ela aho, kanefa resy lahatra aho fa Andriamanitra no nanosotra ahy. Fantany tsara ny alaheloko mahita ny fiainam-panahy mirefarefan'ireo milaza azy ho Kristianina. Fantatro fa tokony ho voalohan-daharana eo amin'ny fiainako ny fahamarinana ary tsy maintsy mijoro ho vavolombelona amin'ny olona aho. Tiako tokoa raha manao izay azonareo atao ianareo ka hizara izao sora-tanako izao amin'ireo tanora maro any an-dafin'ny riaka.

Ilazao izy ireo fa manana tombontsoa maro sesehena ara-panahy. Miandry azy ireo Andriamanitra hanaparitaka ny fahamarinana amin'ny olona rehetra maneran-tany. Tsapako fa nantsoina hilaza izany aminareo aho. - *FCE* tt. 547-549.

Toko 94 - Vokatra Ateraky ny Anganongano

Hoy ny tanora maro: «Tsy manam-potoana hianarana lesona aho!». Fa mba inona anefa no ataon'izy ireo? Ny sasany amin'izy ireo dia mandany ny fotoany amin'ny fitadiavam-bola fotsiny, nefa raha nandinika ny Tenin'Andriamanitra ka mampihatra ny lesona ianarany amin'ny fiainany izy ireo dia hahita fahombiazana eo amin'ny asa izay atao. Satria hiala amin'ny fitiavana ireny ravaka sy renty ireny izy ireo ary handray hery lehibe hahafantarany ny tena fahendrena. «*Ny fahababazana an'i Jehovah no fiandohan-pahendrena*» - Sal. 111:10.

Mampiseho ny maha-Kristianina azy ireo tanora ireo nefa dia mirona mandrakariva mitady ny filàn'ny nofo; ireo fotoana nomena azy mba hanaovany ny fanandraman'ny fianarana ireo fahamarinan'ny Baiboly dia lanin'izy ireo amin'ny vaky boky tsy mahaso. Sarotra ny hialany amin'izany, noho izany ireo kandidàn'ny lanitra dia tsy maintsy miala amin'izany toetra ratsy izany.

Mitarika ny fanahy ho any amin'ny fahaverezana ny famakiana ireny boky sy angano ireny. Marary ny fieritreretana, resin'ny fihetseham-po ny saina ary mahatsiaro ho finaritra mihitsy amin'izany. Misy filàna hafahafa hitady sakafon-tsaina tsy madio manozongozona ny saina. Ankehitriny, aman'alina ireo olona ao ambany fialofana tsy azo antoka satria nohelingelenin'ireny angano sy tantara tsy madio ireny ny sainy ka lasa nanorina trano teny ambony fasika ary mamafy fihetseham-po mankarary. — *ST, 10 Feb. 1881.*

Toko 95 - Ny Tombontsoa avy amin'ny Mozika

Toy ny rivotry ny lanitra ny hiram-piderana ary rehefa mifandray ny lanitra sy ny tany dia misy mozika sy hira manakoako: «Fisaorana sy feo fiderana».

«Raha niara-nihira ny kintan'ny maraina, ary niara-nihoby avokoa ireo zanak'Andriamanitra», izany no fifaliana eo amin'ny tavan'Andriamanitra eo am-piatrehana ny tany vaovao miaraka amin'ny hakanton'ny hatsarana tsy misy kilema. Ny fon'ny olona ho tafaray amin'ny an'ny lanitra hankasitraka sy hidera an'Andriamanitra amin'ny hiram-piderana. Niverimberina teo amin'ny tantaran'ny zanak'olombelona izany mihira izany (...)

Ny Mozika Fahasoavana Sarobidy

Feno torohevitra mikasika ny fampiasana sy ny tombontsoa azo avy amin'ny mozika sy ny hira ny tantarany ao amin'ny Baiboly. Matetika anefa, navily ho amin'ny ratsy ny mozika ka nahatonga azy ho fitaovana mahery vaika mitondra ho amin'ny fakam-panahy. Kanefa rehefa ampisaina ho amin'ny tsara izany dia tena fahasoavana sarobidy avy amin'Andriamanitra, mitondra ny saina ho amin'ny fibanjinana sy ny fahadiovana, hanindrimandry hanandratra ny fanahy.

Nandritra ny diabe fivahiniana tany an'efitra, ireo zanak'i Isiraely dia nandany ny fotoany tamin'ny fihirana hira masina. Tahaka izany koa no anoroan'Andriamanitra ny zanany ankehitriny mba hiravoravoany mandritra ny fiainam-pivahiniany etỳ an-tany. Misy vitsivitsy ireo fomba ahafahana mitadidy ny Tenin'Andriamanitra amin'ny famerimberenana azy amin'ny alalan'ny hiram-piangonana. Manana hery mahasoana ny hira: afaka mampihena ny fanaintainana na ny tsy fahampian'ny fahaizana; afaka manafaingana ny asan'ny fieritreretana, mampifoha ny hatsaram-panahy, mitondra firindrana eo amin'ny asa atao, manala ny tahotra sy mampionona ny alahelo na ny ahiahy izay manakivy ny herim-po sy mampihena ny tanjaka.

Fomba iray ahafahana mametraka ny fahamarinam-panahy ao am-po ny hira. Impiry impiry moa ny fitadidiana no

mampahatsiahy amin'ny fanahy kivy na efa diso fanantenana, ny hafatra efa nohadinoina ela amin'ny alalan'ny hira tamin'ny fahazazana, efa lanin'ny herin'ny fakam-panahy, toa manjary misy heviny indray ny fiainana? Ary ny herim-po sy fifaliana azo avy amin'izany no ampitaina any amin'ny fanahy hafa!

Tsy tokony hohadinoina mandrakariva fa manana anjara asa lehibe eo amin'ny fampianarana ny hira. Raha hiraina any an-trano amin'ny feo malefaka sy madio izany dia tsy ho maro intsony ny fibedibedesana amin'ny fananarana, ho re hatrany hatrany ny teny mampahery ny fo, teny milaza fanantenana sy fifaliana. Raha hiraina any an-tsekoly izany dia hanakaiky hatrany an'Andriamanitra ny mpianatra ary hanakaiky ny mpampianatra sy ny mpiara-mianatra aminy koa izy.

Tahaka ny ampahan'asan'Andriamanitra ihany ny hira, toy ny vavaka ihany, dia asam-piderana izany. Ankoatra izany, betsaka ireo hira vavaka. Raha toa ka hazavaina sy ampianarina tsara ny ankizy izany dia ho raiki-pitia amin'ny dikan'ny teny ambarany amin'ny hira izy ary ho mora handray ny hery avy amin'izany.

Rehefa hoentin'ny Mpanavotra ho any amin'ny mandrakizay isika, ny zavatra rehetra hazavain'ny voninahitr'Andriamanitra dia afaka hidera sy hisaotra Azy amin'ny alalan'ny hira masina ary hanodidina ny seza fiandrianany; hahatsapa ho eo akaikin'ny mpihira masina ny fon'ny tsirairay rehefa ren'ny tokantrano ny akon'ny hira. Diény etỳ no ianarana midera an'Andriamanitra. — *Ed, tt. 161–168.*

Toko 96 - Ny Fampiasana ny Mozika

Nampiasaina (...) tamin'izany ny zava-maneno noho ny fikasana masina hampisandratra ny fieritreretana ho amin'ny zavatra mendri-kaja sy madio ary hampifoha ao an-tsaina ny fihetseham-po feno fitiavana sy fankasitrahana an'Andriamanitra. Akory

ny fahasamihafana hita teo amin'io fomba fanao taloha io sy ny fomba fanao matetika ankehitriny amin'ny fahaizan-java-maneno! Firifiry akory ny olona mampiasa io fanomezam-pahasoavana io, tsy hanomezam-boninahitra an'Andriamanitra fa entina kosa handokafan-tena! Mitarika ny olona tsy manampahendrena hikambana amin'ny olon'izao tontolo izao hankany amin'ny toeram-pilalaovana izay voararan'Andriamanitra tsy halehan'ny zanany ny fitiavana zava-maneno. Koa io fanomezam-pahasoavana io, izay tokony hitera-bokatsoa raha ampiasaina tsara, dia niova ho anankiray amin'ny fitaomana mahery hanalavirana ny fibanjinana ny zavatra mandrakizay.

Anisan'ny fanompoam-pivavahana atolotra an'Andriamanitra any amin'ny kianjan'ny lanitra ny hira. Noho izany, dia tokony hiezaka isika hanatratra araka izay azo atao ny hira rodobe ataon'ny anjely, rehefa manao hira fiderana. Ny fanolokoloana ny feo dia lafiny lehibe eo amin'ny fanabeazana ka tsy tokony hatao an-tsirambina. - *PM, tt. 629-630.*

Talenta Sarobidy

Misy ireo manana ny talenta ho amin'ny fahaiza-mihira kanto indrindra; misy fotoana andefasana hafatra manokana amin'ny alalan'ny hiran'olon-tokana na koa amin'ny alalan'ny hira rodobe. Tsy tokony hanararaotra ireny hiran'olo-marô ireny isika. Talenta sarobidy avy amin'Andriamanitra ny fahaiza-mihira ka tiany ny hianarantsika izany mba hiderantsika Azy. - *Testemonies for the Church, b. 7 tt. 115, 116.*

Miaraka amin'ny Mpitendry Zava-manenon'ny Lanitra

Rehefa mihira amin'ny fanahy sy fo ny olombelona, ireo mpihiran'ny lanitra koa dia mba manao hira fankasitrahana sy fisaorana miaraka amin'izany. Narotsany amintsika ny

fanomezam-pahasoavana rehetra mba hahatonga antsika ho mpiara-miasa amin'Andriamanitra, eny, ho mpanompony hanolokolo ny feony mba hitenenany sy hihirany amin'izay hahazoan'ny rehetra izany. Tsy ny hira mikorontana no ilaina fa ny fiventesana izany milamina tsara, ny fanononana ny tononkira mazava tsara sy mora azo. Aoka horaisin'ny tsirairay ny feony mba hihirany fiderana ho an'Andriamanitra amin'ny feo malefaka sy milamina tsy mandratra ny sofina. Ampiasao ho voninahiny izany fanomezam-pahasoavana nomeny anao izany.

Rehefa misy fivoriana dia mifidiana olona vitsivitsy hanafana ny fotoana amin'ny alalan'ny hira. Aoka ho hira arahin-java-maneno milamina sy mirindra tsara. Tsy tokony hesorina ao amin'ny asantsika ny hira arahin-java-maneno. Misy ampahany ao amin'ny asan'Andriamanitra tokony hotanterahina amim-pahendrena: tsy inona izany fa ny fiderana an'Andriamanitra amin'ny alalan'ny hira.

Tsy tokony hohararaotina ny hira rodobe. Raha azo atao aoka ny mpivory rehetra mihitsy no handray anjara amin'ny hira. - *Testemonies for the Church, b. 9 tt. 143-144.*

Omeme-Boninahitra amin'ny Hira Andriamanitra

Deraina amin'ny hira avy amin'ny fo madio sy feno fitiavana ary feno fanoloran-tena Andriamanitra. - *Testemonies for the Church, b. 1 t. 509.*

Toko 97 - Fampiasana ny Mozika amin'ny Tsy Tokony ho Izy

Misy trano ahitana ny fanatrehan'ny anjely. Tanora maromaro no mivory amin'izany trano izany ary re avy ao ny feon-java-maneno. Kristianina iza moa anefa ireo ary inona no renao amin'izany? Toa hira tsy misy fotony, mendrika ny any amin'ny trano fandihizana.

Indro fa manala ny tara-pahazavany ny anjely ary mamela ireo tanora ao anatin'ny haizina. Miala tsikelikely ireo anjely, malahelo. Mitomany izy ireo. Sary naseho tamiko matetika tamin'ireo fahitana azoko tamin'ireo mpitandrina ny Sabata, indrindra indrindra fa tamin'ny (...) Ora maro no lany tamin'ny mozika, nefa fotoana tokony ho nivavahana. Toy ny sampy ny mozika, mahazo ny fanomezam-boninahitra avy amin'ny Kristianina maro milaza azy ho mitandrina ny Sabata izy. Tsy manivaiva ny mozika i Satana raha toa ka fantsona iray mora aminy mba hahazoany ny sain'ny tanora maro izany ka ho very ny fotoana izay tokony hanaovany ny asan'Andriamanitra. Ampiasainy ny fomba mahery vaika indrindra hahafahany mitazona ny olona ao amin'ny fimatimatesana ka ho babon'ny heriny. Tombontsoa manokana ny mozika raha toa ka ampiasaina amin'ny tokony ho izy, fa rehefa eo am-pelatanan'i Satana izany dia lasa fandrika tena mampidi-doza tokoa. Ny fanararaotana ny mozika dia miteraka fiavonavonana sy fieboeboana ary fahadalana ho an'ireo tsy fenon'ny fahamasinan'Andriamanitra. Amin'ny fakana tsy andrariny ny toeran'ny vavaka sy ny fibanjinana an'Andriamanitra no mahatonga ny mozika ho tena ozona tokoa. Tanora maro mivory mba hihira, mampianatra ny mikasika ny Sabata no tsy manome haja an'Andriamanitra sy ny finoany amin'ny resaka tsy misy antony sy mozika tsy misy fotony. Tsy mba levon'ny vavonin'izy ireo ny hira masina. Naverimberina tamiko ny fampianarana avy amin'ny Tenin'Andriamanitra izay tena nanazava ny mikasika io lohahevitra io, nalefa tamim-pahanginana ary naverimberina tamiko. Amin'ny androm-pitsarana ny teny rehetra avy amin'ny tsindrimandrin'Andriamanitra no hanameloka ireo izay nanao tsirambina ny amin'izany. - *Testemonies for the Church, b.1, t. 506.*

Ny Mozika, Hery ho amin'ny Tsara

Manana hery lehibe avy amin'Andriamanitra ny mozika, nefa mbola lavitra ny handray tombontsoa avy amin'izany isika.

Amin'ny kapobeny ny hira dia avy amin'ny hery manosika avy ao anaty na avy amin'ny trangan-javatra manokana. Matetika, hiraina amin'izay fomba itiavana azy ny hira hany ka tsy misy vokany tsara eo amin'ny mpihaino azy izany. Kanefa tokony ho tsara sy mampangorakoraka ary mitondra hery ny mozika. Aoka hanandratra hiram-piderana sy fisaorana ny feo. Araho feon-java-maneno izany raha azo atao mba ho feon-kira milamina sy mirindra no mankany an-danitra, ho fanatitra sitrak'Andriamanitra. - *Testemonies for the Church, b. 4, t. 71.*

FIZARANA FAHAFOLO

Fitsitsiana

Na kely toy inona aza ny talentanao dia manana toerana ho an'izany Andriamanitra. Iny talenta tokana iny, raha ampiasaina amim-pahendrena dia hahatanteraka ny asa nokendreny taminy. Amin'ny fahatokiantsika eo amin'ny adidy madinika dia miasa toy ny manao tambatra eo amin'ny asa marika isika. Andriamanitra kosa hiasa ho antsika toy ny manao asa marika mampitombo. «Ireny zava-madinika ireny» dia hanjary hery sarobidy indrindra eo amin'ny asany. — *Henoinareo Ny Fanoharana. t. 373.*

Toko 98 - Lesona Mikasika ny Fitsitsiana

Tokony hampahatsiahivina mandrakariva ny tanora fa tombontsoa manokana ny fiaraha-miasa amin'Andriamanitra amin'ny fianarana ny fitsitsiana sy ny fahafoizana. Maro no mihevitra fa tokony homena fahafaham-po ireny fitiavam-pahafinaretana ireny ka handany hatrany izay voaray. Tian'Andriamanitra ny hiasantsika amim-pahendrena kokoa noho izany.

Fahotana atao amin'ny tena ihany izany noho ny mianina amin'ny fihinanana, fisotroana, ary ny fitafana. Manolotra ny ambonimbony kokoa noho izany Andriamanitra. Rehefa vonona ny hiala amin'ny fitiavan-tena sy hampiasa ny herim-po ary ny saintsika ho an'Andriamanitra isika dia hiara-miasa amintsika ny fanahin'ny lanitra ka ho tonga loharanon-tombontsoa ho an'ny olombelona isika.

Manao Tahiry ho an'ny Asan'Andriamanitra

Raha misy tanora iray miasa sy mahay mitsitsy, na dia mahantra aza izy dia afaka hanokana vola ho an'Andriamanitra. Teo ho eo amin'ny roa ambin'ny folo taona teo aho no nahalala tsara

izany atao hoe mitsitsy izany. Nianatra niasa niaraka tamin'ny rahavaviko aho, ary teo amin'ny dimy amby roapolo cents teo ho eo ny vola noraisina isan'andro. Rehefa notontalina dia afaka nanangona telopolo dôlara izahay. Fifaliana ho anay mirahavavy ny nanome io vola io tamin'ny rainay rehefa tonga ny hafatra mikasika ny fiavian'i Jesôsy Kristy fanindroany ka nilaza taminy mba hividianany trakta amin'izany vola izany mba hozaraina amin'ireo olona mbola ao anatin'ny haizina.

Tokony hianatra hahay mitsitsy ny fotoany ny olona rehetra manana fifandraisana amin'ny asan'Andriamanitra. Azo lazaina fa tsy manana fifamatorana amin'ny fahamarinana be voninahitra izay napetraka tamintsika ireo izay kamo. Mila ampianarina sy zarina hazoto hiasa ho voninahitr'Andriamanitra ireny olona ireny.

Fanoloran-Tena

Ireo izay tsy mahay mandray fanapahan-kevitra amin'ny fampiasana ny fotoany dia tokony hangataka torohevitra amin'ireo izay efa manana traikefa amin'izany. Zara raha nitafy izahay sy ny rahavaviko tamin'ny vola azonay tamin'ny asanay. Omenay mandrakariva ny reninay ny vola azonay ary toy izao no ambaranay azy: «Asio ambiny hanaovana asa misiônera ny vola rehefa avy mividy ny fitafianay ianao». Izany tokoa no nataony hikorokorokana ny toe-tsainay ho misiônera.

Tsy misy mahafaly ny mpanome afa-tsy ny manome ny voan'ny fahafoizany. Mihamazava araka izany ny asan'Ilay nivezivezy tetsy sy teroa nanao ny tsara, nanalefaka ny fahorianana sy niahy ny mahantra. Tsy nitady ny hampifaly ny tenany ny Mpamonjy. Tsy nahitana soritra fitiavan-tena mihitsy ny fiainany. Eny, fa na dia teo amin'ny tany nohariny aza Izy dia tsy mba nitaky na inona na inona ho Azy. *«Ny amboahaolo manan-davaka; ary ny voro-manidina*

manana fialofana, fa ny Zanak'olona tsy mba manana izay hipetraban'ny lobany» - Mat. 8:20

Fampiasana Tsara ny Talenta

Hanome antsika fivoarana eo amin'ny asantsika ny Fanahin'Andriamanitra raha ampiasaintsika amin'ny tsara indrindra mandrakariva ny talentantsika. Hoy Andriamanitra tamin'ilay mpanompo nampiasa tsara ny talentany: *«Tsara izany ry mpanompo tsara sady mahatoky; mahatoky tamin'ny kely biana dia botendreko ho mpanapaka ny be; midira amin'ny fifalian'ny Tomponao»* - Mat. 25:23. Ilay nomena talenta iray koa dia tokony ho nanao izay azony natao amin'izay hampitomboana ny talentany.

Nanome asa ho an'ny olona rehetra Andriamanitra, *«samy araka ny fahazany any»* - Mat. 25:15. Fantatr'Andriamanitra ny andraikitra tokony ho vitantsika sy ny adidy tokony hape-traka amintsika. Ho an'ny olona izay mahatoky indrindra, nomena ny iraka: mitokia amin'Andriamanitra hatrany hatrany. Toy izany no ahafahantsika manatratra ny fahatanterahana ao amin'i Jesôsy Kristy amin'ny alalan'ny famindrampony.

Moa tsy manana afa-tsy talenta iray va ianao? Apetraho any amin'ny mpampanàm-bola izany ka hitombo avo roa heny. Ataovy izay hitan'ny tananao fa azo atao amin'ny alalan'ny herinao. Aoka hanana fahendrena ianao mba hahafahana mandray ny vokatra rehetra azo andrasana avy amin'izany. Hahazo valisoa be dia be ianao any am-parany, handre izao teny izao: *«Tsara izany!»* Nefa natao ho an'ireo izay nanao ny andraikiny tsara ihany izany teny izany.

Tsy Misy Fotoana Very Maina

Ry tovolahy sy tovo-vavy, tsy misy fotoana tokony harianao mihitsy. Ento hanorenana ny toetrao amin'ireo fitaovana mafy

indrindra izany. Amin'ny anaran'i Kristy, miangavy anareo aho, matokia! Tereo ny tenanao hameno ireo fotoana very. Lanio amin'ny asan'Andriamanitra ny fotoanao, amin'izay tsy ho lany amin'ny fotoana fidonanam-poana ianao, na handany ny volanao amin'ny fahafinaretana. Mitady olona maniry ny hivoatra sy ho voavolavola tahaka an'i Kristy ny lanitra. Hanao asa lehibe ho an'izay mietry ao amin'i Kristy ny Fanahy Masina.

Ny mpanompon'Andriamanitra mahatoky nohetschin'ny toetsaina tia mahafoy dia handany ary handany hatrany ny volany ho fanasoavana ny hafa. Hoy i Kristy ao amin'ny Jao. 12:25: *«Izay tia ny ainy no mahavery izany; fa izay mankahala ny ainy amin'izao fiainana izao no biaro izany amin'ny fiainana mandrakiizay»*. Amimpahalempanahy no hanaovana ezaka hanampiana ireo mila vonjy ka hanaporofaon'ny Kristianina mahatoky ny fitiavany an'Andriamanitra sy ny mpiara-monina aminy. Eny, fa na dia hafoiny amin'izany aza ny fiainany dia ho azony ihany izany rehefa ho avy indray i Jesôsy Kristy. - *Youth's Instructor, 10 Sept. 1907.*

Sorona Hovaliana Soa

Fa ny fananana nampiasainao hitahiana ny hafa dia hitondra tamberiny aminao. Ny harena nampiasaina araka ny rariny dia hahavita soa betsaka. Hisy fanahy ho azon'i Kristy. Izay manaraka ny drafitra nomen'i Kristy eo amin'ny fiainana dia hahita any amin'ny lapan'ny lanitra ireo izay niasany sy nanaovany fahafoizan-tena teto an-tany. Ho feno fankasitrahana ireo voavotra raha mahatsiaro ireo izay nataon'Andriamanitra ho fiasana teo amin'ny famonjena azy. Ho sarobidy ho an'ireo izay mahatoky teo amin'ny asa famonjena fanahy ny lanitra. - Henoinareo Ny Fanoharana, t. 388

Toko 99 – Toe-Tsaina Tia Mahafoy

Feno fitsiriritana, fitadiavana ny tsara indrindra sy ny karama ambony indrindra no toetr'izao tontolo izao. An-kavitsiana no ahitana olona tia manome sy mahafoy izay ananany. Io anefa no tokony ho toe-tsain'izay te ho mpianatr'i Kristy. Nampianatra antsika ny Tompontosika hoe «ahoana no fomba fiasa», amin'ny ohatra avy Aminy. Hoy izy amin'ireo rehetra izay nasainy: «*Fa ny fiabiahiana izao fiainana izao sy ny fitaky ny harena ary ny filàna ny zavatra bafa miditra, dia mangleja ny teny, ka tsy mamoa izy*» Mat. 4:19, tsy manome karama tsy miovaova amin'izany asa izany Izy. Efa nanome sy namoy ny ainy Izy.

Ireo izay milaza azy ho mpanaraka Ilay Tompo Lehibe ary milaza azy ho mpiara-miasa Aminy dia tokony hanao ny asany izay notakin'Andriamanitra taminy amim-pahamarinana, amim-pahendrena ary amin'ny herim-pony rehetra eo am-panaovana ny asa ao amin'ny tabernakely. Ankehitriny, tahaka ny tamin'izany fotoana izany sy tahaka ny tamin'ny andro nanaovan'i Kristy ny asany tetỳ an-tany, ny fitiavana ho an'Andriamanitra sy ny toe-tsaina tia manome no anisan'ireo fepetra voalohany amin'ny asa azo ekena. Tsy tian'Andriamanitra hisy fitiavan-tena ao amin'ny sahan'ny. - RH, 4 Jan. 1906.

Famantarana ny Asan'ny Famindrampo ao am-Po

Ny fanetren-tena, ny fahafaoizan-tena, ny fiantrana ary ny fahatokiana amin'ny famerenana ny ampahany masina dia samy mampiseho ny asan'ny famindrampontan'Andriamanitra ao am-po. - *Counsels on Health*, 590.

Toko 100 – Ny Ampahafolony

Tonga tetỳ an-tany i Kristy ary nampianatra ny amin'ny fahatokiana. Izy Ilay Lehibentsika no mitantana sy mandidy

antsika hanaraka ny ohatra nasehony. Napetrany tamintsika ny hafatra amin'izao tontolo izao. Tsy maintsy aparitaka any amin'ny tany rehetra, amin'ny fiteny rehetra, amin'ny olona rehetra ny fahamarinana izay torintsika. Tsy maintsy resen'i Kristy sy ny mpianany ny herin'i Satana. Tsy maintsy fantarina ny dikan'izany rehetra izany mba hampandeha tsara ity asa ity. Tsy mivantana avy amin'Andriamanitra avy any an-danitra izany, kanefa atolony eo am-pelatanan'ireo mpanaraka Azy ny volany mba hampiasaina ho amin'izany.

Nametraka drafitra ho an'ny vahoakany Andriamanitra mba hahazoan'izy ireo manangona vola hanatanterahana ny asa. Io drafitra io dia ny ampahafolony izay sady tsara no tsotra ary marina. Afaka manaraka izany amim-pinoana sy amin-kerim-po ny tsirairay satria avy amin'Andriamanitra izany. Sady tsotra izy no mahasoana ary tsy ilàna fianarana lalina be akory ny fahazoana sy ny fanatanterahana azy. Afaka mahafantatra ny olona rehetra fa azony atao ny miara-miasa amim-pandresena amin'ny asam-pamonjena. Ny lehilahy sy ny vehivavy rehetra, ny tanora rehetra dia afaka manangona vola ho amin'ny asan'Andriamanitra. Hoy ny apôstôly Paoly ao amin'ny 1 Kôr. 16:2: «*Samia manokana ao aminy avy ho rakitra na amin'ny inona na amin'ny inona no anambinana azy*».

Misy tanjona lehibe azo tratarina amin'ny alalan'io drafitra io. Raha toa ka ekentsika rehetra izany, ny tsirairay dia ho lasa mpitandrina mahay sy mahatoky, mpiadidy avy amin'Andriamanitra ary tsy hisy intsony ny olana ara-bola ao anatin'ny asan'Andriamanitra izay mitondra ho an'izao tontolo izao ny hafatry ny fampitandremana. Raha manaraka io drafitra io ny mambra tsirairay dia ho feno ny fitoeram-bola ary tsy hisy olona hahantra intsony. Ny fampiasantsika ny volantsika sy ny fananantsika ho amin'izany no hampiray antsika hatrany hatrany ho amin'ny fahamarinana. Dia

tahaka izany no anangonantsika «*Ka dia hihary fanorenana tsara ho an'ny tenany ho amin'ny andro ho avy mba hibaizonany ny tena fiainana*». 1 Tim. 6:19 - TFC, b.3, tt. 388, 389.

Zo Amin'ny Fananan'Andriamanitra

Nohamasinin'Andriamanitra ny ampahafolony avy amin'ny tombom-barotra na avy amin'ny tany na avy amin'ny fijinjambary na avy amin'ny biby fiompy na avy amin'ny vokatry ny asan'ny tanany na ny saina; nohamasininy koa ny ampahafalony faharoa ho an'ny mahantra na ho an'ny asa tsara. Izany rehetra izany dia manery ny olona hitadidy hatrany fa Andriamanitra no Tompon'ny zava-drehetra ary ny olona dia fantsona ikorianan'ny fitahian'Andriamanitra ho amin'ny tany. Izany fampianarana izany no natokana hamono ny fitiavan-tena sy ho fampiasana ary ho fampitomboana amin'ny fomba malalaka sy amimpahendrena ny fahafahan'ny toetra. - Ed, t. 44.

An'i Jehôvah

Tahaka ny «maha-Sabatan'i Jehôvah ny andro fahafito, dia tahaka izany koa no maha-an'i Jehôvah», ny ampahafolony. Tahaka ny nameran'Andriamanitra ampahany amin'ny andron'ny olona dia tahaka izany koa no nanokanany ampahany voafetra ho an'ny tenany amin'ny vola miditra; io ampahany io, dia tsy azon'iza na iza ampiasaina ho an'ny tombontsoan'ny tenany ka ho afa-maina izy. - PM, t. 554.

Toko 101 – Manomeza Voninahitra an'i Jehôvah amin'ny Fanananao

«Ohatrinona no anananao amin'i Jehôvah?» Moa ve sahy mandray ireo fitahiana maro avy amin'ny tanan'i Jehôvah ianao ka tsy hamerina ny anjarany, tsy manome ny ampahafolony izay Azy, anjara izay efa atokany ho Azy? Toa efa lasa fahazarana

ny misehoseho manao fanati-pisaorana mba hampifaliany ny tenany. Moa ve ho sahintsika ny handray ireo fitahiana maro sesehena kanefa tsy hahay hankasitraka Ilay Mpanome ary tsy hamaly ny fitiavana nasehony antsika?

Tsy tianao ve, ry tanora malala, ny ho tonga irak'Andriamanitra? Tianao ve, raha toa fanandramana tsy mbola nataonao velively, ny hianatra ny leson'ny fanomezam-pahasoavana mihary ny haren'Andriamanitra izay omeny amin-kalalahana mba hifalianao? Na inona na inona no efa raisinao, aoka hanokana ampahany ho an'Ilay Mpanome fanati-pankasitrahana ianao. Ampahany manokana no atokany ho an'ny asa fitoriana na eo an-toerana izany na any ivelany.

Harena any an-Danitra

Tokony hamaka tsara ao am-pontsika mandrakariva ny asan'Andriamanitra. Ny fahazavan'ny fahamarinana izay hiparasaka eo amin'ny tsirairay avy amin'ny fianakaviana, rehefa misy fifandraisana ety eo amin'ny ray aman-dreny, ary koa ireo fianakaviana any ivelany dia ho afaka hanovo fitahiana amin'ny alalan'izy ireny. Kanefa i Jehôvah efa niteny fa rehefa hararaotina ho amin'ny fitiavan-tena ny asa izay mifono ny fahatsarana tanterak'Ilay Tsitoha dia ho ozona ho an'ny tena izany. Andriamanitra no tompon'ny teny voalohany. Noho izany dia manana adidy amin'ny mahantra sy ny ory isika. Tsy tokony hamaivanina ny lanjan'izany, na toy inona na toy inona mety ho vidin'izany.

«Mba asian-kanina ao an-tranoko». Tsy maintsy mahonon-tena isika amin'ny zavatra rehetra: amin'ny fihinana sy amin'ny fisotro ary amin'ny fitafo. Tsy maintsy ataontsika ao antsaina mandrakariva fa hadinin'Andriamanitra isika amin'ny zavatra rehetra nankinina amintsika eo am-panorenana sy eo am-pampitaovana ny tokantranontsika, tsy hoe amin'ny

ampahafolony ihany fa amin'ny fanomezana sy ny fanatitra ihany koa. Maro ny olona no mihary harena any an-danitra raha tiany izany, eo am-pamahanana ny tranon'Andriamanitra amin'ny alalan'ny ampahafolony izay efa atokan'ireo manolotena manolotra izany.

Ireo izay mahatoky sy maniry hahafantatra izay andrasan' Andriamanitra amin'izy ireo eo amin'ny fampiasany ny fananany dia tokony handalina izay voalazan'ny Testamenta Taloha ao amin'ny Soratra Masina mikasika ireo fitsipika napetrak'i Kristy, dia Ilay Mpitarika tsy hita maso nitarika ny zanak'Isiraely nandritra ny dia lavitra tany amin'ny tany efitra, nitarika ireo olony ireo hanaja sy hanome voninahitra Azy. Tokony ho sahy hiatrika ny fahasorenana maro samy hafa isika mihoatra ny fahasahiana handroba an'Andriamanitra amin'ny ampahafolony sy ny fanatitra izay anjara tokony ho fananany. Ireo izay mamaky amim-pahalianana sy amim-pinoana ny Baiboly dia tsy hatahotra hanakatra izay tian'Andriamanitra hampianarina ny amin'izany.

Tsy Misy Fialana

Tsy hanan-kalahatra manoloana ny tara-masoandron'ny fahamarinana ireo fitiavan-tena teo amin'ny fandrohana ny ampahafolony, ny fanomezam-pahasoavana sy ny talenta rehetra nomena antsika ary ny fanatitra avy amin'i Jehôvah amin'ny fotoana hitsarana ny tsirairay avy amintsika, araka izay nataontsika. Raha toa mantsy ka tsy tara loatra amin'izay fotoana izay dia ho maro ny hiverin-dalana ary hanorina toetra tsara indray! Kanefa dia tsy hisy azony hatao intsony amin'izay ny hanova indray izay voasoratra ny amin'ny toetrany izay nandroba ny Tompo isan-kerinandro, isam-bolana, eny, isan-taona aza. Tsy ho azony hialana intsony ny anjara ratsin'izy ireo.

Mahafaty ny fitiavan-tena, dia izay fiodinana ny voady masina nataon'ny olombelona tamin'Andriamanitra ary koa fandavana

an-kitsirano amin'ny maha-mpitantana mahatoky izay mitondra ny fanamelohana sy fanozonana, araka izay efa nolazain'i Jehôvah. Misaraka amin'Andriamanitra ny fanahin'izy ireo izay hita taratra eo amin'ny fomba fiteny sy ny ohatra asehon'izy ireo fa manimbazimba ny lalàna masin'Andriamanitra izy ireo; izany no antony tsy androtsahan'ny lanitra ny fitahiana amin'izy ireo.

Ny Ampahafolony

Nasongadina tamin'ny fomba manokana mihitsy: Ahy avokoa ny ampahafolony amin'ny fanananao rehetra, tsy maintsy entina hamahanana hanina ao an-tranoko ny fanomezana sy ny fanatitra rehetra mba hampandrosoana ny asako, mba hanohanana ny asa fitoriana atao any amin'ny tany mbola feno haizina.

Moa mbola misy ve ho sahy handà izay efa an'Andriamanitra, ka ho mpitantam-pananana tsy mahatoky ary handevina ny talenta izay nomena azy ireo? Moa ve ho sahintsika ny hitady fialantsiny amin'ny tsy fahatokiana asehontsika ary hiteny manao hoe: *«Tompoko, fantatro fa olona mila voatsiary biana, mijinja eny amin'izay tsy namafazanao, ary manangona eny amin'izay tsy nanahafanao dia natahotra abo ka lasa nandevina tao anatin'ny tany; indry lasanao ny anao»*. Tsy mba ho faly ve isika haneho fankasitrahana an'i Jehôvah amin'ny alalan'ny fanatitra aterintsika. - YI, 26 Aog. 1897.

Toko 102 – Adidin'ny Tsirairay

Tsy mila voatsiary amintsika Andriamanitra ka hampanao antsika izay tsy ho vitantsika. Tsy hampitondra enta-mavesatra izay tsy ho zakan'ireo mpanompony Izy. «Fa Izy mahalala ny toetsika, ka mahatsiaro fa vovoka isika». Noho izany dia azontsika atao tsara izay asainy hataontsika.

«Fa izay nomena be dia be no hotadiavina aminy». Hazonina ho tompon'andraikitra amin'izay na dia amin'ny ota tokony ho nataontsika isika. Refesin'Andriamanitra tsara amin'izay fahafahantsika isika ary izay andrasany amintsika. Ireo fahaizamanao tsy nampiasaina dia hampamoahina koa tahaka ireo izay nampitomboina. Satria Andriamanitra dia tsy maintsy hanadina sy hitsara antsika amin'ireo adidy sy andraikitra nanomezany fahendrena antsika mba hiadidiansika satria tsy nampiasaintsika ireo fahafahana nomen'Andriamanitra antsika ho voninahiny. Na dia tsy ho verintsika aza ny fanahintsika dia ho tsapantsika ao amin'ny mandrakizay ny vokatry ny talenta tsy nampiasaina. Hisy fatiantoka mandrakizay noho ny fahalalana rehetra sy ny fahaizana rehetra izay nety ho azontsika, kanefa tsy azontsika.

Kanefa rehefa nanolo-tena tanteraka ho an'Andriamanitra isika, ka manaraka ny fitarihany amin'ny asantsika, dia izy no hiantoka hahatanteraka izany. Tsy asainy maminavina ny amin'izay ho fahombiazan'ny fiezahana ataontsika amin'ny fo madio isika. Tsy tokony hihevitra tsy fahombiazana isika na dia indray mandeha aza, satria miara-miasa amin'ilay tsy mahalala izany tsy fahombiazana izany.

Tsy tokony horesahintsika ny fahalementsika sy ny tsy fahaizantsika. Tsy fahatokiana amin'Andriamanitra mibaribary sy fandavana ny teniny izany. Rehefa mimonomonona isika fa itambesaran'entana na mandà ireo andraikitra izay iantsoana antsika hoentina dia milaza anakampo isika fa tompo masiaka Andriamanitra, ka mangataka izay tsy nanomezany hery antsika hanaovana izany. - *Henoinareo ny Fanobarana, t. 378.*

Tombambidin'ny Vola

Tsy nomena antsika ny volantsika mba hiderantsika sy hanomezantsika voninahitra ny tenantsika. Amin'ny maha-mpitandrina

fananana mahatoky antsika dia tokony hampiasaintsika izany ho amin'ny fiderana sy ny voninahitr'Andriamanitra. Misy mihevitra fa ny ampahany fotsiny amin'ny fananany ihany no an'ny Tompo. Rehefa manokana ny ampahan'izany ho an'ny fiangonana sy ny asa soa izy dia heveriny fa an'ny tenany ny ambiny ka azony ampiasaina amin'izay tiany hanaovana azy. Nefa tena diso hevitra tanteraka izy amin'izany. Izay rehetra ananantsika dia an'ny Tompo ary hampamoahina ny amin'izay nampiasantsika azy isika indray andro any. Ny fampiasana ny iraimbilanja tsirairay no ahitana raha tia an'Andriamanitra ambonin'ny zavatra rehetra isika sy tia ny namantsika tahaka ny tenantsika.

Be vidy ny vola satria mety hahavitana soa betsaka. Eo ampelatanan'ny zanak'Andriamanitra dia sakafo ho an'ny noana izany, rano ho an'ny mangetaheta ary fitafiana ho an'ny mitanjaka, fiarovana ho an'ny ampahorina ary hoenti-manampy ny sahirana. Nefa tsy ambony vidy noho ny fasika ny vola raha tsy ampiasaintsika hahazoana izay ilaina eo amin'ny fiainana sy ho fitahiana ny hafa ary ho fampandrosoana ny asan'i Kristy. - *Henoinareo ny Fanoharana, tt. 363, 364.*

Toko 103 – Fanomezana amin'ny Andro Fety

Efa manantomotra ny andro fety. Tokony heverina mandrakariva ny tombambidin'ny vola lanintsika isan-taona ho an'ireo izay tsy mila izany akory. Manan-danja loatra mantsy ny fahazarana sy ny fomba amam-panao ka toa ananan-tsiny amin'ireo namana ny tsy fanomezana azy izany. Kanefa tokony hotadidintsika mandrakariva fa ambony lavitra noho ireo namantsika ety an-tany Ilay Mpanome avy any an-danitra. Moa tsy vanimpotoana tokony hanomezantsika fanatitra ho an'i Jehôvah va ny vanin'androm-pety toy ireny? Na dia ny ankizy aza dia manana andraikitra handray anjara amin'izany. Anisan'ny fanaovana ny

iraka napetraky ny Tompo ny fanomezana akanjo sy zavatra maro samy hafa ilain'ny mahantra.

Fitiavan-Tena Mampidi-Doza

Ankalazaina ho andro nahaterahan'ny Mpamonjin'izao tontolo izao ny vanin'andron'ny Noely, kanefa andaniana vola tsy toko tsy forohana hanaovana fihinanam-be sy fandanim-poana mba ho fahafinaretan'ny nofo fotsiny ihany. Lasa fahazarana eo amin'ny tena izany ka ny fahafaham-pon'ny tenda no omena toerana ambony lavitra noho ny ilain'ny vatana sy ny saina ary ny fanahy. Ny avonavona sy ny lamaody ary ny rendrarendra no andaniana fananana; izany rehetra izany dia mahatonga ny fahaverezana izay tsy ankasitrahan'Andriamanitra velively. Fanandratan-tena toy inona re no tadiavina mihoatra ny tokony ho fanandratana ny Tsitoha! Atao sorona ny fahasalamana, afafy eny amin'ny rivotra ny vola, maro ireo mamery ny fiainany sy ny fanahiny.

Tokony hanome voninahitra ny Mpahary amin'ny alalan'ny fihinanana sakafo maivana, tsy mandany harena ireo zanany ary na ny kely na ny lehibe dia tokony samy hanolotra fanatitra amin'ireo fananana nankinina taminy, hanapariahana ny fahazavan'ny fahamarinana amin'ireo izay mbola ao anatin'ny haizina sy ny tahotra. Azo atao ny hampifaly ny fon'ireo mpitondra tena sy ny kamboty amin'ireo fanomezana sy fampaharezana azy ireo.

Fanomezana ho an'Andriamanitra

Aoka ireo milaza azy ho mino ny fahamarinana mba hanao ady marika amin'ireo vola laniny amin'ny fahafinaretan'ny nofony sy ny fitiavan-kanina ary ny fifaninanana amin'ny hafa amin'ny andro fety isan-taona. Ataovy ny kajy amin'ny vola tsy toko tsy forohana lany tsy amin'antony ary fantaro ny tokony ho nanaovana izany sy ny tokony ho nangonina hanaovana ny asan'Andriamanitra ka tsy ho nanomezana tsiny ny tena sy ny fanahinao.

Azo atao ny manolotra na be na kely ho fampandrosoana, azo atao hanamaivanana ny trosa tokony haloa eo amin'ny asan'Andriamanitra izany. Manaraka izany, maro ireo misiônera, olona manolo-tena vonona hanompo sy hiasa tokony halefa any an-tany lavitra ary mila vola handefasana azy ireny. Maro amin'izy ireny anefa no mba maniry ny hifaly, toa anao izay mihevitra fa tsy maintsy manao fandania toy izao, kanefa tsy maintsy mihafy manao tahiry hampandrosoana ny asa. Tsy afa-manaoatra izy ireny. - RH, 21 Nôn. 1878.

Toko 104 – Tahiry eo amin'ny Fitafiana

Tokony hifehy tena mihitsy ny zanak'Andriamanitra eo amin'ny fandania atao'izy ireo mba hahafahany mitondra izay anjarany ho eo Aminy ary hiteny hoe: «Nandray taminao izahay ary mitondra ny anjaranay ho eo Aminao». Toy izany no fijoroana ho vavolombelona feno fankasitrahana tokony hatao eo imason'Andriamanitra. Mihary harena any an-danitra tokoa mantsy ny fanaovana izany.

Mandany vola be amin'ny fitafiana tokoa mantsy ny olon'izao tontolo izao, vola be tokony hanafiana sy hamahanana ny mahantra. Maro amin'ireo nanoloran'i Kristy ny ainy no zara raha mihinana ary zara raha mitafy mitaha amin'ireo an'arivony mandany vola amana hetsiny maro hanarahana ny lamaody farany vao nivoaka.

Milatsaka ny tenin'i Jehôvah, mba hiavahan'ny zanany sy hisarahany amin'ireo olon'izao tontolo izao. Tsy mety mihitsy ho an'izay olona miaina amin'ny fotoam-pahasoavana ny mandany vola amin'izay lamaody. Ny Apôstôly Paoly dia milaza fa: «(...) *toy izany koa ny vehivavy: hiravaka amin'ny fitafiana mahamendrika mbamin'ny fabamaotinana sy ny fabononan-tena fa tsy amin'ny volo mirandrana sy ny volamena, na vato soa, na fitafiana saro-bidy fa*

amin'ny asa tsara (mpilaza soa ny amin'Andriamanitra), araka izay mahamendrika ny vehivavy manaiky ny fivavahana amin'Andriamanitra».
- 1 Tim 2:9,10.

Eny, misy amin'ireo milaza azy fa zanak'Andriamanitra tokoa anie no mbola mandany vola sy mandany fotoana amin'ny firavahana sy ny lamaody e! Ry rahavavy, tokony ho mendrika sy ho tsara ny fitafiantsika, kanefa rehefa mividy fitafiana ho anareo ianareo ary koa ho an'ny zanakareo, aoka hotsaroanareo mandrakariva fa mila vola ny sahan'ny Tompo. Marina tokoa fa ilaina ny mividy zavatra tsara tarehy ary vita tsara; efa fanaovana tahiry tokoa izany; kanefa tsarovy fa tsy ilaina ny manao fandaniana mihoapampana amin'ny rendrarendra izay vola tokony hampiasaina eo amin'ny asan'Andriamanitra.

Tsy ny fitafianao tsy akory no hanome tombambidy ambony anao eo imason'Andriamanitra. Fa ny fahatsarana ao anatinao, ny fahasovan'ny Fanahy ao aminao, ny tenim-pitiavana ataonao ary ny fitiavanao ny hafa, izany no ankasitrahan'ny Tompo. Ataovy zava-poana ny fitiavana lamaody fa manokàna tena sy fotoana amin'ny fampandrosoana ny asan'Andriamanitra dia hanana tahiry ianao.

Fanoloran-Tena ho an'Andriamanitra

Ianaro ny leson'ny fanoloran-tena ary ampianaro ny zanakao izany. Ireo rehetra azo vonjena avy amin'ny fanoloran-tena sy ny fandavan-tena no tena ilain'ny asa amin'izao androntsika izao. Misy ireo ory tokony hampifalina, ireo mitanjaka tokony hampitafina, ireo noana tokony hovokisana, tokony hozaraina amin'ireo izay tsy mahalala ny fahamarinana (...)

Vavolombelon'i Kristy isika ka tsy tokony handany ny fotoantsika amin'ny fandanilaniam-poana izay ankamamian'izao tontolo izao na hanakona ny fijerintsika amin'izay anirahan'ny Tompo antsika

voalohany indrindra amin'izao fotoana izao. «*Fa katsaho aloha ny fanjakany sy ny fahamarinany*» - Mat. 6:33. Nanankina asa goavana tamintsika tokoa i Jesôsy ary niteny toy izao: «*Raha misy olona ta hanaraka Ahy, aoka izy bandà ny tenany sy bitondra ny hazo fijaliany ka hanaraka Ahy*», «*Izany no ahafantarana fa mpianatro bianareo*» - Jao. 15:28. Tamin'ny fanoloran-tena sy ny fitiavana no niasan'i Jesôsy mba hahatanteraka ny sitrapon'Andriamanitra. Nankatò hatramin'ny farany Izy, eny, niafara tamin'ny fahafatesana aza, fahafatesana amin'ny faratampon'ny fahafaham-baraka teo amin'ny hazo fijaliana. Dia ho sahintsika ve ny tsy hanana fanoloran-tena amin'izany? Tsy mba ho sahy hanolo-tena hijaly toa azy ve isika? Tokony ho retsika hampandray anjara antsika amin'ny fahorianana nihatra taminy izany ka hahatonga antsika hanolo-tena sy hanokan-tena hanao ny asany. Tokony ho vonton'ny fitiavany ny fontsika ho setrin'izay nataony tamintsika.

Hahery vaika ny hiparitahan'ny hafatra raha toa ireo izay mahafantatra ny fahamarinana no manaiky sy manolo-tena araka izay lazain'ny Tenin'Andriamanitra. Hihaino dia hihaino ny vavaky ny fiovam-po ataontsika tokoa Andriamanitra. Hanaparitaka ny fahazavan'ny fahamarinana ny olon'Andriamanitra, hidera sy hankalaza an'Andriamanitra ireo tsy mino rehefa mahita izany. - *RH, 01 Des. 1910.*

Fitiavana Rendrarendra

Mahatonga ny toe-tsaina mpandanilany ary manimba ny toetra ambony eo amin'ireo tanora ny fitiavana rendrarendra. Raha toa ka tokony hitady fanabeazana ambony indrindra sy idealy izy ireo dia indrisy fa lasa mahazo laka eo amin'ny fisainany ny hitady vola hanenjehana lamaody. Maro amin'ireo tanora zazavavy no simba vokatr'izay fanirian-dratsy izay. - *Ed t. 252.*

Fahatsorana Mendrika

Tokony ho hita eny amin'ny fihetsika ivelany sy ny momba azy, dia eo amin'ireo izay manaiky ny fahamarinan'ny Tompo, ny fahatsorana mendrika sy ny fahadiovana. Meloka indrindra isika amin'ny fandanilaniana tsy misy antony amin'ny fitafiana sy ny fihaingoana tsy masina rehetra. Indrisy fa ataony tsinontsinona ny asan'Andriamanitra mba hahatanteraka ny avonavony sy ny fireharehany. - *TFC, b.1, t. 189.*

Toko 105 – Fideran-Tena

Tsikaritro rehefa mamangy fianakaviana na sekoly aho fa mazàna mahita sary mihantonkantona eny amin'ny rindrina etsy sy eroa, eny amin'ny fitoeram-boky na eny ambony latabatra. Na aiza na aiza topazan'ny maso dia ahitana sary avokoa. Tian'ny Tompo hovàna ireny fomba fanao ireny. Raha toa ka mbola tetỳ ambonin'ny tany i Jesôsy dia ho niteny toy izao: «Ento mivoaka ireto zavatra ireto» - Jao. 2:16. Naseho ahy fa sampy mandany ny fotoantsika sy ny fisainantsika ireny, izay tokony hatokana ho an'i Jehôvah.

Mandany vola ireny sary ireny. Tokony mbola hataontsika ve na dia mahafantatra aza isika fa misy asa goavana miandry ary mila hatao ankehitrìo, kanefa lanintsika ny volan'i Jehôvah hanasana sy hakana ireo sarintsika sy ny sarim-pianakaviansika? Moa ve ny ariary lanintsika amin'ireny tsy tokony hanampiansika ny vola ampiasaina amin'ny asan'Andriamanitra? Mandany ny harena ireny sarisary ireny kanefa tokony hatokana ho an'ny sahan'ny Tompo; ary koa mampanadino ny saina amin'ny fahafantarana ny fahamarinan'Andriamanitra.

Endriky ny Sampy

Miendrika fiandaniana amin'ny sampy avokoa na ny fanomezana na ny fifanakalozana na koa ny fanangonana sary. Ataon'i Satana

avokoa izay hanakonana ny fahitantsika tsy hahita ny lanitra amin'izany. Aoka mihitsy isika tsy ho babony amin'ny fanaovana sampy ireny sary ireny. Aoka mihitsy isika hanana foto-kevitra ambony tsy ho toy ireny olona ireny. Hoy ny Tompo amintsika: *«Aza manao sarin-javatra voasokitra ho anao»*. Ireo izay milaza azy ho mpino an'i Kristy dia tokony hahafantatra mandrakariva fa mitaratra ny endrik'Andriamanitra izy ireo.

Izay endrika izay no tokony hanana ny toerana ambony indrindra eo amin'ny fiainantsika. Ireo teny avoaky ny vavantsika dia tokony ho tenin'ny lanitra ihany koa (...)

Laharam-Pahamehana

Ireo izay nandray anjara tamin'ny fotoan'ny batista dia tokony hanana fandavan-tena sy fanoloran-tena hikatsaka ny zavatra any ambony, dia tsy iza fa i Kristy mipetraka eo an-tanan-kavanan'ny Ray, manao asa fanelanelanana ho an'ny mpanota isam-potoana. Mitaky amin'ireo izay mitondra ny anarany Andriamanitra manao hoe: inona no nampiasanao ireo hery namonjena anao tamin'ny nahafatesan'ny Zanaiko? Moa ve nampiasa ny herinao rehetra ianao hahazoanao ny zava-panahy? Moa ve ireo fahefana ambony nomena anao nampiasainao tamin'ny fitadiavana ny fiainana mandrakizay?

Mila fanavaozana goavana ny zanak'Andriamanitra. *«Koa amin'izany na mihinana na misotro biana-reo, na inona na inona ataonareo dia ataovy ho voninahitr'Andriamanitra izany rehetra izany»* - 1 Kôr. 10:31. Ireo lehilahy sy vehivavy nametrahana'Andriamanitra fitokiana hanao ny asany dia tsy maintsy manao izay fara heriny amin'ny fitoriana ny filazantsara ary manome fampitandremana ireo izay mitady ho very vokatry ny tsy fahalalany. Moa ve ianao rehefa avy nanolo-tena ho an'Andriamanitra tsy mbola ho sahy hanampy ny hafa eo amin'izany asa izany? Mitsangàna ka aseho

amin'ny fitiavanao ny hafa sy ny asa ataonao fa olona niova fo sy novonjena ianao.

Tsy maintsy ampiasaina ho amin'ny asa famonjena ny hafa ny ariary tsirairay. Ireny vola nariana ho amin'ny fanangonana sarin'olona ireny dia azo ampiasaina tsara hanohanana ireo misiônera any amin'ny sahan'ny Tompo. Ny erikerika mahatondra-drano. Manodinkodina ny volan'Andriamanitra isika raha toa ka ampiasaintsika amin'ny fahafinaretantsika sy ny fitiavan-tenantsika ireo vola tokony hampiasaina ho amin'ny asa fampitandremana sy asa famonjena farany atao amin'izao andro izao. Ataon'Andriamanitra ahoana moa, ny handrotsaka fitahiana ho anao raha toa izay vola omeny hotantaninao no ampiasainao amin'ny fitiavan-tenanao ihany? Ahoana no mba ho fijerin'ny Tompo ireo izay mandany vola amin'ny fitiavan-tsary? Volabe azo ampiasaina hividianana takila maro ary aparitaka any amin'ny toerana mbola feno haizina ireny.

Ny fahamarinana nankinin'Andriamanitra amintsika dia tokony hozaraintsika amin'ny hafa. Tombontsoa manokana ho antsika ny fanaovana izany asa lehibe sy manan-danja izany. Miantso antsika Andriamanitra hanao fanati-panoloran-tena ho Azy amin'izany izay takin'ny filazantsara amintsika. Mila izay rehetra azontsika atolotra ny fanatanterahana izany asa izany. Ny fandaniampotoana amin'ireny sary ireny dia fitiavan-tena avokoa, ary fijoroana ho vavolombelona ratsy hampamoahana antsika any am-parany any ireny. Amin'ny alalan'ireny faharatsian'ny fitiavan-tena ireny dia maro ny mololo sy ny biriky ary ny hazo hodorana, hofongorana amin'ny afo amin'ny andro farany.

Adidy sy Fandavan-Tena

Taorian'ny nahitako ireny sary marobe tany amin'ny fianakaviana maro novangiana sy toerana maro samy hafa ireny no nanairan'ny Tompo ahy hampitandrina ny vahoakantsika hanohitra ny devoly.

Izao no tokony hataontsika hahitantsika fitia eo imason' Andriamanitra: tokony hesorintsika tsy ho eo imasontsika ireny sary sampintsika ireny. Tsy misy tsara mihitsy entin'ireny ho antsika: mahatonga elanelana ho an'ny fanahintsika sy ny an'Andriamanitra ireny. Tsy mampisy vokatra tsara eo amin'ny famafazana ny voa tsaran'ny fahamarinana izany. Miantso ireo mpanaraka azy i Kristy mba hita ny fiadian'Andriamanitra amin'izany.

Ireo sekolim-panabeazantsika dia tokony hahafantatra ny hery miasa manginan'ny Fanahin'i Jehôvah. «*Raha ny fanasina no tonga matsatso, inona indray no habasira azy? Tsy misy beriny intsony izy, fa hariana any ivelany ka bobitsabin'ny olona*» - Mat. 5:13. Ireo mpampianatra sy mpanabe any amin'ny sekolintsika sy ny tobim-pahasalamana tsirairay avy any dia tokony hanana foto-kevitra ambony amin'ny fanoloran-tena. Manaraka izany, ireo mpianatra miofana ho tonga misiônera dia tsy maintsy miaina ny atao hoe fiainam-panoloran-tena.

Mpitantam-pananan'ny Tompo isika: «*ny mpitandrina dia tokony ho olona mahatoky*» - 1 Kôr. 4:2. Mila fitandremana fatratra ny fampiasana ireny vola nomen'Andriamanitra hotantanintsika ireny. Tsy maintsy fampitomboana amin'ny fomba feno fahombiazana tanteraka no ampiasantsika ireny talenta nomena antsika ireny ka rehefa ho tonga ny Tompo dia haverintsika Aminy miaraka amin'ny tombony izany talenta izany. - RH, 13 Jona 1907.

Sary Tafahoatra

Feno ny fitiavan-tena ny fon'ny tanora. Toy ny mpanao sary hosodoko: tsy sasatra ny mijery ny sary novokarin'ny izy, ary tsy afa-po mihitsy fa arakaraka ny andinihany izany no hahitany tsikera ka hanavaozany izany. Vokatry'izay, lany ny volan'Andriamanitra, inona no tombontsoa azo avy amin'izany? - TFC, b. 1, t. 500.

Toko 106 – Tahiry sy Asa Soa

Betsaka no tsy mahay manavaka ny tahiry sy ny fahihirana. Ny tahiry anefa no akaiky indrindra amin'ny fahafahana. Rehefa tsy misy tahiry, dia tsy misy fahafahana. Tsy maintsy manao tahiry isika mba hahafahantsika manome.

Tsy misy olona afaka hanao asa soa raha tsy manana fanoloran-tena. Afaka manao ny asa toy ny nataon'ny Tompontsika isika rehefa manana fahatsoram-piainana sy manana fanoloran-tena ary manao tahiry. Tsy maintsy ampanalavirina ny fontsika ny avonavona sy ny hambom-pon'izao tontolo izao. Tokony ho hita eo amin'ny asa ataontsika ny fiainana feno fandavan-tena nasehon'i Kristy tamin'ny asa nataony ka tokony ho hita mipetaka eny amin'ny rindrin'ny tranontsika ny soratra manao hoe: «ampiantranoy ao an-tranonao ny mahantra tsy manampiah»; tokony ho hita eny amin'ny fitoeran-damba eny ny tanan'Andriamanitra manoratra hoe: «tafio ny mitanjaka» ary voasoratra eny ambony latabatra feno sakafo eny ny soratra hoe: «zarao amin'ny noana ny sakafonao».

Fotoana mety Hiantrana

Mbola misy an'arivony maro ireo varavarana misokatra eo anoloantsika. Mazàna isika no mimenomenona fa tsy ampy ny fotoana ahazoantsika miasa kanefa nety ho arivo heny ny vokatra raha toa ka nampiasaintsika tamin'ny fomba nahery vaika ireo fotoana nananantsika hatrizay. Indrisy fa ny fitiavan-tenantsika no mibahana tsy hahavitana izany asa izany.

Ohatrinona moa ny vola lany amin'ny sampy, toy inona no andaniansika ny ron-dohantsika sy ny fotoantsika kanefa dia tokony hampiasaina amin'ny adidy ambony indrindra napetraka tamintsika! Ohatrinona tokoa moa ny vola lanintsika amin'ny trano sy ny fananantsika hampifalifaliantsika ny tenantsika,

amin'ny haingitraingitra sy ny sakafo ary ny hanim-pito loha, tsy misy fiantrana akory! Zavatra tsy ilaina akory ary tena mampalahelo, kanefa maro amin'ny Kristianina no mirona manao izany, andaniana vola sy fotoana ambony lavitra noho ny fitadiavana fanahy rembin'ny mpaka fanahy.

Maro amin'ireo izay milaza azy ho Kristianina no mandany ny fotoany amin'ny fitafiana, sady tsy mahafantatra no tsy mizara akory izay ilain'ny hafa. Mihevitra izy ireo fa tsy maintsy mitafy ny fihaingoana lafo vidy indrindra ary tsy maintsy manana ny akanjo tsara indrindra na toy inona na toy inona, tsy miraika akory amin'izay mba tokony hananan'ny hafa, eny, ireo izay tsy manana ny fahafaha-mividy akory hitafy ny fitafiana tsotra indrindra aza.

Angony ny Sisa tsy lany

Ry rahavaviko, raha ampifandraisinao amin'ireo fitsipika nomen'ny Baiboly ny fomba fitafinao dia hanam-be ianao hanampiana ireo rahavavy mahantra kokoa. Tsy vola fotsiny no hanananao fa fotoana koa. Matetika dia tena ilaina indrindra io farany io. Betsaka ireo izay azonao ampiana amin'ny alalan'ny torohevitra, amin'ny alalan'ny fahaizanao toetr'olona sy amin'ny fahakinganao. Asehoy azy ny fomba fiakanjo tsotra kanefa tsara. Betsaka ny vehivavy mijanona lavitra ny tranon'Andriamanitra satria miavaka loatra amin'ny akanjon'ny hafa ny fitafiany efa tonta sady tsy mety aminy. Betsaka ny fanahy mora tohina no mahatsapa fahambaniana mangidy sy tsy rariny noho io fahasamihafana io. Ary noho izany dia betsaka no voatarika hisalasala ny amin'ny maha-zava-misy ny fivavahana ka manamafy ny fony hanohitra ny Filazantsara.

Mibaiko antsika i Kristy: «Angony ny sisa tsy lany mba tsy hisy ho very». Raha an'arivony no maty isan'andro noho ny mosary, ny fandatsahan-dra, ny afo sy ny areti-mandringana dia

anjaran'izay rehetra tia ny namany ny mijery sao misy zavatra notobatabaina, sao misy zavatra nolaniana tsy amin'antony, izay mety ho nanasoavana olombelona iray.

Tsy mety ny mandany foana ny fotoantsika, tsy mety ny mandany foana ny eritreritsika. Very ny fotoana rehetra natokantsika hitadiavantsika ny ho an'ny tenantsika fotsiny. Raha voalanjalanja ny tombambidin'ny fotoana rehetra ka ampiasaina tsara dia hanam-potoana isika ho an'izay rehetra ilaintsika atao ho an'ny tenantsika sy ho an'izao tontolo izao. Amin'ny fandanium-bola, amin'ny fampiasana ny fotoana, ny hery, ireo fotoana mety nomena antsika, aoka ny Kristianina tsirairay hiandry fitarihana avy amin'Andriamanitra. «*Raha misy tsy manam-pahalalana, aoka izy bangataka amin'Andriamanitra izay manome malalaka ny olona rehetra sady tsy mandatsa, dia homena azy izany*» - Jak. 1:5. — *Tanamasoandron'ny Fabasalamana, t. 168.*

Torohevitra Fanaovana Tahiry

Tsy voatery holazaina amin'ny tsipiriany ny fomba hanaovana tahiry. Ireo izay manana fo milefitra eo ambany sitrapon'Andriamanitra, ireo izay manaiky hotarihin'ny Teniny no hahafantatra ny tokony hataony amin'ny hanatanterahany ny adidiny. Hiaina amin'ny fahalemem-panahy sy ny fanetren-tenan'i Jesôsy izy: ny fitafiana izany toetr'i Kristy izany no varavarana hanakatona ny fakam-panahy tsy hiditra aminao. — *FCE, t. 152.*

FIZARANA 11

Fiainam-Pianakaviana

Manomboka ao an-tokantrano ny famerenana indray ho amin'ny laoniny sy ny fanandratana ny olombelona. Fototry ny zavatra rehetra ny asan'ny ray aman-dreny. Fianakaviana no mahatonga ny fiaraha-monina, ary ny toetr'izany dia araka izay anaovan'ny loham-pianakaviana azy. Avy ao amin'ny fo no «*ihavian'ny aina*» - Ohab. 4:23; ary ny fon'ny fiaraha-monina sy ny fiangonana ary ny firenena dia ny ankohonana. — *Tanamasoandron'ny Fahasalamana, t. 283.*

Toko 107 – Tokantrano Kristianina

Na iza na iza milaza ny tenany ho tia an'Andriamanitra dia tokony hanorina alitara ho an'i Jehôvah eny amin'izay rehetra alehany sy ananganany ny lainy, dia toy izay efa nataon'ny patriarka. Raha misy fotoana tokony hahatonga ny trano tsirairay avy ho trano fivavahana, dia izao fotoana izao indrindra no izy. Ry ray sy reny, asandrato matetika mankany amin'Andriamanitra amin'ny alalan'ny fivavahana ny fonareo; manaova fangatahana na ho anareo izany na ho an'ny zanakareo. Ianareo ray, ianareo no mpisoron'ny fianakaviana, ka manatera marain-tsy hariva fanatipisaorana eo amin'ny alitaran'i Jehôvah. Ianareo reny, miraisa amin'ny vadinareo sy amin'ny zanakareo mba hiantso sy hidera ny Mpamorona. Ao amin'ny tokantrano toy izany no irin'i Jesôsy honenana.

Raha izany, dia hisy hery masina avy ao an-tokantranonareo, hanjaka sy hivelatra ao, amin'ny alalan'ny fifanajana sy ny hatsaram-panahy; ny fahaiza-miaina tsy misy fitiavan-tena, ny tena fitiavana. Ho maro anie ny tokantrano izay ho tia ny hanompo an'Andriamanitra, ka hivelaran'ny tena fitiavana

marina, dia ireo tokantrano hampakatra marain-tsy hariva vavaka, izay toy ny fofomanitra eo anatrehan'Andriamanitra! Izany fivavahana izany dia hidina eo aminy indray, ka hitondra andom-pahasoavana sy fitahiana ho azy.

Ny tokantrano kristianina izay anolokoloana izany idealy izany, dia ho tonga vavolombelon'ny herin'ny fivavahana kristianina, izay tsy hain'ny tsy mpino lavina. Hiharihary izany hery izany, dia hery miasa hatrao am-pon'ny ankizy ary izany no alitara haorina ho an'Andriamanitr'i Abrahàma. *PM, tt. 135, 136.*

Toko 108 – Fahatokiana amin'ny Asa

atao ao an-Tokantrano

Ny asa ambony indrindra fidin'ny tanora dia ny hahatonga azy ao an-tokantranony ho fitahiana ho an'ny ray aman-dreniny, ho an'ny iray tampo aminy amin'ny fijoroana ho vavolombelona ny amin'ny fitiavany sy ny amin'ny fanasoavany azy ireo. Hanadino ny tenany sy hanana fanoloran-tena feno izy ireo rehefa miasa ho an'ny hafa sy mikarakara azy ireny. Tsy misy vehivavy ka ho latsa-danja na hambanina amin'ny fanaovana izany asa masina sy ambony indrindra izany. Inona no hery miasa mangina ka tsy hampitainy amin'ireo iray tampo aminy! Hitarika ireo rahavaviny sy anadahiny hanao toetra tsara mandrakariva izy vokatry ny fahafantarany ny fitondran-tena tsara ananany.

Ny vavaka ataony, ny hatsaram-panahiny, ny fitiavany dia hery lehibe entiny ho ao an-tokantranony. Ry rahavaviko, tsy ho tafitanao velively amin'ny manodidina anao izany raha toa ka, voalohany indrindra, tsy hita ao aminao izany toetra masina izany. Ny fampifaliana ny saina, sy ny fitiavana ary ny hatsaram-panahy no ho tanamasoandro ao am-pon'ny tsirairay izay haneho taratra ny toetrao. Rehefa tsy manjaka ao am-ponao i Kristy dia tsy hisy afa-tsy fampalahelovana ary fanabantiana ny saina ny fiainanao.

Ny fitiavan-tena no hanery antsika hibaiko ny hafa vokatry ny tsy fananantsika faniriana hampifaly sy hanome ny hafa (...)

Tsy ady lehibe na asa goavana irery ihany no mila herim-po sy fanahy. Ady isan'andro miaraka amin'ny fanandramana entiny ary mazana aza mahatonga fahakiviana ny fiainantsika. Ireny asa madinidinika atao isan'andro ireny no hahatonga faharetana sy hery ho an'ny saina. Mila fahatokian-tena sy fahaiza-manao mba hihoarana ireny zava-tsarotra manoloana ireny. Angataho ny Ray ho eo anilanao amin'ny fotoana rehetra eo amin'ny fiainanao ka hampahery sy hanohana anao mandrakariva Izy. - *TFC, b 3, tt. 80, 81*

Toko 109 – Fotoam-Pivavahana ao an-Tokantrano

Tsy maintsy misy fotoam-pivavahana ao an-tokantrano. Tsy misy dikany ny fijoroana ho vavolombelona ataontsika any am-piangonana raha toa ka tsy mifanaraka amin'izany ny teny lazaintsika ao an-tokantrano. Rehefa tsy misy halemam-panahy sy tsy misy hatsaram-panahy ary tsy misy fitiavana ao an-tokantrano dia tsy misy vidiny akory ny fivavahana atao. Rehefa tsy manao fotoam-pivavahana masina, manan-danja, manokana ny tokantrano, vokany: tsy hisy hery ihany koa ny fotoam-pivavahana atao any am-piangonana.

Teny Maloto

Fahadisoana tsy misy ohatra izany ny fanaovana teny mahery ao an-tokantrano satria mahatonga fahatezerana ho an'ny hafa izany. Mivoaka manaraka izany ireo teny feno valifaty, teny feno fanamarinan-tena, teny mavesatra ary teny mampalahelo ary mandratra ny ankilany; ireny teny mangidy rehetra ireny dia mampidi-doza ho an'ny fanahy.

Ireo zatra manao teny toy izany dia hahatsapa fahamenarana, ny hahatonga fahafaham-baraka ho an'ny tenany izany fitondran-

tena maloto izany; ny famelana ny tena hiaina anaty fahatezerana dia hahatonga nenina bevava ary fanindronan'ny eritreritra mafy indrindra ho azy. Aleo lavitra manao fanahy iniaina tsy manonona teny mihitsy mandritra ny fotoana toy izany. Aleo lavitra manana fo ikorianan'ny menaky ny fahasovana, mandefitra ny fahatezeran'ny andaniny miaraka amin'ny fahalemam-panahy sy ny faharetana kristianina.

Handray ny teny fikasan'ny Avo ianao rehefa mahatanteraka izany fepetra izany ary tsy hitroatroatra vokatry fahakiviana noho ny fakam-panahy sy ny ratsy manafotra anao ianao. Tsy hisalasala sy halahelo koa anefa ianao fa nandresy.

Tsy afaka mamaky ny saintsika i Satana kanefa fantany sy hitany avokoa ny fihetsika asehontsika sy ny ataontsika rehetra. Ny fanandramana efa niainany ela no ahaizany maminavina sy mamantatra ny fakam-panahy mety hampahalavo antsika tsirairay avy araka izay toetra mampahalemy antsika. Indrisy, mampalahelo indraindray fa avelantsika ho fantany ny tsiambaratelon'ny fandresena! Raha mba fantatsika mantsy fa mila mifehy ny fihetsika asehontsika sy ny teny lazaintsika isika. Hanao ahoana ny herintsika raha avy ny andro hampahamenatra antsika rehefa hiseho eo anatrehan'ny fitsarana vokatry ny teny nolazaintsika isika? Amin'izay andro izay dia avela hiharihary toy ny vay an-kandrana eo anatrehan'Andriamanitra tokoa mantsy ny maha-loza ny teny ataontsika ankehitriny. — *The RH*, 27 Feb, 1913.

Ohatra avy ao amin'ny Fiainam-Pianakaviana

Mihoatra lavitra noho ny olona ao an-tokantrano ny asa nanirahana ny tokantrano. Ny tokantrano kristianina dia tokony ho lesona azo tsapain-tanana izay maneho ny fahatsaran'ny foto-kevitra marin'ny fiainana. Ny fanehoana toy izany dia ho hery hoenti-manao ny tsara eo amin'izao tontolo izao. Manankery lavitra noho ny toriteny azo atao ny tokantrano marina

eo amin'ny fon'ny olombelona sy ny fiainana. Raha miala avy amin'ny tokantrano toy izany ny tanora, dia ho voazara ny lesona nianarany tao. Ho tafiditra ao amin'ny ankohonana hafa ny foto-kevitra ny fiainana ambony kokoa, ary hisy hery miasa hanandratra eo amin'ny fiarahamonina. — *Tanamasoandron'ny Fabasalamana, t. 286.*

Toko 110 – Tokantrano, Sekoly

Ny fanoloran-tenan'ny tanora hanao ny asan'Andriamanitra dia tsy mahatonga ny fahalemen'ny saina na hahatonga azy ho voafetra. Ny fahatahorana an'i Jehôvah no voaloham-pahendrena. Na dia ny zaza bitika indrindra aza, rehefa matahotra an'i Jehôvah, dia ho lehibe indrindra eo imason'Andriamanitra sy eo anatrehan'ny olona mahery sy manam-pahalalana kanefa manao tsinontsinona ny famonjena azy. Rehefa manolotra ny fony ho an'Andriamanitra ny tanora dia hanokatra kosa lalana ho azy hitoeran'ny fahendrena sy ny fahatsarana rehetra.

Asa Andavanandro

Manomana ireo zaza hiandraikitra asa ambony sy tsara indrindra ny fanaovany ny tokantranony dieny izao ho sekoly avo lenta hianarany manatanteraka ny andraikiny mbola tsotra dia tsotra amim-pahatokiana amin'izao fahazazany izao. Ny fanaovana izany asa madinika izany ho toy ny an'ny Tompo dia hitarika fifaliana ka hahatonga fifandraisana ety eo amin'ny tany sy ny lanitra miaraka amin'ny fanoavan'ireo olo-masina ny sitrapon'Andriamanitra any an-danitra.

Toy ireo anjely manao ny andraikiny any an-danitra dia toy izany koa isika, tokony hanatanteraka amim-pahatokiana tanteraka ny adidy aman'andraikitra napetraka tamintsika isika. Ireo mahatsapa ho mpanompon'Andriamanitra na aiza na aiza toerana misy azy dia tokony ho mahatoky indrindra izy ireo. Izay

mahatoky etỳ ambonin'ny tany dia hahatoky ihany koa amin'ny lanitra. Ireo izay mahatsapa ny andraikiny amin'Andriamanitra dia mahafantatra tsara ny adidy miandry azy ireo amin'ireo manodidina azy.

Valisoan'ny Reny

Rehefa tonga ny fitsarana ka hosokafana eo anoloana ny boky ary hanonona ny valim-pitsaran'ireo nanao ny tsara Ilay Mpitsara Lehibe ary hape-traka eo amin'ny handrin'ny mpandresy ny satroboninahitry ny voninahitra tsy mety lo, dia maro no hanandratra ny satroboninahiny avy amin'ny tany rehetra ka hanondro ny reniny ary hihika hoe: «Ny reniko no nahatonga ahy toy izao noho ny fahasoavan'Andriamanitra. Ireo fampianarana nomeny sy ny vavaka nasandrany no nahatonga izao fitahiana lehibe izao ho famonjena mandrakizay ho ahy» (...) Tokony ho voaofana hijoro ho mahatoky ireo tanora manoloana ny ratsy misavovona ankehitriny, hanao izay rehetra azony atao hampitsaharana ny hadalana, hampirisihana hanao ny marina sy ny mahitsy ary ny madio hatrany. Ny toetra tsara notovozina tamin'ireo taona voalohany teo amin'ny fahazazana dia hijanona ho toetra maharitra eo amin'ny fiainana. Ny fanabeazana ratsy na ny fifandraisana ratsy no mazana miraikitra ao amin'ny sain'ny tanora izay tsy mety ho voafafa ao aminy mandrakizay. — *Signs of the Times*, 3 Nôv. 1881.

Fanofanana ao an-Tokantrano

Ny tanora sy ny ankizy ankehitriny no mametra izay ho toetry ny fiarahamonina amin'ny hoavy, ary izay ho toetr'ireo tanora sy ankizy ireo dia miankina amin'ny tokantrano. Ny tsy fisian'ny fitaizana tsara ao an-tokantrano no manoritra anjara lehibe amin'ny aretina sy ny fahantrana ary ny heloka bevava izay manozona ny olombelona. Raha madio sy marina ny fiainana ao an-tokantrano, raha voaomana hiatrika ny andraikitra eo

amin'ny faianana sy ny loza entiny ny zaza izay novolavolaina tao, dia fanovana manao ahoana re no ho hita eto amin'izao tontolo izao! – *Tanamasoandron'ny Fabasalamana, t. 285.*

Toko 111 – Fanajana sy Fitiavana ireo Ray aman-dReny

Ireo izay tena maniry hanaraka an'i Kristy dia tokony hanolotra ho Azy ny fony manontolo mba hanjakany. Tokony ho solontenan'ny Fanahy Masina sy ny toetr'i Kristy izy ireo ao antokantranony ka haneho hatsaran-toetra sy halemem-panahy amin'ireo izay mifampikasoka aminy.

Maro ny zaza milaza ho mahafantatra ny fahamarinana kanefa tsy manaja sy mankasitraka akory ny ray aman-dreniny, indrisy fa sombintsombim-pitiavana sy fankatoavana kely no mba asetriny ireo nahitany masoandro, mazàna aza ireo tanora ireo no mampiahiahy azy ireny. Maro amin'ireo milaza azy ho kristianina no tsy mahalala akory ny dikan'ny hoe manaja ny ray sy ny reny, tsy natao ho azy ny tohin'ny teny fikasana manao hoe: *«mba ho maro andro biana any amin'ny tany izay omen'i Jehovah Andriamanitra ho anao»*.

Mihambo ho mitandrana ny didin'Andriamanitra tokoa anie ny tanora kanefa maro amin'izy ireny no manao tsinontsinona ny didy fahadimy; vokany: tsy tanteraka amin'izy ireny ny teny fikasana lehibe izay omena ireo izay mitandrana izany didy izany, dia izay manaja ny rainy sy ny reniny. Koa raha tsy mibebaka amin'izany fahotany izany izy ireo, ary manova ny fomba fitondrany ny tenany eo ambany fahasoavan'i Kristy dia tsy hiditra velively any amin'ny tany vaovao ary hitoetra any mandrakizay. Mazava ho azy fa tsy afaka hanaja an'Andriamanitra, Ilay Rainy any andanitra mihitsy ireo izay tsy manaja ny rainy sy ny reniny ety ambonin'ny tany. Ary izay tsy mahomby amin'izay fanandramana izay dia tsy afaka hatahotra an'Andriamanitra, eny tsy hankatò Azy ary tsy afaka ny hiditra any amin'ny tany nampanantenaina.

Fanapahan-Kevitra Hankatò

Mila mandray fanapahan-kevitra ny tanora ankehitriny hanao safidy ny amin'ny hoaviny. Ry tanora, manao antso ho anareo aho anio hankatò ny didin'Andriamanitra izay mifono teny fikasana lehibe ho anareo: *«any amin'ny tany izay omen'i Jehovah Andriamanitrao ho anao»*. Tianao ve ry tanora ny handova ny fiainana mandrakizay? Hajao ny rainao sy ny reninao (...)

Raha toa tsy nankatò sy tsy tia ny ray aman-dreninao ianao tamin'ny fotoana lasa, mibebaha ka miverena eo amin'ny Tompo indray. Tsy misy lalan-kafa azonao isafidianana ary tsy manana vahaolana ianao ka ho very raha tsy manao izany safidy izany. Fantatr'Ilay Mahafantatra ny ao am-po ny fihetsikao sy ny ao an-tsainao ao manoloana ny ray aman-dreninao, lanjainy amin'ny mizana volamena ao amin'ny Efitra Masina Indrindra ao andanitra izay rehetra ataonao. Eny, mifonà Aminy ary mibebaha ny amin'ireo fotoana nanaovanao tsinontsinona ny ray aman-dreninao, ny tsy fankasitrahana nataonao azy ireo ary ny tsy nanajanao ny didy masin'Ilay Ray (...)

Mangorakoraka ny fon'ny ray aman-dreny manoloana ny fihetsiky ny zanany, ka ho sahinao ve ny tsy hanoina amin'ny fihetsika tsy mahay mankasitraka azy ireo? Tiany ny fanahinao, maniry ny hamonjena anao izy ireo, moa mbola ho sahinao ny hanao tsinontsinona ny torohevitra omen'izy ireo ka mbola hanarahanao ireo sitrapo ratsinao? Tsy efa nanaraka ny sitrapon'ny sainao va ianao kanefa efa fantatrao izao fa tsy sitrapon'Andriamanitra ny hanaovanao izany? Maro amin'ireo tanora no manapaka ny lalan-dran'ny ray aman-drenin'izy ireny ary mahafaty azy vokatry ny ratram-po mahazo azy noho ny tsy fankatoavan'izy ireo. — YI, 22 Jona 1893.

Toko 112 – Fitahiana ao an-Tokantrano

Hoy ny Tompo amintsika: «*Anaka, atolory ahy ny fonaol*» Tian'ilay Tompon'izao rehetra izao ny hanoloran'ny zaza sy ny tanora ny fon'izy ireo ho Azy. Ho maro ny zaza ao amin'ny tafika hijoro ho mahatoky ho an'i Kristy, satria mandeha amin'ny fahazavana izy ireo, tahaka an'i Kristy izay fahamarinana ho antsika. Ho tia an'i Jesôsy izy ireo ary hanao ny sitrapony ka tsy himenomenona raha sendra kivy, fa hampifaly ny ray aman-dreniny amin'ny alalan'ny hatsaram-panahy sy ny faharetana ary ny fandavan-tena asehon'izy ireo eo amin'ny fanampiany azy amin'ny ady amin'ny fiainana. Eo amin'ny fahazazana sy ny fahatanorana no ahitana ny tena mpianatr'i Kristy marina tokoa.

Rankizy, ry tanora malala, efa azonao atao sahadry amin'izao maha-tanora herotreron'ny anao izao ny ho fitahiana ho an'ny fianakavianao. Tena mampalahelo tokoa anie ny mahita tanora tsy mankatò, tsy manara-dalàna mischo ho matahotra an'Andriamanitra kanefa tsy manaja ny ray aman-dreniny, mirona mandrakariva hanao ny filan-dratsiny ary tsy mihevitra akory izay hahazo ny ray aman-dreniny. Mibitaka erỳ i Satana mangeja ny fon'ireny zaza ireny; raha avela hahazo vahana eo amin'izy ireo izany dia hampianatra azy hanana saina feno fankahalana.

Fankatoavana ny Ray aman-dReny

Manao izay tratry ny heriny ny ray aman-dreny hanomezana ny tombontsoa rehetra ho an'ny zanany mba hanoloran'ny ankizy ny fony ho an'Andriamanitra. Kanefa mety handà ny handeha amin'ny lalan'ny fahazavana ny tanora ka tsy hankatò ny ray aman-dreny amin'ny alalan'ny fitondran-tena ratsy ary tsy manaiiky ny lalam-pamonjena atolotra azy ireo.

I Satana no maka fanahy ny ankizy handala ny lalam-pahotana ary tsy hankatò. Rehefa manaiiky hanjakany ny zaza dia ho babony

tokoa ny fiainany manontolo, very ny famonjena, ary rasarasainy toy ny mandrasarasa amin'ny sabatra ny fon'ny ray aman-dreny ka tsy afaka hitraka intsony satria very ny ho anjaran'ny zanany ary hikomy amin'Andriamanitra izy ireo (...)

Rankizy sy tanora malala, amin'ny anaran'i Kristy, mangataka aminareo aho mba handeha amin'ny fahazavana ianareo. Milefera eo ambany sitrapon'Andriamanitra. Rehefa mitarika anao hanao ratsy ireo mpanota, aza miray hevitra aminy. Mandehana amin'ny lala-marina fa hiadana ianao. Hahamenatra ny ray aman-dreninao ny fitondran-tena adala ataonao ary hanala baraka ny anaran'i Kristy izany. Aoka hotadidinao mandrakariva fa voasoratra anaty boky any an-danitra avokoa ny fiainanao rehetra ary hovelarina eo anatrehan'izao rehetra izao. Hevero fa hahamenatra, hampitondra nenina anao mandrakizay ary tsy hahasambatra anao ny ho fahaverezanao! *«Miverena bianareo hibainoanareo ny fananarako; indro, haidiko aminareo ny fanabiko, ary hampahafantariko anareo ny teniko (...) Dia vao hiantso Ahy izy, fa tsy hamaly Aho, dia vao hitady Ahy izy fa tsy ho hitany Aho (...) Fa izay mihaino Ahy kosa tsy manana abiahy, eny handry fabizay izy ka tsy batabotra ny ratsy»* - Ohab. 1:23,28,33. Raiso ny fananarana atolotry ny Tompo. *«Mandehana, raba mbola manana ny mazava bianareo, mba tsy bahatratra anareo ny maizina»* - Jao. 12:35. - YI, 10 Aog. 1893.

Toko 113 – Fanorenan-Toetra ao an-Tokantrano

Maka fanahy ny ankizy isan'andro i Satana mba tsy hizara ny ao am-pon'izy ireo amin'ny ray aman-dreniny fa hisafidy namana izay sady tsy manana fanandramana no tsy afaka hanampy azy ireo akory hanambarany ny tsiambaratelonny (...)

Hieren-doza ny zaza izay manana fifandraisana akaiky amin'ny ray aman-dreniny. Tokony hampahery an-janany hatrany hatrany ny ray aman-dreny hanampy azy ireo hisokatra sy hanana fahalalahana hizara ny ao am-pony, hanampy azy hilaza

izay zava-tsarotra sedrainy, hanampy azy amin'ny fandraisana fanapahan-kevitra marina sy mahitsy ary hanoro lalana azy. Iza moa no tokony hampitandrina sy haneho ny loza mahazo an-janany ankoatra ny ray aman-dreny? Iza mihoatra ny ray aman-dreny no tokony hahafantatra ny toe-janany? Ireo reny nandinika ny fitombon'ny zanany hatramin'ny nahaterahany dia voaomana sy manana tombony bebe kokoa amin'ny fahafantarana dieny mialoha ny torohevitra omeny ny zanany. Iza mihoatra ny reny miaraka amin'ny fanampian'ny ray no afaka hanoro ny toetra ratsy tokony hialan'ny zaza?

Mampifaly ny Ray aman-Dreny

Ireo ankizy kristianina dia hanome lanjany ny fitiavana sy ny fankasitrahan'ny ray aman-dreny matahotra an'Andriamanitra mihoatra ny zavatra rehetra. Ho tia sy hankatò ny nahitany masoandro izy ireo. Tsy hisalasalany fa ataony laharam-pahamehana sy voalohan-daharana eo amin'ny fiainany izay hahasambatra ny ray aman-dreniny. Amin'izao fotoan'ny fikomiana izao, ny ankizy tsy manara-dalàna sy tsy mahay mankatò dia tsy mahalala ny adidy tokony hataony amin'ny ray aman-dreniny. Mazàna, zaza tsy mahay mankasitraka sy tsy mba manaja olon-dehibe izy ireny.

Ny zaza mpihanta sy mpidongy dia mazana mpangata-dava, ary raha vao tsy toavina ny fangatahany dia kivy sy tsy manan-kery hiadiana intsony izy. Toy izany no fiainany mandraka antitra, olona mahantra, mpiankin-doha amin'olona lava, miandry tolarana mandrakariva. Ka na rehefa olon-dehibe aza izy dia mbola mihevitra fa atao hamono sy hanala baraka azy daholo ny fanoherana rehetra atao azy, ary milaza fa anaovana ny tsy rariny foana izy. Vokatry'izany, mampitondra fahasahiranana ny hafa mandrakariva izy fa tsy afaka mizaka tena irery, mpimonomonon-dava ary tsy mahari-pery amin'ny zava-tsarotra mianjady aminy (...)

Ny ankizy dia tokony hahafantatra mandrakariva fa manana adidy lehibe amin'ny ray aman-dreniny izay nitaiza sy nikarakara ary nanolokolo azy. Tokony hahatsiaro isan'andro izy fa ireo ray aman-dreny ireo dia mijery sy mandinika ary mitady izay hahasoa ny zanany. Raha ray aman-dreny mivavaka sy matahotra an'Andriamanitra ny ray aman-drenin'izy ireo dia hihevitra mandrakariva izay handehanan'ny zanany amin'ny lala-marina. Mavesatra tokoa mantsy ny fon'ny ray aman-dreny rehefa misy fahadisoana ataon'ny zanany. Hiverin-dalana ka hibe-baka sy hifona ny zaza mahafantatra izany ratram-po mahazo ny ray aman-dreny izany. Raha mba fantany mantsy ny ranomason'ny reniny ary raha mba henony mantsy ny vavaka ataony amin'Andriamanitra ho azy ireo isan'andro, raha mba reny ny sentom-pony ka fantany ny ratram-po dia hifona sy hitalaho izy hangataka famelana ny helony (...)

Hery Hiatrika Ady

Manimba ny toetry ny ankizy tokoa ny vanin'andro ankehitriny. Misy rivo-doza mitsoka manosika azy ireo ho any amin'ny fahaverezana: mila hery ambony noho izy ireo hanafaka azy amin'izany. Ny ankamaroan'ireo babon'i Satana dia tanora Kristianina tokony hanandratra ny fo amam-panahiny ho eo amin'Andriamanitra vao manaraka ireo adidy aman'andraikitra maro samy hafa ao an-tokantrano. Tokony hianatra hanaja ny oran'ny fanompoam-pivavahana ny ankizy. Tokony hivondrona ka hivavaka ny mpianakavy alohan'ny hiaingana ao an-tokantrano SY alohan'ny hamonjena ireo asa aman-draharaha any ivelany: adidin'ny ray izany, ary raha tsy eo izy dia andraikitra ny reny, ny mangataka ny fiarovany Tsitoha ho an'ny tontolo andro (...)

Zaza tsy Mahari-Pery

Misy amin'ny zanaka no tsy mahatohitra ny fakam-panahy ny amin'ny fitandremana ny Sabata; mihevitra izy fa manao didiko

fe lehibe ny ray aman-dreny amin'ny fampianarana azy izany. Mazana tsy mahafaly azy izany, misy fahasorenana eo amin'izay manao ny soa sy ny tsara ho azy ireo. Kanefa hisaotra sy hankasitraka ireo ray aman-dreniny izy ireo any aoriana kely raha mbola maharitra ny andron'ny tany noho ny fikendren'izy ireo izay nahaso azy nandritra izay taona maron'ny fanandramana teo amin'ny fiainany izay (...)

Andraikitra ny Tsirairay

Rankizy, nomen'Andriamanitra andraikitra ny ray aman-dreny hanoro sy hampianatra anao ny fitsipi-piainana tsara indrindra, mba hamolavolana ny toetrao hifanaraka amin'ny sitrapon'ny lanitra. Anareo anefa ny teny farany: tombontsoa lehibe ho anareo ny fanananareo ray aman-dreny mivavaka mandohalika ho anareo isan'andro isan'alina. Ny fiahiahian'izy ireo sy ny fiangaviana ataony aminareo dia tsy antoka hahavoavonjy anareo. Andraikitrao manokana izany. Manana adidy amin'izany ny tsirairay amintsika.

Ry ray aman-dreny mivavaka, manana andraikitra sy adidy goavana ianao hanoro lalana sy hitarika ny zanakao, eny, na dia hanampy azy amin'ny fanandraman'ny fivavahana aza. Rehefa nianatra ny tena ho tia an'Andriamanitra izy ireo dia ho faly hankasitraka sy hanaja anareo eo am-pieritreretana ny fahatokiana nasehonareo sy ny fitarihanareo ary ny fikarakaranareo azy tamin'ny zava-tsarotra nolalovany sy ny nitarihanareo ny sitrapony. – *TFC, b1, tt. 391-403.*

Mitafy ny Fahamarinan'i Kristy

Tsy hanana fironana ho amin'ny ota intsony isika rehefa mitafy ny fahamarinan'i Kristy satria miara-miasa amintsika i Kristy. Mety hanao fahadisoana isika, kanefa hankahala ota satria nahatonga fahoriana ho an'ny Tompo izany. – *The RH, 18 Mar. 1890.*

Toko 114 – Tanora Zazalahy Miatrika Adidy

Misy ny tovolahy no manao tsinontsinona ny adidy ao an-tokantrano. Tsy mba nianatra ny hanao izany adidy masin'ny fianakaviana izany izy. Manana reny mahatoky izy izay manana fandavan-tena manao ny asa ao an-tokantrano kanefa dia tsy tokony havelan-janany hanao izany izy. Vokatr'izany: tsy mba manaja ny reniny izy, tsy mba mandray anjara amin'ny adidy ataon'ny rainy ihany koa. Avelany ho an'ny ray aman-dreny irery ny adidy aman'andraikitra rehetra. Vokatr'izany: tsy misy ny fanajana azy ireo.

Maneho toe-tsaina tia tena sy tsy mandray anjara amin'ny adidy sy andraikitra ary ny enta-mavesatra ao an-tokantrano izy ireny, kanefa ireny no adidy masina tsy maintsy atao mba hampahomby ny fiainan-tokantrano. Tsy azony mihitsy ny hoe tsy maintsy mandray andraikitra amin'ny zava-bitika indrindra izy ireo; tsy tsapany hoe tsy maintsy manao izany adidy izany izy ireo manoloana ny ray aman-dreniny, tsy maintsy mahatoky sy mahatsapa tena amin'ny fanatanterahana izany adidy izany izy ireo. Tsy mba mianatra ireo zavatra madinidinika kanefa tena ilain'ny fiainana ihany koa izy ireo.

Mitondra Fahasambarana ho an'ny Tokantrano

Raha toa ny tanora zazalahy te hitondra hery miasa mangina tsara eo anivon'ny fiarahamonina hisy azy, dia tsy maintsy manomboka izany ao an-tokantranony izy. Raha toa ka mirona manaraka ny hevitra ny saina tsy amim-piheverana izy fa tsy mandray fanapahan-kevitra madio tamim-pahamalinana sy voalanzalanja ary nosainina tsara, dia tsy ho fitahiana ho an'ny fiarahamonina na ny fianakaviany mihitsy izy ary ny hoaviny aza dia ho loza mitatao ho an'izao androntsika izao.

Betsaka amin'ireo tanora no mihevitra fa ny ampahany voalohany amin'ny fiainany dia azony atao amin'izay itiavany azy, tsy maintsy laniny amin'ny fanatanjahan-tena tsy mahaso, amin'ny vanivany sy ny fitsilamodamohana ary ny fahafinaretana tsy ilaina. Misy amin'izy ireo no mandany ny fotoany amin'ny hadalana mihoapampana sy ny fahafinaretana etsy sy eroa. Tsy mahatsapa akory izy ireo ny zava-marina mikasika ny fiainana fa mianina sy mitombo amin'ny toe-tsaina tia fahafinaretan'ny nofo, tsy miraharaha akory ny adidy sy andraikitra ao an-tokantrano. Mitady zavatra miovaova mandrakariva: tonga tsy manam-paharetana, kizitin-dava ary mitretrena. Mila mahatsapa ireny tanora ireny fa manana adidy hitondra fahasambarana ho an'ny tokantranony izy (...)

Mazàna, tena ilaina ny mampijanona ny asa vatana mba hahafahan'ny tena manao tombana hahazoana fahombiazana hatrany. Kanefa ny tena fitsaharan'ny tena sy ny saina dia tsy mahaso akory.

Na dia atao hoe reraky ny asa aza ny tena dia tsy azo atao velively ny mandanilany ny fotoana tsy amin'antony. Tena ilaina ny manao zavatra tsy mandany hery be loatra, kanefa dia tena mahaso ny fianakaviana. Mitondra fanampiana ho azy ireny ny tanora amin'ny fanamaivanana ny enta-mavesatra eny an-tsorok'izy ireo ary dia mba mahazo fahafinaretana sy fifaliana ihany koa ny tena amin'izany fotoana izany. Tsy ho lanilany foana amin'ny fahafinaretana tsy misy dikany sy feno fitiavan-tena ny fotoana amin'izany. — *TFC, b.3, tt. 221-223.*

Toko 115 – Fotoam-Pivavahana

Ho tia mianatra ny tenin'Andriamanitra ireo ankizy rehefa hainy tsara ny ho tia ny fanompoam-pivavahana ao an-tokantrano. Ny ora marain-tsy hariva isan'andro atokana ho an'ny fanompoam-

pivavahana ao an-tokantrano no tokony ho ora tsara sy mamy indrindra eo amin'ny fianakaviana. Tokony hieritreritra mandrakariva ny tsirairay ny mba tsy hampisy fanelingelenana na fanembantsemanana mandritra io fotoana masina io; hifamory hanodidina an'i Jesôsy ny ray aman-dreny sy ny zanaka ary koa hanasa ny fanatrehan'ny anjely ho ao an-tokantranony ao anatin'izany fotoana mamy izany. Aoka ny fotoana rehetra ho fohy, miaina, mifanaraka amin'ny toe-javatra fa tsy mankaleo. Aoka mba handray anjara amin'ny famakiana ny Soratra Masina ny tsirairay avy ary hamerimberina ireo lalàn'Andriamanitra. Mety hahaliana tokoa ny ankizy ny fanokanana fotoana ho azy ireo hamakiany sy handiniany ny Baiboly. Mametraha fanontaniana ny amin'izany ary avelao izy hamaly ny fanontaniana. Manaova sary an'ohatra vitsivitsy manazava ny lesona nianarany. Raha toa ka tsy dia lava ny fotoam-pivavahana dia mba asio fotoana hanononan'ny ankizy vavaka ary aoka izy handray anjara amin'ny hira na dia andininy iray ihany aza.

Mba hampirindra tsara ny fanompoam-pivavahana atao dia tokony hisy fanomanana izany. Aoka ny ray aman-dreny hanokana fotoana isan'andro hiarahany mandinika ny 'Tenin'Andriamanitra miaraka amin'ny zanany. Tsy misy tokony hampisalasala fa mitaky hery lehibe sy fandaminana ary fanoloran-tena ny fanatanterahana izany; kanefa dia hovaliana soa izany hery nolanina izany. — *Ed, t.186.*

Toko 116 – Fandraisam-Bahiny Kristianina

Mety ho sambatra sy ho tena ilain'ny fiarahamonina isika raha toa ny fifandraisan'ny fianakaviansika ka mitaratra ny hatsaram-panahy sy ny fahatsoran'i Kristy. Raha toa ka mahazatra ny mampidera sy mampitolagaga ny fjerin'ny mpamangy antsika amin'ny alalan'ireo haingon-trano lafo vidy dia tokony hanao ezaka be dia be mihitsy isika hahasambatra ireo manodidina

antsika amin'ny fanehoana ny endritsika miramirana sy falifaly, amin'ny fahatsorantsika sy ny fitiavana omentsika azy ireo. Aoka mba hampahafantarintsika ireo manodidina antsika fa tokony hanao izay rehetra mifanaraka amin'ny sitrapon'Andriamanitra isika. Raha toa ka saranga ambony no nametrahana'ny Tompo antsika dia aoka mba ho toetra mahay mampifaly sy mahay mankasitraka mandrakariva no asehontsika ireo vahiny miditra ny tranontsika. Ny tena tokantrano kristianina dia tokony hahitana fiadanana sy filaminana mandrakariva. Ny ohatra lehibe toy izany no hanana ny maha-izy azy (...)

Aoka tsy hohadinointsika mihitsy fa manana adidy eo anatrehan'Andriamanitra isika eo am-piantohana ny mety sy ny mendrika ary ny fahasambarana ho an'ireo vahinintsika. Tsy tokony hamaivanina velively ny oran'ny fanompoam-pivavahana ao an-tokantrano. Aoka mba tsy ho reraky ny resaka sy ny vanivany mbamin'ny fihomehezana vao hiditra amin'ny oran'ny fotoam-pivavahana. Zary fanatitra handringa no haterina eo anatrehan'Andriamanitra mandritra izay fotoana masina atao izay. Amin'ny fotoana anaovana ny fanompoam-pivavahana ny hariva no aoka hamborahana amin'ny Tompo avokoa ny fangatahantsika rehetra miaraka amin'ny hira fiderana sy fisaorana. Aoka ho hitan'ireo vahiny mamangy ny tokantrano kristianina fa fotoana manokana ary masina ho an'ny mpianakavy ny fotoam-pivavahana. Hampisy hery miasa mangina ho an'ny mpandray anjara ny ora masin'ny mpianakavy, hahatonga fiadanan-tsaina sy torimaso mamy izany. — *RH*, 29 *Nôv.* 1887.

FIZARANA 12

Ny Fisehoana Sy Ny Fitaiana

Hotsaraina amin'ny fitaiana ny toetry ny olona iray. Ny fanaovana safidy tsotra ary mendrika no hampisy endrika madio sy toetsaina ambony amin'izany. Ny fahatsorana sy ny fahamaotinana amin'ny fahamendrehana no hanamasina ny tanora zazavavy mba hieren-doza maro. — *Ed, t. 248.*

Toko 117 – Ireo Singa Fanorenan-Toetra

Tena zava-dehibe ho an'ny tanora sy ny ankizy ny mitandrana ny teny lazainy sy ny asa ataony; satria na izy manome taratra ny masoandro na manaloka haizina amin'ny alalan'ny fitondrantenany tsy eo amin'ny tontolon'ny fianakaviana ihany fa eo amin'ny sehatry ny fiarahamonina ihany koa. Mba hisehoan'ny tanora ho mailaka sy mandinika tsara kanefa koa mba hifadiany izay rehetra ratsy, dia tokony handray ny fahendrena avy any ambony izy ireo, ary ny herin'i Kristy irery ihany no afaka mampikoriana izany (...)

Fihaingoana Masina

Maro ireo manakivy ny tenany amin'ny fieritreretana fa ny fisehoana tsara sy mampifaly no fomba hisarihany ny fijerin'izao tontolo izao ho eo aminy. Kanefa ireny dia endrikendrika ivelambelany fotsiny ihany ary mandalo izay tsy azo ianteherana akory. Ny fihaingoana ampianarin'ny Tompo ny mpianany dia fihaingoana tsy matromatroka sy tsy miovaova. Hoy i Jesôsy: *«Ary aoka ny firavahanareo tsy ho zavatra eny ivelany, toy ny firandranambolo sy ny firava-bolamena na ny fiakanjoana; fa aoka ho toetra mifina ao am-po, izay tsy mety ho lo, dia ny fanahy malemy sady miadana, izay soa indrindra eo imason'Andriamanitra»* - 1 Pet. 3:3,4.

Raha toa ny antsasaky ny fotoan'ny tanora no natokany tamin'ny firavahana ivelambelany fotsiny ihany ary ny antsasany ho amin'ny toetra anaty, ho toy inona moa ny ho fahasamihafana ho hita eo amin'ny fitondran-tena, amin'ny fiteny ary amin'ny fihetsika! Ireo izay tena mitady an'i Kristy amin'ny fony dia hanana fomba fieritreretana hampifanaraka mandrakariva ny fihetsiny amin'ny sitrapon'ny lanitra. Ireo vola fandanilany taloha tamin'ny fisehoana ivelambelany toy ny fitafy dia hatokany ho amin'ny fampandrosoana ny asan'Andriamanitra ary mba hianarany izay ilaina mba hahafahana manome azy ireo ny toeram-pitokiana. Hitady mandrakariva ny hanao izay anirahan'i Jesôsy azy Izy, Ilay nividy azy tamin'ny tombany lafo indrindra.

Rankizy malala, ry tanora malala, manao izay tratry ny heriny rehetra i Kristy manomana toerana any an-danitra any ho an'izay tia azy sy manao ny asany etỳ an-tany. Nilaozany ny lanitra ka tonga tetỳ amin'ity tany feno ota ity Izy, tonga teto amin'ny vahoakany izay tsy mba nankasitraka Azy na kely akory aza, izay tsy tia ny fahamasinany sy ny fahadiovany, izay nandà ny fampianarana nomeny ary farany izay namono azy tamin'ny fomba mahatsiravina indrindra. *«Fa toy izao no nitiavan'Andriamanitra izao tontolo izao, nomeny ny Zanani-lahy Tokana mba tsy ho very izay rebetra mino Azy fa hanana fiainana mandrakizay»* - Jao. 3:16.

Fisehoana Ivelany

Tian'Andriamanitra raha manolotra koa isika ho solon'ny fanatitra nataony ho antsika. Tiany ianao ho Kristianina, tsy anarany fotsiny, fa amin'ny fihaingoana sy ny fiteny. Tiany ianao hanao fihaingoana mendrika, fa tsy miravadravaka be, feno zaijaitra be tsy dia ilaina akory. Tiany ny fomba fiakanjonao mba hisarika ka hankasitrahany ny fijerin'ny lanitra. Moa ve dia ho sahinao ny hamitaka Azy amin'izay andrasany aminao?

Matetika ny fisehoana etỳ ivelany no mamaritra izay toetra anaty; tsy maintsy mitandrina fatratra isika amin'izay arantintsika etỳ ivelany mba hovakin'izao tontolo izao sy hahafantarany ny amin'ny finoantsika. Tianay fatratra raha mba ho ankizy mpanaraka an'i Jesôsy ianareo, ho mpankatò ny sitrapony amin'ny zavatra rehetra. Tianay tokoa ianareo mba ho tsara endrika eo imason'Ilay Mpamonjy anareo ka hitady fatratra izay hahatsara ny fihaingoanareo anaty. Eny, ho isan'andro isan'andro, miaraka amin'ny fanampian'i Jesôsy, dia ho resinareo ny «izaho» ao aminareo. Ny fahatsarana sy ny fahatsoram-pitiavana no hampirisihana anareo isam-potoana. Ary dia ho miaramila mahatokin'i Kristy hianareo.

Miaina amin'ny fotoana mahatahotra isika ankehitriny, izay andavan'ireo izay milaza azy ho tia an'Andriamanitra sy manao ny asany kanefa mandà azy amin'ny fitondran-tenany isan'andro. *«Fa ny olona ho tia tena, ho tia vola, ho mpandoka tena, mpiavonavona, miteny ratsy, tsy manoa ray sy reny, tsy misaotra, tsy manaja izay masina, tsy manam-pitiavana, mpanontolo fô, mpanendrikendrika, tsy mahonom-po, lozabe, tsy tia ny tsara, mpamadika, kirina, mpihoebo, tia ny fabafinaretana miboatra nobo ny fitiavany an'Andriamanitra, manana ny endriky ny toe-panahy araka an'Andriamanitra kanefa mandà ny beriny; ireny koa dia balaviro»* - 2 Tim. 3-5. Ry tanora malala, tsy ankasitrahan'i Jehôvah raha ao anatin'ireo kilasy ireo ianao. Fa ny Tenin'Andriamanitra kosa dia mampianatra anao hahazo ny fandresena farany (...)

«Ary izy ireo naharesy azy nobo ny amin'ny ran'ny Zanak'ondry sy ny teny filazana Azy» - Apôk. 12:11a. *«Ary tamin'izay izay natabotra an'i Jehovah dia samy niresaka tamin'ny namany avy; ary Jehovah nibaino ka nandre izany; ary nisy boky nosoratana teo anatrehany ho fabatsiarovana izay matabotra an'i Jehovah sy mibevitra ny anarany»* - Mal. 3:16.

Fijoroana ho Vavolombelona

Tsy hoe ampy fotsiny ny fandosiranao ny ratsy, tsy maintsy manao mihoatra lavitra noho izany ianao: tsy maintsy mianatra «manao ny tsara» ihany koa. Asehona amin'ny fitondran-tenanao i Kristy ho hitan'izao tontolo izao. Tokony ho fiainanao isan'andro ny hoe mianatra manao ny asan'Andriamanitra. Ny mpianatr'i Kristy dia tsy maintsy epistily velona «fantatra sy vakin'ny olona rehetra».

Tsy ampy fotsiny ny maniry hanana toetra tsara. Tsy maintsy misy asa manaraka izany. Tsy maintsy misy hery lanina manaraka izany, maharitra ary matotra. Ny fanarahanao ny dingana tsikelikely isan'andro no hahatonga ny fivoaranao ka hahatraranao ny fara tampony indrindra amin'ny fahatsarana: ho mpandresy ianao, eny mihoatra lavitra noho ny mpandresy amin'ny alalan'Ilay efa tia anao. — *YI, 5 Nôv. 1896.*

Fivavahana tsaraina amin'ny Fitafy

Ry tanora zazalahy sy zazavavy, tsy amin'ny fanarahanao ny lamaody feno amboradara sy ny volamena ary ny haingo maro samy hafa tsy akory no itarafana ny fivavahanao na ny foto-pinoanao. Ny olona mahay manavaka ny tsara sy ny ratsy dia hahafantatra ny fahalemen-tsaina sy ny fireharehan'ny fony. Aoka ho tsotra nefa mendrika ny fomba fiakanjonao, ry tanora zazavavy isany; tsy misy mitaratra ny fahazavanao ankoatra ny fahatsoran'ny toetra asehona sy ny fitafiana. Azonao asongadina amin'izany ny fampitahanao ny zavatra mandrakizay mihoatra lavitra amin'ny zava-mandalo eo amin'ny fiainanao ety an-tany. — *TFC, b3, tt. 376.*

Toko 118 – Fitafiana sy Toetra

Noharina amin'ny sira fanasin'ny tany sy fahazavan'izao tontolo izao ireo mpianatr'i Kristy. Ho levona amin'ny fahalovana ity

izao tontolo izao ity raha tsy misy hery miasa manginan'ny famonjena avy amin'ny Kristianina. Kanefa mba diniho ange ireo Kristianina manao tsinontsinona ny fitafiany sy ny maha-izy azy, izay tsy miraharaha akory ny fomba fitafiny sy ny fisehony, maivana, tsy manaja fa mahatahotra ary maniratsira amin'ny fiteny kanefa mihevitra ireo fahadisoany ho tena fanetren-tena sy mampilaza azy fa tena izy no Kristianina. Dia heverinao ve fa raha mbola tetỳ an-tany ny Tompo dia nanondro azy ireny ho sira fanasin'ny tany sy fahazavan'izao tontolo izao? Sanatria dia sanatria izany!

Tokony hisy fahamboniana manokana ny firesaka kristianina, ka izay rehetra heveriny ho manao fandokafana adala azy dia fahotana avokoa. Tsotra sady marina ny teny rehetra avoaky ny vavany. Mahatoky avokoa ny teny rehetra lazainy amin'ny rahalahiny eto amin'izao tontolo izao. Tsy mihoatra ny mety mihitsy ary tsy manao fampisehoana izay fomba fitafiny izy, tsotra, tsy manaitra ny maso, mendrika kanefa manaja sy manaingo azy izany. Mitandrana fatratra ny amin'ny fitafiny izy indrindra rehefa Sabata sy ny fotoana fiankohofana amin'Andriamanitra rehetra.

Misy marika mampiavaka mazava mampisaraka ny Kristianina toy izany amin'izao tontolo izao. Misy hery miasa mangina tafita avo folo heny aorian'ny faneken'ny fahamarinana, ialany avokoa rehefa fitafy jilajila sy maivamaivana rehetra; raha toa ka mandray ny fahamarinana manandratra sy manamasina kosa dia tena handray ny fahadiovan'ny fitondran-tena sy manara-dalàna ary misy endrika eo amin'ny fomba fitafiny. Ny Andriamanitsika dia Andriamanitra manara-dalàna, tsy manaiky ny fanaovana tsinontsinona sy ny fahalotoana na izay endrika fahotana.

Fifandraisana amin'ny Lamaody

Tsy tokony hanao fampisehoana eo amin'ny fomba fitafy mitovy amin'izao tontolo izao ny Kristianina. Na izany aza,

raha toa ny fahiahiany hampifanaraka ny fomba fitafiny amin'ny finoany sy ny fitsipi-piainany ary ny fahasalamany no manelingelina azy hirona ho amin'ny fitiavana lamaody, dia tsy tokony ho voatarik'izao tontolo izao mihitsy izy ka hirona amin'izany. Tokony hanao izay tsara indrindra miaraka amin'ny fahamboniana manokana ary herin-tsaina lehibe izy na dia hioko aza izao tontolo izao. Azontsika atao ny mampifanaraka ny fomba fitafintsika amin'ny an'izao tontolo izao izay tsy hampiova mihitsy ny fifandraisantsika amin'Andriamanitra na aminy raha toa ka mendrika, mihaja, mahasalama ary mifanaraka amin'ny Baiboly izany. Tokony hanaraka sy haka tahaka an'i Kristy ny mpanara-dia Azy, toy izany koa eo amin'ny fomba fitafy dia tokony hifanaraka amin'ny Tenin'Andriamanitra. Aoka hialana ny fakana tendrony. Tokony handeha mahitsy mandrakariva izy ireo, tsy misy fandokadokafana sy fanomezan-tsiny, aoka hifikitra mandrakariva amin'ny tsara araka ny tombam-bidy nomena azy.
 – RH, 30 Jan. 1900.

Toko 119 – Fitafiana Madio

Ny Baiboly dia mampianatra antsika hanana fahatsorana eo amin'ny fomba fitafy. «*Ary toy izany koa ny vehivany, hiravaka amin'ny fitafiana mahamendrika*» - 1 Tim. 2:9a. Mandrara ny fitafiana mirenty, marevaka, miravadravaka amin'ny fandaniana be izany. Mampitandrina antsika ny Tenin'Andriamanitra fa tsy fihaingoana mendrika avokoa izay rehetra mety ho haingo manintona ny maso na manaitaitra ny fampideran-tena.

Fitsitsiana ny Fitafiana

Tsy tokony ho lafo vidy ny fitafiantsika, tsy vita amin'ny volamena, na amin'ny perla, na amin'ny kilasy ambony. Fananana nankinin'Andriamanitra amintsika hotantanintsika ny vola. Tsy nomena antsika amin'ny fanaranam-pontsika amin'ny avonavona sy ny hambom-po izany. Sakafo ho an'ny noana sy fitafiana ho

an'ny mitanjaka no antony nanomezana azy eny an-tanan'ny zanak'Andriamanitra. Natao hanafahana ny ory, hanasitranana ny marary izy ireny, hitoriana ny filazantsara amin'ireo tsy mahalala. Azonao atao ny mitondra fahasambarana ho an'ny fo maro amin'ny fampiasana amim-pahendrena ny vola izay ampiasainao amin'ny fampisehoana akanjo ankehitriny! Diniho ny fiainan'i Kristy, ianaro ny toetrany ary mandraisa anjara amin'ny fanoloran-tenany.

Amin'ny alalan'ireo vola lanin'ny Kristianin'izao tontolo izao amin'ny firavaka sy ny akanjo lafo vidy loatra, dia misy olona noana tokony hotohanana ara-tsakafo sy mitanjaka tokony hampitafina. Ny lamaody sy ny rendrarendra no mandany ny vola izay tokony hampaherezana sy hanampiana ny mahantra sy ny mijaly. Manakana ny fitaran'ny fitoriana ny filazantsara sy ny fitiavan'Andriamanitra ireny (...)

Tsara sy Mendrika

Tokony ho tsotra sy mendrika no sady tsara ary mifanara-doko ny fitafiantsika kanefa mateza fa tsy atao hanaitra ny maso. Aoka ho azo antoka ny hafanany sy ny fiarovana ilaina avy aminy. Ny vehivavy hendry araka ny lazain'ny olon-kendry dia «*tsy manahy ny oram-panala amin'ny ankobonany izy, fa ny ankobonany rebetra samy voatafy volon'ondry mena avokoa*» - Ohab. 31:21.

Fahasalamana sy Fahadiovana

Tokony hadio mandrakariva ny fitafiantsika. Tsy mahasalama ny fitafiana maloto fa mandoto ny saina sy ny vatana ihany koa. «*Tsy fantatrareo va fa tempolin'Andriamanitra ny tenanareo (...) Raha misy manimba ny tempolin'Andriamanitra, dia mba hosimban'Andriamanitra koa izy*» - 1 Kôr. 3:16,17.

Tokony ho akanjo miantoka ny fahasalamana hatrany no anaovana. Andriamanitra dia maniry antsika «mba ho salama

amin'ny zavatra rehetra»: salama vatana sy fanahy. Tokony hiaramiasa Aminy isika hahatanteraka ny fahasalaman'ny saina sy ny vatana. Akanjo madio no ahazoana izany.

Fahasoavana sy Fahatsarana

Amin'ny fahatsoran'ny fomba fitafy, dia azo atao ny hanana fahasoavana mifanaraka amin'ny tanjony.

Nampitandrina antsika i Kristy ny amin'ny avonavon'izao fiainana izao fa tsy ny amin'ny fahasoavana sy ny fahatsarana ara-boajanahary. Manasa antsika Izy handinika ny fahadiovan'ny voninkazo eny an-tsaha: «*Fa na dia Solomona teo amin'ny voninahiny aza tsy mba nitafy tabaka ny anankiray tamin'ireny*» - Mat. 6:29. Noraisin'i Kristy ohatra tamin'ny alalan'ireny zavaboary ireny ny fankasitahan'ny lanitra ny fahatsarana; ny fahasoavana mendrika, ny fahatsorana, ny fahadiovana, ny fahaiza-miaina dia samy manome sitraka ny fiakanjontsika eo anatrehan'Andriamanitra. – CTPS, *tt*, 302, 303.

Toko 120 – Hery Miasa Mangina avy amin'ny Fitaiana

Tsy tokony hanome tsiny ny fahatsaran'ny fitaiana isika. Tsy afaka ny hanameloka ny fitiavana endrika tsara mihitsy isika. Ho hitan'ny olona taratra etỳ ivelany amin'ny alalan'ny fomba fiakanjontsika sy ny fomba fiasantsika eny ihany fa mifanaraka amin'ny finoana ny fiainantsika. Kanefa ny tsy fitiavana fihaingoana tsara sy tsy fanarahan-dalàna ary ny tsy fahadiovana eo amin'ny fitafy dia midika fa tsy mba andairan'ny fahamarinana izany olona izany: mampietry ny tena ary tsy manome hasina izany. Mampalahelo ny fahamarinana ny olona manao baranahiny amin'ny fomba fitafy: sady maraorao toetra no tsy mahay mahalala fomba. Ny Apôstôly rehefa nomena fahitana dia namaritra antsika fa: «*natao ho fizahan'izao rehetra izao, na anjely na olona*» - 1 Kôr. 4:9. Jeren'ny

lanitra manontolo ary dinihiny fatratra ny hery miasa mangina ampitain'ny mpianatr'i Kristy amin'izao tontolo izao (...)

Ny vehivavy manam-pahendrena sy mihevitra mandrakariva izay hahasoa azy dia hiakanjo fitafiana tsotra sy maotina. Tsaraintsika amin'ny fomba fitafiny ny toetry ny olona iray. Ny vehivavy mendrika araka an'Andriamanitra dia manao izay fitafiana tsotra sy tsara kanefa maotina. Mahay misafidy fiakanjoana tsotra kanefa mety amin'ny toe-javatra miseho ny olona manana toe-tsaina ambony. Tena ravaky ny fiaraha-monina ny vehivavy tsy mba andevozin'ny lamaody. Ny fananana toe-tsaina ambony no tena manan-danja indrindra amin'ny vehivavy; tokony ho fantatra tsara izao, tokony hiakanjo tsotra sy maotina ary tsy misy fihetsika hafahafa ny tiana hambara amin'izany. Tsiky toa inona re no ambaran'ny fitafiana tsotra sy manaja mihoatra ny voninkazo eny an-tsaha! – *The RH*, 17 Nôv. 1904.

Toko 121 – Fahatsorana amin'ny Fomba Fitafy

«Ary aoka ny firavahanareo tsy ho zavatra eny ivelany, toy ny firandranambolo sy firava-bolamena na ny fiakanjoana; fa aoka ho toetra miasa ao am-po izay tsy mety ho lo, dia ny fanahy malen'ny sady miadana, izay soa indrindra eo imason'Andriamanitra» - 1 Pet. 3:3,4.

Mitady izay hanoherana sy handavana izay lazain'ireo didy aman-dalàna tsotra sy mahitsy ao amin'ny Tenin'Andriamanitra ny fisainan'ny zanak'olombelona. Isaky ny taranaka dia misy maro amin'ireo milaza azy ho mpanara-dia an'i Kristy no tsy mahalala akory ny fifandraisana misy amin'ny fitsipika sy amin'ny fanoloran-tena, ny fanetren-tena, ny fahamendrehana ary ny fahatsorana izay mamolavola mandrakariva ny fiteny sy ny fihetsika ary ny fitafy. Mitovy hatrany ny vokany: ireo izay tsy manaiky ny hanaraka ny fampianarana avy amin'ny filazantsara dia tafaroboka ao amin'ny fitiavana lamaody sy fombafomba ary ny fiainan'izao tontolo izao. Alohan'ny tena fivavahana

marina dia tsy maintsy fongotra ny fombafomba fanao rehetra. Nisintaka ary niala teo amin'izao tontolo izao ny fanatrehana sy ny herin'Andriamanitra ka nankeo amin'ny antoko vitsivitsy dia ireo miankohoka Aminy amim-panetren-tena sy ireo izay maniry ny hanao ny sitrapon'ny Teny masin'Andriamanitra. Nifandimby nandritra ny taonjato maro izany toe-javatra izany. Antokompivavahana maro no nipoitra sy nifandimbindimby tsirairay: nihasimba sy nihanalemy ny heriny teo aloha rehefa nahafoy ny fahatsorany.

Fandrika ho an'ny Olon'Andriamanitra

Araka izay hitantsika dia maro amin'ireo milaza azy ho mpianatr'i Kristy no revo amin'ny lamaody sy ny fisehochoana araka izao tontolo izao, mampanontany tena antsika izany manao hoe: moa ve tsy nandray lesona tamin'ny tantara tany aloha izy ireny? Vitsy amin'izy ireo no tena mahafantatra ny ao am-pony. Maro amin'ireo mpanara-damaody no sahy milaza ny tenany ho mpanara-dia an'i Kristy kanefa dia asehon'ny fiakanjony, ny fiteniny izay rehetra mameno ny sainy sy ny heverin'ny fony. Indrisy fa mamitaka ny fiainany ny fitiavany izao tontolo izao, izay milaza aminy fa an'izao tontolo izao izy.

Ny olona izay manandrana ny fitiavan'i Kristy ve dia mbola hahita fahafinaretana amin'ny maha-zava-poana ny lamaody? Tena mampahory ny foko ny mijery ireo olona manao toy izay nataon'Ilay Mpamonjy be fitiavana sy be fanetren-tena ary malemy fanahy, kanefa dia manao izay faraheriny hitoviany amin'izao tontolo izao eo amin'ny fitafy. Na dia miseho azy ho mpivavaka aza izy dia tsy misy mahasamihafa azy akory amin'ny jentilisa. Tsy dia manana fiainam-pivavahana loatra ireny olona ireny. Tena mahasahirana azy eo amin'ny fitafy ny hanaitra ny mason'ny olona hijery azy. Atokany ho amin'ny fihangoana sy amin'ny fisehoana avokoa ny vola aman-karenny rehetra, toy izany koa ny fotoany.

Ny vehivavy no tena tratry ny fakam-panahy amin'ny faniasiaavana sy ny fahababoana amin'ny fitafiana. Miantefa amin'izy ireo ny tenin'ny Apôstôly hoe: *«Ary toy izany koa ny vehivavy, hiravaka amin'ny fitafiana mahamendrika mbamin'ny fahamaotinana sy ny fahononan-tena, fa tsy amin'ny volo mirandrana sy ny volamena sy ny ramosa, na fitafiana sarobidy, fa amin'ny asa tsara, araka izany mahamendrika ny vehivavy manaiky ny fivavahana amin'Andriamanitra»* - 1 Tim. 2:9,10.

Fanavaozana tena Ilaina

Hitantsika eo ambany maso ny fitotongan'ny fianam-piangonana izay helohin'ny Tenin'Andriamanitra. Inona no andraikitra ny manam-pahefana ny amin'izany olana izany? Araka ny tokony ho niheverana azy ve ny hery miasa mangina tokony hampitain'ny Fiangonana, kanefa maro amin'ireo mambran'ny Fiangonana no mirona manaraka ny lamaody mihoatra noho izay sitrapon'Andriamanitra? Amin'ny fomba ahoana no hangatahantsika ny fanatrehan'ny Fanahy Masina sy ny fiasany kanefa isika mbola mankafy izany zavatra izany? Dia ho sahintsika ve ny hangina kanefa etsy an-danin'izany toa hamaivanin'ireo izay milaza azy ho mpanara-dia an'i Kristy ny fampianarany? Mampahory sy mampahatahotra ny fon'ireo mpitondra fiangonana izany. Tsy tokony handinika sy hisaina ary hivavaka ny amin'izany toe-javatra izany ve ireo rahavavy ao amin'ny fiangonana? Tsy mba haniry ny hotarihin'ny Tenin'Andriamanitra ve izy ireo? Ireo fotoana lanilany foana amin'ny fanjairana lamaody sy fisehosehoana araka izao tontolo izao dia tokony hatokana handiniana ny fo sy hianarana ny Tenin'Andriamanitra. Ireo fotoana nariana tamin'ny fihaingoana sy ny firavahana dia ho tonga lafo vidy mihoatra noho ny volamena raha toa ka atokana hianarana fitsipi-piainana tsara sy hanovozam-pahalalana tsara. Tena malahelo tokoa aho mahita ireo tanora zazavavy mitompo tena ho Kristianina kanefa manao tsinontsinona ny toetr'i Kristy sy ny sitrapony.

Manana fahazarana mamoky tena amin'ny hanin-kisoa ihany izy ireo. Aleony mandany ny fotoany amin'ny fanenjarahana takelabarahina mora simba toy izay hikatsaka ny fiainana mandrakizay. Tsy misy fivoarana ny sainy fa matory kanefa dia tokony hianatra sy handalina; vokany: tsy voafehy ny fihetseham-pony satria ny fisehoana ivelany no nimatimatesany mihoatra noho ny fiainampanahy sy herin'nyaina.

Firavahana Anaty

Moa ve ny mpanara-dia an'i Kristy mihevitra izay hahatanteraka ny firavahana anaty, mba hananana toetra malefaka sy mampiadana izany toetra lafo vidy omen'Andriamanitra, sa ve holanin'izy ireo amin'ny fisehosehoana tsy mahaso akory ny fotoam-pahasoavana kely mba ananany? Irin'Andriamanitra ny hahita vehivavy malemy fanahy ka mikatsaka ny hampivelatra ny sainy sy ny fanahiny, vonona hitady izay hahaso ny fiainany sy hahasambatra azy, ka ho fitahiana ho an'izao tontolo izao ary hanome voninahitra ny Mpahary azy.

Mba tiako ny tanora milaza ny tenany ho mino ny fahamarinana raha handà ny tenany ka hanolo-tena ho amin'ny fitiavana ny fahamarinana. Raha sendra misy ny faniriana hanao fihaingoana na ny fandravahana ny tena sy ny toy izany, moa ve mbaentina eo amin'ny Tompo izany ka angatahana ny Fanahy hampahafantatra raha toa ka ilaina ny hanaovana izany fandaniana izany? Eo am-pikarakarana sy fanjairana ireny akanjo ireny, efa mba noheverina ve sao dia tsy manome voninahitra ny finoana an'Andriamanitra izany? Moa ve mba mangataka ny fitahiana avy amin'Andriamanitra amin'ny fampiasana ny fotoana omeny isika? Fahazarana ny fidirana am-piangonana, fa zava-dehibe sy manokana ny firaisana amin'i Kristy. Ny olona tsy nohamasinina sady mbola tia ny rehak'izao tontolo izao no tena antony lehibe mahatonga ny fiainam-piangonana hitotongana.

Mahalasa adala tsy misy toy izany ny fitiavam-pahafinaretana ka ny fandanian-karena sy ny fitobatabahana tsy amim-piheverana no tena mameno ny saina. Adalam-pahafinaretana ny olona. Tonga maivan-tsaina sy mivembena izy ireo satria tsy zatra manao fibanjinana, tsy manara-dalàna ary tsy mianatra. Lasa fahazarana ny fahabadoana sy ny tsy fahafantarana na inona na inona. Tian'Andriamanitra raha mba voakolokolo ny saina, maranitra, ambony ary manandratra. Matetika anefa ny fananana rehetra no lanina amin'ny firavahana sy ny fisehosehoana ary ny fitiavam-pahafinaretana. Vokatry ny fitiavan-damaody ho an'ny vehivavy, dia lasa makiana, karakaina ny fanahiny; raha tokony ho fitahiana ho an'ny fiarahamonina izy, dia indrisy fa lasa ozona. – *RH, 6 Des. 1881.*

Toko 122 – Fitafiana lasa Sampy

Aretin-tsaina ny fitafiana atao sampy. Tokony hialana avokoa ireny alohan'ny hidirana ho amin'ny fiainam-baovao. Amin'ny lafiny maro no ahitana fa eo amin'ny fanekena ny fahamarinana dia mila fanovana be dia be ny fomba fitafy.

Aoka tsy hohamaivanina mihitsy ny fomba fiakanjo. Amin'ny maha-vavolombelon'ny fitiavan'i Kristy antsika dia tokony hahitsy mandrakariva isika mba haneho ny tsara indrindra. Sarotiny amin'ny tsipiriany indrindra Andriamanitra mikasika ny fiakanjoana tamin'ny asa fisoronana tao amin'ny Tabernakely. Milaza amintsika izany fa sarotiny ihany koa izy eo amin'ireo izay manompo Azy. Voafaritra mazava ny torolalana rehetra nomena an'i Arôna satria tena misy dikany ny fomba fiakanjo. Toy izany koa, tokony hisy dikany avokoa ny fiakanjon'ny mpianatr'i Kristy. Ambasadaoron'i Kristy isika amin'ny zavatra rehetra. Ny fahadiovana, ny fahatsorana, ny fahamendrehana, ny fahamaotinana dia samy tokony ho toetra fonosin'ny fomba fitafy. Tsy manome lalana mihitsy ny Tenin'Andriamanitra

amin'ny fanarahantsika lamaody mba hitoviantsika amin'izao tontolo izao. Tsy tokony hanao fitafiana kanto sy be fandanianana ny Kristianina.

Mampianatra antsika ny Soratra Masina ny amin'ny tokony hiheverana amim-pahalianana ny fitafiana. Mila mahazo ny fankasitrahan'Andriamanitra isika, eny, fa na dia amin'ny fanafiantsika akanjo ny tenantsika aza. Ireo rehetra manana fo mahatoky, miaina amin'ny fahasoavan'i Kristy dia mahafantra fa tokony hitandrina fatratra ny amin'ny fampianarana nomen'Andriamanitra izy ireo. Na dia ny fisehoana amin'ny akanjo aza dia azo anaovana asa fitoriana. – *TFC, b. 6, t. 96.*

Toko 123 – Fihaingoana Marina

Na aiza na aiza dia samy ahitana fandanianian-karena mihoapampana ary maro ny fanahy very noho ny fitiavana rendrarendra sy fisehosehoana. Lainga avokoa ny sivifolo isanjaton'ireo andevon'ny lamaody. Fitaka sy halatra no iainany andavanandro mba hanakonany ny tena endriky ny tenany.

Ny fahambonian'ny fanahy, ny fitiavana, ny fahalalahan-tanana no atao sorona amin'ny fitsiriritan-dratsy maro samy hafa. Mba hahafahana manara-damaody dia olona an'arivony maro no mivarotra ny fahadiovam-pitondran-tenany. Mila andian-tafika lehibe ny fanavaozana ny foto-pisainan-damaody eto amin'ity izao tontolo izao ity ka hampisy fanovana ho amin'ny fihaingoana tsotra sy mendrika. Tsy mitsahatra manao fikarohana i Satana hamoronana lamaody vaovao handanianana ny vola sy ny fotoana ary ny fahasalamana.

Manahaka Izao Tontolo Izao

Araka izay hita manoloana antsika eo am-piatrehana ny fahasimbana amin'izao andro izao, vokatry ny fanarahan-

damaody, mba fomba ahoana moa no anarahan'ny Kristianina ny lalana eto amin'izao tontolo izao? Sahintsika ve ny hanaraka toy izany koa? Maro no mirona manaraka ireny lamaodin'izao tontolo izao ireny, satria i Kristy ilay fanantenan'ny voninahitra dia tsy voakolokolo ao amin'izy ireo. Ny kanto sy ny fandanian-karena amin'ny fitafiana no anisan'ny famantarana ny andro farany.

Na aiza na aiza dia ahitana ny fireharehana sy ny rendrarendra; ireo izay mankafy mibika tena amin'ny fitaratra dia tsy dia hahay loatra ny handini-tena amin'ny fitaratry ny lalan'Andriamanitra. Samy manapotika ny toetry ny fanetren-tena sy ny hatsaram-panahy ary ny fitiavana ny fanaovana ny fitafiana ho sampy, mandany ny ora masina tokony hanaovana fibanjinana, tokony handinihana ny fo, tokony hianarana amim-pivavahana ny tenin'Andriamanitra. Misy fahitana ao amin'ny Tenin'Andriamanitra izay mifono fampianarana sy lesona ho antsika (...)

Ny fankamamiana lamaody dia mandany ireo vola nankinin'Andriamanitra tamintsika kanefa tokony hanaovana asa fanaovan-tsoa sy hamindrana fo. Fandrohana an'Andriamanitra avokoa ny fandanianiana rehetra atao amin'ny tsy antony. Tsy nomena hanaovana sitrapo sy hisehosehoana ivelany fotsiny ireny fananantsika ireny. Tokony ho mpitantam-pananana mahatoky isika, hanafy ny mitanjaka, hamoky ny noana, ary hanolotra ny harentsika amin'ny fampandrosoana ny asan'Andriamanitra. Aoka hotadidintsika mandrakariva raha toa ka tia miravaka isika fa ny fahasoavan'ny hatsaram-panahy, ny fanetren-tena, ny fahamendrehana ary ny fahamaotinana dia samy natao ho an'ny tsirairay, na iza izy na iza ao amin'ny kilasin'ny fiarahamonina.

Tsy mba tiantsika ve ny ho mpitily mahatoky, sahy mandray andraikitra amin'ny fiteny sy ny fihetsika, amin'ny fanehoantsika ny tsy fankasitrahantsika ireny fandanianiana foana amin'izao

fotoana izao ireny? Tsy mba tiansika ve ny ho ohatra tsara eo amin'ireo tanora namantsika, ka hanaovantsika ny zavatra rehetra ho voninahitr'Andriamanitra na amin'ny fihinana, na amin'ny fisotro, na amin'ny zavatra hafa ihany koa? – RH, 12 Des. 1912.

FIZARANA 13

Fialan-Tsasatra Sy Fialam-Boly

Tsy maintsy hay tsara ny manavaka ny fialan-tsasatra sy ny fialam-boly. Araka ny dikany (re-cr  ation) dia maka hery ary miasa. Miala amin'ny asa fanao an-davanandro ary manao asa hafa mba hampisy hery vao indray ho an'ny saina sy ny vatana ka hananana tanjaka hiatrehana indray ny fiainana. Etsy an-danin'izany ny fialam-boly no tadiavina mba hahazoana fahafinaretana, matetika be loatra ka mandany ny hery tokony hiatrehana ny asa, eny, tsy mampanjary ny fahombiazana aza. – *Ed t.207.*

Toko 124 – Tombambidin'ny Fialan-Tsasatra

Ny Kristianina no olona tokony ho faly sy sambatra mandrakariva; satria fantany fa Andriamanitra dia sady Rainy no Namany mandrakizay.

Kanefa maro amin'ny Kristianina anarany fotsiny no tsy mahatanteraka ny fanehoana ny finoany. Toa malok'endri-dava, toa saron-drahona mandrakariva ny tavany. Maz  na, tantarainy ny zavatra nafoiny mba hahatonga azy ho Kristianina. Miantso ireo tsy mbola mahafantatra an'i Kristy izy, ary asehony amin'ny ohatry ny fiainany fa tsy maintsy mahafoy zavatra maro izy vao tonga amin'izao toerany izao izay nampifaly sy nahasambatra ny fiainany. Toa rakofany lambam-paty ny fanantenana mahafinaritry ny Kristianina. Toa lazainy fa misy enta-mavesatra amin'ireo didin'Andriamanitra tsy maintsy arahin'ireo izay

manao ny sitrapony, ka tsy maintsy namoizany ny fifaliana sy ny fahasambarany.

Aoka ho sahintsika mihitsy ny milaza fa tsy mba Kristianina mahatoky ireny. Fa Andriamanitra dia Fitiavana ary Izay rehetra mitoetra ao amin'Andriamanitra dia mitoetra amin'ny fitiavana. Izay rehetra nanao fanandramana ny amin'ny famindrampon'ny Ray any an-danitra dia tokony hanaparitaka ny fitiavana sy ny fifaliana na aiza na aiza toerana misy azy. Ho toy ny voninkazo mani-pofona ny fanatrehany sy ny hery miasa mangina entiny, satria mifandray akaiky amin'Andriamanitra sy ny lanitra izy, ary ny fahadiovana sy ny fitiavana manandratty ny lanitra no hikoriana ao aminy amin'ny alalan'ny hery miasa mangina zarain'izy ireny amin'ny manodidina azy. Tonga fahazavana ho an'izao tontolo izao sy fanasin'ny tany izy. Manome tsiro ny fiainana ho amin'ny fiainana izy fa tsy fahafatesana ho amin'ny fahafatesana.

Fialan-Tsasatra Kristianina

Tsy hoe omena fahafahana fotsiny hiala sasatra ny Kristianina fa tsy maintsy mandray andraikitra hampiala sasatra ny sainy ary hampahatanjaka ny rantsam-batany amin'ny fialan-tsasatra madio, mba hampiasany ny herim-batany sy ny herint-sainy rehetra ka hanomezany voninahitra an'Andriamanitra. Kanefa ny zavatra takina amin'izy ireo dia tsy fialan-tsasatra mampitotongana velively. Aoka hikendry mandrakariva ny mahaso sy manandratra izay rehetra mandray anjara amin'ny fanatanterahana izany andraikitry ny fiainana kristianina izany.

Tsy manala tsiny izay rehetra manao fialam-boly manimba ny tenany mba hahatanteraka ny andraikiny andavanandro sy haningotra ny fahafahany midera Ilay Tsitoha sy ny zavatra any ambony Andriamanitra. Manapariaka ny fifaliana sy ny hery miasa mangina manandratra ny fivavahana. Ambonin'ny

vanivany adala sy ny sangisangy maivamaivana rehetra izy. Ny fialan-tsasatra rehetra atao dia tokony hikendry mandrakariva hery sy tanjaka vaovao avy amin'Ilay Loharanon-kery, mba hahatrarany fiainantsika fahadiovana sy fahatsarana ary fahamasinana ambonimbony kokoa.

Fitiavana ny Tsara

Izay rehetra tsara dia tian'Andriamanitra avokoa. Porofon'izany ny asa tsara nataony. Nanao zaridaina tsara tarehy ho an'ireo ray aman-drenintsika tao Edena Izy. Nampaniry karazana hazo maro Izy, mahaso ary tsara hojeren'ny maso. Ireo voninkazo maro karazana, maro loko, mamerovero aoka izany no nandrakotra ny bolan-tany. Vorona tsara tarehy misiotsioka, mivolon-tarehy maro samy hafa no mihira, midera sy mankalaza ny Mpahary. Nirin'Andriamanitra ho sambatra ny olombelona teo ampikarakarana izay rehetra noforoniny ho tantanany ary mba ho voky ny voan'ireny hazo tao amin'ny zaridaina ihany koa.

Andriamanitra, Ilay nanao ny Saha Edena hitoeran'ireo razambentsika, no manome antsika ihany koa ny hazo lehibe, ny voninkazo mahafinaritra ary ny zavaboary rehetra mba hahasambatra antsika. Ireny zavatra ireny no nomeny antsika mba ho porofon'ny toetrany amin'ny fitiavany antsika.

Namboleny ao am-pon'ny zanany ny fitiavana ny tsara. Kanefa maro no namadika izany ho ratsy. Ny zavatra tsara sy ny fahatsarana rehetra izay nomen'Andriamanitra indray no iankohofana, fa hadino tanteraka Ilay Mpanome. Tsy fahaiza-mankasitra toy inona re izany e! Tokony ho fantatsika ny fitiavan'Andriamanitra amin'ny alalan'izay noforonin'ny tanany ho antsika; ho valin'izany kosa, ny fontsika dia tokony hanome amim-pitiavana ny tsara indrindra sy madio.

Mpamorona Lehibe

Fampisehoana zavaboary tonga lafatra sady tsy misy fetra no tsy tratry ny saina no ahodidin'Andriamanitra mba hisarihany ny saintsika. Tiany mantsy isika hahafantatra ny toetrany ka hanome voninahitra Azy. Raha mandinika ny bokin'ny siansa momba ny natiora isika dia ho talanjona ny amin'ny vokatry ny fitiavana sy ny herin'Andriamanitra tsy hita lany.

Lafatra ny fiderana atao amin'ny mpanakanto nahavita tabilao misy sary hosodoko. Ny rondohany sy ny heriny dia samy aseho ao amin'ny asan-tanany avokoa, fa mba toy inona kosa moa no fifandraisantsika amin'ny natiora! Kanefa ireny asan-tanan'ny mpanakanto ireny dia tsy afaka ny hitaha akory amin'ny zavaboary. Maro amin'ny milaza azy ho Kristianina no mivanaka sy talanjona amin'ny sary hosodoko momba ny filentehan'ny masoandro. Derainy aoka izany ny talentan'ny mpanakanto; kanefa impiry impiry moa no mba nankasitraka ny filentehan'ny masoandro, izay azony jerena amin'ny masony mivantana amin'ny takariva izy?

Taiza anefa no nanombohan'ny mpanakanto nanao izany sary izany? Tsy avy amin'ny zavaboary! Kanefa Ilay Mpanakanto Lehibe no nandoko ny faravodilanitra, nampiova loko ny lamban'ny rahona eny andrefana amin'ny takariva filentehan'ny masoandro. Notentenany lokom-bolamena sy volafotsy ka mitera-mena toy ireny hivoaha hidanadana ireny iny lanitra iny, mba hanaitra ny fijerintsika sy handinihantsika ny voninahitra fonosiny. Mampalahelo fa betsaka no tsy mba mankasitraka izany fahalehibiazana izany. Toa hamaivaniny sy tsy ankasitrahany ny fitiavana sy ny hery tsy hita fetran'Ilay Andriamanitra amin'izay kanton'ny lanitra tsy manam-paharoa, ary raha sendra mahita ireo tabilao misy asa tanana voafetra izy dia talanjona handinika

ka feno fiderana, kanefa fakan-tahaka Ilay Mpanakanto Lehibe ihany izany. — *The RH*, 25 Jol. 1871.

Tsy Mahatohitra Fakam-Panahy

Azonao an-tsaina ve fa afaka hiaraka hiala voly amin'ireo tia fahafinaretana sy tia mifaly ianao, ary afaka ny hahatohitra fakam-panahy? — *The Signs of Times*, 20 Jona 1900.

Toko 125 – Fitiavana ny Fahafinaretana

araka Izao Tontolo Izao

Tena manaitra ny saina tokoa ny mahita amin'ny kapobeny fa manandevo na dia ny sain'ny tanora aza ny fitiavam-pahafinaretana amin'izao andro izao. Maro no mitondra tena ary manao ny fotoam-pahasoavana ho fotoana lava hılanonana: toy ny nirahina eto amin'izao tontolo izao mba hikorana sy hanao fety. Mahita fahafinaretana eto amin'izao tontolo izao izy ka manao ny fahasoavan'ny Fanahy Masina sy ny momba an'Andriamanitra ho toy ny zava-baovao. Maro amin'izy ireny no tsy mahalala ary tsy mihevitra akory ny teny avoaky ny vavany, manadino fa indray andro any dia hotsaraina sy hampamoahina ary hohelohina amin'ny teniny izy ireny. Manala baraka ny voninahitr'Andriamanitra izy ireny amin'ny fomba firesaka maivana sy tsy misy dikany ary amin'ny fihomehezana manetry ny tenany (...)

Manao izay tratry ny heriny i Satana hitarihana ny tanora amin'ny fahafinaretana ho amin'izao tontolo izao sy hanamarinany ny tenany fa fanalana andro sy tsotra ary tena ilain'ny fahasalamana ny fialam-boliny. Ampianariny ireo tanora ireo fa tena sarotra ny mandeha amin'ny lalan'ny fahamasinana fa ny fiainam-pahafinaretana dia tena lafatra sy kanto ary ravahan'ny voninkazo.

Asehony eo anatrehan'ny tanora ireo karazan-doko marevaka, manaitra kanefa ratsy avokoa. Hifarana tsy ho ela anefa ireny fitiavam-pahafinaretana ireny ka samy hijinja izay nafafiny ny tsirairay. Ireo fanirian'ny tena, ny talenta amam-pahaizana, moa ve tsy tokony hatokana ho an'Andriamanitra avokoa izy ireny, ho an'Ilay Tompon'ny fiainantsika isam-potoana?

Lalam-Pahendrena

Mazàna ny tanora no mitady zavatra hatao hamalifaliana sy hampialana voly ny saina. Mila izany ihany koa ny fanantenana kristianina. Amin'ny Kristianina mino, ny fivavahana dia mpampionona: mitarika indrindra ho eo amin'Ilay Loharanom-pahasambarana. Tokony hampifantoka ny sainy amin'ny fandinihana ny Tenin'Andriamanitra ary hanokana ny fotoany amin'ny fivavahana sy ny fibanjinana ny tanora lahy sy vavy. Izany no tena fialam-boly tokony hataon'izy ireo. Fa ny lalam-pahendrena dia «*lalana mahafinaritra ary fidadanana ny alehany rehetra*» - Ohab. 3:17.

I Paoly raha nanoratra ho an'i Timoty dia nangataka ny tanora mba hahonon-tena: «*Ny lehilahy tanora fanahy koa anaro hahonon-tena; ka amin'ny zavatra rehetra dia aseho ny tenanao ho fianarana tsara ny asa tsara, amin'ny fampianaranao maneho ny tsi-fabaratsiana, ny fahamaotinana, ny teny tsy misy kilema, izay tsy azo tsinina, mba ho menatra izay manohitra satria tsy hisy ratsy bitenenany anareo*». - Tit. 2:6-8.

Miangavy indrindra ireo tanora aho, noho ny fitiavako ny famonjena ny fanahin'izy ireo, ny mba handraisany izany tenin'ny Apôstôly izany. Ireo fampitandremana sy fampianarana ary fangatahana atolotry ny fahasoavana antsika ireo dia, na ho hanitry ny fiainana, ho fiainana ho antsika, na ho aloky ny fahafatesana, ho fahafatesana ho antsika ihany koa.

Ny tanora ankehitriny dia mihevitra fa tsy manana andraikitra, na omena fahasahiranana na ampitondraina enta-mavesatra. Kanefa anjaran'ny tsirairay ny miezaka manatratra ny idealy araka ny voalazan'ny Baiboly. Ny fahazavana mampiratra avy amin'ny fahafahana sy ny torolalana ary ny fampitandremana nomena tamin'ny alalan'ny asan'ny filazantsara dia hamokatra na ho amin'ny famolavolana ny toetra ho tsara na ho fanamelohana izay manao tsinontsinona izany. Tokony hankasitrahan'ny tanora sy ny lehibe izany fahazavana izany. Aiza ireo maniry dieny izao hiandany amin'ny Tompo ka hanao ny fanompoana Azy ho laharam-pahamehana eo amin'ny fiainany? Iza no maniry hanao izany andraikitra izany?

«Ary tsarovy ny Mpanao anao amin'ny andron'ny fabatanoranao»
- Mpitt. 12:1. Maniry ny hanaovan'ireo tanora manana ny andon'ny maraina ny asa fanompoana ny Tompo. Tiany handova ny tsy fahalovana ianao. Na dia misy aretin'ny fahapotehana aza mifamindra, eny, fa na dia eo amin'ny taonan'ny fahazazana aza, misy kosa tombontsoa lehibe hahatonga ny vehivavy sy lehilahy hanana toetra mendrika, manandratra. Afaka ny hiaina amin-kalalahana ianao, tsy zanaky ny haizina fa zanaky ny fahazavana.

Miantso ireo zananilahy sy zananivavy Andriamanitra hahafoy ny fahazaran-dratsy, haneho toetra mahatoky eo amin'ny asa, saina matotra ary manompo an'Andriamanitra, tsy hitomoemoe-poana sy hitsilamodamoka, tsy hanao ezaka handresena ireny toetra ratsy ireny. Misy fahamatorana eo amin'ny fivavahany sy ny ezaka amin'ny heriny rehetra mba hankatò ny didin'Andriamanitra. Isan'ora sy isan-tsegôndra dia tokony hanao dingana lavitra hialana amin'ireo fahazaran-dratsy sy ny naman-dratsy ary hahazo antoka fa omen'ny Tompo fandresena amin'ny herin'ny Fanahiny ianao.

Mahatoky amin'ny Kely

Ireo ezaka tsy miato kanefa voarindra no hahazo ny valisoan'ny fandresena. Ireo maniry hanao zava-dehibe ho an'izao fiainana izao dia tsy maintsy hanomboka hanao izany tsikelikely ary mampifanaraka izany amin'ny sitrapon'Andriamanitra. Fa tsy mba hahita fahombiazana ireo izay tonga dia manao tifi-danitra avy hatrany (...)

Ny fanaovan'ny tanora asa tsara amim-pahatokiana tsikelikely, miaraka amin'ny famerimberenana izany, dia hanana tombany manokana eo anatrehan'i Jehôvah mihoatra noho ny fanaovana zava-mahagaga lehibe iray, ary mahatsara laza ny tanora ihany koa (...)

Afaka mandray anjara amin'ny fanaovana asa tsara amin'ny famonjena fanahy ny tanora. Manana andraikitra manokana eo anatrehan'Andriamanitra izy ireny amin'ny fampiasana ny talenta nomena azy. Aoka ireo zanakalahy sy zanakavavin'Andriamanitra hahatsapa ny maha-zava-dehibe izany andraikitra izany. Aoka hampiasa ny fahafaha-manao nomena azy amin'ny lafiny rehetra izy. — *YI, 1 Jan. 1907.*

Faniriana tsy Tanteraka

Mitady mandrakariva hameno ny faniriany tsy mety afa-po ny fanahy. Tsy ho to anefa ny faniriany raha tsy ampandriana amin'ny fahafinaretana ny amin'izao fiainana izao. Toa kivy ny tena: misy faniriana adala ao anaty te hanatanteraka ny fahasambarana tadiavina. Latsaka anaty fahakiviana sy ny tsy fananana fanantenana tanteraka ny tena rehefa manjavona izany faniriana izany. Fahaverezan-tsaina sy hadalana mihoapampana ny tsy fiverenana eo amin'«Ilay Loharanon-kery» fa fihazakazahana amin'ny rehaka sy ny fahafinaretana momba izao fiainana izao avokoa izany! — *FCE, t. 422.*

Fijoroana ho Vavolombelona

Hahita fotoana sy fahafahana hijoro ho vavolombelona mandrakariva ianao raha tena an'i Kristy marina. Raha sendra fotoana hanasana anao handray anjara amin'ny fahafinaretana ianao dia hanana fahafahana hijoro ho vavolombelon'i Kristy. Raha tena mahatoky ao amin'i Kristy ianao, dia tsy hitady fomba hafa hialana tsiny sy hanaovana sarintsarim-pialana, fa hiteny mahitsy sy amim-pahatsorana kosa hilaza fa zanak'Andriamanitra ianao ary ny fitsipi-piainanao tsy mamela anao hanao izany fahafinaretana izany na dia indray mandeha akory aza amin'izay toerana tsy ahafahanao manasa ny Tompo. — *YT, 4 May 1893.*

Toko 126 – Tenim-Pananarana

Mifanaraka amin'ny sitrapon'Andriamanitra ny fampivelarana ny hery ara-batana sy ny herin'ny saina; kanefa ny toetoetry ny fampiasana ny vatana dia tokony hifanaraka mandrakariva amin'ny lesona nomen'i Kristy ho an'ny mpianany. Tokony hampihatra izany eo amin'ny fiainany ny Kristianina: na mpampianatra izy na mpianatra, dia amin'izay rehetra mahakasika ny atao hoe fanabeazana sy ny fampivelarana ny maha-olona, izay tsy tokony ho voakilasy ao anatin'ny tia fahafinaretana. «*Tia fahafinaretana miboatra nobo ny fitiavany an'Andriamanitra*» - 2 Tim. 3:4: azo amaritana ny olona maro ankehitriny izany.

Toy izany no fomba amelaran'i Satana sy ny forongony ny haratony eo alohan'ny fanahy. Tadiaviny izay hanofanana ny mpampianatra sy ny mpianatra amin'ny fahafinaretana manimba, izay mampirona ho amin'ny fitiavana maloto, mamorona ny hatendan-kanina sy ny faniriana izay mandrotidrotika ny asan'ny Fanahin'Andriamanitra ao amin'ny fo.

Mila mahay mampiovaova ny fampiasan-tena sy ny asa atao any an-tsekoly ny mpampianatra. Nasehon'Andriamanitra fa

tokony ho araka ny endrika mahasoà sady tena ilaina ny asa atao. Kanefa maro ireo miodina amin'ny drafitr'Andriamanitra manao sorona ny aim-panahiny ary manaraka izay foromporonin'ny sain'olombelona. Simban'ny fahafinaretana nomena toerana ambony indrindra ny asan'ny Fanahy; atao avokoa izay hampalahelovana ny Tompo (...)

«Mabonòna tena, miambena: fa ny devoly fahavalonareo mandehandeha tabaka ny liona miorona mitady izay harapany» - 1 Pet. 5:8. Eo ankianjam-pilalaovana eo izy mitazana tsara ny fialam-bolinareo ary mamandrika izay tsy miambina ny tenany, mamafy ny voan'ny tsimparifary ary manao izay hangejany ny fanahinao. Manatrika ireny lalao atao any an-dakilasy ireny ilay fahavalo. Ny tanora tia milalao sy tia fihetsiketsehana no tena mila ireo fampitandremana, ireo torolalana avy amin'ny Tenin'Andriamanitra. Nasehon'Ilay Andriamanitry ny fahendrena rehetra ny ilana ny fampiasan-tena. Isan'andro isika dia tokony hanokana fotoana hanaovana asa fanabeazana hanomana ny tanora ho amin'ny fiatrehana ny fiainana, izay tokony ho laharam-pahamehana amin'ireo tanorantsika.

Ny tanorantsika mandia sekoly dia tokony ho toa an'i Daniela, mifandray akaiky amin'Ilay Loharanon-kerin'ny fahendrena, mba hahafahany manatratra ny ambony indrindra amin'ny lafiny rehetra. Nanana ny fitiavana sy ny fahatahorana an'Andriamanitra i Daniela; fantany tsara avokoa ny andraikitra andrasan'Andriamanitra aminy. Tsy neken'ireo efa-dahy namany ny hanjakazakan'ireo tia tena sy tia fahafinaretana amin'ny fotoana sarobidy nomena azy ireo. Niasa tamin'ny fo sy ny fahazavan-tsaina izy ireo. Idealy tokony harahin'ny tanora kristianina tsirairay izany. — *Counsels to Teachers, Parents and Students*, tt. 281-284.

Toko 127– Fialam-Boly Mampidi-Doza ho an'ny Tanora

Fakam-panahy goavana manoloana ny vahoakan'Andriamanitra, indrindra moa fa ny tanora, ny faniriana handanilany ny fotoany amin'ny fialam-boly. Tsy mitsahatra ny mamelatra vela-pandrika eo alohan'ny sain'ny tanora i Satana mba hanintona azy ireo tsy hifantoka amin'ny fiomanana ny amin'ny zava-dehibe ho avy. Ampiasainy ireo zavatra maro samy hafa araka izao tontolo izao hanaitra ny saina amam-panahin'ny tanora hisaintsaina mandrakariva ny rehaka momba izao fiainana izao. Ireo fampisehoana an-tsehatra sy ny vakiteny ary ny fialam-boly misarika ho amin'ny fitiavana izao tontolo izao no mampihena ny finoany.

Mpiasa mikikitra sy fahavalo fetsy ary tsy hay toherina i Satana. Kolokoloiny amin'ireo teny tsy voahevitra, ireo fandokafana sy izay teny maro mitarika ho amin'ny fahotana, afafiny amin'ny alalan'ireo, ny voa ratsy mba hamaharan'izany ao amin'ny tena ka hampisy vokatra mahatsiravina. Mpamitaka sy fetsilahy tsy takatry ny saina izy, tena kinga sy mahay. Misy afo mivaivay mananontanona eo aloha, tsy fantatr'izay tsy mitandrana akory. Mirona ho amin'ny fanandratan-tena ny saina. Fomba fisainan'i Satana ny mambosika ao an-tsaina ny toe-tsaina tia fahafinaretana, hany ka tsy misy fotoana intsony hametrahana ny fanontaniana: inona ity ataonao, ry fanahiko?

Fotoana Mampahonena

Miaina anaty fotoan-tsarotra ho an'ny tanorantsika tanteraka isika. Manana fironana mandrakariva amin'ny hamelana ny tanora hanao izay danin'ny kibony sy izay heveriny fa mety isika. Raha tsy manara-dalàna ny zanatsika dieny eo amin'ny fahazazany, dia mazàna isika ray aman-dreny no mihevitra fa rehefa lehibe izy ireo dia hiova ka ho tsara fitondran-tena ary ho

tonga lehilahy sy vehivavy ilain'ny farahamonina! Fahadisoana goavana! Nandritra ny fotoana maro no namelany ny fahavalo hanolokolo voa ratsy tao an-tsainy, navelany haniry sy hanjaka ao aminy ny fironan-dratsy, ka tsy mahay manavaka ny tsara sy ny ratsy amin'ireo loza miafina sy ny mampahatsiravina izany eo amin'ny lalany izy ka tsy fantany intsony ny lalana mitondra ho amin'ny fahasambarana. Vokany, tsy afaka ny hanao zavatra tsara intsony izy ireo any aoriana sady tsy misy fiantraikany aminy intsony izay heverina ho fanovana!

Amin'ny kapobeny no ahitana fa tena ambany dia ambany tokoa ny fianam-panahin'ny Kristianina; kely dia kely ny taha tsy hanarahan'ny tanora ny toetr'izao tontolo izao. Ny ankabeazan'ireo milaza azy ho Kristianina anarany fotsiny no tsy manana fomba fiainana kristianina akory fa miaina araka izao tontolo izao. Tsy tia sy mankahala ny zava-panahy izy vokatry ny tsy fahafantarany ny fahatsaran'izany. Mitondra anarana kristianina izy mba hohajain'ny olona. Tsy fantany akory fa mila mitondra ny hazo fijaliana izy mba ho tena mpanara-dia an'i Kristy; tsy afaka hanampy azy hiodina tsy hanaraka ny fanaon'izao tontolo izao ny fivavahany.

Mandeha mamonjy alim-pandihizana izy ary mandray anjara amin'ireo fahafinaretana atolotra azy. Misy koa hafa tsy lavitra akory, mamonjy fampisehoana an-tsehatra, ny teatra, sy ny fahafinaretana araka izao tontolo izao ihany koa; tsy misy mampiavaka azy amin'izay tsy mino sy tsy mivavaka.

Tsy mora ny mitarika ny zatovo handeha amin'ny lala-marina amin'ny fampianarana azy ireo ny fitsipiky ny Baiboly. Tsy manam-paharetana ny ankizy, tsy mahari-pery amin'ny fitsipika fa te hanaraka ny sitrapon'ny fony. Mihevitra izy ireo fa mbola afaka manao izay tiany miaraka amin'ireo zatovon'izao tontolo izao raha mbola eo amin'ny folo ka hatramin'ny valo ambin'ny

folo taona. Kanefa ny ray aman-dreny manana fanandramana dia mahafantatra fa loza mitatao ho azy ireo izany. Fantany ny toetry ny tsirairay eo amin'ireo zanany; fantany ny ho fiantraikan'izany loza izany eo amin'ny fiainan-janany; tiany tokoa mantsy ny hahavoavonjy ireto zanany ka tsy hisalasala izy ireo hanakana ireto farany handositra ireny fahafinaretana manaitaitra ireny.

Toy inona tokoa moa ny enta-mavesatra afaka ao an-tsoroky ny ray aman-dreny raha toa ka manapa-kevitra ny handositra ireny fahafinaretana ny amin'izao tontolo izao ireny ny zanany ka te ho tonga mpianatr'i Kristy! Tsy mbola vita hatreo anefa ny andraikitry ny ray aman-dreny fa mila ny fanampian'izy ireo amin'ny fanomezana torohevitra sy fikarakarana amimpahamailoana avy aminy ny fitarihana ireto zanany amin'ny fanoloran-tena vao nataony amin'ny ady amin'ny fahotana sy ny fanoherana ny fironan'ny fo ireny.

Fotoan-Tsarotra ho an'ny Tanora

Hangidy tokoa ny fanandraman'ireo mitandrana ny Sabata kanefa mamela ny tenany hiasan'ny hery miasa manginan'ny toetr'izao tontolo izao. Misy loza hananontanona azy ireo amin'ny andro farany fa tsy hampoiziny izay hanjo azy ao aoriana ao. Ho latsaka anatin'ny fisalasalana sy ny ahiahy izy ireo ary hisy fisedrana mivaivay hahazo amin'ny fahamatoran'ny finoany. Milaza ny tenany ho manaraka an'i Kristy izy ireo kanefa ny fitondran-tenany dia hanome ohatra ratsy ho an'ny namany tsy mino. Tiany mandrakariva ny hampandraisany anjara ny tenany amin'ny fahafinaretana araka izao tontolo izao, toy ny fety aman-danonana sy ny toy izany, kanefa tsy fantany akory ny fahafinaretana izay ataony. Ny fanamarinan-tena amin'ny fitiavam-pahafinaretana toy izany no tena mampanalavitra azy amin'Andriamanitra ary mampahafantatra fa zanak'izao tontolo izao izy.

Ny sasany amin'ireo tanora ireo tsy mitsahatra voatarik'izao tontolo izao. Mifanaraka lavitra amin'ny toe-tsain'izao tontolo izao ny toe-tsainy sy ny toe-pony raha ampitahaina amin'ny an'i Kristy ny fanoloran-tenany. Tsy mahagaga raha toa ka mora mirona amin'izay mahametimety ny fiainany izy ireny. Indrisy anefa fa mamindra toetra amin'ny vahoakan'Andriamanitra izany ary ny mampalahelo indrindra dia ny fitondran'izy ireo ny anaran'ny vahoakan'Andriamanitra ihany koa. Etsy an-danin'izay anefa, manala baraka sy mahamenatra ho an'ny tsy mambra ny toetr'izy ireo ary ho an'ireo malemy finoana ihany koa. Amin'izao fotoam-pikororohana izao no tokony hampisy fiovana mahery vaika eo anivon'ireny Kristianina ireny, ary tokony hahatonga fanamasinana azy eo amin'ny fankatoavany ny fahamarinana. Raha tsy izany dia ho very eto amin'izao tontolo izao izy ireo ary hohelohina.

Tsy ankasitrahan'Andriamanitra ho toy ny Azy ireo tia ny fahafinaretana momba izao fiainana izao. Ireo izay manana fiainam-panoloran-tena, mahatoky sy manetry tena ary manamasina ny tenany no tena atao hoe mpianatr'i Kristy marina tokoa. Tsy hanana fifaliana amin'ny fanaovana resadresaka misavoamboana sy tsy misy dikan'izao tontolo izao izy ireny.

Manalavitra Izao Tontolo Izao

Fandavan-tena lehibe no miandry ireo tena mpanara-dia an'i Kristy. Aoka hifady ireo toeram-pilalaovana izy ireo satria tsy habita an'i Jesôsy any izy ireo, na tsy misy hampitodika azy ho amin'ny fankafizana ireo zavatra ny lanitra any ka hampitombo ny fahasoavany. Ny fankatoavana ny Tenin'Andriamanitra no hitarika azy ireo amin'ny fandositrana sy ny fisarahana amin'izany.

Hoy ny Tompo: *«Ka dia ny voany no bahafantaranareo azy»* - Mat. 7:20. Mitondra ny voan'ny voninahitra ny tena mpianatr'i Kristy rehetra. Asehony amin'ny asa tsara eo amin'ny fiainany amin'ny

alalan'ny Fanahy Masin'Andriamanitra, ny voan'ny fahamasinana. Misandratra ambony sy masina ny fiainan'izy ireo. Ireo asa tsara no voa tsy mba lo avy amin'ny fahamarinan'Andriamanitra fa izay tsy manana izany fanandramana izany dia mitondra ny anaran'ireo izay tsy mitondra izany voa izany. Tsy miray amin'ny Voaloboka izy ireo amin'izany. Hoy Jesôsy: *«Tomoera Amiko ary Izabo aminareo. Tabaka ny sampany tsy mahay mamoa ho azy, raha tsy miray amin'ny voaloboka izy, dia toy izany koa hianareo raha tsy miray Amiko. Izabo no Voaloboka, hianareo no sampany. Izay miray amiko ary Izabo Aminy, dia mamoa be izy, fa raha misaraka Amiko kosa hianareo, dia tsy mahay manao na inona na inona»*. - Jao. 15:4,5.

Tokony hahafoy ny sampiny ireo mpanara-dia an'Andriamanitra rehetra. Niteny tamin'ny mpanao lalàna iray i Jesôsy nanao hoe: *«Tiava an'i Jehovah Andriamanitrao amin'ny fonao rehetra sy ny fanabinao ary ny sainao rehetra. Izany no didy lehibe sady voalohany»* - Mat. 22:37,38. Ireo didy efatra voalohany ao amin'ny didy folo dia hentitra amin'ny fampanatonana ny fitiavantsika amin'Andriamanitra. Tokony ho tia azy tanteraka amin'ny fontsika isika. Tsy afaka mampandroso ny fanandramana kristianina isika raha tsy manala izay manelanelana antsika Aminy.

Ilay Lohan'ny Fiangonana izay nifidy ny vahoakany teto an-tany dia maniry indrindra ny hampiavaka ny Azy amin'izao tontolo izao. Tiany ny hitarika ny sain'ny mpianany amin'ny Herin'ny Fanahin'ny fanapahana, ary manavaka azy amin'ny tontolon'ny jentilisa. Ny fitiavana an'Andriamanitra sy ny fanapahany dia tsy afaka hifangaro amin'ny fiarahana sy fifalian'izao tontolo izao. Tsy misy na inona na inona azo ifanarahana'i Kristy sy i Beliala.

Toky ho an'ny Tanora

Ady no miandry ny tanora maniry hanaraka an'i Kristy. Manana hazo fijaliana hozakaina izy raha miala eo amin'izao tontolo

izao ka hanahaka ny fiainan'i Kristy. Kanefa teny fikasana maro sarobidy no omena izay mitady ny Mpamonjy amin'ny fotoana rehetra. Noho izany dia hoy Ilay Fahendrena amin'ny zanak'olombelona ao amin'ny Ohab. 8:17: «*Tiako izay tia Ahy, ary izay fatra-pitady Ahy dia habita Ahy*».

«*Koa amin'izany sikino ny sainareo, dia mahanona tena, ka antena tsara ny fabasoavana izay boentina ho anareo amin'ny hiseboan'i Jesosy Kristy, tabaka ny zanaka manoa, tsy mitondra tena araka ny filanareo fahiny tamin'ny tsi-fahalalanareo; fa araka ny fahamasinan'Ilay niantso anareo, dia aoka mba ho masina koa hianareo amin'ny fitondrantenanareo rehetra*» - 1 Pet. 1:13-15. «*Fa efa niseho ny fabasoavan'Andriamanitra, izay famonjena ny olona rehetra, mampianatra antsika handà izay toe-panahy tsy araka an'Andriamanitra sy ny filàn'izao tontolo izao ary ho velona amin'ny onony sy ny marina ary ny toe-panahy araka an'Andriamanitra amin'izao fiainana ankehitriny izao; miandry ny fanantenana mahafinaritra sy ny fiseboan'ny voninahitr'Andriamanitra lehibe sady Mpamonjy antsika, dia Jesosy Kristy, Izay nanolotra ny tenany hamonjy antsika, mba hanavotany antsika ho afaka amin'ny ota rehetra sy hanadiovany izay olona ho an'ny tenany, sady ho mazoto indrindra amin'ny asa tsara izany*» - Tit. 2:11-14

Toko 128 – Fomba Tsara amin'ny Fahatanorana

Tokony hotarihina amin'ny fahazarana hentitra ny tanora mba hahafahany mampivelatra ny vavahadin-tsaina nomen'Andriamanitra azy. Kanefa ny tanora dia manaraka ny filàny ary amin'ny fahajambana, amin'ny tsy fiheverana ny fahazarana izay mitera-doza ho azy ireo. Noho ny tsy fahafahan'ny ray aman-dreny manotrana azy ireo na ny mpiandraikitra azy, dia ilainy ny mifehy sy mitondra ny tenany. Tsy maintsy ampianarina azy ireo ny misaina sy miasa araka ny fomba tsara.

Fialan-Tsasatra sy Lalao

Tokony hiala sasatra ireo mandany ny androny amin'ny fianarana. Aoka tsy hovesarana asa saina henjana foana ny saina satria ny milin'ny ati-doha dia tena saro-pady ka mety ho reraka vetivety. Mila fanazarana toy ny saina ny vatana ka aoka hatao amin'ny fandanjalanjana ny lalao, toy ny zavatra rehetra. Tandremana mafy ny karazan'ireny fialam-boly ireny. Tokony hanontany tena ny zatovo hanao hoe: inona no ho fiantraikan'izao fialam-boly izao amin'ny fahasalaman'ny vatako sy amin'ny saiko ary fanahiko? Hiavonavona ve ny fanahiko ka hanadino an'Andriamanitra? Moa ve hiato ny fisehoan'ny voninahiny eo anatrehako?

Tokony hofadina mihitsy ny filalaovan-karatra. Miteraka fironana lozabe izany (...) Tsy mitondra asa soa eo amin'ny fanahy sy ny vatana izany. Tsy mahatsara ny fahiratan-tsaina velively izany na hampanan-karena ny saina mahiratra. Ny resaka eo ampanaovana izany dia samy mampitotongana avokoa (...)

Ny fahazarana amin'ny filalaovan-karatra dia mitarika fitiavan-tena mandrakariva, manomboka amin'ny lalao madinika ary mitohy amin'ny goavana kokoa, ary samy mitarika amin'ny faniasivana. Impiry impiry moa izany fialam-boly mahavoafady izany no mahatonga ny fahotana rehetra, ny fahantrana rehetra, ny fonja rehetra, ny vonoan'olona maro samy hafa, eny, fahaverezana fara tampony aza! Kanefa mbola marobe ireo ray aman-dreny tsy mahita izany loza mananontanona ny tanora izany.

Anisan'ny toerana mampidi-doza indrindra ihany koa ny teatra. Raha tokony ho toerana hampianatra ny fahamarinana sy ny fahitsiana, izay ireharehana fatratra dia indrisy fa tonga toerana mampianatra fahambanian-tsaina izany. Fahazarana amin'ny hadalana sy fahotana no mazana ampitaina amin'ny tanora amin'ireny fialam-boly ireny. Hira malefaka, fihetsika mitera-

doza, fiteny sy fahazarana manimba ny eritreritra sy ny fisainana no ampianarina amin'izany. Tsy afaka hifandray amin'ny fampisehoana toy izany ny zatovo ka tsy handairan'izany toetra ratsy izany. Tsy misy hery miasa mangina afaka hanapoizina ny eritreritra sy hanimba ny fitiavam-bavaka ankoatra ny fanekena ny fahafinaretana sy ny fialam-boly amin'ny teatra toy izany.

Mampitombo ny faniriana hisotro zava-mahamamo ny fitiavana fampisehoana an-tsehatra. Ny misoroka tsy manatrika ireny teatra sy ny fampisehoana fahagagana sy hakingana (cirque) ary toeram-pialam-boly mamofady rehetra ireny no tsara indrindra.

Misy fialam-boly tsara sy manandratra ho an'ny vatana sy ny saina. Saina mazava, feno fahaiza-manavaka ny tsara sy ny ratsy no hita ao amin'ny fomba fialan-tsasatra maro, izay tsy vitan'ny hoe tsy manimba fa mampianatra koa. Ireo fialam-boly eny ankalamanjana toy ny fandinihana ny asan'Andriamanitra eny anivon'ny natiora dia hampisy voka-tsoa eo amin'ny tena. — *TFC, b. 4 tt. 651-653.*

Fialam-Boly Mahaso

Tsy afaka hanome tsiny ireo tanora, na ny efa zokinjokiny, eny, fa na ny ankizy koa aza ankoatra ny olon-dehibe efa misaina tsara. Ireo ray aman-dreny sy mpampianatra dia tokony hanolotra fialam-boly madio mba tsy hanameloka ny tanora amin'ireo fialam-boly mamofady. Aoka tsy hanao didy jadona amin'ny tanora amin'ny fangejana mafy isika fa hanameloka ny tenany sy hampitanondrika azy izany ka hampivily azy amin'ny lalana mivarina any an-kady. Amim-pahamatorana sy malefaka ary malina no aoka hitarihana azy ireo amin'ny fanolokoloana ny sainy amim-pahendrena sy ny fitiavana izay hitany araka ny fanirianao. — *Counsels to Teacher, Parents and Students, t. 335.*

Asa Misiônera Fialam-Boly

Ireo ora lany amin'ny fahafinaretana araka izao fiainana izao dia tsy hahatonga fialan-tsasatra ho an'ny vatana sy ny fanahy izay tokony hamangiana ny mahantra sy ny marary ary ny mijaly, na amin'ny fanampiana ireo izay mila izany. – *TFC, b. 6, t. 276.*

Toko 129 – Hery Miasa Mangina Mampidi-Doza

Mangataka ny tanorantsika any an-tsekoly aho mba hitondra tena mendrika. Tsy ankasitrahan'i Jehôvah ny fiorenan-tsaina amin'ny zavatra tsinontsinona. Ireny karazam-panatanjahan-tena sy lalao ataony ireny dia samy mitarika azy ho any amin'ny vavahadin'ny fakam-panahy azy avokoa. Tsy azo atao mihitsy ny mamela ny saina hieritreritra zavatra misavoamboana sy mirefarefa. Ireo fahafahana ara-tsaina rehetra dia samy fanomezana avy amin'Andriamanitra. Mifanaraka amin'ny lalàn'Andriamanitra ny toetra manaraka fitsipi-pifehezana, toetra ambony ary madio. Rehefa miara-miasa amin'ny retsi-pandren'ny sain'olombelona ny Fanahy Masina dia hisy hery hanosika hanandratra ambony sy masina (...).

Ny toe-tsaina ambany sy mirefarefa amin'ny tany kosa no mahatonga toe-tsaina tia fahafinaretana: amin'ny fisotro, amin'ny fihinana, amin'ny fihira sy amin'ny fanaovana mozika. Toy ny fanatitra aterina amin'i Satana avokoa ireny (...)

Ireo izay mirotsaka amin'ireny fahafinaretana mamofady ireny dia mitady fandotoana tsy hay diovina amin'ny tenany. Mahatonga ratra mamela takaitra eo amin'ny fanahiny izany. Aoka ireo izay tsy nahafantatra ny hadisoany hifona ka hibe-baka ny amin'izany ary hahazo ny famelan-keloka avy amin'Andriamanitra izy ireo, hanana ihany koa ny fahaizana manavaka ny tsara amin'ny ratsy hitandroan'izy ireo ny vavahadin-tsainy rehetra mba hahafahany

manavaka ny masina amin'ny tsy masina ary hahapotika izany tanteraka. — *Counsels to Teachers tt. 366-368.*

Toko 130 – Fifaliana amin'ny Fivavahana

Ny toerana tokony hisy ny marina sy ny valisoany mandrakizay: izany no tokony ho lohahevitra ambony sy manandratra tokony hodinihin'ny tanora. Aoka handalina ny amin'ny drafitry ny famonjena, tamin'ny fanati-panavotana nataon'ny Mpanjakan'ny voninahitra ka nahatonga anao ho mpiray lova miaraka Aminy eo amin'ny seza fiandrianany noho ny fahasoavany. Zava-dehibe tokoa izany lohahevitra izany ary mendrika indrindra ny hoeritreretin'ny saina. Fahasoavana lehibe avy amin'Andriamanitra, tombontsoa sesehena manao ahoana re izany e! (...)

Ry namako malala, fialam-boly toy izany no tena tokony hahasambatra anareo. Kanefa ny antony tokana mahatonga anao tsy hahita izany fahasambarana izany, dia satria ianao tsy manatona eo amin'Ilay Loharanon'ny fahasambarana, dia Kristy irery ihany, Ilay hany lalana tokana ahitana izany. Vavaka! Tsiambaratelo lehibe nefa matetika atao vinany. Ny famakiana ny Tenin'Andriamanitra ihany koa no manomana ny saina amin'ny vavaka. Iray amin'ireo antony mahatonga anao tsy hitoetra eo amin'Andriamanitra mantsy, ary mahatonga anao tsy hanao izany adidy masina izany ny vokatry ny famohazanao ao anatin'ao ireo fahafinaretana tsy masina rehetra. Hany ka tsy mba mahita tsirony amin'izany fianarana ny Tenin'Andriamanitra sy manadino ny oran'ny vavaka izany ianao. Ny vavaka mantsy no aina mampahatanjaka ny fiainan'ny Kristianina. Amin'ny fotoana maha-irery anao iny indrindra no hahatsapanao ny fanatrehan'Andriamanitra eo amin'ny fiainanao ary handrenesanao miteny aminao manao hoe: «Indro eo aminareo mandrakariva Aho».

Ny tsy ananan'ny tanora, kanefa tena ilainy indrindra, dia ny finoana. Tsy misy na inona na inona mahasolo toerana izany. Raha ny asa dia tsy mahavita na inona na inona. Tsy mahavita na inona na inona eo amin'ny fiainanao raha finoana anarany fotsiny no anananao. Azo soratana ao amin'ny bokin'ny fiangonana izany fa rehefa vakina ao amin'ny bokin'ny fiainana, kosa dia tsy mba hita izany anarany izany, heloka ho azy izany. Hitako tamin'ny fahitana fa iray amin'ny tanora roapolo no mahafantatra ny tena fanandraman'ny finoana. Mitady lalana moramora mihoatra noho ny fanoloran-tena sy ny fikatsahana ny fahamarinana izany. Tsy heveriny ho manan-danja manokana ny fangatahana ny famindrampo sy famelan-keloka omen'i Kristy mba hahatohitra ireo fakam-panahy alefan'i Satana. Heveriny ho afaka handeha irery tsy misy izany rehetra izany izy. I Kristy Ilay Mpanjakan'ny voninahitra dia nandeha irery tany an'efitra mba hivavaka amin'ny Ray; kanefa ny olombelona mpanota tsy manan-kery hiadiana amin'ny fakam-panahy no mihevitra ho mahavita tena tsy mila manao izany. — *TFC, b.1, tt. 503–505.*

Ny Ohatra Nomen'i Kristy

Nanameloka ny fampanaranam-po ny tena amin'ny endriny rehetra i Jesôsy, toetrany anefa ny mahay miara-monina amin'ny hafa. Nanaiky ny hiantrano tany amin'ny sarangan'olona rehetra Izy, nitsidika ny tokantranon'ny manan-karena sy ny mahantra, ny avara-pianarana sy ny tsy nahita fianarana, ka nokatsahiny ny hanondrotra ny fihevitr'izy ireny hiala amin'ny toe-javatra mikasika ny fiainana andavanandro, hisandratra amin'izay ara-panahy sy mandrakizay. Tsy nanome lalana kely akory ny fandaniem-poana Izy, ka tsy nisy aloky ny toetra maivamaivana nandoto ny fitondran-tenany; nahita fifaliana teo amin'ny fisehoan'ny fahasambarana tsy manan-tsiny anefa Izy, ka nanamasina ny fivoriana teo amin'ny fiaraha-monina tamin'ny fanatrehany izany. — *IFM, tt. 145.*

Toko 131 – Fialam-Boly Kristianina

Raha eo am-pitadiavana ny fanavaozana indray ny saina sy hampatanjaka ny vatana isika, Andriamanitra dia mitaky ny fampiasana tsara ny fahafahantsika. Ny fialan-tsasatra izay ataontsika dia tokony hanomana antsika ho afaka hanao tsara indray ny andraikitra sy hiteraka hery miasa mangina tsara ho an'ireo manodidina antsika. Rehefa hody any an-tranontsika isika, dia tokony ho feno hery vaovao ny vatana sy saina, vonona hamerina antsika amin'ny asa indray feno herim-po sy fanantenana (...)

Nirahin'Andriamanitra hanao soa ho an'ny olona isika, kanefa raha fenoina zava-dratsy ny saina, tahaka ireo izay tsy mitady afa-tsy ny hafaliana sy ny hadalana, dia amin'ny fomba ahoana no hahatrarantsika ny tanjona? (...)

Adihevitra

Tokony hisy adihevitra hita ao amin'ny fivoriana mandritra ny fakan-drivotra eo amin'ny mpianatr'i Kristy sy ireo olon'izao tontolo izao izay tsy mitady afa-tsy ny fialam-boly tsy misy antony. Raha tokony ho ny mikasika ny vavaka sy ny zava-masina no resaka atao, ny molotr'ireo olon'izao tontolo izao dia tsy aheny afa-tsy ny fihomehezana tsy misy fotony sy resaka tsy misy dikany. Zavatra iray ihany no mampiahiahy azy: manome ho an'ny tena ny fotoana tsara indrindra. Ny filalaovan'izy ireo dia manomboka amin'ny fahadalana ka miafara amin'ny firavoravoana. Rehefa miverina ho ao amin'ny fivoriana isika dia tsy tokony hanome tsiny an'Andriamanitra na amin'ny mpiaramonina mihitsy ny fieritreretantsika; tokony hanana fahatokiantena isika fa tsy nandratra na niteraka hery miasa mangina ratsy tamin'ny olona nifanena tamintsika.

Anjakan'ny fahafinaretan'ny tena ny fo nofo. Iray amin'ny tetik'i Satana ny hampitombo ny fahafinaretan'ny fo. Tiany ny hanirian'ny olona mafy ny fialam-bolin'izao tontolo izao ka tsy hananany fotoana hisainana hoe: Ahoana ny aminao, ry fananiko? Ny fitiavana ny fahafinaretan'ny anefa dia mifindra koa. Izay manolo-tena ho amin'izany dia mihazakazaka ho amin'ny rendrarena. Ny fanekena ny lalàn'Andriamanitra no manafoana izany fironana izany ary manangana sakana hanoherana ny fahosana mivavaka. - *Consels to Teachers, Parents and Students, tt. 336-337.*

Tokony hahatsiahy mandrakariva fa hadinina amin'ny tombontsoa nomena azy ny zatovo, toy ny fampiasany ny fotoany sy ireo fahafaha-manaony, na dia hanontany tena aza izy ireo hoe: Holavinay ve izany ny fialamboly rehetra? Voatery hiasa, hiasa, hiasa hatrany ve izahay?

Toko 132 – Fivoriana

Ahazoana tombontsoa sy fampianarana tsara ny fivorian'ny mpiara-monina rehefa olona feno ny fitiavan'Andriamanitra no mpandray anjara ao; rehefa hivory mikasika ny Tenin'Andriamanitra, na hitady ny fomba mahomby indrindra hampandrosoana ny asan'Andriamanitra sy hanisy soa ho an'ireo mpiara-monina aminy. Rehefa ny Fanahin'Andriamanitra no irina hampiantranoina, ka tsy misy zavatra notenenina na natao mampahory Azy, dia omem-boninahitra Andriamanitra ary ireo rehetra ao dia mandray ny fakan-drivotra mampahery sy mampahatanjaka.

Nefa misy karazana fivoriana tsy mitovy amin'izany, ahitana fieboeboana, fihomehezana na hatsikana. Ireo izay mandray anjara amin'io rehefa hetsehin'ny fitiavana fialam-boly, dia mety ho tra-doza hanadino an'Andriamanitra sy hampitomany ny anjely izay manatrika eo. Amin'izy ireo, ny toeran'ny

fahafinaretana dia lasa paradisa mandalo fotsiny ihany. Mamela ny fihomehezana sy ny fahadalana amin'ny fifaliana handresy azy izy ireo. Mihiratra ny maso, mena ny tarehy, nefa ny feon'ny fieritreretana ao anatin'ny torimaso.

Fahasimbana Ara-Panahy

Tsy avy amin'Andriamanitra ny fitiavana mirehitra sy ny tsindrimandry toy izany, fa avy amin'ny tany. Amin'alahelo lehibe tokoa no ijerer'ny anjelin'ny lanitra ny tsy fiheveran'ny olona izay nanaovan'i Kristy ny tsara indrindra. Rehefa sendra ny aretina sy ny fahafatesana ny olona izay tsy mitady afa-tsy ny fahafinaretana dia hahatsapa fa hay efa lany ny solika ao amin'ny fanaovan-jirony ary mbola tsy vonona hamarana ny tantarany eto an-tany izy kanefa efa tara loatra izany fahatsapana izany.

Ao anatin'ny fivorian'ny mpiara-monina no ahitana ny ao ampon'ny olona. Tsy aseho amin'ny sangisangy sy ny hatsikana i Kristy, na amin'ny teny mikendry fampihomehezana. Tsy te hihevitra izany rahateo ny olona manao izany any amin'ny andro farany. Fihetsiky ny saina diso fotsiny no misy eo amin'izay mihaino dia feno fahafaham-baraka i Kristy. Indrisy! Raha mba nampianarina hahay hifehy ny fomba fiteniny mantsy ny olona! Amin'ny alalan'ny teny no hanamelohana na hanamarinana ny tena. Saino fa miaraka aminao mandrakariva i Jesôsy, mihaino ny teny ambara sy mandray naoty ny zavatra atao. Tsy mba menatra ve ianao mandre ny feony sy mahafantatra fa henony avokoa ny resakao? (...)

Ny Kristianina nazoto taloha, mandray anjara amin'ny fialambolin'izao tontolo izao, dia mitoetra eo amin'ny toerana mampidi-doza. Mamoy ireo toerana voatsokan'ny rivotry ny lanitra ka lasa manjepizepy any amin'ny zavona aman'erika. Matetika ny fahafinaretana azo amin'ny fivoriana toy izany no manipy any amin'ny fivavahana amin'i Kristy ny fahafaham-baraka.

Tsy afaka ny hanao izany ny olona iray mifandray amin' Andriamanitra. Tsy mifankahazo amin'ny Kristianina ny teny ampiasaina amin'ireny; tsy toy izany ny teny ampiasaina any amin'ny tany Kanàna. Tsy mirindra amin'ny hiran'ny lanitra ireny teny ireny ka tsy tokony hameno ny sain'ny ankizy.

Hery Miasa Mangina Ratsy

Ireo izay manana fanandramana ara-pivavahana notefitefena no mivory mba hifalifaly sy hihomehy, ary ny hery miasa mangina avy amin'izy ireo no miparitaka any amin'ny hafa. Matetika ny tovolahy sy tovovavy izay manery ny tenany ho kristianina ara-Baiboly no mamela ny tenany ho voasinton'ny manodidina azy. Tsy tian'izy ireo ny heverina ho miavaka amin'ny maro ka zary fironana ho azy ao aminy ny manaraka ny fanaon'ny hafa; amin'izay fotoana izay izy dia mametraka ny tenany ho eo ambanin'ny fitaoman'ireo izay, angamba, tsy mbola nokasihin'Andriamanitra velively na ny sainy na ny fony. Raha noheveriny tamim-bavaka ny fitsipik'Andriamanitra, mba hahitany izay nampianarin'i Kristy mikasika ny voan'ny hazo kristianina dia ho hitan'izy ireo fa ireny fialam-boly tsy mahasoa ireny dia tsy inona fa fefy hahafahana manakana ny fanahy tsy ho any amin'ny fanasana fampakaram-badin'ny Zanak'Ondry.

Manimba ny fankanesana any amin'ireny toeram-pialam-boly ireny, ny tanora nampianarina tsara ny lalàn'i Kristy dia mahatsapa ny fanangolena avy amin'ny hery miasa manginan'ny olona manodidina azy ary voafatotra amin'ny olona nahazo ny fampianaran'izao tontolo izao. Mivarotra ny tenany tahaka ny andevo izy amin'ny fanambadiana olona tsy nahazo ny firavahany ny toetra kristianina. Ireo izay tena tia sy tena manompo an'Andriamanitra dia tsy mba hitambotsotra any amin'izay misy an'izao tontolo izao amin'ny fiarahana amin'ny olona tsy manana

an'i Kristy ao am-po. Ho matotra tanteraka, hahery fo, ho an'i Kristy izy ireo, eny, fa na dia hamoy ny ainy aza izy.

Fiarovana amin'ny Faninitsiniana

Namehy ny tenany tamin'ny ahiahy sy ny sorona i Kristy; moa ve tsy afaka ny hamoy ny aina ho Azy koa isika? Ny fanatitra alatsandra nozakainy, fanamarinana nomanina homena antsika dia tsy ho mendrika ny fifantohantsika akory. Raha toa ka irin'ny tanora ny hitady ny harena miafina ao amin'ny Baiboly, hisaintsaina ny amin'ny famelan-keloka sy fiadanana ary ny fanamarinana mandrakizay izay hamaly soa azy tamin'ny fiainam-pahafoizany, dia tsy hanana faniriana amin'ny fialam-boly tsy misy antony izy ireo.

Falifaly i Kristy rehefa ny lohahevitra ambony indrindra amin'ny famonjena no mameno ny sain'ny tanora. Dodona ny ho tonga vahiny ampiantanoana ao am-po Izy. Ny fitiavan'i Kristy dia lasa «loharano miboiboika ao anatiny ho fiainana mandrakizay». Na iza na iza manana io fitiavana io dia ho tia sy hitandrina ny zavatra izay nomanin'Andriamanitra ho an'ireo izay tia Azy.

Andriamanitra dia nametraka tsipika mampisaraka ny olo-masina sy ny mpanota, manasaraka ireo efa niova sy tsy mbola niova. Tsy afaka ny hifangaro tsikelikely toy ny lokon'ny avana eny amin'ny lanitra ireo; tsy misy itoviany toy ny andro sy ny alina. Ny vahoakan'Andriamanitra dia tsy afaka ny hifangaro velively amin'ireo izay tsy mahalala ny fahamarinana, nefa tsy eken'izy ireo izany. Raha niresaka momba ireo zavatra nataon'ny zanany ny patriarika Jakôba dia nikiakiaka izy nilaza hoe: «Aza mankeo amin'izay iokoany, ry foko, ary aza miray amin'ny fiangonany, ry fanahiko»; nety ho nino izy fa hitera-doza ho an'ny voninahiny ny fiombonana amin'ny mpanota. Nomeny ny fampitandremana amin'ny loza, manasa antsika hiala lavitra ny namana tsy mahaso mba hialana amin'ny fifindran'ny faharatsiana izy. Amin'ny alalan'ny Apôstôly Paoly, ny Fanahy Masina dia mampitandrina

antsika toy izany koa: «Ary aza miray amin'ny asan'ny maizina tsy mahavoka-tsoa, fa aleo mananatra izany». - *YI, 4 Feb. 1897.*

Fivoriana Azo Ekena

Ny talenta amin'ny hery miasa mangina dia tokony hotehirizina amim-pitandremana tsara tokoa, ary tokony hampiasaina mba hitondrana ny fanahy ho eo amin'i Kristy. Aoka ny tovolahy sy ny tovoavavy hisaina mandrakariva fa i Kristy dia tsy mba mankasitraka ireo fanatanjahan-tenany, ny alim-pandihizany sy ireo fampisehoana an-tsehatra maro samy hafa nahazatra azy.

Efa naseho tamiko matetika mihitsy fa tokony ho hery miasa mangina avy amin'ny fivavahana sy tsara fototra no tokony hivoaka avy ao amin'ny fivoriantanika. Raha toa ka mivory mba hamaky sy hahazo ny Teny ny tanora ka hanontany hoe: «inona no ataoko mba hahazoako ny fiainana mandrakizay?» ary handray ny toerana ao amin'ny fanamarinana izy ireo, i Jesôsy kosa hanaparitaka ny fitahiany ho any amin'ny fon'ny rehetra.

Endre! Raha mba ny mambran'ny fiangonana rehetra moa, raha mba ny mpiasa rehetra ao amin'ny fikambanantsika no mahalala fa ny fiainana atỳ an-tany dia sekoly hiomanana hiatrehana ny fanadinana avy amin'Ilay Andriamanitry ny lanitra, hanadinana ny mikasika ny fahadiovan'ny fieritreretana sy ny tsy fitadiavana izay mahaso tamin'ny asa atao. Ny tenintsika rehetra, ny ataontsika rehetra ny fieritreretana dia voasoratra ao amin'ny bokin'ny lanitra avokoa (...)

Ny hery sy ny hery miasa manginan'ny fahamarinana no hanamasina sy hanandratra antsika ho any amin'ny toerana tsara sy fatratra indrindra izay hatolotr'Andriamanitra ho antsika. Tsy afaka mianatra sy manaraka ny lalan'i Kristy isika raha tsy amin'ny fanarahana ny Teniny. Ianaro ny Teniny.

Toko 133 – Fomba Fanao amin'ny Fotoam-Pialan-Tsasatra

Tsy maintsy miala sasatra ireo mpanao asan-tanana toy ny mpanao asa saina ihany koa. Ny mampiasa ny saina amin'ny fomba tsy miova ary mafy, eny, fa na antony ara-pinoana aza, dia tsy ilaina amin'ny famonjena na amin'ny fifaliana ao amin'Andriamanitra. Ireo lalao toy ny dihy, lalao karatra, ny “jeu d'échec” sy ny “jeu de dames” sy ny sisa, dia tsy azontsika tanterahina satria helohin'ny lanitra. Misintona ho amin'ny fanaovana ny ratsy ireo fialamboly ireo ary tsy mba mitondra ny tsara fa manentana ny filàna manaitaitra sy mitarika ny fanahin'ny sasany ho tia ny lalaon'ny kisendrasendra ary mahatonga fahaverezana. Ny karazan-dalao mitovy amin'ireo rehetra ireo dia tokony halavirin'ny Kristianina ary soloiny zavatra tsy hanimba azy.

Raha ny mikasika ny andro fialam-boly ankehitriny dia aoka hofadina ny manahaka ny fomba fanaon'izao tontolo izao na ny misaina izany, satria hanome alahelo ho an'ny zanatsika. Amin'izao andro izao, izay ihazakazahan'ny tanorantsika ho amin'ny fialam-boly manaitaitra, dia aoka hamorona fialamboly hafa mahaso hialana amin'ny fahasimban'izy ireo. Asehoy amin'ny zanakao fa mitsinjo ny hahasoa sy hahasambatra azy ireo ianareo ray aman-dreny.

Aoka ny fianakaviana any an-tanàn-dehibe sy ny tanàna madinika hampiato ny asa mahazatra, mandreraka ny vatana sy ny saina. Azo atao ny miaraka mivoaka mitsangantsangana eny anivon'ny natiora izay afaka manao fampisehoana lehibe. Io no afaka hitondra sakafo tsotra, masina.

Toko 134 – Tontolon'ny Asasoratra

Anontaniana matetika ny hoe: moa tsara ho an'ny tanora ve ny tontolon'ny asasoratra? Mba hanomezana valiny mifanaraka amin'izany dia tokony hoheverina aloha, tsy ny tanjona kendrena

ao amin'io tontolo io ihany, fa ny hery miasa mangina efa naterany tany amin'ny lasa. Adidy amin'ny tena, amin'ny mpiara-monina ary amin'Andriamanitra ny fampivoarana ny saina. Nefa aoka tsy hiantehitra fotsiny amin'ny fiainana ara-tsaina sy ara-panahy mihitsy. Tsy mety ho tratra ny fahatanterahana raha tsy amin'ny fampivoarana mirindra ny ara-tsaina sy ny ara-panahy. Moa azo ao anatin'ny tontolon'ny asasoratra amin'ny maha-tontolon'ny asasoratra azy ve ireo?

Matetika dia miteraka, hery manohitra izay tokony hoheverina amin'izay ambaran'ny anarany ny tontolon'ny asasoratra. Mitondra voka-dratsy ho an'ny tanora izy rehefa entina amin'ny maha-izy azy; satria i Satana mametraka ny dian-tanany amin'izay rehetra miditra ao. Taratry ny toetr'i Kristy ireo rehetra izay mitondra mankany amin'ny fahamendrehan'ny lehilahy sy ny vehivavy. Arakaraka ny maha-kely ny an'i Kristy no maha-kely koa ireo izay afaka manandratra, manadio sy manatsara. Voaroaka ny Fanahin'Andriamanitra rehefa ny olon'izao tontolo izao no mitarika ny fivoriany ka entiny amin'izay itiavany azy izany. Voahodina amin'ny fifantohana matotra amin'Andriamanitra sy amin'ny zava-misy ary mampahery ny saina ka mihazakazaka mankany amin'ny zavatra foromporonina sy ivelambelany fotsiny ihany. Tontolon'ny asasoratra: raha mba aschon'ny anarany moa ny tena toetrany! Inona no ifandraisan'ny mololo sy ny vary?

Mety ho tamim-pikasana tsara angamba no nanorenana ireny vondrona ireny; nefa tsy mba tamin'ny fahendren'Andriamanitra, hany ka lasan'ilay ratsy. Apetraka ao amin'ny ankapobeny ny olona tsy mivavaka, fo sy fiainana tsy nohamasinina, ary omena azy ireo mihitsy aza ireo toerana manan-danja. Mino izy ireo fa levona ny hery miasa manginan'ny ratsy noho ireo fitsipika maro napetraka; nefa i Satana, ilay jeneraly kinga dia miasa mba hametrahana ao ny fitondrana mifanaraka amin'ny drafiny. Mahita lalana amin'ireo izay efa notarihin'ny taloha ilay

fahavalo lehibe ka ampiasainy hanatanterahana ny fikasany ireo. Ampidirina ao ny fialam-boly misintona sy mitarika izao tontolo izao ho ao amin'ny fivoriana ary ny asan'ireo mpanao asasoratra dia mihasiimba hatrany noho ireo seho sehatra sy teatra manimba ary ireo hevi-dravina ataony. Mandroba ny fo nofo izay miaina ao anatin'ny fankahalana an'Andriamanitra izany nefa tokony hanamafy ny fahalalana sy hampivoatra ny saina.

Ny fisian'ireo olona matahotra an'Andriamanitra ao anatin'ireny vondrona ireny dia tsy mba hahatonga ny mpanota ho masina mihitsy. Raha miray amin'ny olon'izao tontolo izao sy ireo mpaniratsira ny fivavahana ny vahoakan'Andriamanitra ka mietry eo ambanin'ny hery miasa manginan'ilay ratsy dia tsy ho ela ihany koa dia hanalavitra an'Andriamanitra izy ireo. Mety ho tsy misy zava-dratsy firy mitranga aloha amin'ny voalohany nefa misy fahendrena tsy eo ambanin'ny Fanahin'Andriamanitra tsy hankasitraka ny fahatsapana ny fahamarinana sy ny fanamarinana. Raha toa ka nanam-pitiavana ny zava-masina izy ireo dia ho anisan'ny mpianatr'i Kristy. Tia mifantoka amin'ny zavatra tsara, manan-tsaina, ary mendrika ny mpianatr'i Kristy; etsy an-daniny kosa, ireo izay tsy tia ny zava-masina dia tsy mba liana amin'ny fivoriana toy ireny raha toa ka tsy zavatra tsy misy fotony sy ivelambelany fotsiny ihany no resahina amin'ny ampahany betsaka amin'ny fotoana ao. Manala tsikelikely ny zava-panahy ilay singa mpanohitra ka ny ezaka atao mba hisian'ny marimaritra iraisana ao amin'ireo vondrona roa ireo dia tsy mba nahitana fahombiazana mihitsy.

Nandramana naorina ny tontolon'ny asasoratra ho amin'ny tsara ahitana mambra mahatsapa ny andraikiny eo amin'ny ara-panahy, mahay mandray ny adidy hiala amin'ireo rehetra mitera-doza ho an'ny fivavahana eo amin'ny fiarahamonina. Mba hitarihana izany dia nilaina ny olona maotina, mahay ny fahamarinana madio,

mifandray amin'ny lanitra, mahay manavaka tsara ny fironana mankany amin'ny ratsy, mitana mandrakariva ny fanevan'i Kristy. Ny hery miasa mangina toy izany no afaka mitondra haja sy hahatonga ny fivoriana toy ireny ho tso-drano fa tsy ozona.

Raha toa ka misy lehilahy sy vehivavy matotra maniry ny hiditra ao amin'ny fikambanan'ny tanora mba hamolavola sy hitondra ny vondrona dia ilaina sy mahaliana izany. Nefa rehefa ireny fivoriana ireny no mihasimba, ary tsy misaina afa-tsy ny hiala voly dia tsy mba ho mpanao asasoratra marina sy mendrika izy. Tsy miteraka afa-tsy ny fahasimban'ny saina sy fanahy izy.

Ny famakiana ny Baiboly, ny fandinihana arahin-tsikera izay voalaza ao, ny fanandramana an-tsoratra ireo foto-kevitra afaka mampivoatra ny saina sy mampianatra ny faminaniana na ireo lesona sarobidy avy amin'i Kristy, izany no afaka hampivoatra ny fahafahana ara-tsaina sy hampitombo ny ara-panahy. Ny fifankazarana amin'ny Soratra Masina no mandranitra ny fahalalana sy manamafy ny fanahy ary hanohitra ny famelezan'i Satana.

Vitsy ireo olona mihevitra fa tsy manana andraikitra izy amin'ny fanaraha-maso ny fieritreretana sy ny fisainana. Sarotra ny mitazona eo amin'ny foto-kevitra ilàna ny fahaizana tsy voafehy. Nefa tsy mamokatra ny fivavahana raha tsy mahazo ny fitarihana sahaza azy ny fisainana. Ny saina tsy tia zavamasina sy mandrakizay dia hifatotra amin'ny fisainana ambany sy ivelambelany fotsiny ihany. Ny fahafahana ara-tsaina sy ara-panahy dia tokony hofehезina eo ambanin'ny lalàna; tsy afaka ny hihahery izy raha tsy amin'ny famerimberenana (...)

Tahaka ny fo ihany, ny fahaizana dia tokony hatokana ho an'Andriamanitra. Manana zo amin'izay zavatra ananantsika isika. Ny mpianatr'i Kristy dia tsy tokony hanome fahafaham-

po, na tsy manan-tsiny sy azo deraina toy inona ny fisehony, rehefa ny feon'ny fieritreretana voazava no maneho fa mamono ny zotom-po sy ny ara-panahy izany. Ny Kristianina rehetra dia tokony hiasa hanohitra ny onjan'ilay ratsy ary hanala ny fanahy eo ambanin'ny hery mitondra mankany amin'ny fahapotehana. Andriamanitra anie hanampy antsika hanohitra ny onjan-drano.

Toko 135 – Ny Dihy

Ny tena Kristianina dia tsy maniry ny handray anjara amin'ny fialam-boly na ny fitadiavam-pahafinaretana tsy ahitana ny fitahian'Andriamanitra. Tsy ho hita any amin'ny sehatra izy, na any amin'ny “billard” na ny “bowling saloon”. Tsy handray anjara amin'ny fanaovan-dihy valsa ary ny fialam-boly voaody izay mandroaka an'i Kristy ao am-pony.

Ho an'ireo izay miaro ireo fialam-boly ireo dia hoy izahay hoe: tsy misy hevitra ny handehanana any amin'ny anaran'i Jesôsy avy any Nazareta. Tsy hidina amin'ny fotoana lany amin'ny teatra na ny dihy ny fitahian'Andriamanitra. Tsy misy Kristianina maniry ny ho tra-pahafatesana amin'ireny toerana ireny. Tsy misy maniry ho tratr'i Kristy amin'ireny toerana ireny.

Rehefa avy ny ora, izay hanononana ny asa vitantsika nandritra ny fiainana, moa hanenina amin'izay tsy vitantsika va isika? Nanana fotoana kely nanaovana fifaliana adala va isika? Moa ve tsy hanenenantsika ny nandaniana fotoana tamin'ny fitadiavana fahafinaretana adala, amin'ny tsy firaharahana ny tombontsoa lehibe, izay raha nohararaotina dia nahazoana ny harena mandrakizay?

Ireo izay nanao ny fivavahany ho vavaka dia manana fialan-tsiny amin'ireo fialam-boly manimba sy mamatotra ny fo. Ny fahazarana amin'ny fahotana dia mahajamba avokoa ka tsy hita intsony ny haratsiana. Maro amin'ireo mitonona ho

zanak'Andriamanitra no mitady ota voasarontsarona noho ny efa nohelohin'ny Teny tamin'ny fanomezana tanjona ho an'ny olona. Mampiasa ny hafetseny eo anatrehan'ny firaketan'ny lanitra izy. Fanahy maro no very noho ny hatsaram-panahy ary voasarika sy voaviliny amin'ny fiparitahany amin'ny fianjaikana.

Eo Amin'ny Sahan'ny Fahaverezana

Ny dihy sy ny lalao karatra dia fandanianana andro ao amin'ny ankohonana mpivavaka maro. Heverina ho fialam-bolin'ny fianakaviana izany ary tsy misy voka-dratsy satria eo ambany mason'ny ray aman-dreny. Nefa mampitsiry ny fahitana tsirony amin'ny fanaitairana, ary tsy atahorana ao an-trano saingy tsy ho izany any ivelany. Misy tombontsoa anefa amin'izy ireny: tsy manampatra be fahatany ny herim-batana, na mampatoritory ny saina. Tsy manome vokatsoa ho an'ny fanahy. Ny mifanohitra amin'izany aza: manimba ny tsiron'ny zava-mahasoa sy ny asa fanompoana ireny. Misy fahasamihafana lehibe tokoa ny fihaonana voafantina sy ny fihaonam-bahoaka. Samy lalana ho amin'ny fanararaotana avokoa anefa ireny.

Ny dihy, amin'ny fisehony ankehitriny, dia sekolin'ny fandrotidrotehana, loza ho an'ny fiarahamonina. Raha izay noravany tao amin'ny tanàn-dehibe iray nandritra ny herintaona no angonina dia ho tantara maizina fotsiny no ho hitantsika. Ny ankamaroan'ireo mpiaro izany fialam-boly izany dia hangorohoro noho ny vokany. Ahoana no ahasahian'ny ray aman-dreny Kristianina maka fanahy ny zanany miaraka aminy eo amin'ny sehatr'izany fety izany? - *The RH*, 28 Feb. 1882.

Loza Mitatao amin'ny Lalao

Ny fitiavana ny mahafinaritra dia anisan'ny iray amin'ny fakampanahy loza be indrindra, satria iray amin'ireo mahery, mitoetra amin'ny ankizy sy ny tanora eto amin'ny tanintsika izany. Ny

andro fifaliana mitombo, ireo lalao sy korisa soavaly manintona olona maro, aoka ny fandemen'ny fifaliana hanalavitra ny rivotry ny adidy amin'ny fiainana. Ny vola tokony hotehirizina ary hampiasaina amin'ny zava-mahasoa kokoa, matetika izay mba azon'ny mahantra, dia lany amin'ny lalao. - *FCE, t. 422.*

Fomba Mitarika

Maro no miahiahy amin'ny fanakianana be fahatany fa tsy manana fahazotoana hanova ny fombany. Matahotra izy ireny ny hifangaro amin'ireo vonona hanaraka an'i Kristy hatramin'ny farany. Tian'izy ireny ny hanahaka ny fomban'izao tontolo izao ary hahazo fankasitrahana avy amin'ireo mpanaraka ny sitrapony. I Kristy anefa dia efa nanolotra ny tenany ho antsika: *«Izay nanolotra ny tenany hamonjy antsika, mba hanavotany antsika ho afaka amin'ny ota rebetra, sy hanadiovany izay olona ho an'ny tenany, sady ho mazoto idrindra amin'ny asa tsara izany»*. - Tit. 2:14.

FIZARANA 14

Ireo Fifandraisana Ara-Piarahamonina

Amin'ny alalan'ireo fifandraisana ara-piarahamonina no hifandraisan'ny fivavahana kristianina amin'izao tontolo izao. Ny lehilahy sy vehivavy tsirairay izay nandray ny fahazavana avy amin'Andriamanitra dia tokony hanapariaka ny fahazavana amin'ireo lala-maizin'ireo tsy mbola zatra ny lalana tsaratsara kokoa. Tsy maintsy hatsaraina ny herin'ny fifandraisana amin'ny fiarahamonina, nohamasinin'ny fanahin'i Kristy mba hitondrana fanahy eo amin'ny Mpamonjy. - *MH*, 496.

Toko 136 – Mifandray amin'ny Fiarahamonina

mba Hamonjy

Ny ohatra nomen'i Kristy tamin'ny fiahiany ny tombontsoan'ny zanak'olombelona dia tokony harahin'ireo rehetra mitory ny Teniny sy ireo rehetra nandray ny vaovao mahafalin'ny Fahasoavany. Tsy tokony hialantsika ny fifandraisana eo anivon'ny fiarahamonina. Tsy tokony hihataka amin'ny hafa isika. Mba hahatrarana ireo saranga rehetra dia tsy maintsy mankany amin'izay misy azy isika. Indraindray ihany izy ireo no hitady antsika amin'ny safidiny manokana. Tsy avy eny amin'ny polipitra irery ihany no ahafahan'ny fahamarinan'Andriamanitra mikasika ny fon'ny olona. Misy sahan'asa hafa, mety ho tsotsotra, nefa mampanantena vokatry betsaka koa. Hita izany any amin'ny fonenan'ny olona tsotra, any amin'ny lapan'ny olona ambony, ny latabatra fampiantranoam-bahiny any amin'ireo fivoriana ho fifaliana madian'ny fiarahamonina. - *MYP* 403.1

Amin'ny maha-mpianatr'i Kristy antsika dia tsy tokony hifanerasera amin'izao tontolo izao noho ny fitiavana fahafinaretana isika, na mba hiaraka hanao hadalana amin'izy ireo koa. Ny fiarahana tahaka izany dia miafara amin'ny loza. Tsy tokony hanome lalana ny fahotana mihitsy isika na amin'ny tenintsika, na ny zavatra ataontsika na ny fahanginantsika na ny fanatrehantsika. Na aiza na aiza alehantsika dia tokony hitondra an'i Jesôsy miaraka amintsika isika, ary tokony hasehontsika amin'ny hafa ny hasarobidin'ny Mpamonjintsika. Fa ireo izay miezaka ny hihazona ny fivavahany amin'ny fanafenany izany ao anaty rindrim-bato dia manary ny tombontsoa fanararaotra hanaovan-tsoa. Amin'ny alalan'ny fifandraisana amin'ny fiarahamonina no ahafahan'ny fivavahana kristianina hifampikasoka amin'izao tontolo izao. Izay rehetra nandray ny fahazavan'Andriamanitra dia tokony hanazava ny lalan'ireo izay mbola tsy mahafantatra ilay Fahazavan'ny fiainana. - *MYP 403.2.*

Tokony ho vavolombelon'i Kristy avokoa isika rehetra. Ny hery miasa eo amin'ny fiarahamonina, nohamasinina tamin'ny fahasoavan'i Kristy, dia tsy maintsy hatsaraina mba hahazoana fanahy ho an'ny Mpamonjy. Aoka ho hitan'izao tontolo izao fa tsy mihirim-belona sy mitady ny tombontsoantsika fotsiny isika fa maniry ny hizara ny fitahiana sy tombontsoa azontsika amin'ny hafa. Aoka ho hitany fa ny fivavahantsika dia tsy mahatonga antsika ho lasa miavonavona sy ratsy fanahy. Aoka ireo rehetra milaza fa nandray an'i Kristy hiasa hanasoa ny olombelona tahaka ny nataony. - *MYP 403.3.*

Tsy tokony ho tsapan'izao tontolo izao mihitsy fa ny Kristianina dia olona manjombona sy miferinaina lava. Raha mifantoka eo amin'i Jesôsy ny masontsika dia hahita Mpanavotra feno fiantrana iray isika ary hahazo ny fahazavana avy amin'ny Tavany. Na aiza na aiza hanjakan'ny fanahiny, dia mitoetra ao ny

fiadanana. Hisy koa ny fifaliana satria misy fahatokiana tony sy masina an'Andriamanitra. - *MYP 404.1*.

Mahafaly an'i Kristy ny Mpanaraka azy rehefa asehon'izy ireo fa na dia olombelona aza izy, dia mpiray amin'ny fomban'Andriamanitra. Tsy sarivongana izy ireo fa lehilahy sy vehivavy velona. Ny fony, izay mahazo aina vaovao amin'ny andon'ny fahasoavan'Andriamanitra, dia misokatra sy mivelatra handray ny Masoandron'ny Fahamarinana. Ny fahazavana izay mampirapiratra aminy dia alefany amin'ny hafa amin'ny alalan'ny asa izay ataony izay mitaratra ny fitiavan'i Kristy. - *Ilay Fitiavana Mandresy, tt. 147,148. {MYP 404.2}*.

Fiarahana Misy Fiantraikany amin'ny Hoavy

Ny tenin'Andriamanitra dia manindry mafy ny hery miasa manginan'ny fiarahana, na eo amin'ny lehilahy sy vehivavy aza. Vao maika mihalehibe ny heriny eo amin'ny saina sy ny toetry ny ankizy sy ny tanora eo an-dalam-pitomboana! Ny fiarahamonina misy azy, ny filamatra raisiny, ny fahazarana azony, no hamaritra izay ilana azy sy ny hoaviny. - *CTPS, t. 220. {MYP 404.3}*.

Toko. 137 – Fahaizana Mifandray amin'ny Olona amin'ny Fomba Kristianina sy ny Fahalalam-Pomba

Tsy dia tena voavolin'ny vahoakan'Andriamanitra tsara ny fahaizana mifandray amin'ny olona amin'ny fomba kristianina. Tsy tokony hatao tsinontsinona na hatao an-kambo io sampampanabeazana io ao amin'ireo sekolintsika. - *MYP 405.1*.

Tokony hampianarina ny mpianatra fa tsy atôma mitokana sy mahaleo tena izy ireo, fa ny tsirairay avy amin'izy ireo dia kofehy iray mikambana amin'ny kofehy hafa mba hanamboarana lamba. Tsy misy toerana tsara kokoa noho ny sekoly ao an-tokantrano hahafahana mampita tsara io fampianarana io. Ao mantsy no misy

toe-javatra maro isan'andro izay, raha hatsaraina, dia hanampy betsaka ny mpianatra amin'ny fampivoarana ny lafiny sôsialy amin'ny toetr'izy ireo. Ananan'izy ireo ny hery hampivoarana ny fotoany sy ny fahafaha-manaony mba hamolavolana toetra izay hanome fifaliana azy ary koa hilain'ny manodidina azy. Ireo izay mihidy amin'ny tenany, tsy manaiky ny hanome fitahiana ny hafa amin'ny alalan'ny fifandraisana amin'izy ireo tahaka ny namana, dia ho very fitahiana maro; amin'ny alalan'ny fifandraisana mifamaly mantsy no ahafahan'ny saina mivoatra sy mivelatra; amin'ny alalan'ny fifaneraserana amin'ny fiarahamonina no hiforonan'ny fifankazarana sy hahazoana sakaiza ka izany no miteraka fifandraisam-po sy tontolom-pitiavana izay ankasitrahana eo anatrehan'ny lanitra. - MYP 405.2.

Ireo izay nanandrana ny fitiavan'i Kristy indrindra no tokony hampivelatra ny fifandraisan'izy ireo amin'ny fiarahamonina, satria amin'ny alalan'izany dia mety hahazo fanahy ho an'ny Mpamonjy izy ireo. Tsy tokony hafentintsika ao am-pontsika i Kristy, tahaka ny fananan-tsarobidy masina sy mamy an'ny tena manokana; ny fitiavan'i Kristy ihany koa dia tsy tokony haseho amin'ireo olona sasantsasany izay tiana fotsiny. Tokony hampianarina ny mpianatra ny fomba fanehoana toetra feno hatsaram-panahy sy fahalianana tahaka ny an'i Kristy, vonona ny hanampy ara-tsôsialy ireo izay tena mila izany indrindra, na dia tsy isan'ireo namana nofidinao aza izany. Naneho fahalianana feno fitiavana ny taranak'olombelona i Kristy tamin'ny fotoana sy toerana rehetra, ary nizara ny fahazavan'ny fitiavam-bavaka amim-pifaliana tamin'ny manodidina azy Izy. Tokony hampianarina hanaraka ny diany ny mpianatra. Tokony hampianarina azy ireo ny haneho fahalianana, fiaraha-miory, sy fitiavana kristianina ho an'ireo tanora namany, ary koa hiezaka hitondra azy ireo ho eo amin'i Kristy; tokony hitoetra ao am-

pon'izy ireo i Kristy tahaka ny lava-drano manome fiainana mandrakizay ka mamelombelona izay rehetra mifandray aminy. - *MYP 405.3.*

Io asa fanompoana ho an'ny hafa amin'ny fotoan-tsarotra izay feno fahavonona sy fitiavana io no isain'Andriamanitra ho sarobidy. Noho izany, na dia mbola mianatra any antsekoly aza, ny mpianatra dia afaka ny ho misiônera velona ho an'Andriamanitra raha toa ka mijoro ho mahatoky amin'ny asa napetraka taminy izy. Mila fotoana izany rehetra izany; kanefa tsy very maina ny fotoana lany amin'izany, satria izany no fomba hianaran'ny mpianatra maneho an'i Kristy amin'izao tontolo izao. - *MYP 406.1.*

Tsy nandà ny hifangaro tamin'ny hafa tamin'ny alalan'ny fifandraisana feno fisakaizana i Kristy. Rehefa voasa hiarahamisa amin'ny Fariseo na mpamory hetra Izy, dia nanaiky izany fanasana izany. Nandritra ireny fotoana ireny, ny zavatra rehetra naloaky ny vavany dia nitondra fiainana ho an'ireo mpino azy; satria nampiasa ny fotoam-pisakafoana Izy mba hanomezana lesona sarobidy mifandray amin'ny filàn'izy ireo. Nampianarin'i Kristy ny mpianany ny fomba tokony hitondrana tena manoloana ireo tsy mpivavaka sy ireo izay mpivavaka ihany koa. - *TFC, b. 6, tt. 172, 173. - MYP 406.2.*

Toko 138 – Fitsipi-Piainana Mitari-Dalana

I Jesôsy no tompon'ny fo. Naloany ny vidy tsy misy fetran'ny fanahy; ary mifona eo anoloan'ny Ray amin'ny maha-Mpanelanelana antsika Azy Izy, mitalaho, tsy toy ny mpangataka miangavy fa tahaka ny mpandresy mitaky ny anjarany. Afaka mamonjy hatrany amin'ny fara tampony izy, satria velona mandrakizay hanao fifonana ho antsika. Ny fo mbola tanora no fanatitra sarobidy indrindra, fanomezana manan-danja indrindra

izay azo atolotra an'Andriamanitra. Ny maha-ianao anao rehetra, ny fahaizana anananao rehetra, dia avy amin'Andriamanitra, fahatokiana masina napetraka taminao ary tokony haverina aminy indray ho fanatitra masina an-tsitrapo. Tsy afaka manome an'Andriamanitra izay tsy mbola nomeny anao ianao. Noho izany, rehefa omena an'Andriamanitra ny fo, dia omena Azy tahaka ny fanomezana izay novidiny ary fananany. - MYP 407.1.

Maro ireo mpibodo ny fotoana sy ny fitiavana ary ny herin'ny tanora. I Satana dia mitaky ny tanora ho fananany, ary maro ireo manolotra azy ny fahaizany rehetra, ny talentany rehetra izay ananany. Izao tontolo izao dia mitaky ny fony; kanefa ny fo dia an'Ilay namonjy azy. Raha omena izao tontolo izao ny fo dia ho feno fanahiana, fangirifiriana ary fahadisoam-panantenana; ho lasa maloto sy tsizarizary. Raha omena izao tontolo izao ny fitiavana sy ny fahatokian'ny fonao dia izany no fandrohana ratsy indrindra satria an'Andriamanitra ny fo. Tsy misy tombontsoa ho azonao amin'ny fanomezana ny fonao amin'ny fitadiavana fahafinaretana. - MYP 407.2.

Ny fahavalon'ny fahamarinana dia manana karazana fahafinaretana maro isan-karazany amin'ny fotoana rehetra efa voaomana ho an'ny tanora; ary tsy any amin'ny tanàn-dehibe feno olona ihany no misy azy ireo fa amin'ny toerana rehetra misy olona. Tian'i Satana ny hihazona ny tanora ao an-daharany ho miaramilany. Ny devoly dia mahafantatra tsara ny zavatra kirakirainy; ary ampiasainy ny fahaizany sy ny fahendreny hanomanana zavatra sy fahafafinaretana ho an'ny tanora izay hanasaraka ny fitiavan'izy ireo amin'i Jesôsy Kristy (...) - MYP 407.3.

Ilay Zanaka Adala

Ny lesona avy amin'ilay zanaka adala dia nomena ho tari-dalana ho an'ny tanora. Teo amin'ny fiainany feno fahafinaretana sy fanaranam-po tamin'ny fahotana, tamin'ny fiainam-pikomiana

no nandaniany ny anjara lovany. Tsy nana-namana izy, tany an-tany fivahiniana; nitafy voro-kitsay, noana ary naniry ny hihinana na dia ny sakafon'ny kisoa aza. Ny fanantenany farany dia ny hiverina amim-panetren-tena any an-tranon-drainy, izay narahabaina tonga soa izy, navela heloka ary niverina teo am-pofoa-drainy. Maro ny tanora manao tahaka azy, miaina amin'ny fiainana tsy miraharaha, fitiavana fahafinaretana sy fandanianiana fahatany, mandà ilay loharanon'ny rano velona, ilay loharanon'ny tena fahafinaretana, nefa mifikitra amin'ilay lavaka famorian-drano triatra ka tsy mety itehirizana rano akory. - *MYP 408.1.*

Ny Fanasam-Pahasoavana Omen'Andriamanitra

Ho an'ny tanora tsirairay avy ny fanasana omen'Andriamanitra: "Anaka, atolory Ahy ny fonao; hotehiriziko madio izany; homeko fahafaham-po ny faniriany hanana ny tena fahasambarana." Tian'Andriamanitra ny hahasambatra ny tanora; izany no mahatonga Azy hangataka azy ireo hanome ny fony hotehiriziny, mba hatanjaka sy ho tomady ireo fahaizana sy fahalalana nomen'Andriamanitra rehetra. Mihazona ny fiainana fanomezan'Andriamanitra izy ireo. Izy no mampitepo ny fo; Izy no mampahatanjaka ny fahaizana rehetra. Ny fifaliana madio dia tsy hanambany na iray aza ny fanomezan'Andriamanitra. Manota amin'ny tenantsika ary manota amin'Andriamanitra isika rehefa mikatsaka fahafinaretana izay manasaraka ny fitiavantsika amin'Andriamanitra. Tokony hoheverin'ny tanora fa napetraka teto amin'ity izao tontolo izao ity izy mba hisedrana azy, hahitana raha manana ny toetra hahafahany hiara-monina amin'ireo anjely izy ireo. - *MYP 408.2.*

Rehefa mampirisika anao handeha amin'ny lalan'ny hadalana sy ny haratsiana ny mpiara-miasa aminao, ary ny manodidina anao maka fanahy anao hanadino an'Andriamanitra, hamotika

ireo fahafaha-manao rehetra nankinin'Andriamanitra aminao sy hanimba izay rehetra mendri-kaja ao amin'ny toetranao, dia tohero izy ireo. Tsarovy fa fananan'Andriamanitra ianao, olom-boavidy, novidina tamin'ny fijaliana sy ny fahorian'ny Zanak'Andriamanitra (...) - *MYP 409.1*.

Mitaky ny fanompoanao ny Tompo Jesôsy. Tia anao izy. Raha misalasala ny amin'ny Fitiavany ianao, jereo i Kalvary. Ny tara-pahazavana avy amin'ny hazo fijaliana dia maneho ny halehiben'izany fitiavana izany izay tsy misy lela mahalaza. "*Raha tia Aly bianareo, dia hitandrina ny didiko.*" Tokony hifankazatra tsara amin'ny didin'Andriamanitra amin'ny alalan'ny fianarana amim-pahazotoana isika; ary avy eo dia maneho fa isika dia zanakalahiny sy zanakavaviny mpankatò. - *MYP 409.2*.

Voahodidin'ny Famindrampon'Andriamanitra

Ny famindrampon'Andriamanitra dia manodidina anao mandrakariva; ary mahasoana anao ny mandinika hoe ahoana sy oviana no niavian'ireo fitahiana azonao isan'andro. Aoka ireo fitahiana sarobidy avy amin'Andriamanitra hamoha ny fankasitrahana ao anatinao. Tsy ho voaisanao ny fitahian'Andriamanitra, ny hatsaram-panahy sy ny fitiavana asehony anao, satria maro tsy tambo isaina tahaka ny ranon'ando mamelombelona izany. Mihantona eo amboninao ny rahom-pamindrampo ary efa vonona ny hirotsaka eo aminao. Raha ankasitrahanao io fanomezana sarobidin'ny famonjena io dia hahazo famelombelomana isan'andro ianao, ary fiarovana sy fitiavana avy amin'i Jesôsy; ho voatarika eo amin'ny lalan'ny fiadanana ianao. - *MYP 409.3*.

Banjino ireo zavatra be voninahitra nomen'Andriamanitra ao amin'ny natiora, avelao ho feno fankasitrahana ilay Mpanome ny fonao. Misy fianarana mahasoana ny saina ao amin'ny bokin'ny natiora. Sokafy ny mason'ny fahazavan-tsainao;

jereo ny firindran'ny lalàn'Andriamanitra ao amin'ny natiora, aoka ho talanjona ianao sy ho feno fanajana ilay Mpamorona, ilay mpanapaka ambony indrindra ny lanitra sy tany. Jereo izy, amin'ny mason'ny finoana, miondrika eo aminao amim-pitiavana, milaza amim-pangoraham-po hoe: "Ry zanako lahy, zanako vavy, atolory Ahy ny fonao." Milefera amin'i Jesôsy, ary avy eo dia afaka hilaza amin'ny fo feno fankasitrahana ianao hoe: "Fantatro fa velona ny Mpanavotra ahy." Ny finoanao an'i Jesôsy no hanome hery anao amin'ny fikasana rehetra sy hampiorina ny toetranao. - *MYP 410.1.*

Ny fifaliana, ny fiadanana, ny haravoana ary ny fahombiazana rehetra eo amin'ny fiainanao dia miankina amin'ny finoana marina sy mahatoky amin'Andriamanitra. Io finoana io no hampirisika ny tena fankatoavana ny didin'Andriamanitra. Ny fahalalana sy ny finoanao an'Andriamanitra no mpiaro anao mahery indrindra tsy hanao ratsy, ary ho hery manosika anao hanao ny tsara rehetra. - *MYP 410.2.*

Minoa an'i Jesôsy ho toy ny olona iray izay mamela ny fahotanao, ilay iray izay te hahita anao ho sambatra ao amin'ny fitoerana izay nomaniny ho anao. Tiany hiaina eo anatrehany ianao; tiany ianao hanana ny fiainana mandrakizay sy ny satro-boninahitra. - *YI, 5 Jan., 1887. {MYP 410.3}*

Toko. 139 – Ny Hery Miasa Manginan'ny Fisakaizana

Tsy azo ialana ny hananan'ny tanora namana, ary tsy maintsy hanana hery miasa mangina eo aminy ireo namana ireo. Misy fatorana mahagaga izay mampikambana ny fanahy, ka izany no mahatonga ny fon'ny iray hamaly ny fon'ny iray hafa. Olona iray no lasa mahazo ny fisainana, ny fihetscham-po ary ny foto-kevitra ny olona iray hafa. Mety ho fitahiana na koa ho ozona io fiarahana io. Mety hifanampy sy hifampahery ny tanora, mivoatra

ny fitondran-tena, ny fironana ary koa ny fahalalana; kanefa, raha toa ka manome lalana ny tena hirona amin'ny tsy firaharahana sy ny tsy fahatokiana, dia mety ho hery miasa mangina izay manimba ny fitondran-tena izany. - *MYP 411.1.*

Ny fisafidianana namana dia raharaha iray izay tokony horaisin'ny mpianatra amin'ny fomba matotra. Misy karazan'olona roa mandrakariva eo amin'ireo tanora mianatra ao amin'ny sekolintsika, ireo izay miezaka manao izay ankasitrahan'Andriamanitra sy mankatò ny mpampianatra, ary koa ireo izay fenon'ny fanahin'ny tsy fanarahan-dalàna. Raha toa ka manaraka ny besinimaro hanao ny ratsy ny tanora, dia hanana hery miasa mangina ratsy izy ireo, ka hitarika ireo izay tsy mbola nandala ny foto-pisainana feno fahatokiana ho any amin'ny lalan-diso. - *MYP 411.2.*

Marina ilay filazana hoe: “Asehoy ahy ny namanao dia holazaiko anao ny toetranao.” Tsy mbola tena tsapan'ny tanora tsara ny vokatra lehibe ateraky ny fisafidianana namana aman-tsakaiza eo amin'ny toetra sy ny lazan'izy ireo. Ny olona iray dia mitady ny hiaraka amin'ireo izay mitovy zavatra ankafizina sy fahazarana ary fomba fanao aminy. Ireo izay tia kokoa ny fiarahana amin'ny tsy mahalala fomba sy ny ratsy toe-tsaina mihoatra ny fiarahana amin'ny hendry sy ny tsara dia maneho fa misy fahasimbana eo amin'ny toetrany. Mety tsy hitovy amin'ny an'ny olona tiany hiarahana ny zavatra tiany sy ny fombany; kanefa, araka ny ifangaroany amin'ireo olona ireo dia miova ny fomba fisainany sy fihetseham-pony; ataony sorona ireo foto-pisainana marina sy mahitsy, tsy tsapany akory kanefa tsy azony ihodivirana fa mitotongana, lasa mitovy amin'ireo naman-dratsiny izy. Tahaka ny rano maka ny lokon'ny tany izay ikorianany, tahaka izany koa, ny foto-pisainana sy ny fomban'ny tanora dia tsy maintsy maka tahaka ny toetr'ireo namana izay iarahany... - *MYP 411.3.*

Ny Fandrefesana ny Hery

Zavatra roa no mandrafitra ny hatanjahan'ny toetra: ny herin'ny sitrapo sy ny herin'ny fifehezan-tena. Maro ny tanora no mampifangaro ny hafanam-po miredareda tsy voafehy amin'ny hatanjahan'ny toetra; kanefa raha ny marina dia lehilahy malemy ny lehilahy voafehin'ny firehetam-pony. Ny maha-lehibe sy ny maha-mendrika ny olona iray dia ny hery hahafahany mifehy ny fihetseham-pony fa tsy ny hery hahafahan'ny fihetseham-pony mifehy azy. Ny lehilahy mahay mifehy ny firehetam-pony sy mamela heloka ny fahavalony, kanefa tsy mandefitra amin'ny fanararaotana, no lehilahy mahery indrindra. - *MYP 412.1.*

Nomen'Andriamanitra hery ara-tsaina sy ara-môraly isika; kanefa amin'ny lafiny maro dia ny tsirairay ihany no tompo-marika amin'ny fandrafetana ny toetrany. Mihamanakaiky isan'andro ny fahavitan'io fandrafetana toetra io. Mampitandrina antsika ny tenin'Andriamanitra mba ho malina amin'ny fomba fanorenantsika izany, mba hanao izay hahazoana antoka fa mifototra amin'ilay vatolampy mandrakizay ny zavatra aorintsika. Ho avy ny fotoana izay hampibaribary ny tena asa nataontsika. Izao no fotoana ho an'ny rehetra hikelokoloana ireo hery izay nomen'Andriamanitra azy, mba hahafahany mamolavola toetra izay hahasoa amin'ity fiainana ity sy ho amin'ny fiainana ambony kokoa rahatrizay. - *MYP 412.2.*

Hanome hery sy hamafisan-toetra ny finoana an'i Kristy ho Mpamonjin'ny tena manokana. Ireo izay manana finoana marina an'i Kristy dia hahafehy ny sainy, satria tsaroany fa mibanjina azy ireo ny mason'Andriamanitra, mandanja fahamendrehana'ny fitondran-tena ilay Mpitsara ny olona rehetra, mijery ny fomba hampivelarana ny toetra ireo voary any an-danitra rehetra. - *MYP 413.1.*

Ny antony mahatonga ny tanora hanao fahadisoana goavana dia satria tsy misintona lesona avy amin'ny fanandraman'ireo izay efa nanana fiainana lavalava kokoa noho izay nananany izy ireo. Tsy azon'ny mpianatra atao ny mananilahany na manimbazimba ireo fampitandremana sy torolalana izay omen'ny ray aman-dreny sy ny mpampianatra. Tokony handala ny lesona rehetra izy ireo, ary tokony hahatsapa koa fa mila fampianarana lalina kokoa noho izay rehetra azon'olombelona omena azy. Rehefa mitoetra ao am-po amin'ny alalan'ny finoana i Kristy, ny Fanahiny dia lasa hery manadio sy mamelombelona ny fanahy. Tsy maintsy manana hery miasa mangina manitsy eo amin'ny fiainana ny fahamarinana ao am-po. - *MYP 413.2.*

Aoka ny mpianatra izay lavitra ny tokantranon'izy ireo, tsy eo ambanin'ny hery miasa mangina mivantana ny ray aman-dreny intsony, mba hahatsiaro fa mibanjina azy ny Ray izay any andanitra. Tiana ny tanora. Fantany ny zavatra ilainy, tsapany ireo fakam-panahy mahazo. Fahafaha-manao betsaka no hitany ao aminy, ary vonona Izy ny hanampy azy hanatratra ny fara tampony, raha toa mahatsapa izy fa mila Azy ka mangataka fanampiana avy Aminy. - *MYP 413.3.*

Ry mpianatra, miakatra andro aman'alina any amin'Andriamanitra ny vavaky ny ray aman-dreninareo ho anareo; manaraka anareo isan'andro isan'andro ny fahalianana feno fitiavan'izy ireo. Henoy ireo fitalahoana sy fampitandremana omeny, ary manapaha hevitra ny hanandratra ny tenanareo ambonin'ny ratsy rehetra izay manodidina anareo. Tsy hainareo ny hamantatra ny fomba feno fitaka ampiasain'ny fahavalo hanimbana ny sainareo sy ny fombanareo, ka hamolavola foto-pisainana diso ao anatinareo. - *MYP 413.4.*

Mety tsy ho hitanareo ny tena loza mananontanona amin'ny fandraisana ny dingana voalohany amin'ny fanaovana zavatra tsy

misy dikany sy ny fitadiavana fahafinaretana, ary eritreretinareo fa rehefa te hiova lalana ianareo dia afaka hanao ny tsara mora foana tahaka ny nanaovanareo izany talohan'ny nileferanareo tamin'ny tsy mety. Kanefa fahadisoana izany. Maro ireo efa voatarika tsikelikely avy amin'ny lalan'ny fahamarinana ho any amin'ny lalan'ny tsy fankatoavana sy ny fandanianiam-poana izay tsy nampoiziny akory noho ny fisafidianana naman-dratsy. - *MYP 414.1.*

Ny mpianatra milefitra amin'ny fakam-panahy dia mampihena ny lanjan'ny hery miasa manginany ho amin'ny tsara. Ary ireo izay lasa fitaovana ampiasain'ily fahavalon'ny fanahy noho ny fanaovana ny tsy mety dia tsy maintsy hampamoahina eo anatrehan'Andriamanitra noho ny fametrahany vato fanafintohinana teo anoloan'ny hafa. Inona no antony tokony hifandraisan'ny mpianatra amin'ily mpikomy lehibe? Fa nahoana no tokony ho fitaovana ampiasainy amin'ny fakana fanahy ny hafa izy ireo? Nahoana raha mba mianatra izy ireo mba hahafahany manampy sy mampahery ny mpianatra namany sy ny mpampianany? Tombontsoa ho azy ireo ny manampy ny mpampianany hitondra ny enta-mavesatra sy hanohana mandritra ireo toe-javatra mafy sy ireo fisedrana izay alefan'i Satana. Azon'izy ireo atao ny mamorona tontolo iainana izay tena manampy, mamelombelona sy mampifalifaly. Azon'ny mpianatra tsirairay avy atao ny mahatsapa fa nijoro niandany tamin'i Kristy izy ireo, tamin'ny fanehoana fanajana ny filaminana sy fahamalinana ary fankatoavana, ka nandà ny hanome na dia kely monja aza amin'ny fahaiza-manao sy ny hery miasa mangina ananany ho an'ily fahavalon'ny tsara sy fahavalon'izay manandratra. - *MYP 414.2.*

Ny mpianatra izay tena mandala ny fahamarinana sy fahatakarana marina ny momba izay tokony hatao dia afaka manao zavatra

betsaka mba hitondrana ireo mpianatra namany ho eo amin'i Kristy. Hahay manaja lalàna ny tanora izay mitondra ny ziogan'i Kristy, tsy hitady ny fahafinaretan'ny tenany manokana izy. Ho iray amin'i Kristy amin'ny asa izy satria iray amin'i Kristy amin'ny fanahy. Ireo mpianatra zokiny ao amin'ny sekolintsika dia tokony hahatsiaro fa afaka ny hamolavola ny fomba amam-panaon'ny mpianatra zandriny izy; ary tokony hikatsaka ny fomba tsara indrindra hanaovana izany mandrakariva izy ireo. Aoka handray fanapahan-kevitra ny mpianatra fa tsy hampiasa ny hery miasa mangina ananany mba hamadihana ny namany ho eo an-tanan'ny fahavalo. - *MYP 415.1.*

Ho mpanampy ireo rehetra matoky Azy i Jesôsy. Manam-pifaliana mandrakariva ireo izay mifandray amin'i Kristy. Manaraka ny lalana izay hitarihan'ny Mpamonjiny azy izy, ary hanombo ny nofo miaraka amin'ny fitiavany sy ny filàny noho ny Aminy. Manorina ny fanantenany eo amin'i Kristy izy ireo ka tsy afa-manao na inona na inona mba hanongotra azy amin'izany fototra azo antoka izany ireo tafio-drivotry ny tany. - *MYP 415.2.*

Mendri-Pitokiana sy Mahatoky

Miankina aminareo, ry zatovolahy sy zatovovavy, ny fanapahan-kevitra raha toa ka te ho olona mendri-pitokiana sy mahatoky ianareo, vonona sy tapa-kevitra ny hijoro ho amin'ny mahitsy sy marina na inona na inona hitranga. Maniry ny hamolavola fahazarana tsara ve ianao? Raha izany dia mikatsaha ny fiarahana amin'ireo izay manana fitondrantena madio sy ireo izay mikendry ny tsara hatrany. Nomena ny oram-pahasoavana sarobidy ianareo mba hahafahanareo manala ny kilema rehetra eo amin'ny toetranareo, ary tokony hataonareo izany, tsy mba hahazoana ny fiainana ho avy fotsiny ihany, fa mba hahafahanareo manampy mandritra ity fiainana ity koa. Renivola sarobidy lavitra noho ny volamena sy ny volafotsy ny toetra tsara. Tsy misy fiantraikany

aminy na ny tahotra na ny tsy fahombiazana, ary rehefa ho avy ny fotoana izay hahalevona ny haren'ny tany dia hitondra valisoa sarobidy tokoa izany. Ny fahitsiana sy ny fijoroana amin'ny tsara ary ny fikirizana dia soatoavina tokony hokolokoloin'ny tsirairay avy; satria manome hery tsy azo toherina ho an'ny manana azy izy ireo, hery mahatonga azy hanana tanjaka hanaovana ny tsara, tanjaka hanoherana ny ratsy ary tanjaka hiaretana ny fisedrana. - *MYP 415.3*.

Ny fitiavana ny marina sy ny fahatsapana ny andraikitra fa tokony hanome voninahitra an'Andriamanitra no fandrisihana mahery indrindra amin'ny fampivoarana ny saina. Noho io fandrisihana ho amin'ny asa io dia tsy afaka ny handanilany ny fotoany sy ny heriny amin'ny zava-poana intsony ny mpianatra. Ho lasa mavitrika sy mazoto hatrany izy. Hianatra eo ambany fiahian'Andriamanitra izy ary mahatoky fa miara-miasa amin'ny fanabeazana azy ny lanitra manontolo. Hanana toe-tsaina mendrika, ho tia mizara, tsara fanahy, mahalala fomba, hanana toetra tahaka ny an'i Kristy ary hahomby hatrany izy. Ny fo sy ny saina dia hiara-miasa amim-pirindrana amin'ny sitrapon'Andriamanitra. - *CTPS, tt. 220-226. {MYP 416.1}*.

Toko. 140 – Hery Miasa Mangina

Ny fiainan'i Kristy dia hery miasa mangina nivelatra mandrakariva, tsy nisy fetra; hery miasa mangina izay namatotra azy tamin'Andriamanitra ary koa tamin'ny fianakaviamben'ny zanak'olombelona iray manontolo. Nametraka hery miasa mangina tao amin'ny olombelona Andriamanitra, amin'ny alalan'i Kristy, izay mahatonga azy ho tsy afaka ny hiaina irery. Ny tsirairay avy amintsika dia mifandray amin'olona hafa, anisan'ny tontolo lehiben'Andriamanitra, ary samy manana ny adidy hifanohanana amin'ny namany avy isika. Tsy misy olona afaka ny hahaleo tena tsy miankina amin'ny hafa;

satria ny hatsaram-piainan'ny olona iray dia misy fiantraikany amin'ny hafa. Fikasan'Andriamanitra ny hahatonga ny tsirairay hahatsapa fa ilaina amin'ny fanatsarana ny fiainan'ny hafa izy ka hitady izay hahasambatra ny hafa. - *MYP 417.1.*

Ny fanahy tsirairay avy dia voahodidin'ny rivo-piainany manokana, rivo-piainana izay, mety ho feno ny hery mamelombelon'ny finoana, feno herim-po, feno fanantenana ary koa feno ny fofomanitry ny fitiavana. Nefa koa, mety havesatra sy hangatsiaky ny haizin'ny tsy fifaliana sy ny fitiavan-tena, na feno ny poizina mahafatin'ny fahotana ankafizina. Voakasik'io rivo-piainana manodidina antsika io avokoa ny olona rehetra izay mifandray amintsika, na tsapany izany na tsia. - *MYP 417.2.*

Ny Andraikitsika

Andraikitra tsy azontsika ialana izany. Ny teny avoakantsika, ny zavatra tanterahintsika, ny fitafiantsika, na dia ny endrika asehon'ny tarehintsika aza dia manana hery miasa mangina. Izany fiheveran'ny olona antsika izany dia misy vokany tsara sy ratsy izay tsy hain'olombelona refesina. Ny zavatra bitika indrindra dia voa nafafy hitondra ny vokany. Raha manampy ny hafa hanorina fitsipi-piainana tsara amin'ny alalan'ny ohatra asehontsika isika dia manome hery azy hanaovany soa. Ary avy eo dia izy ireo indray no hanana hery miasa mangina amin'ny hafa, ary ireo amin'ny hafa koa. Noho izany dia an'arivony no handray fitahiana noho ny hery miasa mangina avy amintsika izay mety ho tsy fantatsika akory aza. - *MYP 417.3.*

Atsipazo ao anaty rano ny vatokely iray, dia misy onja iray mipoitra, dia miampy iray, ary miampy iray ihany, ary arakaraka ny hitomboany no hivelaran'ny fari-bolana, mandra-pahatrarany ny morony. Izany ihany koa no miseho amin'ny hery miasa mangina avy amintsika. Lasa fitahiana na ozona ho an'ny hafa

izany amin'ny fomba tsy takatsika sy tsy azontsika fehezina. - *MYP 418.1.*

Hery ny toetra. Ny fijoroana ho vavolombelona manginan'ny fiainana marina, tsy tia tena, araka an'Andriamanitra dia hery miasa mangina saika tsy azo toherina. Miara-miasa amin'i Kristy amin'ny famonjena fanahy isika amin'ny fanehoana ny Toetrany eo amin'ny fiainantsika. Amin'ny alalan'ny fanehoantsika ny Toetrany eo amin'ny fiainantsika ihany no ahafahantsika miara-miasa Aminy. - *MYP 418.2.*

Ary rehefa mihamivelatra ny sehatra iharan'ny hery miasa mangina avy amintsika dia mihabetsaka ny soa azontsika atao. Rehefa manaraka ny ohatr'i Kristy ireo milaza ny tenany ho mpanompon'Andriamanitra, sady mampihatra ny fitsipiky ny lalàna eo amin'ny fiainany andavanandro; rehefa asehony amin'ny asany fa tia an'Andriamanitra ambonin'ny zavatra rehetra izy ary tia ny namany tahaka ny tenany, dia hahazo hery hanetsehana izao tontolo izao ny fiangonana. - *COL, tt. 339, 340. {MYP 418.3}.*

Toko. 141 – Ny Fisafidianana Namana

Tokony hifidy ny fiarahana amin'ny olona izay tsara indrindra ho an'ny fivoarantsika ara-panahy isika, ary hanararaotra ny fanampiana rehetra mety ho eo am-pelatanantsika. I Satana mantsy dia hametraka sakana maro mba hanasarotana araka izay farany tratry ny heriny ny fandrosoantsika mankany amin'ny lanitra. Mety ho tonga eo amin'ny toerana misy fisedrana isika satria maro ireo izay tsy afaka manana ny rivo-piainana tiany hananana; kanefa dia tsy tokony hametraka ny tenantsika antsitrapo eny amin'ny toerana izay manimba ny fivoaran'ny toetra kristianina isika. Raha toa ka tsy maintsy mandeha eny amin'ireny toerana ireny isika noho ny andraikitra ananantsika, dia tokony

hitandrana sy hivavaka avo roa heny mba tsy ho lavo isika amin'ny alalan'ny fahasoavan'i Kristy. - *MYP 419.1*.

Nisafidy an'i Sôdôma i Lôta satria nifantoka kokoa tamin'ireo tombontsoa tsy maharitra izay ho azony fa tsy dia nihevitra loatra ny momba ireo hery miasa mangina ara-pitondran-tena izay hanodidina azy sy ny fianakaviany. Raha jerena anefa dia inona no azony raha ny haren'izao tontolo izao no resahina? Potika ny fananany, maty tao anatin'ny fandevonana ilay tanàna feno haratsiana ny sasany tamin'ny zanany, nivadika ho vongan-tsira ny vadiny, ary ny tenany aza dia zara raha avotra. Ary tsy nifarana teo ny voka-dratsin'ny safidiny feno fitiavan-tena. Tena naka toerana tao amin'ny toetran-janany ny fahavetavetana ara-pitondrantenan'ilay tanàna hany ka dia tsy afaka nanavaka ny tsara sy ny ratsy, ny ota sy ny fahamarinana intsony izy ireo. - *ST, 29 May 1884. – {MYP 419.2}*.

Toko 142 – Ny Lalàna Volamena

Rehefa mifandray amin'ny hafa ianao, dia makà ny toerany. Fantaro ny fihetscham-pony, ny zava-tsarotra atrehiny, ny fahadisoam-panantenany, ny fifaliany, ny fahoriany. Mipetraha eo amin'ny toerany, ary ataovy aminy tahaka izay tianao hataony aminao raha toa ka teo amin'ny toerana misy azy ianao. Izany no lalàna marin'ny fahitsiana. Fomba filazana hafa ilay lalàna manao hoe: “Tiava ny namanao tahaka ny tenanao” izy io. Ary io no votoatin'ny ny fampianaran'ireo mpaminany. Fitsipiky ny lanitra izy io ary hivelatra ao anatin'ireo rehetra mendrika ny hiara-dia amin'ny lanitra. - *MYP 420.1*.

Ny lalàna volamena no fitsipiky ny fahalalam-pomba marina, ary ny fomba isehoany marina indrindra dia hita ao amin'ny fiainan'i Jesôsy sy ny toetrany. Tara-pahazavana malefaka sy mahafinaritra manao ahoana re no namirapiratra teo amin'ny fiainana andavanandron'ny Mpamonjintsika! Hamamiana manao ahoana

re no nikoriana avy tamin'ny Fanatrehany! Hiseho eo amin'ny zanany koa izany toe-tsaina izany. Ireo izay itoeran'i Kristy dia ho voahodidina rivo-piainana avy amin'Andriamanitra. Ny akanjo fotsy lavan'ny fahadiovana izay omena azy dia hamoaka fofomanitra avy amin'ny sahan'Andriamanitra. Ny tavan'izy ireo dia hitaratra ny fahazavana avy amin'ny Tavany, ka hanazava ny lalana ho an'ireo tongotra reraka sy tafintohina. - *MYP 420.2*.

Tsy misy olona manana fahatakarana tsara izany atao hoe toetra tonga lafatra izany ka tsy haneho ny hatsaram-panahy sy halemempahanahin'i Kristy. Ny hery miasa manginan'ny fahasoavana no manalefaka ny fo, manadio sy manatsara ny fihetseham-po, ary manome fahalemena sy fahatsapana izay mety sy tokony hatao avy any an-danitra. - *TFMB, tt. 134, 135. – {MYP 420.3}*.

Toko faha-143 – Ny Tena Fahamendrehana

Mangataka antsika ny Tompo Jesôsy mba hanekentsika sy hanajantsika ny zon'ny olona rehetra. Ny zon'ny olona aratsôsialy sy ny zony amin'ny maha-kristianina azy dia tokony tsy hatao ambanin-javatra. Ny olona rehetra dia tokony hoentina amim-pahamendrehana sy amim-pahalefahana amin'ny mahazanakalahy sy zanakavavin'Andriamanitra azy ireo. - *MYP 421.1*.

Hahatonga ny olona ho lasa olo-mendrika ny fivavahana kristianina. Nahalala fomba hatrany i Kristy, na dia nanoloana ny mpanenjika Azy aza; ary ny tena mpanara-dia azy marina dia haneho toe-panahy tahaka izany. Jereo i Paoly rehefa nanoloana ny mpitondra. Ny kabarin'ny teo anoloan'i Agripa dia maneho ohatra ny amin'ny fahalalam-pomba marina sy ny fahaiza-miteny mandresy lahatra. Tsy mandrisika antsika hanaraka fahalalam-pomban'izao tontolo izao ankehitriny ny filazantsara, fa hanaraka ny fahalalam-pomba vokatry ny tena hatsaram-po. - *MYP 421.2*.

Ny fitandremana tsara indrindra momba ireo fijery ivelan'ny fiainana dia tsy ampy hanalana ny fifosafosana sy ny fitsaran-diso ary ny resaka tsy mendrika. Tsy ho hita ny tena fahamendrehana marina raha toa ka ny tena no atao ho loha laharana. Ny Kristianina tena malina dia manao ny asany noho ny fitiavany lalina ny Tompony. Avy amin'ny fakan'ny fitiavany an'i Kristy dia misy fahalianana tsy misy fitiavan-tena mitsimoka ho an'ny hafa. Manome hery, fahalalam-pomba ary fitondran-tena mahasarika ho an'izay manana azy ny fitiavana. Mampamirapiratra ny tava ary manalefaka ny feo izy; mahamendrika sy manandratra ny tena iray manontolo izy. - *Ministry of Healing*, tt. 489, 490. {MYP 421.3}.

Ilaina ny Tena Fahalalam-Pomba Marina

Misy ny zavatra ilaina indrindra dia ny hianaran'ireo lehilahy sy vehivavy izay mahafantatra ny sitrapon'Andriamanitra ho lasa mpiasa mahomby amin'ny Asany. Tokony ho olona mendrika izy ireo, olona mahataka-javatra, tsy maneho famirapiratana ivelany izay mamitaka sy fitsikitsikiana tsy tena izy mahazatra izao tontolo izao, fa fahamendrehana sy fahalalam-pomba marina manana ny tsiron'ny lanitra, izay tokony hananan'ny Kristianina rehetra raha toa ka mpiray fomba amin'ny fomban'Andriamanitra izy. Ny tsy fahampian'ny fahamendrehana marina sy ny fahatsaran-toetra kristianina ao amin'ireo mpitandrana ny Sabata no olantsika amin'ny mahavahoaka antsika, ary izany no mahatonga ny olona tsy ho resy lahatra amin'ny fahamarinana izay torintsika. Azo hatsaraina hatrany ny asa fanabeazana ny saina sy ny fomba amamp-panao. Raha toa ka ireo izay manaiky ny fahamarinana no tsy mampivoatra ny tombontsoa sy ny fahafaha-manao ananany mba ho tonga lehilahy sy vehivavy ao amin'i Kristy amin'ny fahafenoany, dia tsy hanome voninahitra ny fahamarinana izy, tsy hanome voninahitra an'i Kristy. - *TFC*, b. 4, tt. 358, 359. {MYP 422.1}.

Ny Fisafidianana Namana

Ireo tanora mifanaraka tsara amin'i Kristy dia hisafidy namana izay hanampy azy hanao ny tsara ary hitsoaka tsy hiaraka amin'ny olona izay tsy manampy amin'ny fampivoarana ny foto-pisainana mahitsy sy ny fikasana mendrika. Na aiza na aiza dia ahitana tanora manana fomba fisainana ambany kokoa. Ireo izay miandany amin'i Kristy amin'ny tenany manontolo, rehefa mifandray amin'io karazan'olona io, dia mijoro ho mahatoky amin'izay lazain'ny fisainany sy ny feon'ny fieritreretany hoe marina. - *CTPS*, t. 226. {*MYP* 422.2}.

Toko 144 – Mandà ny Fikambanana amin'Izao Tontolo Izao

Ny tanora dia tokony handinika tsara ny amin'ny tanjona sy ny asa tiany hatao, ary manorina ny fototr'izany amin'ny fomba izay hahatonga ny fahazarany tsy ho voakasiky ny loton'ny fahasimbana. Raha te hijoro amin'ny toerana izay hahatonga azy ho hery miasa mangina ho an'ny hafa izy ireo, dia tsy maintsy mahazaka tena. Ny voahirana eo amin'ny farihy dia mandentika lalina ny fakany any ambanin'ny fotaka sy fakofako ary avy amin'ireo fakany ireo no hitrohany ny zavatra ilainy amin'ny fitomboany, ka hampisokatra sy hampivelatra ny felany hipetraka eo afovoan'ny renirano. Mandà izay rehetra mety handoto ny hatsarany tsy misy pentina izy. - *MYP* 423.1.

Afaka mandray lesona avy amin'ny voahirana isika, ka na dia voahodidin'ny hery miasa mangina izay mety hanimba ny soatoavina sy hamotika ny fanahy aza isika, dia afaka handà ny ho voasimba, ary hipetraka amin'ny toerana izay tsy ahafahan'ny fikambanana amin'ny ratsy hanimba ny fontsika. Ny tanora tsirairay dia tokony hikatsaka ny hiara-miasa amin'ireo izay mitodi-doha, tsy voahozongozona, mankany ambony. Tokony handositra ny fiarahana amin'ireo izay mandray ny hery miasa

mangina ratsy rehetra, ireo izay kamo miasa sady tsy manana faniriana hahatratra marika ambony eo amin'ny toetra, ireo izay tsy azo itokiana hankatò sy hanaja ary ho mahatoky amin'ny fitsipika izy ireo. Aoka ny tanora ho hita ao anatin'ny fiarahana amin'ireo izay matahotra sy tia an'Andriamanitra; satria ireo toetra mendri-kaja sy marina ireo no asehon'ny voahirana izay mampisokatra ny felany eo anivon'ny farihy. Tsy mety hovolavolain'ny hery miasa mangina izay mety hanimba, ka manangona ho an'ny tenany izay hanampy ny fampandrosoana ny toetra madio sy tsara ihany. Mitady ny hitovy amin'ny ohatra avy any an-danitra izy ireo. - *YL, 5 Jan. 1893. {MYP 423.2}.*

Ny Tenintsika, Loharanom-Panampiana

Kely loatra ny resaka eo anivon'ny Kristianina momba ny toko sarobidin'ny fanandramana. Mandringa ny asan'Andriamanitra ary afa-boninahitra Izy amin'ny fampiasana tsy araka ny tokony ho izy ny talentan'ny fiteny. Ny fialonana sy ny fisainan-dratsy ary ny fitiavan-tena no kolokoloina ao am-po, ary ny teny avoaka etỳ ivelany dia maneho ny fahasimbana ao anaty. Maro ireo izay manonona ny anaran'i Kristy kanefa dia milefitra amin'ny fisainan-dratsy sy ny fitenenan-dratsy. Mahalana izy ireo no miresaka momba ny hatsaram-panahy sy ny famindrampo ary ny fitiavan'Andriamanitra, izay nasehony tamin'ny nanomezany ny Zanany ho an'izao tontolo izao. Izany no nataony ho antsika, koa moa va tsy tokony hasehontsika etỳ ivelany ny fitiavantsika sy ny fankasitrahantsika? Moa tsy tokony hiezaka hanao ny tenintsika ho loharanom-panampiana sy fampaherezana ho an'ny tsirairay amin'ny fanandramana kristianina va isika? Raha tena tia an'i Kristy tokoa isika dia hanome voninahitra Azy amin'ny tenintsika. Matetika ireo tsy mpino dia resy lahatra eo am-pihainoana ny teny fiderana sy fankasitrahana madio ho an'Andriamanitra. - *RH, 25 Jan. 1898. {MYP 424.1}.*

Ny Hery Miasa Mangina Avy Amintsika

Ny ohatra aseho ny fitondran-tena ary ny fitenin'ny Kristianina dia tokony hamoha ao anatin'ny mpanota ny faniriana hanatona ilay Loharanon'ny fiainana. - *RH, 29 Nôn. 1887. {MYP 424.2}*.

Toko 145 – Resaka Avo Lenta

Tsy ny mahazo fanabeazana ara-tsiansa ambony indrindra mandrakariva no fitaovana mahomby indrindra ampiasain'Andriamanitra. Maro tamin'ireo voailikilika sy olona tsy dia nanana tombontsoa nandranto fianarana firy no naka ny toerany satria ireo no manana ny fahalalana ilaina amin'ny fiainana andavanandro. Ireo izay mihevitra ny tenany ho nahavita fianarana mantsy dia matetika mijanona tsy ho mpianatra intsony, mihevitra ho mahavita tena, ka tsy manaiky ny hampianarin'iza na iza intsony, na dia Jesôsy aza, izay mpampianatra lehibe indrindra nisy teto ambonin'ny tany. - *MYP 425.1*.

Ireo izay nitombo sy nivelatra, nampivoatra ny sain'izy ireo tamin'ny alalan'ny fandalinana ny Soratra Masina mba hahafahan'izy ireo mahafantatra ny sitrapon'Andriamanitra, dia ho tonga amin'ny toerana misy ilàna azy satria tafatsofoka tao amin'ny fiainana sy toetran'izy ireo ny tenin'Andriamanitra. Tsy maintsy manao ny asany manokana io tenin'Andriamanitra io mba hahafantarana ny fisainana sy ny fikasan'ny fo. Ny tenin'Andriamanitra dia tokony ho hanina ahafahan'ny Kristianina mitombo hery, ara-panahy sy ara-tsaina, mba hahafahany mitolona ho an'ny fahamarinana sy ny fahitsiana. - *MYP 425.2*.

Ny Antony Mahatonga ny Fenitra ho Ambany

Nahoana ny tanorantsika, na dia ireo izay efa eo amin'ny taonan'ny fahamatorana aza, no voatarika mora foana ho

any amin'ny fakam-panahy sy ny fahotana? Ny anton'izany dia satria tsy ianarana sy dinihina araka ny tokony ho izy ny tenin'Andriamanitra. Raha toa ka nankasitrahana izany, dia hisy fahitsiana ao anaty, hahazo hery ny fanahy, izay ahafahana manohitra ny fakam-panahin'i Satana hanao ratsy. Tsy misy herint-saina mafy sy tapa-kevitra eo amin'ny fiainana sy ny toetra satria tsy atao anton-draharaha ny mandinika sy mianatra ny torolalana masina avy amin'Andriamanitra. Tsy misy ny fiezahana araka ny tokony ho izy, mba hampidirana eritreritra madio sy masina ao an-tsaina, mba hialany amin'izay tsy madio sy tsy marina. Tsy misy ny fisafidianana ilay anjara tsara, dia ny mipetraka eo an-tongotr'i Jesôsy tahaka ny nataon'i Maria, mba hianarana ireo lesona masin'ilay Mpampianatra avy any an-danitra, ka ho voaraikitra ao am-po ireo lesona ireo ary ampiharina amin'ny fiainana andavanandro. Ny fandinihana ny zava-masina no hanandratra sy hanadio ny saina, ary hampivoatra ireo vehivavy sy lehilahy kristianina. - *MYP 425.3.*

Andriamanitra dia tsy hanaiky ny iray amintsika izay manakely ireo heriny amin'ny filan-dratsy sy ny fahambanian'ny tany amin'ny alalan'ny eritreritra na teny na fihetsika. Toerana madio sy masina ny lanitra, ary tsy misy na iza na iza afaka hiditra raha toa ka tsy nesorina ny loto rehetra teo aminy, mahita fifaliana amin'ny zava-panahy, voasasa ary voadio tanteraka izy. Misy asa tokony hataontsika amin'ny tenantsika, ary amin'ny alalan'ny fanovozana hery ao amin'i Jesôsy ihany no ahafahana manao izany. Tokony hianatra ny Baiboly mihoatra noho ny boky rehetra isika; tokony ho tiantsika izy, ary hankatoavintsika satria feon'Andriamanitra. Tokony hahafantatra sy hahatakatra tsara ny zavatra an-drariny sy ny zavatra takiny isika, “izao no tokony hatao” sy “aza manao izao”, ary tokony ho tsapantsika ny tena dikan'ny tenin'Andriamanitra. - *MYP 426.1.*

Ilaina ny Saina Mifantoka amin'ny Lanitra

Rehefa ataontsika ho mpanoro hevitra antsika ny tenin'Andriamanitra, ary mikatsaka fahazavana ao anatin'ny Soratra Masina isika, dia tonga ny anjelin'ny lanitra hanokatra ny saina sy hanazava ny fahatakarana, ka voamarina ilay filazana hoe: “Mahazava ny famoahana ny hevitra ny Teninao ka manome fahalalana ho an'ny kely saina.”

Tsy mahagaga raha toa ka tsy misy intsony ny saina mifantoka amin'ny lanitra eo amin'ireo tanora izay milaza ny tenany hoe Kristianina, satriakely ny fifantohana amin'ny tenin'Andriamanitra. Tsy arahina ny torohevitra avy any an-danitra; tsy ankatoavina ny fananarana; tsy katsahina ny fahasoavana sy ny fahendrena avy any an-danitra izay ahafahana miala amin'ny ratsy fanao taloha sy hanadiovana ny fahalotoana rehetra misy eo amin'ny toetra. Izao no vavaka nataon'i Davida, “Ampahalalao ahy ny lalan'ny didinao; dia hoheveriko ny fahagagana nataonao.” - *MYP 426.2*.

Rehefa voatarika amin'ny lalana tsara ny sain'ny tanora, sy ny an'ireo zokinjokiny koa, rehefa tafaraka, dia lohahevitra tsara sy manandratra no ho anton-dresak'izy ireo. Rehefa madio ny saina ary voasandratri ny fahamarinan'Andriamanitra ny eritreritra, ho tahaka izany koa ny toetry ny teny, “*tabaka ny poma volamena ao anaty vilia volafotsy tsara soratra.*” Kanefa miaraka amin'ny fahazoan-javatra ankehitriny, miaraka amin'ny fomba amam-panao ankehitriny, miaraka amin'ny fenitra ambany izay iononan'ny Kristianina ankehitriny, lasa maivana sy tsy mitondra zav-tsoa ny resaka atao. Izany dia “zavatra ny tany, avy amin'izao tontolo izao”, ary tsy mitondra ny tsiron'ny fahamarinana, na ny tsiron'ny lanitra, ary tsy mahatratra akory aza ny fenitra ananan'ireo olon'izao tontolo izao tsara taiza. - *MYP 427.1*.

Ezaka Mahery Vaika amin'ny Fanamasinana

Raha toa ka i Kristy sy ny lanitra no lohahevitra banjinina dia haneho izany mazava tsara hatrany ny resaka atao. Feno fahasoavana ny fomba firesaka ary haneho ilay mpiteny fa nahazo fanabeazana tany amin'ny sekolin'ilay Mpampianatra avy any andanitra izy. Hoy ny mpanao salamo: "Ny lalan'ny fahamarinanao no fidiko, apetrako eo anatrehako ny fitsipikao." Nataony ho sarobidy ho azy ny tenin'Andriamanitra. Niditra tao anaty ny fahatakarany izany, ka tsy natao maivan-danja fa nampiharina teo amin'ny fiainana (...). - *MYP 427.2*.

Isan'andro isan'andro, isan'ora isan'ora, dia tokony hisy dingana mahery vaika ho amin'ny fandavan-tena sy fanamasinana ao anaty; ary ny asa no hanamarina etỳ ivelany fa mitoetra ao am-po amin'ny alalan'ny finoana i Jesôsy. Tsy manakana ny tsy hahazoana fahalalana ny fanamasinana, fa tonga hampivelatra ny saina izy, sy handrisika amin'ny fitadiavana ny marina tahaka ny fitadiavana harena miafina; ary ny fahalalana ny sitrapon'Andriamanitra dia mampandroso ny asa fanamasinana. Misy tokoa ny lanitra ary tokony hikatsaka ny hanatratra azy fatratra isika. - *MYP 428.1*.

Miangavy anareo mpianatra ao amin'ny sekolintsika aho mba hinoanareo an'i Jesôsy ho Mpamonjy anareo. Minoa fa vonona Izy ny hanampy anareo amin'ny alalan'ny fahasoavany, raha toa ka mankeo aminy amim-pahatsoram-po ianareo. Tokony hiady ny ady tsaran'ny finoana ianareo. Tokony ho mpitolona ho an'ny satroboninahitry ny fiainana ianareo. Miezaha mafy, fa efa eo ambany vahohon'i Satana ianareo; ary raha tsy mitolona hiala aminy ianareo dia tsy ho afa-mihetsika intsony ary ho potika tanteraka. Ao amin'ny ankavananareo ary koa ao amin'ny ankavianareo ny fahavalo, ao aloha sy aoriana koa izy; ary tokony hohitsakitsahinareo ao ambany tongotrareo izy. Miezaha mafy, misy satroboninahitra tokony ho azo. Miezaha mafy, satria raha

tsy mahazo izany satroboninahitra izany ianao dia ho very daholo ny momba anao rehetra na amin'ity fiainana ity na amin'ny fiainana mbola ho avy. Miezaha mafy, fa aoka ho ao amin'ny herin'ilay Mpamonjinareo nitsangana izany fiezahana izany. - RH, 21 Aog. 1888. *Jereo koa «FCE, tt. 129-137. - MYP 428.2.*

Toko 146 – Mamafy Tsimparifary

Fotoana fohy nolanina namafazana ny tsimparifary, ry tanora namako, dia hiteraka vokatry be izay hampangidy ny fiainanareo manontolo; tsy fieritreretana mandritra ny adiny iray monja — fileferana indray mandeha amin'ny fakam-panahy — dia mampitodika ny fizotry ny fiainanareo any amin'ny lalan-diso. Indray mandeha ihany no anananareo hatanorana; ataovy izay hahasoa izany. Rehefa ao ambanin'ny tany ianao, dia tsy afaka ny hiverina intsony hanitsy ny fahadisoanareo. Izay mandà ny hifandray amin'Andriamanitra, ary mametraka ny tenany eo amin'ny lalan'ny fakam-panahy, dia tsy maintsy ho lavo. - MYP 429.1.

Mizaha toetra ny tanora tsirairay avy Andriamanitra. Maro ireo nanala tsiny ny tenany tamin'ny tsy firaihana sy tsy fanajana, noho ny ohatra ratsy izay nomen'ireo mpampianatra be traikafa kokoa azy. Kanefa tsy tokony hanakana na iza na iza tsy hanao ny tsara izany. Amin'ny andron'ny ampamoaka farany dia tsy afaka hanao ireny fialan-tsiny ireny, toy ny ataonao amin'izao fotoana izao intsony, ianao. Ho voaheloka ara-drariny ianao, satria nahafantatra ny lalana, saingy tsy nisafidy ny hanaraka izany. - MYP 429.2.

Ny Fakam-Panahy

I Satana, ilay filohan'ny mpamitaka, dia miseho ho toy ny anjelimpahazavana, ka mankeo amin'ny tanora miaraka amin'ny fakam-panahiny feno hatsarana mamitaka ary mahavita ny mandresy

lahatra azy ireo, tsikelikely, hiala amin'ny lalan'ny adidy. Voalaza ho mpiampanga izy, mpamitaka, mpandainga, mpampijaly ary mpamono. "Izay manota dia avy amin'ny devoly." Ny fandikan-dalàna rehetra dia mahatonga fanamelohana ho an'ny fanahy, ary miteraka ny tsy fankasitrahan'Andriamanitra. Fantatr'Andriamanitra ny eritreritry ny fo. Rehefa kolokoloina ny eritreritra maloto, dia tsy mila avoaka amin'ny teny na tanterahina amin'ny fihetsika intsony izany na tanterahina amin'ny atao ho ota, fa efa mahatonga fanamelohana ho an'ny fanahy. Nolotoina ny fahadiovany ary nandresy ilay mpaka fanahy. - *MYP 429.3.*

Alaim-panahy ny olona tsirairay rehefa avelany hitarika sy hisarika azy ny filàny. Mitodika miala amin'ny lalan'ny hatsaran-toetra sy ny tena tsara izy amin'ny fanarahany ny fironany. Raha nanana fahadiovam-pitondran-tena ny tanora dia tsy ho nisy vokany mihitsy na dia ny fakam-panahy mahery vaika indrindra aza. I Satana no maka fanahy anao, fa ianao ihany no misafidy ny hilefitra amin'izany. Ireo hery rehetra ananan'i Satana dia tsy afaka hanery ireo alaim-panahy handika lalàna. Tsy misy fialantsiny ho an'ny fahotana. - *MYP 430.1.*

Raha ny tanora sasany mandany ny heriny amin'ny zava-poana sy ny hadalana, ny sasany kosa dia mifehy ny sainy, manangona fahalalana, misikina ny fiarovany sy ny fitaovam-piadiany hiatrehana ny adin'ny fiainana, tapa-kevitra ny hahomby. Kanefa tsy hahomby amin'ny fiainany izy, na dia ambony toy inona aza no iakarany, raha tsy mampifantoka ny fitiavany amin'Andriamanitra. Raha hitodika amin'ny Tompo amin'ny fony manontolo izy, mandà ny dokadokan'ireo izay maniry hampihena, na dia kely fotsiny aza, ny finiavany hanao ny tsara, dia hahazo hery sy fahatokiana avy amin'Andriamanitra izy. - *MYP 430.2.*

Fialam-Boly tsy Misy Dikany, tsy Tena Fahasambarana

Ireo izay mankafy ny fiarahamonina dia mandefitra matetika ity zavatra ity, mandra-pahatongany ho filàna manjaka: Ny fiakanjoana, ny fitsidihana toerana fialana voly, ny fihomehezana sy ny firesahana maivaimaivana tsy misy dikany; izany no fiainany. Tsy manana faharetana amin'ny famakiana ny Baiboly sy ny fieritreretana ny zavatra ny lanitra izy ireo. Feno fahoriana izy ireo raha tsy misy zavatra manaitaitra. Tsy ananany ao anatiny ao ny hery ho faly; fa miankina amin'ny fiarahana amin'ny tanora adaladala sy sahisahy toa azy ny fahazoany fifaliana. Ny hery izay nety ho nampiasaina tamin'ny tanjona mendri-kaja dia omeny ho an'ny fahadalana (...) - *MYP 430.3*.

Ny tanora izay mahita fifaliana sy fahasambarana ao amin'ny famakiana ny tenin'Andriamanitra sy ny oram-pivavahana dia ho velombelomin'ny Loharanon'ny fiainana mandrakariva. Hahatratra marika ambonin'ny fahendrena ara-tsaina izy sy eritreritra lalina izay tsy takatry ny hafa. Ny fifandraisana amin'Andriamanitra dia mampirisika ny fisainana tsara, ny faniriana mendrika, ny fahitana mazava tsara ny fahamarinana ary tanjona ny hanao zavatra ambony. Amin'izany, ireo izay mampifandray ny fanahiny amin'Andriamanitra dia ekeny ho Zananilahy sy Zananivavy. Manatratra ambony kokoa hatrany izy ireo, ary mahazo fahitana mazava kokoa momba an'Andriamanitra sy ny mandrakizay, mandra-pahatongan'izy ireo ho fantson'ny fahazavana sy fahendrena ho an'izao tontolo izao (...) - *MYP 431.1*.

Ireo izay mitoetra ao amin'i Jesôsy dia ho falifaly sy ho ravoravo ary ho miramirana mandrakariva ao amin'Andriamanitra. Ny hatsaram-panahy tsotra no hanamarika ny feo; ny fanajana ny zavatra ara-panahy sy tsy manam-pahataperana no haseho amin'ny asa, ary ny mozika, mozikam-pifaliana no hanakoako avy amin'ny

molotra, ary mivoaka avy amin'ny seza fiandrianan'Andriamanitra. Izany no misterin'ny maha-Andriamanitra, tsy mora hazavaina, kanefa na izany aza dia tsapa sy ankafizina. Ny fo maditra sy mivadika dia afaka manakatona ny varavarany tsy hidiran'ny hery miasa manginan'ny fahasoavan'Andriamanitra sy ny fifaliana ao amin'ny Fanahy Masina; kanefa ny lalan'ny fahendrena dia lalam-pahafinaretana sy fiadanana. Rehefa mihaety ny fifandraisantsika amin'i Kristy dia mihalehibe koa ny fanehoan'ny tenintsika sy ny asantsika ny hery manovan'ny Fahasoavany. - *TFC, b. 4, tt. 622-626. {MYP 431.2}*.

Toko 147 – Ireo Mpamangy tsy Mpivavaka

Tsy azo antoka ho an'ny Kristianina ny misafidy ny fiarahana amin'ireo izay tsy manana fifandraisana amin'Andriamanitra sy ireo manao izay tsy ankasitrahan'ny Tompo. Kanefa maro ny Kristianina no sahy mandeha amin'ny tany voarara. Maro no manasa ao an-tokantranon'izy ireo fianakaviana izay mankafy zava-poana sy tsy misy dikany ary tsy manaja an'Andriamanitra; ary matetika ny ohatra sy ny hery miasa mangina avy amin'ireny olona tsy mpivavaka ireny dia mamela takaitra mateza ao amin'ny sain'ireo zanaky ny tokantrano. Io hery miasa mangina io dia sahala amin'izay nisy tamin'ny nikambanan'ny Hebreo sy ny Kananita tsy manana Andriamanitra (...) - *MYP 432.1*.

Maro ireo mahatsapa fa tsy maintsy mandefitra kely izy mba hahafaly ny fianakaviany sy ny namana tsy mpivavaka. Koa satria tsy mora mandrakariva ny manisy fetra amin'izany, ny fandeferana kely iray dia mitarika fandeferana hafa, hany ka ireo izay mpanara-dia an'i Kristy taloha dia lasa mifanaraka amin'izao tontolo izao na amin'ny fomba fiainana na amin'ny toetra. Tapaka ny fifandraisany amin'Andriamanitra. Anarana fotsiny sisa no maha-Kristianina azy. Rehefa tonga ny ora fitsapana azy dia hita fa lasa tsy misy fototra intsony ny fanantenany. Nivarotra

ny tenany sy ny zanany tamin'ny fahavalo izy. Nanala baraka an'Andriamanitra izy, ary rehefa hivoaka ny valin'ny fitsarana marina nataon'Andriamanitra, dia hijinja izay nafafiny izy. Hiteny aminy i Kristy tahaka ny nitenenany tamin'ny Isiraely taloha: *"Kanefa tsy nibaino ny feoko bianareo; koa inona moa izao nataonareo izao?"* - ST, 2 Jona 1881. (434). {MYP 432.2}.

FIZARANA FAHA-15

Ny Fisakaizana Sy Ny Fanambadiana

Ny fifandraisan'ny fianakaviana no ety indrindra, malefaka sy masina indrindra amin'ireo fifandraisana eto an-tany. Natao hitondra fitahiana ho an'ny olombelona izy io. Ary fitahiana izany rehefa ny faneken'ny fanambadiana no atao amim-pahendrena, amim-pahatahorana an'Andriamanitra ary rehefa noeritreretina tsara ny andraikitra aterak'izany. - *MH, tt. 356, 357. {MYP 434.1}*.

Toko 148 – Fitiavana Marina

Ny fitiavana dia fanomezana sarobidy, izay noraisintsika avy tamin'i Jesôsy. Tsy fihetseham-po ny fitiavana madio sy masina fa fitsipi-piainana. Ireo izay manana ny fitiavana marina dia sady tsy laitra anarina no tsy jamba. Ampianaran'ny Fanahy Masina ho tia an'Andriamanitra amin'ny fara tampony izy, ary tia ny namany tahaka ny tenany. - *MYP 435.1*.

Aoka ireo mieritreritra momba ny fanambadiana handanja tsara ny fihetseham-po rehetra sy ny fivelaran'ny toetra rehetra ao amin'ilay olona eritreretiny hiaraka aminy amin'ny fiainany. Aoka ny dingana rehetra mankany amin'ny fanambadiana ho voamariky ny fahamaotinanana, ny fahatsorana, ny fahadiovam-po ary ny faniriana lalina hampahafaly sy hanome voninahitra an'Andriamanitra. Ny fanambadiana dia misy fiantraikany amin'ny fiainana eto amin'ity izao tontolo izao ity sy ny tontolo ho avy. Ny Kristianina tso-po dia tsy hanao drafitra tsy ankasitrahan'Andriamanitra. - *MYP 435.2*.

Mitady Torohevitra

Raha notahina tamin'ny fananana ray aman-dreny matahotra an'Andriamanitra ianao, mitadiava torohevitra any aminy. Sokafy eo aminy ny fanantenanao sy ny drafitrao, makà lesona avy amin'ny fanandramany teo amin'ny fiainana ary ho avotra amin'ny ratram-po maro ianao. Ambonin'izany rehetra izany, ataovy ho mpanoro hevitra anao i Kristy. Mianara ny Teniny amim-pivavahana. - *MYP 435.3*.

Eo ambany tari-dalana toy izany no aoka haneken'ny tovovavy ho vady ny olona izay manana toetra madio, izay mazoto sy matotra ary marina, izay tia sy matahotra an'Andriamanitra. Aoka ny tovolahy hitady olona ho eo anilany, izay vonona ny hitondra ny anjara entany, izay hahamendrika sy hanadio azy, ka hahatonga azy ho sambatra ao amin'ny fitiavany. - *YP 435.4*.

“Ny vady hendry kosa dia avy amin'i Jehovah.” “Matoky azy ny fon'ny lahy (...) Soa no ataon-dravehivavy aminy, fa tsy ratsy, amin'ny andro rehetra iainany.” “Manokatra ny vavany amin'ny fahendrena izy; ary ny lalàn'ny famindrampo no eo amin'ny lelany. Mitandrana tsara ny ataon'ny ankohonany izy ary tsy homana ny mofon'ny fahalainana. Ny zanany mitsangana ka midera azy hoe sambatra”; ny lahy koa mitsangana ka midera azy hoe: “Maro ny zazavavy nanao soa, fa ianao manaoatra noho izy rehetra.” Izay mahazo vady toy izany dia “nahita zavatra tsara, ka nahita fitia teo imason'i Jehovah.” - *Ministry of Healing, tt. 358, 359. {MYP 436.1}*.

Ny Fisafidianana Sakaiza

Tokony hitandrana fatratra ny tanora kristianina eo amin'ny fisakaizana sy ny fisafidianana sakaiza. Mitandrema, sao dia izay eritreretinao ankehitriny ho volamena madio ho tonga metaly tsotra fotsiny avy eo. Ny fiaraha-miasa amin'izao tontolo izao matetika

dia sakana eo amin'ny fanompoanao an'Andriamanitra, ary fanahy maro no simba tanteraka noho ny fikambanana mampalahelo, na raharaham-barotra na raharaham-panambadiana, amin'ireo izay tsy afaka misandratra sy mihamendrika. Ny olon'Andriamanitra dia tsy tokony handehandeha na oviana na oviana amin'ny tany voarara. Ny fanambadian'ny mpino sy ny tsy mpino dia voararan'Andriamanitra. Kanefa matetika loatra ireo fo mbola tsy niova dia manaraka ny faniriany manokana, ary ny fanambadiana voararan'Andriamanitra no aorina. - *FCE*, t. 500. {*MYP* 436.2}.

Toko 149 – Ny Fomba Diso Hisakaizana

[AVY AMIN'NY FANANDRAMAN'NY TENA MANOKANA.]

Ny tsy fahampian'ny fijoroana ho hentitra sy ny fandavan-tena ao amin'ny toetranareo dia olana goavana mba hahazoana fanandramana ara-panahy tena marina. Tokony hokolokoloina ny fijoroana ho entitra sy ny fahitsiana. Ireo toetra tsara ireo dia ilaina mba hahazoana fiainana kristianina mahomby. Raha manana fahitsiam-panahy ianareo dia tsy ho voasarika hiala amin'ny marina. Tsy misy zavatra afaka hanala anareo amin'ilay lalamahitsin'ny adidy; ho mahatoky sy marina amin'Andriamanitra ianareo. Ny fitarainan'ny fitiavana, ny fitalahoan'ny fisakaizana, dia tsy hisarika anareo hiala amin'ny fahamarinana sy ny adidy; tsy hataonareo sorona amin'ny fironana ny adidy. - *MYP* 437.1.

Manao fahadisoana ianao, ranadahiko, raha toa ka mikasa ny hampiray ny fiainanao amin'ny zatovovavy mbola tsy ampy fanandramana amin'ny fiainana, izay tsy nobeazina ho amin'ny andraikitra mahazatra sy ilaina andavanandro; kanefa dia kely izany tsy fahampiana izany raha oharina amin'ny tsy fahalalany ny andraikiny manoloana an'Andriamanitra. Tsy hoe tsy nahazo fahazavana izy, nanana tombontsoa ara-panahy izy, kanefa tsy

nahatsapa ny tena maha-mpanota azy tsy misy an'i Kristy. - *MYP 437.2.*

Ny Hery Miasa Mangina eo amin'ny Fanandramana Ara-Panahy

Raha toa ka, ao anatin'ny firedaredan'ny fihetseham-po ianao, kanefa tsy mahavita mamonjy ny fivoriam-bavaka, izay ihaonan'Andriamanitra amin'ny olony, ary miverimberina izany, mba hahafahanao miaraka amin'ny olona izay tsy tia an'Andriamanitra sy tsy miraika amin'ny fiainam-pivavahana, ahoana no ahafahanao manantena fa hitahy izany fiombonana izany Andriamanitra? - *MYP 437.3.*

Aza maika. Ny fanambadiana atao maimaika dia tsy tokony hampirisihina. Raha toa ka ny iray amin'ireo zatovo roa no tsy manaja ny zavatra takin'Andriamanitra, tsy miraharaha ny zavatra takin'ny fivavahana, misy ny loza mitatao fa tsy hihaino ny zavatra takin'ny vadiny koa izy. Mampiahiahy ny fahazarana miaraka matetika amin'ilay olona nofidinao kanefa dia nataonao sorona noho izany ny tombontsoa ara-panahy sy ny oram-bavaka; manomana fahaverezana tsy taka-bidy ianao. - *MYP 438.1.*

Mazàna ny mpifankatia no manana fahazarana miari-tory amin'ny alina, kanefa tsy ankasitrahan'Andriamanitra izany, na dia samy Kristianina aza ianareo roa. Ireo ora ireo mantsy dia manimba ny fahasalamana sy mandreraka ny saina hany ka tsy vonona ny hiatrika ny andro manaraka izy, ary manana endrika ratsy. Ry ranadahiko, manantena aho fa hanana fanajan-tena ampy ianao ka hiala amin'io fomba fisarihana sakaiza io. Raha toa ka mitady ny hanome voninahitra an'Andriamanitra ianao dia hamindra amim-pitandremana fatratra. Tokony tsy havelanao hanajamba anao ny fihetseham-po feno fitiavana miredareda hany ka tsy

hitanao intsony ireo zavatra takin'Andriamanitra aminao amin'ny maha-Kristianina anao. - *TFC, b. 3, tt. 44, 45. {MYP 438.2}*.

Fanambadiana Aloha Loatra

Tsy ampirisihina ny fanambadiana aloha loatra. Ny fifandraisana manan-danja sy misy fiantraikany goavana eo amin'ny fiainana toy ny fanambadiana dia tsy tokony hatao maimaika, tsy ampy fiomanana ary tsy tokony hatao alohan'ny fivelaran'ny herim-batana sy ny herin-tsaina. - *Ministry of Healing, t. 358. {MYP 438.3}*.

Toko 150 – Fikambanana amin'ny Tsy Mpino

Ry rahavavy malala, nampahafantarina ahy ny fikasanao hanambady olona izay tsy iray finoana ara-pivavahana aminao, ary matahotra aho sao dia tsy voalanjalanjanao tsara izany zava-dehibe manan-danja izany. Mialoha ny hanaovanao dingana izay mety hisy fiantraikany amin'ny fiainanao ho avy rehetra, mampirisika anao aho mba handinika io lohahevitra io amin'ny fanapahan-kevitra feno fitandremana sy vavaka. Ho loharanon'ny tena fifaliana ve io fifandraisana io? Hanampy anao eo amin'ny fiainana kristianina ve izany? Hankasitrahan'Andriamanitra ve izany? Ho ohatra azo antoka harahin'ny hafa ve ianao? - *MYP 439.1*.

Fizahan-Toetra ny Fitiavana

Alohan'ny hanomezany ny tanany hampakarina, ny vehivavy tsirairay dia tokony hanadihady raha toa ka mendrika ilay lehilahy izay hanakambanany ny hoaviny. Nanao ahoana ny fiainany taloha? Madio ve ny fiainany? Moa ny fitiavana asehony ve dia avy amin'ny toetra mendri-kaja sy ambony, sa fihetseham-po tsotra fotsiny? Manana ny toetoetra hahasambatra azy ve izy? Afaka mahita fiadanana marina sy fifaliana amin'ny fitiavany ve izy? Havela hihazona ny maha-izy azy ve izy, sa tsy maintsy

hilefitra eo ambany fifehezan'ny vadiny ny sainy sy ny feon'ny fieritreretany? Amin'ny maha-mpianatr'i Kristy azy, dia tsy azy ny tenany; olom-boavidy izy. Afaka manaja ny fitakian'ny Mpamonjy ho zavatra ambony indrindra ve izy? Moa ve ny vatany sy ny fanahiny, ny eritreriny sy ny fikasany ho voatahiry ho madio sy masina? Ireo fanontaniana ireo dia misy fiantraikany lehibe eo amin'ny fahasambaran'ny vehivavy tsirairay izay miditra ao amin'ny fifandraisan'ny fanambadiana. - *MYP 439.2.*

Ilaina ao an-tokantrano ny fivavahana. Io ihany no afaka misoroka ireo ratsy izay mampangidy matetika ny fiainan'ny mpivady. Ao amin'ny toerana izay anjakan'i Kristy irery ihany no afaka hisy fitiavana lalina sy marina ary tsy misy fitiavan-tena. Hifandray ny fanahy anankiroa, ary ho feno firindrana ny fiainana roa tonta. Ho lasa vahiny ao an-tokantrano ireo anjelin'Andriamanitra, ary ny fiambenany masina no hanamasina ny efitranon'ny mpivady. Ho voaroaka ny filàna manimba. Hitodika hiakatra mankany amin'Andriamanitra ny eritreritra; any Aminy no hiakatra ny fanoloran-tenan'ny fo. - *MYP 440.1.*

Ny Vokatry ny Tsy Fankatoavana

Maniry fatratra ny fitiavan'olombelona ny fo, kanefa izany fitiavana izany dia tsy matanjaka tsara, na madio tsara, na sarobidy tokoa hamenoana ny toeran'ny fitiavan'i Jesôsy. Ao amin'ny Mpamonjiny ihany no ahitan'ny vehivavy fahendrena sy tanjaka ary fahasoavana hiatrehana ny fiahiahiana sy ny andraikitra ary ny alahelo eo amin'ny fiainana. Izy no tokony hataony ho heriny sy mpitari-dalana azy. Aoka ny vehivavy hanolotra ny tenany ho an'i Kristy alohan'ny hanolorany ny tenany ho an'olona eto an-tany, ary tsy hiditra amin'ny fifandraisana izay mifanohitra amin'izany. Ireo izay mahita ny tena fahasambarana dia tsy maintsy mahazo ny fitahian'ny lanitra ho eo amin'izay rehetra ananany sy ataony. Tsy fankatoavana an'Andriamanitra no mameno fahoriana ny fo

sy tokantrano maro. Ry rahavavy, raha tsy te hanana tokantrano maloka mandrakariva ianao dia aza mikambana amin'izay fahavalon'Andriamanitra. - *MYP 440.2*.

Tokony handre ireo teny ireo ianao amin'ny andro fitsarana, miangavy anao aho mba handanjanja ny dingana kasainao hatao. Anontanio ny tenanao: "Moa ny vady tsy mpino ve tsy hitarika ny saiko hiala amin'i Jesôsy? Mpitia fahafinaretana mihoatra noho ny fitiavana an'Andriamanitra va izy; moa tsy hitarika ahy hankafy ny zavatra ankafiziny ve izy?" Ny lalana mankany amin'ny fiainana mandrakizay dia hantsana sy mikitoantoana. Aza mitondra vesatra fanampiny izay hampitaredretra ny fandrosoanao (...) - *MYP 440.3*.

Tiako ny hampitandrina anao ny amin'ny loza dieny mbola tsy tara loatra. Mihaino teny malefaka sy mahafinaritra ianao, ka voatarika hino fa handeha tsara ny zavatra rehetra; kanefa tsy voavakinao ny antony manosika azy hiteny izany teny manodoka izany. Tsy afaka ny hahita ny halalin'ny faharatsiana miafina ao am-po ianao. Tsy afaka mijery ny ao ambadiky ny sehatra ianao, ary hanavaka ireo fandrika izay napetrak'i Satana hamandrihana ny fanahinao. Te hitarika anao izy hanaraka ny lalana izay hitondra anao mora foana ho any amin'ny fakam-panahy. Aza manome tombon-dalana azy na dia kely aza. Raha mbola miasa amin'ny sain'ny mpanompony Andriamanitra, i Satana kosa dia miasa amin'ny alalan'ireo zanaky ny tsy fankatoavana. Tsy misy fifanarahana eo amin'i Kristy sy i Beliala. Tsy afaka ny hifandrindra izy roa. Ny mifandray amin'ny tsy mpino dia mametraka ny tenanao eo amin'ny tanin'i Satana. Mampalahelo ny fanahin'Andriamanitra ianao ary very ny fiarovany. Azonao atao ve ny miaritra ireo fanoherana mahatsiravina ireo amin'ny ady ataonao ho an'ny fiainana mandrakizay? - *MYP 441.1*.

Fanapahana ny Fanekena

Mety hilaza ianao hoe: “Efa nanome toky aho, hanapaka izany indray ve aho ankehitriny?” Iza no valinteniko, raha nanao fanomezan-toky mifanohitra amin’ny Soratra Masina ianao, tapaho amin’ny fomba rehetra sady tsy misy hataka andro izany ka mibebaha amin’Andriamanitra amim-panetren-tena noho ny tsirim-pitiavana nitarika anao hanao izany fanomezan-toky maimaika izany. Tsara kokoa ny manapaka izany fanomezan-toky izany, amim-pahatahorana an’Andriamanitra, toy izay mihazona izany ka manala baraka ilay Mpanao anao. - *MYP 441.2*.

Tsarovy fa misy ny lanitra tokony ho azonao ary misy ny lalana midanadana mankany amin’ny fahaverezana tokony hialanao. Izay tian’Andriamanitra holazaina no lazainy. Rehefa norarany tsy hihinana ny voa avy amin’ny hazon’ny fahalalana ireo ray aman-drenintsika voalohany, ny tsy fankatoavan’izy ireo dia nanokatra ny vavahady hanafotra amin’ny ozona ho an’izao tontolo izao. Raha mandeha mifanohitra amin’Andriamanitra isika dia handeha hifanohitra amintsika Izy. Ny hany ahazoantsika antoka dia ny mankatò ny fitakiany rehetra, na inona na inona vidiny. Ny zava-drehetra dia miorina amin’ny fitiavana tsy manam-petra sy fahendrena. - *TFC, b. 5, tt. 361-365. {MYP 442.1}*.

Fomba Fijery Matotra Tena Ilaina

Ny tsara ho an’ny fiarahamonina ary koa ny tombony ambony indrindra ho an’ny mpianatra, dia ny mitaky fa tsy hiezaka ny hisafidy ireo namana eo amin’ny fiainany izy kanefa ny toetrany dia mbola tsy mivelatra, mbola tsy matotra ny fomba fijeriny, ary izy ireo koa etsy an-danin’izany dia tsy maka ny fikarakarana sy ny fitarihan’ireo ray aman-dreny (...) - *MYP 442.2*.

Ireo izay mikatsaka ny hiaro ny tanora amin’ny fakam-panahy sy hanomana azy ireo ho amin’ny fiainana mahaso dia manao asa

tsara. Faly izahay mahita fa ireo toeram-pianarana dia mahatsapa ny maha-zava-dehibe ny fifehezan-tena ara-dalana ho an'ny tanora. Enga anie ny ezaka ataon'ireo mpampianatra ho feno fahombiazana. - *FCE*, tt. 62, 63. {*MYP* 442.3}.

Toko 151 – Ilaina ny Torohevitra sy ny Tari-dalana

Amin'izao andron'ny loza mananontanona sy ny fahasimban-toetra izao dia maro ireo fihakana sy fakam-panahy izay mihatra amin'ny tanora. Maro ireo izay mamily ny sambony ao amin'ny seranana mampidi-doza. Mila mpanamory izy ireo; kanefa sadaikatra ny hanaiky ilay fanampiana tena ilaina, mahatsapa ny tenany fa mahavita mamily ny sambony irery, ary tsy mahatsikaritra fa efa hidona amin'ny vato mifafina izay mety hiteraka ny faharendrehana'ny sambon'ny finoana sy ny fahasambaran'izy ireo. Ny resaka fisakaizana sy ny fanambadiana no tena mapivadika ati-doha azy ireo, ary ny tena enta-mavesatra entiny dia ny hanao izany araka izay itiavany azy. Amin'izany, ny fotoana manan-danja indrindra amin'ny fiainan'izy ireo, no ilàny mpanolo-tsaina azo antoka sy mpitari-dalana tsy mety diso. Hahita izany ao anatin'ny tenin'Andriamanitra izy ireo. Raha toa ka tsy mpianatra mahafatra-po amin'izany teny izany izy ireo dia hanao fahadisoana goavana izay hanimba ny fifalian'izy ireo sy ny an'ny hafa mandritra ity fiainana ity ary koa mandritra ny fiainana ho avy. - *MYP* 443.1.

Maro ireo olona manapa-kevitra tampotampoka sy mafy loha. Tsy nihaino ny torohevitra feno fahendrena omen'ny tenin'Andriamanitra izy ireo; tsy niady tamin'ny fitiavan-tena ary tsy nahazo fandresena sarobidy. Ny sainy be hambom-po sy tsy mety milefitra no namily azy ireny hiala amin'ny lalan'ny adidy sy fankatoavana. Manaova jery todika ny fiainanareo lasa, ry namana tanora isany, ary mandiniha amim-pahatokiana eo

ambany fahazavan'ny tenin'Andriamanitra ny dia nataonareo. Nandala ireo adidinareo manoloana ny ray aman-dreninareo izay nolazain'ny Baiboly ve ianareo? Naneho hatsaram-panahy sy fitiavana tamin'ilay reninareo izay nikolokolo anareo hatramin'ny fahazazanareo ve ianareo? Noheverinareo ve ireo faniriany, sa nitondra fanaintainana sy alahelo tao am-pony ianareo tamin'ny fanaovana izay sitraponareo sy tianareo hatao? Moa ve ilay fahamarinana izay nekenareo nanamasina ny fonareo, ary nanalefaka sy nampilefitra ny sitraponareo? Raha tsy izany dia manana asa atao ianareo mba hanarenana ireo tsy nety tamin'ny lasa. - MYP 443.2.

Ilay Mpitari-Dalana Tonga Lafatra

Maneho fenitra tonga lafatra ho an'ny toetra ny Baiboly. Io boky masina io, izay avy amin'ny tsindrimandry nomen'Andriamanitra, ary nosoratan'ny olo-masina, dia mpitari-dalana tonga lafatra manoloana ireo toe-javatra rehetra eo amin'ny fiainana. Asehony mazava sy miavaka tsara ny adidin'ny antitra sy ny adidin'ny tanora. Raha toa ka ataontsika ho mpitari-dalana antsika izy eo amin'ny fiainana, ny fampianarany dia hanandratra ny fanahy. Hanandratra ny saina izy, hampivoatra ny toetra ary hanome fiadanana sy fifaliana ny fo. Kanefa maro ny tanora izay nifidy ny ho mpanoro hevitra sy mpitari-dalana ny tenany manokana, ary hitondra ny fiainany eo am-pelatanany. Mila mandalina bebe kokoa ny fampianaran'ny Baiboly izy ireo. Ao amin'ny pejiny no ahitan'izy ireo ny adidiny manoloana ny ray aman-dreniny sy ny rahalahiny ao amin'ny finoana. Izao no vakin'ny didy fahadimy: *"Manajà ny rainao sy ny reninao mba ho maro andro bianaao ao amin'ny tany izay omen'i Jehovah Andriamanitrao anao."* Mamaky ihany koa isika hoe: *"Anaka, maneke ny ray sy ny reninareo ao amin'ny Tompo, fa marina izany."* - MYP 444.1.

Ny iray amin'ireo famantarana fa miaina amin'ny andro farany isika dia ny tsy fankatoavan'ny zanaka ny ray aman-dreny, tsy mahay mankasitraka, tsy tia zava-masina. Maro ireo fitsipika sy torohevitra ao amin'ny Baiboly mahakasika ny fanajana ny ray aman-dreny. Mametraka ao an-tsain'ny tanora izy ny momba ireo adidy masin'izy ireo amin'ny fanehoana fitiavana sy fikolokoloana ireo izay nitarika azy ireo nandritra ny fahazazana, fahatanorana hatramin'ny fahalebiazana, ary izay miankina betsaka amin'izy ireo ankehitriny hahazoana fiadanana sy fifaliana. Mazava tsara ny zavatra lazain'ny Baiboly momba izany; kanefa dia tsy noraharahaina mihitsy ny fampianarany. - *MYP 444.2*.

Maro ny lesona tokony hianaran'ny tanora, ary ny manan-danja indrindra amin'izany dia ny mianatra ny mahafantatra ny tenany manokana. Tokony ho fantany tsara ny adidy sy ny andraikiny manoloana ny ray aman-dreniny, ary tokony hanohy hianatra ao amin'ny sekolin'i Kristy hatrany izy mba ho malemy fanahy sy tso-po. Raha tokony ho tia sy hanaja ny ray aman-dreniny izy ireo, dia tokony hanaja koa ny fomba fijerin'ireo olona manana fanandramana betsaka eo amin'ny fiainana izay mifandray aminy any am-piangonana. - *MYP 445.1*.

Fitondran-Tena Mendrika

Ny zatovolahy izay mankafy ny fikambanana amin'ny zatovovavy iray ary mahazo ny fisakaizany kanefa tsy fantatry ny ray aman-drenin'ilay zatovovavy izany, dia tsy mitondra tena tahaka ny Kristianina mendrika manoloana ilay zatovovavy sy ny ray aman-dreniny. Amin'ny alalan'ny fifandraisana sy ny fihaonana miafina dia mety hanana hery miasa mangina eo amin'ny sain'ilay zatovovavy izy, kanefa amin'izany dia tsy miseho ilay fahamendrehana sy fahitsiam-panahy izay tokony hananan'ny zanak'Andriamanitra rehetra. Mba hahafahan'izy ireo manao izay tian'izy ireo hatao dia lasa tsy milaza ny marina

sy tsy manaraka ny fenitra voalazan'ny Baiboly izy ireo, ary maneho izy ireo fa tsy mahatoky amin'ireo olona tia azy ireo sy miezaka ny ho mpiambina mahatoky azy ireo. Ny fanambadiana aterak'izany hery miasa mangina izany dia tsy mifanaraka amin'ny tenin'Andriamanitra. Izay mitady ny hamily ny zanakavavy iray hiala amin'ny adidiny, ka manakorontana ny eritreriny momba ny didy tsotra sy mahasoan'Andriamanitra ny hankatoavana sy hanajana ny ray aman-dreny, dia olona izay tsy marina eo anoloan'ny fepetra takin'ny fanambadiana. - *MYP 445.2.*

Mipetraka ilay fanontaniana: «*Inona no biarovany zatovo ny lalan-kalebany tsy ho voaloto?*» ary omena ny valin-teny: «*Ny fitandremana araka ny teninao.*» Ny zatovolahy izay manao ny Baiboly ho mpitari-dalana azy dia tsy tokony ho diso amin'ny lalan'ny adidy sy ny lalana azo antoka. Io boky voatahy io no hampianatra azy ny fitandrovana ny fahitsian-toetrany, ny mba ho marina hatrany, ary tsy hamitaka. «Aza mangalatra», no voasoratra ny rantsan-tanan'Andriamanitra teo amin'ny vato fisaka; indrisy anefa fa betsaka ny fangalarana fitiavana miafina tanterahina sy ny hamarinina. - *MYP 446.1.*

Voatazona ny fisakaizana feno fitaka, tohizana ny resaka any ambadimbadika, hany ka ny fitiavan'ilay mbola tsy ampy fanandramana eo amin'ny fiainana ka tsy mahafantatra hoe hatraiza no hivoaran'ny toe-javatra, dia miala amin'ny ray aman-dreniny ary mipetraka any amin'ilay olona izay, amin'ny alalan'ny zavatra ataony, dia maneho fa tsy mendrika izany fitiavana izany. Manameloka ny karazana tsy fahamarinana rehetra ny Baiboly, ary mitaky ny fanaovana ny marina amin'ny fotoana rehetra izy. Ny olona izay mametraka ny Baiboly ho mpitari-dalana ny fahatanorany, ho fahazavan'ny lalany, dia hankatò ny fampianarany amin'ny fotoana rehetra. Tsy handika na dia tendron-tsoratra kely indrindra amin'ny lalàna izy mba hahafahany manao zavatra, na dia tsy maintsy manao sorona lehibe aza izy ho vokatr'izany.

Raha toa ka mino ny Baiboly izy, dia mahafantatra fa tsy hitoetra eo aminy ny fitahian'Andriamanitra raha miala amin'ny lalan'ny fahitsiana izy. Na dia mety hiroborobo aza izy amin'ny voalohany dia tsy maintsy hijinja ny vokatry ny nataony. - *MYP 446.2.*

Mipetraka eo amin'ireo fifandraisana tsy mety izay miforona amin'izao vanin'andron'ny tany izao ny ozon'Andriamanitra. Raha toa ka tsy nohazavain'ny Baiboly tsara ireo fanontaniana ireo dia nety ho azo nialana tsiny ihany ny fironan'ny tanora hitady fifandraisam-pitiavana. Kanefa tsy natao zara fa vita ireo zavatra takin'ny Baiboly; mitaky fahadiovana tanteraka amin'ny saina sy teny ary asa izy ireo. Mankasitraka an'Andriamanitra isika fa fanilon'ny tongotra ny Teniny, ary tsy misy tokony handiso ny lalan'ny adidy. Tokony hataon'ny tanora anton-draharaha ny mandinika ny pejiny sy manaraka ny toroheviny; satria ny fahadisoana mampalahelo dia matetika vokatry ny tsy fanarahana ny fihitsipiny. - *MYP 446.3.*

Ilaina ny Fieritreretana Madio

Raha misy lohahevitra tokony hodinihina amim-pahatoniana sy amim-pieritreretana tsara dia ny lohahevitry ny fanambadiana izany. Raha toa ka misy fotoana ilàna ny Baiboly hanoro hevitra dia alohan'ny dingana izay hampikambana olon-droa mandrapahafaty izany. Kanefa ny fiheverana manjaka dia ny hoe: ny fihetseham-po no tokony ho mpitarika; ary maro ireo olona niredaredam-pitiavana ka nitady ny haka fanapahan-kevitra izay hitondra azy any amin'ny fahapotehana azo antoka. Eto no tena tsy anehoan'ny tanora fahendrena mihitsy mihoatra ny zavatra hafa rehetra; eto no tsy mety anarina izy ireo. Toa manana hery mamosavy azy ireo ny resaka fanambadiana. Tsy milefitra eo ambanin'Andriamanitra izy ireo. Voafatotra ny retsi-pandren'izy ireo, ary miroso miafinafina izy ireo, ary feno tahotra sao hisy olona hanakana ny drafitra ataon'izy ireo. - *MYP 447.1.*

Ny fomba mifafina izay anaovana ny fisakaizana sy ny fanambadiana dia miteraka fijaliana betsaka, izay Andriamanitra irery ihany no mahafantatra ny tena halehibeny marina. An'arivony ireo sambom-panahy rendrika eo amin'io vatolampy io. Ireo izay milaza azy ho Kristianina, manana fiainana feno fahitsiana, izay toa mora tohina amin'ny lohahevitra hafa, dia manao fahadisoana mampatahotra eto. Maneho saina efa tapa-kevitra tsy azo ovana izy ireo. Voasarika loatra amin'ny fihetseham-po sy ny fahatairan'ny olombelona izy ireo ka tsy maniry ny hitady ny Baiboly intsony sy hanana fifandraisana ety dia ety amin'Andriamanitra. - *MYP 447.2*.

Fantatr'i Satana tsara ny zava-misy, ary mampiseho ny fahaizandratsiny izy mba hamandrihana ny fanahy ho very. Mandinika ny dingana rehetra izay raisina izy, ary manome soso-kevitra maro, ka matetika ireny soso-kevitra ireny no arahina fa tsy ny tenin'Andriamanitra. Io harato mampidi-doza voatenona tsara io dia voamana ny handavo ny tanora sy ny tsy mitandrana. Mety hafenina ao ambadiky ny endrika mazava izy io, kanefa alahelo maro no mianjady amin'izay tratrany. Ary vokatr'izany dia mahita ny olombelona potika isika eny rehetra eny. - *MYP 448.1*.

Tokony Haka Torohevitra avy any amin'ny Ray Aman-Dreny

Rahoviana vao ho hendry ny tanorantsika? Mandra-pahoviana no mbola hitohizan'ity asa ity? Moa ve tokony hijery ny sitrapo sy ny fironan'ny tenany irery ihany ny zanaka, ka tsy hiraharaha ny torohevitra sy ny efitreritr'ireo ray aman-dreniny? Ny sasany dia toa tsy mihevitra akory izay mety ho fanirian'ny ray aman-dreniny, na koa tsy miraharaha ny fomba fijerin'ireo olona matotra. Nanidy ny varavaran'ny fon'izy ireo tamin'ny fifankatiavan'ny ray aman-dreny sy ny zanaka ny fitiavan-tena. Tokony hotairina amin'izany resaka izany ny fisainan'ny tanora. Ny didy fahadimy

no didy tokana misy teny fampanantenana; kanefa dia atao ambanin-javatra izany, tsy raharahain'ny mpifankatia mihitsy aza. Manambany ny fitiavan'ny reny, manala baraka ny fikarakaran'ny ray, ireo no fahotana izay voarakitra hiampanga ny tanora maro. - *MYP 448.2.*

Iray amin'ireo fahadisoana lehibe indrindra mifandray amin'ity lohahevitra ity ny hoe: tsy tokony hokorontanina ny fitiavan'ny tanora sy ny tsy ampy fanandramana eo amin'ny fiainana, tokony tsy hisy hanakantsakana ny fanandramam-pitiavan'izy ireo. Raha toa ka nisy lohahevitra ilàna ny fijery amin'ny lafiny maro dia ity lohahevitra ity izany. Ny fanampian'ny fanandraman'ny hafa, ary ny fandanjalanjana tony tsara sy amim-pitandremana dia tena ilaina tokoa. Lohahevitra izay hamaivanin'ny ankamaroan'ny olona loatra izy ity. - *MYP 449.1.*

Makà torohevitra avy amin'Andriamanitra sy avy amin'ny ray aman-dreninareo matahotra an'Andriamanitra, ry tanora namana. Mivavaha ho an'io resaka io. Lanjlanjao tsara ny fihetseham-po rehetra, ary diniho tsara ny fivoaran'ny toetr'ilay olona izay eritreretinao hanakambanana ny hoavin'ny fiainanao. Ny dingana izay horaisinao dia anisan'ireo izay tena manan-danja indrindra eo amin'ny fiainanao, ary tsy tokony hatao maimaika izany. Afaka mitia ianao, fa aza jamba rehefa mitia. - *MYP 449.2.*

Diniho tsara raha toa ka mety ho feno fahasambarana ny fiainampanambadianao, na mety ho tsy milamina ary potika mihitsy aza. Mametraha fanontaniana: Hanampy ahy ho any an-danitra ve ity fraisana ity? Hampitombo ny fitiavako an'Andriamanitra ve izy ity? Moa ve hampivelatra ny faritra ilàna ahy eo amin'ny fiainana izy ity? Raha toa ka tsy mampihemotra ireo fanontaniana ireo dia mandrosoa amim-pahatahorana an'Andriamanitra. - *MYP 449.3.*

Na dia nifamofo aza ianareo kanefa tsy mbola fantatrao tsara ny toetr'ilay tianao hovadina, aza mihevitra fa ny fifamofoana dia tsy maintsy hitarika anao hanao voadim-panambadiana, izay hampikambana anao mandra-pahafaty amin'ilay olona iray izay tsy azonao tiavina sy hajaina. Mitandrema tsara alohan'ny hanaovana fifamofoana, kanefa tsara kokoa, eny tsara lavitra, ny misaraka mandritra ny fifamofoana toy izay misaraka ao aorian'ny fanambadiana tahaka ny ataon'ny maro. - *MYP 449.4.*

Famantarana ny Fitondrany ny Reny

Zava-maniry mila fikolokoloana ny tena fitiavana marina. Alohan'ny hileferany amin'ny fitiavany dia aoka ny vehivavy izay maniry ny hanana fanambadiana miadana, sambatra, izay maniry ny hiala amin'ny fijaliana sy ny alahelo ho avy, hanontany hoe: Moa ve manana reny ilay olon-tiako? Inona no voamarika ao amin'ny toetr'izany reniny izany? Moa ve mahatsapa ny adidy aman'andraikiny manoloana izany reniny izany izy? Moa ve izy mihevitra ny faniriany sy ny fahasambarany? Raha toa ka tsy manaja sy manome voninahitra ny reniny izy, moa ve haneho fanajana sy fitiavana, hatsaram-panahy sy fahalianana, ho an'ny vadiny? Rehefa tapitra ireo zava-baovao ao amin'ny fanambadiana, mbola ho tia ahy ihany ve izy? Moa ve hanam-paharetana amin'ireo fahadisoako izy, sa ho be tsikera kosa sy hanao didy jadona? Ny tena fitiavana hanarona fahadisoana maro; tsy hahita azy ireo akory ny fitiavana. - *MYP 450.1.*

Tsy Azo Ianteherana ny Fihetseham-Po Taitaitra

Matoky loatra ny fihetseham-pony taitaitra ny tanora. Tokony tsy hanolotra ny tenany mora foana izy ireo, na koa hanaiky ho babo amin'ny fanintonana ivelan'ilay olon-tian'izy ireo fotsiny. Ny fisakaizana, araka ny fanaovana azy amin'izao vanin'andro ankehitriny izao, dia drafitra mamitaka sy mihatsaravelatsihy,

izay ny fahavalon'ny fanahy dia miasa bebe kokoa noho ny Tompo. Iaina eto ny fahalalana; kanefa kely ihany no azony atao manoloana ity toe-javatra ity. - *MYP 450.2*.

Raha toa hifandray tsara amin'ny ray aman-dreny ny zanaka, raha toa ka hanokatra ny fony amin'izy ireo izy, hizara ny enta-mavesatra amin'izy ireo, ireo fifaliany sy ny alahelony, dia aretim-po maro amin'ny hoavy no mety ho voasoroka. Rehefa tsy fantatr'izy ireo ny lalana tokony haleha dia aoka izy ireo hametraka izany olana izany manoloana ny ray aman-dreniny, ary hangataka torohevitra amin'izy ireo. Iza mihoatra noho ny ray aman-dreny tia an'Andriamanitra no afaka hanoro ireo loza mananontanona? Iza no mety hahafantatra tsara ny toe-pony manokana noho izy ireo? - *MYP 450.3*.

Ny ankizy kristianina dia hametraka ho eo ambonin'ireo tombontsoa eto an-tany ny fitiavana sy ny fankasitrahan'ny ray aman-dreniny matahotra an'Andriamanitra. Afaka miombom-po amin'ny zanaka ny ray aman-dreny, mivavaka ho azy sy mivavaka miaraka aminy ireny mba harovana sy hotarihin'Andriamanitra izy. Ambonin'izany rehetra izany dia hanoro azy ilay Namana sy Mpanoro hevitra tsy manary na oviana na oviana, izay ho voakasiky ny fahatsapana ny fahalemeny. Nalaim-panahy tahaka antsika rehetra koa Izy, kanefa tsy nanota, ary hainy ny manampy ireo izay alaim-panahy. - *RH, 26 Jan. 1886. {MYP 451.1}*.

Fitiavan'Andriamanitra

Ao amin'ny firaisanareo mandritra ny fiainana, ny fifankatiavanareo no miantoka ny fifalian'ny tsirairay. Ny iray dia tokony hanompo ho fahasambaran'ny hafa. Izany no sitrapon'Andriamanitra mahakasika anareo. Na dia mitambatra ho iray aza ianareo, dia tsy misy hanary ny maha-izy azy ao amin'ilay anankiray hafa. Andriamanitra no tompon'ny mahai-anao anao (...) - *MYP 451.2*.

Rehefa miaina ho an'Andriamanitra dia manome Azy ny fitiavana tsara indrindra sy avo indrindra ny fanahy. Moa ve ny fitiavana lehibe indrindra mankany amin'Ilay maty ho anao? Raha toa ka izany dia manaraka ny baikon'ny lanitra ny fifankatiavanareo roa. - TFC, b. 7, tt. 45, 46. {MYP 451.3}.

Toko 152 - Ny Fanambadiana Aloha Loatra

Ny ankizilahy sy ny ankizivavy dia miditra amin'ny fifandraisana eo amin'ny fanambadiana miaraka amin'ny fitiavana mbola tsy matoy, fomba fijery tsy matotra, tsy misy fihetscham-po ambony sy mendri-kaja, ary mandray ny voadin'ny fanambadiana, teo ambany fitarihan'ny firehetam-pon-jaza tanteraka (...) - MYP 452.1.

Ny Maha-Zava-Doza ny Fifamatorana Aloha Loatra

Ny fifamatorana niforona tamin'ny fahazazana matetika dia mifara amin'ny fikambanana feno fahoriana, na koa fisarahana manala baraka. Ny fifandraisana aloha loatra, raha noforonina tsy niaraka tamin'ny fankasitrahan'ny ray aman-dreny, dia mahalana no mahita fahasambarana. Ny fitiavana tanora dia tokony hosakanana mandra-pahatonga amin'ny taona izay ny fahamatorana sy ny fanandramana no hahatonga izany ho mendrika sy azo antoka. Ireo izay tsy mety hofehezina dia hotandindomin-doza hitondra fiainam-pahoriana. Ny tanora izay mbola tsy nahatratra ny faharoapolon-taonany akory dia tsy afaka mandanjalanja tsara ny hisafidy tanora tahaka azy hiaraka aminy. Rehefa mihamatotra ny fijeriny dia hitany fa voafatotra mandra-pahafaty ny tenany ary mety tsy ho afaka ny hikajy ny fahasambaran'ny tsirairay avy. Avy eo, raha tokony ho nanao ny tsara indrindra azony natao izy ireo, dia fifanilihana no miseho, mitatra ny hantsana mampisaraka, mandra-pahatongan'ny tsy firaharahana sy fanaovana tsirambina ny tsirairay hahazo laka. Aminy dia tsy misy na inona na inona maha-masina ny teny hoe

tokantrano. Ny rivotra iainana dia voapoizin'ny teny tsy misy fitiavana sy latsa mangidy. - *SA, tt. 11, 12 {MYP 452.2}*.

Toko 153 – Ireo Karazam-Panambadiana Roa

Ny fanambadiana tsy matotra no loharano mitondra ny ratsy betsaka indrindra izay misy ankehitriny. Tsy misy na ny fahasalamana ara-batana na ny fahatanjahana ara-tsaina mahazo tombontsoa avy amin'ny fanambadiana aloha loatra eo amin'ny fiainana. Eo amin'io lohahevitra io koa dia tsy ampiasain'ny olona loatra ny saina. Maro ny tanora no manao zavatra amin'ny fihetseham-po taitaitra. Io dingana io, izay misy fiantraikany na ho amin'ny tsara na ho amin'ny ratsy, izay mety ho fitahiana mandra-pahafaty na ho ozona, dia raisina maimaika loatra, eo ambanin'ny fandrیشان'ny fihetseham-po. Maro ireo izay tsy hihaino ny fananarana sy ny fampianarana avy amin'ny fomba fijery kristianina (...) - *MYP 453.1*.

Feno fijaliana sy fahotana izao tontolo izao ankehitriny noho ny fanambadiana tsy lavorary. Matetika no ao anatin'ny volana vitsy monja dia mahatsapa ny mpivady fa tsy mety mihitsy ny fiarahan'izy ireo; ary ny vokatr'izany dia ny ady indray no lasa manjaka ao amin'ny tokantrano raha toa ka ny fitiavana sy ny firindran'ny lanitra irery ihany no tokony hitoetra. - *MYP 453.2*.

Ngidim-panahy no kolokoloina amin'ny alalan'ny fifandirana amin'ny zavatra tsy misy dikany. Ny tsy fifanarahana mibaribary sy ny adiady dia mitondra fijaliana tsy hay lazaina ao an-tokantrano, ary manasaraka ireo izay tokony hakamban'ny fatoram-pitiavana. An'arivony ireo nanao sorona ny tenany sy ny fanahiny ary ny vatany, amin'ny alalan'ny fanambadiana tsy hendry, ary dia lasa midina any amin'ny lalan'ny fahaverezana. - *MYP 453.3*.

Mitondra Zioga tsy Antonona

Zava-doza ny manao fanekena amin'ny olon'izao tontolo izao. Fantatr'i Satana tsara fa ny ora izay vavolombelon'ny fanambadian'ny zatovolahy sy zatovovavy maro no hamarana ny tantaran'ny fanandramana ara-panahan'izy ireo sy izay mety hilana izany. Misy fotoana iezahan'izy ireo hiaina amin'ny fiainana kristianina, kanefa izany ezaka izany dia toherin'ny hery miasa mangina mifanohitra aminy. Raha tsapan'izy ireo taloha fa tombontsoa ny miresaka momba ny fifaliana sy ny fanantenan'izy ireo, vetivety atỳ aoriana dia tsy mazoto ny hiresaka izany lohahevi-dresaka izany intsony izy, satria mahafantatra fa ilay olona izay nampifamatorany izay hiafarany dia tsy liana amin'izany resaka izany. Amin'izany fomba izany no handrarian'i Satana tadin'ny tsy finoana manodidina azy ireo, ka maty tsikelikely ilay fahamarinana tao am-pony. - *MYP 453.4*.

Miezaka mafy i Satana ny hitazona ny tanora ao anatin'ny fahotana, satria izany no ahazoany antoka fa azony ilay olona. Ilay fahavalon'ny fanahy dia feno fankahalana mafy hanohitra ny ezaka rehetra hitarihana ny tanora ho any amin'ny lala-marina. Halany ny zavatra rehetra izay maneho marina an'Andriamanitra sy i Kristy. Mifantoka manokana any amin'ireo izay eo amin'ny toerana ahafahana mahazo fahazavana avy any an-danitra ny ezaka ataony satria fantany fa ny fihetsika rehetra ataon'izy ireo hifandraisana amin'Andriamanitra dia hanome azy ireo ny hery hanoherana ny fakam-panahiny. Tahaka ny anjelin'ny fahazavana no ahatongavany eo amin'ny tanora miaraka amin'ny fitaka manodoka, ary mazana dia mahomby izy amin'ny fahazoana azy ireo miandalana hiala amin'ny lalan'ny adidy (...) - *MYP 454.1*.

Fikambanana araka ny Tokony Ho Izy

Ireo tanora izay tafalatsaka amin'ny fikambanana amin'olon-kafa dia mety hanao izany fiarahana izany ho fitahiana na ozona. Afaka

manorina ny hafa, mifampahery, ary ho fitahiana ho an'ny hafa izy ireo, manatsara ny fitondran-tena, ny fironana, ny fahalalana; na koa afaka ny hamela ny tenany izy ireo hanjary ho tsy malina sy tsy mahatoky, ka mety ho hery miasa mangina manimba ny toetra fotsiny no asehony. - *YI, 10 Aog. 1899. - MYP 454.2.*

Fanambadiana atao Maimaika

Miasa mafy mandrakariva i Satana mba hanafainganana ny tanora tsy ampy fanandramana ho amin'ny faneken'ny fanambadiana. Ho tsara kokoa raha tsy hindrahindrainy ny mariazy atao ankehitriny. Rehefa takatra tsara ny toetra masina sy ny fepetra takin'ny fanambadiana, dia hoeken'ny lanitra izany, sy hitondra vokatra mahafaly ho an'ny rehetra, ary homem-boninahitra Andriamanitra (...) - *MYP 455.1.*

Mahamendrika ny toetra, manatsara ny zavatra ankafizina, manamasina ny fomba fisainana ary mahatonga izay manana azy ho lasa mpiara-miombona amin'ny fahadiovana sy ny hery miasa manginan'ny lanitra ny fivavahana tena marina; mampanakaiky ny anjely izy, ary manasaraka bebe kokoa hatrany amin'ny fanahy sy ny hery miasa manginan'izao tontolo izao. - *TFC, b. 2, tt. 252, 253. {MYP 455.2}*

Voatarik'i Satana ho amin'ny Fanambadiana

Miasa mafy i Satana amin'ny fitarihana ireo izay tsy mety mifanaraka mba hanakambana ny tombontsoan'izy ireo. Miravoravo amin'izany asa izany izy, satria amin'ny alalan'izany no ahafahany mitondra ny ozon'ny fijaliana sy ny tsy fisiampanantenana maro ho an'ny taranak'olombelona betsaka indrindra noho ny fampiasana fahakingana any amin'ny lafinjavatra hafa. - *TFC, b. 2, t. 248. {MYP 455.3}*

Toko 154 – Mampakatra sy Manome ho Ampakarina

Napetrak'Andriamanitra teto amin'izao tontolo izao ny olona, ary tombontsoany ny mihinana, ny misotro, ny manao raharaham-barotra, ny mampakatra ary ny ampakarina; nefa eo ambany fahatahorana an'Andriamanitra ihany vao azo antoka ireo zavatra ireo. Ny fiainantsika eto amin'ity izao tontolo izao ity dia tokony ho fanomanana izay ho tontolo mandrakizay. Ny heloka bevava teo amin'ny fanambadiana tamin'ny andron'i Nôà dia ny nanaovan'ireo zanakalahin'Andriamanitra fanekena tamin'ireo zanakavavin'ny olombelona. Ireo izay nilaza fa nahafantatra sy nanaja an'Andriamanitra dia nikambana tamin'ireo izay nanana fo maloto; ary tsy nisy fanavakavahana fa samy nanambady izay tiany. Maro amin'izao fotoana izao no tsy manana fanandramana ara-pivavahana lalina, izay hanao mitovy tsy misy hafa amin'ny zavatra izay natao tamin'ny andron'i Nôà. Miditra ao amin'ny fanambadiana tsy misy fiheverana amim-pitandremana sy amimbavaka izy ireo. Maro no mandray ny voady masina tsy ampieritreretana toy ny miditra amin'ny fandraharahana ara-barotra; tsy tena fitiavana no manosika azy hanao fanekena.

Fitiavana tsy Masina

Toa misy hery miasa mangina manodoka eo amin'ny sain'ny tanora maro ny resaka momba ny fanambadiana. Mihaona ny olona anankiroa, mifanatona izy ireo ary mifantoka ao avokoa ny fahalianany rehetra. Jamba ny fisainany, tsy misy toerana ho an'ny fandanjalandana intsony. Tsy manaiky torohevitra na fifehezana na avy amin'iza na avy amin'iza izy ireo. Manao izay tiany hatao izy ireo ary tsy mihevitra ny vokatr'izany. - *MYP 456.2*.

Toy ny areti-mifindra na valan'aretina, izay tsy maintsy manaraka ny lalany, ny fifanintonana izay mahazo azy ireo; ary toa tsy misy zavatra izay afaka hanakana izany. Mety hisy amin'ireo

manodidina mahatsapa fa raha toa ka liana ny hikambana ao amin'ny fanambadiana ny ankilany sy ny andaniny dia ho fahoriana fotsiny mandritra ny androm-piainany no vokatr'izany. Kanefa misy dikany ireo torohevitra sy fananarana nomena. Amin'izany fikambanana izany, mety ho rava sy potika ilay olona izay tokony hotahin'Andriamanitra hahasoa amin'ny asa fanompoana azy; kanefa ny fananarana sy ny fandresen-dahatra dia tsy noraharahaina. - *MYP 456.3.*

Izay rehetra azon'ny lehilahy sy vehivavy manana traikefa lazaina dia tsy misy vokany; tsy misy hery hanova ny fanapahan-kevitra izay noraisin'izy ireo teo ambany fitarihan'ny faniriany. Tsy liana amin'ny fivoriam-bavaka intsony izy ireo, sy izay rehetra mikasika ny fivavahana. Azon'ody amin'ny fifankatiavana izy ireo ary atao tsinontsinona ireo adidy eo amin'ny fiainana, toy ny tsy misy vidiny izany. Isak'alina, ireo tanora ireo dia mandany solika mba hiresahana, amin'ny lohahevitra matotra sy manan-danja ve? — Tsia. Resadresa-poana sy tsy manan-danja. - *MYP 457.1.*

Mandika ny Lalàn'ny Fahasalamana sy ny Fahatsoram-Po

Miambina manokana ireo izay manokana ny ampaham-potoana betsaka amin'ny alina hifampiresahan'ny mpifankatia ny anjelin'i Satana. Raha nanokatra ny masony izy ireo, dia mety hahita anjely iray mandray an-tsoratra ny teny sy ny fihetsiny rehetra. Voadika ireo lalàn'ny fahasalamana sy fahatsoram-po. Mety kokoa raha ny sasany amin'ireo ora maro lany amin'ny fisakaizana no lany ao amin'ny fiainam-pianakaviana. Kanefa amin'ny ankapobeny, ny fanambadiana no mamarana ny fanoloran-tena rehetra naseho nandritra ny andro fisakaizana! - *MYP 457.2.*

Ireo oran'ny fanaranam-po amin'ny mamatonalina, amin'izao andron'ny fitondran-tena maloto izao, dia matetika mitarika ho amin'ny faharavan'ny roa tonta izay manao izany. Ravoravo i Satana, ary afa-baraka Andriamanitra rehefa manala baraka ny

tenany ny lehilahy sy ny vehivavy. Ny laza tsara sy ny voninahitra dia natao sorona eo ambanin'ny odin'io fifanintonana tsy masina io, ary ny fanambadian'izany olona izany dia tsy azo ambara ampahibemaso ho nahazo ny fankatoavan'Andriamanitra. Nivady izy ireo satria ny filàna no nanetsika azy, ary rehefa tapitra hatreo ny maha-zava-baovao ny fanambadiana dia hanomboka hahatsapa ny zavatra nataony izy ireo. Enim-bolana taorian'ny nanambarana ny voady dia efa niova ny fihetseham-pon'izy ireo amin'ny samy izy. Tao amin'ny fiainam-panambadiana ny tsirairay dia samy nianatra bebe kokoa momba ny toetr'ilay nofidiny. Mahita tsy fahatanterahana ny tsirairay, izay toa tsy hita nandritra ny fahajambana sy hadalana teo amin'ny fiarahana teo aloha. Tsy mamatotra azy ireo fanomezan-toky teo amin'ny alitara. Ny vokatry ny fanambadiana an-kamehana, eny, na dia amin'ireo milaza ho olon'Andriamanitra aza, dia ny fisarahana, ny fisaraham-panambadiana ary ny fikorontanana lehibe ao amin'ny fiangonana. - *MYP 457.3.*

Tsy Firaharahana ny Torohevitra

Izany karazana fampakarana na fanomezana ho ampakarina izany dia iray amin'ireo fitaovan'i Satana manokana, ary saika mahomby amin'ny fikasany mandrakariva izy. Tena mahatsapa fangirifiriana ny tsy fahafahako hanao na inona na inona aho rehefa tonga manatona ahy hangataka torohevitra mahakasika io resaka io ny andaniny roa. Mety hilaza aminy ny teny nasain'Andriamanitra hoteneniko aho, saingy matetika dia iadianay hevitra avokoa ny zavatra rehetra, ary mihevitra ny ho hendry izy amin'ny fanatanterahana ny fikasan'ny tenany ary izany no mazana ataony. - *MYP 458.1.*

Toa tsy manana hery handresena ny faniriany sy ny fironany izy ireo, ary hanambadimbady fahatany. Tsy mandinika tsara sy amimbavaka ny raharaha izy ireo, ary tsy mametraka ny zavatra eo an-

tanan'Andriamanitra mba hotarihina sy hofeheziny ny Fanahiny. Ny fahatahorana an'Andriamanitra dia toa tsy eo ambanin'ny mason'izy ireo. Heverin'izy ireo fa azony amin'ny fahafenoany ny raharaha, tsy misy fahendrena avy amin'Andriamanitra na torohevitra avy amin'olona. - *MYP 458.2*. Rehefa tara loatra, dia hitan'izy ireo fa nanao fahadisoana izy, ary nanimba ny fahasambarany eto amin'ity fiainana ity sy ny famonjena ireo fanahiny. Tsy miaiky izy ireo fa misy olona hafa ankoatra azy mahalala momba izany; kanefa raha noraisina ny torohevitra dia nety ho afaka nisoroka taona maro feno fahoriana sy fanahiana. Kanefa ny torohevitra dia tsy misy dikany ho an'ireo izay tapakevitra hanao ny sitrapony. Ny filàna dia mitondra ireny olona ireny handingana ny sakana rehetra arosan'ny fisaintsainana sy fieritreretana. - *MYP 459.1*.

Ireo Toetry ny Tena Fitiavana

Ny fitiavana dia zava-maniry avy any an-danitra. Tsy mafy loha izy; tsy jamba koa. Madio sy masina izy. Kanefa ny filàna voajanaharin'ny fo dia zavatra hafa tanteraka. Ny fitiavana madio dia hitondra an'Andriamanitra amin'ny drafitr'asa rehetra ataony ary hifandrindra tanteraka amin'ny Fanahin'Andriamanitra; ny filàna mirehitra kosa dia ho mafy loha, maimaika, maditra, manohitra ny fanakantsakanana rehetra ary hanao ny safidiny ho sampy. - *MYP 459.2*.

Amin'ny fitondran-tenan'izay manana ny tena fitiavana dia hiseho ny fahasoavan'Andriamanitra. Ny fahamaotinana, ny fahatsorana, ny fahadiovam-po, ny fahamendrehana ary ny fivavahana no hanamarika ny dingana rehetra mankany amin'ny faneken'ny fanambadiana. Ireo izay voafehy tahaka izany dia tsy ho variana amin'ny fiarahan'izy ireo fotsiny, na ho very fahalianana amin'ny fivoriam-bavaka sy ny fanompoam-pivavahana (...) - *MYP 459.3*.

Mikatsaka ny Tari-Dalana avy amin'Andriamanitra

Raha toa ka manana fahazarana ny hivavaka indroa isan'andro ny lehilahy sy ny vehivavy mialoha ny hieritreretana fanambadiana, dia tokony hivavaka inefatra isan'andro rehefa mihamanatona izany dingana izany. Ny fanambadiana dia zavatra hisy hery miasa mangina sy fiantraikany eo amin'ny fiainanao, na eto amin'ity izao tontolo izao ity na any amin'ny tontolo ho avy. Ny Kristianina tso-po dia tsy hampandroso ny fikasany amin'izany lalana izany raha tsy fantany fa ankasitrahan'Andriamanitra ny diany. Tsy te hisafidy ho an'ny tenany izy fa hahatsapa fa Andriamanitra no tokony hisafidy ho azy. Tsy tokony hanao izay hahafaly antsika isika fa i Kristy aza dia tsy mba nanao izay hahafaly ny Tenany. Tsy midika izany lazaiko izany fa ny olona iray dia tokony hanambady olona tsy tiany. Fahotana izany. Kanefa aoka tsy havela hitarika ho any amin'ny faharavana amin'ny haitraitra sy ny fihetscham-po. Andriamanitra dia mitaky ny fo manontolo, ny fitiavana fara tampony. - *MYP 460.1.*

Ny ankamaroan'ny fanambadiana amin'izao fotoana izao, sy ny fomba fitondrana azy, dia mahatonga azy ireo ho iray amin'ireo famantarana ny andro farany. Ny lehilahy sy ny vehivavy dia tena be fikirizana sy mafy loha ka tsy misy hidiran'Andriamanitra intsony. Voailika ny fivavahana, toy ny hoe tsy manana anjara asa atao amin'izany raharaha matotra sy manan-danja izany. Kanefa raha tsy nohamasinina tamin'ny alalan'izany ireo olona milaza fa mino ny fahamarinana, ary voasandratra ny saina sy ny toetra, dia tsy manana toerana tsara eo anatrehan'Andriamanitra izy toy ny mpanota izay tsy nahazo fahazavana mihitsy mahakasika ny fitakiany. - *RH, September 25, 1888. {MYP 460.2}*

Toko 155 – Ny Andraikitra ny Fanambadiana

Maro ireo izay miditra amin'ny fanambadiana kanefa tsy manampananana, tsy manana lova. Tsy manana ny herim-batana na

herin-tsaina hahazoana izany fananana izany izy. Olona maika ny hanambady fotsiny ireny, ka nandray andraikitra izay tsy fantany akory. Tsy manana fihetseham-po mendrika sy voasandratra izy ireo, ary tsy mahafantatra akory ny adidy ananan'ny vady sy ny ray, sy izay takin'ny filàn'ny fianakaviany. Tsy manao izay tokony hatao amin'ny fitomboan'ny andraikitra ao an-tokantrano toy ny asehony any amin'ny asa aman-draharahany izy (...) - MYP 461.1.

Ny fanambadiana dia noforonin'ny lanitra ho tonga fitahiana ho an'ny olombelona; kanefa, mazana dia nohararaotina amin'ny fomba izay hahatonga azy ho ozona mahatsiravina izy io. Maro ny lehilahy sy ny vehivavy niroso tamin'ny fifandraisam-panambadiana no nihevitra fa ny hany fanontaniana izay tokony hovaliany dia ny hoe: moa mifankatia ve izy ireo? Kanefa tokony hahatsapa izy ireo fa mihoatra lavitra noho izany ny andraikitra eo an-tsorok'izy ireo ao amin'ny fifandraisam-panambadiana. Tokony hihevitra izy ireo raha hanana fahasalamana ara-batana sy herin-tsaina ary hery ara-môraly ny taranak'izy ireo. Kanefa vitsy no nandroso vokatry ny hery manetsika ambony, sy ny fiheverana avo izay tsy azony natao tsinontsinona - izay takin'ny fiarahamonina amin'izy ireo ny amin'ny hery miasa mangina na ho amin'ny tsara na ho amin'ny ratsy izay asehon'ny fianakaviany. - *SA, tt. 63, 64. {MYP 461.2}*

Toko 156 – Fandanjalanjana Tsara sy Fifehezan-tena ao anatin'ny Fanambadiana

Ireo milaza ny tenany ho Kristianina dia tsy tokony hiditra ao amin'ny fifandraisam-panambadiana raha tsy efa nodinihina tsara sy tamim-bavaka avy amin'ny fomba fijery avo ny raharaha raha toa ka azo omem-boninahitra amin'izany fikambanana izany Andriamanitra. Avy eo dia tokony handinika lalina ny vokatry ny tombontsoa rehetra avy amin'ny fifandraisana eo anivon'ny

fanambadiana, ary ny fitsipi-piainana nohamasinina no tokony ho fototry ny asa rehetra. - *MYP 462.1.*

Mijery eo Aloha

Mialoha ny hampitomboana ny fianakaviana dia tokony hoheverina raha toa ka manome voninahitra na manala baraka an'Andriamanitra ny fahatongavan'ny zaza eto an-tany. Tokony hikatsaka ny hanome voninahitra an'Andriamanitra amin'ny fikambanany izy ireo, hatramin'ny fiantombohany sy mandritra ny taona rehetra ao amin'ny fiainam-panambadiana. Tokony handinika amim-pitoniana izay fomanana azo atao ho an'ny zanany izy ireo. Tsy manana zo ny hitondra zanaka ho amin'izao tontolo izao mba ho tonga vesatra ho an'ny hafa izy ireo. Manana asa aman-draharaha azo ianteherana ve izy ireo hahafahany manohana ny fianakaviany, mba tsy hahatonga azy ireo ho vesatra ho an'ny hafa? Raha tsy izany dia manao heloka bevava izy ireo amin'ny fitondrana ny ankizy ho amin'izao tontolo izao hijaly noho ny tsy fahampiana fikarakarana sy sakafo ary fitafy. - *MYP 462.2.*

Ny Fifehezan'ny Filàna

Amin'izao fotoana haingana sy feno fahasimbana izao dia tsy voadinika intsony ireny zavatra ireny. Tsy manaiky hofehezina intsony ny filan'ny nofo, ary izy no lasa mpitondra, na dia fahosana sy fahoriana ary fahafatesana aza no vokatry ny fitondrany. Voatery hiaina zava-tsarotra sy fanaintainana ary fijaliana ny vehivavy noho ny filana tsy voafehin'ny lehilahy izay mitondra ny anarana hoe ho vadiny — raha ny marina kokoa dia tokony hantsoina hoe mahery setra izy ireny. Miaina fiainam-pahoriana ny reny, miaraka amin'ny ankizy eo an-tsandry saika mandrakariva, mitady ny fomba rehetra hanisiana mofo ao am-bavany sy akanjo ao an-damosiny. Fahoriana toy izany no mameno izao tontolo izao. - *MYP 462.3.*

Kely ihany sisa ny tena fitiavana madio sy marina misy. Tsy fahita firy izany. Ny filàna mirehitra no antsoiny hoe fitiavana. Maro ireo vehivavy izay nohararaotina ny fahalemam-panahiny sy ny fahatsarany, satria avelan'ny fifandraisana eo amin'ny fanambadiana hahery setra aminy ilay lehilahy antsoiny hoe vadiny. Hitany ho tena ambany kalitao ny fitiavany ka nampaharikoriko azy. - *MYP 463.1*.

Ny Maha-Zava-Dehibe ny Fifehezan-Tena

Fianakaviana maro no miaina ao anatin'ny tsy fifaliana, satria ny vady sy ny ray dia mamela ny habibiana ao amin'ny toetrany hifehy ny sainy sy ny fitondran-tenany. Ny vokany dia tsapa matetika ny harerahana sy hakiviana, nefa ny antony dia matetika tsy vokatry ny asa nataony. Manana adidy amin'Andriamanitra isika mba hitandrina ny fanahy ho madio sy ny vatana ho salama, mba hahatonga antsika ho tombontsoa ho an'ny olona ary hanao fanompoana tanteraka an'Andriamanitra. - *TFC, b. 2, tt. 380, 381. {MYP 463.2}*

Toko. 157 – Ny Ohatr'i Isàka

Tsy maintsy misy loza mananontanona amin'ny fifandraisan'izay matahotra an'Andriamanitra sy izay tsy mahatahotra Azy. “*Ho tafara-dalana va ny roa, raha tsy efa nifanaiky?*” Ny fahasambarana sy ny fanambinan'ny fifandraisam-panambadiana dia miankina amin'ny firaisan'ny andaniny sy ankilany; kanefa tsy mitovy mihitsy ny zavatra ankafizina, ny fironana sy ny zava-kendren'ny mpino sy ny an'ny tsy mpino. Manompo tompo roa izy ireo, ary tsy afaka ny hifanaraka. Na dia madio sy marina tahaka ny inona aza ny foto-kevitra, dia hanana fironana hiala amin'Andriamanitra ny hery miasa manginan'ilay sakaiza tsy mino. - *MYP 464.1*.

Ny olona izay miditra ao amin'ny fatoram-panambadiana raha mbola tsy niova fo dia ho eo ambany fifehezana matanjaka kokoa ny ho mahatoky amin'ny vadiny aorian'ny fiovam-po, na dia efa tsy mitovy finoana intsony aza izy ireo; ny zavatra takin'Andriamanitra anefa dia tokony hatao ambonin'ny fifandraisana eto an-tany rehetra, na dia fitsapana sy fanenjehana aza ny vokatr'izany. Manana hery miasa mangina amin'ilay hitarihana ilay tsy mino ho amin'ny tsara izany fahatokiana izany rehefa miaraka amin'ny fanahim-pitiavana sy fahalemam-panahy. Kanefa ny fanambadian'ny Kristianina amin'ny tsy mpino dia raran'ny Baiboly. Iza no tari-dalana nomen'ny Tompo: *"Aza mety asiana zioga tsy antonona anareo bikambana amin'ny tsy mino."* - MYP 464.2.

Na dia mpandova ny teny fikasana izay natolotra izao tontolo izao aza i Isàka izay efa efapolo taona tamin'izay fotoana izay dia nankatò ny rainy izy; izay naniraka mpanompo mahatoky sady tia vavaka mba hitady vady ho azy. Toy izao ny filazalazan'ny Soratra Masina ny sary malefaka sy mahafinaritr'izany tokatrano sambatra izany: "Ary Isaka dia nampiditra an-dRebeka ho ao andain'i Saraha reniny ka nampakatra azy ho vadiny; ary tia azy izy, dia nionona ny alahelony an-dreniny". - MYP 464.3.

Akory ny fahasamihafan'ny fanaon'ny tanora ankehitriny, izay mihambo ho manam-pahefana hifidy malalaka izay vady tian'ny fony, ka tsy manan-kevitra ny hila saina akory amin'Andriamanitra na amin'ny ray aman-dreniny, na dia mbola tsy mato-tsaina akory aza izy? Taona vitsivitsy ao amin'ny fanambadiana anefa dia ampy hampiaiky azy ireny ny fahadisoan-keviny; kanjo, matetika tara loatra izany ka tsy maharo ny voka-dratsy mety hiseho. Izany fahamaimaizana eo amin'ny fifidianana izay ho vady izany dia hiseho koa amin'ny fiainana ao an-tokantrano, ka hiharatsy ny toe-javatra ary tsy ho zaka intsony; firifiry akory ireo izay efa nanimba tamin'ny fomba toy izany ny fahasambaranana eto

amin'izao fiainana izao sy ny fanantenany momba ny fiainana ho avy. - *MYP 465.1.*

Raha toa ka misy lohahevitra izay tokony hodinihina tsara, miaraka amin'ny fitadiavana ny torohevitra ny olona antitra kokoa sy be fanandramana kokoa dia io lohahevitra ny fanambadiana io izany; raha toa ka misy fotoana ilàna ny Baiboly ho mpitarika, raha toa ka misy fotoana tokony hikatsahana fitarihana avy any an-danitra amin'ny alalan'ny vavaka, dia alohan'ny hakana ilay dingana hikambanana amin'olona iray hafa mandritra ny fiainana manontolo izany fotoana izany. - *MYP 465.2.*

Ny fanajan'i Isàka ny hevitra ny ray aman-dreniny dia vokatra ny fomba nitaizana azy satria efa nampianarina fiainana feno fankatoavana izy. I Abrahàma dia nampianatra ny zanany hahay hanaja ray aman-dreny ary nanao izany isan'andro tamim-pitiavana sy tamim-pikendrena izay hahasoa sy hahasambatra ny taranany.

Tsy tokony hanadino na oviana na oviana ny adidy tsy maintsy efainy mba hahasambatra ny zanany ny ray aman-dreny; tokony hitari-dalana ny fiainan'ny zanany izy mba hananan'izy ireo tokantrano sambatra. Amin'ny alalan'ny teny sy ny oha-pitondran-tena asehony dia manana adidy ny ray aman-dreny, eo ambany fanampian'ny fahasoavan'Andriamanitra, mba hamolavola ny toetran-janany ka hahatonga azy ireo hanana toe-tsaina madio sy mendrika, ho tia ny marina sy ny tsara hatramin'ny andron'ny fahazazany. Izay misy itoviany no miaradia. Ataovy ao an-tsain'ny zaza dieny mbola kely ny fitiavana ny fahamarinana, ny fahadiovana, ny fahatsaram-panahy, fa rehefa lehibe izy dia tsy hitady hiray afa-tsy amin'ny olona manana toetra toy izany (...) - *MYP 466.1.*

Ny tena fitiavana marina dia vokatry ny foto-kevitra ambony sy masina; hafa lavitra noho izany ny firaisana mety ho vokatry ny hafanam-po vetivety izay mora mangatsiaka raha vao tojo zava-manahirana. Amin'ny alalan'ny fanatanterahana tsara ireo adidy tokony hatao ao an-tranon-dray aman-dreny, no hiomanan'ny tanora hahay hanorin-tokantrano, satria ao no tsy maintsy hianarany hanana fandavan-tena sy hatsaram-panahy ary fanajana kristianina. Fa izay zatovo manana fo feno fitiavana mafana no hahay hanome fahasambaranana izay olona ho vadiny, rehefa tonga ny fotoana handaozany ny akany nahabe azy mba hanorenany tokantrano vaovao. Ho fiantombohan'ny fitiavana ny fanambadiana amin'izay fa tsy fiafarany. - *Patriarka sy Mpaminany, tt. 170-171. {MYP 466.2}*

FANOROANA TAKILA**Teny Fanolorana** 4**Fampidirana** 6

- Toko voalohany - Manorina Toetra
ho an'ny Mandrakizay 6
- Namana Mahatoky 7

**Ny Fikasan'Andriamanitra
Ho An'ny Tanora**

- Toko 2 – Antso Alefa amin'ny Tanora 9
- Antsoina ho amin'ny Anjara Ambony 10
- Aoka ho Mpitondra Hazavana 11
- Mikolokolo Saina Mivelatra 12
- Antso Hiditra eo amin'ny Laharana 13
- Ireo Singan-Toetra Fototra 14
- Toko 3 – Mitady ny Fifaliany 14
- Toko 4 – Ireo Takin'ny Fahombiazana 15
- Fahamarinana Mahatoky 15
- Fanoloran-Tena Tanteraka 16
- Ambarao ny Fahafahanao 17
- Fileferana Tanteraka 18
- Fidio ny Anjaranao 19
- Fanontaniana Mivantana amin'ny Fo 20
- Toko 5 – Andron'ny Fahafaha-Manao 20
- Ireo Mpiasa Iaina 21
- Ny Loharanon'ny Fahombiazantsika 22
- Fahamarinana ao Anaty 22
- Toko 6 - Havoana Hanihina 23
- Ny Fivavahana Fototry ny Fiainana 23
- Andraikitra Ambony 24
- Herin'ny Fivavahana 25

• Fampiasana ny Talentantsika	26
• Idealy Ambony Hotratrarina	27
• Fantson'ny Fahasoavan'Andriamanitra	27
• Toko 7 - Fepetra ho amin'ny Fahombiazana	27
• Mameno ny Fepetran'ny Fanompoana	28
• Fahakingana fa Tsy Toe-Panahy Araka an'Andriamanitra	29
• Fomba Voafidy	31
• Toko 8 - Mananika ny Havoana	31
• Fandrosoana Isan'andro	31
• Miatrika ireo Sakana	32
• Toko 9 – Mpiombona Antoka amin'Andriamanitra	33
• Ambony Hatrany!	34

Ady Amin'ny Fahotana

• Toko 10 - Satana, Fahavalo Mahery	35
Fahavalo Miova Endrika	35
• Ady Hahazoana Fanahy Iray	37
• Toko 11 - Toetoetry ny Ady	38
• Antso Hanohitra ny Herin'ny Ratsy	38
• Fanampian'ny Fanahy Masina	39
• Valisoan'ny Fandresena	40
• Toko 12 - Ezaka Manokana Ataon'i Satana	41
• Mampidi-Doza ny Fahatokian-Tena	42
• Fitokiana Manimba	42
• Fifehezana ny Saina	43
• Nosokafana ny Efitra Lamba	44
• Toko 13 - Tsy Fanalan-Tsiny ny Ota ny Fakam-Panahy	45
• Toko 14 - Faherezana	46
• Amin'ny Herin'ny Tompo	47
• Toko 15 - Ny Tempolin'ny Fanahy	48

• Ny Idealin'Andriamanitra	48
• Toerana Avo Rava	49
• Fitotonganana Vokatry ny Fandeferana amin'ny Filana	49
• Fanampiana ao amin'ny Fakam-panahy	50
• Toko 16 - Tsy Tompon'ny Tenanareo Hianareo	50
• Vokatry ny Fanoloran-Tena Feno	51
• Azy ny Herintsika Rehetra	52
• Ny Vidin'ny Fanahy	52
• Antsoina Ianao Hanapa-Kevitra	53
• Toko 17 - Fiovam-Po Marina	53
• Tsy Fihetseham-Po fa Fiainana Voaova	54
• Fampiharana ny Fivavahana Marina	55
• Ny Fiainana Nohamasinina	55
• Ireo Fatoran'i Satana	57
• Toko 18 - Torohevitra ho an'ny Zanakavavy Nandeferana	57
• Mifehy ny Eritreritra	58
• Mampilefitra ny Firehetam-Po sy ny Fitiavana	58
• Toko 19 - Herin'ny Toetra Manoloana ny Ady	60
• Tsy Miankina amin'ny Zava-Misy ny Fahadiovana	61
• Fahafatesana Mialoha ny Fahafaham-Baraka	62
• Toko 20 - Manohitra ny Fakam-Panahy	62
• Andosiro ny Fakam-Panahy Tsy Ilaina	63
• Adidy Ambony noho ny Fironana	63
• Toko 21 - Ny Famitahan'ny Ota	64
• Fandinihan-Tena	65
• Toko 22 - Fampitandremana amin'ny Tsy Finoana	66
• Loza avy amin'ny Fisakaizana amin'ny Tsy Mpino	66
• Fahatokian-Tena sy Fahajambana	67
• Herin-tsaina Ilaina	69
• Avy ny Tafiotra	70
• Fiankinana Isan'Andro amin'Andriamanitra	70

- Toko 23 - Faritra Malemy Iray 71
- Fifehezana ny Eritreritra 72

Mandrombaka Fandresena

- Toko 24 - Mandroso sy Miakatra 73
- Mampitombo ny Fahatokiana 75
- Ny Tombambidin'ny Fandresena 76
- Toko 25 - Manatanteraka Toetra 77
- Ataovy Ambony ny Tanjona 77
- Kolokoloy ny Fahatsaran-toetra Tsirairay 78
- Fahafahana ny Didiny 79
- Fiankinan-Dohantsika Tsy Miova 79
- Toko 26 - Adin'ny Finoana 80
- Finoana Velona 80
- Fifanandrinana Mandritra ny Fiainana 81
- Toko 27 - Fandresena Noraisina 82
- Finoana sy Andraikitra 83
- Toko 28 - Ahoana no Hampahatanjaka? 84
- Banjino ny Voninahiny 85
- Fifaliana avy amin'ny Fibebahana 85
- Toko 29 - Ny Fiainana Mandresy 86
- Ny Hery Miasa Mangina Manjaka 87
- Toko 30 - Finoana Velona 88
- Aza Miantehitra amin'ny Fihetseham-po 88
- Aza Mamoy Fo 89
- Fibanjinana an'i Kristy 89
- Manova ny Fahazaran'ny Fisainana 90
- Asa Isan'andro ny Fahamasinana 91
- Ataovy Raharaha ny Fivavahana 92
- Fanandramana Miandalana ny Fahamasinana 93
- Toeran'ny Hery Miafina 94
- Toko 31 - Firaiana amin'i Kristy 94

Mandeha Amin'ny Mazava

• Toko 32 - Mitombo amin'ny Fahasoavana	96
• Fandinihana ny Fo	97
• Miambina sy Mivavaka	98
• Fahafaha-Manao Soa Tsy Voafetra	100
• Fampileferana ny Tena	100
• Toko 33 - Ny Fitoviana amin'Izao Tontolo Izao	101
• Ny Lalana Malalaka	101
• Fiomanana ho amin'ny Fiavian'i Jesôsy	104
• Inona no Tombontsoa Amin'izany.	105
• Toko 34 - Fanandramana Kristianina Tena Izy	106
• Fahasoavana Mamonjy	107
• Ireo Dingana Voalohany	108
• Manokatra ny Lalana ho amin'ny Fitahian'Andriamanitra	108
• Toko 35 - Fifehezan-tena	109
• Ny Herin'ny Fifehezan-Tena	110
• Mifehy ny Fanahy	111
• Tsy Misy Fialan-Tsiny amin'ny Fanotana	112
• Toko 36 - Fanandramana Velona	112
• Ny Herin'ny Hazo Fijaliana	113
• Fahatokiana amin'i Kristy	114
• Ilaina ny Fahalalana Vokatry ny Fanandramana	115
• Fisakaizana Kristianina	116
• Tsy Fihetseham-Po ny Fivavahana	118
• Toko 37 - Fahatokiana amin'ny Kely	118
• Toetra Mifandanja Tsara	119
• Fahatokiana eo amin'ny Fiainana Isan'andro Isan'andro	120
• Toko 38 - Hampamoahina ny amin'ireo Fahazavana	121
• Toko 39 - Hafanam-Po Matotra amin'ny Fikasana	122
• Fiaraha-Miasa amin'Andriamanitra	122
• Asa Fanompoana amin'ny Fo Manontolo	123

• Ny Tombambidin'ny Fifantohana	124
• Ny Hery Manetsika Ambony Indrindra	125
• Fifaliana Mitoetra	126
• Toko 40 - Fampiasana ny Sitrapo	126
• Ny Fiovaovana sy Fisalasalana	127
• Hery amin'ny Fampileferana ny Sitrapo	127
• Tafaray ny Sitrapon'Andriamanitra sy ny Sitrapon'ny Olona	129
• Tena Ilaina ny Fiezahana Manokana	131
• Toko 41 - Tari-Dalana avy amin'Andriamanitra	132
• Toko 42 - Fiasa-Manginan'ny Fanahy Masina	133
• Ny Porofo Mihariharin'ny Fanampian'Andriamanitra	134
• Toko 43 - Ny Fitoeran'i Kristy ao Anaty	135
• Ny Avaliny ny Finoantsika	135
• Volavolain'ny Fitiavany	136
• Ilay Perila Sarobidy	137
• Toko 44 - Fandavan-tena	137
• Toko 45 - Ny Toetra Ankasitrahan'Andriamanitra	138
• Takina ny Ezaka amim-Pikirizana	139
• Ny Hery Miasa Mangina avy amin'ny Namana	140
• Kristy Hany Fanantenana ho Antsika	141
• Toko 46 - Fanatrehan'i Kristy Mitoetra	142

Fiomanana Ho Amin'ny Asa Eo Amin'ny Fiainana

• Toko 47 - Fanabeazana Kristianina	143
• Kristy ilay Mpanabe Lehibe	144
• Toko 48 - Ny Tena Fanabeazana Marina	145
• Ny Tena Ilaina amin'ny Fanabeazana	147
• Ny Fanabeazana Ambony Indrindra	147
• Toko 49 - Ny Ilana ny Fanabeazana Kristianina	147
• Fanabeazana amin'ny Lafiny Rehetra	148

• Fahalalana sy Fifehezan-tena	149
• Manao izay Antenain'ny Ray aman-dReny	150
• Toko 50 - Fanabeazana ho amin'ny Mandrakizay	150
• Toko 51 - Fiofanana Fampiharana Fanabeazana Mirindra	151
• Ny Tombontsoan'ny Asa Mahaso	153
• Mianatra Mahandro	154
• Eny amin'ny Saha Misiônera	154
• Toko 52 - Ny Fahatokiana eo amin'ny Mpianatra	155
• Ny Toetra sy ny Fitondran-tena	155
• Ny Lanjan'ny Fitsipi-Pifehezana ao an-tSekoly	156
• Toko 53 - Ireo Tombontsoa azon'ny Mpianatra Hararaotina	157
• Manampy ny Hafa	158
• Fifehezana Tanteraka ny Zavatra Fototra	158
• Toko 54 - Fiofanana amin'ny Asa Fanompoana	159
• Atokàny ho an'Andriamanitra ny Fahafaha-Manao	160
• Fiomanana ho amin'ny Zavatra Mety Hiseho amin'ny Hoavy	160
• Voalanjalanjan'ny Fitsipi-Piainana Tsara	161
• Toko 55 - Faniriana Lalina ny Hanatsara	162
• Toko 56 - Ny Tena Fahendrena Marina	163
• Ny Baiboly sy ny Siansa	163
• Ampianarin'Andriamanitra	164
• Toko 57 - Mametraha Filamatra Ambony	166
• Manana ny Toetra Maha-Izy Azy	167
• Fanompoana amin'ny Fo Manontolo	167
• Manao izay Ahazoana ny Tsara Indrindra eo amin'ny Fiainana	168

Fanompoana

• Toko 58 - Nantsoina ho Mpiasa ny Tanora	170
• Miasa amim-Pinoana	171

• Antso ho amin'ny Fanoloran-Tena an-tSitrapo	172
• Toko 59 - Andraikitra amin'ny Fahazoana Fanahy	172
• Toko 60 - Mijoro ho Vavolombelona ho an'i Kristy	173
• Ny Resaka Ataontsika	173
• Mahazo ireo Olon-Tiana	174
• Hafanam-Po	175
• Toko 61 - Asa Ataon'ny Tena Manokana	176
• Toko 62 - Ny Tanora ho Mpamonjy Fanahy	177
• Fiahiana ny Hafa	178
• Asa Hotanterahina	180
• Aiza no Hanombohana	181
• Ny Fomba Feno Fahombiazana Indrindra	181
• Toko 63 - Asa Fanompoana amin'ny Sehatra Samihafa	181
• Mahazo ny Fahombiazana	182
• Toko 64 - Asa Fanompoana Feno Fandavan-Tena	182
• Toko 65 - Ny Valisoan'ny Faharisihana sy Fitandremana Tsara	183
• Ny Fitahian'ny Asa	184
• Manampy ao an-Tokantrano	185
• Ny Fanenomana ny ho Anjaranao	186
• Toko 66 - Ny Fahamendrehan'ny Asa	186
• Asan-Tanana sa Lalao?	187
• Ny Ohatr'i Kristy	188
• Ny Leson'ny Fahafaham-Po amin'ny Asa	189
• Toko 67 - Mamafy Eny Amoron'ny Rano Rehetra	190
• Ny Fanomezam-Pahasoavana Mihira	191
• Asa misiônera Momba ny Fahasalamana	192
• Toko 68 - Sampan'Asa Maro	193
• Samy Manana ny Toerany avy ny Tsirairay	193
• Ny asan'ny Sekoly Sabata	193
• Fampianarana Baiboly	193
• Fampielezam-Boky	194

• Fampianarana	195
• Asa Fitsaboana	196
• Ny Asa Fanompoan'ny Mpitandrina	197
• Asa Misiônera any amin'ny Firenen-Kafa	198
• Fanompoana Sahaza ny Tanora	199
• Toko 69 - Asa Mahafinaritra	199
• Ny Fifandraisantsika amin'ny Tsy Fahombiazana	200
• Ny Asa Ambony Indrindra	201
• Toko 70 - Fahatokiana amin'ny Asa Fanompoana	201
• Tsy Fahatokiana Voarakitra	202
• Ny Hery Manosika Tena Izy amin'ny Fanompoana	203

Fahasalamana Sy Fahombiazana

• Toko 71 - Fahalalana ny amin'ny Fiainana	205
• Fahasalamana sy Fifehezan-tena	206
• Fiainam-Pinoana	206
• Toko 72 - Miaro ny Fahasalamana	207
• Toko 73 - Fahamasinan'ny Fahasalamana	208
• Fifandraisana eo amin'ny	208
Fahasalamana sy ny Fanorenan-toetra	208
• Hery Miasa Mangina Mampitotongana,	209
Vokatry ny Tsy Fahalalana Onony	209
• Toko 74 - Fanabeazana Voalanjanja	210
• Toko 75 - Fahasalamana Ambonin'ny Fianarana	211
• Toko 76 - Ny Famantarana ny Olona Ambony	211
• Ny Fiantraikan'ny Fahazaran'ny	
Tena eo amin'ny Saina	212
• Mifehy ny ho Anjarany	213
• Tambin'ny Fahalalana Onony	214
• Ny Fivavahana sy ny Fahasalamana	214

Ny Fanompoam-Pivavahana

• Toko 77 – Vavaka, Hery ho Antsika	215
• Ahoana ny Mivavaka?	216
• Manome Hery ny Vavaka	216
• Toko 78 – Ny Herin'ny Vavaka	217
• Mifandray amin'ny Tsy Manam-Petra	217
• Ny Vavaka amin'ny Fo Rehetra no Hovaliana	218
• Toko 79 – Ny Fahazarantsika amin'ny Vavaka	219
• Toko 80 – Finoana sy Vavaka	219
• Toko 81 – Ny Lanjan'ny Fianarana ny Baiboly	220
• Asa Fanelanelanana Ataon'i Kristy	221
• Fivelarana ara-Tsaina	222
• Kolontsaina Ambony	223
• Ny Baiboly, Mpampianatra Lehibe Indrindra	224
• Toko 82 – Mitrandraka ny Soratra Masina ho an'ny Tena	225
• Toko 83 – Maharitra amin'ny Fianarana ny Baiboly	226
• Malala-Tsaina	227
• Fahalalana ny Sitrapon'Andriamanitra	227
• Fianarana Ombam-Panajana ny Baiboly	228
• Toko 84 – Tambin'ny Fianarana Voatariky ny Baiboly	228
• Ny Baiboly, Mpitarika	229
• Toko 85 – Ny Baiboly, Mpampianatra Feon'Andriamanitra	229
• Ny Tena Filôzôfian'ny Fiainana	230
• Toko 86 – Fanajana	231
• Fitondran-Tena ao an-Tranon'Andriamanitra	231
• Tsy Fitandremana ny Zava-Masina	232
• Toko 87 – Fanantenana Miorim-Paka	233

Vakiteny Sy Mozika

• Toko 88 – Safidy Vaky Boky	235
• Fiantraikan'ny Vaky Boky Tsy Madio	236
• Fahavalon'ny Fiainam-Panahy	236
• Bokin'ny Boky	237
• Toko 89 – Ohatra avy amin'ny Efesianina	238
• Ireo Bokin-Tsikidy sy Majika	239
• Fahalemen'ny Fandraisan'ny Saina	240
• Boky Mampaniasia	241
• Mandravavava ny Fahafinaretan'i Satana	241
• Toko 90 - Sakafon-Tsaina Tsara Indrindra	242
• Ny Famakiana Angano sy ny Vokany	243
• Ny Fahamamoana ara-Tsaina	244
• Ny Fanafodiny	245
• Dingana Voalohany Mankany amin'ny Fahotana	246
• Toko 91 - Ny Baiboly, Boky Mahaliana Indrindra	246
• Ny Lokon'ny Fahotana	247
• Toko 92 - Miaro Tsara ny Vavahadin'ny Fanahy	248
• Fiadiana	249
• Toko 93 - Fanorenana Toetra Kristianina	250
• Fifantenana ny Boky Hovakina	251
• Toko 94 - Vokatra Ateraky ny Anganongano	253
• Toko 95 - Ny Tombontsoa avy amin'ny Mozika	253
• Ny Mozika Fahasoavana Sarobidy	254
• Toko 96 - Ny Fampiasana ny Mozika	255
• Talenta Sarobidy	256
• Miaraka amin'ny Mpitendry Zava-manenon'ny Lanitra	256
• Omem-Boninahitra amin'ny Hira Andriamanitra	257
• Toko 97 - Fampiasana ny Mozika	257
amin'ny tsy Tokony ho Izy	257
• Ny Mozika, Hery ho amin'ny Tsara	258

Fitsitsiana

• Toko 98 - Lesona Mikasika ny Fitsitsiana	260
• Manao Tahiry ho an'ny Asan'Andriamanitra	260
• Fanoloran-Tena	261
• Fampiasana Tsara ny Talenta	262
• Tsy Misy Fotoana Very Maina	262
• Sorona Hovaliana Soa	263
• Toko 99 – Toe-Tsaina Tia Mahafoy	264
• Famantarana ny Asan'ny Famindrampo ao am-Po	264
• Toko 100 – Ny Ampahafolony	264
• Zo Amin'ny Fananan'Andriamanitra An'i Jehôvah	266
• Toko 101 – Manomeza Voninahitra an'i Jehôvah amin'ny Fanananao	266
• Harena any an-Danitra	267
• Tsy Misy Fialana	268
• Ny Ampahafolony	269
• Toko 102 – Adidin'ny Tsirairay	269
• Tombambidin'ny Vola	270
• Toko 103 – Fanomezana amin'ny Andro Fety	271
• Fitiavan-Tena Mampidi-Doza	272
• Fanomezana ho an'Andriamanitra	272
• Toko 104 – Tahiry eo amin'ny Fitafiana	273
• Fanoloran-Tena ho an'Andriamanitra	274
• Fitiavana Rendrarendra	275
• Fahatsorana Mendrika	276
• Toko 105 – Fideran-Tena	276
• Endriky ny Sampy	276
• Laharam-Pahamehana	277
• Adidy sy Fandavan-Tena	278
• Sary Tafahoatra	279
• Toko 106 – Tahiry sy Asa Soa	280

• Fotoana mety Hiantrana	280
• Angony ny Sisa tsy lany	281
• Torohevitra Fanaovana Tahiry	282

Fiainam-Pianakaviana

• Toko 107 – Tokantrano Kristianina	283
• Toko 108 – Fahatokiana amin'ny Asa atao ao an-Tokantrano	284
• Toko 109 – Fotoam-Pivavahana ao an-Tokantrano	285
• Teny Maloto	285
• Ohatra avy ao amin'ny Fiainam-Pianakaviana	286
• Toko 110 – Tokantrano, Sekoly	287
• Asa Andavanandro	287
• Valisoan'ny Reny	288
• Fanofanana ao an-Tokantrano	288
• Toko 111 – Fanajana sy Fitiavana ireo Ray aman-dReny	289
• Fanapahan-Kevitra Hankatò	290
• Toko 112 – Fitahiana ao an-Tokantrano	291
• Fankatoavana ny Ray aman-dReny	291
• Toko 113 – Fanorenan-Toetra ao an-Tokantrano	292
• Mampifaly ny Ray aman-Dreny	293
• Hery Hiatrika Ady	294
• Zaza tsy Mahari-Pery	294
• Andraikitry ny Tsirairay	295
• Mitafy ny Fahamarinan'i Kristy	295
• Toko 114 – Tanora Zazalahy Miatrika Adidy	296
• Mitondra Fahasambarana ho an'ny Tokantrano	296
• Toko 115 – Fotoam-Pivavahana	297
• Toko 116 – Fandraisam-Bahiny Kristianina	298

Ny Fisehoana Sy Ny Fitafiana

• Toko 117 – Ireo Singa Fanorenan-Toetra	300
• Fihaingoana Masina	300
• Fisehoana Ivelany	301
• Fijoroana ho Vavolombelona	303
• Fivavahana tsaraina amin'ny Fitafy	303
• Toko 118 – Fitafiana sy Toetra	303
• Fifandraisana amin'ny Lamaody	304
• Toko 119 – Fitafiana Madio	305
• Fitsitsiana ny Fitafiana	305
• Tsara sy Mendrika	306
• Fahasalamana sy Fahadiovana	306
• Fahasoavana sy Fahatsarana	307
• Toko 120 – Hery Miasa Mangina avy amin'ny Fitafiana	307
• Toko 121 – Fahatsorana amin'ny Fomba Fitafy	308
• Fandrika ho an'ny Olon'Andriamanitra	309
• Fanavaozana tena Ilaina	310
• Firavahana Anaty	311
• Toko 122 – Fitafiana lasa Sampy	312
• Toko 123 – Fihaingoana Marina	313
• Manahaka Izao Tontolo Iza	313

Fialan-Tsasatra Sy Fialam-Boly

• Toko 124 – Tombambidin'ny Fialan-Tsasatra	315
• Fialan-Tsasatra Kristianina	316
• Fitiavana ny Tsara	317
• Mpamorona Lehibe	318
• Tsy Mahatohitra Fakam-Panahy	319
• Toko 125 – Fitiavana ny Fahafinaretana araka Izao Tontolo Iza	319

• Lalam-Pahendrena	320
• Mahatoky amin'ny Kely	322
• Faniriana tsy Tanteraka	322
• Fijoroana ho Vavolombelona	323
• Toko 126 – Tenim-Pananarana	323
• Toko 127– Fialam-Boly Mampidi-Doza ho an'ny Tanora	325
• Fotoana Mampahonena	325
• Fotoan-Tsarotra ho an'ny Tanora	327
• Manalavitra Izao Tontolo Izao	328
• Toky ho an'ny Tanora	329
• Toko 128 – Fomba Tsara amin'ny Fahatanorana	330
• Fialan-Tsasatra sy Lalao	331
• Fialam-Boly Mahaso	332
• Asa Misiônera Fialam-Boly	333
• Toko 129 – Hery Miasa Mangina Mampidi-Doza	333
• Toko 130 – Fifaliana amin'ny Fivavahana	334
• Ny Ohatra Nomen'i Kristy	335
• Toko 131 – Fialam-Boly Kristianina	336
• Adihevitra	336
• Toko 132 – Fivoriana	337
• Fahasimbana Ara-Panahy	338
• Hery Miasa Mangina Ratsy	339
• Fiarovana amin'ny Faninitsiniana	340
• Fivoriana Azo Ekena	341
• Toko 133 – Fomba Fanao amin'ny Fotoam-Pialan-Tsasatra	342
• Toko 134 – Tontolon'ny Asasoratra	342
• Toko 135 – Ny Dihy	346
• Eo Amin'ny Sahan'ny Fahaverezana	347
• Loza Mitatao amin'ny Lalao	347
• Fomba Mitarika	348

Ireo Fifandraisana Ara-Piarahamonina

• Toko 136 – Mifandray amin'ny Fiarahamonina mba Hamonjy	349
• Fiarahana Misy Fiantraikany amin'ny Hoavy	351
• Toko. 137 – Fahaizana Mifandray amin'ny Olona amin'ny Fomba Kristianina sy ny Fahalalam-Pomba	351
• Toko 138 – Fitsipi-Piainana Mitari-Dalana	353
• Ilay Zanaka Adala	354
• Ny Fanasam-Pahasoavana Omen'Andriamanitra	355
• Voahodidin'ny Famindrampon'Andriamanitra	356
• Toko. 139 – Ny Hery Miasa Manginan'ny Fisakaizana	357
• Ny Fandrefesana ny Hery	359
• Mendri-Pitokiana sy Mahatoky	362
• Toko. 140 – Hery Miasa Mangina	363
• Ny Andraikitsika	364
• Toko. 141 – Ny Fisafidianana Namana	365
• Toko 142 – Ny Lalàna Volamena	366
• Toko 143 – Ny Tena Fahamendrehana	367
• Ilaina ny Tena Fahalalam-Pomba Marina	368
• Ny Fisafidianana Namana	369
• Toko 144 – Mandà ny Fikambanana amin'Izao Tontolo Izao	369
• Ny Tenintsika, Loharanom-Panampiana	370
• Ny Hery Miasa Mangina Avy Amintsika	371
• Toko 145 – Resaka Avo Lenta	371
• Ny Antony Mahatonga ny Fenitra ho Ambany	371
• Ilaina ny Saina Mifantoka amin'ny Lanitra	373
• Ezaka Mahery Vaika amin'ny Fanamasinana	374
• Toko 146 – Mamafy Tsimparifary	375
• Ny Fakam-Panahy	375

- Fialam-Boly tsy Misy Dikany, 377
- tsy Tena Fahasambarana
- Toko 147 – Ireo Mpamangy tsy Mpivavaka 378

Ny Fisakaizana

Sy Ny Fanambadiana

- Toko 148 – Fitiavana Marina 380
- Mitady Torohevitra 381
- Ny Fisafidianana Sakaiza 381
- Toko 149 – Ny Fomba Diso Hisakaizana 382
- Ny Hery Miasa Mangina eo amin'ny 383
- Fanandramana Ara-Panahy 383
- Fanambadiana Aloha Loatra 384
- Toko 150 – Fikambanana amin'ny Tsy Mpino 384
- Fizahan-Toetra ny Fitiavana 384
- Ny Vokatry ny Tsy Fankatoavana 385
- Fanapahana ny Fanekena 387
- Fomba Fijery Matotra Tena Ilaina 387
- Toko 151 – Ilaina ny Torohevitra sy ny Tari-dalana 388
- Ilay Mpitari-Dalana Tonga Lafatra 389
- Fitondran-Tena Mendrika 390
- Ilaina ny Fieritreretana Madio 392
- Tokony Haka Torohevitra 393
- avy any amin'ny Ray Aman-Dreny 393
- Famantarana ny Fitondrany ny Reny 395
- Tsy Azo Ianteherana ny Fihetseham-Po Taitaitra 395
- Fitiavan'Andriamanitra 396
- Toko 152 - Ny Fanambadiana Aloha Loatra 397
- Ny Maha-Zava-Doza ny Fifamatorana Aloha Loatra 397
- Toko 153 – Ireo Karazam-Panambadiana Roa 398
- Mitondra Zioga tsy Antonona 399
- Fikambanana araka ny Tokony Ho Izy 399
- Fanambadiana atao Maimaika 400

• Voatarik'i Satana ho amin'ny Fanambadiana	400
• Toko 154 – Mampakatra sy Manome ho Ampakarina	401
• Fitiavana tsy Masina	401
• Mandika ny Lalàn'ny Fahasalamana sy ny Fahatsoram-Po	402
• Tsy Firaharahana ny Torohevitra	403
• Ireo Toetry ny Tena Fitiavana	404
• Mikatsaka ny Tari-Dalana avy amin'Andriamanitra	405
• Toko 155 – Ny Andraikitry ny Fanambadiana	405
• Toko 156 – Fandanjanjana Tsara sy Fifehezan-tena	406
• Mijery eo Aloha	407
• Ny Fifehezan'ny Filàna	407
• Ny Maha-Zava-Dehibe ny Fifehezan-Tena	408
• Toko. 157 – Ny Ohatr'i Isàka	408